

DE EUROPESE
OMBUDSMAN

JAARVERSLAG 2003

© De Europese Ombudsman 2004.

Alle rechten voorbehouden.

Reproductie voor onderwijskundige en niet-commerciële doeleinden is toegestaan mits de bron vermeld wordt.

Het copyright van de foto's berust bij de Europese Ombudsman, tenzij anders aangegeven.

De volledige tekst van het verslag is gepubliceerd op Internet:
<http://www.euro-ombudsman.eu.int/report/nl/default.htm>

Samenvatting 9

SAMENVATTING

1 Inleiding 19

INLEIDING

2 Bij de Ombudsman ingediende klachten 25

BIJ DE OMBUDSMAN
INGEDIENDE KLACHTEN

3 Besluiten na een onderzoek 39

BESLUITEN NA
EEN ONDERZOEK

4 Betrekkingen met andere instellingen
van de Europese Unie 223

BETREKKINGEN MET ANDERE INSTEL-
LINGEN VAN DE EUROPESE UNIE

5 Betrekkingen met Ombudsmannen
en soortgelijke instellingen 233

BETREKKINGEN MET OMBUDSMANNEN
EN SOORTGELIJKE INSTELLINGEN

6 Public Relations 243

PUBLIC RELATIONS

Bijlagen 279

BIJLAGEN

EUROPESE OMBUDSMAN

P. NIKIFOROS DIAMANDOUROS

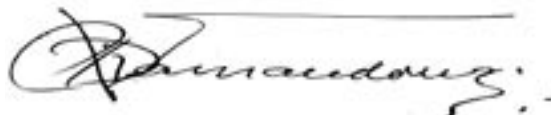
De heer Pat Cox
Voorzitter
Europees Parlement
Wiertzstraat
B-1047 Brussel

Straatsburg, 19 april 2004

Geachte heer Cox,

Overeenkomstig artikel 195, lid 1, van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap en artikel 3, lid 8, van het Besluit van het Europees Parlement inzake het Statuut van de Europese Ombudsman en de algemene voorwaarden voor de uitoefening van zijn ambt dien ik hierbij mijn verslag over het jaar 2003 in.

Hoogachtend

P. Nikiforos Diamandouros

	Samenvatting	9
1	Inleiding	19
2	Bij de Ombudsman ingediende klachten	25
	2.1 RECHTSGRONDSLAG VOOR DE WERKZAAMHEDEN VAN DE OMBUDSMAN	28
	2.2 HET MANDAAT VAN DE EUROPESE OMBUDSMAN	28
	2.2.1 "Wanbeheer"	29
	2.2.2 Code van Goed Administratief Gedrag	29
	2.3 ONTVANKELIJKHEID VAN KLACHTEN	30
	2.4 GRONDEN VOOR HET INSTELLEN VAN EEN ONDERZOEK	31
	2.5 ANALYSE VAN DE KLACHTEN	32
	2.6 ADVIES OM ZICH TOT EEN ANDERE INSTANTIE TE WENDEN EN OVERDRACHT VAN KLACHTEN	33
	2.7 ONDERZOEKSBEVOEGDHEDEN VAN DE OMBUDSMAN	34
	2.7.1 Het horen van getuigen	34
	2.7.2 Inzage van documenten	34
	2.8 DOOR DE OMBUDSMAN INGESTELDE ONDERZOEKEN EN HET RESULTAAT ERVAN	35
	2.8.1 Naar aanleiding van een klacht ingestelde onderzoeken	35
	2.8.2 Minnelijke schikkingen en schadeloosstelling	35
	2.8.3 Kritische opmerkingen, ontwerpaanbevelingen en speciale verslagen	36
	2.8.4 Onderzoeken op eigen initiatief	36
	2.8.5 Analyse van de onderzoeken	37
3	Besluiten na een onderzoek	39
	3.1 GEVALLEN WAARIN GEEN WANBEHEER IS VASTGESTELD	41
	3.1.1 Europees Parlement	41
	BEWEERD GEBREK AAN PLICHTSBETRACHTING BIJ AANWERVING.....	41
	3.1.2 Raad van de Europese Unie	43
	TOEGANG TOT AGENDA'S EN NOTULEN VAN DE EUROPESE CONVENTIE	43

3.1.3 Europese Commissie	46
LIFE-PROGRAMMA: WEIGERING VAN DE COMMISSIE OM DE LAATSTE BETALING VAN EEN PROJECT UIT TE VOEREN	46
ANNULERING VAN VRAGEN EN VERMEENDE NIET-EERBIEDIGING VAN AANKONDIGING VAN VERGELIJKEND ONDERZOEK	51
VERMEENDE DISCRIMINATIE OP GROND VAN TAAL	55
STATUS VAN DE 'EU-PIJLER' VAN HET VN-BESTUUR IN KOSOVO	58
REIS- EN VERBLIJFKOSTEN VAN KANDIDATEN BIJ VERGELIJKENDE ONDERZOEKEN VOOR AANWERVING	60
VERMEENDE DISCRIMINATIE WAT BETREFT RANG VAN NUCLEAIR INSPECTEUR	63
AFWIJZING VAN CONFIRMATIEF VERZOEK OM TOEGANG VAN HET PUBLIEK IN EEN ARTIKEL 226 PROCEDURE	66
VERMEEND INDIRECTE DISCRIMINATIE OP GROND VAN LEEFTIJD IN ALGEMEEN VERGELIJKEND ONDERZOEK	73
WEIGERING VAN COMMISSIE OM TOEGANG TE VERLENEN TOT DOOR DE LIDSTATEN INGEDIENDE DOCUMENTEN	76
BEHANDELING DOOR DE EUROPESE COMMISSIE VAN EEN SOLLICITATIE NAAR EEN POST VAN GEDETACHEERD NATIONAAL DESKUNDIGE	77
TOEGANG TOT GECORRIGEERDE EXAMENTEKSTEN BIJ DOOR DE COMMISSIE GEORGANISEERDE VERGELIJKENDE ONDERZOEKEN	81
3.1.4 Europese Centrale Bank	84
TOEGANG TOT STATISTIEKEN BETREFFENDE VOORRADEN EN STROMEN VAN EUROBIJETTEN	84
3.1.5 Europese Rekenkamer	89
REKENKAMER CORRIGEERT NIET-TOEPASSING VAN REGELS INZAKE TOEGANG TOT DOCUMENTEN	89
3.1.6 De Europese Conventie	91
TOEGANG TOT AGENDA'S EN NOTULEN VAN DE EUROPESE CONVENTIE	91
3.1.7 Europees Bureau voor fraudebestrijding	98
BEWERING DAT ER GEEN ADEQUAAT ONDERZOEK IS VERRICHT	98
3.1.8 Europees Bureau voor wederopbouw	102
ADVIESDIENSTEN VOOR HET EUROPEES BUREAU VOOR WEDEROPBOUW	102
3.2 DOOR DE INSTELLING OPGELOSTE ZAKEN	106
3.2.1 Europees Parlement	106
NIET OPGEVEN VAN REDENEN VOOR AFWIJZING VAN OFFERTES VOOR VERTAALDIENSTEN	106
TOEGANG TOT EXAMENKOPIE IN HET KADER VAN ALGEMEEN VERGELIJKEND ONDERZOEK	109
3.2.2 Europese Commissie	111
LATE BETALING VAN SUBSIDIE VOOR AIDS-PROJECT	111
BETALING VAN CONTRACTUEEL VERSCHULDIGD BEDRAG	113
NIET VERRICHTEN VAN LAATSTE BETALING IN HET KADER VAN EEN ONDERZOEKSPROJECT	115
3.2.3 Europese Rekenkamer	
BEWEERD GEBREK AAN INFORMATIE OVER UITSLUITING VAN VERGELIJKEND ONDERZOEK VAN REKENKAMER	117
3.2.4 Europese Commissie en Rekenkamer	119
COMMISSIE STEMT IN MET HET VERRICHTEN VAN LAATSTE BETALING	119
3.3 DOOR DE OMBUDSMAN BEREIKTE MINNELIJKE SCHIKKINGEN	125
NIET-BETALING VAN SUBSIDIE ONDANKS MONDELINGE VERZEKERINGEN	125
COMMISSIE STEMT IN MET BETALING VAN VERGOEDING AAN VOORMALIG HULPFUNCTIONARIS	130
COMMISSIE STEMT, NA VOORSTEL TOT MINNELIJKE SCHIKKING VAN DE OMBUDSMAN, IN MET INFORMATIEVERSTREKKING AAN JOURNALIST	133
3.4 MET EEN KRITISCHE OPMERKING VAN DE OMBUDSMAN GESLOTEN ZAKEN	140
3.4.1 Europees Parlement	140
NIET-NAKOMING VAN PLICHT HOFFELIJK TE ZIJN	140

3.4.2 Raad van de Europese Unie	145
TOEGANG TOT DOCUMENTEN.....	145
VERANTWOORDELIJKHEID VAN DE RAAD OM ERVOOR TE ZORGEN DAT DE EUROPESE POLITIEMACHT IN SARAJEVO DE GRONDRECHTEN RESPECTEERT	152
3.4.3 Europese Commissie	156
ONJUISTE INFORMATIE IN EEN AANBESTEDINGSPROCEDURE	156
FUNCTIONEREN VAN HET IST-PROGRAMMA.....	162
HET NIET NEMEN VAN EEN BESLUIT IN EEN KLACHT OVER INBREUK (ARTIKEL 226 EG-VERDRAG).....	163
DISCRIMINERENDE BEPALING IN AANKONDIGING VAN VERGELIJKEND ONDERZOEK.....	166
INCONSEQUENTE BENADERING VAN STUDIE INZAKE ZEEHONDEN DOOR DE COMMISSIE.....	171
NIET-BEANTWOORDING VAN VRAGEN BETREFFENDE BESTEK	178
3.4.4 Economisch en Sociaal Comité	182
BEWERING DAT KLAGER "VALSE INFORMATIE" HEEFT VERSTREKT IN HET KADER VAN AANWERVING	182
3.4.5 Europees Bureau voor fraudebestrijding	186
ONGEGRONDE BEWERINGEN INZAKE OMKOPING TEGEN JOURNALIST	186
3.5 DOOR DE INSTELLING AANVAARDE ONTWERPAANBEVELINGEN	188
3.5.1 Raad van de Europese Unie	188
RAAD GEEFT GEDEELTELIJK TOEGANG TOT JAARVERSLAG VAN DE GROEP GEDRAGSCODE	188
RAAD VERLEENT KANDIDATEN TOEGANG TOT HUN GECORRIGEEERDE EXAMEN TEKSTEN	189
3.5.2 Europese Commissie	195
BEVORDERING VAN BEHOORLIJK BESTUUR IN EUROPESE SCHOLEN DOOR DE COMMISSIE.....	195
DISCRIMINATIE OP GROND VAN NATIONALITEIT DOOR EEN TELECOMMUNICATIEBEDRIJF EN EU-MEDEEDINGINGSRECHT	202
3.6 ZAKEN GESLOTEN NA EEN SPECIAAL VERSLAG	208
3.6.1 Europees Parlement	208
EUROPEES PARLEMENT AANVAARDT DE NAMEN VAN GESLAAGDE KANDIDATEN VAN VERGELIJKENDE ONDERZOEKEN VOOR PERSONEELSWERVING TE PUBLICEREN.....	208
3.6.2 Raad van de Europese Unie	209
TOEGANG TOT DOCUMENTEN VAN DE RAAD, MET INBEGRIJF VAN ADVIEZEN VAN DE JURIDISCHE DIENST	209
3.7 ONDERZOEKEN OP EIGEN INITIATIEF VAN DE OMBUDSMAN	215
RECHTSMIDDELEN IN HET KADER VAN AANBESTEDINGSPROCEDURES	215
ELEKTRONISCHE INSCHRIJVING VOOR EEN VERGELIJKEND ONDERZOEK VOOR AANWERVING - KLAGER VAN TOETREDINGSLAND	220
3.8 VRAAG VAN EEN REGIONALE OMBUDSMAN	222
COMMUNAUTAIRE WETGEVING OP HET GEBIED VAN DE REVALIDATIE VAN PERSONEN MET MULTIPLESCLEROSE.....	222
4 Betrekkingen met andere instellingen van de Europese Unie	223
4.1 HET EUROPEES PARLEMENT	225
4.2 DE EUROPESE COMMISSIE	228
4.3 DE EUROPESE CONVENTIE	229
4.4 HET HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN	229

4.5	HET GERECHT VAN EERSTE AANLEG VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN	230
4.6	DE REKENKAMER	230
4.7	DE EUROPESE INVESTERINGSBANK	230
4.8	HET PUBLICATIEBUREAU VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN	231
5	Betrekkingen met ombudsmannen en soortgelijke instellingen	233
5.1	BETREKKINGEN MET NATIONALE, REGIONALE EN LOKALE OMBUDSMANNEN VAN DE EU	235
5.2	HET VERBINDINGSNETWERK	239
5.3	BETREKKINGEN MET NATIONALE OMBUDSMANNEN IN DE TOETREDINGSLANDEN	241
6	Public Relations	243
6.1	HOOGTEPUNTEN VAN HET JAAR	245
6.2	CONFERENTIES EN ONTMOETINGEN	250
6.3	ANDERE GEBEURTENISSEN	267
6.4	CONTACTEN MET DE MEDIA	269
6.5	ONLINE COMMUNICATIE	276
7	Bijlagen	279
A	STATISTIEKEN OVER HET WERK VAN DE EUROPESE OMBUDSMAN IN 2003	281
B	BEGROTING VAN DE OMBUDSMAN	289
C	PERSONEEL	291
D	INDEX VAN BESLUITEN	294
E	VERKIEZING VAN DE EUROPESE OMBUDSMAN	299

Samenvatting

1 Inleiding

2 Bij de Ombudsman ingediende klachten

3 Besluiten na een onderzoek

4 Betrekkingen met andere instellingen van de Europese Unie

5 Betrekkingen met Ombudsmannen en soortgelijke instellingen

6 Public Relations

Bijlagen

In het negende Jaarverslag van de Europese Ombudsman aan het Europees Parlement wordt verslag uitgebracht over de werkzaamheden van de Ombudsman in 2003.

Het is het eerste jaarverslag dat wordt voorgelegd door P. Nikiforos Diamandouros, die op 15 januari 2003 door het Europees Parlement tot Europese Ombudsman werd gekozen, nadat de eerste Europese Ombudsman, Jacob Söderman, had aangekondigd dat hij met pensioen zou gaan. De heer Diamandouros trad in functie op 1 april 2003, zodat dit verslag de werkzaamheden van de heer Söderman van 1 januari t/m 31 maart en die van de heer Diamandouros van 1 april tot eind 2003 bestrijkt.

STRUCTUUR VAN HET VERSLAG

Het verslag bestaat uit zes hoofdstukken en vijf bijlagen. Hoofdstuk 1 is een persoonlijke inleiding waarin de Ombudsman hulde brengt aan zijn voorganger, een overzicht geeft van de belangrijkste activiteiten en verwezenlijkingen van het jaar en uitleg geeft over zijn doelstellingen.

In hoofdstuk 2 worden de procedures beschreven die de Ombudsman gebruikt om klachten te analyseren en te onderzoeken en wordt een overzicht gegeven van de in 2003 behandelde klachten.

Hoofdstuk 3, dat het leeuwendeel van het verslag uitmaakt, bevat een selectie van de besluiten die de Ombudsman in 2003 na onderzoeken van klachten heeft genomen. Het gaat voor het merendeel om besluiten inzake klachten, die per soort conclusie of resultaat in vijf verschillende delen zijn ondergebracht, waar zij dan nog eens per betrokken instelling of orgaan zijn onderverdeeld. Besluiten na onderzoeken op eigen initiatief en verzoeken van ombudsmannen uit de lidstaten worden afzonderlijk behandeld.

Hoofdstuk 4 gaat over de betrekkingen met andere instellingen van de Europese Unie en de deelneming van de Ombudsman, als waarnemer, aan de Conventie over de toekomst van Europa.

Hoofdstuk 5 handelt over de betrekkingen van de Europese Ombudsman met de gemeenschap van nationale, regionale en lokale ombudsmannen in Europa, zowel in de huidige als in de toekomstige lidstaten.

In hoofdstuk 6 komen de voorlichtings- en communicatieactiviteiten aan bod. Dit hoofdstuk is ingedeeld in vijf delen: hoogtepunten van het jaar, conferenties en ontmoetingen in de huidige en toekomstige lidstaten, andere gebeurtenissen zoals lezingen voor bezoekersgroepen, contacten met de media en online communicatie.

Bijlage A bevat statistieken over de werkzaamheden van de Europese Ombudsman in 2003. De bijlagen B en C bevatten gegevens over respectievelijk de begroting en het personeel van de Ombudsman. Bijlage D is een index van de in hoofdstuk 3 opgenomen besluiten geordend per zaaknummer, per onderwerp en per soort vermeend wanbeheer. Bijlage E bevat informatie over de verkiezingsprocedure van de Ombudsman.

BEKNOPT OVERZICHT

Taak van de Europese Ombudsman

Het Bureau van de Europese Ombudsman werd ingesteld bij het Verdrag van Maastricht als een onderdeel van het burgerschap van de Europese Unie. De Ombudsman onderzoekt klachten over

wanbeheer bij het optreden van de communautaire instellingen en organen, met uitzondering van het Hof van Justitie en het Gerecht van eerste aanleg bij de uitoefening van hun gerechtelijke taak. Met de goedkeuring van het Europees Parlement heeft de Ombudsman een definitie van "wanbeheer" gegeven welke respect voor de mensenrechten, de rechtsstaat en de beginselen van behoorlijk bestuur insluit.

De Ombudsman reageert niet alleen op klachten van burgers, bedrijven en verenigingen, maar stelt ook op eigen initiatief onderzoeken in en treedt de burgers tegemoet om hun positie te versterken door hen over hun rechten en over de wijze waarop zij die kunnen uitoefenen te informeren.

Klachten en onderzoeken in 2003

In 2003 werden in totaal 2 436 klachten ontvangen. Dat was - mede als gevolg van gecoördineerde inspanningen om de burgers over hun rechten informeren - 10% meer dan het vorige jaar. Bijna de helft van de klachten werd in elektronische vorm opgestuurd, hetzij per e-mail hetzij door gebruik te maken van het klachtformulier op de website van de Ombudsman.

In bijna 70% van de gevallen kon de Ombudsman de klager helpen door een onderzoek naar de klacht te openen, de klacht over te dragen aan een andere bevoegde instantie, of de klager te zeggen waar hij zich kon wenden voor een snelle en doeltreffende oplossing van zijn probleem.

In de loop van het jaar werden in totaal 253 nieuwe onderzoeken geopend. De Ombudsman behandelde ook een groot aantal informatieverzoeken, waarvan er 2 538 per e-mail werden opgestuurd.

Resultaten van de onderzoeken van de Ombudsman

De Ombudsman nam in 180 zaken een besluit na onderzoek. Hoofdstuk 3 van het Jaarverslag 2003 bevat een selectie van deze besluiten om een idee te geven van de verscheidenheid van onderzoeken wat het onderwerp, het resultaat en de betrokken instellingen of organen betreft. Om praktische redenen worden besluiten slechts in het verslag opgenomen indien zij nieuwe bevindingen van juridische aard, nieuw materiaal betreffende de bevoegdheid of procedures van de Ombudsman, of bevindingen van feitelijke aard die van algemeen belang zijn bevatten. Alle besluiten van de Ombudsman, met uitzondering van enkele vertrouwelijke zaken die niet kunnen worden geanonimiseerd, worden op de website van de Ombudsman (<http://www.euro-ombudsman.eu.int>) in de taal van de klager en in het Engels gepubliceerd.

Geen wanbeheer

In 87 zaken bracht het onderzoek van de Ombudsman geen wanbeheer aan het licht. Zo'n bevinding is niet altijd negatief voor de klager, aangezien hij er toch baat bij heeft dat de betrokken instelling of het betrokken orgaan volledige uitleg over haar/zijn optreden geeft. Enkele voorbeelden:

- Een klager die de Raad om toegang tot documenten van de Europese Conventie had verzocht, aanvaardde de uitleg van Raad dat de betrokken documenten niet in diens bezit waren. De klager vond het ook nuttig dat de Raad zijn institutionele relatie met de Conventie had uitgelegd. Voorts leidde de klacht tot de publicatie van de agenda's en de notulen van het Presidium van de Europese Conventie op de website van de Conventie zodra deze haar werkzaamheden had beëindigd (1795/2002/IJH).
- De Rekenkamer gaf toe dat een verzoek van een klager om toegang tot documenten niet was behandeld overeenkomstig haar regels inzake toegang. De Rekenkamer verzocht de klager een overzicht te geven van de informatie die hij precies nodig had en verbond zich ertoe dit verzoek overeenkomstig de regels te onderzoeken (1117/2003/GG).
- Een klager vestigde de aandacht van het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) op vermeende onregelmatigheden in een door de EU gefinancierd project. OLAF stelde een onderzoek in, maar deelde de resultaten van zijn onderzoek niet mee aan de klager, die daarop een klacht bij de Ombudsman indiende. OLAF bracht de klager nog tijdens het onderzoek van de Ombudsman op de hoogte van de resultaten van het onderzoek (1625/2002/IJH).

Door de instelling opgeloste zaken

In 48 zaken leidde het onderzoek van de Ombudsman ertoe dat de zaak tot volle tevredenheid van de klager werd geregeld door de betrokken instelling of het betrokken orgaan, bijvoorbeeld:

- Nadat namens de Universiteit van Stockholm een klacht bij de Ombudsman was ingediend, verrichtte de Commissie de laatste betaling die zij in het kader van een onderzoeksproject verschuldigd was, verontschuldigde zij zich voor de vertraging en ging zij ermee akkoord achterstandsrente te betalen. De Commissie verzekerde de Ombudsman tevens dat de financiële procedure waarin de vertraging zich had voorgedaan, nu bevredigend functioneerde (1173/2003/(TN)IJH).
- Een subcontractant werd betaald voor zijn diensten nadat de Ombudsman tussenbeide was gekomen in zijn zaak. De Commissie legde uit dat zij de hoofdcontractant van het project niet kon betalen, omdat er problemen waren met het eindverslag dat deze had ingediend. Toen de hoofdcontractant het gecorrigeerde eindverslag had ingediend, verrichtte de Commissie de eindbetaling. De hoofdcontractant betaalde vervolgens de subcontractant, die de Ombudsman voor zijn hulp bedankte (1960/2002/JMA).

Minnelijke schikkingen

Een van de dingen waardoor ombudsmannen van rechtbanken verschillen is de mogelijkheid die ze hebben om te bemiddelen. Bemiddeling kan tot een positief resultaat leiden dat aan beide partijen genoegdoening verschaft. Indien het onderzoek een geval van wanbeheer aan het licht brengt, streeft de Ombudsman een minnelijke schikking na. In sommige gevallen houdt dit in dat hij de instelling voorstelt klager een voorstel tot schadeloosstelling te doen, zonder dat zij wettelijke aansprakelijkheid hoeft te erkennen en zonder dat er een precedent wordt geschapen.

Eind 2003 waren er nog zeven voorstellen voor een minnelijke schikking in behandeling, terwijl er in de loop van het jaar vier waren bereikt, waaronder:

- Een zaak waarin de Commissie ermee akkoord ging de klaagster ex gratia een extra schadeloosstelling te betalen, hoewel zij van mening was dat zij daar wettelijk niet toe verplicht was. De klaagster werkte voor de instelling en beweerde dat de Commissie haar niet het volledige bedrag van de secretariaatsvergoeding waarop zij recht had, had betaald (1166/2002/(SM)IJH);
- Een zaak waarin de Commissie ermee instemde terug te komen op haar besluit tot terugvordering van een subsidie van meer dan 37 000 EUR die zij aan een Duitse vereniging had betaald. De Commissie toonde zich bereid om in het kader van een buitengerechtelijke regeling van de terugvordering af te zien, indien en voor zover kon worden aangetoond dat het geld was gebruikt in het algemeen belang van de eindbegunstigden van het project. De vereniging bleef erbij dat er geen sprake was geweest van contractbreuk van haar zijde, maar vond dat er een minnelijke schikking met betrekking tot haar klacht was bereikt (0548/2002/GG).

Kritische opmerkingen

Als er geen minnelijke schikking kan worden bereikt, kan de Ombudsman de zaak sluiten met een kritische opmerking of een ontwerpaanbeveling doen. Een kritische opmerking wordt gebruikt indien blijkt dat het wanbeheer geen algemene implicaties heeft, de betrokken instelling niet meer in staat is het ongedaan te maken en er geen verdere stappen van de Ombudsman nodig blijken. In de loop van het jaar werden twintig kritische opmerkingen gemaakt, bijvoorbeeld:

- Het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) deed in een persbericht beweringen over omkoping waarvan kon worden aangenomen dat zij tegen een bepaalde journalist waren gericht. De journalist diende een klacht in bij de Ombudsman, die van mening was dat OLAF niet in verhouding tot het nagestreefde doel had gehandeld, aangezien er geen voldoende feitelijke, openbaar controleerbare basis voor de beweringen was. De Ombudsman was van oordeel dat een kritische opmerking voldoende was om de klager voldoening te verschaffen (1840/2002/GG).

- De arbeidsovereenkomst van een klager met de politiemissie van de Europese Unie in Sarajevo werd opgezegd wegens vermeend wangedrag. De Ombudsman was van mening dat de Raad de verantwoordelijkheid heeft ervoor te zorgen dat bij de activiteiten van de missie het beginsel van de rechtsstaat en de grondrechten worden gerespecteerd. Een grondrecht van de klager werd geschonden omdat hem niet de gelegenheid was gegeven zijn visie op de vermeende feiten te geven. Aangezien het contract meer dan een jaar geleden was opgezegd, was het niet zinvol nog een minnelijke schikking na te streven en sloot de Ombudsman de zaak met een kritische opmerking (1200/2003/OV).
- De Ombudsman uitte kritiek op het Europees Parlement omdat dit niet had voldaan aan de verplichting zich in contacten met het publiek hoffelijk te gedragen. De kritiek had betrekking op een e-mail die de klaagster in antwoord op vragen over een aanbesteding had ontvangen. Volgens de klaagster was de e-mail in een onbetamelijke toon gesteld die de indruk van arrogant gedrag wekte (1565/2002/GG).

Ontwerpaanbevelingen

Indien het om een bijzonder ernstige vorm van wanbeheer gaat of indien de betrokken instelling nog in staat is het geval van wanbeheer ongedaan te maken, doet de Ombudsman een ontwerpaanbeveling. De betrokken instelling of het betrokken orgaan dient de Ombudsman binnen een termijn van drie maanden een omstandig advies te doen toekomen.

In 2003 werden negen nieuwe ontwerpaanbevelingen gedaan. Aan het eind van het jaar was het resultaat van vier daarvan nog niet bekend, drie - alsook twee reeds in 2002 gedane aanbevelingen - waren aanvaard door de betrokken instellingen, bijvoorbeeld:

- Een klaagster had bij een door de Raad georganiseerd vergelijkend onderzoek niet het vereiste minimumaantal punten voor een schriftelijke toets gehaald. Toen de Raad haar de toegang tot haar eigen gecorrigeerde examentekst weigerde, wendde klaagster zich tot de Ombudsman. Na onderzoek deed de Ombudsman een ontwerpaanbeveling voor toegang, die door de Raad werd aanvaard. Hierdoor sloot de Raad zich aan bij de Commissie en het Parlement, die respectievelijk in 1999 en 2000 ermee hadden ingestemd kandidaten toegang te verlenen tot hun eigen gecorrigeerde examenteksten (2097/2002/GG).

Onderzoeken op eigen initiatief

In de loop van 2003 werden twee onderzoeken op eigen initiatief met een positief resultaat afgesloten:

- Het Europees Bureau voor personeelsselectie herzag zijn besluit om een Cypriotische burger van een vergelijkend onderzoek voor aanwerving uit te sluiten, nadat deze een klacht over technische problemen met het elektronisch inschrijvingssysteem had ingediend. De Ombudsman opende deze zaak in het kader van een onderzoek op eigen initiatief, omdat de klager geen burger of ingezetene van de Europese Unie was (OI/4/2003/ADB).
- De Commissie stemde ermee in een nieuwe procedure in te voeren om niet-geselecteerde inschrijvers in aanbestedingsprocedures snel te informeren en met de ondertekening van het contract te wachten teneinde inschrijvers voldoende tijd te geven om naar de redenen voor het gunningsbesluit te vragen en voor de rechter beroep tegen dat besluit in te stellen. De nieuwe procedure is vastgelegd in een mededeling van de Commissie van 3 juli 2003. De Ombudsman was van oordeel dat de nieuwe procedure in overeenstemming is met de rechtspraak van het Hof van Justitie en stelde de Commissie voor niet-geselecteerde inschrijvers stelselmatig te informeren over hun recht om beroep in te stellen tegen gunningsbesluiten (OI/2/2002/IJH).

In 2003 werden vijf initiatiefonderzoeken ingesteld, waarvan er tegen het eind van het jaar vier nog niet afgerond waren. Twee daarvan zijn gebaseerd op klachten waaruit bleek dat er sprake kon zijn van een systemisch probleem: het eerste betreft de procedures voor de regeling van interne geschillen waarover bij de Commissie gedetacheerde nationale deskundigen beschikken, het tweede de verantwoordelijkheid van de Commissie om goed bestuur door de Europese scholen te bevorderen.

Een derde onderzoek op eigen initiatief naar een mogelijk systemisch probleem heeft betrekking op de integratie van personen met een handicap, en met name de maatregelen die door de Europese Commissie zijn genomen om ervoor te zorgen dat personen met een handicap niet worden gediscrimineerd in hun relaties met de instelling.

Betrekkingen met andere instellingen en organen van de Europese Unie

Om zoveel mogelijk positieve resultaten te kunnen bereiken heeft de Ombudsman constructieve werkrelaties met de instellingen en organen van de EU opgebouwd. In 2003 heeft de Ombudsman ontmoetingen gehad met leden en ambtenaren van acht instellingen, onder wie de Voorzitters van het Parlement, het Hof van Justitie, de Europese Investeringsbank en de Rekenkamer, het College van Commissarissen, en de Directeuren-Generaal van de Commissie. Tijdens deze bijeenkomsten heeft de Ombudsman onderstreept dat het ook zijn taak is te bemiddelen en dat minnelijke schikkingen zowel voor de klagers als voor de betrokken instellingen of organen een positief resultaat zijn.

De actieve medewerking van de instellingen en organen is ook heel belangrijk om ervoor te zorgen dat iedereen die een reden heeft om een klacht bij de Ombudsman in te dienen, informatie krijgt over zijn klachtrecht en over de wijze waarop hij dat kan uitoefenen. De Commissie heeft positief gereageerd op het voorstel van de Ombudsman om het verstrekken van deze informatie uit te breiden tot aanvragers en ontvangers van subsidies, te beginnen met de onder een recente mededeling vallende subsidies.¹

De Ombudsman heeft een nauwe en doeltreffende werkrelatie met de Commissie verzoekschriften van het Europees Parlement, waarbij zo nodig wederzijds zaken worden overgedragen. De Ombudsman wijst klagers ook vaak op de mogelijkheid een verzoekschrift bij het Europees Parlement in te dienen, met name wanneer de klager een wijziging van het Europees recht of beleid wenst.

De Ombudsman heeft actief deelgenomen aan de Conventie over de toekomst van Europa om ervoor te zorgen dat de rechten van de burgers een centrale plaats krijgen in het Ontwerpverdrag tot vaststelling van een Grondwet voor Europa. Tijdens zijn ambtstermijn is de heer Söderman met succes opgekomen voor de opneming van het Handvest van de grondrechten in het ontwerp van Grondwettelijk Verdrag en zowel hij als de heer Diamandouros hebben aangedrongen op een expliciete erkenning van de rol van ombudsmannen en andere buitengerechtelijke rechtsmiddelen. Dat laatste doel werd in 2003 niet gehaald, maar de Ombudsman blijft het als een hoge prioriteit beschouwen en blijft zijn best doen om het in de definitieve tekst van de Grondwet te doen opnemen.

Samenwerking met ombudsmannen in geheel Europa

De Europese Ombudsman werkt samen met een uitgebreid netwerk van ombudsmannen en soortgelijke instellingen in Europa. Het netwerk bestrijkt nu 90 bureaus in 30 landen, d.w.z. de bureaus op nationaal en regionaal niveau binnen de Europese Unie en op nationaal niveau in de kandidaat-lidstaten, Noorwegen en IJsland.

Via het netwerk wordt samengewerkt bij de behandeling van klachten en het verstrekken van informatie aan burgers. Tal van klagers wenden zich tot de Europese Ombudsman als zij problemen met een nationale, regionale of lokale overheidsinstantie hebben. Deze klachten vallen buiten het mandaat van de Europese Ombudsman, maar kunnen in veel gevallen doeltreffend worden opgelost door een ombudsman in het betrokken land. De Europese Ombudsman draagt deze zaken indien mogelijk rechtstreeks over aan nationale en regionale ombudsmannen, of geeft de klager passend advies. De ombudsmannen in het netwerk zijn ook goed geplaatst om te helpen bij het informeren van de burgers over hun rechten uit hoofde van het Europees recht en over de wijze waarop zij die rechten kunnen uitoefenen en verdedigen.

¹ Mededeling betreffende een voorstel voor basisbesluiten voor de subsidies die momenteel vallen onder de administratieve autonomie van de Commissie of de uitoefening van haar institutionele prerogatieven (COM (2003)274 def.).

In 2003 werd de samenwerking geïntensiveerd door middel van bijeenkomsten van nationale en regionale ombudsmannen van de lidstaten en van nationale ombudsmannen uit de kandidaat-landen. In april vond in Athene het vierde Seminarie van de nationale ombudsmannen en soortgelijke instellingen in de lidstaten van de EU, gewijd aan "Ombudsmannen en de bescherming van de rechten in de Europese Unie", plaats. Het was een gezamenlijke organisatie van de Europese Ombudsman en de Griekse Ombudsman. Het Europees Parlement was vertegenwoordigd door de Voorzitter van de Commissie verzoekschriften, Vitaliano Gemelli. De vierde bijeenkomst van regionale ombudsmannen en soortgelijke instellingen, waarop het Bureau van de Europese Ombudsman was vertegenwoordigd, werd in april in Valencia gehouden. Gastheer was de Sindic de Greuges van Valencia (regionale ombudsman). Hier werd onder meer gediscussieerd over de toekomst van Europa, immigratie en asiel, en milieubescherming. In mei woonde de Europese Ombudsman de conferentie van de nationale ombudsmannen van de kandidaat-lidstaten bij, die in Warschau door de Poolse Ombudsman, Andrzej Zoll, was georganiseerd. Het onderwerp van de conferentie was: "De Ombudsman en het recht van de Europese Unie".

Het netwerk van de Europese Ombudsman bestaat ook uit contactpersonen, die in alle bureaus van nationale ombudsmannen zijn aangeduid als eerste contactpunt voor de leden van het netwerk. In december 2003 kwamen de contactpersonen in Straatsburg bijeen om te discussiëren over "Europese informatie, advies en gerechtigheid voor allen". Dit was de eerste bijeenkomst van contactpersonen waaraan ook werd deelgenomen door de contactpersonen van de tien landen die in 2004 tot de Unie toetreden.

Tussen de bijeenkomsten functioneert het netwerk via drie communicatie-initiatieven van de Europese Ombudsman: de nieuwsbrief European Ombudsmen - Newsletter, die tweemaal per jaar samen met de Europese afdeling van het Internationaal Ombudsman Instituut wordt uitgebracht, de krant Ombudsman Daily News, een elektronische nieuwsdienst van de Europese Ombudsman, en een interactieve Internettop.

De burgers tegemoetkomen

Een essentieel deel van het werk van de Ombudsman bestaat erin de stap naar de burgers te zetten om dezen voor te lichten over hun rechten, met inbegrip van het recht om een klacht bij de Europese Ombudsman in te dienen. Eind mei 2003 kondigde de Ombudsman aan dat hij van plan was vóór 1 mei 2004, de datum van de uitbreiding, alle tien de toetredingslanden en zoveel mogelijk lidstaten te bezoeken. Eind 2003 had de Ombudsman elf van de bestaande en vijf van de toekomstige lidstaten bezocht. In het kader van die bezoeken had hij ontmoetingen met hoge ambtenaren en presenteerde hij zijn werk aan niet-gouvernementele organisaties, kamers van koophandel, universiteitsstudenten, journalisten en andere geïnteresseerde burgers. Dankzij de medewerking van de bureaus van de nationale ombudsmannen in de betrokken landen, alsook van de vertegenwoordigingen van het Europees Parlement en de Europese Commissie aldaar zijn deze bezoeken een succes geworden.

De Ombudsman en zijn personeel spraken in 2003 ook op 80 conferenties en bijeenkomsten, alsmede voor groepen overal in de Unie, op uitnodiging van regionale bureaus, belangengroepen, Europese instellingen, universiteiten en niet-gouvernementele organisaties. Op deze bijeenkomsten kon het werk van de Ombudsman worden gepresenteerd aan potentiële klagers en geïnteresseerde burgers.

Het hele jaar door werd er op ruime schaal voorlichtingsmateriaal over het werk van de Europese Ombudsman verspreid. Pieken waren de open dagen van het Europees Parlement in mei. Ook op de website van de Ombudsman werd er regelmatig informatie geplaatst, zoals besluiten, persberichten, statistieken en gegevens over de communicatieactiviteiten van de Ombudsman.

De Ombudsman bouwde voort aan de constructieve werkrelatie met de media. Tijdens zes persontmoetingen en acht persconferenties gaf hij uitleg over en voorbeelden van zijn werk. De Ombudsman werd door in totaal 45 journalisten geïnterviewd in Straatsburg en Brussel, maar ook in het kader van officiële bezoeken aan lidstaten en toetredingslanden. Persberichten werden gemiddeld eenmaal per werkweek uitgebracht om de aandacht te vestigen op besluiten en

communicatieactiviteiten van de Ombudsman. Informatieverzoeken van journalisten werden het hele jaar door prompt beantwoord.

Interne ontwikkelingen

In de loop van het jaar is de Ombudsman druk bezig geweest met de voorbereiding op de uitbreiding om vanaf 1 mei 2004 in staat te zijn de burgers van 25 lidstaten doeltreffend te dienen in de 21 Verdragstalen van de Unie.

Het in 2002 vastgestelde meerjarig begrotingsplan voorziet met het oog op de uitbreiding in een gefaseerde invoering van nieuwe posten in de periode 2003-2005. Het aantal posten in het organisatieschema van de Ombudsman is van 27 in 2002 tot 31 in 2003 gestegen; in de begroting voor 2004, die in december 2003 door de begrotingsautoriteit werd vastgesteld, is een verdere stijging tot 38 voorzien.

In de loop van het jaar is aan een herziening van de structuur van het Bureau en de aanwending van de personele middelen begonnen. De Ombudsman heeft ook een aanzienlijke upgradering van de IT-infrastructuur en de klachtendatabank op gang gebracht. Deze initiatieven werden genomen om het Bureau in staat te stellen het toenemende aantal klachten te beantwoorden en de kwaliteit en de doeltreffendheid van de diensten aan de burgers te verbeteren.

Samenvatting

1 Inleiding

2 Bij de Ombudsman ingediende klachten

3 Besluiten na een onderzoek

4 Betrekkingen met andere instellingen
van de Europese Unie

5 Betrekkingen met Ombudsmannen
en soortgelijke instellingen

6 Public Relations

Bijlagen

2003 is voor het Bureau van de Europese Ombudsman een opwindend jaar geweest. Het aantal ontvangen klachten is, mede als gevolg van gecoördineerde inspanningen om de burgers te informeren over hun rechten, aanzienlijk gestegen. Wij hebben de samenwerking tussen de ombudsmannen in geheel Europa geïntensiveerd om ervoor te helpen zorgen dat burgers een passende oplossing voor hun grieven vinden. Wij zijn begonnen aan de laatste voorbereidingen met het oog op de uitbreiding van de Europese Unie. De Ombudsman heeft actief deelgenomen aan de Conventie over de toekomst van Europa om ervoor te zorgen dat de rechten van de burgers een centrale plaats innemen in het Ontwerpverdrag voor Europa.

En natuurlijk is er in april 2003 ook de wissel geweest aan het hoofd van de instelling, na de pensionering van de eerste Europese Ombudsman, Jacob Söderman. Namens de Europese burgers zou ik mijn voorganger hulde willen brengen voor zijn vele verwezenlijkingen. Als eerste noem ik de oprichting van de instelling van de Europese Ombudsman en de snelle ontwikkeling daarvan, onder zijn doordacht leiderschap, tot een doeltreffende en gerespecteerde instelling die stelselmatig en succesvol openheid, controleerbaarheid en behoorlijk bestuur kan bevorderen. Tijdens zijn zeven en een half jaar als Europese Ombudsman heeft Jacob Söderman meer dan 11.000 burgers geholpen om herstel van hun grieven te krijgen, hetzij door hun klachten rechtstreeks te regelen, hetzij door de burgers mee te delen tot wie ze zich konden wenden. Zijn aanbevelingen, verslagen en opmerkingen voor de instellingen van de Europese Unie hebben geleid tot belangrijke hervormingen waardoor de kwaliteit van de aan de burgers geboden diensten aanzienlijk is verbeterd. Ik zal mijn best blijven doen om te beantwoorden aan de hoge verwachtingen die mijn voorganger door zijn verwezenlijkingen heeft gewekt.

Mijn prioriteiten als Europese Ombudsman

Toen ik mij in november 2002 als kandidaat aan de Commissie verzoekschriften van het Europees Parlement presenteerde, heb ik de grote doelstellingen aangegeven waarop ik mij zou concentreren indien de keuze op mij zou vallen. Sinds ik in april 2003 het ambt heb aanvaard, heb ik deze ideeën uitgewerkt tot een activiteitenprogramma met drie hoofddoelstellingen.

Verbetering van de doeltreffendheid van het Bureau van de Ombudsman

Het eerste doel van het bureau van elke ombudsman is ervoor te zorgen dat alle burgers die zich tot het bureau wenden tijdig en op passende wijze worden geholpen of geïnformeerd. Het aantal personen dat zich met klachten tot de Europese Ombudsman heeft gericht, is in 2003 met 10% gestegen. In bijna 70% van de gevallen konden wij de klagers helpen door een onderzoek in te stellen, de zaak naar een bevoegde instantie te verwijzen, of klagers mee te delen waar zij zich moesten wenden voor een prompte en doeltreffende oplossing van hun probleem.

Zulke resultaten zijn alleen mogelijk indien de Ombudsman constructieve werkrelaties onderhoudt met de instellingen en organen waartegen de klachten zijn gericht. In 2003 hebben de Europese instellingen, zoals voorheen, getoond dat zij bereid zijn een oplossing te vinden voor de klachten die de Ombudsman onder hun aandacht brengt door hetzij zelf een oplossing voor te stellen, hetzij de aanbevelingen van de Ombudsman te aanvaarden en ten uitvoer te leggen. In de loop van het jaar heb ik ontmoetingen gehad met leden en ambtenaren van andere instellingen, onder wie het college van Commissarissen, de Voorzitter van het Parlement, de Presidenten van het Hof van Justitie en de Rekenkamer, alsook de Directeuren-Generaal van de Commissie, om hen op de hoogte te brengen van mijn verwachtingen en, indien nodig, hun aandacht te vestigen op gebieden waar verbeteringen nodig waren.

Ik ben gerustgesteld door het feit dat deze ontmoetingen hebben bijgedragen tot een beter begrip van de tweeledige rol van de Ombudsman als onafhankelijk, extern mechanisme ter controle

van de administratie enerzijds en als bemiddelingsinstrument anderzijds. Dankzij een grotere vertrouwdheid met laatstgenoemde rol was het voor mij gemakkelijker om de instellingen van de EU duidelijk te maken welke voordelen er aan stelselmatiger samenwerking met de Ombudsman zijn verbonden. Ik denk dat de instellingen zich er meer en meer van bewust worden dat zij door een oplossing te zoeken voor de onderliggende oorzaken van klachten twee voordelen ineens behalen. Ten eerste wordt hierdoor de mogelijkheid uitgesloten dat er in de toekomst nog klachten over het hetzelfde onderwerp worden ingediend, ten tweede worden de instellingen in staat gesteld hun vermogen om adequaat te reageren op gevallen van wanbeheer waarbij hun diensten zijn betrokken bij te sturen. Dit is in 2003 duidelijk aangetoond door de Raad toen deze, gevolg gevend aan mijn aanbeveling, de transparantie van zijn aanwervingsprocedures heeft verbeterd.

Met het oog op de uitbreiding van de Europese Unie en gelet de plicht van de Ombudsman om de burger zo doeltreffend mogelijk te dienen, zijn er in 2003 voorbereidingen getroffen om de structuur en het personeel van het Bureau uit te breiden. Dankzij deze veranderingen zal de Ombudsman beter in staat zijn om het hoofd te bieden aan de uitdaging die hem vanaf 1 mei 2004 wacht: de burgers van 25 lidstaten in 21 talen dienen. Het verheugt mij te kunnen medelen dat het Bureau tegen eind 2003 alle juridisch medewerkers, administratief personeel en stagiairs die nodig zijn om deze uitdaging aan te nemen had aangeworven of daartoe concrete maatregelen had genomen. De Ombudsman zorgde ook voor een aanzienlijke upgradage van zijn IT-infrastructuur en databank om het Bureau in staat te stellen adequaat te reageren op de toenemende vraag naar zijn diensten.

Bevordering van de rechtsstaat, behoorlijk bestuur en eerbiediging van de mensenrechten

De Europese Ombudsman heeft een centrale rol te vervullen in de versterking van het democratische leven van de Unie. Bij de uitoefening van die taak zal de Europese Ombudsman niet alleen aandacht moeten besteden aan de rechtsstaat en behoorlijk bestuur, die traditioneel als de kerntaken van een ombudsman worden gezien, maar ook aan de bescherming van de mensenrechten. Een dergelijke bijstelling van het bereik van zijn activiteiten ligt in de lijn van de heersende internationale trends, zoals onder meer blijkt uit de uitdrukkelijke toevoeging van de mensenrechten aan het mandaat van de Ombudsman in Finland (1999) en in Noorwegen (2003). Ook de Voorzitter van het Internationaal Ombudsmaninstituut heeft in een recente thematoespraak op deze evolutie gewezen. Dit zal tevens een erkenning zijn van de nieuwe behoeften en uitdagingen die met de tot op heden grootste en meest ambitieuze uitbreiding van Gemeenschap op ons afkomen. Om deze uitdagingen aan te nemen kan de Ombudsman gebruik maken van een tweeledige strategie: hij kan reageren op de ontvangen klachten, maar hij kan ook proactief te werk gaan via zijn bevoegdheid om op eigen initiatief een onderzoek in te stellen. De mogelijkheid om zulke onderzoeken in te stellen is erg waardevol, vooral om iets te doen aan mogelijk systemische problemen die aan het licht komen als er een reeks klachten over een bepaald probleem wordt ingediend. In het najaar van 2003 heb ik drie zulke onderzoeken ingesteld, waaronder een naar de integratie van personen met een handicap bij de Europese Commissie.

Maar de proactieve rol van de Ombudsman reikt nog verder. Het is de plicht van de Ombudsman de instrumenten waarover hij beschikt zodanig te gebruiken dat de burgers worden geïnformeerd over hun rechten en de middelen waarop zij een beroep kunnen doen om ervoor te zorgen dat deze rechten worden gerespecteerd. Dat is de sleutel tot de versterking van de rol van de burgers, zodat de aan de Unie ontleende rechten voor hen een levende realiteit worden. In het kader van de bezoeken die hij in 2003 aan de lidstaten en toetredingslanden heeft gebracht, heeft de Europese Ombudsman gebruik gemaakt van openbare lezingen, media-interviews en informatiemateriaal om de burgers te informeren over hun rechten en de wijze waarop zij die het best kunnen gebruiken.

De Ombudsman is ook proactief te werk gegaan om ervoor te zorgen dat de Europese Conventie in haar beraadslagingen een centrale plaats aan de burger gaf. De heer Söderman heeft met succes geijverd voor de opneming van het Handvest van de grondrechten in het ontwerp van Grondwettelijk Verdrag en zowel hij als ik hebben aangedrongen op een uitdrukkelijke erkenning van de rol van ombudsmannen en andere buitengerechtelijke rechtsmiddelen in de tekst. Dit laatste doel hebben wij nog niet bereikt in 2003. Ik blijf het echter beschouwen als een hoge prioriteit en zal mij dan ook blijven inspannen om het te doen opnemen in de definitieve tekst van de Grondwet.

Nationale en regionale ombudsmannen verschaffen burgers wier rechten zijn geschonden een doeltreffend rechtsmiddel. Zij zijn dus hoofdrolspelers in de waarborging van de volledige eerbiediging van het recht van de Unie door de overheidsadministraties in hun respectieve landen. Om dit doel te bereiken is nauwe samenwerking tussen de Europese Ombudsman en de ombudsmannen in de lidstaten van het allergrootste belang. In 2003 zette deze samenwerking zich met groeiend succes door. In april kwamen ombudsmannen uit de hele Europese Unie op nationaal niveau in Athene en op regionaal niveau in Valencia bijeen. In mei hielden nationale ombudsmannen uit de kandidaat-landen in Warschau een soortgelijke bijeenkomst, de laatste van deze bijeenkomsten vóór de toetreding. In december 2003 kwamen de contactpersonen van ieder nationaal ombudsmanbureau uit 26 landen in Straatsburg bijeen. Er vonden vier vergaderingen plaats, tijdens welke de deelnemers hun kennis van het recht van de Unie konden vergroten, alsook ervaringen en beste praktijken konden uitwisselen. Deze vergaderingen vormden tevens een belangrijke aanvulling van de dagelijkse uitwisseling van informatie tussen de bureaus via de drie initiatieven van de Europese Ombudsman op het gebied van communicatie: de nieuwsbrief *European Ombudsmen - Newsletter*, een halfjaarlijkse publicatie die samen met de Europese Afdeling van het Internationaal Ombudsmaninstituut wordt uitgegeven, de krant *Ombudsman Daily News*, een elektronische nieuwsdienst van de Europese Ombudsman, en de interactieve *Internettop*. De top is een instrument dat ter beschikking staat van ombudsmannen en hun personeel in geheel Europa om te discussiëren over onderwerpen van gemeenschappelijk belang, documenten uit te wisselen en vragen aan collega's te stellen.

Tegemoetkomen aan alle burgers – oude en nieuwe - van de Unie

Van de drie prioriteiten die ik mijzelf bij mijn ambtsaanvaarding heb gesteld was de meest zichtbare wellicht de intensivering van de activiteiten van de Ombudsman op het gebied van communicatie en lokale contacten. Eind mei kondigde ik aan dat ik alle tien toetredingslanden nog vóór de toetreding en zoveel mogelijk lidstaten zou bezoeken om de burgers te informeren over hun rechten, met inbegrip van hun recht om een klacht bij de Europese Ombudsman in te dienen. Zes weken later begon ik aan de eerste etappe van mijn voorlichtingstour en tegen het eind van het jaar had ik "het woord verspreid" van Ierland in het westen tot Estland in het oosten en van Finland in het noorden tot Malta in het zuiden. Ik had in totaal 16 landen aangedaan - 11 in de bestaande en 5 in de toekomstige lidstaten.

Zoals in alle ombudsmanbureaus valt een groot deel van de klachten die de Europese Ombudsman ontvangt buiten zijn mandaat. In het geval van de Europese Ombudsman is dit bijna onvermijdelijk, aangezien slechts een fractie van de burgers van de Europese Unie reden hebben om rechtstreeks in contact te komen met de instellingen en organen van de Unie en het mandaat van de Ombudsman uitsluitend betrekking heeft op klachten die tegen deze instellingen en organen zijn gericht. Gezien de hoge verwachtingen die de burgers van de toetredingslanden van de Unie hebben zie ik hier een mogelijkheid tot groei. Ik heb dan ook geprobeerd de inspanningen van mijn Bureau op te voeren om de informatie gericht aan mogelijke gebruikers van de diensten van de Ombudsman te verstrekken.

Dit heb ik onder meer proberen te bereiken door samenwerking met de instellingen en organen zelf. Zo stelde ik de Commissie voor dat zij aanvragers en ontvangers van subsidies stelselmatig informatie zou verstrekken over de mogelijkheid om bij de Europese Ombudsman klachten inzake wanbeheer in te dienen. De Commissie heeft positief gereageerd op dit voorstel en heeft beloofd dat zij maatregelen zou nemen om het uit te voeren. Dit zal dan een aanvulling zijn van een soortgelijke bepaling voor burgers die deelnemen aan vergelijkende onderzoeken met het oog op aanwerving bij de instellingen en organen van de Unie.

Ik heb ook mijn uiterste best gedaan om via mijn speeches op seminars, vergaderingen en conferenties potentiële klagers te bereiken. Niet-gouvernementele organisaties, kamers van koophandel, faculteiten rechten en bestuurskunde en andere belangengroepen hebben mij de gelegenheid geboden om mijn werk te komen presenteren en hebben de informatie op hun beurt doorgegeven aan hun leden. Ik hoop dan ook dat burgers en organisaties die een probleem met de administratie van de EU hebben, zich meer en meer bewust zijn van de diensten die de Ombudsman biedt.

Conclusie

Alles wel beschouwd is 2003 voor de instelling van de Europese Ombudsman een overgangsjaar geweest. Ik denk dat de grondslagen die gelegd zijn nu stevig genoeg zijn om de instelling in staat te stellen van het stadium van oprichting en vroege ontwikkeling, waar mijn voorganger ze zo voortreffelijk doorheen heeft geloodst, aan een periode van consolidatie en groei te beginnen. Op dit kritieke moment van de ontwikkeling van de Unie hoort de Ombudsman voortdurend te zoeken naar nieuwe manieren om de burgers te dienen, hen te informeren over hun rechten en hun rol te bevorderen via meer respect voor de rechtsstaat, stelselmatige bestrijding van wanbeheer en alerte verdediging van de mensenrechten.

Ik onderschat de taak die mij wacht niet, maar ik kijk ernaar uit om de uitdaging met veel energie en enthousiasme, maar ook bewust van de eraan verbonden zware lasten en verantwoordelijkheden aan te nemen. Ik zal daarbij nooit vergeten dat de Ombudsman niet alleen wettelijk maar ook moreel verplicht is de burger te dienen en zodoende bij te dragen aan de verbetering van de kwaliteit van de democratie in de zich ontwikkelende Europese Unie.

P. Nikiforos Diamandouros

Samenvatting

1 Inleiding

2 Bij de Ombudsman ingediende klachten

3 Besluiten na een onderzoek

4 Betrekkingen met andere instellingen van de Europese Unie

5 Betrekkingen met Ombudsmannen en soortgelijke instellingen

6 Public Relations

Bijlagen

De belangrijkste taak van de Europese Ombudsman is het aanpakken van wanbeheer bij het optreden van de communautaire instellingen en organen, met uitzondering van het Hof van Justitie en het Gerecht van eerste aanleg bij de uitoefening van hun gerechtelijke taak. Mogelijke gevallen van wanbeheer komen vooral door klachten van Europese burgers onder de aandacht van de Ombudsman. De Ombudsman heeft tevens de mogelijkheid om op eigen initiatief onderzoek te verrichten.

Iedere Europese burger of iedere niet-burger die in een lidstaat woont, kan een klacht bij de Ombudsman indienen. Ook bedrijven, verenigingen of andere organen met statutaire zetel in de Unie kunnen klachten indienen. Klachten kunnen ofwel rechtstreeks aan de Ombudsman worden gericht, ofwel via een lid van het Europees Parlement worden ingediend.

De Ombudsman probeert ervoor te zorgen dat iedereen die reden zou kunnen hebben om een klacht in te dienen informatie ontvangt over zijn recht om dat te doen en over de manier waarop hij dat recht kan uitoefenen. Voor het bereiken van dat doel is niet alleen de eigen gerichte informatiecampagne van de Ombudsman van groot belang, maar ook de medewerking van de instellingen en organen zelf.

De Europese Commissie informeert kandidaten bij vergelijkende onderzoeken met het oog op aanwerving, verzoekers om toegang tot documenten en personen die zich tot haar als hoedster van het Verdrag wenden, stelselmatig over hun recht om een klacht bij de Europese Ombudsman in te dienen. In een aan de Vice-Voorzitter van de Europese Commissie, mevrouw Loyola de PALACIO, gerichte brief d.d. 27 mei 2003 stelde de Ombudsman de Commissie voor te overwegen of zij deze informatie ook niet kon verstrekken aan aanvragers en ontvangers van subsidies. Bij brief d.d. 27 oktober 2003 deelde mevrouw de PALACIO de Ombudsman mee dat de Commissie had besloten maatregelen te nemen om het voorstel van de Ombudsman uit te voeren, te beginnen met de specifieke subsidies die onder een recente Mededeling van de Commissie vielen.²

Bij de Ombudsman ingediende klachten worden openbaar behandeld, tenzij de klager om vertrouwelijke behandeling verzoekt. Het is van belang dat de Ombudsman zo open mogelijk optreedt, zodat de Europese burgers zijn werk kunnen volgen en begrijpen en tegelijkertijd een goed voorbeeld aan anderen wordt gegeven.

In 2003 behandelde de Ombudsman 2611 zaken. 2436 hiervan waren nieuwe, in 2003 ontvangen klachten. 2268 klachten werden rechtstreeks door individuele burgers toegezonden, 168 klachten kwamen van verenigingen of bedrijven. 170 klachten werden meegenomen uit 2002. De Ombudsman stelde bovendien 5 onderzoeken op eigen initiatief in.

Zoals opgemerkt in het Jaarverslag 1995 van de Ombudsman, bestaat er tussen de Commissie verzoekschriften van het Europees Parlement en de Ombudsman een afspraak om klachten en verzoekschriften in bepaalde gevallen naar elkaar door te verwijzen. In 2003 werden, met toestemming van de indiener, 6 klachten doorverwezen naar het Europees Parlement om als verzoekschriften te worden behandeld. In 143 zaken heeft de Ombudsman de klager geadviseerd een verzoekschrift bij het Europees Parlement in te dienen (zie bijlage A, Statistieken).

² Mededeling betreffende een voorstel voor basisbesluiten voor de subsidies die momenteel vallen onder de administratieve autonomie van de Commissie of de uitoefening van haar institutionele prerogatieven (COM (2003)274 def.).

2.1 RECHTSGRONDSLAG VOOR DE WERKZAAMHEDEN VAN DE OMBUDSMAN

De Ombudsman oefent zijn ambt uit overeenkomstig artikel 195 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, het Statuut van de Ombudsman³ en de uitvoeringsbepalingen die door de Ombudsman overeenkomstig artikel 14 van het Statuut zijn vastgesteld. De teksten van de uitvoeringsbepalingen en van het Statuut van de Ombudsman zijn in alle officiële talen gepubliceerd op de website van de Ombudsman (<http://www.euro-ombudsman.eu.int>). Deze teksten zijn tevens bij het Bureau van de Ombudsman verkrijgbaar.

De uitvoeringsbepalingen hebben betrekking op het interne functioneren van het Bureau van de Ombudsman. Ze bevatten echter ook bepaald materiaal over andere instellingen en organen dat al in het Statuut van de Ombudsman is opgenomen, zodat ze een voor de burgers begrijpelijk en nuttig document vormen.

In het licht van de ervaring die hij had opgedaan met de werking van het Bureau stelde de Ombudsman op 8 juli 2002 nieuwe uitvoeringsbepalingen vast, die vanaf 1 januari 2003 in werking zijn getreden. De nieuwe uitvoeringsbepalingen zijn in alle officiële talen beschikbaar op de website van de Ombudsman. De desbetreffende aankondiging werd op 19 oktober 2002 in het Publicatieblad bekendgemaakt (PB C 252, blz. 24).

2.2 HET MANDAAT VAN DE EUROPESE OMBUDSMAN

Alle bij de Ombudsman ingediende klachten worden geregistreerd en de ontvangst ervan wordt bevestigd. In de ontvangstbevestiging wordt de klager op de hoogte gebracht van de procedure voor de behandeling van zijn klacht en worden de naam en het telefoonnummer van de verantwoordelijke juridische medewerker vermeld. Als volgende stap wordt onderzocht of de klacht binnen het mandaat van de Ombudsman valt.

Krachtens zijn in artikel 195 van het EG-Verdrag vastgestelde mandaat heeft de Ombudsman het recht kennis te nemen van klachten van burgers van de Unie of van natuurlijke of rechtspersonen met verblijfplaats of statutaire zetel in een lidstaat over gevallen van wanbeheer bij het optreden van de communautaire instellingen of organen met uitzondering van het Hof van Justitie en het Gerecht van eerste aanleg bij de uitoefening van hun gerechtelijke taak. Een klacht valt daarom buiten het mandaat indien:

- 1 de klager geen persoon is die een klacht mag indienen (zie ook hierna onder 2.8.4),
- 2 de klacht niet tegen een communautaire instelling of orgaan is gericht,
- 3 de klacht tegen het Hof van Justitie of het Gerecht van eerste aanleg bij de uitoefening van hun gerechtelijke taak is gericht, of
- 4 de klacht niet over een mogelijk geval van wanbeheer gaat

³ Besluit 94/262 van het Europees Parlement van 9 maart 1994 inzake het Statuut van de Europese Ombudsman en de algemene voorwaarden voor de uitoefening van zijn ambt, PB L 113/1994, blz. 15.

Voorbeeld van een klacht die buiten het mandaat viel

DOOD VAN ILLEGALE IMMIGRANTEN IN SPAANSE WATEREN

De Europese Ombudsman ontving een groot aantal klachten van burgers over de dood van immigranten die illegaal van de Noord-Afrikaanse kust naar het zuiden van Spanje werden getransporteerd. Klagers wezen vooral op de verantwoordelijkheid van de Spaanse en Marokkaanse regeringen voor de doden die als gevolg van deze illegale immigratie vielen. Zij stelden voor dat deze autoriteiten en, bij uitbreiding, de Europese Unie het probleem van de illegale immigratie zouden aanpakken en passende maatregelen zouden nemen.

De Europese Ombudsman onderzoekt klachten inzake wanbeheer door de instellingen en organen van de Europese Gemeenschap. Hij is niet bevoegd om klachten inzake nationale, regionale of lokale overheden van de lidstaten te behandelen. Klachten betreffende de behoefte aan of de merites van Gemeenschapswetgeving vallen ook buiten zijn bevoegdheid.

De Europese Ombudsman raadde klagers dan ook aan om zich, wat de activiteiten van de Spaanse overheid betreft, tot de Spaanse nationale Ombudsman te wenden. Met betrekking tot het voorstel van klagers dat de Europese Unie een standpunt zou innemen, gaf hij het advies een verzoekschrift in te dienen bij het Europees Parlement, dat over zowel onderzoeks- als wetgevingsbevoegdheid beschikt welke het in deze zaak kon aanwenden.

2.2.1 “Wanbeheer”

Naar aanleiding van een verzoek van het Europees Parlement om een duidelijke definitie van wanbeheer gaf de Ombudsman in het Jaarverslag 1997 de navolgende definitie:

Wanbeheer doet zich voor wanneer een overheidsinstantie niet handelt in overeenstemming met een regel of een beginsel waaraan zij gehouden is.

In 1998 nam het Europees Parlement een resolutie aan waarin het met deze definitie instemde.

In 1999 bleek uit een briefwisseling tussen de Ombudsman en de Commissie dat ook de Commissie met deze definitie heeft ingestemd.

2.2.2 Code van Goed Administratief Gedrag

Ontstaan van de Code

In november 1998 stelde de Ombudsman een initiatiefonderzoek in naar het bestaan bij de verschillende communautaire instellingen en organen van een Code van Goed Administratief Gedrag voor ambtenaren in hun contacten met het publiek. In het kader van dit initiatiefonderzoek werd aan negentien communautaire instellingen en organen gevraagd of zij al een dergelijke code voor hun ambtenaren in hun contacten met het publiek hadden aangenomen, dan wel van plan waren een dergelijke code aan te nemen.

Op 28 juli 1999 stelde de Ombudsman een Code van Goed Administratief Gedrag in de vorm van ontwerpaanbevelingen aan de Commissie, het Europees Parlement en de Raad voor. Soortgelijke ontwerpaanbevelingen werden in september 1999 aan de andere instellingen en organen gedaan.

Het recht op behoorlijk bestuur in het Handvest van de grondrechten

Op 2 februari 2000 deed de Europese Ombudsman op een openbare hoorzitting die was georganiseerd door de Conventie die bezig was met de opstelling van het Handvest van de grondrechten van de

Europese Unie, een oproep om het recht op behoorlijk bestuur als een grondrecht in het Handvest op te nemen.

Op 7 december 2000 kondigden de voorzitters van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie op de bijeenkomst van de Europese Raad in Nice het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie af. In dit Handvest is onder artikel 41 het recht op behoorlijk bestuur opgenomen.

Naar een Europese bestuurswet

Op 6 september 2001 nam het Europees Parlement een resolutie aan waarin het een Code van Goed Administratief Gedrag goedkeurde waaraan de instellingen en de organen van de Europese Unie, hun administraties en ambtenaren zich in hun contacten met het publiek dienen te houden. De resolutie van het Parlement over de Code is gebaseerd op de Code van de Ombudsman van 28 juli 1999 met enkele wijzigingen die zijn ingevoerd door de rapporteur voor de Commissie verzoekschriften van het Europees Parlement, de heer PERRY.

Aansluitend bij de goedkeuring van de Code nam het Europees Parlement meteen ook een resolutie aan waarin het de Europese Ombudsman verzocht de Code toe te passen om vast te stellen of er sprake is van wanbestuur, en wel om uitvoering te geven aan het recht van de burger op behoorlijk bestuur dat in artikel 41 van het Handvest van de grondrechten van de EU is vastgelegd.

De Ombudsman zal dan ook de definitie van wanbeheer zodanig toepassen dat rekening wordt gehouden met de regels en beginselen die in de Code zijn vervat.

In de resolutie van het Europees Parlement van 6 september 2001 over de Code wordt, zoals voorgesteld door de heer Jean-Maurice DEHOUSSE, rapporteur voor de Commissie juridische zaken en interne markt, de Europese Commissie tevens verzocht een voorstel voor een verordening in te dienen houdende een Code van Goed Administratief Gedrag op basis van artikel 308 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap.

Op 25 september 2003 wees mevrouw de PALACIO, Vice-Voorzitter van de Europese Commissie, in het debat in het Europees Parlement over het Jaarverslag 2002 van de Ombudsman op het feit dat het ontwerp van Grondwet voor Europa een rechtsgrondslag bevat voor een toekomstige wet over behoorlijk bestuur, welke zonder onderscheid voor alle instellingen en organen van toepassing zal zijn.

In een brief van 24 november 2003 aan de Voorzitter van de Commissie, de heer PRODI, stelde de Europese Ombudsman voor onverwijld aan de voorbereidende werkzaamheden te beginnen, om ervoor te zorgen dat de wet zo spoedig mogelijk na de inwerkingtreding van de Grondwet kan worden aangenomen.

2.3 ONTVANKELIJKHEID VAN KLACHTEN

Een klacht die binnen het mandaat van de Ombudsman valt, moet ook aan andere ontvankelijkheidscriteria voldoen, voordat de Ombudsman een onderzoek kan instellen. De criteria die zijn vastgelegd in het Statuut van de Ombudsman, zijn dat:

- 1 uit de klacht het onderwerp en de identiteit van de persoon van wie zij uitgaat, moeten blijken (artikel 2, lid 3, van het Statuut);
- 2 de Ombudsman niet mag interveniëren in een procedure voor de rechter en evenmin de gegrondheid van een rechterlijke beslissing in twijfel mag trekken (artikel 1, lid 3);

- 3 de klacht moet zijn ingediend binnen twee jaar na de datum waarop degene die de klacht indient, in kennis is gesteld van de feiten die aan de klacht ten grondslag liggen (artikel 2, lid 4);
- 4 voorafgaand aan de klacht passende administratieve stappen bij de betrokken instellingen of organen moeten zijn ondernomen (artikel 2, lid 4);
- 5 over de arbeidsbetrekkingen tussen de communautaire instellingen en organen en hun ambtenaren of andere personeelsleden slechts een klacht kan worden ingediend indien de betrokkene de interne administratieve mogelijkheden tot het indienen van een verzoek of een klacht heeft uitgeput (artikel 2, lid 8).

Voorbeeld van een zaak waarin voorafgaand aan de klacht geen passende administratieve stappen zijn ondernomen

Een Britse burger diende een klacht in tegen het Europees Parlement omdat hij op de website van het Parlement niet de naam en het contactadres van het EP-Lid dat hem vertegenwoordigt kon vinden.

Het Bureau van de Ombudsman stuurde klager onmiddellijk per e-mail een link naar de pagina op de website van het Voorlichtingsbureau van het Europees Parlement in het VK, waar de betrokken informatie over Britse EP-Leden te vinden was.

Klager dankte het Bureau van de Ombudsman voor de informatie en verklaarde dat hij zijn klacht gaarne zou intrekken indien dit soort informatie via de zoekmachine van de website van het EP te vinden zou zijn.

De Ombudsman vond dat klager zich hiermee rechtstreeks tot de webmaster van het EP moest wenden en deelde hem dat ook mee.

Zaak 761/2003/FA

2.4 GRONDEN VOOR HET INSTELLEN VAN EEN ONDERZOEK

De Ombudsman kan klachten behandelen die binnen zijn mandaat vallen en aan de ontvankelijkheidscriteria voldoen. Artikel 195 van het EG-Verdrag bepaalt dat hij "door hem gerechtvaardigd geacht onderzoek verricht". In sommige gevallen zijn er voor de Ombudsman wellicht onvoldoende gronden om een onderzoek in te stellen, ook al is de klacht ontvankelijk. Als een klacht al als verzoekschrift door de Commissie verzoekschriften van het Europees Parlement is behandeld, gaat de Ombudsman er normaliter van uit dat er voor hem geen gronden zijn om een onderzoek in te stellen, tenzij nieuw bewijsmateriaal wordt gepresenteerd.

Voorbeeld van een zaak waarin er geen gronden voor het instellen van een onderzoek waren

De klacht werd ingediend door een Duits echtpaar dat als gevolg van een zwaar ongeval gehandicapt was. Zij vonden dat zij niet fair waren behandeld door de sociale verzekering en beweerden dat zij recht hadden op verdere behandeling.

Zij hadden zich zonder succes tot een aantal Duitse ministeries en andere instanties, Duitse rechtbanken, de Commissie verzoekschriften van het Duitse Parlement (*Bundestag*) en het Europese Hof voor de rechten van de mens gewend.

De Commissie verzoekschriften van het Europees Parlement, tot welke zij zich eveneens hadden gewend, had hun meegedeeld dat zij niet bevoegd was om hun verzoekschrift te behandelen, omdat het geen betrekking had op een onderwerp dat tot de werkterreinen van de EU behoorde. Klagers wendden zich ook tot de Europese Commissie, die hun in twee brieven liet weten dat ze niet in staat was om hen te helpen.

In hun klacht bij de Europese Ombudsman vochten klagers het besluit van de Commissie verzoekschriften van het Europees Parlement en de antwoorden van de Europese Commissie aan.

De Ombudsman was van mening dat de klacht tegen het besluit van de Commissie verzoekschriften geen mogelijk geval van wanbeheer betrof, omdat het werk van die commissie deel uitmaakt van de politieke activiteit van het Europees Parlement.

Wat de Europese Commissie betreft, was de Ombudsman van oordeel dat deze een standpunt had ingenomen dat hem redelijk leek en dat er derhalve geen gronden voor het instellen van een onderzoek waren.

Zaak 526/2003/GG

2.5 ANALYSE VAN DE KLACHTEN

Van de 13 533 klachten die sinds het begin van de werkzaamheden van de Ombudsman zijn geregistreerd, kwam 17% uit Duitsland, 14% uit Spanje, 13% uit Frankrijk, 10% uit Italië en 7% uit het VK. Een volledige analyse van de geografische herkomst van de in 2003 geregistreerde klachten is opgenomen in Bijlage A, Statistieken.

In 2003 werd in 95% van de zaken de procedure afgerond in het kader waarvan wordt beoordeeld of de klachten binnen het mandaat vallen, voldoen aan de ontvankelijkheidscriteria en gronden bieden voor het instellen van een onderzoek. Van alle onderzochte klachten bleek 25% binnen het mandaat van de Ombudsman te vallen. Hiervan voldeden 338 aan de ontvankelijkheidscriteria, maar 90 bleken geen gronden voor een onderzoek te bieden. In 248 gevallen is derhalve een onderzoek ingesteld.

De meeste klachten die tot een onderzoek leidden, waren tegen de Europese Commissie (66%) gericht. Aangezien de Commissie de belangrijkste communautaire instelling is die besluiten neemt die rechtstreekse gevolgen voor de burgers hebben, is het logisch dat zij het belangrijkste doelwit van klachten van de burgers is. Er waren 29 klachten tegen het Europees Parlement, 25 tegen het Bureau voor personeelsselectie van de Europese Gemeenschappen (EPSO) en 11 tegen de Raad van de Europese Unie.

De belangrijkste soorten van vermeend wanbeheer waren gebrek aan transparantie (90 zaken), oneerlijke behandeling of machtsmisbruik (48 zaken), discriminatie (39 zaken), gebrekkige procedures (33 zaken), vermijdbare vertraging (33 zaken), nalatigheid (16 zaken), niet-nakoming van verplichtingen, d.w.z. het niet vervullen door de Europese Commissie van haar rol als "hoedster van de Verdragen" ten aanzien van de lidstaten (15 zaken) en juridische dwalingen (15 zaken).

2.6 ADVIES OM ZICH TOT EEN ANDERE INSTANTIE TE WENDEN EN OVERDRACHT VAN KLACHTEN

Als een klacht buiten het mandaat valt of niet ontvankelijk is, probeert de Ombudsman klager altijd te adviseren met betrekking tot de vraag of een andere instantie de klacht wellicht zou kunnen behandelen. Indien mogelijk draagt de Ombudsman een klacht met toestemming van de klager rechtstreeks over aan een andere bevoegde instantie, mits er gronden voor de klacht aanwezig blijken te zijn.

In 2003 werd in 1289 zaken, waarvan de meeste betrekking hadden op het Gemeenschapsrecht, advies gegeven. In 616 zaken kreeg de klager het advies de klacht bij een nationale of regionale ombudsman of een soortgelijk orgaan in te dienen. 143 klagers kregen het advies een verzoekschrift bij het Europees Parlement in te dienen en nog eens 6 klachten werden, met toestemming van de klager, aan het Europees Parlement overgedragen om als verzoekschrift te worden behandeld, 7 zaken werden aan de Europese Commissie overgedragen en 25 zaken werden aan een nationale of regionale ombudsman overgedragen. In 189 zaken luidde het advies contact op te nemen met de Europese Commissie. Hierbij ging het in enkele gevallen om zaken waarin een klacht tegen de Commissie niet ontvankelijk was verklaard, omdat niet eerst passende administratieve stappen bij de Commissie waren ondernomen. In 341 zaken kreeg de klager het advies contact op te nemen met andere instanties.

Voorbeeld van een zaak die aan een andere instelling of orgaan werd overgedragen

In maart 2003 diende de heer A. bij de Europese Ombudsman een klacht in omdat zijn bank hem een bedrag waarmee zijn rekening ten onrechte was gedebiteerd niet terugstortte.

Aangezien de klacht niet tegen een communautaire instelling of orgaan was gericht, kon de Europese Ombudsman ze niet behandelen. Hij droeg de zaak derhalve over aan de Italiaanse Bankombudsman, een instelling die geschillen tussen banken en hun klanten behandelt. Klager werd hiervan op de hoogte gebracht.

In april 2003 deelde de Italiaanse Bankombudsman de Europese Ombudsman mee dat de zaak volledig naar genoegen van klager was geregeld.

Zaak 427/2003/IP

2.7 ONDERZOEKSBEVOEGDHEDEN VAN DE OMBUDSMAN

2.7.1 Het horen van getuigen

Artikel 3, lid 2, van het Statuut van de Ombudsman bevat de volgende alinea:

"De ambtenaren en andere personeelsleden van de communautaire instellingen en organen dienen te getuigen als de Ombudsman hun daarom verzoekt; zij spreken in naam van en in opdracht van hun diensten en blijven gebonden door hun verplichting inzake beroepsgeheim".

Bij het horen van getuigen wordt de volgende algemene procedure toegepast:

- 1 Datum, tijdstip en plaats van de mondelinge getuigenissen worden overeengekomen tussen de diensten van de Ombudsman en het Secretariaat-Generaal, dat de getuige(n) daarvan in kennis stelt. De mondelinge getuigenissen vinden plaats in de gebouwen van de Ombudsman, normaal gesproken in Brussel.
- 2 Elke getuige wordt afzonderlijk gehoord zonder dat hij zich kan laten vergezellen.
- 3 De proceduretaal (of -talen) wordt (worden) overeengekomen tussen de diensten van de Ombudsman en het Secretariaat-Generaal. Indien getuigen daar vooraf om verzoeken, vinden de getuigenissen plaats in hun moedertaal.
- 4 De diensten van de Ombudsman dragen zorg voor opname en transcriptie van de vragen en antwoorden.
- 5 Aan de getuige wordt een transcriptie van zijn getuigenverhoor ter ondertekening toegezonden. De getuige wordt uitgenodigd taalkundige correcties op zijn of haar antwoorden voor te stellen. Indien hij of zij correctie of aanvulling van een antwoord verlangt, moeten de herziene tekst van het antwoord en de motieven voor de herziening ervan worden opgenomen in een afzonderlijk document dat als bijlage bij de transcriptie wordt gevoegd.
- 6 De ondertekende transcriptie met eventuele bijlagen maakt deel uit van het dossier van de Ombudsman in de zaak.

Punt 6 impliceert ook dat klager een kopie ontvangt van de ondertekende transcriptie en de mogelijkheid heeft om opmerkingen te maken.

In 2003 deed de Ombudsman in één geval een beroep op zijn bevoegdheid om getuigen te horen (1889/2002/GG).

2.7.2 Inzage van documenten

In 2003 werd in 10 zaken gebruik gemaakt van de bevoegdheden van de Ombudsman om dossiers en documenten met betrekking tot een onderzoek in te zien.

Artikel 3, lid 2, van het Statuut van de Ombudsman bepaalt het volgende:

"De communautaire instellingen en organen zijn gehouden de gevraagde inlichtingen aan de Ombudsman te verstrekken en hem inzage te verlenen van de desbetreffende stukken. Zij kunnen dit alleen weigeren om met redenen omklede motieven van geheimhouding.

Zij geven alleen na voorafgaande toestemming van de betrokken lidstaat inzage in documenten van een lidstaat die op grond van een wettelijke bepaling of enig ander voorschrift geheim zijn.

Zij geven geen inzage in andere documenten van een lidstaat dan nadat zij de betrokken lidstaat daarvan in kennis hebben gesteld."

De instructies van de Ombudsman voor zijn personeel betreffende de inzage van documenten bevatten de volgende punten:

De juridisch adviseur tekent geen andere toezeggingen of bevestigingen dan alleen een lijst van de documenten die zijn ingezien of gekopieerd. Indien de diensten van de betrokken instelling of het betrokken orgaan een dergelijk voorstel doen, doet de juridisch adviseur daarvan een kopie toekomen aan de Ombudsman.

Indien de diensten van de betrokken instelling of het betrokken orgaan proberen inzage van enige documenten te voorkomen of daarvoor onredelijke voorwaarden stellen, deelt de juridisch adviseur hun mee dat dit wordt opgevat als een weigering om inzage te verlenen.

Indien inzage van enig document wordt geweigerd, verzoekt de juridisch adviseur de diensten van de betrokken instelling of het betrokken orgaan mee te delen op welke naar behoren gemotiveerde gronden van geheimhouding de weigering is gebaseerd.

Het eerste punt werd toegevoegd naar aanleiding van een zaak waarin door de diensten van de Commissie werd voorgesteld dat het personeel van de Ombudsman een verklaring moest ondertekenen waarin werd toegezegd dat de Commissie schadeloos zou worden gesteld voor schade die eventueel aan derden zou worden toegebracht door het vrijgeven van in het document vervatte informatie.

2.8 DOOR DE OMBUDSMAN INGESTELDE ONDERZOEKEN EN HET RESULTAAT ERVAN

2.8.1 Naar aanleiding van een klacht ingestelde onderzoeken

Als de Ombudsman besluit een onderzoek naar een klacht in te stellen, is de eerste stap de klacht en de eventuele bijlagen voor een standpunt naar de betrokken instelling of het betrokken orgaan van de Gemeenschappen te zenden. Wanneer het standpunt is ontvangen, wordt dit voor opmerkingen naar de klager gestuurd.

In sommige zaken neemt de instelling of het orgaan zelf maatregelen om de zaak tot tevredenheid van de klager op te lossen. Indien uit het standpunt en de opmerkingen blijkt dat dit het geval is, wordt de zaak gesloten als zijnde “opgelost door de instelling”. In sommige andere gevallen besluit de klager de klacht in te trekken en wordt het dossier om die reden gesloten.

Indien de klacht niet door de instelling wordt opgelost en evenmin door de klager wordt ingetrokken, zet de Ombudsman zijn onderzoek voort. Indien het onderzoek geen geval van wanbeheer aan het licht brengt, worden de klager en de instelling of het orgaan daarvan in kennis gesteld en wordt de zaak gesloten.

2.8.2 Minnelijke schikkingen en schadeloosstelling

Een van de dingen waardoor ombudsmannen van rechtbanken verschillen is de mogelijkheid die ze hebben om te bemiddelen. Bemiddeling kan tot een minnelijke schikking leiden, die zowel aan klager als aan de instelling waartegen de klacht is ingediend genoegdoening verschaft.

Indien het onderzoek van de Ombudsman een geval van wanbeheer aan het licht brengt, streeft hij zo mogelijk een minnelijke schikking na. In sommige gevallen houdt dit in dat hij de instelling of het orgaan voorstelt klager een voorstel tot schadeloosstelling te doen. Soortgelijke voorstellen worden

door de instelling altijd ex gratia gedaan, d.w.z. zonder erkenning van wettelijke aansprakelijkheid en zonder dat er een precedent mee wordt geschapen.

2.8.3 Kritische opmerkingen, ontwerpaanbevelingen en speciale verslagen

Indien een minnelijke schikking niet mogelijk is of indien het streven om een minnelijke schikking te bereiken geen succes heeft, sluit de Ombudsman het dossier met een kritische opmerking aan het adres van de betrokken instelling of het betrokken orgaan, of doet hij een ontwerpaanbeveling.

Een kritische opmerking wordt voldoende geacht in zaken waarin de betrokken instelling geen eind meer kan maken aan het geval van wanbeheer, het wanbeheer geen algemene implicaties blijkt te hebben en geen verdere stappen van de Ombudsman noodzakelijk lijken.

In antwoord op een voorstel van het Europees Parlement bij de behandeling van het verslag over de activiteiten van de Europese Ombudsman over het jaar 2000 is de Ombudsman sinds begin 2002 begonnen een register van kritische opmerkingen bij te houden. Hij deelde de communautaire instellingen en organen tevens mee dat hij voornemens was geregeld om informatie te verzoeken over het gevolg dat daar door de instelling of het orgaan zelf aan was gegeven.

In januari 2003 vroeg de Ombudsman de Commissie hem mee te delen welk gevolg er was gegeven aan 21 van de in 2002 gemaakte kritische opmerkingen waarover hij nog geen informatie van de Commissie had gekregen. In haar antwoord van 26 maart 2003 betreurde de Commissie de vertraging of het ontbreken van een antwoord welke aanleiding had gegeven tot 15 van deze kritische opmerkingen. Zij deelde de Ombudsman mee dat haar diensten in herinnering was gebracht dat de bepalingen van de bestuurlijke gedragscode van de Commissie strikt moesten worden toegepast. Voorts noemde zij een aantal gebieden waarop zij haar interne procedures had versterkt om soortgelijke gevallen van wanbeheer in de toekomst te vermijden.

In de gevallen waarin verdere stappen van de Ombudsman wel noodzakelijk blijken (d.w.z. indien de betrokken instelling wel nog een einde kan maken aan het geval van wanbeheer, of indien het gaat om bijzonder ernstige gevallen van wanbeheer of gevallen die algemene implicaties hebben) stelt de Ombudsman een ontwerpaanbeveling voor de betrokken instelling of het betrokken orgaan op. Overeenkomstig artikel 3, lid 6, van het Statuut van de Ombudsman moet de instelling of het orgaan binnen drie maanden een omstandig advies sturen.

Als een instelling of orgaan van de Gemeenschap nalaat bevredigend te reageren op een ontwerpaanbeveling, dient de Ombudsman overeenkomstig artikel 3, lid 7, een verslag in bij het Europees Parlement en de betrokken instelling of het betrokken orgaan. Het verslag kan aanbevelingen bevatten.

2.8.4 Onderzoeken op eigen initiatief

Op grond van artikel 195 van het EG-Verdrag is de Ombudsman ook bevoegd om onderzoeken op eigen initiatief in te stellen. Dergelijke onderzoeken worden hoofdzakelijk gebruikt om mogelijk systemische problemen, die vaak aan het licht komen als er een reeks klachten wordt ingediend, aan te pakken. Zo heeft een dergelijk onderzoek (OI/2/2002/IJH – zie hierna hoofdstuk 3) de Commissie ertoe gebracht in 2003 een nieuwe procedure in te voeren om niet-geselecteerde inschrijvers in haar aanbestedingsprocedures tijd te geven om bij de rechter beroep tegen gunningsbesluiten in te stellen. De nieuwe procedure is vastgesteld in de Mededeling van de Commissie van 3 juli 2003.⁴

⁴ Mededeling van de Commissie. COM(2003)395 def. (03.07.03). Procedure ter informatie van de gegadigden en inschrijvers, na de gunning van een opdracht en vóór de ondertekening van het contract, voor overheidsopdrachten die door de Commissie op grond van artikel 105 van het Financieel Reglement worden geplaatst.

In 2003 werden drie nieuwe onderzoeken op eigen initiatief ingesteld. Initiatiefonderzoek OI/1/2003 betreft procedures voor de regeling van interne geschillen waarover bij de Commissie gedetacheerde nationale deskundigen beschikken. Initiatiefonderzoek OI/3/2003 handelt over de integratie van personen met een handicap, en met name de maatregelen die door de Europese Commissie zijn genomen om ervoor te zorgen dat personen met een handicap niet worden gediscrimineerd in hun relaties met de instelling. Initiatiefonderzoek OI/5/2003 betreft de verantwoordelijkheid van de Commissie om goed bestuur door de Europese Scholen te bevorderen.

De bevoegdheid om op eigen initiatief een onderzoek in te stellen kan bovendien worden gebruikt om kwesties te onderzoeken die aan de orde worden gesteld in klachten van personen die geen burger of ingezetene van de Unie zijn. In 2003 werden twee zulke onderzoeken ingesteld, waarvan een in de loop van het jaar werd afgesloten.

Voorbeeld van het gebruik van de initiatiefbevoegdheid

Een Cypriotische burger stelde zich kandidaat om deel te nemen aan een vergelijkend onderzoek dat door het Europees Bureau voor personeelselectie (EPSO) was georganiseerd om een reservelijst van Cypriotische adjunct-administrateurs aan te leggen. Hij klaagde zich bij de Europese Ombudsman omdat de kandidaten zich wegens technische problemen met de EPSO-server niet tot het in de aankondiging van vergelijkend onderzoek aangegeven uiterste tijdstip hadden kunnen inschrijven.

Aangezien klager geen burger noch ingezetene van de Unie was, was de Ombudsman niet bevoegd om de klacht als zodanig te behandelen. Gezien de ernst van de door klager aan de orde gestelde kwesties besloot de Ombudsman een onderzoek op eigen initiatief in te stellen.

EPSO voerde aan dat de sollicitanten voldoende tijd hadden gehad om zich in te schrijven en met het oog op mogelijke technische problemen uitdrukkelijk de raad hadden gekregen niet te wachten tot de laatste dagen voor de uiterste inschrijvingsdatum. Na de interventie van de Ombudsman bekeek EPSO de zaak evenwel opnieuw en nodigde het klager uit om deel te nemen aan de preselectieproeven.

Zaak OI/4/2003/ADB

2.8.5 Analyse van de onderzoeken

In 2003 stelde de Ombudsman 253 onderzoeken in, waarvan 248 in verband met klachten en 5 op eigen initiatief (zie voor nadere bijzonderheden Bijlage A, Statistieken)

In de loop van het jaar werden 48 zaken door de instelling of het orgaan zelf opgelost. Het ging in 34 van deze gevallen om zaken waarin met de stappen van de Ombudsman werd bereikt dat niet-beantwoorde correspondentie uiteindelijk toch werd beantwoord (zie Jaarverslag 1998, punt 2.9 voor meer gegevens over de in dergelijke gevallen gevolgde procedure). In 5 gevallen trok de klager de klacht in. In 87 zaken bracht het onderzoek van de Ombudsman geen geval van wanbeheer aan het licht.

In 20 zaken werd een kritische opmerking tot de betrokken instelling of het betrokken orgaan gericht. In 4 zaken werd een minnelijke schikking bereikt. Er werden in 2003 5 ontwerpaanbevelingen door de instellingen aanvaard en 2 zaken werden afgesloten nadat in 2002 een speciaal verslag bij het Europees Parlement was ingediend (zie onder 3.6).

De volledige tekst van de speciale verslagen is in alle officiële talen op de website van de Ombudsman gepubliceerd.

Samenvatting

1 Inleiding

2 Bij de Ombudsman ingediende klachten

3 Besluiten na een onderzoek

4 Betrekkingen met andere instellingen van de Europese Unie

5 Betrekkingen met Ombudsmannen en soortgelijke instellingen

6 Public Relations

Bijlagen

3.1 GEVALLEN WAARIN GEEN WANBEHEER IS VASTGESTELD

3.1.1 Europees Parlement

BEWEERD GEBREK AAN PLICHTSBETRACHTING BIJ AANWERVING

Besluit inzake klacht 406/2003/(PB)IJH (Vertrouwelijk) tegen het Europees Parlement

KLACHT

Bij de Ombudsman werd een klacht ingediend betreffende de procedure van het Europees Parlement voor de invulling van een hoge post binnen zijn diensten.

De klacht werd op verzoek van klager, overeenkomstig artikel 2, lid 3, van het Statuut van de Ombudsman, vertrouwelijk behandeld.

Volgens klager kunnen de relevante feiten als volgt worden samengevat.

Klager solliciteerde lang vóór de uiterste datum voor het indienen van sollicitaties bij het Europees Parlement naar een hoge post welke in een aankondiging van aanwerving was gepubliceerd. Klager ontving een antwoord van het Parlement, waarin hem werd meegedeeld dat het Raadgevend Comité zijn sollicitatie niet verder zou behandelen omdat zijn dossier niet kon worden beoordeeld bij gebrek aan schriftelijke bewijsstukken, onder meer van zijn opleidingstitels, zoals vereist in de aankondiging van aanwerving.

Klager aanvaardt dat het Parlement met betrekking tot sollicitaties bepaalde regels heeft. Hij vindt evenwel dat het Parlement hem ervan in kennis had moeten stellen dat het meer bewijsstukken nodig had.

De klacht van klager komt in wezen hierop neer dat het Europees Parlement bij de behandeling van zijn sollicitatie voor aanwerving in het kader van een bepaalde aankondiging van contract, niet plichtsbewust genoeg is geweest, aangezien het geen contact met hem heeft opgenomen om naar meer bewijsstukken te vragen.

Klager eist dat zijn sollicitatie wordt heropend.

ONDERZOEK

Standpunt Europees Parlement

Het standpunt van het Europees Parlement kwam in het kort op het volgende neer.

Bij het onderzoeken van een sollicitatie moet het Raadgevend Comité zich aan de tekst van de aankondiging van aanwerving houden, welke in dit geval bepaalde dat de sollicitanten bij hun sollicitatiebrief een gedetailleerd curriculum vitae en bewijsstukken van hun opleiding, beroepservaring en huidige post moesten voegen. Bij het onderzoek van de sollicitatie van klager trof het Raadgevend Comité geen schriftelijke bewijsstukken aan van hetgeen klager in zijn CV beweerde. Het Raadgevend Comité kon de sollicitatie van klager bijgevolg niet beoordelen. Het is aan een sollicitant voor een post die in een aankondiging van aanwerving is gepubliceerd, om het comité van alle informatie te voorzien die het nodig heeft om te controleren of de sollicitant aan alle voorwaarden in de aankondiging van aanwerving voldoet. Volgens de vaste rechtspraak is noch de administratie, noch het Comité verplicht onderzoek te verrichten om te controleren of de sollicitanten aan alle voorwaarden in de aankondiging van aanwerving voldoen.

Klager werd verzocht om desgewenst opmerkingen over het standpunt van het Europees Parlement te maken. Er blijken geen opmerkingen door klager te zijn ingediend.

BESLUIT

1 Beweerd gebrek aan plichtsbetrachting

1.1 Klager beweert dat het Europees Parlement bij de behandeling van zijn sollicitatie voor aanwerving niet plichtsbewust genoeg is geweest, omdat het geen contact met hem heeft opgenomen om meer bewijsstukken te vragen.

1.2 Het Europees Parlement stelt dat het Raadgevend Comité bij het onderzoek van een sollicitatie gebonden is aan de tekst van de aankondiging van aanwerving, welke in dit geval bepaalde dat de sollicitanten bij hun sollicitatiebrief een gedetailleerd curriculum vitae en bewijsstukken van hun opleiding, beroepservaring en huidige post moesten voegen. Het Parlement wijst er voorts op dat er volgens de vaste rechtspraak geen onderzoek hoeft te worden ingesteld om te controleren of de sollicitanten aan alle voorwaarden in de aankondiging van aanwerving voldoen.

1.3 De Ombudsman merkt op dat het recht op behoorlijk bestuur een van de uit het Europese burgerschap voortvloeiende grondrechten is⁵ en dat behoorlijk bestuur, zoals klager aangeeft, ook plichtsbetrachting inhoudt.⁶ Wat de toepassing van de beginselen van behoorlijk bestuur in dit geval betreft, wijst de Ombudsman erop dat aanwervingen bij de communautaire instellingen onder specifieke voorschriften vallen welke zijn vastgelegd in het Statuut van de ambtenaren en de rechtspraak van de communautaire gerechtshoven. Deze regels moeten in acht worden genomen om een gelijke behandeling van sollicitanten te waarborgen.

1.4 Volgens de rechtspraak moet een sollicitant voor een vergelijkend onderzoek de jury alle inlichtingen en documenten verstrekken die deze nodig heeft om te kunnen controleren of de sollicitant voldoet aan de voorwaarden in de aankondiging van het vergelijkend onderzoek.⁷ De jury kan immers niet worden geacht zelf een onderzoek in te stellen om na te gaan of de sollicitanten aan al deze voorwaarden voldoen.⁸ De jury is bovendien gebonden aan de bewoordingen van de aankondiging van vergelijkend onderzoek.⁹ In dit geval stond in die aankondiging dat de sollicitanten vóór de uiterste datum voor het indienen van sollicitaties de bewijsstukken voor hun diploma's en/of beroepservaring moesten hebben ingediend. Indien het Parlement in deze omstandigheden een sollicitant zou vragen meer bewijsstukken te verstrekken, zou dat op ongelijke

⁵ Artikel 41 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie.

⁶ Artikel 12, lid 1, van de Europese Code van goed administratief gedrag, door het Europees Parlement aangenomen in resolutie C5-0438/2000 van 6 september 2001 (beschikbaar op de website van de Ombudsman: <http://www.euro-ombudsman.eu.int>).

⁷ Zie bijvoorbeeld zaak 225/87, Patricia Belardinelli e.a. tegen Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen, Jurispr. 1989, blz. 2353, punt 24, en zaak T-133/89, Jean-Louis Burban tegen Europees Parlement, Jurispr. 1990, blz. II-245, punt 34.

⁸ Zie bijvoorbeeld zaak T-133/89, Jean-Louis Burban tegen Europees Parlement, Jurispr. 1990, blz. II-245, punt 34.

⁹ Zie bijvoorbeeld zaak T-54/91, Nicole Almeida Antunes tegen Europees Parlement, Jurispr. 1992, blz. II-1739, punt 39.

behandeling kunnen neerkomen van, bijvoorbeeld, de sollicitanten die de voorwaarden van de aankondiging van vergelijkend onderzoek wel in acht hebben genomen. De Ombudsman is derhalve van oordeel dat het Europees Parlement zich in dit geval aan de beginselen van behoorlijk bestuur heeft gehouden en dat er bijgevolg geen sprake is van wanbeheer. In het licht hiervan kan de eis van klager niet worden toegewezen.

2 Conclusie

Op basis van het onderzoek van de Ombudsman met betrekking tot deze klacht blijkt er geen sprake te zijn geweest van wanbeheer door het Europees Parlement. De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

3.1.2 Raad van de Europese Unie

TOEGANG TOT AGENDA'S EN NOTULEN VAN DE EUROPESE CONVENTIE

Besluit inzake klacht 1795/2002/IJH voorzover deze betrekking heeft op de Raad van de Europese Unie

KLACHT

In oktober 2002 diende de heer V. namens European Citizen Action Service (ECAS) een klacht in bij de Ombudsman tegen de Europese Conventie en de Raad van de Europese Unie.

Het onderhavige besluit heeft alleen betrekking op de klacht tegen de Raad. Het onderzoek van de Ombudsman naar de klacht tegen de Europese Conventie is het voorwerp van een afzonderlijk besluit (zie punt 3.1.5).

Volgens klager kunnen de relevante feiten als volgt worden samengevat.

In mei 2002 verzocht klager de Raad om toegang tot de agenda's en notulen van het Presidium van de Europese Conventie. De Raad antwoordde niet binnen de in Verordening 1049/2001 vastgelegde termijn van 15 dagen. Op 19 juni 2002 diende klager een confirmatief verzoek in, dat de Raad op 12 juli 2002 beantwoordde. In zijn antwoord stelde de Raad onder meer dat de Europese Conventie een van de Raad onderscheiden orgaan is, dat de documenten van de Conventie niet onder het toepassingsgebied van Verordening 1049/2001 vallen en dat het Secretariaat-Generaal het verzoek naar het Secretariaat van de Europese Conventie had doorgezonden.

Klager formuleert zijn bij de Ombudsman ingediende klacht in de vorm van verzoeken om bepaalde kwesties te onderzoeken, te controleren of vast te stellen. Samengevat worden in de klacht de volgende beweringen ten aanzien van de Raad gedaan:

- De Raad heeft niet binnen de in Verordening 1049/2001 vastgelegde termijn van 15 dagen geantwoord op het aanvankelijke verzoek van klager om toegang tot de agenda's en de notulen van het Presidium van de Europese Conventie te krijgen en klager evenmin op de hoogte gebracht van zijn recht van beroep;
- De betrokken documenten zijn in het bezit van de Raad en deze dient derhalve toegang te geven tot de documenten overeenkomstig Verordening 1049/2001.

ONDERZOEK

Standpunt Raad

Samengevat bracht de Raad in zijn standpunt de volgende elementen naar voren.

De Conventie is opgericht door de Europese Raad en niet door de Raad, die als instelling niet in de Conventie is vertegenwoordigd. De Raad stelt de Conventie bepaalde faciliteiten ter beschikking, zoals kantoorruimte, en, net zoals het Europees Parlement en de Commissie, detacheert de Raad personeel naar de Conventie. Het Presidium van de Conventie werkt volledig onafhankelijk van de Raad en zijn Secretariaat-Generaal.

Het feit dat het Secretariaat van de Conventie in de kantoren van de Raad werkt, betekent niet dat de documenten van de Conventie Raadsdocumenten zijn of dat de Raad zelfs maar op de hoogte is van deze documenten. Het Secretariaat van de Conventie is onafhankelijk van het Secretariaat-Generaal van de Raad. Het valt onder de autonome directie van een Secretaris-Generaal, die geen personeelslid is van de Raad maar ressorteert onder de voorzitter van de Conventie.

De Raad is niet in het bezit van de door klager gevraagde documenten. Ofschoon de Raad op de hoogte wordt gehouden van de voortgang van de Conventie, worden de agenda's en notulen van het Presidium niet ter beschikking van de Raad of zijn Secretariaat-Generaal gesteld.

Ten aanzien van de bewering dat de Raad te laat heeft geantwoord op het verzoek van klager en hem niet op de hoogte heeft gebracht van zijn recht van beroep, merkte de Raad op dat het aanvankelijke verzoek van klager per e-mail van 29 april 2002 werd gezonden. In plaats van klager gewoon mee te delen dat de Raad niet beschikte over de documenten, waardoor klager een nieuw verzoek naar de Conventie had moeten sturen, hetgeen voor onnodige vertraging zou hebben gezorgd, koos het Secretariaat-Generaal voor een pragmatische aanpak en zond het de e-mail van klager zo snel mogelijk door naar het Secretariaat van de Conventie.

Het computersysteem van het Secretariaat-Generaal zond na de ontvangst van de e-mail van klager een automatische ontvangstbevestiging. Daarin werd niet verwezen naar het recht om een confirmatief verzoek in te dienen. In het onderhavige geval zou dit ook geen enkele zin hebben gehad, omdat klager werd meegedeeld dat de Raad de documenten niet in zijn bezit had. Het zou misleidend zijn geweest te suggereren dat een confirmatief verzoek tot een andere conclusie in de Raad zou kunnen leiden.

De Raad heeft in zijn antwoord op het confirmatief verzoek klager inderdaad niet op de hoogte gebracht van de mogelijkheden van beroep. Het Secretariaat-Generaal heeft maatregelen genomen om deze administratieve nalatigheid in de toekomst te voorkomen.

Opmerkingen klager

Klager is van oordeel dat de Raad in zijn standpunt de betrekkingen tussen de Raad en de Europese Conventie verduidelijkt door te verklaren dat de Raad de gevraagde documenten niet in zijn bezit heeft. Klager erkent derhalve dat de klacht op dit punt ongegrond is.

Klager erkent dat de Raad een pragmatische aanpak heeft gevolgd door de klacht door te zenden naar het Secretariaat van de Conventie en dat het Secretariaat van de Raad onmiddellijk heeft gereageerd overeenkomstig artikel 7, lid 1, van Verordening 1049/2001. Het zou echter nuttig zijn geweest indien de Raad een kopie naar klager had gestuurd. Ten aanzien van het feit dat de Raad klager niet heeft geïnformeerd over de beroepsmogelijkheden, merkt klager op dat hij de inspanningen van het Secretariaat-Generaal van de Raad om dit in de toekomst te voorkomen, erkent en waardeert. Als organisatie die NGO's en particulieren in hun betrekkingen met de EU-instellingen adviseert en verdedigt, benadrukt ECAS dat het van het grootste belang is dat de burgers hun rechten kennen. In een telefoongesprek met de diensten van de Ombudsman op 7 maart 2003 verklaarde personeel van ECAS namens klager dat hij tevreden is over het antwoord van de Raad.

BESLUIT

1 **Bewering inzake late beantwoording van een verzoek om toegang tot documenten en niet informeren over beroepsmogelijkheden**

1.1 Volgens klager heeft de Raad niet binnen de in Verordening 1049/2001 vastgelegde termijn van 15 dagen geantwoord op het aanvankelijke verzoek van klager om toegang te krijgen tot de agenda's en notulen van het Presidium van de Europese Conventie en hem evenmin op de hoogte gebracht van zijn recht van beroep.

1.2 Volgens de Raad heeft zijn Secretariaat-Generaal een pragmatische aanpak gevolgd en de e-mail van klager zo snel mogelijk naar het Secretariaat van de Conventie doorgezonden. In zijn antwoord op het confirmatief verzoek heeft de Raad klager inderdaad niet op de hoogte gebracht van de mogelijkheden van beroep. Het Secretariaat-Generaal van de Raad heeft maatregelen genomen om deze administratieve nalatigheid in de toekomst te voorkomen.

1.3 Uit de informatie waarover de Ombudsman beschikt, blijkt dat de Raad een oprechte inspanning heeft gedaan om het verzoek van klager onmiddellijk en doeltreffend te behandelen. De Raad heeft erkend dat hij klager niet op de hoogte heeft gebracht van de beroepsmogelijkheden en hij heeft maatregelen genomen om dit in de toekomst te voorkomen. De Ombudsman heeft begrepen dat klager tevreden is over het antwoord van de Raad. De Ombudsman is derhalve van oordeel dat dit aspect van de klacht is opgelost door de instelling.

2 **Bewering dat de documenten in het bezit zijn van de Raad**

2.1 Klager beweert dat de agenda's en notulen van het Presidium van de Europese Conventie in het bezit zijn van de Raad en dat de Raad op grond van Verordening 1049/2001 derhalve toegang tot deze documenten moet verlenen.

2.2 De Raad stelt dat het Presidium van de Conventie volledig onafhankelijk van de Raad en zijn Secretariaat-Generaal functioneert, en dat de Raad de door klager gevraagde documenten niet in zijn bezit heeft. Ofschoon de Raad op de hoogte wordt gehouden van de voortgang van de Conventie, worden de agenda's en notulen van het Presidium niet ter beschikking van de Raad of van zijn Secretariaat-Generaal gesteld.

2.3 De Ombudsman heeft geen reden om te twijfelen aan de uitleg van de Raad over zijn betrekkingen met het Presidium van de Europese Conventie. De Ombudsman merkt op dat klager de uitleg van de Raad aanvaardt en erkent dat dit aspect van de klacht ongegrond is. De Ombudsman stelt derhalve geen wanbeheer vast met betrekking tot dit aspect van de klacht.

3 **Conclusie**

Op basis van het onderzoek van de Ombudsman met betrekking tot deze klacht blijkt er geen sprake te zijn van wanbeheer door de Raad. De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

3.1.3 Europese Commissie

LIFE-PROGRAMMA: WEIGERING VAN DE COMMISSIE OM DE LAATSTE BETALING VAN EEN PROJECT UIT TE VOEREN

Besluit inzake klacht 1826/2001/JMA tegen de Europese Commissie

KLACHT

In juni 1996 diende de organisatie van klager (CTFC) bij de Commissie een voorstel op grond van het LIFE-programma in met betrekking tot de uitvoering van een project voor de teelt van eetbare paddestoelen in het kader van bebossingsinitiatieven (ref.: LIFE/ENV/E/512). CTFC zou het project ontwikkelen in samenwerking met een aantal particuliere boseigenaren. In december 1996 keurde de Commissie het voorstel goed. CTFC ontving vervolgens communautaire steun ten bedrage van 208.749,58 EUR.

In oktober en november 1997 voerde klager verscheidene gesprekken met de Commissiediensten over de wijze waarop de kosten van de particuliere boseigenaren in het budget van het project zouden worden weergegeven. Na deze gesprekken werd besloten de betrekkingen tussen CTFC en de particuliere boseigenaren te regelen door middel van individuele overeenkomsten, die op basis van een modelovereenkomst zouden worden opgesteld. In deze overeenkomsten zouden de samenwerkingsgebieden tussen de verschillende partijen en de budgettaire gevolgen van hun werkzaamheden worden aangegeven. Op 30 oktober 1997 faxte klager de modelovereenkomst naar de voor de financiële aspecten van het project bevoegde Commissieambtenaar. Op 4 november 1997 werd de overeenkomst ook gefaxt naar de heer dB, de Commissieambtenaar die de algemene verantwoordelijkheid droeg voor het toezicht op en de evaluatie van het project.

Na ontvangst van de fax belde de heer dB klager op en keurde hij de inhoud van de modelovereenkomst goed. Tijdens dit gesprek benadrukte de heer dB dat, ten behoeve van de efficiëntie, in de toekomst rechtstreeks met hem en altijd per telefoon contact moest worden opgenomen.

In februari 1999 diende klager het tussentijds verslag van het project in, waarin de budgettaire gevolgen van de werkzaamheden van de boseigenaren waren weergegeven volgens het model dat in oktober en november 1997 met de Commissiediensten was overeengekomen. In juni 1999 belde de heer dB klager op met het verzoek de kosten van de werkzaamheden van de boseigenaren te consolideren en als externe bijstand te behandelen. Ofschoon klager aanvankelijk niet wilde instemmen met de wijziging van de overeengekomen financiële criteria, was hij verplicht deze wijziging te aanvaarden als voorwaarde voor de tussentijdse betaling. In oktober 1999 diende klager de nieuwe versie van het verslag eigenhandig bij de Commissie in. De Commissie voerde in april 2000 de tussentijdse betaling uit.

In februari 2000 diende klager het eindverslag in, waarin de budgettaire gevolgen van de werkzaamheden van de boseigenaren op dezelfde wijze waren weergegeven als in het tussentijds verslag. In oktober 2000 verzocht de Commissie om aanvullende informatie. Na het antwoord van klager te hebben ontvangen, zond de Commissie hem een fax van 30 januari 2001, waarin zij de wijze waarop de kosten van de boseigenaren waren weergegeven betwistte, en de terugbetaling ervan eiste. Volgens klager werd in het verzoek van de Commissie zijn recht van verdediging niet geëerbiedigd, omdat het niet voorzag in een hoorzitting als bedoeld in artikel 11, lid 2, van Verordening 1973/92 inzake het LIFE-programma.

In het daaropvolgende dispuut wees de heer dB elke verantwoordelijkheid af en weigerden de financiële diensten van de Commissie klager tegemoet te komen.

Op basis van het bovenstaande beweert klager dat: (i) de Commissiediensten hem hebben misleid en niet de nodige bijstand hebben verleend; (ii) de door de Commissie gevolgde procedure voor de behandeling van dit project onduidelijk was en niet voldeed aan de toepasselijke voorschriften. Klager beweert derhalve dat (iii) de Commissie haar verzoek om terugbetaling moet intrekken en de laatste betaling, vermeerderd met de overeenkomstige rente, moet uitvoeren.

Standpunt Commissie

Noch in het besluit van de Commissie tot toekenning van financiële steun aan het project (C896)/3058/def./0037 [hierna "het besluit"], noch in het door haar voorgestelde budget, was er een rol voorzien voor particuliere boseigenaren die als derden aan het project zouden deelnemen. Hun deelname aan het project vereiste derhalve een voorafgaande wijziging van het besluit en de goedkeuring door de Commissie van de nieuwe betrekkingen.

Klager had weliswaar op 30 oktober 1997 een ontwerpovereenkomst gefaxt waarin de werkrelatie van CTFC met de boseigenaren werd geregeld, maar dit document is nooit formeel ter goedkeuring aan de Commissie voorgelegd, zoals vereist door het besluit.

In februari 1999, na indiening van het tussentijds verslag, uitte klager de wens om de kosten van de particuliere boseigenaren die als derden aan het project deelnamen in het budget van het project op te nemen. De Commissie verklaarde dat haar diensten klager erop hadden gewezen dat dit alleen mogelijk was indien het besluit eerst werd gewijzigd en de Commissie haar goedkeuring aan de nieuwe betrekkingen verleende. Bij deze gelegenheid werd klager er ook aan herinnerd dat een dergelijke wijziging niet kon leiden tot een aanpassing van de financiële voorwaarden van de LIFE-steun, zoals omschreven in de artikelen 2 en 3 van bijlage 2 bij het besluit.

In mei 2000 voerde de Commissie de tussentijdse betaling uit, waarbij zij benadrukte dat deze financiële transactie enkel gebaseerd was op het niveau van de uitgaven en niet bepalend was voor de uiteindelijke subsidiabiliteit van de uitgaven.

Op 19 mei 2000 ontving de Commissie het eindverslag. Ofschoon de doelstellingen van het project waren bereikt, voldeden de structuur en de inhoud van het budget niet aan de in het besluit omschreven voorwaarden, met name wat de door de boseigenaren gemaakte kosten betreft.

Volgens de Commissie had klager niet kunnen aantonen dat de uitgaven van de particuliere boseigenaren (147.867 EUR) daadwerkelijk waren betaald, zoals vereist door artikel 3, lid 4, en artikel 4, lid 1, van het besluit. Er was geen enkel bewijs voor kasstromen tussen CTFC en derden geleverd. De Commissie benadrukte dat de bepalingen van artikel 3, lid 3, van het besluit duidelijk en onvoorwaardelijk waren. Volgens de Commissie was het ook uitgesloten dat haar diensten bij klager de indruk hadden gewekt dat deze wettelijke bepalingen niet moesten worden nageleefd.

Op 25 oktober 2000 verzocht de Commissie om aanvullende informatie, die op 13 november 2000 door klager werd verstrekt. Volgens de Commissie bevatte deze informatie echter geen enkel nieuw element, en derhalve deelde zij klager bij fax van 30 januari 2001 mee dat het steunbedrag voor deze kosten niet zou worden betaald en het betrokken gedeelte van de reeds betaalde subsidie (37.040 EUR) moest worden terugbetaald. De Commissie gaf klager slechts weinig tijd om zijn standpunt kenbaar te maken. Op basis van de informatie die klager op 8 februari 2001 verstreekte, verlaagde de Commissie het terugggevorderde bedrag tot 30.429 EUR en vaardigde zij op 6 maart 2001 de terugvorderingsopdracht uit. Volgens de Commissie was de door haar diensten gevolgde procedure in deze zaak in overeenstemming met de in artikel 7 van bijlage 2 bij het besluit vastgelegde criteria.

Op 4 april 2001 had klager een vergadering met de Commissiediensten. Aangezien hij geen aanvullend bewijsmateriaal kon voorleggen, bevestigde de Commissie op 26 april 2001 haar vorige standpunt. Op 30 augustus 2001 vaardigde de Commissie het definitieve verzoek om terugbetaling uit, waarin ook werd verwezen naar de beroepsmogelijkheden die klager ter beschikking stonden.

Opmerkingen klager

In zijn opmerkingen van 30 juli 2002 herhaalde klager de in zijn klacht gedane beweringen. Hij benadrukte dat de betrekkingen met de bouseigenaren en de verrekening van de betrokken uitgaven uitvoerig waren besproken met de Commissiediensten.

Klager legde uit dat de noodzaak om bouseigenaren bij de werkzaamheden van het project te betrekken in drie verschillende hoofdstukken van het oorspronkelijke voorstel van CTFC was beschreven, namelijk in hoofdstuk A13/4 (gedeelte met betrekking tot herbebossing in de samenvatting van het project), in hoofdstuk A14/7 (plantenteelt) en in verscheidene economische hoofdstukken (A5, A6, A9 en A11).

Hij beschreef de onderhandelingen die sinds juli 1997 met de verantwoordelijke Commissiediensten waren gevoerd met betrekking tot het weergeven van de kosten van particuliere bouseigenaren in het budget van het project. Er werden twee verschillende regelingen overwogen: de eerste bestond in de rechtstreekse beloning van de bouseigenaren voor specifieke taken, de tweede in het sluiten van individuele overeenkomsten. In overleg met de verantwoordelijke Commissiediensten werd voor de tweede optie gekozen, waarbij geen kasstromen dienden te worden aangegeven. Dit bleek uit de faxen die op 30 oktober 1997 en 4 november 1997 werden gestuurd. Klager benadrukte dat de financiële structuur van het tussentijds verslag, en met name de methode voor de verrekening van de uitgaven van derden, werden gewijzigd op grond van de voorstellen van de Commissie.

Op 16, 22, 29, 30 en 31 oktober 2002 zond klager aanvullende informatie over bijeenkomsten met ambtenaren van de Commissie, die volgens hem zijn beweringen staafde.

VERDER ONDERZOEK

In het licht van de door klager gemaakte opmerkingen schreef de Ombudsman op 31 oktober 2002 naar de Commissie. In zijn brief verwees de Ombudsman naar de in de opmerkingen van klager beschreven feitelijke gegevens, die zijn beweringen bleken te staven, en verzocht hij de Commissie om uitleg over deze kwesties.

Tweede standpunt Commissie

Volgens de Commissie had klager in zijn opmerkingen geen enkel nieuw element naar voren gebracht. Zij benadrukte dat haar diensten geen instructies hadden gegeven om de financiële voorschriften van de overeenkomst te wijzigen. Volgens haar had klager nooit enig bewijsmateriaal ingediend om aan te tonen dat een ambtenaar van de Commissie de vermeende instructies betreffende het project had gegeven. Bovendien is in het dossier van de Commissie geen spoor te vinden van dergelijke instructies (noch in digitale vorm noch op papier).

De Commissie verwees naar de faxen die klager op 30 oktober en 4 november 1997 aan haar diensten had gezonden en waarin hij wijzigingen in de financiële overeenkomst voorstelde. Volgens de Commissie hadden deze mededelingen geen contractuele waarde, en waren ze enkel ter informatie ingediend. Ofschoon klager verscheidene malen was meegedeeld dat hij een officieel verzoek moest indienen, heeft de Commissie nooit een dergelijk verzoek ontvangen. Onder deze omstandigheden vond de Commissie dat klager verplicht was de overeenkomst volledig na te leven.

De Commissie merkte op dat klager in het verleden reeds steun in het kader van het LIFE-programma had ontvangen en goed op de hoogte was van de betrokken financiële voorschriften. Volgens haar had klager moeten weten dat alle financiële controles in de laatste fase van het project worden uitgevoerd. Hij kon derhalve niet zijn uitgegaan van de veronderstelling dat de tussentijdse betaling van de Commissie de aanvaarding van zijn voorstellen tot wijziging van de financiële voorschriften inhield.

De Commissie benadrukte dat zij eventueel bereid was de door klager ingediende kosten te betalen, en dus haar terugvorderingsopdracht in te trekken, indien hij kon bewijzen dat deze kosten daadwerkelijk waren gemaakt. Volgens de Commissie had zij herhaaldelijk verzocht om bewijzen

van de uitvoering van betalingen door de begunstigde aan de organisaties die de werkzaamheden hadden verricht. Ondanks deze verzoeken werd de informatie niet verstrekt. Derhalve besloot de Commissie een terugvorderingsopdracht voor een bedrag van 30.429 EUR uit te vaardigen op grond van artikel 3.3c van het subsidiebesluit. Zij voegde daaraan toe dat indien klager het bewijsmateriaal niet zou verstrekken, de Commissie zou doorgaan met de tenuitvoerlegging van de terugvorderingsprocedure.

Opmerkingen klager over tweede standpunt Commissie

In zijn opmerkingen van 20 december 2002 en 10 januari 2003 over het tweede standpunt van de Commissie benadrukte klager dat de opmaak van het financiële gedeelte van zijn verslagen was gebaseerd op de voorstellen van de Commissiediensten, die vervolgens ook geen formele bezwaren hadden geuit. Ofschoon klager geen schriftelijk bewijsmateriaal kon voorleggen, verwees hij naar een aantal formele verklaringen van deelnemers aan het project die zijn standpunt bevestigden. Klager verklaarde zich bereid zo nodig voor de Ombudsman te getuigen.

Klager voegde verschillende documenten bij zijn opmerkingen, waaruit bleek dat de Commissie had aanvaard, althans wat het LIFE-project 97/ENV/E/260 betreft, dat tussen de begunstigde en verscheidene onderaannemers bilaterale overeenkomsten werden gesloten waarbij geen kasstromen plaatsvonden.

Ten slotte stelde klager dat CTFC zo nodig bereid was het financiële gedeelte van het project te wijzigen overeenkomstig de verzoeken van de Commissie. Hij verzocht de Ombudsman toezicht uit te oefenen op de procedure, zodat een eerlijke oplossing zou worden bereikt en CTFC niet ten onrechte zou worden bestraft.

BESLUIT

1 Houding van de verantwoordelijke Commissiediensten tegenover klager

1.1 Klager beweert dat de Commissiediensten hem hebben misleid en niet de nodige bijstand hebben verleend. Hij voert aan dat de betrekkingen met de boscijneren en de verrekening van de betrokken uitgaven uitvoerig zijn besproken met de Commissiediensten.

1.2 Volgens de Commissie was het uitgesloten dat haar diensten bij klager de indruk hadden gewekt dat de voorschriften met betrekking tot het project niet moesten worden nageleefd. Zij stelde dat klager geen bewijsmateriaal had ingediend om aan te tonen dat ambtenaren van de Commissie de vermeende instructies betreffende het project hadden gegeven, en dat in het dossier van de Commissie geen spoor van dergelijke instructies was te vinden.

1.3 De Ombudsman merkt op dat klager tal van bewijsstukken van zijn voortdurende briefwisseling met de verantwoordelijke Commissiediensten heeft ingediend. Op basis van deze documenten blijkt dat de verantwoordelijke ambtenaren goed op de hoogte waren van de werkzaamheden van klager, en dat zij derhalve moesten weten welke financiële criteria voor de verrekening van de werkzaamheden van onderaannemers werden gebruikt. Volgens de Ombudsman is er echter geen rechtstreeks bewijs waaruit kan worden afgeleid dat de Commissie klager heeft misleid.

De Ombudsman concludeert derhalve dat er met betrekking tot dit aspect van de zaak geen sprake is van wanbeheer.

2 Procedure van de Commissie voor de terugbetaling van een gedeelte van de steun

2.1 Klager beweert dat de door de Commissie gevolgde procedure voor de behandeling van zijn project onduidelijk was en niet voldeed aan de toepasselijke voorschriften. Volgens hem werden zijn rechten van verdediging niet geëerbiedigd en voorzag het verzoek van de Commissie om terugbetaling van een gedeelte van de steun niet in een hoorzitting als bedoeld in artikel 11, lid 2, van Verordening 1973/92 inzake het LIFE-programma.

2.2 De Commissie voert aan dat de door haar diensten gevolgde procedure voor deze zaak in overeenstemming was met de toepasselijke voorschriften (artikel 7 van bijlage 2 van het besluit tot toekenning van financiële steun aan het project [het besluit]). Zij legde uit dat haar eerste verzoek van 30 januari 2001 voorzag in de mogelijkheid voor klager om gehoord te worden alvorens een definitieve beslissing werd genomen, alsook dat haar definitieve verzoek van 30 augustus 2001 informatie over de beroepsmogelijkheden bevatte.

2.3 De Ombudsman merkt op dat de voorschriften betreffende de uitvoering van door het LIFE-programma gefinancierde projecten zijn vastgelegd in Verordening 1973/92¹⁰ van de Raad, alsook in elk besluit van de Commissie waardoor steun aan individuele projecten wordt toegekend.

De procedure die de Commissie moet volgen in gevallen van onterechte betalingen is vastgelegd in artikel 11, lid 2, van Verordening 1973/92, dat als volgt luidt:

“ [...] indien slechts een gedeelte van de toegekende financiële steun door de stand van uitvoering van een actie wordt gerechtvaardigd, verzoekt de Commissie de begunstigde haar binnen een bepaalde termijn zijn opmerkingen mede te delen. Indien deze niet de gepaste verantwoording geeft, kan de Commissie het resterende bedrag van de financiële steun schrappen en reeds betaalde gelden terugvorderen”.

In artikel 7 van bijlage 2 bij het besluit zijn dezelfde procedurevereisten vastgelegd.

2.4 De Ombudsman merkt bovendien op dat in de laatste alinea van het eerste verzoek om terugbetaling, dat op 30 januari 2001 door de Commissie is uitgevaardigd, was aangegeven dat ten laatste op 9 februari 2001 een nota ter voorafgaande goedkeuring aan de financieel controleur zou worden voorgelegd, zodat klager zijn opmerkingen kon indienen overeenkomstig artikel 11, lid 2, van de LIFE-verordening. De uiteindelijke debetnota werd op 6 maart 2001 aan klager gezonden. Ofschoon in de nota geen melding werd gemaakt van eventuele beroepsmogelijkheden, verwees de Commissie naar deze beroepsmogelijkheden in haar volgende brief aan klager van 30 augustus 2001.

2.5 Op basis van het bovenstaande is de Ombudsman niet van oordeel dat de Commissie de rechten van verdediging van klager heeft geschonden bij de uitvaardiging van haar verzoek om terugbetaling van een gedeelte van de steun. In die omstandigheden meent de Ombudsman dat de door de Commissie gevolgde procedure voor de behandeling van dit project niet onduidelijk blijkt te zijn en dat de Commissie bijgevolg aan de toepasselijke voorschriften blijkt te hebben voldaan. De Ombudsman concludeert derhalve dat er met betrekking tot dit aspect van de zaak geen sprake is van wanbeheer.

3 Verzoek van de Commissie om terugbetaling van een gedeelte van de steungelden

3.1 Klager beweert dat de Commissie haar verzoek om terugbetaling moet intrekken en de laatste betaling van het project, vermeerderd met de overeenkomstige rente, moet uitvoeren.

3.2 In haar eerste standpunt rechtvaardigde de Commissie haar verzoek om terugbetaling op grond van het feit dat klager nooit formeel een verzoek tot wijziging van het besluit had ingediend om ervoor te zorgen dat bouseigenaren als derden aan het project konden deelnemen. Volgens de Commissie had klager niet kunnen aantonen dat de door de bouseigenaren gemaakte kosten daadwerkelijk waren betaald.

3.3 Ten aanzien van de deelname van particuliere bouseigenaren, merkt de Ombudsman op dat de samenwerking met deze bouseigenaren was vermeld in de technische beschrijving van het project die in het voorstel van de begunstigde was opgenomen. Op 30 oktober en 4 november 1997 stelde klager de Commissie formeel in kennis van de toekomstige deelname van particuliere bouseigenaren aan de uitvoering van het project. De Ombudsman merkt op dat de Commissie geen bewijzen heeft verstrekt waaruit blijkt dat haar diensten bezwaren tegen het initiatief van klager hebben geuit.

¹⁰ Verordening (EEG) nr. 1973/92 van de Raad van 21 mei 1992 inzake de oprichting van een financieel instrument voor het milieu (LIFE); PB L 206 van 22.07.1992, blz. 1.

Wat de verrekening van de door deze derden gemaakte kosten betreft, is de Ombudsman van oordeel dat de Commissie niet volledig onkundig bleek te zijn van de door klager gehanteerde criteria, zoals blijkt uit de tekst van de faxen van de Commissie van 30 oktober en 4 november 1997¹¹. De Ombudsman neemt nota van het feit dat de boekhoudkundige methode die in het eindverslag van klager wordt toegepast, hetzelfde patroon volgt als in het tussentijds verslag. Niet alleen heeft de Commissie, na ontvangst van het tussentijds verslag, geen bezwaren geuit tegen de inhoud ervan, maar ook de tussentijdse betaling uitgevoerd. Hierdoor, en zoals blijkt uit artikel 3, lid 2, van bijlage 2 bij het besluit, lijkt de Commissie de inhoud van het door de begunstigde ingediende financiële overzicht en tussentijds verslag te hebben aanvaard¹².

3.4 In haar antwoord op het verder onderzoek van de Ombudsman benadrukte de Commissie dat zij eventueel bereid was de door klager ingediende kosten te betalen en derhalve de terugvorderingsopdracht in te trekken, indien hij kon bewijzen dat de kosten van de particuliere boseigenaren daadwerkelijk waren gemaakt. In zijn laatste opmerkingen verklaarde klager zich bereid het financiële gedeelte van het project te wijzigen overeenkomstig de verzoeken van de Commissie en verzocht hij de Ombudsman toezicht uit te oefenen op de procedure om een eerlijke oplossing te bereiken. In het licht van deze situatie is de Ombudsman van oordeel dat er geen redenen zijn om zijn onderzoek met betrekking tot dit aspect van de zaak voort te zetten.

3.5 Klager verzocht de Ombudsman om toezicht uit te oefenen op de procedure. De Ombudsman wijst erop dat, op grond van de communautaire financiële procedures, de Commissie verantwoordelijk is voor het beheer van de betrokken overeenkomst. Klager kan echter in de toekomst een nieuwe klacht bij de Ombudsman indienen, indien hij dat noodzakelijk acht.

4 Conclusie

Op basis van het onderzoek van de Europese Ombudsman met betrekking tot deze klacht, blijkt er geen sprake te zijn van wanbeheer door de Europese Commissie. De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

ANNULERING VAN VRAGEN EN VERMEENDE NIET-EERBIEDIGING VAN AANKONDIGING VAN VERGELIJKEND ONDERZOEK

Besluit inzake klacht 647/2002/OV tegen de Europese Commissie

KLACHT

Volgens klager waren de relevante feiten als volgt.

Klager had deelgenomen aan vergelijkend onderzoek COM/A/6/01, maar slaagde niet in selectieproef b), waarvoor hij slechts 16,842/40 behaalde. Klager tekende tweemaal beroep aan bij de jury: op 10 januari 2002, met het verzoek proef b) opnieuw te bekijken, en op 11 februari 2002, om de correctiemethode te betwisten. De jury besloot drie vragen van de selectieproef te annuleren. Klager betwistte dit, maar de jury antwoordde dat de vragen voor iedereen waren geannuleerd en dat het gelijkheidsbeginsel derhalve was gerespecteerd. Naar aanleiding van zijn beroep zond de jury klager een kopie van de lijst van meerkeuzevragen met de juiste antwoorden en de antwoorden

¹¹ De tekst van de fax van 30 oktober 1997 die door klager aan de voor de financiële aspecten van het project verantwoordelijke Commissieambtenaar werd gezonden, is bijzonder illustratief:

“Beste J., zoals wij afgelopen juli hebben afgesproken, zend ik u hierbij een voorstel voor een “overeenkomst” om de bijdrage in tijd en middelen van boseigenaren aan het project LIFE’ 96 ENV/E/512 te verrekenen. Ik zou het op prijs stellen indien u ons zou meedelen wat voor bewijsstukken wij eventueel moeten bewaren en met welke beperkingen, indien die er zijn, wij rekening moeten houden. [...]”

¹² *“[...] een tussentijdse betaling zal worden uitgevoerd zodra de Commissie het door de begunstigde ingediende financiële overzicht en het desbetreffende verslag heeft aanvaard [...]”*.

van klager. Klager beweert dat 5 van zijn antwoorden op proef b) eveneens juist waren en dat hij derhalve 22,105/40 in plaats van 16,842/40 moest hebben behaald.

Nadat de jury de beroepen van klager had verworpen, diende hij op 25 maart 2002 een klacht in bij de Ombudsman. Daarin maakte hij 3 beweringen:

- 1 door de vragen 9 en 37 van proef b) te annuleren heeft de jury het beginsel van gelijkheid tussen de kandidaten niet gerespecteerd;
- 2 de jury heeft haar antwoord op de bewering van klager dat zijn antwoorden op de vragen 5, 8, 11, 13 en 25 van proef b) eveneens uit de aan de kandidaten voorgelegde tekst konden worden afgeleid niet gemotiveerd;
- 3 de jury heeft de voorwaarden van punt VI.D van de aankondiging van het vergelijkend onderzoek niet gerespecteerd, aangezien, zoals blijkt uit door klager verkregen informatie, een aantal kandidaten die de minimumcijfers voor de selectieproef niet hadden behaald toch werden opgenomen in de lijst van 600 kandidaten die in de aankondiging van het vergelijkend onderzoek was vastgesteld.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

Bij brief van 14 december 2001 bracht eenheid Admin.A.2 klager op de hoogte van de resultaten van de selectieproeven. Aangezien klager voor proef b) ter beoordeling van het redeneervermogen (verbaal en numeriek) 16,842 op 40 had behaald, terwijl het minimumcijfer voor deze proef 20 was, ging de jury niet over tot de correctie van zijn schriftelijke proef, aangezien in punt VI.D van de aankondiging van het vergelijkend onderzoek was vastgesteld dat elk cijfer onder het minimum tot de uitsluiting van de kandidaat leidde.

Klager werd ook ervan op de hoogte gebracht dat de jury had besloten een vraag van proef a) alsook de vragen 9 en 37 van proef b) te annuleren, omdat fouten waren ontdekt nadat de proeven hadden plaatsgevonden. Om de gelijke behandeling van de kandidaten te waarborgen, werd het besluit om deze vragen te annuleren op alle taalversies toegepast.

Naar aanleiding van zijn verzoek van 18 december 2001 werd aan klager een kopie van zijn antwoordenlijst voor optisch lezen verstrekt, samen met de juiste antwoorden van de selectieproeven.

Bij brief van 10 januari 2002 betwistte klager de kwaliteit van proef b) alsook de annulering van de vragen, omdat dit volgens hem tot ongelijkheid had geleid, waardoor zijn gewettigd vertrouwen was aangetast. In haar antwoord legde de jury het doel van de proef ter beoordeling van het redeneervermogen (verbaal en numeriek) en de redenen voor de annulering van de vragen uit aan klager.

Wat de bewering van klager inzake de annulering van de vragen betreft, verwees de Commissie naar de rechtspraak van het Gerecht van eerste aanleg¹³ en het Hof van Justitie¹⁴. Volgens deze rechtspraak worden de kandidaten geacht alle vragen en niet alleen de vragen van hun keuze te beantwoorden. Het aantal en de inhoud van de vragen waarop een antwoord moet worden gegeven zijn derhalve gelijk voor alle kandidaten. De kansen van de kandidaten worden niet gewijzigd door het schrappen van een aantal vragen in een later stadium.

De Commissie merkte ook op dat de vragen als zodanig niet verschillend werden beoordeeld, aangezien voor elke vraag hetzelfde aantal punten werd gegeven.

¹³ Arrest van 17 januari 2001, T-189/99, Gerochristos.

¹⁴ Beschikking P. Giuliotti C-263/01 van 13 december 2001 (punten 35 en 36).

Ten aanzien van de bewering dat de jury geen rekening had gehouden met het feit dat de antwoorden van klager op de vragen 5, 8, 11, 13 en 25 van proef b) eveneens uit de inhoud van de proef konden worden afgeleid, merkte de Commissie op dat de jury de antwoorden had onderzocht, maar dat er geen reden was om haar besluit over de punten te herzien.

Ten aanzien van de bewering van klager dat de jury punt VI.D van de aankondiging van het vergelijkend onderzoek niet had geëerbiedigd, merkte de Commissie op dat alle voorwaarden van de aankondiging van het vergelijkend onderzoek werden gerespecteerd en dat, na de correctie van de selectieproeven, enkel de schriftelijke proeven van de kandidaten die voor elke proef het minimumcijfer en voor het geheel van de proeven de beste cijfers hadden behaald, werden gecorrigeerd. Het aantal kandidaten dat het vereiste minimumcijfer voor de selectieproef van gebied 02 van het vergelijkend onderzoek had behaald, was hoger dan het in de aankondiging van het vergelijkend onderzoek vastgestelde aantal van 600 kandidaten.

Opmerkingen klager

Wat de annulering van de vragen 9 en 37 van proef b) betreft, merkte klager op dat het beginsel van gelijke behandeling was geschonden, omdat de annulering leidde tot bevoordeling van de kandidaten die het verkeerde antwoord hadden gegeven en tot benadeling van de kandidaten die het juiste antwoord hadden gegeven.

Wat de tweede bewering betreft, noemt klager als voorbeeld zijn antwoord op vraag nr. 13, dat volgens hem eveneens uit de tekst kon worden afgeleid en derhalve niet onjuist was. Hij koos antwoord (b), namelijk "en faisant attention à sa technique de respiration, il est possible de réduire sa tension artérielle", op basis van de volgende informatie in de tekst: "il est possible d'obtenir des résultats remarquables par la simple application de techniques respiratoires: diminution de la tension artérielle". Klager wil weten waarom zijn antwoord onjuist was.

Wat de derde bewering betreft, wenst klager dat de Ombudsman controleert of de jury punt VI.D van de aankondiging van het vergelijkend onderzoek heeft geëerbiedigd, door van de Commissie de lijst van de voor alle selectieproeven geslaagde kandidaten (en hun resultaten) te vragen.

VERDER ONDERZOEK

Na het standpunt van de Commissie en de opmerkingen van klager te hebben onderzocht, bleek dat verder onderzoek noodzakelijk was om een besluit te kunnen nemen over de derde bewering van klager. Volgens deze bewering zou de jury de voorwaarden van punt VI.D van de aankondiging van het vergelijkend onderzoek niet hebben geëerbiedigd, indien, zoals blijkt uit door klager verkregen informatie, een aantal kandidaten die het minimumcijfer voor gebied 02 van de selectieproeven niet hadden behaald toch werden opgenomen in de lijst van 600 geslaagde kandidaten.

Inzage van het dossier

De Ombudsman schreef derhalve naar de Commissie om inzage te krijgen van haar dossier, en met name van de lijst van geslaagde kandidaten voor gebied 02 van de selectieproeven. De inzage werd op 24 januari 2003 door het personeel van de Ombudsman in de kantoren van de Commissie te Brussel (DG ADMIN) uitgevoerd.

BESLUIT

1 Annulering van de vragen van de selectieproef

1.1 Klager beweert dat, door de vragen 9 en 37 van proef b) te annuleren, de jury het beginsel van gelijke behandeling van kandidaten niet heeft gerespecteerd. Volgens hem leidde de annulering van deze twee vragen tot een ongelijke behandeling van kandidaten die een juist antwoord en van kandidaten die een onjuist antwoord op deze vragen hadden gegeven.

1.2 De Commissie verwijst naar de rechtspraak van het Gerecht van eerste aanleg en het Hof van Justitie, volgens welke kandidaten worden geacht alle vragen te beantwoorden en de kansen van kandidaten niet worden gewijzigd door het schrappen van bepaalde vragen in een later stadium.

1.3 In zijn vorige besluiten met betrekking tot de zaken 761/99/BB en 729/2000/OV, waarin de vaste communautaire rechtspraak in aanmerking is genomen, oordeelde de Ombudsman dat het besluit een vraag uit een proef te verwijderen als die vraag dubbelzinnig blijkt te zijn, redelijk is op voorwaarde dat deze verwijdering zo gebeurt dat de belangen van de kandidaten niet worden geschaad. Op basis van de hem verstrekte gegevens is de Ombudsman van oordeel dat niets erop wijst dat deze voorwaarde in het onderhavige geval niet is vervuld, aangezien de Commissie de vragen 9 en 37 van proef b) voor alle kandidaten blijkt te hebben geschrapt.

1.4 Op basis van het bovenstaande blijkt er wat deze bewering betreft geen sprake te zijn van wanbeheer door de Commissie.

2 Vermeende niet-motivering van antwoord op de bewering van klager

2.1 Klager beweert dat de jury geen motivering gaf voor haar antwoord op zijn bewering dat zijn antwoorden op de vragen 5, 8, 11, 13 en 25 van proef b) eveneens uit de aan de kandidaten voorgelegde tekst konden worden afgeleid.

2.2 De Commissie merkt op dat de jury de antwoorden van klager heeft onderzocht, maar dat er geen reden was om haar besluit over de punten te herzien.

2.3 De Ombudsman merkt op dat het geschil tussen klager en de Commissie betrekking heeft op het feit dat de aan de kandidaten voorgelegde tekst zo kon worden uitgelegd dat verschillende juiste antwoorden mogelijk waren. Het geschil heeft derhalve betrekking op de interpretatie van de betrokken tekst. Deze kwestie – die de inhoud zelf van de proef betreft – valt onder de discretionaire bevoegdheid van de jury.

2.4 Gelet bovendien op de rechtspraak van het Hof van Justitie, volgens welke de mededeling van de punten die in de verschillende proeven zijn behaald een afdoende verklaring van de redenen voor de besluiten van de jury vormt¹⁵, is de Ombudsman van oordeel dat de jury binnen de grenzen van haar wettelijke bevoegdheid heeft gehandeld. Met betrekking tot dit aspect van de zaak werd derhalve geen geval van wanbeheer vastgesteld.

3 Vermeende schending van de aankondiging van het vergelijkend onderzoek

3.1 Klager beweert dat de jury de voorwaarden van punt VI.D van de aankondiging van het vergelijkend onderzoek niet heeft geëerbiedigd, aangezien, zoals blijkt uit door hem verkregen informatie, een aantal kandidaten die de minimumcijfers voor de selectieproeven van gebied 02 niet hadden behaald toch werden opgenomen in de lijst van 600 kandidaten die in de aankondiging van het vergelijkend onderzoek was vastgesteld.

3.2 De Commissie merkt op dat het aantal kandidaten die de vereiste minimumcijfers voor gebied 02 van de aankondiging van het vergelijkend onderzoek hadden behaald, hoger was dan het in de aankondiging van het vergelijkend onderzoek vastgestelde aantal van 600 kandidaten.

3.3 Wat deze bewering betreft, heeft het bureau van de Ombudsman het dossier van de Commissie op 24 januari 2003 ingezien. Tijdens de inzage brachten de Commissieambtenaren het bureau van de Ombudsman in de eerste plaats ervan op de hoogte dat in het Publicatieblad van 17 oktober 2001 (C 291 A) een rectificatie op de aankondiging van het vergelijkend onderzoek was gepubliceerd, waarin de aantallen van de lijsten van geslaagde kandidaten waren gewijzigd. Wat punt VI.D.1 van de aankondiging van het vergelijkend onderzoek betreft, werd het aantal kandidaten die de beste punten op de selectieproeven a), b) c) en d) hadden behaald, gewijzigd van 510 in 600 kandidaten.

¹⁵ Zaak C-245/95 P, *Parlement tegen Innamorati*, Jurispr. 1996, blz. I-3423, punt 31.

3.4 Uit de inzage bleek dat meer dan 600 kandidaten de minimumcijfers voor de selectieproeven a), b), c) en d) hadden behaald. Er was een eerste lijst van de 600 beste kandidaten die de minimumcijfers hadden behaald. Daarnaast was er een lijst van kandidaten die eveneens de minimumcijfers hadden behaald, maar niet tot de 600 beste kandidaten behoorden.

3.5 Op basis van het bovenstaande kan de Ombudsman bevestigen dat de door de Commissie verstrekte informatie juist is. Met betrekking tot dit aspect van de zaak werd derhalve geen geval van wanbeheer vastgesteld.

4 Conclusie

Het onderzoek van de Ombudsman naar deze klacht heeft geen wanbeheer van de Commissie aan het licht gebracht. De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

VERMEENDE DISCRIMINATIE OP GROND VAN TAAL

Besluit inzake klacht 659/2002/IP tegen de Europese Commissie

KLACHT

In april 2002 diende de heer C., namens Universala Esperanto-Asocio (hierna UEA), een klacht in betreffende discriminatie op grond van taal door verschillende Europese organisaties, die geheel of gedeeltelijk door de Europese Commissie worden gefinancierd. Deze organisaties stellen in hun bekendmakingen van vacatures de voorwaarde "English mother tongue" of "English native speakers". Klager vond dat duizenden personen hierdoor worden gediscrimineerd, omdat zij niet kunnen worden aangeworven hoewel zij een goede kennis van het Engels hebben.

In zijn klacht bij de Ombudsman eiste klager dat de Commissie: (i) de discriminerende aard zou erkennen van bekendmakingen van vacatures voor posten die officieel openstaan voor alle burgers, maar die onofficieel worden gereserveerd voor personen met Engels als moedertaal; (ii) ervoor zou zorgen dat zij niet langer ondernemingen of organisaties financiert die Europese burgers wier moedertaal niet het Engels is discrimineert; (iii) de middelen en oplossingen zou bestuderen om te voorkomen dat geheel of gedeeltelijk door haar gefinancierde organisaties discriminatie op grond van taal toepassen.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

In haar standpunt over de klacht maakte de Commissie, samengevat, de volgende opmerkingen.

Met betrekking tot de eerste bewering van klager, stelde de Commissie dat alle bekendmakingen van vacatures voor posten die officieel of onofficieel worden gereserveerd voor "personen met als moedertaal Engels" niet aanvaardbaar zijn omdat zij discriminerend zijn en in strijd met de communautaire regels inzake vrij verkeer van werknemers. De vraag of een post onofficieel wordt gereserveerd voor een "persoon met als moedertaal Engels" moet door de bevoegde rechter geval per geval worden bekeken.

De voorwaarde dat kandidaten een "perfecte kennis" hebben, kan echter in beginsel niet worden gezien als strijdig met het Gemeenschapsrecht¹⁶. In dat geval moet de werkgever de behoefte aan specifieke talenkennis van een zeer hoog niveau voor de betrokken betrekking rechtvaardigen.

De diensten van de Commissie hebben deze informatie bij verschillende gelegenheden rechtstreeks aan UEA verstrekt via vertegenwoordigers (bij brieven van 14 mei 2001, 20 juli 2001, 5 oktober 2001, 24 januari 2002 en tijdens een vergadering op 11 maart 2002). Voorts heeft de Commissie tijdens een vergadering op 24 mei 2002 de leden van het Raadgevend Comité vrij verkeer van werknemers op de hoogte gebracht van de noodzaak bij de opstelling van personeelsadvertenties elke vorm van discriminatie te vermijden. Zij heeft hen op het hart gedrukt alle mogelijk betrokken partijen, zowel in de particuliere als in de openbare sector, hiervan in kennis te stellen.

Met betrekking tot de tweede bewering van klager heeft de Commissie verklaard dat de voor toekenning van subsidies geldende regels en beginselen die zijn vervat in het vademecum van de Commissie over subsidiebeheer, zijn vastgelegd in artikel 109 van het met ingang van 1 januari 2003 in werking getreden nieuwe Financieel Reglement¹⁷: "De toekenning van subsidies geschiedt met inachtneming van het transparantiebeginsel, het beginsel van gelijke behandeling (...)". Inzake de financiering van uitvoerende agentschappen, waarin artikel 55 van het nieuwe Financieel Reglement voorziet, heeft de Commissie beklemtoond dat de personeelsleden van deze agentschappen zullen onderworpen zijn aan het Statuut. De regels die op hen van toepassing zijn, omvatten het algemene beginsel van non-discriminatie.

Wat de derde bewering van klager betreft, merkt de Commissie op dat de bestrijding van elke vorm van discriminatie een prioriteit van haar beleid is. Wat echter de mogelijke gevallen van discriminatie als gevolg van de voorwaarde in personeelsadvertenties van werkgevers uit de particuliere sector of niet-gouvernementele organisaties dat sollicitanten een specifieke taal "als moedertaal" moeten hebben betreft, kan de Commissie niets ondernemen omdat deze geval per geval door de nationale rechtbanken moeten worden beoordeeld.

Voorts heeft de Commissie de Ombudsman meegedeeld dat zij de informatie die zij in juli 2002 van UEA had ontvangen over een lijst van de Belgische staat uitgaande personeelsadvertenties die discriminerend bleken te zijn, had geregistreerd als een formele klacht en dat zij hierover contact zou opnemen met de Belgische autoriteiten.

De Commissie wees er nogmaals op dat, telkens als haar diensten op de hoogte waren gebracht van mogelijk discriminerende personeelsadvertenties van geheel of gedeeltelijk door de instelling gefinancierde organisaties, zij deze organisaties had gevraagd de nodige maatregelen te nemen om dit recht te zetten. Van Directoraten-generaal waren brieven uitgegaan naar nauw met de instelling verbonden organisaties, waarin deze op het hart werd gedrukt ervoor te zorgen dat: (i) de taalvereisten voor een betrekking in overeenstemming zijn met het kennisniveau dat werkelijk nodig is voor de uitoefening van de betrokken betrekking; (ii) als de volledige beheersing van een taal een noodzakelijke voorwaarde voor een bepaalde betrekking is, omschrijvingen zoals "volledige beheersing" of "grondige kennis van (...)" worden gebruikt in plaats van "met (...)" als moedertaal"; (iii) zij bij aanwervingen een beleid van gelijke kansen zonder voorkeur voor een bepaalde taal- of nationale groep toepassen. Voorts bracht de Commissie in herinnering dat haar Directoraat-generaal Werkgelegenheid en Sociale Zaken in al zijn aanbestedingen en oproepen tot het indienen van projecten een bepaling zou opnemen waarin de aandacht van potentiële contractanten wordt getrokken op het onwettige karakter van "moedertaal"-clausules. De instelling

¹⁶ De Commissie heeft haar standpunt ter zake reeds bepaald in haar antwoorden op meerdere schriftelijke vragen, bijvoorbeeld het antwoord van 21 februari 2002 op schriftelijke vraag E-4100/00: "De communautaire regels betreffende het vrij verkeer van werkenden verbieden niet alleen open discriminaties op grond van nationaliteit maar ook verborgen discriminaties die door toepassing van blijkbaar neutrale criteria in feite tot hetzelfde resultaat leiden. Er bestaat echter geen discriminatie wanneer de voorwaarden met betrekking tot de talenkennis gesteld worden op grond van de aard van de te vervullen vacature(...)". Het antwoord van de Commissie is gepubliceerd in het PB C 174 E van 19 juni 2001, blz. 233.

¹⁷ Verordening (EG/Euratom) nr. 1605/2002 van de Raad van 25 juni 2002 houdende het Financieel Reglement van toepassing op de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen, PB L 248 van 16 september 2002, p. 1.

vestigde er nogmaals de aandacht op dat Eurostat overwoog in zijn standaardbestek een bepaling op te nemen waarin inschrijvers eraan worden herinnerd dat de communautaire regels inzake vrijheid van verkeer van werknemers discriminatie op grond van nationaliteit verbieden en dat het discriminerend is moedertaalkennis van een specifieke taal als voorwaarde voor toegang tot een betrekking te stellen.

Opmerkingen klager

In zijn opmerkingen noemde klager het standpunt van de Commissie onbevredigend en handhaafde hij zijn oorspronkelijke klacht.

BESLUIT

1 Vermeende discriminatie op grond van taal

1.1 De klacht was gebaseerd op de bewering dat verschillende volledig of gedeeltelijk door de Europese Commissie gefinancierde Europese organisaties discriminatie op grond van taal toepasten door in hun personeelsadvertenties de voorwaarde "Engels als moedertaal" op te nemen. Klager eiste dat de Commissie: (i) de discriminerende aard zou erkennen van bekendmakingen van vacatures voor posten die officieel openstaan voor alle burgers, maar die onofficieel worden gereserveerd voor personen met Engels als moedertaal; (ii) ervoor zou zorgen dat zij niet langer ondernemingen of organisaties financiert die Europese burgers wier moedertaal niet het Engels is discrimineert; (iii) de middelen en oplossingen zou bestuderen om te voorkomen dat geheel of gedeeltelijk door haar gefinancierde organisaties discriminatie op grond van taal toepassen.

1.2 In haar standpunt wees de Commissie erop dat alle bekendmakingen van vacatures voor posten die officieel of onofficieel worden gereserveerd voor "personen met als moedertaal Engels" niet aanvaardbaar zijn omdat zij discriminerend zijn en in strijd met de communautaire regels inzake vrij verkeer van werknemers. De voorwaarde dat kandidaten een "perfecte kennis" hebben, kan echter in beginsel niet worden gezien als strijdig met het Gemeenschapsrecht. In dat geval moet de werkgever de behoefte aan specifieke talenkennis van een zeer hoog niveau voor de betrokken betrekking rechtvaardigen.

Met betrekking tot de voor toekenning van subsidies geldende regels en beginselen heeft de Commissie verklaard dat die zijn vervat in het vademecum van de Commissie over subsidiebeheer en zijn vastgelegd in artikel 109 van het met ingang van 1 januari 2003 in werking getreden nieuwe Financieel Reglement¹⁸: "De toekenning van subsidies geschiedt met inachtneming van het transparantiebeginsel, het beginsel van gelijke behandeling (...)". Inzake de financiering van uitvoerende agentschappen, waarin artikel 55 van het nieuwe Financieel Reglement voorziet, heeft de Commissie beklemtoond dat de personeelsleden van deze agentschappen zullen onderworpen zijn aan het Statuut. De regels die op hen van toepassing zijn, omvatten het algemene beginsel van non-discriminatie.

Wat de derde bewering van klager betreft, heeft de Commissie nauwkeurig uitgelegd welke maatregelen zij heeft genomen. Een kopie van de documenten waaruit blijkt welke maatregelen de Commissie heeft genomen, was in de bijlage bij het standpunt van de instelling gevoegd.

1.3 De Ombudsman was van mening dat de Commissie gevolg had gegeven aan de beweringen van klager en dat de instelling een adequaat antwoord had gegeven. De Ombudsman juichte het toe dat de Commissie maatregelen had genomen om te voorkomen dat er in de toekomst nog aankondigingen van vacatures worden gepubliceerd die discriminerend zijn op grond van taal. Hij moedigde de instelling aan om haar strijd tegen elke vorm van taaldiscriminatie en tegen hinderpalen voor het beginsel van vrij verkeer van werknemers voort te zetten en te intensiveren.

¹⁸ Verordening (EG/Euratom) nr. 1605/2002 van de Raad van 25 juni 2002 houdende het Financieel Reglement van toepassing op de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen, PB L 248 van 16 september 2002, p. 1.

2 Conclusie

Op basis van het onderzoek van de Ombudsman met betrekking tot deze klacht blijkt er geen sprake te zijn geweest van wanbeheer door de Europese Commissie. De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

STATUS VAN DE 'EU-PIJLER' VAN HET VN-BESTUUR IN KOSOVO

Besluit inzake klacht 1256/2002/GG (Vertrouwelijk) tegen de Europese Commissie

KLACHT

Volgens de klacht, die in juni 2002 is ingediend, werkte klager, een Duitse staatsburger, als consultant in Kosovo, eerst voor het Europees Bureau voor wederopbouw (op basis van twee contracten) en vervolgens voor de 'EU-pijler van de VN-missie in Kosovo'.

Klager beweerde dat de 'EU-pijler' hem geen contract had verstrekt en de factuur die hij had gezonden niet had betaald. Deze factuur van 7 mei 2002 was gericht aan de heer Andy Bearpark, speciale vertegenwoordiger van de Secretaris-Generaal van de VN-missie in Kosovo, en bedroeg 55.936,16 EUR.

Een eerste klacht (1010/2002/GG) werd verworpen op grond van het feit dat de identiteit van de persoon van wie zij uitging niet duidelijk genoeg was omschreven (artikel 2, lid 3, van het Statuut van de Ombudsman).

Klager diende vervolgens een nieuwe klacht in (1141/2002/GG), die zowel aan het Europees Bureau voor wederopbouw als aan de 'EU-pijler' was gericht. Hij verstreekte een aantal documenten in twee faxen van 17 juni 2002 (met betrekking tot het Bureau) en 18 juni 2002 (met betrekking tot de 'EU-pijler'). De klacht werd voor opmerkingen naar het Bureau gestuurd. Wat de 'EU-pijler' betreft, werd klager meegedeeld dat de identiteit van de persoon van wie de klacht uitging nog altijd niet duidelijk genoeg was omschreven.

Klager deelde de Ombudsman vervolgens mee dat zijn klacht met betrekking tot de 'EU-pijler' aan de Commissie was gericht. Om complicaties te voorkomen, werd deze brief als een nieuwe klacht onder het bovengenoemde referentienummer geregistreerd.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

In haar standpunt maakte de Commissie de volgende opmerkingen.

De 'EU-pijler' is een integrerend bestanddeel van de Tijdelijke Missie van de VN voor Kosovo (UNMIK), die is ingesteld bij resolutie 1244 van 10 juni 1999 van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties. De UNMIK wordt geleid door een speciale vertegenwoordiger van de Secretaris-Generaal van de VN en bestaat uit vier bestanddelen ("pijlers") die door verschillende deskundige internationale entiteiten worden geleid.

De vier pijlers zijn:

- pijler I: humanitaire zaken, onder de verantwoordelijkheid van de Hoge Commissaris voor de vluchtelingen van de VN (UNHCR). Pijler I werd eind juni 2000 opgeheven en is vervangen

door een actie op het gebied van justitie en politie, die onder leiding staat van de Verenigde Naties;

- pijler II: civiele administratie, onder leiding van de Verenigde Naties;
- pijler III: democratisering en opbouw van instellingen, onder leiding van de OVSE;
- pijler IV: economische wederopbouw, sanering en ontwikkeling, onder leiding van de EU. Pijler IV staat bekend als de 'EU-pijler'.

De EU-pijler wordt geleid door de heer A. Bearpark, adjunct speciale vertegenwoordiger van de Secretaris-Generaal van de VN, en moet zorgen voor het juridische, institutionele en politieke kader voor de economische wederopbouw, sanering en ontwikkeling van Kosovo.

De adjunct speciale vertegenwoordiger van de Secretaris-Generaal van de VN is verantwoordelijk voor de uitvoering van de voorgestelde activiteiten van de EU-pijler in het kader van de door hem beheerde en door de Gemeenschap gefinancierde operationele begroting.

Artikel 1 van Verordening (EG) nr. 1080/2000 van de Raad bepaalt dat de Gemeenschap een financiële bijdrage levert aan de installatie en de werking van de UNMIK. Overeenkomstig deze bepaling financiert de Gemeenschap de operationele kosten van de EU-pijler, met inbegrip van de loonkosten van lokaal en internationaal personeel.

De subsidieovereenkomst tussen de Europese Commissie en de EU-pijler van de UNMIK voorziet in de bijdrage van de EU alsmede in de uitvoerings- en controlemechanismen ervan. Sinds 2000 zijn er elk jaar subsidieovereenkomsten ondertekend.

Artikel 1, lid 3, van de bijzondere voorwaarden van deze overeenkomsten bepaalt: "De organisatie aanvaardt de subsidie en verbindt zich ertoe de actie onder haar eigen verantwoordelijkheid uit te voeren". Daarnaast bepaalt artikel 1, lid 1, van de algemene voorwaarden die op deze overeenkomsten van toepassing zijn: "De Gemeenschap erkent geen contractuele band tussen zichzelf en de partner(s) van de organisatie of tussen zichzelf en een onderaannemer".

Bovendien bepaalt artikel 3, lid 2, van de algemene voorwaarden: "De organisatie is als enige aansprakelijk jegens derden" en "[d]e organisatie ontheft de Gemeenschap van alle aansprakelijkheid met betrekking tot eventuele vorderingen of klachten die naar aanleiding van een inbreuk op voorschriften of reglementen door de organisatie of de werknemers van de organisatie of door individuen waarvoor deze werknemers verantwoordelijk zijn, of naar aanleiding van de schending van de rechten van derden worden ingediend."

Op basis van het bovenstaande was de Commissie van oordeel dat de contractuele betrekkingen tussen klager en de EU-pijler van de UNMIK zich niet uitstrekten tot de diensten van de Commissie, die weliswaar bijdragen aan de bedrijfskosten van een van de vier bestanddelen van de Tijdelijke Missie van de VN in Kosovo, maar niet verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de activiteiten van de EU-pijler.

Opmerkingen klager

Er zijn geen opmerkingen van klager ontvangen.

BESLUIT

1 Bewering inzake niet-verstrekking van een contract en niet-betaling van een factuur door de EU-pijler

1.1 Klager, een Duitse consultant, beweert dat de 'EU-pijler' hem geen contract heeft verstrekt en de door hem gezonden factuur niet heeft betaald. Volgens hem moet de Europese Commissie verantwoordelijk worden gehouden voor het gedrag van de EU-pijler.

1.2 De Commissie stelt dat de 'EU-pijler', die wordt geleid door de heer A. Bearpark, adjunct speciale vertegenwoordiger van de Secretaris-Generaal van de VN, een integrerend bestanddeel is van de Tijdelijke Missie van de Verenigde Naties in Kosovo (UNMIK), die is ingesteld bij resolutie 1244 van 10 juni 1999 van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties. Zij voegt daaraan toe dat de adjunct speciale vertegenwoordiger van de Secretaris-Generaal van de VN verantwoordelijk is voor de uitvoering van de voorgestelde activiteiten van de EU-pijler in het kader van de door hem beheerde en door de Gemeenschap gefinancierde operationele begroting. De Commissie wijst op de subsidieovereenkomsten tussen de Europese Commissie en de EU-pijler van de UNMIK, volgens welke de EU-pijler als enige aansprakelijk is jegens derden, terwijl de EU geen enkele contractuele band tussen zichzelf en de partners en onderaannemers van de EU-pijler erkent. Op basis van het bovenstaande is de Commissie van oordeel dat de contractuele betrekkingen tussen klager en de EU-pijler van de UNMIK zich niet uitstrekken tot de diensten van de Commissie, die niet verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de activiteiten van de EU-pijler.

1.3 De Ombudsman is van oordeel dat, in het licht van de door de Commissie gegeven uitleg, het standpunt van de Commissie redelijk blijkt te zijn.

2 Conclusie

Op basis van het onderzoek van de Ombudsman met betrekking tot deze klacht blijkt er geen sprake te zijn van wanbeheer door de Europese Commissie. De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

REIS- EN VERBLIJFKOSTEN VAN KANDIDATEN BIJ VERGELIJKENDE ONDERZOEKEN VOOR AANWERVING

Besluit inzake klacht 1358/2002/IP tegen de Europese Commissie

KLACHT

In juli 2002 diende mevrouw C. bij de Ombudsman een klacht in tegen de Europese Commissie, waarin zij beweerde dat de regels van de Commissie voor de vergoeding van reiskosten van kandidaten bij algemene vergelijkende onderzoeken discriminerend zijn jegens kandidaten uit verre lidstaten. Volgens klaagster zijn deze kandidaten benadeeld ten opzichte van kandidaten die dicht bij de plaats wonen waar de vergelijkende onderzoeken plaatsvinden (meestal Brussel). Zij eiste dat de Commissie nieuwe regels zou aannemen voor de vergoeding van reiskosten teneinde potentiële kandidaten bij algemene vergelijkende onderzoeken gelijke kansen te waarborgen.

ONDERZOEK

Standpunt Europese Commissie

De Commissie bracht in herinnering dat klaagster had deelgenomen aan algemeen vergelijkend onderzoek COM/A/9/01 voor de vorming van een wervingsreserve van administrateurs voor de werkgebieden economie en statistiek. Na de voorselectie behoorde klaagster tot de 500 beste kandidaten. Overeenkomstig punt I.5 van de aankondiging van het vergelijkend onderzoek, werd haar gevraagd het sollicitatieformulier in te vullen dat haar per post werd opgestuurd. De jury onderzocht het sollicitatiedossier van klaagster en deelde haar mee dat zij mocht deelnemen aan het schriftelijke examen, dat op 19 juli 2002 zou plaatsvinden. Klaagster nam niet aan dit examen deel.

De regels voor de vergoeding van reiskosten zijn op interinstitutioneel niveau vastgesteld door de Hoofden van de administratie in hun conclusie 211/95 van 28 maart 1996, die op 1 april 1996 in werking is getreden. Conclusie 211/95 is door de Europese Commissie ten uitvoer gelegd bij de interne richtlijn van 15 april 1996. Beide teksten vormen de algemene beginselen voor bijdragen in de reis- en verblijfkosten van externe kandidaten die worden toegelaten om deel te nemen aan de

schriftelijke examens van een vergelijkend onderzoek voor aanwerving. Indien de afstand tussen de verblijfplaats van de kandidaat en de plaats van het vergelijkend onderzoek meer dan 300 kilometer bedraagt, krijgen de kandidaten een vast bedrag dat is berekend op basis van die afstand. Indien de afstand 1500 kilometer of meer bedraagt, ontvangen de kandidaten 180 EUR. In deze fase van het vergelijkend onderzoek is de financiële bijdrage slechts een vast bedrag en geen volledige terugbetaling, waarin slechts is voorzien voor kandidaten die tot de mondelinge examens worden toegelaten.

Aangezien al deze informatie in de brief stond die klaagster met de uitnodiging voor het schriftelijke examen had ontvangen, was klaagster ervan op de hoogte.

Opmerkingen klaagster

In haar opmerkingen over het standpunt van de Commissie beklemtoonde klaagster dat de Commissie geen commentaar had geleverd op de bewering dat de regels voor de vergoeding van reiskosten van kandidaten bij algemene vergelijkende onderzoeken discriminerend zijn voor kandidaten uit verre lidstaten en de kandidaten die dicht bij de plaats waar de vergelijkende onderzoeken plaatsvinden (meestal Brussel) wonen bevoordelen.

VERDER ONDERZOEK

Na zorgvuldige overweging van het standpunt van de Commissie en de opmerkingen van klaagster bleek verder onderzoek noodzakelijk. Op 29 januari 2003 schreef de Ombudsman dan ook een brief aan de Commissie, waarin hij deze vroeg om te reageren op de opmerkingen van klaagster, volgens welke de Commissie geen commentaar had geleverd op haar bewering dat de betrokken regels discriminerend waren voor kandidaten uit verre lidstaten.

Tweede standpunt van de Commissie

De instelling bracht in herinnering dat de financiële bijdrage voor reiskosten die wordt gegeven aan kandidaten die zijn toegelaten tot de schriftelijke examens van een algemeen vergelijkend onderzoek wordt berekend op basis van de afstand tussen de verblijfplaats van de kandidaat en de plaats waar het vergelijkend onderzoek plaatsvindt, indien de afstand minstens 300 kilometer bedraagt. De bijdrage stijgt naarmate de afstand groter is (voor een afstand tussen 301 en 800 kilometer ontvangen kandidaten 60 EUR; tussen 801 en 1500 kilometer ontvangen zij 120 EUR en bij een afstand van meer dan 1500 kilometer ontvangen zij 180 EUR).

Deze objectieve criteria worden op alle kandidaten op dezelfde wijze toegepast, dus enkel op basis van de afstand zonder rekening te houden met andere veranderlijke parameters, zoals de kosten van levensonderhoud in de verschillende landen of de vervoersverbindingen tussen de verblijfplaats van elke kandidaat en de plaats van het vergelijkend onderzoek.

Op basis hiervan verwierp de Commissie de bewering van klaagster met betrekking tot de discriminerende aard van de regels.

BESLUIT

1 Reis- en verblijfkosten van kandidaten bij vergelijkende onderzoeken voor aanwerving

1.1 Klaagster, die had deelgenomen aan vergelijkend onderzoek COM/A/9/01, beweerde dat de regels van de Commissie voor de vergoeding van reiskosten van kandidaten bij algemene vergelijkende onderzoeken discriminerend zijn jegens kandidaten uit verre lidstaten. Volgens klaagster zijn deze kandidaten benadeeld ten opzichte van kandidaten die dicht bij de plaats wonen waar de vergelijkende onderzoeken plaatsvinden (meestal Brussel).

1.2 In haar standpunt legde de Commissie uit dat de betrokken regels voor de vergoeding van reiskosten op interinstitutioneel niveau zijn vastgesteld door de Hoofden van de administratie

in hun conclusie 211/95 van 28 maart 1996, die op 1 april 1996 in werking is getreden. Conclusie 211/95 is door de Europese Commissie ten uitvoer gelegd bij de interne richtlijn van 15 april 1996. Beide teksten vormen de algemene beginselen voor bijdragen in de reis- en verblijfkosten van externe kandidaten die worden toegelaten om deel te nemen aan de schriftelijke examens van een vergelijkend onderzoek voor aanwerving. Indien de afstand tussen de verblijfplaats van de kandidaat en de plaats van het vergelijkend onderzoek meer dan 300 kilometer bedraagt, krijgen de kandidaten een vast bedrag dat is berekend op basis van die afstand. Indien de afstand 1500 kilometer of meer bedraagt, ontvangen de kandidaten 180 EUR. In deze fase van het vergelijkend onderzoek is de financiële bijdrage slechts een vast bedrag en geen volledige terugbetaling. Aangezien al deze informatie in de brief stond die klaagster met de uitnodiging voor het schriftelijke examen had ontvangen, was klaagster ervan op de hoogte.

1.3 In haar tweede standpunt bracht de Commissie de regels in herinnering die gelden voor de financiële bijdrage die kandidaten die zijn toegelaten tot de schriftelijke examens van een algemeen vergelijkend onderzoek voor hun reiskosten ontvangen. Zij wees erop dat deze objectieve criteria op alle kandidaten op dezelfde wijze worden toegepast, dus enkel op basis van de afstand zonder rekening te houden met andere veranderlijke parameters, zoals de kosten van levensonderhoud in de verschillende landen of de vervoersverbindingen tussen de verblijfplaats van elke kandidaat en de plaats van het vergelijkend onderzoek.

1.4 De Ombudsman is niet op de hoogte van het bestaan van een wettelijke regel of bepaling van het Gemeenschapsrecht op grond waarvan de Commissie verplicht zou zijn kandidaten bij algemene vergelijkende onderzoeken hun reis- en verblijfkosten te vergoeden. Indien de Commissie evenwel besluit bij te dragen in de betaling van die kosten, dan moet zij ervoor zorgen dat het beginsel van gelijke behandeling wordt gerespecteerd. De criteria die de Commissie heeft vastgesteld om bij te dragen in de betaling van de reis- en verblijfkosten van kandidaten blijken op alle kandidaten op dezelfde wijze te worden toegepast, en wel op basis van de objectieve parameter van de afstand tussen hun verblijfplaats en de plaats van het vergelijkend onderzoek. Het systeem waarvoor de Commissie voor de betrokken financiële bijdrage heeft gekozen, blijkt redelijk en voor geen van de kandidaten discriminerend te zijn.

1.5 Op basis van het bovenstaande bleek er wat dit aspect van de zaak betreft geen sprake te zijn van wanbeheer door de Commissie.

2 Eis klaagster

2.1 Klaagster eiste dat de Commissie nieuwe regels zou aannemen voor de terugbetaling van reiskosten om gelijke kansen voor potentiële kandidaten bij algemene vergelijkende onderzoeken te waarborgen.

2.2 In het licht van de conclusies onder 1.5 van dit besluit achtte de Ombudsman het niet nodig hierop in te gaan.

3 Conclusie

Op basis van het onderzoek van de Ombudsman met betrekking tot deze klacht blijkt er geen sprake te zijn van wanbeheer door de Europese Commissie. De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

VERMEENDE DISCRIMINATIE WAT BETREFT RANG VAN NUCLEAIR INSPECTEUR

Besluit inzake klacht 1365/2002/OV (Vertrouwelijk) tegen de Europese Commissie

KLACHT

Volgens klager waren de relevante feiten als volgt.

Klager nam deel aan algemeen vergelijkend onderzoek COM/B/1015 (B5/B4 nucleair inspecteurs bij Euratom), dat in 1996 door de Commissie werd georganiseerd voor staatsburgers van de nieuwe lidstaten. Bij zijn aanstelling in mei 2000 werd klager ingedeeld in rang B4, de hoogste rang die bij dit vergelijkend onderzoek werd toegekend. Klager beschikt over een zeer lange werkervaring en genoot een universitaire ingenieursopleiding, d.w.z. een hogere opleiding dan voor deze functie vereist is.

Volgens klager werd hij door zijn benoeming op een post van rang B4 gediscrimineerd, en wel om de volgende redenen.

Ten eerste paste de Commissie een hogere leeftijdsgrens toe, omdat het vergelijkend onderzoek werd georganiseerd voor staatsburgers van de nieuwe lidstaten. Volgens klager diende derhalve ook een bredere rangenschaal (B5 - B1) te worden toegepast, om rekening te houden met personen die over een langere werkervaring beschikten.

Ten tweede werden ongeveer een jaar eerder drie algemeen vergelijkende onderzoeken georganiseerd voor staatsburgers van de nieuwe lidstaten (met een economisch/administratieve achtergrond of een achtergrond op het gebied van praktische computervaardigheden - COM/B/951, COM/B/952 en EUR/B/72), waarbij de rangenschaal zich uitstrekte van B1 tot B5. In het voorjaar van 2002 nam Euratom een ambtenaar van rang B1 uit de kandidatenlijst van COM/B/951 in dienst. Indien klager aan dit vorige vergelijkend onderzoek had deelgenomen, zou hij op grond van zijn werkervaring waarschijnlijk in rang B1 zijn ingedeeld.

Ter ondersteuning van zijn eis om een hogere rang te verkrijgen, verwijst klager naar het besluit van de Europese Ombudsman in zaak 109/98/ME met betrekking tot een vergelijkbaar geval van vermeende discriminatie ten aanzien van de rang van visserij-inspecteurs die in het kader van verschillende vergelijkende onderzoeken waren aangeworven. In deze zaak had de Commissie de aanbeveling van de Ombudsman aanvaard.

Klager diende een klacht in bij de Commissie op grond van artikel 90 van het Statuut. Op 25 mei 2002 werd hij ervan op de hoogte gebracht dat de Commissie zijn verzoek om herziening van de hem toegekende rang had verworpen. In haar antwoord stelde de Commissie dat zaak 109/98/ME betrekking had op tijdelijke ambtenaren en dat er geen behoefte was aan ambtenaren van rang B3/B2 of B1 voor het vergelijkend onderzoek van Euratom. Klager diende derhalve de onderhavige klacht in bij de Ombudsman, waarin hij beweerde dat hij, op grond van het beginsel van gelijke behandeling, in een hogere rang moest worden ingedeeld.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

In haar standpunt bracht de Commissie in de eerst plaats de feiten van de zaak in herinnering. Klager was geslaagd in vergelijkend onderzoek COM/B/1015 (PB C 179 A van 22 juni 1996), dat werd georganiseerd voor nucleair inspecteurs van rang B5/4 en beperkt was tot Oostenrijkse, Finse en Zweedse staatsburgers. De reservelijst van geslaagde kandidaten werd op 17 juli 1997 opgesteld. Klager werd aangeworven in mei 2000, na afloop van de uitbreidingsperiode, en op basis van zijn beroepservaring ingedeeld in rang B4, salaristrap 3, het wettelijke maximum van de loopbaan.

In zijn klacht verwijst klager naar andere vergelijkende onderzoeken die in het kader van de uitbreiding zijn georganiseerd voor posten in de rangen B1 en B3/2, alsmede naar besluit 109/98/ME, dat betrekking had op drie tijdelijke ambtenaren die als visserij-inspecteurs werden aangesteld. Hij vermeldt ook de vergelijkende onderzoeken die ten tijde van de toetreding van Spanje en Portugal waren georganiseerd.

Ten tijde van een uitbreiding moet de Commissie een evenwicht vinden tussen de behoeften van de betrokken dienst en het vereiste om staatsburgers van de nieuwe lidstaten aan te werven op verschillende niveaus van de loopbaanstructuur. Daarom organiseerde de Commissie vergelijkende onderzoeken op de niveaus B1, B3/2 en B5/4 voor de meer algemene sectoren (algemeen beheer, informatietechnologie, boekhouding, openbare financiën en audit, en archieven, documentatie en bibliotheek). Daarbij werden, als algemene maatregel, hogere leeftijdsgrenzen toegestaan voor de Oostenrijkse, Finse en Zweedse vergelijkende onderzoeken die in het kader van de uitbreiding werden georganiseerd. Bij de organisatie van deze vergelijkende onderzoeken was voorzien dat de vergelijkende onderzoeken op niveau B5/4 het merendeel van de geslaagde kandidaten zouden opleveren. Daarnaast werden ook meer gespecialiseerde vergelijkende onderzoeken op niveau B5/4 voor laboranten, verplegers en nucleair inspecteurs georganiseerd. De Commissie wijst erop dat dezelfde aanpak was gevolgd ten tijde van de toetreding van Spanje en Portugal.

Volgens de Commissie kan deze situatie niet worden vergeleken met de zaak van de drie visserij-inspecteurs, waarnaar klager verwijst. In de betrokken zaak had de Commissie, overigens op volledig wettelijke basis, de door de Europese Ombudsman voorgestelde minnelijke schikking bij uitzondering aanvaard met het oog op de verschillende niveaus van de selectieprocedures voor visserij-inspecteurs. Daarnaast merkt de Commissie op dat klager niet eens aangeeft of hij zich had ingeschreven voor de meer algemene vergelijkende onderzoeken op niveaus B1 of B3/2. De Commissie concludeerde dat op basis van het vergelijkend onderzoek de indeling van klager correct was.

Opmerkingen klager

Klager stelde dat het door de Commissie genoemde vereiste om staatsburgers van de nieuwe lidstaten op verschillende niveaus van de loopbaanstructuur aan te werven, bedoeld is om ervoor te zorgen dat ervaren personeelsleden worden ingedeeld in een rang die in overeenstemming is met de ervaring die zij hebben opgedaan vóór de toetreding van de lidstaat tot de EU en voordat zij bij de EU een post konden krijgen.

Klager merkte op dat de uitleg die de Commissie gaf voor haar besluit om deze regel op acht vergelijkende onderzoeken toe te passen en drie andere vergelijkende onderzoeken tot rang B5/B4 te beperken, is dat voor de meer algemene sectoren een bredere rangenschaal noodzakelijk was, terwijl voor de meer gespecialiseerde sectoren, zoals die van nucleair inspecteur, een beperkt aantal rangen volstond. Klager is van oordeel dat deze uitleg niet samenhangend is en geen relevante objectieve grond voor een verschil in behandeling vormt. Derhalve is er sprake van schending van het gelijkheidsbeginsel.

Klager merkte bovendien op dat de "behoeften van de betrokken dienst", die de Commissie als reden aanvoerde om sommige vergelijkende onderzoeken in het kader van de uitbreiding tot de rangen B5/B4 te beperken, niet als een relevante objectieve grond voor een verschil in behandeling kunnen worden beschouwd. Klager gaf aan dat Euratom continu ervaren inspecteurs in de rangen B1/B2 in dienst heeft en dat alle diensten baat hebben bij ervaren werknemers. Men kan niet beweren dat andere diensten een grotere behoefte hebben aan ambtenaren in de rangen B1/B2 dan Euratom.

Klager stelde dat de Commissie in zaak 109/98/ME de minnelijke schikking van de Ombudsman had aanvaard en ermee had ingestemd om de visserij-inspecteurs in een andere rang in te delen, omdat zij beschikten over een bijzonder lange werkervaring. Klager verzocht de Commissie derhalve hetzelfde voor hem doen, omdat hij eveneens over een bijzonder lange werkervaring beschikt. Gezien zijn betrekkelijk hoge leeftijd, bevindt hij zich in een zeer slechte positie als gevolg van de discriminerende indeling van de Commissie.

BESLUIT

1 De eis om in een hogere rang dan B4 te worden ingedeeld

1.1 Klager beweert dat, overeenkomstig het beginsel van gelijke behandeling, hij in een hogere rang dan B4 moet worden ingedeeld. Om zijn eis te ondersteunen, merkt hij op dat de Commissie in dit geval een hogere leeftijdsgrens toepaste omdat het vergelijkend onderzoek werd georganiseerd voor staatsburgers van de nieuwe lidstaten, en dat ongeveer een jaar eerder drie algemeen vergelijkende onderzoeken voor staatsburgers van de nieuwe lidstaten (met een economisch/administratieve achtergrond of een achtergrond op het gebied van praktische computervaardigheden - COM/B/951, COM/B/952 en EUR/B/72) hadden plaatsgevonden, waarbij de rangen varieerden van B1 tot B5. Klager verwijst ook naar het besluit van de Ombudsman in zaak 109/98/ME.

1.2 De Commissie merkt op dat zij ten tijde van een uitbreiding een evenwicht moet vinden tussen de behoeften van de betrokken dienst en het vereiste om staatsburgers van de nieuwe lidstaten op verschillende niveaus van de loopbaanstructuur aan te werven. Voor de staatsburgers van de nieuwe lidstaten organiseerde de Commissie vergelijkende onderzoeken op niveaus B1, B3/2 en B5/4 voor de meer algemene sectoren (algemeen beheer, informatietechnologie, boekhouding, openbare financiën en audit, en archieven, documentatie en bibliotheek). Daarnaast organiseerde de Commissie ook meer gespecialiseerde onderzoeken op niveau B5/4 voor laboranten, verplegers en nucleair inspecteurs. De Commissie wees er bovendien op dat dit geval niet kan worden vergeleken met de zaak van de drie visserij-inspecteurs, zoals klager had aangevoerd.

1.3 De Ombudsman merkt op dat het in artikel 5, lid 3, van het Statuut vastgelegde beginsel van gelijke behandeling een algemene regel is die deel uitmaakt van het recht inzake de communautaire overheidsdienst. Er is sprake van discriminatie wanneer gelijke of vergelijkbare situaties verschillend worden behandeld en dit verschil niet objectief gerechtvaardigd is.¹⁹

1.4 In zaak 109/98/ME – waarnaar klager verwijst – was de Ombudsman van oordeel dat het beginsel van gelijke behandeling was geschonden, omdat er visserij-inspecteurs waren aangeworven in de rangen B5/B4, terwijl a) andere visserij-inspecteurs die op basis van eerdere vergelijkende onderzoeken door de Commissie in dienst waren genomen in de rangen B3, B2 en B1 waren ingedeeld, en b) een nieuw vergelijkend onderzoek voor de aanwerving van visserij-inspecteurs in de rangen B3/B2 was gepubliceerd. Volgens klager moeten de bevindingen van de Ombudsman in deze zaak naar analogie op zijn eigen zaak worden toegepast.

1.5 De Ombudsman is van oordeel dat de uitleg van de Commissie over de verschillende indeling in rang bij de vergelijkende onderzoeken voor gespecialiseerde sectoren enerzijds en de meer algemene vergelijkende onderzoeken voor rang B anderzijds, redelijk blijkt te zijn. Bovendien blijkt uit de informatie waarover de Ombudsman beschikt dat er geen enkele aanwijzing is dat nucleaire inspecteurs die in het kader van verschillende vergelijkende onderzoeken zijn aangeworven verschillend zijn behandeld. Klager maakt een vergelijking tussen, enerzijds, de aanwerving van nucleaire inspecteurs in rang B en, anderzijds, de aanwerving van ambtenaren met een economisch/administratieve achtergrond of een achtergrond op het gebied van praktische computervaardigheden in rang B (COM/B/951, COM/B/952 en EUR/B/72). Deze situaties blijken echter niet vergelijkbaar te zijn en kunnen derhalve niet als grondslag voor een beoordeling van de eerbiediging van het beginsel van gelijke behandeling worden beschouwd.

1.6 In deze omstandigheden is de Ombudsman niet van oordeel dat het besluit van de Commissie betreffende de indeling van klager een schending van het beginsel van gelijke behandeling vormt. De Ombudsman stelt derhalve geen wanbeheer door de Commissie vast.

¹⁹ Zie zaak T-92/96, *Monaco tegen Parlement*, Jurispr. Ambtenarenrecht 1997, blz. IA-195; II-573, punt 54; zaak T- 109/92, Jurispr. Ambtenarenrecht 1994, blz. II-105, punt 87.

2 Conclusie

Op basis van het onderzoek van de Ombudsman met betrekking tot deze klacht, blijkt er geen sprake te zijn van wanbeheer door de Commissie. De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

AFWIJZING VAN CONFIRMATIEF VERZOEK OM TOEGANG VAN HET PUBLIEK IN EEN ARTIKEL 226 PROCEDURE

Besluit inzake klacht 1437/2002/IJH tegen de Europese Commissie

KLACHT

In juli 2002 werd een klacht ingediend bij de Ombudsman tegen de afwijzing door de Commissie van een confirmatief verzoek om publieke toegang tot een document.

Klager had financiële verliezen geleden in de Britse Lloyd's verzekeringsmarkt. Hij diende bij de Commissie een klacht in tegen de Britse overheid, omdat deze Richtlijn 73/239 niet naar behoren zou hebben toegepast.

De Commissie onderzocht de klacht uit hoofde van haar taak als hoedster van het Verdrag. Op 20 december 2001 stuurde de Commissie een aanmaningsbrief naar de Britse regering op grond van de procedure van artikel 226 van het EG-Verdrag.

Klager verzocht om publieke toegang tot de aanmaningsbrief op grond van Verordening 1049/2001. De Commissie wees het verzoek af, omdat de openbaarmaking van de aanmaningsbrief het goede verloop van de inbreukprocedure op grond van artikel 226 van het EG-Verdrag in gevaar zou kunnen brengen.

In zijn bij de Ombudsman ingediende klacht betwist klager de weigering van de Commissie om publieke toegang tot de aanmaningsbrief te verlenen en voert hij aan dat het Britse Ministerie van Financiën heeft verklaard geen bezwaar tegen de openbaarmaking van de aanmaningsbrief te hebben.

Klager benadrukt dat zijn klacht bij de Ombudsman zich beperkt tot de kwestie van publieke toegang en geen betrekking heeft op de behandeling door de Commissie van zijn klacht tegen de Britse autoriteiten.

De Ombudsman heeft vernomen dat klager ook een verzoekschrift bij het Europees Parlement met betrekking tot de Britse overheid en Lloyd's heeft ingediend.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

Samengevat bracht de Commissie in haar standpunt de volgende elementen naar voren.

Klager is een van de particuliere investeerders in Lloyd's verzekeringen ("Names") die aanzienlijke financiële verliezen heeft geleden en een klacht tegen de Britse overheid heeft ingediend, omdat deze Richtlijn 73/239/EEG inzake schadeverzekering niet naar behoren zou hebben toegepast.

Op 11 januari 2002 schreef klager om zijn tevredenheid te uiten over het feit dat de Commissie een formele inbreukprocedure tegen het Verenigd Koninkrijk had ingeleid. Hij vroeg ook welke aspecten van Richtlijn 73/239 in het geding waren en of de aanmaningsbrief van de Commissie openbaar was.

In antwoord op de mededeling van klager zond de Directeur-Generaal van het DG Interne Markt hem een kopie van het relevante perscommuniqué en legde hij uit dat de openbaarmaking van de aanmaningsbrief het goede verloop van het onderzoek van de inbreukprocedure in gevaar zou brengen. Deze uitzondering op het recht van toegang is vastgelegd in artikel 4, lid 2, derde streepje, van Verordening 1049/2001.

Op 5 februari 2002 diende klager een confirmatief verzoek in, waarin hij aanvoerde dat een hoger openbaar belang de openbaarmaking van het document gebod. Op dat moment had de Commissie het antwoord van de Britse overheid op de aanmaningsbrief nog niet ontvangen. De Secretaris-Generaal handhaafde het aanvankelijke besluit.

De zaak-Lloyd's is zeer gecompliceerd en gevoelig. Het onderzoek van de Commissie naar een mogelijke inbreuk door het Verenigd Koninkrijk is nog altijd gaande. De openbaarmaking van documenten die met de Britse overheid zijn uitgewisseld, zou het goede verloop van dit onderzoek in gevaar brengen. De Commissie onderzoekt momenteel nieuwe wetgeving die in het kader van de "Financial Services and Markets Act 2000" is ingevoerd, als onderdeel van een ingrijpende hervorming van het Britse financieel reglement. De Commissie moet niet gewoon controleren of de richtlijn correct is omgezet in nationale wetgeving, maar vooral of de nationale wetgeving correct wordt toegepast. Het uiteindelijke doel is ervoor te zorgen dat het Gemeenschapsrecht volledig wordt nageleefd. Dit proces vereist een klimaat van wederzijds vertrouwen, dat door de openbaarmaking van documenten met betrekking tot het onderzoek in gevaar zou worden gebracht.

Het argument van klager dat het Britse Ministerie van Financiën geen bezwaar heeft tegen de openbaarmaking van de aanmaningsbrief is onjuist. Klager zond een artikel van de krant *The Mail on Sunday* van 10 maart 2002, waarin het volgende wordt vermeld: "Het Ministerie van Financiën, dat tegen eind april zal antwoorden op de beschuldigingen van de Commissie, ontkende dat het geen antwoord wilde geven tenzij geheimhouding was gewaarborgd". Dit verwijst duidelijk naar het antwoord van de Britse overheid, en niet naar de brief van de Commissie. Bovendien heeft de Commissie de Britse overheid verzocht om van vertrouwelijkheid af te zien in het kader van andere verzoeken om toegang tot documenten betreffende deze inbreukprocedure, maar is de Britse overheid niet op dit verzoek ingegaan.

Het Gerecht van eerste aanleg heeft in verscheidene arresten de noodzaak van vertrouwelijkheid in het kader van onderzoeken met betrekking tot inbreukprocedures erkend, en derhalve de weigering om toegang te verlenen tot documenten die verband houden met dergelijke onderzoeken gerechtvaardigd.²⁰ Ofschoon in deze rechtspraak wordt verwezen naar de bepalingen van Besluit 94/90 van de Commissie, blijft deze rechtspraak geldig, aangezien de formulering van de relevante uitzondering is overgenomen in Verordening 1049/2001. Het enige nieuwe element is dat de schade die door het beschikbaar stellen van een document wordt veroorzaakt, moet worden afgewogen tegen het openbaar belang bij openbaarmaking ervan.

De naleving van het Gemeenschapsrecht is een essentieel openbaar belang, dat duidelijk zwaarder weegt dan het belang van het grote publiek om toegang te krijgen tot de documenten die in de loop van het onderzoek worden opgesteld en uitgewisseld. Het publiek wordt door middel van perscommuniqués op de hoogte gebracht van de inleiding van een inbreukprocedure en van de belangrijkste kwesties die in het geding zijn.

Het belang van "Names" of van andere partijen die toegang willen krijgen tot de documenten met betrekking tot de inbreukprocedure, is geen openbaar belang dat openbaarmaking gebiedt. Klager heeft het recht te worden geïnformeerd over de voortgang van de procedure die op grond van de klacht is ingeleid, overeenkomstig de door de Commissie goedgekeurde gedragscode betreffende de behandeling van klachten.²¹

²⁰ Zaak T-105/95, *WWF UK tegen Commissie*, Jurispr. 1997, blz. II-313, punt 63; zaak T-309/97, *Bavarian Lager tegen Commissie*, Jurispr. 1999, blz. II-3217, punt 46; zaak T-191/99, *Petrie e.a. tegen Commissie*, Jurispr. 2001, blz. II-3677, punt 68.

²¹ Mededeling van de Commissie van 20 maart 2002 aan het Europees Parlement en de Europese Ombudsman betreffende betrekkingen met de klager inzake inbreuken op het Gemeenschapsrecht, COM(2002) 141 def., PB C 244/2002, blz. 5.

Indien klager en andere “Names” gerechtelijke stappen willen ondernemen om schadevergoeding te krijgen voor de verliezen die zij hebben geleden, moeten zij zich richten tot de Engelse rechtbanken. De Commissie kan er enkel voor proberen te zorgen dat het Verenigd Koninkrijk het Gemeenschapsrecht naleeft en, in laatste instantie, het Verenigd Koninkrijk voor het Hof van Justitie dagen. Het Hof kan vervolgens verklaren dat het Verenigd Koninkrijk de bepalingen van het Verdrag heeft geschonden. Een dergelijk arrest van het Hof zou de zaak van klager voor een Engelse rechtbank versterken. In de tussentijd heeft de Commissie verklaard dat zij haar volledige medewerking aan de Engelse justitie zal verlenen indien zij wordt opgeroepen om te getuigen of bewijsmateriaal voor te leggen.

Opmerkingen klager

Samengevat bracht klager in zijn opmerkingen de volgende elementen naar voren.

Er zijn reeds vele klachten bij de Commissie en verzoekschriften bij het Europees Parlement ingediend met betrekking tot mogelijke schendingen van Richtlijn 73/239. Door geen openheid van zaken te geven, maakt de Commissie het klagers en verzoekers onmogelijk hun zaak vooruit te helpen, aangezien zij niet op de hoogte zijn van de verdediging van de Britse regering en bijgevolg niet in staat zijn tegenargumenten te formuleren of misleidende verklaringen recht te zetten.

De antwoorden van de Britse regering aan de Commissie zijn onvermijdelijk in hoge mate afhankelijk van de door Lloyd's verstrekte informatie. Dit leidt tot grote bezorgdheid bij klagers en verzoekers, omdat Lloyd's in het verleden zuinig is omgesprongen met de waarheid.

De blijvende weigering om de briefwisseling openbaar te maken, leidt tot de verdenking dat deze de kritiek van het publiek niet zou doorstaan. Indien er sprake is van een schending, hoe is het mogelijk dat deze zo lang (en nog steeds) blijft duren? Door de briefwisseling te publiceren, zou de indruk worden weggenomen dat de benadeelde investeerders (“Names”) bewust aanzienlijke schade wordt toegebracht.

Bovendien is de briefwisseling van 1977/78 tussen de Commissie en de Britse regering over de omzetting van Richtlijn 73/239 reeds 25 jaar oud en dus nauwelijks nog geheim te noemen.

Volgens klager kan op dit moment nog geen schadevergoeding voor de Britse nationale rechtbanken worden verkregen zonder een arrest van het Hof van Justitie ten gunste van “Names”. Bij de Britse rechtbanken is reeds een vermeende inbreuk op de richtlijn aanhangig gemaakt, maar als irrelevant verworpen. Deze zaak heeft kracht van gewijsde, en kan derhalve alleen door het Hof van Justitie worden vernietigd.

Aanvullende brief van klager

Op 18 februari 2003 verzocht klager de Ombudsman om, in het kort gezegd, de volgende elementen in aanmerking te nemen.

Tijdens een hoorzitting in de Commissie verzoekschriften heeft commissaris Bolkestein verklaard dat de Commissie alleen de huidige vermeende inbreuken op Richtlijn 73/239 zou onderzoeken en dat vroegere fouten niet in aanmerking zouden worden genomen. De talloze klachten en verzoekschriften die bij de Commissie en het Europees Parlement worden ingediend door aandeelhouders van Lloyd's die financiële schade hebben geleden, kunnen niet in het voordeel van laatstgenoemden worden beslecht voor de Britse rechtbanken zonder een arrest van het Hof van Justitie waarin wordt verklaard dat de Britse regering in fout was.

VERDER ONDERZOEK

Na zorgvuldige overweging van het standpunt van de Commissie en de opmerkingen van klager bleek verder onderzoek noodzakelijk te zijn.

De Ombudsman schreef naar de Commissie naar aanleiding van het argument van klager dat de antwoorden van de Britse regering aan de Commissie onvermijdelijk in hoge mate afhankelijk zijn

van de door Lloyd's verstrekte informatie. De Ombudsman wees erop dat, indien dit argument juist is, vertrouwelijkheid het goede verloop van de artikel 226 procedure in gevaar zou kunnen brengen, omdat de informatie die de Commissie van de Britse overheid ontvangt niet kritisch wordt onderzocht.

Derhalve verzocht de Ombudsman de Commissie om aanvullende informatie over de procedures die worden toegepast om de juistheid van de informatie die de Commissie in het kader van procedures op grond van artikel 226 ontvangt te controleren.

Bij brief van 6 maart 2003 verzocht de Ombudsman de Commissie ook de brief van klager van 18 februari 2003 te beantwoorden.

Antwoord Commissie

Samengevat bevatte het antwoord van de Commissie de volgende elementen.

De algemene kwestie

Ten aanzien van de algemene kwestie inzake de mogelijkheid van klagers om commentaar te leveren op de argumenten van lidstaten, wenst de Commissie eraan te herinneren dat het Hof²² duidelijk heeft verklaard dat particulieren geen partij zijn bij procedures op grond van artikel 226 van het EG-Verdrag, en zich dus niet kunnen beroepen op de rechten van de verdediging die de toepassing van het beginsel van hoor en wederhoor inhouden.

In het kader van procedures op grond van artikel 226 onderzoeken de Commissiediensten alle informatie die door de lidstaten of door elke andere bron, met inbegrip van de klager, wordt verstrekt, om de Commissie in staat te stellen een besluit te nemen over de vraag of een situatie in overeenstemming is met het Gemeenschapsrecht.

Zoals het Hof in de bovengenoemde rechtspraak heeft verklaard, gebruiken de communautaire instellingen bij het aannemen van besluiten documenten die afkomstig zijn van derden, waarbij de doorzichtigheid van het besluitvormingsproces en het vertrouwen van de burgers in de Gemeenschapsadministratie door een afdoende motivering van deze besluiten kunnen worden gewaarborgd. Een afdoende motivering houdt in dat de instelling, wanneer zij haar besluit op een document van een derde heeft gebaseerd, in dat besluit de inhoud van bedoeld document uitlegt en rechtvaardigt waarom zij dit als basis van het besluit heeft genomen.

De Commissie is van oordeel dat de vertrouwelijkheid die de lidstaten in onderzoeken met betrekking tot inbreukprocedures van de Commissie mogen verwachten, niet mag worden uitgehold, en dat derhalve een juist evenwicht moet worden gevonden wanneer informatie op grond van de bovengenoemde verplichting openbaar wordt gemaakt.

De zaak van klager

De oorspronkelijke inbreukzaak, waarmee de zaak van klager verband houdt, heeft betrekking op een vermeend verzuim om de bepalingen van Richtlijn 73/239 naar behoren toe te passen in het kader van het bedrijfseconomisch toezicht op Lloyd's, met name wat betreft auditregelingen en solvabiliteitscontrole.

Dit soort gevallen is veel ingewikkelder dan wanneer het de omzetting van een richtlijn betreft, omdat er niet alleen moet worden nagegaan of een wettekst naar behoren is uitgevaardigd, maar ook of de nationale wetgeving tot uitvoering van de communautaire bepalingen naar behoren is toegepast door de bevoegde nationale overheden.

De Commissie heeft haar bezorgdheid geuit aan het adres van de Britse overheid, eerst via twee gedetailleerde vragenlijsten en vervolgens door middel van een aanmaningsbrief en een aanvullende aanmaningsbrief, die in januari 2002 is verstuurd. Ofschoon de informatie van de

²² Zaak T-191/99, *Petrie e.a. tegen Commissie*, Jurispr. 2001, blz. II-3677.

Commissie afkomstig is van de Britse overheid, en niet van Lloyd's, begrijpt de Commissie dat klager bezorgd is over het feit dat de Britse overheid in hoge mate afhankelijk is van de door Lloyd's verstrekte informatie.

Hoewel de Commissie geen reden heeft om te twifelen aan de juistheid van de informatie die zij van de Britse overheid heeft ontvangen, kan zij aan de hand van de volgende middelen de juistheid ervan controleren:

- De Commissiediensten kunnen de klager om aanvullende informatie verzoeken of om opheldering vragen. Dit kan gebeuren via de normale communicatiemiddelen, zoals post, fax of, zoals gewoonlijk, telefoon of e-mail. In sommige gevallen hebben ambtenaren van de Commissie ontmoetingen gehad met klagers.
- De Commissie heeft van talrijke partijen klachten ontvangen. Ofschoon de klagers over het algemeen dezelfde elementen naar voren brengen, zijn sommige partijen beter geïnformeerd over specifieke kwesties dan andere. Om de beperkte middelen zo doeltreffend mogelijk te gebruiken, heeft de Commissie zich voor de controle en opheldering van specifieke kwesties vaak geconcentreerd op klagers die hierover het best geïnformeerd zijn. De ambtenaren van de Commissie hebben ook met andere klagers, en hun gespecialiseerde adviseurs, ontmoetingen gehad om specifieke aspecten te bespreken. Wanneer een ambtenaar informatie tracht te verkrijgen, gaat dit meestal gepaard met lange telefoongesprekken of een uitvoerige correspondentie via e-mail. Doordat de Commissie informatie van diverse bronnen heeft verkregen, beschikt zij vaak over meer informatie dan alle klagers afzonderlijk.
- Daarnaast kunnen nog andere bronnen worden geraadpleegd om de juistheid van informatie te controleren. De belangrijkste daarvan zijn de arresten van de Britse rechtbanken in zaken met betrekking tot Lloyd's. Ofschoon deze zaken betrekking hebben op verschillende partijen en kwesties, bevatten ze soms belangrijke feitelijke informatie. Daarnaast moet ook worden gewezen op de verzoekschriften aan het Europees Parlement met betrekking tot Lloyd's. Sommige van deze verzoekschriften zijn zeer omvangrijk: één verzoekschrift omvat bijvoorbeeld zeven A4-ordners.
- De Commissie heeft ook onderzoek gedaan of verwezen naar talloze andere documenten, zoals officiële verslagen van het Britse parlement, verslagen over Lloyd's die in opdracht van de Britse regering zijn opgesteld, verslagen die namens Lloyd's zijn opgesteld, verslagen over tuchtprocedures met betrekking tot Lloyd's, deskundigenrapporten, en kranten- en tijdschriftartikelen.
- De Commissie kon ook gebruik maken van interne deskundigheid op het gebied van technische kwesties, zoals auditregelingen en juridische aangelegenheden.

Dus, ondanks het feit dat de Commissie verplicht is de vertrouwelijkheid te eerbiedigen gedurende het verloop van procedures op grond van artikel 226 van het EG-Verdrag en geen formele bevoegdheden heeft om getuigen op te roepen en de overlegging van documenten te vorderen, kon de Commissie in hoge mate de juistheid controleren van de informatie die zij heeft ontvangen.

De kwestie van vroegere fouten

De Commissie erkent dat het wetgevings- en toezichtskader met betrekking tot Lloyd's is verbeterd door de "Financial Services and Markets Act 2000", die op 1 december 2001 in werking is getreden.

Het doel van inbreukprocedures op grond van de EU-wetgeving is om de verenigbaarheid van de nationale wetgeving en de EU-wetgeving te bewerkstelligen of te herstellen, en niet om uitspraak te doen over de verenigbaarheid of onverenigbaarheid van vroegere wetgeving. Het huidige onderzoek van de Commissie is derhalve erop gericht de toepassing van het nieuwe kader dat door de "Financial Services and Markets Act 2000" is ingevoerd te onderzoeken en te analyseren.

In zijn rede voor de Commissie verzoekschriften van 22 januari 2003 heeft commissaris Bolkestein benadrukt dat vorderingen tot schadevergoeding enkel op nationaal niveau kunnen worden ingesteld. Bovendien heeft het Hof van Justitie in zijn rechtspraak bevestigd dat inbreukprocedures op grond van artikel 226 van het EG-Verdrag enkel tot doel hebben een einde te maken aan de niet-

naleving van het Gemeenschapsrecht door een lidstaat, en niet in abstracto vast te stellen of in het verleden niet-naleving heeft plaatsgevonden.

Opmerkingen klager

Samengevat bracht klager in zijn opmerkingen de volgende elementen naar voren.

Door een gebrek aan transparantie kan klager zich niet verdedigen tegen onjuiste verklaringen in de antwoorden van de Britse overheid aan de Commissie.

Doordat de Commissie erkent dat de "Financial Services and Markets Act 2000" voor verbeteringen in het wetgevings- en toezichtskader heeft gezorgd, geeft zij in zekere zin toe dat Richtlijn 73/239 vóór de inwerkingtreding van deze wetgeving werd geschonden.

In artikel 226 van het EG-Verdrag wordt een dwingende formulering gebruikt: "Indien de Commissie van oordeel is dat de betrokken lidstaat deze maatregelen niet heeft genomen, brengt zij (...) een met redenen omkleed advies uit...". Ofschoon klager geen financiële schadevergoeding van de Commissie eist, is deze duidelijk aansprakelijk voor de vertraging bij het doen naleven van het Gemeenschapsrecht. De Commissie moet een met redenen omkleed advies uitbrengen, waarin zij verklaart dat de Britse regering gedurende meer dan 30 jaar het Gemeenschapsrecht niet heeft nageleefd.

BESLUIT

1 Inleidende opmerking

1.1 In zijn laatste opmerkingen formuleerde klager een nieuwe bewering, volgens welke de Commissie aansprakelijk is voor de vertraging bij het doen naleven van Richtlijn 73/239 met betrekking tot Lloyd's verzekeringen. Klager beweert dat de Commissie een met redenen omkleed advies moet uitbrengen, waarin zij verklaart dat de Britse regering gedurende meer dan 30 jaar het Gemeenschapsrecht niet heeft nageleefd.

1.2 Volgens de Ombudsman heeft het geen zin een besluit over het onderhavige geval uit te stellen om deze nieuwe bewering en vordering van klager te onderzoeken. Klager kan echter een nieuwe klacht bij de Ombudsman indienen.

2 Weigering van toegang tot de aanmaningsbrief van 20 december 2001

2.1 Klager verzocht de Commissie publieke toegang te verlenen tot een aanmaningsbrief die de Commissie op 20 december 2001 aan de Britse regering had gezonden naar aanleiding van inbreuken op Richtlijn 73/239 met betrekking tot Lloyd's verzekeringen. Klager betwist de weigering van de Commissie om deze aanmaningsbrief openbaar te maken en voert aan dat het Britse Ministerie van Financiën heeft verklaard geen bezwaar te hebben tegen openbaarmaking ervan.

Klager voert ook aan dat de antwoorden van de Britse overheid aan de Commissie in hoge mate afhankelijk zijn van de informatie die wordt verstrekt door Lloyd's, dat in het verleden zuinig is omgesprongen met de waarheid.

2.2 Volgens de Commissie zou de openbaarmaking van de aanmaningsbrief het goede verloop van haar onderzoek naar de vermeende inbreuk in gevaar kunnen brengen. Derhalve is de in artikel 4, lid 2, derde streepje, van Verordening 1049/2001²³ vastgelegde uitzondering op het recht van toegang van toepassing.

De Commissie voert aan dat de zaak-Lloyd's zeer ingewikkeld en gevoelig is en dat haar onderzoek naar een mogelijke inbreuk door het Verenigd Koninkrijk nog gaande is. De openbaarmaking van

²³ Verordening 1049/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie, PB L 145/2001, blz. 43.

documenten die met de Britse overheid zijn uitgewisseld, zou het goede verloop van dit onderzoek in gevaar kunnen brengen. Het uiteindelijke doel is ervoor te zorgen dat het Gemeenschapsrecht volledig wordt nageleefd. Dit proces vereist een klimaat van wederzijds vertrouwen, dat door de openbaarmaking van documenten met betrekking tot het onderzoek in gevaar zou worden gebracht. Het argument van klager dat het Britse Ministerie van Financiën geen bezwaar zou hebben tegen de openbaarmaking van de aanmaningsbrief is onjuist. De Commissie heeft de Britse overheid verzocht af te zien van vertrouwelijkheid in het kader van andere verzoeken om toegang tot documenten met betrekking tot deze inbreukprocedures, maar de Britse overheid is niet op dit verzoek ingegaan.

De Commissie voert ook aan dat zij de juistheid van de door de Britse overheid verstrekte informatie heeft gecontroleerd door middel van een aantal bekende externe bronnen, alsook interne deskundigheid op het gebied van technische kwesties.

2.3 De Ombudsman merkt op dat artikel 4, lid 2, van Verordening 1049/2001 bepaalt dat de instellingen de toegang tot een document kunnen weigeren wanneer de openbaarmaking ervan zou leiden tot ondermijning van de bescherming van “het doel van inspecties, onderzoeken en audits”, tenzij een hoger openbaar belang openbaarmaking gebiedt. In een arrest betreffende Besluit 94/90 van de Commissie (dat door Verordening 1049/2001 is vervangen) oordeelde het Gerecht van eerste aanleg dat ter bereiking van het doel van een minnelijke regeling van het geschil tussen de Commissie en de betrokken lidstaat, het gerechtvaardigd is de toegang te weigeren tot de in het kader van de procedure van artikel 226 van het EG-Verdrag opgestelde aanmaningsbrieven.²⁴ Ten aanzien van de kwestie van een mogelijk hoger openbaar belang, die hieronder in punt 2.5 wordt behandeld, is de Ombudsman van oordeel dat, in het licht van de bovengenoemde rechtspraak, de Commissie redelijkerwijs kon aannemen dat haar weigering om het publiek toegang tot de aanmaningsbrief te verlenen gerechtvaardigd was. De Ombudsman brengt evenwel in herinnering dat het Hof van Justitie de hoogste autoriteit is op het gebied van het Gemeenschapsrecht.

2.4 Wat betreft de argumenten met betrekking tot de houding van de Britse overheid, is de Ombudsman van oordeel dat, ofschoon de Commissie het recht heeft de uitzondering van Verordening 1049/2001 toe te passen, het onwaarschijnlijk lijkt dat het doel van een minnelijke regeling de weigering van toegang kan rechtvaardigen indien de betrokken lidstaat bereid is openbaarmaking te aanvaarden. Volgens de Ombudsman is er echter geen reden om te twijfelen aan het argument van de Commissie dat de Britse overheid in dit geval niet bereid is openbaarmaking te aanvaarden.

2.5 Ten aanzien van het feit dat klager niet in staat is mogelijk misleidende informatie die aan de Commissie wordt verstrekt recht te zetten, wijst de Ombudsman er in de eerste plaats op dat het Gerecht van eerste aanleg heeft verklaard dat particulieren geen partij zijn bij procedures op grond van artikel 226 van het EG-Verdrag, en zich dus niet kunnen beroepen op de rechten van de verdediging die de toepassing van het beginsel van hoor en wederverhoor inhouden.²⁵

De Ombudsman merkt evenwel op dat de uitzondering van Verordening 1049/2001 van toepassing is “tenzij een hoger openbaar belang openbaarmaking gebiedt”. Volgens de Ombudsman heeft klager aangetoond dat er sprake is van een belangrijk openbaar belang bij openbaarmaking, omdat deze het publiek in staat stelt de juistheid van de door de Commissie verstrekte informatie te controleren, en derhalve bijdraagt aan de doeltreffendheid van de procedure op grond van artikel 226. De Ombudsman is van oordeel dat, bij de huidige stand van de communautaire wetgeving en in het licht van de andere door de Commissie genoemde controlemogelijkheden, de Commissie redelijkerwijs mocht concluderen dat er in dit geval geen hoger belang was dat openbaarmaking gebiedt. De Ombudsman brengt evenwel in herinnering dat het Hof van Justitie de hoogste autoriteit is op het gebied van het Gemeenschapsrecht.

²⁴ Zaak T-191/99, *Petrie e.a. tegen Commissie*, Jurispr. 2001, blz. II-3677, punt 68.

²⁵ *Ibid.*, punt 70.

2.6 In het licht van het bovenstaande is er volgens de Ombudsman geen sprake van wanbeheer met betrekking tot dit aspect van de klacht.

2.7 De Ombudsman brengt in herinnering dat het verzoek van klager om publieke toegang enkel betrekking heeft op de aanmaningsbrief van de Commissie van 20 december 2001 en dat de Commissie heeft verklaard dat de huidige procedures op grond van artikel 226 hoofdzakelijk betrekking hebben op de situatie na de inwerkingtreding van de "Financial Services and Markets Act 2000".

De Ombudsman wijst erop dat klager de Commissie op grond van Verordening 1049/2001 kan verzoeken om toegang tot documenten die, voorzover ze betrekking hebben op de situatie vóór de inwerkingtreding van de "Financial Services and Markets Act 2000", mogelijk niet meer relevant zijn voor de huidige procedures op grond van artikel 226.

3 De reikwijdte van het artikel 226 onderzoek van de Commissie

3.1 Gedurende het onderzoek schreef klager een aanvullende brief, waarin hij aanvoerde dat de Commissie in haar onderzoek op grond van artikel 226 niet alleen huidige inbreuken op de richtlijn, maar ook vroegere onregelmatigheden in aanmerking moet nemen.

3.2 De Commissie voert aan dat inbreukprocedures op grond van artikel 226 van het EG-Verdrag tot doel hebben om de verenigbaarheid van de nationale wetgeving en de EU-wetgeving te bewerkstelligen of te herstellen, en niet om uitspraak te doen over de verenigbaarheid of onverenigbaarheid van vroegere wetgeving.

3.3 De Ombudsman merkt op dat, volgens het Hof van Justitie, de precontentieuze procedure van artikel 226 van het EG-Verdrag tot doel heeft de lidstaat in staat te stellen zich vrijwillig te voegen naar de vereisten van het Verdrag, of hem in voorkomend geval de gelegenheid te bieden zijn standpunt te rechtvaardigen.²⁶ De Ombudsman is derhalve van oordeel dat de Commissie haar onderzoek op grond van artikel 226 mag toespitsen op inbreuken op de communautaire wetgeving die na de inwerkingtreding van de "Financial Services and Markets Act 2000" hebben plaatsgevonden. Volgens de Ombudsman is er derhalve geen sprake van wanbeheer met betrekking tot dit aspect van de klacht.

4 Conclusie

Op basis van het onderzoek van de Ombudsman blijkt er geen sprake te zijn van wanbeheer door de Commissie. De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

VERMEEND INDIRECTE DISCRIMINATIE OP GROND VAN LEEFTIJD IN ALGEMEEN VERGELIJKEND ONDERZOEK

Besluit inzake klacht 1536/2002/OV (Vertrouwelijk) tegen de Europese Commissie

KLACHT

Volgens klager waren de relevante feiten als volgt.

Klager wenste deel te nemen aan algemeen vergelijkend onderzoek COM/A/2/02, dat door de Commissie (DG's Landbouw, Visserij en Milieu) voor de aanwerving van adjunct-administrateurs (A8) werd georganiseerd. In de aankondiging van het vergelijkend onderzoek stond dat kandidaten het vereiste universitaire diploma na september 1997 moesten hebben behaald. Volgens klager was

²⁶

Zaak C-191/95, *Commissie tegen Duitsland*, Jurispr. 1998, blz. I-5449, punt 44.

dit leeftijdsdiscriminatie: doordat hij zijn diploma in 1994 had behaald, kon hij niet deelnemen aan het vergelijkend onderzoek.

Op 28 augustus 2002 diende klager derhalve een klacht in bij de Ombudsman, waarin hij beweerde dat de in de aankondiging van het vergelijkend onderzoek gestelde voorwaarde dat het voor toelating tot het vergelijkend onderzoek vereiste diploma na september 1997 moet zijn behaald, gelijkstaat met leeftijdsdiscriminatie.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

In haar standpunt merkte de Commissie op dat algemeen vergelijkend onderzoek COM/A/2/02, bekendgemaakt in het Publicatieblad van 25 juli 2002, werd georganiseerd voor de aanwerving van adjunct-administrateurs A8. De uiterste sollicitatietermijn was 27 september 2002. Punt II.2 van de aankondiging van het vergelijkend onderzoek bepaalt dat er geen beroepservaring is vereist, maar stelt als voorwaarde dat de kandidaten hun universitair diploma dat toegang geeft tot het vergelijkend onderzoek na 27 september 1997 hebben behaald of een postuniversitair diploma dat rechtstreeks verband houdt met de bedoelde werkgebieden na 27 september 1999 hebben behaald.

Met betrekking tot de voorwaarde dat “diploma’s recentelijk behaald moeten zijn” voor vergelijkende onderzoeken voor loopbaan A8, merkte de Commissie op dat de bepalingen van deze aankondiging van een vergelijkend onderzoek ruimer zijn dan de vroeger gehanteerde, in die zin dat het diploma dat toegang geeft tot het vergelijkend onderzoek (d.w.z. een diploma ter afsluiting van een studie die rechtstreeks verband houdt met de in de aankondiging van het vergelijkend onderzoek bedoelde werkgebieden) niet ouder mag zijn dan vijf jaar. Vroeger was dat drie jaar. Bovendien bevat deze aankondiging van het vergelijkend onderzoek een alternatieve toelatingsvoorwaarde, namelijk dat een postuniversitair diploma is behaald dat niet ouder dan drie jaar mag zijn. Dit postuniversitair diploma hoeft niet meteen na het eerste diploma te zijn behaald, maar mag zijn behaald in het kader van een door de kandidaat tijdens zijn beroepsloopbaan gevolgde vervolgopleiding.

De Commissie wenste bovendien in herinnering te brengen dat het ging om een vergelijkend onderzoek voor de aanwerving van adjunct-administrateurs A8, de aanvangsloopbaan in categorie A. Het vereiste dat het diploma recentelijk moet zijn behaald, is een voorwaarde die gebaseerd is op de aard van de in te vullen vacatures, zoals de Ombudsman heeft opgemerkt in zijn conclusies in de gevoegde klachten 428/98/JMA en 464/98/JMA onder punt 1.4. Voor de aanvangsranggen zoekt de Commissie personen met recente of “frisse” kennis.

Ten aanzien van de vermeende leeftijdsdiscriminatie als gevolg van de voorwaarde dat het diploma recentelijk moet zijn behaald, wenste de Commissie te onderstrepen dat niet alleen jongeren, maar ook minder jonge personen die in de loop van hun actieve leven een studie zijn begonnen, aan de voorwaarden voldoen indien hun diploma ten hoogste vijf jaar oud is.

Aangezien dit vergelijkend onderzoek tegelijk met het vergelijkend onderzoek COM/A/1/02 plaatsvindt, kan bovendien iedereen die zijn eerste diploma meer dan 5 jaar geleden of zijn postuniversitair diploma meer dan 3 jaar geleden heeft behaald, zich opgeven voor het vergelijkend onderzoek COM/A/1/02. De verlangde beroepservaring hangt samen met de aard van de functie van administrateur, waarvoor drie jaar beroepservaring is vereist. Aangezien er geen leeftijdsgrens wordt gehanteerd, is er geen sprake van leeftijdsdiscriminatie, maar enkel van voorwaarden gebaseerd op de aard van de betrokken functies.

Opmerkingen klager

Er zijn geen opmerkingen van klager ontvangen.

BESLUIT

1 Vermeende discriminatie op grond van leeftijd

1.1 Klager beweerde dat de voorwaarde in de aankondiging van het vergelijkend onderzoek dat het voor toelating tot het vergelijkend onderzoek vereiste universitair diploma na september 1997 moest zijn behaald, gelijkstaat met leeftijdsdiscriminatie.

1.2 De Commissie voerde aan dat algemeen vergelijkend onderzoek COM/A/2/02 was georganiseerd voor de aanwerving van adjunct-administrateurs A8. De Commissie merkte op dat deze bepaling inzake “recentelijk behaalde diploma’s” een voorwaarde is die gebaseerd is op de aard van de in te vullen vacatures. Ten aanzien van de vermeende leeftijdsdiscriminatie als gevolg van deze voorwaarde merkte de Commissie op dat niet alleen jongeren, maar ook oudere personen die tijdens hun actieve leven aan een studie zijn begonnen, voldoen aan de voorwaarden indien zij hun diploma in de laatste vijf jaar hebben behaald. De Commissie voegde daaraan toe dat personen die hun diploma niet binnen de laatste 5 jaar of hun postuniversitair diploma niet binnen de laatste 3 jaar hebben behaald, zich nog altijd kandidaat kunnen stellen voor het gelijktijdige vergelijkend onderzoek COM/A/1/02, waarvoor beroepservaring is vereist.

1.3 Volgens de vaste rechtspraak van de communautaire gerechtshoven moet in de procedure voor de aanwerving van communautaire ambtenaren het gelijkheidsbeginsel in acht worden genomen als een van de grondbeginselen van het Gemeenschapsrecht. Krachtens dit beginsel mogen vergelijkbare situaties niet op een verschillende wijze worden behandeld, tenzij dat objectief verantwoord is. Kandidaten in een vergelijkbare situatie mogen dus niet verschillend worden behandeld, tenzij daar objectieve gronden voor bestaan²⁷.

1.4 De aanwending door de Commissie van een vermeend indirect discriminerende bepaling in de voorwaarden voor toelating tot vergelijkend onderzoek COM/A/2/02, namelijk de datum waarop A8-sollicitanten hun academisch diploma of een postuniversitair diploma hebben behaald, moet op objectieve gronden berusten. Aan de hand van dit beginsel kan de Ombudsman beoordelen of de Commissie binnen de grenzen van haar wettelijke bevoegdheid heeft gehandeld toen zij een dergelijke voorwaarde oplegde.

1.5 De Commissie heeft de toepassing van deze bepaling gerechtvaardigd op basis van de aard van de functies die door adjunct-administrateurs moeten worden vervuld. Aangezien van A8-ambtenaren niet wordt verwacht dat zij vóór hun indiensttreding bij de Commissie enige beroepservaring hebben opgedaan, heeft de instelling een datum vastgesteld voor de voltooiing van hun universitaire of postuniversitaire studies. Het vereiste dat “hun diploma recentelijk moet zijn behaald” blijkt dus een specifieke voorwaarde te zijn die is gebaseerd op de aard van de in te vullen vacature.

1.6 Voorts blijkt dat ook oudere kandidaten die hun universitair of postuniversitair diploma recentelijk hebben behaald, aan het vergelijkend onderzoek kunnen deelnemen. Bovendien kunnen ook kandidaten die hun universitair of postuniversitair diploma respectievelijk niet binnen de laatste 5 of 3 jaar hebben behaald, deelnemen aan het gelijktijdige vergelijkend onderzoek COM/A/1/02, waarvoor beroepservaring was vereist. De Ombudsman is derhalve van oordeel dat de door de Commissie aangevoerde argumenten redelijk lijken. Ook de limieten die door deze bepaling zijn opgelegd, blijken in een redelijke verhouding te staan tot het nagestreefde doel, namelijk de instelling in staat stellen zich beter te richten tot A8-sollicitanten.

1.7 De Ombudsman is tot de slotsom gekomen dat de Commissie bij het opleggen aan A8-kandidaten van een voorwaarde die is gebaseerd op “recentelijk behaalde diploma’s” binnen de grenzen van haar wettelijke bevoegdheid heeft gehandeld. De Ombudsman is derhalve van mening dat er in deze zaak geen bewijs van wanbeheer is geleverd.

²⁷ Zaak T-42/91, *Hoyer tegen Commissie*, Jurispr. Ambtenarenrecht 1994, blz. II-297; zaak T-44/91, *Smets tegen Commissie*, Jurispr. Ambtenarenrecht 1994, blz. II-319.

2 Conclusie

Op basis van het onderzoek van de Ombudsman met betrekking tot deze klacht blijkt er geen sprake te zijn van wanbeheer door de Commissie. De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

WEIGERING VAN COMMISSIE OM TOEGANG TE VERLENEN TOT DOOR DE LIDSTATEN INGEDIENDE DOCUMENTEN

Besluit inzake klacht 1753/2002/GG (vertrouwelijk) tegen de Europese Commissie

Hierna volgt een korte samenvatting van het besluit, dat te lang is om volledig te worden gepubliceerd. De volledige tekst van het besluit is evenwel in het Engels beschikbaar op de website van de Ombudsman: <http://www.euro-ombudsman.eu.int/decision/en/021753.htm>

In maart 2002 verzocht klager, een Ierse burger, de Commissie overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1049/2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie²⁸ om toegang tot bepaalde documenten.

De documenten werden klager verstrekt, met uitzondering van twee brieven en een kennisgeving die Ierland de Commissie deed toekomen op grond van respectievelijk artikel 27, lid 1, en artikel 27, lid 5, van de Zesde Richtlijn. De Commissie deelde klager mee dat zij geen toegang kon verlenen omdat de Ierse belastinginstanties hadden gevraagd de documenten niet openbaar te maken.

Klager beweerde dat de Commissie de toegang tot deze documenten ten onrechte weigerde, aangezien de openbaarmaking ervan geen van de in Verordening 1049/2001 genoemde belangen zou schaden. De Commissie had zich evenmin aan de procedurevoorschriften van Besluit 2001/937²⁹ gehouden. Volgens klager moest de Commissie haar besluit dan ook herzien.

Tijdens het onderzoek van de Ombudsman stelde de Commissie zich op het standpunt dat zij de juiste procedures had gevolgd en dat het niet alleen haar recht, maar zelfs haar plicht was geweest de nationale autoriteiten waarvan het document afkomstig was te raadplegen. Zij voerde tevens aan dat de Commissie indien zij van mening was geweest dat openbaarmaking schadelijk was, de Ierse autoriteiten niet zou hebben geraadpleegd en de toegang meteen zou hebben geweigerd. Het recht van de lidstaten de instellingen toelating te weigeren om van de lidstaten uitgaande documenten openbaar te maken was niet bedoeld om de toegang tot het document als zodanig te beperken, maar wel om de toegang tot het document uit hoofde van de communautaire voorschriften te beperken. Deze beperking is bedoeld om rekening te houden met de status van het document in het kader van het nationale recht en de nationale politiek en aldus discrepanties tussen de communautaire en de verschillende nationale transparantiesystemen te voorkomen.

In zijn besluit over deze zaak stelde de Ombudsman eerst dat klager er niet in geslaagd was aan te tonen dat het besluit van de Commissie om toegang te weigeren ten onrechte was genomen en stelde hij met betrekking tot dit aspect van de zaak bijgevolg geen wanbeheer vast.

De Ombudsman vond voorts dat de Commissie, hoewel zij zich niet had gehouden aan haar eigen procedurevoorschriften van Besluit 2001/937, correct had gehandeld wat de grond van de zaak betreft. Eigenlijk kon zelfs worden aangevoerd dat de Commissie indien zij zich aan haar eigen procedurevoorschriften had gehouden, zich wel schuldig zou hebben gemaakt aan wanbeheer. De Ombudsman vond het bijgevolg niet passend om in dit geval te stellen dat het niet nakomen van de eigen procedurevoorschriften door de Commissie een geval van wanbeheer was. Om een herhaling

²⁸ PB L 145/2001, blz. 43.

²⁹ Besluit 2001/937/EG, EGKS, Euratom van de Commissie van 5 december 2001 houdende bepalingen betreffende de tenuitvoerlegging van Verordening 1049/2001, PB L 345/2001, blz. 94.

van dit soort situaties in de toekomst te helpen voorkomen maakte de Ombudsman de volgende aanvullende opmerking:

Op basis van het onderzoek van de Ombudsman blijkt dat de procedurevoorschriften die de Commissie heeft vastgesteld bij Besluit 2001/937/EG, EGKS, Euratom van 5 december 2001 tot wijziging van haar Reglement van orde, en met name artikel 5, lid 4 daarvan, niet nauwkeurig genoeg zijn geformuleerd om de materiële bepalingen van Verordening (EG) nr. 1049/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie te weerspiegelen. De Ombudsman denkt derhalve dat het nuttig zou zijn indien de Commissie deze bepalingen zou herzien. De overeenkomstige voorschriften die de Raad heeft vastgesteld bij het Besluit van de Raad van 29 november 2001 tot wijziging van het Reglement van orde van de Raad³⁰ (en met name artikel 2, lid 1, van bijlage III die door dit besluit bij het Reglement van orde is gevoegd), kan daarbij wellicht als leidraad dienen.

BEHANDELING DOOR DE EUROPESE COMMISSIE VAN EEN SOLLICITATIE NAAR EEN POST VAN GEDETACHEERD NATIONAAL DESKUNDIGE

Besluit inzake klacht 172/2003/IP tegen de Europese Commissie

KLACHT

De klacht betreft de behandeling van de sollicitatie van klager naar een post van gedetacheerd nationaal deskundige.

In september 2001 stuurde het Directoraat-Generaal Interne Markt (hierna DG MARKT) van de Europese Commissie aan de Permanente Vertegenwoordigingen van de Commissie in de lidstaten vier kennisgevingen van vacatures voor ambten van gedetacheerd nationaal deskundigen (hierna GND) in vier verschillende eenheden. Klager solliciteerde naar het ambt dat vacant was in Eenheid D/1, "Vrij Verkeer van goederen".

Bij brief van 16 januari 2002 werd klager ervan in kennis gesteld dat zijn sollicitatie niet succesvol was geweest. In de brief stond: "wij hebben uw cv binnen het DG rondgestuurd, maar moeten u helaas meedelen dat uw sollicitatie niet succesvol is geweest. Uw gegevens zullen echter gedurende een jaar worden bijgehouden".

Op 11 februari 2002 schreef klager een brief aan de Commissie waarin hij deze vroeg: (i) waarom zijn sollicitatie niet was geselecteerd; (ii) hem de naam van de geselecteerde kandidaat mee te delen; (iii) hem toegang te geven tot een kopie van de desbetreffende documenten.

In haar antwoord van 13 maart 2002 verklaarde de Commissie dat de brief van 16 januari 2002 een voorlopig antwoord was geweest om de sollicitanten ervan op de hoogte te brengen dat hun gegevens gedurende een jaar zouden worden bijgehouden. De instelling wees erop dat er op dat moment nog geen selectie had plaatsgevonden en dat het wegens een interne herstructurering van de betrokken diensten niet zeker was dat de post van GND binnenkort zou worden bezet. Voorts verklaarde de Commissie dat de bekendmaking van een vacature niet bindend is voor de instelling, die altijd kan beslissen het ambt niet te bezetten.

Op 2 april 2002 schreef klager opnieuw een brief aan de Commissie. Hij wees erop dat in de brief van 16 januari 2002 duidelijk werd gezegd dat zijn sollicitatie niet succesvol was geweest. Volgens klager betekende dit dat er een selectieprocedure had plaatsgevonden. Voorts vond hij dat de Commissie de kandidaten op de hoogte had moeten brengen van alle besluiten die in het kader van

30

PB L 313/2001, blz. 40.

de betrokken procedure waren genomen. In haar antwoord van 8 mei 2002 herhaalde de Commissie wat zij in haar brief van 13 maart 2002 had gezegd.

In haar brief van 4 september 2002 verklaarde de Commissie in antwoord op een brief van klager van 18 juni 2002 dat: (i) er voor het ambt in Eenheid D/1 drie sollicitaties, die van klager meegerekend, waren; (ii) na een wijziging in de interne structuur van het DG MARKT en een herziening van de toewijzing van menselijke hulpbronnen, was besloten het ambt van GND in Eenheid D/1 niet te bezetten; (iii) het DG MARKT na de betrokken kennisgeving van vacature geen GND had aangeworven; (iv) aangezien er geen schriftelijk besluit over de niet-bezetting van het ambt was, klager onmogelijk toegang kon worden gegeven tot een dergelijk document zoals hij in zijn brief van 11 februari 2002 vroeg. Voorts betreurde het DG MARKT dat de brief die in januari 2002 aan de kandidaten was gezonden de standaardbrief was die gewoonlijk wordt gebruikt om kandidaten ervan op de hoogte te brengen dat hun sollicitatie is verworpen. In dit geval had de Commissie beter, met opgave van redenen, uitgelegd dat zij had besloten het ambt niet te bezetten.

In zijn klacht bij de Ombudsman beweerde klager dat de Europese Commissie niet volgens de beginselen van behoorlijk bestuur had gehandeld door hem de brief van 16 januari 2002 te sturen, die onjuiste informatie bevatte. Voorts had de Commissie geen toegang gegeven tot de documenten met betrekking tot het besluit van de Commissie om het ambt van GND niet te bezetten.

Klager claimde ook een vergoeding van 100.000 EUR voor de materiële en morele schade die hij beweerde te hebben geleden.

ONDERZOEK

Standpunt Europese Commissie

In haar standpunt bracht de Commissie de feitelijke achtergrond van de klacht in herinnering en maakte zij de volgende opmerkingen.

Klager was een van de drie sollicitanten die na de bekendmaking van een vacature door het DG MARKT in september 2001 had gesolliciteerd naar het ambt van GND. Alle kandidaten die naar het ambt hadden gesolliciteerd, waren er met een standaardbrief van in kennis gesteld dat hun kandidatuur niet succesvol was geweest. De Commissie was het ermee eens dat de in deze brief verstrekte informatie misleidend was voor klager, die eruit had kunnen besluiten dat een andere kandidaat was geselecteerd.

In hun brief van 13 maart 2002 hadden de diensten van de Commissie klager, in antwoord op zijn brief van 11 februari 2002, echter uitvoerig uitgelegd waarom was besloten het ambt van GND niet te bezetten.

Klager schreef de Commissie opnieuw een brief op 2 april 2002, waarin hij verklaarde dat de kennisgeving van vacature bij hem rechtmatige verwachtingen om voor de post te worden geselecteerd had gewekt. Hij voegde daaraan toe dat hij had vernomen dat een andere kandidaat was benoemd. Daarom vroeg hij opnieuw toegang tot de documenten met betrekking tot het besluit om het ambt van GND niet te bezetten.

Op 8 mei 2002 schreven de verantwoordelijke Commissiediensten een brief aan klager, waarin zij de inhoud van de brief van 13 maart 2002 bevestigden. Zij voegden daaraan toe dat de Commissie niet was gebonden door de bekendmaking van een vacature.

Op 18 juni 2002 diende klager op grond van de Code van Goed Administratief Gedrag een klacht bij de Commissie in, waarvan de ontvangst werd bevestigd door de Secretaris-Generaal en die werd ingeschreven onder referentienummer A/330162. De Directeur-Generaal van het DG MARKT beantwoordde deze klacht op 4 september 2002. Hij bevestigde de in de brief van 13 maart 2002 verstrekte informatie en wees erop dat er na de kennisgeving van de vacature van september 2001 geen GND in de Eenheid D/1 van DG MARKT was aangeworven. De Directeur-Generaal excuseerde zich nogmaals voor het feit dat klager slechts een standaardbrief had gekregen met de

mededeling dat zijn sollicitatie niet succesvol was geweest. Hij vestigde er evenwel de aandacht op dat de informatie dat de gegevens van klager in de databank van het DG MARKT zouden worden bijgehouden correct was.

Bij brief van 7 oktober 2002 ging klager in beroep tegen het antwoord op zijn klacht (A/330162) en diende hij een verzoek om toegang tot bepaalde documenten in.

In zijn antwoord van 12 november 2002 gaf de Secretaris-Generaal van de Commissie toe dat de betrokken procedure misschien niet vlekkeloos was verlopen, maar dat dit was goedge maakt door de uitleg die nadien aan klager was gegeven.

Op 15 november 2002 verstrekte het DG MARKT klager de volgende documenten: een kopie van een nota d.d. 24 oktober 2001 van de heer M., Directeur-Generaal van het DG MARKT, aan de heer R., Directeur-Generaal van het Directoraat-Generaal Administratie (DG ADMIN), betreffende de wijziging van de structuur van het DG MARKT, die resulteerde in de samenvoeging van de Eenheden D/1 en D/2; een kopie van een nota d.d. 19 november 2001 van het DG ADMIN aan het DG MARKT met in de bijlage de drie sollicitaties naar de post van GND in Eenheid D/1; geanonimiseerde kopieën van de brieven aan de overige twee kandidaten voor het ambt van GND, die identiek waren met de brief die op 16 januari 2002 aan klager was gezonden.

In het algemeen gaf de Commissie toe dat in het antwoord van 16 januari 2002 klager geen volledige en nauwkeurige uitleg was gegeven over de redenen waarom hij niet was geselecteerd. De Commissie had daarvoor reeds haar excuses aangeboden in haar brief van 13 maart 2002. Zij onderstreepte niettemin dat de bekendmaking van een GND-vacature bij sollicitanten niet de gerechtvaardigde verwachting kan wekken dat zij zullen worden benoemd. GND's worden gefinancierd uit begrotingslijn A-7003. Aan ieder Directoraat-Generaal wordt een totaalbedrag uit de begroting toegewezen, dat op een gedecentraliseerde manier door het DG wordt beheerd. Bij besluiten om een GND-ambt te creëren of over te plaatsen hoeven geen formaliteiten in acht te worden genomen. Het besluit om een GND aan te werven wordt normalerwijze genomen op basis van een verzoek van het betrokken DG aan het Directoraat-Generaal Personeelszaken en Administratie. In het onderhavige geval werd er geen dergelijk verzoek gedaan, aangezien er was besloten niet tot aanwerving over te gaan.

Ten slotte zei de Commissie dat zij geen verklaring had voor het feit dat twee van de brieven die op 16 januari 2002 aan niet-geselecteerde kandidaten voor het ambt van GND waren gestuurd, hetzelfde registratienummer (238) droegen. De uitleg die haar het meest waarschijnlijk leek, was dat toen de brieven ter ondertekening werden voorgelegd twee van de brieven in hetzelfde dossier hadden gezeten en de derde brief (met registratienummer 240) in een apart dossier.

Opmerkingen klager

In zijn opmerkingen handhaafde klager grotendeels zijn klacht.

Hij wees er voorts op dat het onaanvaardbaar was dat de Commissie geen aanvaardbare uitleg had kunnen geven over de reden waarom twee van de brieven van 16 januari 2002 aan niet-geselecteerde kandidaten hetzelfde registratienummer droegen en de derde brief een ander nummer droeg. Volgens klager was een mogelijke verklaring dat de inhoud van de brieven niet dezelfde was.

Hij herhaalde de beweringen die hij in zijn klacht had gedaan en handhaafde zijn claim om schadevergoeding.

VERDER ONDERZOEK

Na zorgvuldige overweging van het standpunt van de Commissie en de opmerkingen van klager bleek verder onderzoek noodzakelijk. Bij brief van 10 november 2003 verzocht de Ombudsman de Commissie derhalve om toegang tot haar dossier.

Op 25 november 2003 controleerden de diensten van de Ombudsman het dossier van de Commissie. Het dossier van de Commissie omvatte documenten met betrekking tot de wijziging van het organigram van het DG MARKT, documenten betreffende GND-ambten in het DG MARKT, de interne briefwisseling over de zaak tussen verschillende Commissiediensten en de briefwisseling tussen de Commissie en klager. Voorts verstrekten de Commissiediensten de diensten van de Ombudsman een lijst van de GND-ambten sinds 2000, hoewel een dergelijke lijst niet in het dossier was opgenomen. Uit deze lijst bleek dat er in Eenheid D/1 geen GND was aangeworven. De diensten van de Ombudsman ontvingen ook een kopie van alle uitgaande brieven (registratienummers 238, 239, 240) van het DG MARKT d.d. 16 januari 2002. Met betrekking tot deze documenten, die op verzoek van de Commissie als vertrouwelijk moesten worden beschouwd, wezen de vertegenwoordigers van de Commissie erop dat de Commissie voor verschillende uitgaande brieven die op dezelfde standaardbrief met dezelfde formulering zijn gebaseerd, hetzelfde registratienummer gebruikt. In de briefwisseling van een eenheid of zelfs van een ambtenaar kan echter een "gat" tussen de registratienummers vallen. De reden daarvan is dat het hele DG hetzelfde ADONIS-systeem, d.w.z. hetzelfde systeem van registratienummers gebruikt. Dit betekent dat telkens als iemand een uitgaande brief registreert, automatisch het volgende nummer wordt genomen.

BESLUIT

1 Behandeling van de sollicitatie van klager door de Commissie

1.1 Klager solliciteerde naar een ambt van gedetacheerd nationaal deskundige in DG MARKT, Eenheid D/1 "Vrij verkeer van goederen", nadat het DG MARKT in september 2001 een kennisgeving van vacature had gepubliceerd en aan de Permanente Vertegenwoordigingen van de Commissie had rondgestuurd. Bij brief van 16 januari 2002 werd hij ervan op de hoogte gebracht dat zijn sollicitatie niet succesvol was geweest.

In zijn klacht beweerde klager dat de Europese Commissie niet volgens de beginselen van behoorlijk bestuur had gehandeld door hem de brief van 16 januari 2002 te sturen die onjuiste informatie bevatte.

1.2 In haar standpunt gaf de Commissie toe dat de informatie in de brief van 16 januari 2002 misleidend was geweest en klager in de waan had kunnen brengen dat een andere kandidaat was geselecteerd om de post van GND te bezetten.

1.3 Volgens de beginselen van behoorlijk bestuur moeten de instellingen duidelijk en nauwkeurig de redenen voor hun besluiten aangeven. In het onderhavige geval gaf de Commissie toe dat haar brief van 16 januari 2002 misleidend was voor klager.

De Ombudsman stelt evenwel vast dat de Commissie in haar brief van 4 september 2002 en vervolgens in haar bij de Ombudsman ingediend standpunt klager heeft uitgelegd waarom was besloten de post van GND niet te bezetten en zich heeft verontschuldigd voor de misleidende brief van 16 januari 2002.

1.4 Tijdens de controle van het dossier van de Commissie door de diensten van de Europese Ombudsman zijn geen elementen aan het licht gekomen die de uitleg van de Commissie in twijfel zouden kunnen trekken.

1.5 Op basis van het bovenstaande vindt de Ombudsman verder onderzoek naar dit aspect van de zaak overbodig.

2 Het verzoek van klager om toegang tot documenten

2.1 In zijn klacht beweerde klager dat de Commissie hem geen toegang had gegeven tot de documenten met betrekking tot het besluit van de Commissie om het ambt van GND niet te bezetten.

2.2 In haar standpunt verklaarde de Commissie dat het DG MARKT op 15 november 2002 klager alle bestaande documenten betreffende de betrokken procedure had opgestuurd, met name een kopie van een nota van de heer M., Directeur-Generaal van het DG MARKT, aan de heer R., Directeur-Generaal van Directoraat-Generaal Administratie (DG ADMIN), inzake de wijziging in de structuur van DG MARKT die resulteerde in de samenvoeging van Eenheid D/1 en D/2, een kopie van een nota d.d. 19 november 2001 van DG ADMIN aan DG MARKT met in de bijlage de drie sollicitaties naar het ambt van GND in Eenheid D/3 en geanonimiseerde kopieën van de brieven aan de andere twee kandidaten voor de GND-post, die identiek waren met de brief die op 16 januari 2002 aan klager werd gezonden.

2.3 De diensten van de Ombudsman namen tijdens een controle inzage van het dossier van de Commissie. In het dossier vonden zij geen schriftelijk besluit van de Commissie om het ambt van GND niet te bezetten. Behalve de documenten waarvan de Commissie klager inzage had gegeven, bleken er geen andere documenten over dit besluit te bestaan. Uit de controle bleek tevens dat de geanonimiseerde kopieën van de brieven die klager had ontvangen overeenkwamen met de brieven die de Commissie aan de andere twee kandidaten had gezonden.

2.4 Op basis van het bovenstaande is de Ombudsman van oordeel dat er met betrekking tot dit aspect van de zaak geen sprake is geweest van wanbeheer door de Commissie.

3 Claim om schadevergoeding van klager

3.1 Klager vorderde een vergoeding van 100.000 EUR voor materiële en morele schade.

3.2 In haar standpunt onderstreepte de Commissie dat de bekendmaking van een GND-vacature bij sollicitanten niet de gerechtvaardigde verwachting kan wekken dat zij aangesteld zullen worden.

3.3 In het licht van de bovenstaande conclusies betreffende de beweringen van klager is de Ombudsman van mening dat klager geen bewijzen heeft geleverd voor de schade die de misleidende brief van 16 januari 2002 hem zou hebben berokkend.

4 Conclusie

Op basis van het onderzoek van de Ombudsman met betrekking tot deze klacht blijkt er geen sprake te zijn geweest van wanbeheer door de Europese Commissie. De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

TOEGANG TOT GECORRIGEERDE EXAMENTEKSTEN BIJ DOOR DE COMMISSIE GEORGANISEERDE VERGELIJKENDE ONDERZOEKEN

Besluit inzake klacht 324/2003/MF tegen de Europese Commissie

KLACHT

Klager diende op 7 februari 2003 een klacht bij de Europese Ombudsman in.

Volgens klager kunnen de relevante feiten als volgt worden samengevat.

Klager is ambtenaar bij de Europese Commissie. Hij nam deel aan vergelijkend onderzoek COM/C/1/01, bekendgemaakt in Publicatieblad C 251A van 11 september 2001 en georganiseerd door de Europese Commissie voor de vorming van een wervingsreserve van hulpbeambten voor het werkgebied financieel en boekhoudkundig beheer. Hij slaagde voor de selectieproeven en nam deel aan het schriftelijke examen. In een brief d.d. 13 december 2002 deelde de Commissie klager mee

dat hij niet tot het mondelinge examen werd toegelaten omdat hij voor proef d) slechts 17 op 40 had gehaald, terwijl het vereiste minimum 20 bedroeg.

Per e-mail d.d. 18 december 2002 verzocht klager de Commissie om een kopie van zijn examentekst met de gehaalde cijfers en de gecorrigeerde versie van zijn schriftelijke examen omdat hij wilde weten welke fouten hij had gemaakt. Op 10 januari 2003 zond de Commissie klager een kopie van zijn schriftelijke examen zonder correcties, alsmede het evaluatieblad.

Per e-mail d.d. 16 januari 2003 bracht klager de Commissie ervan op de hoogte dat hij een kopie van zijn gecorrigeerde examenteksten had gevraagd en dat hij slechts een kopie van zijn schriftelijke examen zonder correcties had gekregen. Bij brief van 29 januari 2003 antwoordde de Commissie dat zij hem inzage had gegeven van alle informatie met betrekking tot schriftelijke examens die toegankelijk is voor kandidaten.

Op 7 februari 2003 diende klager een klacht in bij de Europese Ombudsman. Hij beweerde dat de Europese Commissie hem geen inzage had gegeven van zijn eigen gecorrigeerde examenteksten in het kader van vergelijkend onderzoek COM/C/1/01. Hij voegde daaraan toe dat hij uit de documenten die hij van de Europese Commissie had ontvangen, namelijk het evaluatieblad en de examenteksten zonder correcties, niet kon afleiden welke fouten hij had gemaakt.

ONDERZOEK

Standpunt Europese Commissie

Het standpunt van de Europese Commissie over de klacht kan als volgt worden samengevat.

De Commissie gaf toe dat zij zich in een brief van voorzitter Prodi d.d. 7 december 1999 aan de Europese Ombudsman ertoe had verbonden kandidaten op verzoek toegang te geven tot hun eigen gecorrigeerde examenteksten in het kader van na 1 juli 2000 bekendgemaakte vergelijkende onderzoeken.³¹ De Commissie stelde dat toegang tot de gecorrigeerde examenteksten slechts mogelijk was gemaakt doordat een aantal wettelijke en praktische regelingen waren vastgesteld.

De vastgestelde procedure bestond in de opstelling van een voorlopig evaluatieblad met de opmerkingen en het voorgestelde cijfer van iedere examinerator voor ieder onderdeel van de proeven. Vervolgens was het aan de jury om het eindcijfer te bepalen, haar eigen beoordeling aan het evaluatieblad toe te voegen en dat te ondertekenen. Van een dergelijk evaluatieblad kon op verzoek inzage worden gegeven aan kandidaten.

Proef d) van vergelijkend onderzoek COM/C/1/01 bestond in een case-study om de gespecialiseerde kennis en de organisatorische en administratieve vaardigheden van de kandidaten op het gebied van financieel en boekhoudkundig beheer te beoordelen. Na het schriftelijke examen waren alle examenteksten aan de hand van vooraf door de jury vastgestelde criteria anoniem gecorrigeerd door minstens twee examineratoren. Vervolgens had de jury gecontroleerd of de criteria correct waren toegepast en de opmerkingen en evaluaties van de examineratoren bestudeerd. Ten slotte had de jury het eindcijfer toegekend, dat aan de kandidaten was meegedeeld.

Met betrekking tot de bewering van klager dat hij uit de door de Commissie gezonden documenten, namelijk het evaluatieblad en de examenteksten zonder correcties, niet kon opmaken welke fouten hij had gemaakt, zij opgemerkt dat op de examenteksten van de kandidaten die het schriftelijke examen hadden afgelegd geen aantekeningen waren aangebracht. De aantekeningen van de examineratoren waren volgens de hierboven beschreven procedure in het voorlopige evaluatieblad opgenomen. De jury kon bij de voorbereiding van de beoordeling van de kandidaten rekening houden met dit voorlopige evaluatieblad. Aangezien dit voorlopige evaluatieblad niet de beoordeling van de jury omvatte, maar slechts een deel van haar beraadslagingen uitmaakte, werd het niet doorgegeven aan de kandidaten.

³¹ Persbericht nr. 16/99 van de Europese Ombudsman van 15 december 1999.

De beoordeling van de jury stond alleen op het evaluatieblad dat aan klager was gestuurd. Naast het cijfer dat aan klager was gegeven had de jury op het evaluatieblad ook haar opmerkingen geschreven om klager op de hoogte te brengen van de redenen waarom de jury had besloten hem minder dan de vereiste minimumpunten te geven. Daar zou klager zijn voordeel mee kunnen doen, indien hij zou beslissen in de toekomst aan een ander vergelijkend onderzoek deel te nemen.

Opmerkingen klager

De Europese Ombudsman deed klager het standpunt van de Commissie toekomen met het verzoek er desgewenst opmerkingen over te maken. Er werden geen opmerkingen van klager ontvangen.

BESLUIT

1 Bewering volgens welke de Commissie klager geen inzage van zijn gecorrigeerde examenteksten heeft gegeven

1.1 Klager beweerde dat de Europese Commissie hem geen inzage had gegeven van zijn eigen gecorrigeerde examenteksten in het kader van vergelijkend onderzoek COM/C/1/01.

1.2 De Europese Commissie voerde aan dat zij inzage had gegeven van alle informatie inzake schriftelijke examens die toegankelijk is voor de kandidaten. Zij wees er tevens op dat op de examenteksten van de kandidaten die het schriftelijke examen hadden afgelegd geen aantekeningen waren aangebracht. Die aantekeningen van de examinatoren waren overeenkomstig de ingevoerde procedure opgenomen in het voorlopige evaluatieblad. De jury kon bij de voorbereiding van de beoordeling van de kandidaten rekening houden met dit voorlopige evaluatieblad. Aangezien het voorlopige evaluatieblad niet de beoordeling van de jury omvatte, maar slechts een deel van haar beraadslagingen uitmaakte, werd het niet doorgegeven aan de kandidaten.

1.3 Op 18 oktober 1999 diende de Europese Ombudsman bij het Europees Parlement een speciaal verslag in naar aanleiding van het eigen-initiatiefonderzoek inzake geheimhouding bij de aanwervingsprocedures van de Commissie³². In dit speciaal verslag beval de Ombudsman de Commissie formeel aan bij toekomstige vergelijkende onderzoeken kandidaten op hun verzoek inzage te geven van hun gecorrigeerde examenteksten. Op 7 december 1999 schreef de Voorzitter van de Europese Commissie de Europese Ombudsman een brief waarin hij hem meedeelde:

*“De Commissie verwelkomt de aanbevelingen die u in dit verslag hebt gedaan en zal de nodige juridische en organisatorische maatregelen treffen teneinde kandidaten op hun verzoek vanaf 1 juli 2000 inzage te verlenen in hun gecorrigeerde examenteksten”.*³³

1.4 De Europese Ombudsman stelt vast dat klager de Commissie heeft gevraagd inzage te krijgen van zijn eigen gecorrigeerde examenteksten. Op 10 januari 2003 deed de Commissie klager een kopie toekomen van zijn schriftelijke examen en van het evaluatieblad. De jury schreef haar commentaar bij de beoordeling van het schriftelijke examen van klager op het evaluatieblad. Bij weten van de Europese Ombudsman is er geen enkel voorschrift dat de jury verplicht haar commentaar bij de beoordeling van een kandidaat op het schriftelijke examen te schrijven. De Europese Ombudsman is derhalve van oordeel dat het door de Commissie ingenomen standpunt redelijk lijkt.

1.5 In deze omstandigheden is de Europese Ombudsman van mening dat er blijkbaar geen sprake is geweest van wanbeheer van de zijde van de Commissie.

³² Speciaal verslag van de Europese Ombudsman aan het Europees Parlement naar aanleiding van het eigen-initiatiefonderzoek inzake geheimhouding bij de aanwervingsprocedures van de Commissie: <http://www.euro-ombudsman.eu.int/special/nl/default.htm>

³³ Zie persbericht nr. 16/99 van de Europese Ombudsman van 15 december 1999.

2 De bewering volgens welke klager uit de door de Commissie opgestuurde documenten, namelijk het evaluatieblad en het schriftelijke examen zonder correcties, niet kon opmaken welke fouten hij had gemaakt

2.1 Klager beweerde dat hij uit de door de Europese Commissie opgestuurde documenten, namelijk het evaluatieblad en het schriftelijke examen zonder correcties niet kon afleiden welke fouten hij had gemaakt.

2.2 De Europese Commissie verklaarde dat de beoordeling van de jury op het evaluatieblad stond dat aan klager was gezonden. Naast het cijfer dat aan klager was toegekend, had de jury er ook haar commentaar op het examen van klager op geschreven.

2.3 Aan de hand van de kopie van het evaluatieblad dat de Commissie hem heeft doen toekomen, stelt de Europese Ombudsman vast dat het evaluatieblad specifieke opmerkingen over de beoordeling door de jury van het schriftelijke examen van klager met betrekking tot proef d) van het vergelijkend onderzoek omvat. Voorts is op het evaluatieblad ook aangegeven wat volgens de jury de fouten of zwakke punten van het schriftelijke examen waren. De Europese Ombudsman is derhalve van oordeel dat de informatie die aan klager werd verstrekt gedetailleerd genoeg is om hem in staat te stellen te achterhalen welke fouten hij had gemaakt.

2.4 Gelet op het bovenstaande concludeert de Europese Ombudsman dat er wat dit aspect van de zaak betreft geen sprake blijkt te zijn geweest van wanbeheer door de Commissie.

3 Conclusie

Op basis van het onderzoek van de Ombudsman met betrekking tot deze klacht blijkt er geen sprake te zijn geweest van wanbeheer door de Europese Commissie. De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

3.1.4 Europese Centrale Bank

TOEGANG TOT STATISTIEKEN BETREFFENDE VOORRADEN EN STROMEN VAN EUROBIJJETTEN

Besluit inzake klacht 1939/2002/IJH tegen de Europese Centrale Bank

KLACHT

In november 2002 diende klager een nieuwe klacht in bij de Ombudsman tegen de weigering van de Europese Centrale Bank (ECB) om hem statistieken betreffende voorraden en stromen van eurobiljetten te verstrekken. Zijn eerste klacht, ingediend in juli 2002, werd niet ontvankelijk verklaard op grond van artikel 2, lid 4, van het Statuut van de Ombudsman, omdat hij de in de voorschriften van de ECB inzake toegang van het publiek tot documenten vastgelegde procedures niet had gevolgd.³⁴ Hij had met name geen confirmatief verzoek ingediend en op een antwoord gewacht tot de voorgeschreven termijn was verstreken.

Klager diende vervolgens een confirmatief verzoek in, dat bij brief van 5 november 2002 door de directie van de ECB werd verworpen. De ECB rechtvaardigde haar besluit op grond van

³⁴ Besluit van de Europese Centrale Bank van 3 november 1998 (ECB/1998/12) inzake toegang van het publiek tot de documentatie en archieven van de Europese Centrale Bank, PB L 110/1999, blz. 30.

de uitzonderingen die zijn vervat in het eerste en het vierde lid van artikel 4 van Besluit ECB/1998/12, volgens welke toegang tot een administratief document niet wordt toegestaan, indien openbaarmaking ervan schade zou kunnen toebrengen aan:

- de bescherming van het algemeen belang, met name openbare veiligheid, internationale betrekkingen, monetaire en wisselkoersstabiliteit, gerechtelijke procedures, inspectie en onderzoek.
- (...)
- de bescherming van de financiële belangen van de ECB.

In zijn bij de Ombudsman ingediende klacht betwist klager de afwijzing van zijn confirmatief verzoek door de ECB. Klager voert aan dat geen enkele van de in artikel 4 van Besluit ECB/1998/12 vervatte uitzonderingen van toepassing is op de statistieken waartoe hij toegang wenst te krijgen.

ONDERZOEK

Standpunt Europese Centrale Bank

Samengevat bracht de ECB in haar standpunt de volgende elementen naar voren.

De ECB verstrekke klager de meest recente informatie over de totale hoeveelheden eurobankbiljetten die in omloop en in voorraad zijn, uitgesplitst naar denominatie. Bovendien worden de jaarlijkse cijfers betreffende de productie van eurobankbiljetten gepubliceerd op de website van de ECB. Op verzoek worden ook maandelijkse gegevens over de hoeveelheid van de aan de nationale centrale banken van het Eurosysteem geretourneerde eurobankbiljetten beschikbaar gesteld.

De gedeeltelijke afwijzing door de ECB van het verzoek om informatie van klager was gebaseerd op en in overeenstemming met artikel 4 van Besluit ECB/1998/12, in die zin dat openbaarmaking van de informatie zou leiden tot ondermijning van de in dit artikel omschreven belangen.

Indien het publiek toegang zou krijgen tot informatie over de voorraden en stromen van bankbiljetten op de grondgebieden van verschillende lidstaten van de eurozone, zou dit zowel de veiligheid van de opslag als van de daaropvolgende overdracht van bankbiljetten tussen nationale centrale banken in gevaar brengen: deze overdrachten worden uitgevoerd om (mogelijke) tekorten op te vangen. Bovendien zou dergelijke informatie ook de veiligheid van personen die verantwoordelijk zijn voor de voorraden en/of betrokken zijn bij het vervoer van bankbiljetten in gevaar kunnen brengen. Deze redenering geldt ook wanneer de informatie pas openbaar wordt gemaakt nadat het geldtransport heeft plaatsgevonden, omdat ook dan nog bepaalde trends kunnen worden vastgesteld. Dit geldt met name voor kleinere lidstaten, die mogelijk over een beperkt aantal opslagplaatsen voor bankbiljetten beschikken.

Voorraden en transporten van bankbiljetten zijn gevoelige veiligheidskwesties, omdat er hoge bedragen mee gemoeid kunnen zijn. De directie van de ECB heeft het belang van het algemene publiek om toegang tot dit soort informatie te krijgen zorgvuldig afgewogen tegen het algemeen belang van bescherming in dergelijke gevallen, met name uit het oogpunt van de openbare veiligheid. Op basis van deze overweging concludeerde de directie dat informatie met betrekking tot voorraden en transporten van bankbiljetten niet openbaar moest worden gemaakt. Dit besluit geldt ook voor informatie over vroegere transporten, aangezien dergelijke informatie zeer interessant kan zijn voor criminele organisaties.

In het licht van bovenstaande veiligheidsoverwegingen hebben de nationale centrale banken van het Eurosysteem, die de voorraden en stromen van eurobankbiljetten in de praktijk beheren, alsook andere partijen die verantwoordelijk zijn voor en/of betrokken zijn bij het beheer van de voorraden en het vervoer (bijvoorbeeld politie en leger in een aantal lidstaten van de eurozone), de ECB verzocht dergelijke informatie vertrouwelijk te houden.

De ECB hecht er bijzonder veel belang aan om burgers zoveel mogelijk toegang tot informatie te geven, teneinde het democratische karakter van overheidsinstanties en het vertrouwen van het publiek in het bestuur te versterken. Niettemin is er een belangrijke reden om toegang tot informatie over voorraden en stromen van bankbiljetten in de verschillende lidstaten te weigeren, namelijk het risico dat derden deze informatie onjuist zouden interpreteren en derhalve de beschikbaarheid van bepaalde denominaties van eurobiljetten verkeerd zouden inschatten. Dit zou het algemene publiek en detailhandelaren ertoe kunnen bewegen bepaalde denominaties van bankbiljetten te hamsteren, waardoor een tekort aan deze denominaties zou kunnen ontstaan (en in feite een “self-fulfilling prophecy” wordt gecreëerd). Dit argument geldt ook wanneer gegevens over voorraden van specifieke landen pas na de feitelijke beschikbaarheid van deze voorraden worden bekendgemaakt, omdat ook dan nog bepaalde trends kunnen worden vastgesteld. Op basis van de ervaring van de nationale centrale banken van het Eurosysteem, is de ECB tot de conclusie gekomen dat dergelijke informatie tot onnodige bezorgdheid bij het publiek kan leiden en derhalve irrationeel gedrag in de hand kan werken. Bovendien is de ECB van oordeel dat informatie met betrekking tot specifieke lidstaten minder relevant is geworden, gezien de juridische status van de eenheidsmunt in alle lidstaten van de eurozone en het feit dat eurobankbiljetten in grensoverschrijdende transacties worden gebruikt. Het Europees Stelsel van centrale banken (ESCB) heeft mechanismen ingevoerd om regionale tekorten door het aanleggen van voorraden te compenseren.

In deze context heeft de directie van de ECB de belangen van het algemene publiek om toegang tot dit soort informatie te krijgen zorgvuldig afgewogen tegen het algemeen belang van bescherming. Zij is tot de conclusie gekomen dat, gezien de ervaringen uit het verleden, de bovengenoemde risico's zwaarwegend genoeg zijn om de niet-bekendmaking van de gevraagde informatie te rechtvaardigen.

Opmerkingen klager

De opmerkingen van klager over het standpunt van de ECB bevatten samengevat de volgende elementen.

Om eventuele misverstanden te voorkomen, wijst klager erop dat de door hem gevraagde informatie betrekking heeft op de voorraden van specifieke landen, d.w.z. de waarde, in absolute of relatieve termen, van de eurobankbiljetten die op het grondgebied van elke lidstaat van de eurozone circuleren, in verhouding tot de totale waarde van de eurobankbiljetten die in de eurozone in omloop zijn.

Klager wenst geen informatie te krijgen over de overdracht van eurobankbiljetten van het grondgebied van de ene naar dat van een andere lidstaat van de eurozone, noch over beslissingen of criteria van de ECB met betrekking tot dergelijke overdrachten.

Om haar afwijzing van het confirmatief verzoek van klager te rechtvaardigen, citeerde de ECB het eerste en het vierde lid van artikel 4 van Besluit ECB/1998/12. Het vierde lid heeft betrekking op de bescherming van de financiële belangen van de ECB. Uit het standpunt van de ECB blijkt echter dat zij niet het vierde, maar het vijfde lid wilde citeren. Dit heeft betrekking op de “bescherming van de vertrouwelijkheid waarom de natuurlijke of rechtspersoon die de in het document vervatte informatie heeft verstrekt heeft verzocht, of welke krachtens de wetgeving die op de desbetreffende persoon van toepassing is, vereist is.”

In het standpunt van de ECB wordt aangegeven dat andere partijen die verantwoordelijk zijn voor of betrokken zijn bij het beheer van voorraden en het vervoer (bijvoorbeeld politie en leger in een aantal lidstaten van de eurozone) de ECB hebben verzocht om dit soort informatie vertrouwelijk te houden. Partijen als de politie of het leger zijn echter geen “persoon die de in het document vervatte informatie heeft verstrekt”. Derhalve kan het vijfde lid niet op hen van toepassing zijn.

Bovendien is vertrouwelijkheid niet van toepassing enkel en alleen omdat een persoon erom verzoekt. Er moet sprake zijn van daadwerkelijke vertrouwelijkheid in de zin van artikel 8 van Verordening 2533/98.³⁵ In deze context zijn de nationale centrale banken geen “informatieplichtigen”, maar instanties die informatie verzamelen op grond van hun verplichtingen uit hoofde van de artikelen 5.1 en 5.2 van de statuten van het ESCB en de ECB. Derhalve gaat het niet om vertrouwelijke informatie, ook al kan op basis van deze informatie de identiteit van de nationale centrale banken worden vastgesteld.

Wat de veiligheidskwestie betreft, wijst klager erop dat wijzigingen in de voorraden van specifieke landen gewoonlijk niet leiden tot overdrachten van bankbiljetten tussen nationale centrale banken en dat uit artikel 3, lid 4, van Besluit ECB/2001/15 blijkt dat dergelijke overdrachten een uitzondering en niet de regel zijn.³⁶ Derhalve kan uit gegevens over de voorraden in specifieke landen niet worden afgeleid dat dit soort overdrachten heeft plaatsgevonden of dat er sprake is van uitzonderlijke omstandigheden die tot toekomstige overdrachten kunnen leiden. Zelfs indien dergelijke conclusies zouden kunnen worden getrokken, zouden geen trends kunnen worden vastgesteld, omdat uitzonderlijke omstandigheden per definitie niet aan trends zijn onderworpen.

Het argument van de ECB dat “dergelijke informatie tot onnodige bezorgdheid bij het publiek kan leiden en derhalve irrationeel gedrag in de hand kan werken” is een zeer gevaarlijke zienswijze, die, indien zij zou worden aanvaard, naar believen zou kunnen worden toegepast en zou leiden tot de uitholling van de Verklaring betreffende het recht op toegang tot informatie bij de slotakte van het Verdrag betreffende de Europese Unie.

BESLUIT

1 Statistieken betreffende voorraden en stromen van eurobankbiljetten

1.1 Klager betwist de afwijzing door de Europese Centrale Bank (ECB) van zijn confirmatief verzoek om toegang tot statistieken betreffende voorraden en stromen van eurobankbiljetten. Klager voert aan dat geen enkele van de in artikel 4 van Besluit ECB/1998/12³⁷ vervatte uitzonderingen van toepassing is op de statistieken waartoe hij toegang wenst te krijgen.

1.2 De ECB beweerde dat zij klager de meest recente informatie had verstrekt over de totale hoeveelheden eurobankbiljetten die in omloop en in voorraad zijn, uitgesplitst naar denominatie. De openbaarmaking van statistieken betreffende voorraden en stromen van eurobankbiljetten op de grondgebieden van verschillende lidstaten van de eurozone zou de in artikel 4 van Besluit ECB/1998/12 omschreven belangen kunnen ondermijnen, omdat dit zowel de veiligheid van de opslag als van de daaropvolgende overdracht van bankbiljetten tussen nationale centrale banken in gevaar zou brengen. Bovendien zou dergelijke informatie ook de veiligheid van personen die verantwoordelijk zijn voor de voorraden en/of betrokken zijn bij het vervoer van bankbiljetten in gevaar kunnen brengen. Dit geldt ook voor informatie over vroegere transporten, omdat dit soort informatie zeer interessant kan zijn voor criminele organisaties. In het licht van bovenstaande veiligheidsoverwegingen hebben de nationale centrale banken en andere partijen, zoals politie en leger, de ECB verzocht om dergelijke informatie vertrouwelijk te houden.

³⁵ Verordening (EG) nr. 2533/98 van de Raad van 23 november 1998 met betrekking tot het verzamelen van statistische gegevens door de Europese Centrale Bank, PB L 318/1998, blz. 8.

³⁶ Besluit van de Europese Centrale Bank van 6 december 2001 betreffende de uitgifte van eurobankbiljetten (ECB/2001/15), PB L 337/2001, blz. 52: “NCB’s dragen door hen geaccepteerde eurobankbiljetten niet over aan andere NCB’s en houden dergelijke eurobankbiljetten beschikbaar voor heruitgifte. Als uitzondering hierop en overeenkomstig eventuele door de Raad van Bestuur van de ECB vastgestelde regels: (...) (b) mogen door NCB’s aangehouden eurobankbiljetten om logistieke redenen in grote hoeveelheden worden herverdeeld binnen het Eurosysteem.”

³⁷ Besluit van de Europese Centrale Bank van 3 november 1998 (ECB/1998/12) inzake toegang van het publiek tot de documentatie en archieven van de Europese Centrale Bank, PB L 110/1999, blz. 30.

Bovendien is de ECB van oordeel dat informatie over voorraden en stromen van bankbiljetten in verschillende lidstaten verkeerd zou kunnen worden geïnterpreteerd, hetgeen zou kunnen leiden tot een onjuiste inschatting van de beschikbaarheid van bepaalde denominaties van bankbiljetten. Dit zou het algemene publiek en detailhandelaren ertoe kunnen bewegen bepaalde denominaties van bankbiljetten te hamsteren, waardoor een tekort aan deze denominaties zou ontstaan en feitelijk een self-fulfilling prophecy wordt gecreëerd. Dit geldt ook wanneer gegevens over voorraden van specifieke landen pas na de feitelijke beschikbaarheid van deze voorraden worden bekendgemaakt, omdat ook dan nog bepaalde trends kunnen worden vastgesteld.

Voorts is de ECB van oordeel dat, op basis van de ervaring van de nationale centrale banken van het Eurosysteem, dergelijke informatie tot onnodige bezorgdheid bij het publiek kan leiden en derhalve irrationeel gedrag in de hand kan werken.

1.3 In zijn opmerkingen over het standpunt van de ECB verklaart klager dat de door hem gevraagde informatie betrekking heeft op de voorraden van specifieke landen, d.w.z. de waarde, in absolute of relatieve termen, van de eurobankbiljetten die op het grondgebied van elke lidstaat van de eurozone circuleren in verhouding tot de totale waarde van de eurobankbiljetten die in de eurozone in omloop zijn.

Volgens klager kan de ECB zich niet beroepen op de in het vijfde lid van artikel 4 van Besluit ECB/1998/12 vervatte uitzondering betreffende verzoeken om vertrouwelijkheid. Wat de veiligheidskwestie betreft, kan uit de gegevens over voorraden van specifieke landen of wijzigingen van deze voorraden geen informatie over overdrachten van eurobankbiljetten worden afgeleid. De aanvaarding van het argument van de ECB, volgens hetwelk dergelijke informatie tot onnodige bezorgdheid bij het publiek kan leiden en derhalve irrationeel gedrag in de hand kan werken, zou leiden tot de uitholling van de Verklaring betreffende het recht op toegang tot informatie bij de slotakte van het Verdrag betreffende de Europese Unie.

1.4 De Ombudsman merkt in de eerste plaats op dat klager in zijn opmerkingen duidelijk maakt welke informatie hij van de ECB wenst te verkrijgen. De Ombudsman is evenwel van oordeel dat de interpretatie van de ECB van het verzoek van klager redelijk was. In het onderhavige besluit wordt derhalve onderzocht of de ECB het recht had om de toegang te weigeren tot de informatie die klager volgens haar wenste te verkrijgen.

De Ombudsman wijst erop dat klager op grond van Besluit ECB/1998/12 een nieuw verzoek bij de ECB kan indienen, waarin nauwkeurig is aangegeven welke informatie hij wenst te verkrijgen.

1.5 De Ombudsman begrijpt dat de ECB in haar standpunt de verzoeken om vertrouwelijkheid van nationale centrale banken, politie en leger als bewijs aanvoert om zich te kunnen beroepen op de in het eerste lid³⁸ van artikel 4 van Besluit ECB/1998/12 vervatte uitzondering betreffende openbare veiligheid, en niet om zich te beroepen op het vijfde lid van dat artikel³⁹. Volgens de Ombudsman zijn de door de ECB aangevoerde argumenten inzake openbare veiligheid redelijk en rechtvaardigen ze het besluit van de ECB om de toegang te weigeren tot de informatie die klager volgens haar wenste te verkrijgen.

1.6 Ten aanzien van het argument van de ECB met betrekking tot het risico van een self-fulfilling prophecy, waardoor een tekort aan bepaalde denominaties van bankbiljetten zou ontstaan, merkt de Ombudsman in de eerste plaats op dat, op grond van artikel 106 van het EG-Verdrag, de ECB het alleenrecht heeft machtiging te geven tot de uitgifte van bankbiljetten binnen de Gemeenschap, en dat artikel 12, lid 1, van de statuten van het ESCB en de ECB bepaalt dat de directie van de ECB het monetair beleid uitvoert overeenkomstig de richtsnoeren en besluiten van de Raad van Bestuur. De Ombudsman is zich ervan bewust dat het begrip "self-fulfilling prophecy" wordt

³⁸ "de bescherming van het algemeen belang, met name openbare veiligheid, internationale betrekkingen, monetaire en wisselkoersstabiliteit, gerechtelijke procedures, inspectie en onderzoek."

³⁹ "de bescherming van de vertrouwelijkheid waarom de natuurlijke of rechtspersoon die de in het document vervatte informatie heeft verstrekt heeft verzocht, of welke krachtens de wetgeving die op de desbetreffende persoon van toepassing is, vereist is."

gebruikt in de economische literatuur. De Ombudsman wijst erop dat de ECB bij de uitvoering van haar bovengenoemde taken rekening kan houden met economische analyses betreffende de mogelijke gevolgen van self-fulfilling prophecies op monetaire ontwikkelingen. De Ombudsman is derhalve van oordeel dat deze analyses ook relevant zijn voor de in artikel 4, eerste lid, van Besluit ECB/1998/12 vervatte uitzondering betreffende de bescherming van het algemeen belang. De Ombudsman aanvaardt evenwel niet dat de ECB zich kan beroepen op het argument dat informatie over voorraden van specifieke landen tot onnodige bezorgdheid bij het publiek kan leiden en derhalve irrationeel gedrag in de hand kan werken. De Ombudsman wijst erop dat de ECB geen bewijsmateriaal verstrekt om dit argument te staven. Bovendien blijkt dit argument geen verband te houden met de in artikel 4 van Besluit ECB/1998/12 vervatte uitzonderingen.

1.7 Om de hierboven in punt 1.5 genoemde reden is de Ombudsman van oordeel dat de ECB het recht had de toegang te weigeren tot de informatie die klager volgens haar wenste te verkrijgen. Volgens de Ombudsman vormt de afwijzing door de ECB van het confirmatief verzoek van klager derhalve geen geval van wanbeheer.

2 Conclusie

Op basis van het onderzoek van de Ombudsman naar deze klacht blijkt er geen sprake te zijn geweest van wanbeheer door de Europese Centrale Bank. De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

3.1.5 Europese Rekenkamer

REKENKAMER CORRIGEERT NIET-TOEPASSING VAN REGELS INZAKE TOEGANG TOT DOCUMENTEN

Besluit inzake klacht 1117/2003/GG tegen de Europese Rekenkamer

KLACHT

In juni 2003 schreef klager, een Britse burger, een brief aan de heer R., lid van de Rekenkamer, om toegang te vragen tot documenten in verband met een audit die in 2001 in Niger was uitgevoerd. Klager merkte op dat zijn verzoek op basis van de "communautaire verordening inzake de toegang tot informatie" was gedaan.

De toegang tot documenten in het bezit van de Rekenkamer is geregeld bij Besluit nr. 18/97 houdende interne regels betreffende de behandeling van verzoeken om toegang tot de documenten waarover de Rekenkamer beschikt (PB C 295/1998, blz. 1). Overeenkomstig artikel 2 van dit besluit worden alle verzoeken voorgelegd aan de Directeur Externe Betrekkingen en Juridische Dienst, die over hun ontvankelijkheid beslist. De verzoeker wordt eventueel uitgenodigd zijn verzoek nader toe te lichten. De Rekenkamer kan de toegang weigeren aan de hand van de criteria van artikel 4, lid 3, van het besluit. De verzoekers dienen binnen een maand volgende op de datum van ontvangst van het verzoek op de hoogte te worden gebracht van het gevolg dat de Rekenkamer eraan geeft.

Op grond van artikel 3, lid 1, van Besluit nr. 18/97 moet elk bij de Rekenkamer ingediend bezwaar aan de President van de Rekenkamer worden voorgelegd en moet de verzoeker binnen twee maanden in kennis worden gesteld van de beslissing op bezwaar. Die beslissing moet met redenen zijn omkleed en de openstaande beroepswegen vermelden.

Op 17 juni 2003 werd klager per e-mail van mevrouw L., namens de heer R., ervan op de hoogte gebracht dat er in juni 2001 inderdaad een audit in Niger had plaatsgevonden. De regels van de Rekenkamer beletten deze echter inzage te geven van interne documenten betreffende audits. In dit verband werd verwezen naar punt 6 van de "Beleidslijnen en normen voor communicatie" die de Rekenkamer op haar vergadering van 25 en 26 september 2001 had aangenomen: "Met het oog op de bescherming van de professionele betrekkingen tussen de controleur en de gecontroleerde kan de Rekenkamer de buitenwereld geen informatie verstrekken die meer gespecificeerd is dan die in haar aangenomen verslagen". De heer R. voegde daaraan toe dat klager, aangezien de betrokken audit de basis had gevormd van speciaal verslag nr. 2/2002 over de uitvoering van het voedselzekerheidsbeleid in ontwikkelingslanden ten laste van de algemene begroting van de Europese Unie, wellicht interessante informatie op de website van de Rekenkamer kon vinden.

In zijn bij de Ombudsman ingediende klacht beweerde klager het volgende:

- (1) de weigering van de Rekenkamer om toegang tot de betrokken documenten te verlenen was strijdig met de betrokken regels, met name Verordening nr. 1049/2001 en artikel 23 van de Code van goed administratief gedrag;
- (2) artikel 19 van de Code van goed administratief gedrag was geschonden, aangezien er geen informatie over de beroepsmogelijkheden was gegeven.

ONDERZOEK

Standpunt Europese Rekenkamer

In haar standpunt merkte de Rekenkamer op dat het verzoek van klager duidelijk niet overeenkomstig de procedures van Besluit nr. 18/97 was behandeld. De President van de Rekenkamer had daarom besloten opnieuw contact met klager op te nemen om hem te vragen de Rekenkamer precies mee te delen welke aanvullende informatie hij eventueel nodig had, zodat de diensten van de Rekenkamer het verzoek overeenkomstig de interne regels van de Rekenkamer konden onderzoeken.

De Rekenkamer voegde in de bijlage een kopie van haar brief aan klager van 17 juli 2003 toe, waarin zij haar excuses aanbood voor haar eerste antwoord per e-mail van 17 juni 2003.

Opmerkingen klager

De Ombudsman ontving geen opmerkingen van klager.

BESLUIT

1 Niet verlenen van toegang tot documenten en niet verstrekken van informatie over beroepsmogelijkheden

1.1 Op 6 juni 2003 schreef klager, een Britse burger, een brief aan de heer R., lid van de Rekenkamer, om toegang te vragen tot documenten in verband met een audit die in 2001 in Niger was uitgevoerd. Op 17 juni 2003 werd klager per e-mail van mevrouw L., namens de heer R., ervan op de hoogte gebracht dat er in juni 2001 inderdaad een audit in Niger had plaatsgevonden, maar dat de regels van de Rekenkamer deze beletten inzage te geven van interne documenten betreffende audits. In zijn bij de Ombudsman ingediende klacht beweerde klager dat de Europese Rekenkamer hem ten onrechte geen toegang tot het betrokken document had gegeven en hem bovendien niet had meegedeeld welke beroepsmogelijkheden openstonden tegen haar besluit om zijn verzoek af te wijzen.

1.2 In haar standpunt stelde de Europese Rekenkamer vast dat het verzoek van klager duidelijk niet overeenkomstig de procedures van Besluit nr. 18/97 houdende interne regels betreffende de

behandeling van verzoeken om toegang tot de documenten waarover de Rekenkamer beschikt⁴⁰ was behandeld. De President van de Rekenkamer had daarom besloten opnieuw contact met klager op te nemen om hem te vragen de Rekenkamer precies mee te delen welke aanvullende informatie hij eventueel nodig had, zodat de diensten van de Rekenkamer het verzoek overeenkomstig de interne regels van de Rekenkamer konden onderzoeken.

1.3 De Ombudsman is derhalve van oordeel dat de Rekenkamer adequate maatregelen heeft genomen om gevolg te geven aan deze klacht.

2 Conclusie

Op basis van het onderzoek van de Ombudsman met betrekking tot deze klacht en gelet op de maatregelen die de instelling heeft genomen nadat zij op de hoogte was gebracht van de klacht, blijkt er geen sprake te zijn van wanbeheer door de Europese Rekenkamer. De Ombudsman sluit derhalve de zaak. Het staat klager uiteraard vrij een nieuwe klacht in te dienen indien de Rekenkamer, nadat zij zijn aanvraag opnieuw heeft onderzocht, zou weigeren hem toegang te verlenen tot het betrokken document.

3.1.6 De Europese Conventie

TOEGANG TOT AGENDA'S EN NOTULEN VAN DE EUROPESE CONVENTIE

Besluit inzake klacht 1795/2002/IJH voorzover deze betrekking heeft op de Europese Conventie

KLACHT

In oktober 2002 werd bij de Ombudsman een klacht ingediend namens European Citizen Action Service (ECAS) tegen de Europese Conventie en de Raad.

Het onderhavige besluit heeft alleen betrekking op de klacht tegen de Conventie. Het onderzoek van de Ombudsman met betrekking tot de klacht tegen de Raad is in een afzonderlijk besluit behandeld (zie punt 3.1.2).

Volgens klager kunnen de relevante feiten als volgt worden samengevat.

Klager verzocht de Raad om toegang tot de agenda's en notulen van het Presidium van de Europese Conventie. In juli 2002 gaf de Raad klager een antwoord, waarin hij onder meer stelde dat de Europese Conventie een van de Raad onderscheiden orgaan is en dat het Secretariaat-Generaal van de Raad het verzoek van klager had doorgestuurd naar het Secretariaat van de Conventie.

Klager schreef vervolgens naar de Secretaris-Generaal van de Conventie, Sir John KERR, waarbij hij verwees naar bovengenoemd verzoek aan de Raad om toegang tot de agenda's en notulen van het Presidium. De Secretaris-Generaal gaf klager op 18 september 2002 een antwoord, waarin hij onder meer stelde dat er volgens hem "ernstige bezwaren zijn tegen de publicatie van door dit Secretariaat opgestelde ontwerpdocumenten die niet, of nog niet, door het Presidium zijn goedgekeurd, of van instructies van het Presidium aan het Secretariaat met betrekking tot wijzigingen. De Conventie

⁴⁰ PB C 295/1998, blz. 1.

erkent dat, om zijn taken te kunnen uitvoeren, het Presidium moet kunnen rekenen op een zekere vertrouwelijkheid ex ante; de resultaten van de Conventie zijn volledig openbaar, maar de voorbereidende werkzaamheden moeten relatief gesloten blijven.”

Klager formuleert zijn bij de Ombudsman ingediende klacht in de vorm van verzoeken om bepaalde kwesties te onderzoeken, te controleren of vast te stellen. Klager verklaart ook de reden van zijn verzoek om toegang tot de agenda's en notulen van het Presidium, namelijk ervoor te zorgen dat NGO's van tevoren passende informatie verkrijgen over de komende ontwikkelingen in de Conventie.

Samengevat blijkt de klacht de volgende bewering tegen de Europese Conventie te bevatten.

Het Secretariaat van de Europese Conventie heeft niet correct geantwoord op het verzoek van klager om toegang tot de agenda's en notulen van het Presidium.

ONDERZOEK

De Ombudsman onderzocht in de eerste plaats de ontvankelijkheid van de klacht. Om de hieronder in punt 1 van het besluit genoemde redenen kwam de Ombudsman tot de voorlopige conclusie dat de Europese Conventie een communautair orgaan is in de zin van artikel 195 van het EG-Verdrag en derhalve binnen het mandaat van de Ombudsman valt, voorzover er sprake is van mogelijke gevallen van wanbeheer bij het optreden van dit orgaan.

De Ombudsman stuurde de klacht voor een standpunt naar de Voorzitter van de Europese Conventie, de heer Valéry GISCARD D'ESTAING. De Ombudsman verklaarde dat de standpunten van de Voorzitter over de ontvankelijkheid van de klacht in dankbaarheid zouden worden aanvaard en sprak de hoop uit dat de Voorzitter in elk geval zou antwoorden op de bewering van klager.

Standpunt van de Voorzitter van de Europese Conventie

Samengevat luidde het standpunt van de Voorzitter van de Europese Conventie als volgt.

De documenten van de Conventie vallen niet onder het toepassingsgebied van Verordening 1049/2001 betreffende de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie. Niettemin is het een vast beleid van de Conventie om zoveel mogelijk stukken (met inbegrip van alle officiële documenten van de Conventie) ter beschikking van het algemene publiek te stellen, hoofdzakelijk door middel van een snelle publicatie op de website van de Conventie.

De taak van het Presidium is de werkzaamheden van de Conventie voor te bereiden. Om deze taak doeltreffend te kunnen uitvoeren, moet het Presidium in besloten kring kunnen beraadslagen. Alle documenten die na de besprekingen van het Presidium worden opgesteld, worden onmiddellijk op de website van de Conventie gepubliceerd. Indien echter de agenda's en notulen van het Presidium eveneens beschikbaar zouden worden gesteld, zou het risico ontstaan dat ze "het onderwerp van" in plaats van "de aanzet tot" de debatten van de Conventie zouden worden. Tot dusver blijkt dat de leden van de Conventie, die zelf evenmin toegang tot de agenda's en notulen van het Presidium hebben, dit begrijpen en algemeen aanvaarden.

Klager stelt ook dat indien NGO's geen toegang tot de agenda's en notulen van het Presidium krijgen, zij moeilijk vooraf op de hoogte kunnen zijn van de komende ontwikkelingen in de Conventie. Ik betwist dat. Na elke plenaire vergadering kondig ik altijd de belangrijkste kwesties aan die op de volgende (en soms zelfs de daaropvolgende) vergadering zullen worden behandeld. Deze agendapunten worden opgenomen in de door het Secretariaat opgestelde beknopte verslagen en gepubliceerd op de website. Bovendien worden gedetailleerde agenda's voor elke plenaire vergadering gepubliceerd zodra ze door het Presidium zijn goedgekeurd. Het publiek is derhalve even goed geïnformeerd over het programma en de inhoud van plenaire vergaderingen als de leden van de Conventie.

Opmerkingen klager

Samengevat maakte klager de volgende opmerkingen over het standpunt van de Voorzitter van de Conventie.

De Europese Conventie is een orgaan dat onder de bepalingen van het Verdrag valt, en derhalve is Verordening 1049/2001 erop van toepassing. Ofschoon het toepassingsgebied van artikel 255 van het EG-Verdrag beperkt is tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie, moet dit in een historische context worden gezien. De gedragscodes inzake de toegang tot documenten zijn, op aandrang van de Ombudsman, uitgebreid van de drie instellingen tot de door de instellingen ingestelde agentschappen. Bij de vaststelling van wetgeving op basis van artikel 255 van het EG-Verdrag hebben de Raad en het Europees Parlement er derhalve voor gezorgd dat het toepassingsgebied van deze wetgeving werd uitgebreid tot buiten de drie instellingen.

In de achtste overweging van de considerans van Verordening 1049/2001 wordt het volgende bepaald: "Teneinde de volledige toepassing van deze verordening op alle activiteiten van de Unie te verzekeren, dienen alle door de instellingen ingestelde agentschappen de in deze verordeningen vervatte beginselen toe te passen." Hieruit blijkt duidelijk de intentie van de Raad en het Europees Parlement om een zo ruim mogelijke toegang tot documenten te verzekeren door middel van de uitbreiding van het toepassingsgebied van de Verordening tot alle activiteiten.

Deze intentie wordt ondersteund door punt 2 van de gemeenschappelijke verklaring van 30 mei 2001, waarin duidelijk is aangegeven dat het de bedoeling is dat alle instellingen en organen, dus ook de Conventie, onder de Verordening vallen.

Wat betreft de mogelijkheid voor NGO's om op voorhand informatie te verkrijgen over de komende ontwikkelingen in de Conventie, erkent en waardeert klager het feit dat de Voorzitter op het einde van elke plenaire vergadering de belangrijkste kwesties voor de volgende (en soms zelfs de daaropvolgende) vergadering aankondigt, maar het is soms toch zeer moeilijk om van tevoren informatie over de komende ontwikkelingen in de Conventie te verkrijgen. Kennisgeving van de ene op de andere vergadering is niet voldoende. Er moet met name ook rekening worden gehouden met de NGO's buiten Brussel en in de kandidaat-lidstaten. Indien deze organisaties een plenaire vergadering van de Conventie willen bijwonen, moeten zij veel vroeger op de hoogte kunnen zijn van de komende ontwikkelingen.

Klager begrijpt dat om de werkzaamheden van de Conventie te kunnen voorbereiden en doeltreffend te kunnen functioneren, het Presidium de mogelijkheid moet behouden om in besloten kring te beraadslagen. Klager begrijpt ook de noodzaak van vertrouwelijkheid in de voorbereidende fase van de opstelling van teksten. Het is echter moeilijker te aanvaarden dat de agenda's van het Presidium zó controversieel zouden zijn dat de bekendmaking ervan de werkzaamheden van de Conventie zou kunnen verstoren. Deze problemen kunnen zich misschien wel voordoen ten aanzien van de notulen, maar dit kan worden opgelost door gedeeltelijke toegang. Klager wil niet controleren welke standpunten individuele leden innemen, maar enkel van tevoren informatie over de komende ontwikkelingen verkrijgen.

Het is gebleken dat sommige leden van de Conventie niet tevreden zijn over de situatie inzake de toegang tot documenten en de geheimhouding van de beraadslagingen van het Presidium. Een aantal leden van de Conventie, die behoren tot de vier kleinste partijen in de Conventie welke niet in het Presidium zijn vertegenwoordigd, hebben een klacht over de toegang tot documenten van het Presidium rondgestuurd.

In het licht van het bovenstaande verzoekt klager de Europese Ombudsman:

- in aanmerking te nemen dat de Conventie niet buiten de werkingssfeer van de Verdragen valt en te onderzoeken of Verordening 1049/2001 op de Conventie van toepassing is;
- het verzoek van klager om volledige toegang tot de agenda's van de vergaderingen van het Presidium en de voorstellen van klager betreffende de toegang tot de notulen of verslagen van de vergaderingen van het Presidium in overweging te nemen;

- het voorstel van klager, dat op het einde van de werkzaamheden van de Conventie in juni toegang moet worden verleend tot alle documenten die thans niet openbaar zijn, in overweging te nemen. Hier zullen velen baat bij hebben, met name de talrijke academici en onderzoekers die de werkzaamheden van de Conventie volgen.

VERDER ONDERZOEK

Na zorgvuldige overweging van het standpunt van de voorzitter van de Europese Conventie en de opmerkingen van klager, oordeelde de Ombudsman dat verder onderzoek noodzakelijk was. Hij verzocht de Voorzitter van de Europese Conventie om commentaar te geven op het standpunt van klager met betrekking tot de moeilijkheden voor NGO's om, met het oog op de planning van hun activiteiten, voldoende op voorhand informatie over de komende ontwikkelingen in de Conventie te verkrijgen. De Ombudsman verzocht ook om een antwoord op de vraag of de agenda's en notulen van het Presidium op het einde van de werkzaamheden van de Conventie openbaar zullen worden gemaakt.

Antwoord Europese Conventie

De Secretaris-Generaal van de Conventie, Sir John KERR, antwoordde op het verzoek om aanvullende informatie van de Ombudsman.

Ten aanzien van de mogelijkheid voor NGO's om op voorhand informatie te verkrijgen, merkte de Secretaris-Generaal in zijn antwoord op dat klager eerlijk toegeeft dat het een vast beleid is van de Voorzitter van de Conventie om op het einde van elke plenaire vergadering de belangrijkste kwesties voor de volgende vergadering, of vergaderingen, aan te kondigen. Op grond van de aard van de Conventie kan het Presidium echter moeilijk met enige zekerheid zijn werkzaamheden lang van tevoren programmeren (of een specifieke kwestie die in een Conventiedocument of door een werkgroep wordt behandeld of in een voorstel van het Presidium naar voren wordt gebracht tot een uitvoerig debat in de plenaire vergadering zal leiden, hangt af van de reactie van de Conventie). Voorzover een dergelijke planning echter mogelijk was, is de Conventie op de hoogte gebracht en is alle informatie ter beschikking van het publiek gesteld op de website van de Conventie.

Wat betreft de vraag of, op het einde van de werkzaamheden van de Conventie, de agenda's en notulen van het Presidium van de Conventie ter beschikking van het publiek zullen worden gesteld, verklaarde de Secretaris-Generaal dat hij geen reden ziet om deze documenten in dat stadium niet openbaar te maken. Dit is echter een kwestie waarover het Presidium zelf een standpunt moet innemen op het einde van de Conventie, wanneer het een beslissing neemt over hoe het best kan worden gewaarborgd dat het functioneren van de Conventie, dat voor de deelnemers en zij die thans bij de Conventie betrokken zijn zeer transparant is geweest, ook toegankelijk en begrijpelijk zal zijn voor degenen die na ons komen en voor de historici die zullen beoordelen hoe wij de ons opgedragen taken hebben vervuld.

Opmerkingen klager

Samengevat bracht klager de volgende elementen naar voren.

Klager erkent en waardeert de open werkwijze van de Conventie, en met name de snelle publicatie van documenten van het Presidium. De klacht heeft uitsluitend betrekking op de vertrouwelijkheid van de agenda's en notulen van de vergaderingen van het Presidium.

Klager juicht het voorstel van de Secretaris-Generaal toe om, behoudens goedkeuring door het Presidium, de agenda's en notulen van het Presidium op het einde van de werkzaamheden van de Conventie ter beschikking te stellen.

Klager verzoekt de Ombudsman het Presidium van de Conventie aan te bevelen dat, na de beëindiging van de werkzaamheden van de Conventie, alle documenten worden geclassificeerd en geordend op een manier die de toegang van het publiek vergemakkelijkt. Zo moet het publiek bijvoorbeeld worden geïnformeerd over waar het een papieren of elektronische versie van de

documenten van de Conventie kan raadplegen, in een centrale bibliotheek of in de registers van de documenten. Klager drukt ook de vrees uit dat deze belangrijke kwestie in de eindfase van de onderhandelingen in de Conventie niet bevredigend zal worden geregeld.

BESLUIT

1 Ontvankelijkheid van de klacht tegen de Europese Conventie

1.1 De onderhavige zaak heeft betrekking op een klacht die namens European Citizen Action Service (ECAS) is ingediend tegen het gebrek aan toegang van het publiek tot agenda's en notulen van het Presidium van de Europese Conventie.

1.2 Bij zijn onderzoek naar de ontvankelijkheid van de klacht stelde de Ombudsman vast dat de Europese Conventie is ontstaan als gevolg van de Verklaring van Laken van de Europese Raad, en dat er in het nationale, internationale of communautaire recht geen juridisch instrument blijkt te zijn dat formeel voorziet in de instelling van de Conventie. De Conventie heeft echter een eigen structuur en eigen functies en moet derhalve als een van de Europese Raad en van de Raad van de Europese Unie onderscheiden orgaan worden beschouwd. Bovendien blijkt de Conventie, in ieder geval indirect, uit de communautaire begroting te worden gefinancierd. De Ombudsman is derhalve tot de voorlopige conclusie gekomen dat de Conventie een communautair orgaan is in de zin van artikel 195 van het EG-Verdrag en dat mogelijke gevallen van wanbeheer bij het optreden van dit orgaan dus binnen het mandaat van de Ombudsman vallen.

1.3 De Ombudsman erkent evenwel dat de Conventie, zoals het Europees Parlement, politieke werkzaamheden verricht en dat een klacht tegen haar politieke werkzaamheden geen betrekking kan hebben op een mogelijk geval van wanbeheer. De onderhavige zaak betreft echter het antwoord van het Secretariaat op een verzoek om toegang tot documenten, en dit is een administratieve kwestie.

1.4 De Ombudsman bracht de Voorzitter van de Europese Conventie op de hoogte van de bovenstaande analyse en vroeg hem om een standpunt over de ontvankelijkheid van de klacht. In zijn antwoord gaf de Voorzitter geen commentaar op deze kwestie. Derhalve ziet de Ombudsman geen reden om zijn voorlopige conclusie, volgens welke de Europese Conventie een communautair orgaan is in de zin van artikel 195 van het EG-Verdrag en mogelijke gevallen van wanbeheer bij het optreden van de Conventie derhalve binnen het mandaat van de Ombudsman vallen, te herzien.

2 Het verzoek van klager om toegang tot de agenda's en notulen van het Presidium van de Europese Conventie

2.1 Klager beweert dat het Secretariaat van de Europese Conventie niet correct heeft geantwoord op zijn verzoek om toegang tot agenda's en notulen van het Presidium. Het doel van dit verzoek is ervoor te zorgen dat NGO's van tevoren passende informatie verkrijgen over de komende ontwikkelingen in de Conventie.

2.2 In zijn opmerkingen voert klager aan dat de gemeenschappelijke verklaring van 30 mei 2001 tot doel heeft te waarborgen dat alle instellingen en organen, dus ook de Conventie, onder het toepassingsgebied van Verordening 1049/2001 vallen. Klager vraagt dat op het einde van de Conventie volledige toegang wordt verleend tot alle documenten die thans niet openbaar zijn.

2.3 Volgens de Voorzitter van de Conventie vallen de documenten van de Conventie niet onder het toepassingsgebied van Verordening 1049/2001. Niettemin is het een vast beleid van de Conventie om zoveel mogelijk stukken ter beschikking van het publiek te stellen. De taak van het Presidium is de werkzaamheden van de Conventie voor te bereiden. Het kan deze taak alleen doeltreffend uitvoeren indien het de mogelijkheid behoudt om in besloten kring te beraadslagen. Indien de agenda's en notulen van het Presidium beschikbaar zouden worden gesteld, zou het risico ontstaan dat ze "het onderwerp van" in plaats van "de aanzet tot" de debatten van de Conventie

zouden worden. Het algemene publiek is derhalve even goed geïnformeerd over het toekomstige programma en de inhoud van plenaire vergaderingen als de leden van de Conventie.

Ten aanzien van de vraag of de agenda's en notulen van het Presidium op het einde van de werkzaamheden van de Conventie ter beschikking van het publiek zullen worden gesteld, ziet de Secretaris-Generaal geen reden om deze documenten in dat stadium niet openbaar te maken. Dit is echter een kwestie waarover het Presidium zelf op het einde van de Conventie een standpunt moet innemen.

2.4 De Ombudsman merkt op dat Verordening 1049/2001⁴¹ van toepassing is op documenten waarover het Europees Parlement, de Raad en de Commissie beschikken en dat Verordening 58/2003 de bepalingen van Verordening 1049/2001 uitbreidt tot uitvoerende agentschappen.⁴² De Conventie is geen onderdeel van het Europees Parlement, de Raad of de Commissie, noch een agentschap in de zin van Verordening 58/2003. De Ombudsman is derhalve van oordeel dat Verordening 1049/2001 als zodanig niet van toepassing is op documenten waarover de Conventie beschikt.

2.5 De Ombudsman brengt evenwel in herinnering dat, naar aanleiding van twee onderzoeken op eigen initiatief van de Ombudsman, er ontwerpaanbevelingen aan communautaire instellingen en organen zijn gedaan om regels met betrekking tot de toegang van het publiek vast te stellen teneinde te voldoen aan de beginselen van behoorlijk bestuur.⁴³ Zij hebben dit bijna allemaal gedaan.⁴⁴

2.6 De Ombudsman merkt op dat de Conventie heeft verklaard dat het haar vaste beleid is om zoveel mogelijk stukken ter beschikking van het publiek te stellen. De Ombudsman wijst erop dat dit beleid in overeenstemming is met het doel van Verordening 1049/2001 om een zo ruim mogelijke toegang tot documenten te verzekeren. In deze context merkt de Ombudsman op dat in de gemeenschappelijke verklaring van 30 mei 2001⁴⁵ van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie, de instellingen en organen worden verzocht om interne regels vast te stellen inzake toegang van het publiek tot documenten, en daarbij rekening te houden met de beginselen en beperkingen van Verordening 1049/2001.

In het licht van het bovenstaande is de Europese Ombudsman van oordeel dat, bij het onderzoek naar de vraag of er sprake is van wanbeheer bij de tenuitvoerlegging van het vaste beleid van de Conventie om zoveel mogelijk stukken ter beschikking van het publiek te stellen, het zinvol is naar analogie de uitzonderingen van Verordening 1049/2001 toe te passen.

2.7 Overeenkomstig de eerste alinea van artikel 4, lid 3, van Verordening 1049/2001 wordt de toegang tot een document dat door een instelling is opgesteld voor intern gebruik, en dat betrekking heeft op een aangelegenheid waarover de instelling nog geen besluit heeft genomen, geweigerd, indien de openbaarmaking ervan het besluitvormingsproces van de instelling ernstig zou ondermijnen, tenzij een hoger openbaar belang openbaarmaking gebiedt.

⁴¹ Verordening 1049/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie, PB L 145/2001, blz. 3.

⁴² Verordening 58/2003 van de Raad van 19 december 2002 tot vaststelling van het statuut van de uitvoerende agentschappen waaraan bepaalde taken voor het beheer van communautaire programma's worden gedelegeerd, PB L 11/2003, blz. 1.

⁴³ Speciaal verslag van de Europese Ombudsman aan het Europees Parlement naar aanleiding van het initiatiefonderzoek naar de toegang van het publiek tot documenten van 15 december 1999, alsmede de besluiten betreffende de Europese Centrale Bank, het Europees Agentschap voor de veiligheid en de gezondheid op het werk, het Communautair bureau voor planterassen en Europol, naar aanleiding van onderzoek op eigen initiatief OI/1/99/IJH.

⁴⁴ Bijvoorbeeld, de Rekenkamer, PB C 295 van 1998, blz. 1; de Europese Centrale Bank, PB L 110/1999, blz. 30; de Europese Investeringsbank, PB C 243/1997, blz. 13; het Economisch en Sociaal Comité, PB L 339/1997, blz. 18; en het Comité van de regio's, PB L 351/1997, blz. 70.

⁴⁵ Gemeenschappelijke verklaring betreffende Verordening (EG) nr. 1049/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie (PB L 145/2001, blz. 43), PB L 173/2001, blz. 5.

De Ombudsman is van oordeel dat de Voorzitter van de Conventie een redelijke uitleg heeft gegeven voor zijn standpunt dat indien de agenda's en notulen van het Presidium openbaar zouden worden gemaakt alvorens de Conventie haar werkzaamheden heeft beëindigd, het besluitvormingsproces van de Conventie ernstig zou worden ondermijnd. Bovendien is de Ombudsman niet van oordeel dat de argumenten van klager bewijzen dat er sprake is van een hoger openbaar belang dat openbaarmaking gebiedt. De Ombudsman oordeelt derhalve dat er geen sprake is van wanbeheer met betrekking tot de weigering om publieke toegang te verlenen tot de agenda's en notulen van het Presidium alvorens de Conventie haar werkzaamheden heeft beëindigd.

De Ombudsman wijst erop dat de bovenstaande conclusie alleen betrekking heeft op de weigering van toegang tot agenda's en notulen van het Presidium. De Ombudsman neemt geen standpunt in over kwesties in verband met de openheid in de betrekkingen tussen het Presidium en de leden van de Conventie, aangezien deze kwesties betrekking hebben op de politieke werkzaamheden van de Conventie.

2.8 Ten aanzien van de vraag of de agenda's en notulen van het Presidium op het einde van de werkzaamheden van de Conventie ter beschikking van het publiek moeten worden gesteld, merkt de Ombudsman op dat de tweede alinea van artikel 4, lid 3, van Verordening 1049/2001 bepaalt dat de toegang tot een document met standpunten voor intern gebruik in het kader van beraadslagingen en voorafgaand overleg binnen de betrokken instelling wordt geweigerd nadat het besluit genomen is, indien de openbaarmaking van het document het besluitvormingsproces van de instelling ernstig zou ondermijnen, tenzij een hoger openbaar belang openbaarmaking gebiedt.

Er lijken geen gegronde redenen te zijn om te beweren dat het besluitvormingsproces van de Conventie zou kunnen worden ondermijnd als zij eenmaal haar werkzaamheden heeft beëindigd. De Ombudsman is het derhalve eens met het standpunt van de Secretaris-Generaal van de Conventie dat er geen reden is om de betrokken documenten in dat stadium niet openbaar te maken.

2.9 In zijn laatste opmerkingen drukt klager de vrees uit dat deze belangrijke kwestie in de eindfase van de onderhandelingen in de Conventie niet bevredigend zal worden geregeld.

De Ombudsman heeft vernomen dat de Conventie naar verwachting haar werkzaamheden tegen eind juni 2003 zal voltooien. Daarom acht de Ombudsman het niet verstandig een besluit uit te stellen om onderzoek te verrichten naar de door klager uitgedrukte vrees.

In de brief die de Ombudsman naar de voorzitter van de Conventie zal schrijven om hem van het onderhavige besluit op de hoogte te brengen, zal eveneens melding worden gemaakt van de in de tweede alinea van punt 2.8 geformuleerde conclusie, volgens welke het publiek toegang moet krijgen tot de documenten van de Conventie nadat deze haar werkzaamheden heeft beëindigd. In deze brief zal de Ombudsman ook zijn standpunt medelen dat, overeenkomstig de beginselen van behoorlijk bestuur, de Conventie zo snel mogelijk passende maatregelen moet nemen om een dergelijke toegang te waarborgen. De Ombudsman zal ook de praktische voorstellen die klager in zijn laatste opmerkingen heeft gedaan met betrekking tot de toekomstige toegang van het publiek tot de documenten van de Conventie naar de Voorzitter van de Conventie sturen.

3 Conclusie

Om de hierboven in de punten 2.7 en 2.9 uiteengezette redenen is de Europese Ombudsman van oordeel dat er geen sprake is geweest van wanbeheer door de Europese Conventie en dat verder onderzoek naar de klacht niet gerechtvaardigd is. De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

Noot: na de beëindiging van de werkzaamheden van de Conventie op 10 juli 2003 zijn de agenda's en de samenvattingen van de beraadslagingen van het Presidium gepubliceerd op de website van de Conventie, op het volgende adres: <http://www.european-convention.eu.int/docpraes.asp?lang=NL>

3.1.7 Europees Bureau voor fraudebestrijding

BEWERING DAT ER GEEN ADEQUAAT ONDERZOEK IS VERRICHT

Besluit inzake klacht 1625/2002/IJH tegen het Europees Bureau voor fraudebestrijding

KLACHT

In september 2002 diende een voormalige ambtenaar van de Commissie bij de Europese Ombudsman een klacht in tegen het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF).

Volgens klaagster kunnen de relevante feiten als volgt worden samengevat.

Op 3 november 2000, toen zij nog werkzaam was als hoofd van de eenheid "Middellandse Zee" bij het Directoraat-generaal Onderzoek van de Commissie, vestigde klaagster de aandacht van OLAF op bepaalde onregelmatigheden in de financiering van een project.

Op 23 juli 2001 werd klaagster gehoord door twee ambtenaren van OLAF en ondertekende zij een protocol van dat onderhoud. Zij heeft nooit iets gehoord van het resultaat van het onderzoek van OLAF. Zij vernam wel dat de twee ambtenaren die haar hadden gehoord OLAF hadden verlaten, dat de wetenschappelijk beheerder van het project niet was gehoord en dat het contract voor het project begin 2002 was ondertekend, nadat in de technische bijlage diepgaande wijzigingen waren aangebracht. Klaagster vraagt of de OLAF-eenheid die heeft geantwoord op het interdienstoverleg over dit project, op de hoogte was van haar klacht over het project.

Klaagster beweert dat OLAF geen adequaat onderzoek naar de zaak heeft verricht en haar niet op de hoogte heeft gebracht van het resultaat daarvan. Zij eist dat OLAF haar mededeelt of het een onderzoek heeft verricht, wat het resultaat daarvan was en of de OLAF-eenheid die vóór de goedkeuring van het project begin 2002 op het interdienstoverleg heeft geantwoord op de hoogte was van haar klacht.

ONDERZOEK

Standpunt van het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF)

Samengevat, omvatte het standpunt van OLAF de volgende opmerkingen.

Bewering dat OLAF geen adequaat onderzoek heeft uitgevoerd

Volgens de nota die klaagster OLAF op 3 november 2000 deed toekomen was de wetenschappelijke en technische evaluatie van het voorstel voor het project van 24 juli 2000 negatief.

De Directeur-generaal van het Directoraat-generaal Onderzoek (DG RTD) van de Commissie had de Kabinetschef van de verantwoordelijke Commissaris in een nota van 25 oktober 2000 ervan op de hoogte gebracht dat de onderhandelingen die in september 1999 onder gezag van klaagster plaatsvonden, niet tot bevredigende resultaten hadden geleid. Hij had daarom besloten de heer B., adviseur van de directeur, te vragen een akkoord met de coördinator van het project te bereiken om het project tegen eind november 2000 bevredigend te kunnen afsluiten.

In de nota van klaagster stond dat klaagster gezien de tegenspraak tussen de twee bovengenoemde overwegingen een klacht overeenkomstig artikel 90, lid 2, van het Statuut indiende.

De Directeur-generaal van OLAF bevestigde de ontvangst van deze informatie bij nota van 11 december 2000 en verzocht klaagster alle beschikbare informatie betreffende de beweerde

onregelmatigheden te verstrekken. Op 22 januari 2001 verstreekte klaagster tal van bijkomende documenten met betrekking tot de onderhandelingen en discussies over het project. De informatie gaf geen uitsluitsel over de vraag of er al dan niet onregelmatigheden hadden plaatsgevonden. Daarom opende OLAF op 27 februari 2001 een intern onderzoek, dat de volgende informatie opleverde:

- op 24 maart 2001 deed de Directeur-generaal van DG RTD OLAF een uitvoerige informatieve nota toekomen;
- op 23 juli 2001 hoorden onderzoekers van OLAF klaagster. Zij bevestigde dat er bij haar weten geen sprake was van fraude, maar dat men het project doorgang had laten vinden ondanks de tekortkomingen waarop in de wetenschappelijke beoordeling was gewezen;
- op 27 augustus 2001 had klaagster een schriftelijk supplement op haar onderhoud met OLAF gestuurd.

Op basis van deze informatie werd op 1 februari 2002 een eindverslag aangenomen, waarin werd aanbevolen de zaak zonder gevolg te sluiten. De Directeur-generaal van OLAF aanvaardde deze aanbeveling. OLAF heeft dus wel degelijk een adequaat onderzoek naar de beweringen van klaagster verricht en is op basis daarvan tot de slotsom gekomen dat er geen sprake was geweest van onregelmatigheden en dat er geen verdere maatregelen nodig waren.

Bewering dat OLAF klaagster niet op de hoogte bracht

Verordening nr. 1073/1999 omvat regels over wie op de hoogte moet worden gebracht van de resultaten van een onderzoek van OLAF. Artikel 8 bepaalt dat de gegevens die in het kader van een intern onderzoek zijn verkregen onder het beroepsgeheim vallen en niet mogen worden meegedeeld aan andere personen dan die welke er binnen de instellingen van de Europese Gemeenschappen of de lidstaten ambtshalve kennis van moeten nemen. Op grond van artikel 9 moet het eindverslag, dat een overzicht van de gedurende het onderzoek verzamelde gegevens omvat, worden toegezonden aan de gerechtelijke autoriteiten van de betrokken lidstaten, en de betrokken instellingen, organen of instanties zodat er het nodige gevolg aan kan worden gegeven.

Op 12 juli 2002 zond klaagster OLAF een brief waarin zij vroeg om op de hoogte te worden gehouden van het resultaat van het onderzoek. Op 5 augustus 2002 stelde OLAF een antwoord op, dat echter niet werd opgestuurd omdat klaagster op 1 augustus 2002 met pensioen was gegaan. Op 9 augustus 2002 stuurde OLAF een brief aan het Hoofd van administratieve eenheid bij DG RTD waarin het de conclusies van het onderzoek uiteenzette.

Interdienstenoverleg

OLAF beschikt over geen enkel document waaruit blijkt dat het in het kader van een interdienstenoverleg over dit project zou zijn geraadpleegd. Er is wel een briefwisseling tussen de Directeur-generaal van DG RTD en OLAF over de vraag of de financiering van het project tijdens het onderzoek zou worden voortgezet. De Directeur-generaal van DG RTD stuurde op 14 mei 2001 een brief aan de Directeur-generaal van OLAF, waarin hij zei dat hij de Commissie, behoudens andersluidend advies, zou voorstellen het project te blijven financieren. Op 20 mei 2001 antwoordde de Directeur-generaal van OLAF dat het onderzoek nog niet afgerond was, maar dat er volgens de gegevens waarover OLAF op dat moment beschikte geen reden was om een negatief advies te geven over de voortzetting van de financiering van het project.

OLAF voegde in de bijlage kopieën van de betrokken documenten toe.

Opmerkingen klaagster

De opmerkingen van klaagster over het standpunt van OLAF kwamen, samengevat, op het volgende neer.

De onderzoeker die was belast met het onderzoek beweert in zijn conclusies dat uit geen enkel element waarover OLAF beschikt blijkt dat er sprake zou zijn van onregelmatigheden die onder

de bevoegdheid van OLAF vallen. Tijdens het onderzoek werd geen rekening gehouden met drie elementen die in het dossier met bewijsstukken zaten:

- (a) de beoordeling van het voorstel was onregelmatig omdat:
- de van kracht zijnde procedure niet werd gevolgd;
 - in het subsidiabiliteitsformulier, waarin uitdrukkelijk was vermeld dat het voorstel anoniem moest zijn, twee van de vier deskundigen een negatief antwoord gaven met betrekking tot een belangrijk subsidiabiliteitscriterium en de handtekening van de deskundige van het begunstigde land ontbrak op het formulier dat de anonimiteit moest waarborgen;
 - de deskundige van het begunstigde land ook betrokken was bij beide stappen van de – wetenschappelijke en regionale – beoordeling;
- (b) ook de instructie het dossier op een positieve wijze af te sluiten was onregelmatig en wellicht onwettig;
- (c) het is verrassend, zo niet onregelmatig, dat de verlening van een subsidie enkel van een tijdelijk functionaris afhangt. Een tijdelijk functionaris die ten tijde van de hierboven onder (a) vermelde beoordeling verantwoordelijk was voor het dossier, stond immers ook in voor de follow-up ervan, ondanks een wijziging van haar taken binnen de eenheid die ten koste ging van de taken die klagster als Hoofd van administratieve eenheid had gehad. Momenteel is dezelfde tijdelijk functionaris weer verantwoordelijk voor operationele aspecten van het project, hoewel de eenheid waaraan zij is toegewezen geen operationele taken vervult en geen projecten mag beheren.

BESLUIT

1 Bewering dat OLAF geen adequaat onderzoek heeft verricht

1.1 Klagster was Hoofd van administratieve eenheid in het Directoraat-generaal Onderzoek van de Commissie. In november 2000 vestigde zij de aandacht van het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) op bepaalde onregelmatigheden in de financiering van een project. Klagster beweert dat OLAF geen adequaat onderzoek heeft uitgevoerd en geeft drie elementen aan waarmee volgens haar geen rekening is gehouden hoewel zij in het dossier met bewijsstukken waren opgenomen.

1.2 Volgens OLAF verzocht zijn Directeur-generaal klagster alle beschikbare informatie betreffende de vermeende onregelmatigheden te verstrekken. Aangezien de verstrekte informatie geen uitsluitsel gaf over de vraag of er onregelmatigheden hadden plaatsgevonden, opende OLAF een intern onderzoek. Bij dat onderzoek werd informatie bij de Directeur-generaal van DG RTD en bij klagster ingewonnen. De Directeur-generaal van DG RTD stuurde een uitvoerige informatieve nota. De onderzoekers van OLAF hoorden klagster, die bevestigde dat er bij haar weten geen aanwijzingen van fraude waren, maar dat men het project doorgang had laten vinden ondanks de tekortkomingen waarop in de wetenschappelijke beoordeling was gewezen. Klagster stuurde nadien nog een schriftelijk supplement op haar onderhoud. Op basis van deze informatie werd op 1 februari 2002 een eindverslag aangenomen waarin werd aanbevolen de zaak zonder gevolg te sluiten. De Directeur-generaal van OLAF aanvaardde deze aanbeveling. OLAF voegde in de bijlage bij zijn standpunt kopieën van de betrokken documenten toe.

1.3 De Ombudsman wijst erop dat de onderhavige klacht is ingediend tegen OLAF. De Ombudsman heeft daarom geen onderzoek ingesteld naar de behandeling van het project door de Europese Commissie. Het onderzoek van de Ombudsman betreft de vraag of er sprake was van wanbeheer door OLAF met betrekking tot het administratieve onderzoek dat het instelde naar aanleiding van de informatie die door klagster was verstrekt.

1.4 De Ombudsman stelt vast dat OLAF op grond van artikel 1, lid 3, van Verordening 1073/1999⁴⁶ interne administratieve onderzoeken dient te verrichten met het oog op:

- het bestrijden van fraude, corruptie en elke andere onwettige activiteit waardoor de financiële belangen van de Europese Gemeenschap worden geschaad,
- het daartoe opsporen van ernstige feiten in verband met de uitoefening van werkzaamheden in dienstverband die onverenigbaar kunnen zijn met de plichten van de ambtenaren en andere personeelsleden van de Gemeenschappen en aanleiding kunnen geven tot disciplinaire en, in voorkomend geval, strafrechtelijke sancties, (...)

1.5 De Ombudsman is van mening dat de administratieve onderzoeken van OLAF overeenkomstig de beginselen van behoorlijk bestuur zorgvuldig, onbevooroordeeld en objectief moeten worden uitgevoerd. In de schriftelijke bewijsstukken die door klagster en OLAF zijn verstrekt, vindt de Ombudsman niets dat erop wijst dat het onderzoek van OLAF in dit geval niet in overeenstemming zou zijn geweest met de beginselen van behoorlijk bestuur. De Ombudsman is bovendien van mening dat er niets onredelijks was aan de conclusie van OLAF dat uit de informatie waarover het beschikte niet bleek dat er sprake zou zijn geweest van onregelmatigheden die onder de bevoegdheid van OLAF vielen. De Ombudsman stelt derhalve geen wanbeheer met betrekking tot dit aspect van de klacht vast.

2 Bewering dat OLAF klagster niet op de hoogte bracht

2.1 Klagster beweert dat OLAF haar niet op de hoogte heeft gebracht van het resultaat van zijn onderzoek. Zij eist dat OLAF haar mededeelt of het een onderzoek heeft ingesteld en welk het resultaat daarvan was.

2.2 OLAF beweert dat Verordening nr. 1073/1999 regels omvat over wie op de hoogte moet worden gebracht van de resultaten van een onderzoek van OLAF. Artikel 8 bepaalt dat de gegevens die in het kader van een intern onderzoek zijn verkregen onder het beroepsgeheim vallen en niet mogen worden meegedeeld aan andere personen dan die welke er binnen de instellingen van de Europese Gemeenschappen of de lidstaten ambtshalve kennis van moeten nemen. Op grond van artikel 9 moet het eindverslag, dat een overzicht van de gedurende het onderzoek verzamelde gegevens omvat, worden toegezonden aan de gerechtelijke autoriteiten van de betrokken lidstaten, en de betrokken instellingen, organen of instanties zodat er het nodige gevolg aan kan worden gegeven. Op 12 juli 2002 zond klagster OLAF een nota waarin zij vroeg op de hoogte te worden gehouden van het resultaat van het onderzoek. Op 5 augustus 2002 stelde OLAF een antwoord op, dat echter niet werd opgestuurd omdat klagster op 1 augustus 2002 met pensioen was gegaan. Op 9 augustus 2002 stuurde OLAF een brief aan het Hoofd van administratieve eenheid bij DG RTD waarin het de conclusies van het onderzoek uiteenzette.

2.3 De Ombudsman wijst erop dat OLAF een kopie van het eindverslag aan zijn standpunt had toegevoegd, omdat het wist dat het standpunt en de bijlagen in het kader van de gewone onderzoeksprocedure van de Ombudsman aan klagster zouden worden toegezonden. De Ombudsman begrijpt dan ook niet waarom OLAF stelt dat de bepalingen van Verordening nr. 1073/1999 het Bureau beletten de resultaten van zijn onderzoek aan klagster mee te delen. De Ombudsman concludeert dat OLAF passende maatregelen heeft genomen om dit aspect van de zaak te regelen door klagster tijdens het onderzoek van de Ombudsman op de hoogte brengen van de resultaten van zijn onderzoek. Verder onderzoek van de Ombudsman is derhalve niet nodig.

3 Eis op de hoogte te worden gehouden van het interdienstenoverleg

3.1 Klagster eist dat OLAF haar mededeelt of de OLAF-eenheid die vóór de goedkeuring van het project begin 2002 op het interdienstenoverleg heeft geantwoord op de hoogte was van haar klacht.

⁴⁶ Verordening (EG) nr. 1073/1999 van het Europees Parlement en de Raad van 25 mei 1999 betreffende onderzoeken door het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF), PB L 136 van 31.5.1999, blz. 1.

3.2 OLAF beweert dat het over geen enkel document beschikt waaruit blijkt dat het in het kader van een interdienstenoverleg over dit project zou zijn geraadpleegd. De Directeur-generaal van DG RTD heeft wel een brief aan de Directeur-generaal van OLAF gestuurd, waarin hij zei dat hij de Commissie, behoudens andersluidend advies, zou voorstellen het project te blijven financieren. De Directeur-generaal van OLAF antwoordde hierop dat het onderzoek nog niet afgerond was, maar dat er volgens de gegevens waarover OLAF op dat moment beschikte geen reden was om een negatief advies over de voortzetting van de financiering van het project te geven.

3.3 De Ombudsman is van mening dat de Commissie in haar standpunt de informatie verstrekt waarom klaagster heeft gevraagd en dat derhalve geen verder onderzoek door de Ombudsman nodig is.

4 Conclusie

Op basis van het onderzoek van de Ombudsman met betrekking tot deze klacht blijkt er geen sprake te zijn geweest van wanbeheer door het Europees Bureau voor fraudebestrijding. De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

3.1.8 Europees Bureau voor wederopbouw

ADVIESDIENSTEN VOOR HET EUROPEES BUREAU VOOR WEDEROPBOUW

Besluit inzake klacht 1141/2002/GG (Vertrouwelijk) tegen het Europees Bureau voor Wederopbouw

KLACHT

Volgens de klacht, die in juni 2002 is ingediend, werkte klager, een Duitse staatsburger, als consultant in Kosovo op basis van twee contracten.

Het eerste contract (OBNOVA dienstcontract nr. 99/KOS04/03/001) had betrekking op een project getiteld "Faciliteit voor technische en administratieve bijstand voor een deskundige op het gebied van projectbeheer in de sector afval-, water- en sanitaire voorzieningen". Het contract werd op 26 januari 2000 door klager en de Europese Commissie ondertekend. Volgens artikel 5 van het contract zou klager een vergoeding van maximum 196.970 EUR voor zijn diensten ontvangen. Artikel 6, lid 1, van het contract bepaalde dat de betalingen zouden worden uitgevoerd "wanneer de diensten tot tevredenheid van de aanbestedende dienst zijn geleverd". Artikel 6, lid 2, bepaalde dat de vergoeding in driemaandelijke betalingen zou worden uitbetaald "na indiening van een factuur en na goedkeuring door de aanbestedende dienst van de vereiste verslagen en werkzaamheden, zoals omschreven in het bestek. De laatste betaling (saldo) zal binnen 60 dagen na de aanvaarding van het eindverslag door de aanbestedende dienst worden uitgevoerd."

Volgens addendum nr. 1 bij dit contract, dat vervolgens door klager en het Europees Bureau voor Wederopbouw (dat het contract van de Commissie blijkt te hebben overgenomen) is ondertekend, werd de maximale vergoeding tot 268.090 EUR verhoogd.

Op 12 juli 2001 diende klager een verzoek om de uitvoering van een laatste betaling van 59.387 EUR bij het Bureau in. Volgens klager was een geschil ontstaan over de vraag hoe en door wie een van de assistenten van klager moest worden betaald. Daarmee was een bedrag van ongeveer 5000 EUR gemoeid. Klager beweerde dat het Bureau, om redenen die hem onbekend waren en hem nooit zijn meegedeeld, had besloten om de zaak aanhangig te maken bij het Europees Bureau voor

fraudebestrijding (OLAF). Volgens klager gebruikte het Bureau deze procedure om het resterende deel van de onbetwiste en verschuldigde betaling van bijna 50.000 EUR in te houden.

Het tweede contract ("Deskundige voor Raad van toezicht in Pristina – 99/KOS04/03/016") werd op 1 augustus 2001 door klager en het Bureau ondertekend. Volgens artikel 3 van het contract bedroeg de maximale contractwaarde 70.500 EUR.

Op 28 februari 2002 verzocht klager het Bureau een tweede tussentijdse betaling van 19.387 EUR en een laatste betaling van 7050 EUR uit te voeren. Volgens klager was er een geschil ontstaan over het aantal dagen dat hij had gewerkt, waarmee een bedrag van ongeveer 8000 EUR was gemoeid.

Klager verzoekt dat het Bureau de controle van zijn facturen snel moet afronden en de betrokken bedragen moet betalen.

ONDERZOEK

Standpunt Bureau

In zijn standpunt maakte het Europees Bureau voor Wederopbouw de volgende opmerkingen.

Het Bureau had de betalingen voor de twee contracten opgeschort, omdat er anomalieën met betrekking tot de indiening van de facturen waren vastgesteld. Tot op heden heeft het Bureau geen bevredigende antwoorden van klager op de hem gestelde vragen ontvangen. Het Bureau ontving daarentegen informatie van de Tijdelijke Missie van de VN voor Kosovo (UNMIK), en meer in het bijzonder van de EU-pijler van de UNMIK de afdeling van het VN-bestuur die klager had gecontracteerd, die aanleiding gaf tot de verdenking dat klager mogelijk frauduleuze bedoelingen had. Deze informatie had betrekking op onregelmatigheden die van zodanige aard waren dat het Bureau besloot de zaak aanhangig te maken bij OLAF. Een kopie van de brief van het Bureau aan OLAF van 12 december 2001 (zonder de bijlagen), waarin de kwesties met betrekking tot de vermeende onregelmatigheden zijn samengevat, werd aan het standpunt van het Bureau toegevoegd.

Tijdens zijn eigen onderzoek had OLAF andere onregelmatigheden ontdekt die mogelijk verband hielden met de activiteiten van klager in Kosovo en mogelijk plaatsvonden toen hij onder contract stond bij het Bureau. Daarbij ging het om ernstige onregelmatigheden in verband met een overschrijving van ongeveer 4.500.000 EUR naar een bankrekening in Gibraltar. Deze overschrijving werd in verband gebracht met een betaling voor de uitvoer van elektriciteit van Kosovo naar Servië. Klager had de uitvoerprocedure geregeld namens de UNMIK.

Bovendien waren er twijfels gerezen over de academische kwalificaties van klager, die op dat moment door OLAF, in samenwerking met de UNMIK, werden onderzocht.

De financieel controleur van de Europese Commissie, die op voltijdse basis bij het Bureau was aangesteld, had vervolgens op 14 juli⁴⁷ 2002 besloten om de betalingen voor beide contracten op te schorten. De uitstaande bedragen zouden derhalve worden ingehouden totdat het Bureau en de financieel controleur de conclusies hadden ontvangen van OLAF, dat op 1 februari 2002 een extern onderzoek naar de bovengenoemde contracten had ingesteld.

Klager werd bij e-mail van 12 oktober 2001 ervan op de hoogte gebracht dat de betaling van zijn factuur was opgeschort totdat de vragen met betrekking tot zijn zaak waren opgelost. Op 10 juli 2002 werd hem bovendien meegedeeld dat het Bureau om een onderzoek van OLAF had verzocht.

⁴⁷ 'Juli' moet waarschijnlijk 'juni' zijn, aangezien het document waarnaar het Bureau in deze context verwijst op 14 juni 2002 is gedateerd.

Aanvullende brief van het Bureau

Op 6 december 2002 zond het Bureau een perscommuniqué dat op 5 december 2002 door de heer Bearpark van de UNMIK was gepubliceerd. Volgens dit perscommuniqué was klager op 4 december 2002 in Duitsland gearresteerd en was de zaak nu in handen van justitie.

Opmerkingen klager

Er zijn geen opmerkingen van klager ontvangen.

BESLUIT

1 Inleidende opmerking

1.1 Het Europees Bureau voor Wederopbouw voegde vijf bijlagen bij zijn standpunt over deze zaak. Vervolgens deelde het de Ombudsman mee dat de documenten in de bijlagen 3 en 4 van het standpunt door het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) waren opgesteld, en dat OLAF om een standpunt moest worden verzocht alvorens deze documenten openbaar zouden worden gemaakt.

1.2 De Ombudsman schreef derhalve naar het Bureau, met het verzoek om vóór 23 november 2002 opheldering over deze zaak te verschaffen. Hij gaf tevens aan dat indien de relevante documenten vertrouwelijk moesten worden behandeld, ze naar het Bureau zouden worden teruggestuurd en niet in het onderhavige onderzoek konden worden gebruikt. Op 20 november 2002 informeerde het Bureau voor Wederopbouw de Ombudsman dat het verzocht om een bevestiging van OLAF dat de relevante documenten van een gevoelige aard waren en niet konden worden vrijgegeven alvorens het onderzoek van OLAF was afgerond.

1.3 In deze omstandigheden besloot de Ombudsman de relevante documenten naar het Bureau terug te sturen. Deze documenten zullen derhalve niet in het onderhavige onderzoek in aanmerking worden genomen.

2 Niet-verwerking van facturen en niet-betaling van uitstaande bedragen

2.1 Klager, een Duitse staatsburger, verrichte werkzaamheden in Kosovo voor het Europees Bureau voor Wederopbouw op basis van twee contracten, die respectievelijk in 2000 (contract nr. 99/KOS04/03/001) en 2001 (contract nr. 99/KOS04/03/016) werden ondertekend. Volgens klager heeft het Bureau de controle van zijn facturen (van 12 juli 2001 en 28 februari 2002) niet afgerond en de uitstaande bedragen niet betaald. Klager beweerde dat het Bureau hem nog ongeveer 80.000 EUR was verschuldigd.

2.2 Het Bureau wijst erop dat de betalingen voor de twee contracten werden opgeschort omdat er anomalieën waren vastgesteld met betrekking tot de indiening van de facturen en dat het Bureau nog altijd geen bevredigende antwoorden van klager op zijn vragen had ontvangen. Bovendien ontving het Bureau informatie van de Tijdelijke Missie van de VN voor Kosovo (UNMIK), die aanleiding gaf tot de verdenking dat klager mogelijk frauduleuze bedoelingen had. Deze informatie had betrekking op onregelmatigheden die van zodanige aard waren dat het Bureau besloot om deze zaak aanhangig te maken bij het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF). Op 1 februari 2002 besloot OLAF een extern onderzoek naar de bovengenoemde contracten in te stellen. Het Bureau wijst erop dat OLAF gedurende zijn eigen onderzoek andere ernstige onregelmatigheden ontdekte die mogelijk verband hielden met de activiteiten van klager in Kosovo. Deze andere onregelmatigheden hadden betrekking op een overschrijving van ongeveer 4.500.000 EUR naar een bankrekening in Gibraltar. Volgens het Bureau besloot de bevoegde financiële controleur vervolgens de betalingen voor beide contracten op te schorten totdat de resultaten van het onderzoek van OLAF bekend waren.

2.3 De onderhavige klacht heeft betrekking op de uit de tussen het Bureau⁴⁸ en klager gesloten contracten ontstane verplichtingen.

2.4 Volgens artikel 195 van het EG-Verdrag is de Europese Ombudsman bevoegd klachten te ontvangen “over gevallen van wanbeheer bij het optreden van de communautaire instellingen of organen”. De Ombudsman oordeelt dat wanbeheer zich voordoet wanneer een overheidsinstantie niet handelt in overeenstemming met een regel of beginsel waaraan zij gehouden is.⁴⁹ In tegenstelling tot wat de Commissie lijkt te vinden, kan er dus ook sprake zijn van wanbeheer bij het nakomen van verplichtingen die ontstaan uit door communautaire instellingen of organen gesloten contracten.

2.5 De Ombudsman is evenwel van oordeel dat de reikwijdte van het onderzoek dat hij in dergelijke gevallen kan uitvoeren, noodzakelijk beperkt is. In het bijzonder is de Ombudsman van oordeel dat hij in geval van betwisting niet moet proberen te achterhalen of een van de partijen contractbreuk heeft gepleegd. Die vraag kan alleen doeltreffend worden behandeld door een bevoegde rechtbank, die de mogelijkheid heeft de argumenten van de partijen betreffende het van toepassing zijnde nationale recht te horen en zich een oordeel kan vormen over tegenstrijdige bewijzen met betrekking tot de betwiste feiten.

2.6 De Ombudsman vindt derhalve dat hij in zaken die betrekking hebben op contractuele geschillen zijn onderzoek kan beperken tot de vraag of de communautaire instellingen of organen hem een samenhangende en redelijke uiteenzetting hebben gegeven van de rechtsgrond voor hun optreden en van de redenen waarom zij ervan overtuigd zijn dat hun visie op de verbintenisrechtelijke situatie de juiste is. Indien dat het geval is, concludeert de Ombudsman dat zijn onderzoek geen wanbeheer aan het licht heeft gebracht. Deze conclusie doet niets af aan het recht van de partijen om hun verbintenisrechtelijke geschil te laten onderzoeken en ten gronde te laten beslechten door een bevoegde rechtbank.

2.7 In de onderhavige zaak heeft het Bureau een samenhangende en redelijke uiteenzetting gegeven van de redenen waarom het Bureau ervan overtuigd is dat de eisen van klager op dit moment niet kunnen worden ingewilligd.

2.8 In deze omstandigheden blijkt er geen sprake te zijn van wanbeheer door het Bureau.

3 Conclusie

Op basis van het onderzoek van de Ombudsman met betrekking tot deze klacht, blijkt er geen sprake te zijn van wanbeheer door het Europees Bureau voor Wederopbouw. De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

⁴⁸ Het eerste contract werd oorspronkelijk ondertekend door de Europese Commissie, maar vervolgens overgenomen door het Bureau.

⁴⁹ Zie het Jaarverslag 1997, blz. 24 e.v.

3.2 DOOR DE INSTELLING OPGELOSTE ZAKEN

3.2.1 Europees Parlement

NIET OPGEVEN VAN REDENEN VOOR AFWIJZING VAN OFFERTES VOOR VERTAALDIENSTEN

Besluit inzake klacht 2024/2002/OV tegen het Europees Parlement

KLACHT

In november 2002 diende mevrouw J., namens een in Brussel gevestigde onderneming, een klacht bij de Europese Ombudsman in betreffende de afwijzing van verschillende offertes voor vertaaldiensten door het Europees Parlement. Volgens klagster waren de relevante feiten als volgt.

In april 2002 diende klagster 11 offertes in naar aanleiding van verschillende aanbestedingen voor vertaaldiensten die waren uitgeschreven door het Europees Parlement. Verschillende van de offertes van klagster werden afgewezen.

Wat de offertes voor het Zweeds en het Frans betreft, deelde het Parlement klagster in juli 2002 mee dat er te veel taalfouten in zaten. Aangezien in het bestek was vermeld dat offertes zouden worden verworpen indien er meer dan vijf taalfouten in voorkwamen, zond klagster op 7 augustus 2002 een e-mail waarin zij het Parlement om opheldering in verband met de fouten verzocht. In zijn antwoord van 3 oktober 2002 gaf het Parlement een opsomming van de fouten zonder evenwel te vermelden waarin ze bestonden.

De Italiaanse offerte werd eerst om financiële redenen verworpen. Toen klagster het Parlement opnieuw een brief schreef, verklaarde het Parlement in zijn antwoord van 3 oktober 2002 dat het de offerte opnieuw had beoordeeld, maar dat ze ditmaal om taalfouten op het gebied van spelling, grammatica en interpunctie was verworpen. Over de aard van de fouten werd echter geen nadere uitleg gegeven.

De offerte voor het Grieks werd ten slotte verworpen zonder dat daar een precieze reden voor werd gegeven. Er waren blijkbaar vijf offertes voor Grieks ingediend, waarvan er drie werden geselecteerd. Klagster heeft vernomen dat de eerste gekozen inschrijver niet is ingegaan op de gunning. Klagster heeft geen informatie over wie er op de derde en de vierde plaats staan. Klagster schreef het Parlement op 7 oktober 2002 en zond een herinneringsbrief op 31 oktober 2002, maar ontving daar geen antwoord op.

Op 19 november 2002 diende klagster bij de Ombudsman de onderhavige klacht in, waarin zij het volgende beweerde:

- 1 het Parlement heeft niet gedetailleerd uitgelegd om welke taalfouten de offertes van klagster voor Zweeds en Frans werden verworpen;
- 2 het Parlement heeft een nieuwe reden aangevoerd voor de afwijzing van de Italiaanse offerte, maar zonder details te geven omtrent de taalfouten die de reden voor deze afwijzing vormden;
- 3 het Parlement heeft geen precieze reden voor de afwijzing van de offerte voor het Grieks gegeven.

Op 29 januari 2003 heeft klagster de Ombudsman een brief geschreven waarin zij hem ervan op de hoogte bracht dat het Parlement sinds de indiening van de klacht meer informatie betreffende de taalfouten in haar offertes had gegeven.

Wat de offertes voor het Zweeds en het Frans betreft, aanvaardde klaagster de door het Parlement aangegeven fouten.

Wat de Italiaanse offerte betreft, merkte klaagster op dat zij akkoord kon gaan met bepaalde correcties, maar dat het in sommige gevallen slechts om een andere opvatting van stijl ging. Het Parlement had in dit geval echter twee verschillende redenen opgegeven.

Wat de Griekse offerte betreft, had klaagster nog altijd geen informatie over de afwijzing gekregen.

ONDERZOEK

Standpunt Europees Parlement

Met betrekking tot de eerste bewering verklaarde het Parlement dat het klaagster er op 22 juli 2002 van op de hoogte had gebracht dat haar offertes voor de aanbestedingen CRE-0207-FR-EP en CRE-0211-SV-EP wegens de slechte linguïstische kwaliteit van de offerte in de selectiefase waren verworpen. Het Parlement verwees naar artikel 2, lid 2, van het bestek, dat zegt: "Indiening van offerte die meer dan vijf fouten bevat op het gebied van spelling, interpunctie of grammatica leidt tot uitsluiting". Na een verzoek om nadere informatie over de reden van het besluit bracht het Parlement klaagster bij brief van 30 september 2002 op de hoogte van het juiste aantal en de aard van de fouten in beide offertes. In antwoord op een e-mail d.d. 19 november 2002, waarin klaagster om bewijzen van de fouten vroeg, antwoordde het Parlement bij e-mail dat het fotokopieën van de pagina's van de offertes zou sturen waarop de fouten duidelijk waren aangegeven. Dit bewijs werd op 13 december 2002 per aangetekende brief verstuurd. De brief van klaagster aan de Ombudsman is gedateerd 19 november 2002, d.i. dezelfde datum als het verzoek om bewijzen van de fouten in de offertes.

Met betrekking tot de tweede bewering verklaarde het Parlement dat beide offertes opnieuw waren onderzocht omdat klaagster haar uitsluiting van de aanbestedingen CRE-0205-ES-EP en CRE-0208-IT-EP wegens een tekort aan omzet had betwist.

Bij brief van 30 september 2002 gaf het Parlement toe dat de offerte voor het Italiaans tijdens de selectiefase onterecht was uitgesloten, aangezien inderdaad het bewijs van voldoende omzet was geleverd. In dezelfde brief stelde het Parlement klaagster in kennis van het resultaat van de herbeoordeling van de offerte, namelijk afwijzing wegens de slechte taalkundige kwaliteit van de offerte, en met name 15 spel- en grammaticafouten. De bewering van klaagster dat er geen details over de aard van de fouten waren gegeven, is derhalve ongegrond. Het Parlement stelde vervolgens voor fotokopieën van de Italiaanse offerte waarop de fouten waren aangegeven te verstrekken. De offerte van klaagster voor het Italiaans werd in de selectiefase overeenkomstig de selectiecriteria (namelijk artikel 2, lid 2, van het bestek) uitgesloten.

Wat de derde bewering betreft, verklaarde het Parlement dat het klaagster per aangetekende brief d.d. 22 oktober 2002 ervan in kennis had gesteld dat haar offerte voor aanbesteding CRE-0203-EL-EP in de gunningsfase was verworpen wegens een onvoldoende prijs-kwaliteitsverhouding. Alle inschrijvers wier offertes waren afgewezen hadden zo'n brief met de redenen van de verwerping gekregen. Het Parlement had bovendien, overeenkomstig de geldende wettelijke bepalingen, een kennisgeving van de gegunde opdracht gepubliceerd in Publicatieblad 2002/S 178-140831 en op zijn website. Uit deze kennisgeving blijkt duidelijk dat een hoofdcontract en twee reservecontracten werden gegund. De aanbestedende dienst besloot slechts twee reservecontracten aan te bieden in plaats van het hoogst mogelijke aantal van vier, zoals aangekondigd in het bestek. Dit besluit is volledig in overeenstemming met de geldende wetgeving, waaruit geen verplichting voortvloeit om opdrachten na afloop van de aanbestedingsprocedure te gunnen. Het Parlement besloot op basis van een advies van zijn Juridische Dienst het contract niet te gunnen aan de eerst voorgestelde contractant.

Opmerkingen klagster

Klagster maakte geen opmerkingen over het standpunt van het Parlement.

BESLUIT

1 Bewering inzake het niet geven van uitleg over afwijzing van de offertes voor Zweeds en Frans

1.1 Klagster is een in Brussel gevestigde onderneming die 11 offertes indiende naar aanleiding van verschillende aanbestedingen voor vertaaldiensten die waren uitgeschreven door het Europees Parlement. Klagster beweert dat het Parlement niet gedetailleerd heeft uitgelegd om welke taalfouten haar offertes voor het Zweeds en het Frans werden afgewezen.

1.2 In zijn standpunt verklaarde het Parlement dat het in antwoord op een e-mail van klagster, waarin deze om bewijzen van de fouten vroeg, had meegedeeld dat het fotokopieën van de betrokken pagina's, met daarop de fouten duidelijk aangegeven, zou sturen. Dit bewijsmateriaal werd per aangetekende brief d.d. 13 december 2002 verstuurd. Het verzoek van klagster om bewijzen dateert van dezelfde dag als de klacht die zij bij de Ombudsman indiende.

1.3 In haar brief van 29 januari 2003 verklaarde klagster dat zij akkoord ging met de door het Parlement aangegeven fouten. Dit aspect van de klacht blijkt derhalve te zijn geregeld door het Parlement.

2 Bewering inzake het niet geven van uitleg over afwijzing van de offerte voor Italiaans

2.1 Klagster beweert dat het Parlement een nieuwe reden opgaf voor de afwijzing van haar offerte voor het Italiaans, maar geen details gaf over de aard van de taalfouten die de reden voor deze afwijzing vormden.

2.2 Het Parlement gaf in een brief d.d. 30 september 2002 toe dat de offerte voor het Italiaans in de selectiefase ten onrechte was afgewezen, omdat inderdaad bewijs van een voldoende omzet was geleverd. Het Parlement bracht klagster tegelijkertijd op de hoogte van het resultaat van de herbeoordeling van de offerte, namelijk afwijzing wegens de gebrekkige taalkundige kwaliteit van de offerte, die in totaal 15 spel- en grammaticafouten bevatte. Het Parlement bood vervolgens aan fotokopieën van de Italiaanse offerte, met daarop de fouten aangegeven, te sturen.

2.3 Uit het bovenstaande leidt de Ombudsman af dat het Parlement klagster heeft uitgelegd waarom een nieuwe reden voor de afwijzing van haar offerte werd gegeven. Het Parlement legde klagster immers uit dat haar offerte eerst ten onrechte was afgewezen en bood tevens aan concrete informatie over de aard van de fouten te geven, die klagster trouwens ook blijkt te hebben ontvangen. In haar brief d.d. 29 januari 2003 merkte klagster op dat zij akkoord kon gaan met bepaalde correcties. Aangezien het Parlement passende maatregelen blijkt te hebben genomen om de fout, die het heeft toegegeven, recht te zetten, blijkt verder onderzoek met betrekking tot dit aspect van de zaak niet nodig.

3 Bewering inzake het niet geven van uitleg over afwijzing van de offerte voor Grieks

3.1 Klagster beweert dat het Parlement geen precieze reden heeft gegeven voor de afwijzing van de offerte voor het Grieks. In haar brief d.d. 29 januari 2003 merkt zij op dat zij nog altijd geen details omtrent deze afwijzing heeft gekregen.

3.2 Het Parlement verklaart dat het klagster per aangetekende brief d.d. 22 oktober 2002 ervan in kennis heeft gesteld dat haar offerte in de gunningsfase was afgewezen omdat de prijs-kwaliteitsverhouding ontoereikend was. Bovendien had het Parlement een kennisgeving van gegunde opdracht gepubliceerd in het Publicatieblad, waaruit bleek dat een hoofdcontract en twee reservecontracten werden gegund. Het Parlement legt ook uit dat het op basis van een advies

van zijn Juridische Dienst had besloten het contract niet aan de eerst voorgestelde contractant te gunnen.

3.3 Uit het bovenstaande blijkt dat het Parlement wel degelijk stappen heeft gedaan om klaagster op de hoogte te brengen van de reden van de afwijzing van haar offerte. Het Parlement heeft in zijn bij de Ombudsman ingediende standpunt nog nadere informatie gegeven. Met betrekking tot dit aspect van de zaak is derhalve geen geval van wanbeheer vastgesteld.

4 Conclusie

Uit de opmerkingen van het Parlement en van klaagster blijkt dat het Parlement maatregelen heeft genomen om deel 1 van de klacht te regelen en klaagster zodoende genoegdoening heeft verschaft.

Met betrekking tot deel 2 van de klacht blijkt geen verder onderzoek nodig.

Op basis van het onderzoek van de Ombudsman naar deel 3 van de klacht blijkt er geen sprake te zijn geweest van wanbeheer door het Parlement. De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

TOEGANG TOT EXAMENKOPIE IN HET KADER VAN ALGEMEEN VERGELIJKEND ONDERZOEK

Besluit inzake klacht 342/2003/IP tegen het Europees Parlement

In februari 2003 diende de heer M. bij de Europese Ombudsman een klacht tegen het Europees Parlement in betreffende zijn deelneming aan algemeen vergelijkend onderzoek EUR/A/158/2000. Deze klacht werd door een lid van het Europees Parlement doorgezonden aan de Ombudsman.

Omdat klager niet slaagde voor examenonderdeel 1.A.d) werd hij uitgesloten van het vergelijkend onderzoek. Hij werd daarvan op de hoogte gebracht in een brief d.d. 17 juli 2002 van de aanwervingsdiensten van het Parlement.

Op 23 juli 2002 verzocht klager de jury zijn proef opnieuw te beoordelen. Bij brief van 21 oktober 2002 deelde de jury klager mee dat zij op haar vergadering van 11 oktober examenonderdeel 1.A.d) opnieuw had beoordeeld en dat zij bij haar oorspronkelijke besluit bleef om hem niet tot de volgende proeven toe te laten.

Op 28 oktober 2002 schreef klager opnieuw een brief aan de jury, waarin hij om een kopie van zijn proef en van de correctietabel verzocht. Op 12 november 2002 antwoordde de jury klager dat zij hem geen toegang tot de gevraagde documenten kon geven omdat zij zijn verzoek niet binnen de voorgeschreven termijn had ontvangen. Volgens het Parlement had klager zijn verzoek moeten indienen binnen 30 dagen te rekenen vanaf de kennisgeving van het besluit van de jury om hem van het vergelijkend onderzoek uit te sluiten.

Op 19 november 2002 schreef klager nog een brief aan de jury, waarin hij bezwaar maakte tegen het bovengenoemde besluit. Klager wees erop dat hij de jury op 23 juli 2002 had gevraagd het examenonderdeel waarvoor hij niet was geslaagd opnieuw te beoordelen. Op dat moment was er geen reden om een verzoek om toegang tot de betrokken documenten in te dienen, aangezien de jury haar besluit nog kon wijzigen. Volgens klager moest de termijn van 30 dagen voor de indiening van het verzoek om toegang tot documenten dus pas beginnen te lopen vanaf 21 oktober 2002, toen de jury definitief besloot de uitsluiting van het vergelijkend onderzoek te bevestigen. Klager ontving geen antwoord op zijn brief van 19 november 2002.

In zijn brief aan de Ombudsman beweerde klager dat de weigering van de jury om hem toegang te verlenen tot de gevraagde documenten onbillijk was en dat het Parlement zijn brief d.d. 19 november 2002 niet had beantwoord.

Klager eiste toegang tot examenonderdeel A.1.d), waarvoor hij niet was geslaagd, alsook tot de correctietabel.

ONDERZOEK

Standpunt Europees Parlement

Wat de bewering van klager betreft dat de diensten van het Parlement zijn brief d.d. 19 november 2002 niet hadden beantwoord, zei het Parlement dat het dit betreunde en legde het uit dat de brief van klager door ongelukkige omstandigheden in verband met de verhuizing van de voor de vergelijkende onderzoeken verantwoordelijke diensten zoek was geraakt.

Met betrekking tot het verzoek van klager om toegang tot examenonderdeel 1.A.d) en tot de correctietabel bracht het Parlement in herinnering dat volgens de regels voor de toegang van kandidaten tot hun gecorrigeerde examens, die tijdens de schriftelijke examens aan alle kandidaten waren rondgedeeld, de kandidaten het betrokken verzoek schriftelijk moeten indienen binnen een maand te rekenen vanaf de bekendmaking van de eindresultaten. Klager werd op 17 juli 2002 op de hoogte gebracht van de resultaten van zijn examen en verzocht op 28 oktober 2002 om toegang tot de betrokken documenten. Het verzoek van klager was bijgevolg niet overeenkomstig de ter zake geldende regels ingediend. Het Parlement stemde er niettemin mee in de Ombudsman de door klager gevraagde documenten te doen toekomen.

Opmerkingen klager

In zijn opmerkingen bracht klager de Ombudsman ervan op de hoogte dat het Parlement hem de gevraagde documenten reeds op 26 mei 2003 had toegezonden, samen met een brief waarin het hem uitlegde waarom het niet had geantwoord op zijn brief van 19 november 2002. Klager sprak zijn voldoening uit over de afloop van de zaak en dankte de Ombudsman en diens personeel voor hun inspanningen.

BESLUIT

1 Beweringen en eis van klager

1.1 In zijn klacht beweerde klager, kandidaat bij algemeen vergelijkend onderzoek EUR/A/158/2000, dat de weigering van de jury om hem toegang te verlenen tot zijn proef A.1.d) en de correctietabel onbillijk was en dat het Parlement zijn brief d.d. 19 november 2002 niet had beantwoord. Klager eiste toegang tot examenonderdeel A.1.d), waarvoor hij niet was geslaagd, alsook tot de correctietabel.

1.2 In zijn standpunt betreunde het Parlement dat zijn diensten de brief van klager van 19 november 2002 niet hadden beantwoord. Het legde uit dat de brief van klager door ongelukkige omstandigheden in verband met de verhuizing van de voor de vergelijkende onderzoeken verantwoordelijke diensten zoek was geraakt.

Met betrekking tot het verzoek van klager om toegang tot examenonderdeel 1.A.d) en de correctietabel bracht het Parlement in herinnering dat volgens de regels voor de toegang van kandidaten tot hun gecorrigeerde examens, die tijdens de schriftelijke examens aan alle kandidaten waren rondgedeeld, de kandidaten het betrokken verzoek schriftelijk moeten indienen binnen een maand te rekenen vanaf de bekendmaking van de eindresultaten. Klager werd op 17 juli 2002 op de hoogte gebracht van de resultaten van zijn examen en verzocht op 28 oktober 2002 om toegang tot de betrokken documenten. Het verzoek van klager was bijgevolg niet overeenkomstig de ter zake geldende regels ingediend. Het Parlement stemde er niettemin mee in de Ombudsman de door klager gevraagde documenten te doen toekomen.

1.3 In zijn opmerkingen bevestigde klager dat het Parlement hem de gevraagde documenten reeds op 26 mei 2003 had toegezonden, samen met een brief waarin het hem uitlegde waarom het

niet had geantwoord op zijn brief van 19 november 2002. Klager sprak zijn voldoening uit over de afloop van de zaak en dankte de Ombudsman en diens personeel voor hun inspanningen.

2 Conclusie

Uit het standpunt van het Parlement en de opmerkingen van klager blijkt dat het Parlement maatregelen heeft genomen om de zaak te regelen en zodoende klager genoegdoening heeft verschaft. De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

3.2.2 Europese Commissie

LATE BETALING VAN SUBSIDIE VOOR AIDS-PROJECT

Besluit inzake klacht 1960/2002/JMA tegen de Europese Commissie

KLACHT

In november 2002 werd bij de Ombudsman een klacht ingediend namens Colectivo de Lesbianas, Gays, Transexuales y Bisexuales de Madrid (COGAM). Volgens klager waren de relevante feiten als volgt.

In 1996 en 1997 nam klager samen met andere organisaties deel aan een AIDS-project genaamd EUROVITHA, dat werd gecoördineerd door de afdeling psychologie van de Universiteit van Tübingen in Duitsland.

Op 7 oktober 1997 aanvaardde de Commissie om een deel van het project te financieren (overeenkomst SOC 97 20113505F02 "Evaluatie van groepsbegeleidingsprogramma's voor mensen met HIV/AIDS, oprichting van een netwerk van therapeuten in D.E.I."). De partijen bij het contract waren de Commissie en de afdeling psychologie van de Universiteit van Tübingen, terwijl COGAM optrad als medecontractant.

Hoewel COGAM zijn bijdrage aan de overeenkomst in februari 1999 had voltooid, ontving het niet de desbetreffende betaling van 8200 EUR. In antwoord op de verzoeken van COGAM aan de hoofdcontractant van het project, deelde deze laatste COGAM mee dat deze situatie het gevolg was van het feit dat de Commissie haar financiële verbintenissen niet nakwam.

Op 7 juni 2002 schreef klager een brief naar de Commissie, waarin hij verzocht om informatie over de stand van het dossier en betaling van de uitstaande vergoedingen. COGAM ontving geen antwoord op deze brief.

Op basis van het bovenstaande beweerde klager, in het kort gezegd, dat de Commissie niet had geantwoord op het verzoek om informatie van COGAM van 7 juni 2002. Aangezien het project in februari 1999 werd voltooid, verzocht klager dat de Commissie de laatste betaling moest uitvoeren, zodat alle onderaannemers hun aandeel konden ontvangen.

ONDERZOEK

Standpunt Europese Commissie

In haar standpunt maakte de Commissie de volgende opmerkingen.

Op 7 oktober 1997 sloten klager, als onderaannemer, en de Eberhard Karls Universiteit, als hoofdcontractant, een overeenkomst met de Commissie voor de uitvoering van een project betreffende de "Evaluatie van groepsbegeleidingsprogramma's voor mensen met HIV/AIDS". Het project ontving communautaire steun via EUROVITHA, een Gemeenschapsprogramma ter bestrijding van AIDS. Professor H. van de Eberhard Karls Universiteit was als projectcoördinator verantwoordelijk voor de selectie van onderaannemers voor specifieke onderdelen van het project en voor het sluiten van individuele contracten. Volgens de Commissie was COGAM een van deze onderaannemers, waarmee de instelling geen rechtstreekse contractuele band had.

De financiële bijdrage van de Commissie moest worden betaald aan de hoofdcontractant, namelijk de Eberhard Karls Universiteit, na indiening van de vereiste verslagen. De eerste technische en financiële verslagen werden in oktober 1999 bij de diensten van de Commissie ingediend. Het eindverslag werd echter pas drie jaar later, in november 2002, ontvangen. Terwijl de technische aspecten van het eindverslag bevredigend leken, kon het financiële gedeelte wegens een gebrek aan bewijsstukken niet door de Commissiediensten worden goedgekeurd.

Op 27 maart 2002 schreef de Commissie naar professor H. met het verzoek het eindverslag in te dienen, zodat de volledige communautaire steun kon worden betaald. In haar brief stelde de Commissie voor dat de contractant alle onderaannemers op de hoogte zou brengen van de stand van zaken. Op 7 juni 2002 ontving de Commissie een verzoek van COGAM om betaling van zijn uitstaande vergoedingen. Uit het verzoek bleek dat de projectcoördinator niet alle onderaannemers over de situatie had ingelicht, zoals de Commissie had gevraagd.

Aangezien de Commissie geen betalingen kon verrichten aan partijen waarmee zij geen rechtstreekse contractuele band had, richtte zij bij brief van 15 oktober 2002 een dringend verzoek tot de Eberhard Karls Universiteit om de voor de laatste betaling vereiste bewijsstukken in te dienen.

Op 14 november 2002 ontving de Commissie het eindverslag van de Eberhard Karls Universiteit. Op 20 december 2002 verrichte zij de laatste betaling aan de contractant voor een bedrag van 59.859,30 EUR.

Opmerkingen klager

Op 5 mei 2003 ontving de Ombudsman de opmerkingen van klager.

COGAM legde uit dat het, op basis van de in het standpunt van de Commissie verstrekte informatie, contact had opgenomen met de projectcoördinator. De Eberhard Karls Universiteit was vervolgens overgegaan tot de betaling van de bijdrage van COGAM voor een bedrag van 8200 EUR.

Ten slotte dankte klager de Ombudsman voor zijn bijstand bij het vinden van een oplossing voor het probleem.

BESLUIT

Uit het standpunt van de Commissie en de opmerkingen van klager blijkt dat de Commissie de nodige maatregelen heeft genomen om de zaak tot tevredenheid van klager te regelen. De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

BETALING VAN CONTRACTUEEL VERSCHULDIGD BEDRAG

Besluit inzake klacht 205/2003/IJH tegen de Europese Commissie

KLACHT

Klager, directeur van het bedrijf WWP Ltd., heeft een klacht tegen de Commissie, DG Landbouw, ingediend.

Volgens klager kunnen de relevante feiten als volgt worden samengevat.

Tussen januari 1998 en december 2001 produceerde WWP Ltd. een maandelijkse aflevering van het televisieprogramma "CONTACT Europe". Iedere aflevering bestond uit vier items, die werden gesponsord door Directoraten-generaal van de Commissie in het kader van specifieke contracten, betaald door lidstaten of gefinancierd. In april 2000 leverde WWP Ltd. een item over biologische landbouw. Het budget bedroeg 25 036 EUR en zou voor de helft door het DG Landbouw en voor de andere helft door het Britse Ministerie van Buitenlandse Zaken worden gefinancierd. Het Britse Ministerie van Buitenlandse Zaken betaalde zijn helft. Zoals vaak het geval was, liet het specifieke contract van de Commissie echter lang op zich wachten. In dit geval kwam het contract er pas in juni 2000. De Commissie betaalde 60% van haar helft van de financiering bij de ondertekening van het contract. WWP Ltd. stuurde de Commissie vervolgens een factuur voor de resterende 40% en drong in 2001 en begin 2002 herhaaldelijk aan op betaling. Op 8 februari 2002 deelde de Commissie WWP Ltd. mee dat een financieel reglement van de EU was overtreden omdat WWP Ltd. het programma had gemaakt voordat het contract was toegekend, dat de resterende 40% niet zou worden betaald en dat WWP Ltd. de reeds betaalde 60% moest terugbetalen.

WWP Ltd. had een ontmoeting met het DG Landbouw en verzocht om een onderhoud met de betrokken financiële en juridische diensten om het genoemde reglement te bespreken. DG Landbouw beloofde WWP Ltd. een kopie van het reglement te bezorgen en een bijeenkomst te organiseren indien WWP Ltd. meer uitleg wenste. Ondanks herhaalde verzoeken is WWP Ltd. echter niet ingelicht over het reglement. Zijn laatste verzoeken zijn bovendien onbeantwoord gebleven.

Al vanaf de precontractuele fase was aan WWP Ltd. duidelijk gemaakt dat het zou moeten werken terwijl de bureaucratie haar achterstand wat de termijnen betreft zou proberen weg te werken. Deze situatie duurde al drie jaar en werd algemeen aanvaard door de verantwoordelijke ambtenaren in verschillende DG's van de Commissie.

In het licht van het bovenstaande voert klager aan dat een wijziging van het toepasselijke communautaire reglement met terugwerkende kracht wordt toegepast, of dat de overtreding van het reglement, indien er al sprake van was, door de verantwoordelijke Commissieambtenaren is begaan.

Klager eist dat de Commissie haar standpunt herziet en de nog verschuldige 40% met rente betaalt, alsmede een vergoeding voor de tijd die hij aan de zaak heeft besteed.

ONDERZOEK

De Ombudsman zond de klacht voor een standpunt door aan de Commissie.

Gezien de verklaring van klager dat het Britse Ministerie van Buitenlandse Zaken zijn helft van de financiering van het project stipt had betaald, verzocht de Ombudsman de Britse autoriteiten om,

overeenkomstig artikel 3, lid 3, van het Statuut van de Ombudsman⁵⁰, alle informatie te verstrekken die nuttig kon zijn voor zijn onderzoek met betrekking tot de klacht. Er kwam geen antwoord op dit verzoek.

Standpunt Commissie

In mei 2003 verklaarde de Commissie dat de bevoegde diensten van de Commissie, na het dossier in het licht van de bij de Ombudsman ingediende klacht opnieuw te hebben bekeken, hadden besloten het gevraagde bedrag te betalen; de nodige administratieve maatregelen zouden zo spoedig mogelijk worden genomen.

In juli 2003 zond de Commissie een kopie door van een brief aan klager waarin zij de betaling van het betwiste bedrag op de bankrekening van klager bevestigde.

Opmerkingen klager

Klager bracht de diensten van de Ombudsman er telefonisch van op de hoogte dat hij het verschuldigde bedrag met rente had ontvangen en dat hij tevreden was. Hij dankte de Ombudsman voor zijn hulp. Klager stuurde ook een kopie van de brief d.d. 2 september 2003 aan het hoofd van eenheid AII.1 van DG Landbouw van de Commissie, waarin hij laatstgenoemde dankte voor de betaling van de 5 008 EUR en de verschuldigde rente van 659,83 EUR en vaststelde dat de zaak geregeld was.

BESLUIT

1 Niet-betaling van contractueel verschuldigd bedrag

1.1 Klager is de directeur van een bedrijf dat een item van een door de Commissie gefinancierd televisieprogramma had geproduceerd. Volgens klager deelde het DG Landbouw van de Commissie zijn bedrijf mee dat een financieel reglement van de EU was overtreden omdat het bedrijf het item had geproduceerd voordat het betrokken contract was toegekend, dat de resterende 40% niet zou worden betaald en dat het bedrijf de reeds betaalde 60% moest terugbetalen. Klager eist dat de Commissie haar standpunt herziet en de resterende 40% met de verschuldigde rente betaalt, alsmede een vergoeding voor de tijd die klager aan de zaak heeft besteed.

1.2 De Commissie verklaarde in haar standpunt dat de bevoegde diensten van de Commissie, na het dossier in het licht van de bij de Ombudsman ingediende klacht opnieuw te hebben bekeken, hadden besloten het gevraagde bedrag te betalen en dat de nodige administratieve maatregelen zo spoedig mogelijk zouden worden genomen. De Commissie stuurde vervolgens een kopie van de brief waarin zij bevestigde dat het betwiste bedrag op de bankrekening van klager was gestort.

1.3 Klager bevestigt dat hij tevreden is met de betaling van 5 008 EUR en de rente van 659,83 EUR die hij van de Commissie heeft ontvangen en dat de zaak is geregeld.

1.4 In het licht van het bovenstaande is de Ombudsman van mening dat de Commissie adequate maatregelen heeft genomen om de klacht te regelen en zodoende klager genoegdoening heeft verschaft.

⁵⁰

“De autoriteiten van de lidstaten zijn gehouden op verzoek van de ombudsman via de Permanente Vertegenwoordigingen van de lidstaten bij de Europese Gemeenschappen alle informatie te verstrekken die licht kan werpen op gevallen van wanbeheer door de communautaire instellingen of organen, tenzij die informatie onder wettelijke of bestuursrechtelijke bepalingen op het gebied van de geheimhouding valt of onder andere voorschriften waardoor zij niet doorgegeven mag worden. In het laatste geval kan de betrokken lidstaat de ombudsman echter toestaan van die informatie kennis te nemen op voorwaarde dat hij zich ertoe verbindt de inhoud niet te verspreiden.”

2 Conclusie

Uit de opmerkingen van de Commissie en van klager blijkt dat de Commissie het nodige heeft gedaan om de zaak te regelen en aldus klager genoegdoening heeft verschaft. De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

NIET VERRICHTEN VAN LAATSTE BETALING IN HET KADER VAN EEN ONDERZOEKSPROJECT

Besluit inzake klacht 1173/2003/(TN)IJH tegen de Europese Commissie

In juni 2003 werd bij de Ombudsman een klacht namens de Universiteit van Stockholm ingediend. In de klacht werd beweerd dat de Commissie de laatste betaling voor een onderzoeksproject met contractnummer ERBBIO 4 CTT 960158 niet had verricht.

Volgens klager kwamen de relevante feiten in het kort op het volgende neer.

De Universiteit van Stockholm was een van de deelnemers aan een onderzoeksproject dat werd gecoördineerd door het Italiaanse bedrijf CHIRON en gefinancierd door de Commissie. Toen CHIRON de klacht indiende, was het al zes maanden op de laatste betaling in het kader van het project aan het wachten. Een deel van de laatste betaling was verschuldigd aan de Universiteit van Stockholm. In totaal was aan CHIRON 196,528 EUR verschuldigd, waarvan 60,000 EUR bestemd was voor de Universiteit van Stockholm.

In juni 2002 probeerde klager te achterhalen waarom de laatste betaling was uitgebleven. In december 2002 stuurde de Universiteit van Stockholm de Commissie aanvullende bewijsstukken, waarna de Commissie bevestigde dat de betaling aan CHIRON binnen een paar weken zou worden verricht. Omdat de betaling maar op zich liet wachten, nam klager in de daaropvolgende maanden ongeveer tien maal telefonisch contact op met de Commissie. De Commissie deelde hem mee dat als gevolg van een interne reorganisatie een operationele schakel in de controle ("operational verifier") ontbrak en dat dit de reden was waarom de betaling niet kon worden verricht. In mei 2003 schreef klager de Commissie een brief over de zaak, waarop hij geen antwoord kreeg.

Klager beweert dat de Commissie de laatste betaling voor het onderzoeksproject met contractnummer ERBBIO 4 CTT 960158 niet heeft verricht.

Klager eist dat de laatste betaling, samen met de rente voor de vertraging, aan de coördinator CHIRON in Italië wordt gedaan.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

In haar standpunt maakte de Commissie de volgende opmerkingen.

Het betrokken contract wordt beheerd door het Directoraat-Generaal Onderzoek (DG RTD) van de Commissie. De wetenschappelijke output van het contract werd op 29 juli 2002 goedgekeurd, waarna het dossier werd doorgestuurd naar het Directoraat dat verantwoordelijk was voor het betrokken budget. Op 31 juli 2002 nam de voor betalingen bevoegde ambtenaar binnen dit Directoraat contact op met de coördinator CHIRON, omdat er correcties in de kostenstaten moesten worden aangebracht. De gevraagde correcties kwamen pas op 5 december 2002 binnen en de betaling werd verwerkt op 19 december 2002, toen de begroting voor 2002 al was afgesloten.

Na de opening van de begroting voor 2003 voerde de bevoegde ambtenaar de betaling op 28 februari 2003 opnieuw in. Wegens organisatorische problemen binnen DG RTD konden de noodzakelijke handtekeningen, inclusief deze van de financieel controleur en de ordonnateur, pas op 11 juli

2003 worden verkregen. De betaling werd op 21 juli 2003 overgemaakt op de bankrekening van CHIRON.

De Commissie geeft toe dat de betaling vanaf 5 december 2002 verschuldigd was en binnen 60 dagen, d.w.z. uiterlijk op 5 februari 2003, had moeten worden verricht. De Commissie zal bijgevolg tot de betaling van rente over de periode van 6 februari 2003 tot 21 juli 2003 overgaan, zodra zij een desbetreffende vordering van klager heeft ontvangen. Zonder deze vordering kan zij geen opdracht tot betaling geven. Er is hierover reeds contact opgenomen met klager.

De Commissie excuseert zich voor de late betaling en verzekert de Ombudsman dat het financiële circuit thans bevredigend werkt.

Opmerkingen klager

Klager bevestigde tijdens een telefoongesprek met de diensten van de Ombudsman dat de Universiteit van Stockholm de laatste betaling had ontvangen en dat de betaling van de rente onderweg was, of misschien zelfs al op de bankrekening van CHIRON stond. Hij was bijgevolg tevreden over de afloop van de zaak en bedankte de Ombudsman voor zijn hulp.

BESLUIT

1 Niet verrichten van laatste betaling voor een onderzoeksproject

1.1 De klacht betreft de bewering dat de Commissie naliet de laatste betaling te verrichten aan de coördinator van een onderzoeksproject met contractnummer ERBBIO 4 CTT 960158, waaraan de Universiteit van Stockholm meewerkte. Klager, die de klacht namens de Universiteit van Stockholm indiende, eiste derhalve dat de laatste betaling samen met de achterstandsrente aan de coördinator werd overgemaakt.

1.2 De Commissie geeft toe dat de betaling verschuldigd was vanaf 5 december 2002 en binnen 60 dagen had moeten worden verricht. Wegens organisatorische problemen binnen DG RTD kon de betaling echter pas op 21 juli 2003 op de bankrekening van CHIRON worden overgemaakt. De Commissie verontschuldigde zich voor de late betaling en verzekerde de Ombudsman dat het financiële circuit nu bevredigend werkte. De Commissie nam het initiatief om rente te betalen over de periode van 6 februari 2003 tot 21 juli 2003.

1.3 Klager bevestigt dat de Universiteit van Stockholm de laatste betaling heeft ontvangen en dat de betaling van de rente onderweg is. Hij is derhalve tevreden.

1.4 In het licht van het bovenstaande is de Ombudsman van mening dat de Commissie adequate maatregelen heeft genomen om de zaak te regelen en klager zodoende voldoening heeft geschonken.

2 Conclusie

Uit de opmerkingen van de Commissie en klager blijkt dat de Commissie maatregelen heeft genomen om de zaak op te lossen en zodoende klager voldoening heeft geschonken. De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

3.2.3 Europese Rekenkamer

BEWEERD GEBREK AAN INFORMATIE OVER UITSLUITING VAN VERGELIJKEND ONDERZOEK VAN REKENKAMER

Besluit inzake klacht 207/2003/OV tegen de Rekenkamer

KLACHT

Volgens klager kwamen de relevante feiten op het volgende neer.

Klager was kandidaat bij algemeen vergelijkend onderzoek CC/A/12/02, dat door de Rekenkamer was georganiseerd voor de aanwerving van administrateurs (loopbaan A7/A6) op het gebied van informatica (PB C 145A van 18 juni 2002).

Bij brief van 29 november 2002 stelde het secretariaat van de jury klager ervan op de hoogte dat hij helaas niet kon worden toegelaten tot het examen omdat "na een vergelijkend onderzoek van de titels, diploma's en beroepservaring van alle kandidaten, uw naam niet voorkomt in de lijst van de beste kandidaten die worden opgeroepen om deel te nemen aan het examen, zoals bepaald in deel VII van de aankondiging van algemeen vergelijkend onderzoek" (vertaling door de diensten van de Ombudsman).

Deel VII van de aankondiging van vergelijkend onderzoek bepaalt het volgende: "Na het waarden van de schriftelijke bewijsstukken worden de kandidaten met de 50 hoogste puntenwaarderingen toegelaten tot het schriftelijke examen". In deel VI van de aankondiging staat dat de schriftelijke bewijsstukken van de kandidaten met maximaal 40 punten zullen worden gewaardeerd (10 punten voor andere aanvullende diploma's dan die welke voor toelating tot het vergelijkend onderzoek zijn vereist, en 30 punten voor beroepservaring in aanvulling op die bedoeld in punt III.B.3 van de aankondiging).

Op 8 december 2002 schreef klager de jury met het verzoek zijn kandidatuur opnieuw te onderzoeken. Hij vroeg hem te laten weten: a) welke criteria waren gebruikt voor de beoordeling (waardering) van de titels, diploma's en beroepservaring, b) zijn punten en c) de punten van de laatste wel toegelaten kandidaat. Hij ontving geen antwoord.

Op 29 januari 2003 diende klager de onderhavige klacht bij de Ombudsman in, waarin hij eiste dat:

- 1 de Rekenkamer hem zou informeren over: a) de bij de beoordeling (waardering) van de titels, diploma's en beroepservaring van de kandidaten toegepaste criteria, b) zijn punten en c) de punten van de laatste wel toegelaten kandidaat;
- 2 de jury zijn kandidatuur opnieuw zou onderzoeken.

Op 14 februari 2003 stuurde klager aanvullende informatie betreffende zijn klacht. Hij had een antwoord van de jury gekregen, die hem zijn punten had meegedeeld (0/10 voor zijn diploma's en 14,64/30 voor zijn beroepservaring), maar niets had gezegd over de specifieke criteria die zij had gebruikt voor het beoordelen van de diploma's en de beroepservaring van de kandidaten, noch over de punten van de laatste wel toegelaten kandidaat.

De jury verklaarde dat kandidaten met betere cijfers minstens één ander aanvullend diploma dan die welke voor toelating tot het vergelijkend onderzoek waren vereist hadden behaald. Klager wees er echter op dat beide diploma's die hij had behaald toegang geven tot studies waarmee de doctorsgraad kan worden behaald en op een gebied liggen dat verband houdt met de aard van de omschreven functie.

Met betrekking tot de beroepservaring verklaarde klager dat de jury had geantwoord dat kandidaten die beter waren geplaatst op de ranglijst ongeveer 10 jaar of meer ervaring hadden. In punt III.B.3 van de aankondiging van vergelijkend onderzoek staat echter dat een beroepservaring van ten minste 3 jaar is vereist. Klager heeft 7 jaar ervaring en kreeg daar slechts 14,64/30 voor.

Ten slotte verklaarde klager dat hij weet had van een kandidaat zonder aanvullend diploma en zonder 10 jaar ervaring die was toegelaten tot de schriftelijke examens. Omdat de schriftelijke examens op 28 februari 2003 zouden plaatsvinden, vroeg klager zijn klacht zo spoedig mogelijk te behandelen.

ONDERZOEK

Standpunt Rekenkamer

In haar standpunt merkte de Rekenkamer op dat klager de voorzitter van de jury bij brief van 8 december 2002 om informatie had verzocht over: a) de criteria voor de beoordeling (waardering) van de titels, diploma's en beroepservaring van de kandidaten, b) zijn punten en c) de punten van de laatste toegelaten kandidaat. Bij brief van 30 januari 2003 had de voorzitter van de jury klager in antwoord op zijn verzoek wat algemenere informatie verstrekt en zijn eigen punten meegedeeld.

Na de zaak verder te hebben onderzocht, besloot de Rekenkamer klager bovendien de informatie te verstrekken waarom hij onder a) en c) had gevraagd. In een brief van 2 mei 2003 zette de voorzitter van de jury klager nader uiteen welke beoordelingscriteria voor de titels, diploma's en beroepservaring waren gebruikt en deelde hij hem mee dat hij op basis van die berekening 14,64/30 punten had gehaald en dat de laatste wel toegelaten kandidaat 32 punten had gehaald. In de bijlage bij haar standpunt voegde de Rekenkamer de briefwisseling tussen de voorzitter van de jury en klager toe.

De voorzitter van de jury had de door klager gehaalde punten opnieuw berekend en bevestigde dat er geen vergissing was begaan. Gelet op het feit dat klager minder dan de helft van de punten van de laatste wel toegelaten kandidaat had gehaald, werd het besluit hem niet tot het schriftelijke examen toe te laten gehandhaafd. Klager heeft nu alle informatie ontvangen die hij had gevraagd.

Opmerkingen klager

Klager maakte geen opmerkingen over het standpunt van de Rekenkamer.

BESLUIT

1 Informatie over de selectieprocedure

1.1 Klager vraagt de Rekenkamer hem te informeren over: a) de bij de beoordeling (waardering) van de titels, diploma's en beroepservaring van de kandidaten toegepaste criteria, b) zijn punten en c) de punten van de laatste wel toegelaten kandidaat.

1.2 In haar standpunt merkt de Rekenkamer op dat de voorzitter van de jury, bij brief van 30 januari 2003, klager in antwoord op zijn verzoek wat algemenere informatie heeft verstrekt en zijn eigen punten heeft meegedeeld. In een aanvullende brief van 2 mei 2003 heeft de voorzitter van de jury klager bovendien de onder a) en c) gevraagde informatie verstrekt, namelijk de specifieke beoordelingscriteria voor de titels, diploma's en beroepservaring en het feit dat klager 14,64/40 punten had gehaald. Aan klager is ook meegedeeld dat de laatste wel toegelaten kandidaat een score van 32/40 punten heeft gehaald.

1.3 Uit het bovenstaande blijkt dat klager alle informatie heeft gekregen waarom hij had gevraagd. Dit aspect van de klacht blijkt dan ook tot genoegdoening van klager geregeld door de Rekenkamer.

2 Eis inzake hernieuwd onderzoek van kandidatuur klager

2.1 Klager vraagt dat zijn kandidatuur opnieuw wordt onderzocht.

2.2 De Rekenkamer merkt op dat de jury de door klager gehaalde punten opnieuw heeft berekend en heeft bevestigd dat er geen vergissing is begaan. Aangezien klager minder dan de helft van de punten van de laatste wel toegelaten kandidaat heeft gehaald, wordt het besluit hem niet tot het schriftelijke examen van het vergelijkend onderzoek toe te laten gehandhaafd.

2.3 De Ombudsman stelt vast dat de jury in haar brief d.d. 2 mei 2003 klager eerst heeft uitgelegd hoe zijn punten, zowel voor het aanvullende diploma als voor de aanvullende beroepservaring, werden berekend. Wat de beroepservaring betreft, was voor iedere periode van beroepservaring een cijfer gegeven dat gelijk was aan het aantal maanden, vermenigvuldigd met een coëfficiënt voor bepaalde gebieden van ervaring die verband houden met de functie.

2.4 De Ombudsman vindt dat de uitleg die de jury aan klager heeft gegeven redelijk lijkt. De Ombudsman is derhalve van oordeel dat er met betrekking tot dit aspect van de klacht geen sprake was van wanbeheer.

3 Conclusie

Uit de opmerkingen van de Rekenkamer blijkt dat de instelling maatregelen heeft genomen om het eerste deel van de klacht te regelen en klager zodoende genoegdoening heeft verschaft.

Op basis van het onderzoek van de Ombudsman met betrekking tot het tweede deel van de klacht blijkt er geen sprake te zijn geweest van wanbeheer door de Rekenkamer. De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

3.2.4 Europese Commissie en Rekenkamer

COMMISSIE STEMT IN MET HET VERRICHTEN VAN LAATSTE BETALING

Besluit inzake klacht 1915/2002/BB tegen de Europese Commissie en de Rekenkamer

KLACHT

De Europese Commissie en het Interdisciplinary Centre for Comparative Research in the Social Sciences (hierna "het ICCR"), als een van de belangrijkste contractanten, ondertekenden op 22 december 1999 in het kader van het vijfde kaderprogramma contract nr. 1999-TN.10869 betreffende het thematische netwerk "TRANS-TALK". Dit contract bestreek een periode van 18 maanden (januari 2000-eind juni 2001). De totale kosten voor het project werden op 601,015 EUR geraamd en het eerste - tussen de vijf hoofdcontractanten te verdelen - voorschot werd vastgesteld op 180,305 EUR. Het ICCR diende met regelmatige tussenpozen van zes maanden kostenstaten in.

Op 31 oktober 2001 werd het ICCR ervan in kennis gesteld dat de Rekenkamer een controle van het project zou uitvoeren. De controle vond op 16 t/m 18 januari 2002 plaats. Volgens klagers verklaarden de financieel controleurs dat zij tegen eind januari 2002 hun verslag bij de Commissie zouden indienen.

Het ICCR diende in augustus 2001 de laatste kostenstaat bij de Commissie in. Op 11 december 2001 keurde het DG TREN van de Commissie de kostenstaat goed. Aangezien het ICCR niets van de

Commissie hoorde, nam de projectcoördinator op 26 februari 2002 per e-mail contact op met de financiële ambtenaar van de Commissie om te vragen hoe het met de laatste betaling stond. Zij werd er per e-mail d.d. 28 februari 2002 van op de hoogte gebracht dat de laatste betaling niet kon worden verricht voordat de Commissie het verslag van de Rekenkamer had ontvangen.

Op 13 juni 2002 stuurde de financiële ambtenaar van de Commissie het verslag van de financieel controleurs per e-mail door samen met een verzoek om enkele ophelderingen. Het controleverslag was gedateerd 15 april 2002. Het ICCR verstrekke de Commissie op 14 juni 2002 per e-mail de gevraagde informatie. Op 8 juli 2002 deed het ICCR, op eigen initiatief, een volledig standpunt over het verslag van de Rekenkamer aan de financiële ambtenaar van de Commissie toekomen.

In een brief d.d. 12 juli 2002 vroeg het ICCR de Commissie formeel hoe het met de laatste betaling van het contract stond. De Commissie stuurde in augustus 2002 een niet gedateerd antwoord waarin zij verklaarde dat de betaling op grond van artikel 3.2 van bijlage II bij het contract zou worden opgeschort. Op 29 augustus 2002 deelde het ICCR de Commissie mee dat het niet kon aanvaarden dat artikel 3.2 werd aangevoerd als reden voor de opschorting van de laatste betaling. Op deze brief kwam volgens klagers geen antwoord van de Commissie.

Op 24 oktober 2002 dienden klagers namens het ICCR bij de Ombudsman een klacht tegen de Europese Commissie en de Rekenkamer in. De klacht betreft de openstaande laatste betaling van 80,671.61 EUR voor contract nr. 1999-TN.10869 inzake het thematische netwerk "TRANS-TALK" en de door de Rekenkamer verrichte controle.

Met betrekking tot de Europese Commissie beklagden klagers zich over het volgende:

- 1) gebrek aan informatie over de stand van zaken wat de controle en de laatste betaling betreft;
- 2) niet-betaling van de openstaande laatste betaling van 80,671.61 EUR.

Klagers eisten de voldoening van de laatste betaling met achterstandsrente en een officieel standpunt van de Europese Commissie over de door de Rekenkamer uitgevoerde controle en over de door beide instellingen gevolgde procedures.

Met betrekking tot de Rekenkamer beweerden klagers dat in het controleverslag verkeerde conclusies waren getrokken en geen rekening was gehouden met de inbreng van het ICCR, en dat het verslag bovendien met onnodige vertraging aan de Commissie was voorgelegd.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

In haar standpunt maakte de Commissie de volgende opmerkingen.

In het kader van het beheer van RTD-werkzaamheden onder contract in het kader van het vijfde kaderprogramma had de Rekenkamer een controle van contract nr. 1999- TN.10869 - thematisch netwerk "TRANS-TALK" uitgevoerd bij het ICCR in Wenen. In het controleverslag werden bepaalde complexe en ernstige zaken aan de orde gesteld, die zorgvuldig moesten worden bekeken door de financiële diensten van de Commissie.

De Rekenkamer kwam tot de conclusie dat sommige gedeclareerde kosten niet subsidiabel waren en dat er geen bewijsstukken over waren verstrekt. Volgens haar was er met name sprake van: overfacturering voor kostenstaten door de begunstigde; niet-naleving van het contract door de begunstigde wat de aanwending van budgetpercentages betreft; declaratie van een consultant in onderaanneming als vaste werknemer.

Op basis van het verslag van de Rekenkamer besloot de Commissie de betalingen aan de begunstigde op te schorten tot zij alle aanvullende stukken die de begunstigde had verstrekt had onderzocht.

Op 28 februari 2002 bracht de Commissie het ICCR op de hoogte van de situatie met betrekking tot de laatste betaling en haar onderzoek in het kader van de controle. De discussies met het ICCR begonnen in de zomer van 2002. Terwijl die discussies nog liepen, werden de discussies tussen de Commissie en de Rekenkamer in het najaar van 2002 afgerond. Terwijl de Commissie aan haar aanvullend onderzoek begon bevestigde zij, in augustus 2002, het ICCR dat alle betalingen geschorst waren. De Commissie verzocht het ICCR bij brief van 5 december 2002 om aanvullende informatie. Nadat zij het antwoord van het ICCR d.d. 24 januari 2003 had ontvangen, deelde de Commissie het ICCR mee dat dit antwoord werd onderzocht met het oog op een spoedige regeling van de laatste betaling.

Op 13 mei 2003 deelde de Commissie het ICCR mee dat de laatste betaling ten bedrage van 50,821.03 EUR was verricht. Volgens de Commissie kon een bedrag van 29,799.63 EUR niet in aanmerking worden genomen, omdat daarvoor overschrijvingen tussen verschillende kostencategorieën nodig waren, waarvoor voorafgaande goedkeuring verplicht was.

Opmerkingen klagers over standpunt van Commissie

Klagers merkten, samengevat, het volgende op.

Door deze zaak worden ook algemene vraagstukken aan de orde gesteld in verband met de vertraging waarmee de communautaire instellingen antwoorden op herhaalde vragen om informatie en de duur van het proces. Volgens klagers vereist het transparantiebeginsel dat deze algemene vraagstukken worden aangepakt.

Na het antwoord van klagers aan de Commissie d.d. 27 mei 2003 was de Commissie overgegaan tot de betaling van het resterende bedrag van 20,447.79 EUR.

Standpunt Rekenkamer

De Rekenkamer maakte, samengevat, de volgende opmerkingen.

Het document waar deze klacht om draait, is geen door de Rekenkamer aangenomen verslag, maar een sectorbrief. De bedoeling van een sectorbrief is de voorlopige bevindingen van een controle te presenteren aan de gecontroleerde, en op het gebied van het interne beleid is dat de Commissie. Na een verdere analyse van de reactie van de Commissie op de feitelijke informatie en de daarmee verband houdende opmerkingen in de sectorbrief, kunnen deze bevindingen vervolgens de basis vormen voor opmerkingen in verslagen van de Rekenkamer. In sommige gevallen kunnen er ook corrigerende maatregelen van de Commissie nodig zijn. Aangezien bevindingen en opmerkingen in de fase van een sectorbrief van voorbereidende aard zijn en in beginsel nog verder moeten worden onderzocht, blijven zij betrouwbaar tussen de Rekenkamer en de Commissie.

In het onderhavige geval werd de sectorbrief nr. 740/02, waarin verslag werd uitgebracht over de bevindingen van de controle van het "TRANS-TALK"-contract, gericht aan de Commissaris verantwoordelijk voor het DG Energie en Vervoer (TREN). Zoals gebruikelijk, werd de elektronische versie van deze sectorbrief vervolgens aan de verbindingssambtenaar in DG TREN gestuurd. Er blijkt echter een elektronische kopie van de vertrouwelijke sectorbrief door een ambtenaar van de Commissie aan het ICCR te zijn doorgestuurd.

Wat de bewering inzake verkeerde conclusies betreft, merkte de Rekenkamer op dat de financieel controleurs van de Rekenkamer de beleidslijnen en normen voor de controle van de Rekenkamer (Court's Audit Policies and Standards, CAPS) en internationaal erkende controlenormen, zoals die van de International Organization of Supreme Audit Institutions (INTOSAI) toepassen. De procedures van de Rekenkamer voorzien bovendien in een uitgebreide interne kwaliteitscontrole voordat de controlebevindingen en opmerkingen aan de gecontroleerde worden voorgelegd. Deze normen en procedures waren in het onderhavige geval gevolgd.

Met betrekking tot de bewering dat er geen rekening was gehouden met de inbreng van het ICCR, merkte de Rekenkamer op dat het controleteam rekening had gehouden met alle door klagers verstrekte informatie voorzover die van belang werd geacht voor de controle. Alle bevindingen in

de aan de Commissie gestuurde sectorbrief berusten op voldoende en relevante controle-informatie die is gebaseerd op informatie die is verzameld en verkregen tijdens en na de controle in de gebouwen van het ICCR, alsook van de Commissie.

Wat de bewering inzake onnodige vertraging betreft, voerde de Rekenkamer aan dat een sectorbrief volgens de Handleiding voor de controle van de Rekenkamer binnen twee maanden na de afsluiting van het controlebezoek moet worden verzonden. Maar dit interne voorschrift bindt de Rekenkamer niet ten aanzien van klagers. Het feit dat de sectorbrief in dit geval werd verzonden met een geringe - zeker niet als onnodig te bestempelen - vertraging, is bovendien op generlei wijze schadelijk geweest voor de belangen van klagers.

Opmerkingen klagers over standpunt Rekenkamer

Klagers maakten, samengevat, de volgende opmerkingen.

Volgens klagers had de financieel controleur van de Rekenkamer tegen het ICCR gezegd dat het aan de Commissie is om de beslissing te nemen of het verslag aan het ICCR wordt doorgegeven.

Klagers herhalen dat er door de financieel controleurs geen rekening werd gehouden met de standpunten van het ICCR.

Klagers beklemtonen dat het ICCR nooit heeft beweerd dat de vertraging in de behandeling van hun zaak uitsluitend te wijten was aan de Rekenkamer, maar dat het wel heeft gesproken van een gecombineerd effect van de ondoorzichtige procedures van de Commissie en de Rekenkamer en de manier waarop die aan elkaar worden gekoppeld. Klagers blijven erbij dat de vertraging de belangen van het ICCR hebben geschaad, aangezien de zaak meer dan een jaar nadat de controle had plaatsgevonden nog altijd niet was geregeld.

VERDER ONDERZOEK

Op 14 oktober en 5 november 2003 nam het secretariaat van de Europese Ombudsman telefonisch contact op met een van de klagers, die namens beide klagers sprak, over de opmerkingen die de Ombudsman op 29 september 2003 had ontvangen. Klagers bevestigden dat de Commissie was overgegaan tot betaling van de openstaande laatste betaling. Klagers waren akkoord gegaan met de interpretatie van de Commissie inzake overschrijvingen tussen kostencategorieën waarvoor overeenkomstig artikel 17, lid 4, van de algemene voorwaarden voorafgaande goedkeuring verplicht is. Hierdoor kon een bedrag van ongeveer 9,000 EUR niet in de laatste betaling worden opgenomen. Klagers deelden het secretariaat van de Ombudsman mee dat het ICCR geen opmerkingen had gestuurd op de brief van de Commissie van 14 juli 2003, waarin de Commissie een regeling voorstelde en meedeelde dat indien zij binnen een maand geen opmerkingen van klagers ontving, het project officieel zou worden afgesloten en geen verdere kosten meer zouden kunnen worden geclaimd. Klagers bevestigden dat het ICCR door geen opmerkingen te maken over de voorgestelde regeling de facto had aanvaard dat er geen rente voor de geschorste laatste betaling zou worden betaald. Klagers waren tevreden over de regeling van de laatste betaling.

BESLUIT

1 Voorafgaande opmerking

1.1 In hun opmerkingen voeren klagers aan dat door deze zaak ook algemene vraagstukken aan de orde worden gesteld in verband met de vertraging waarmee de communautaire instellingen antwoorden op herhaalde vragen om informatie en de duur van het proces.

1.2 De Ombudsman begrijpt de bezorgdheid van klagers over het algemene vraagstuk van procedures waarbij twee of meer communautaire instellingen tegelijkertijd onderzoek verrichten of betrokken zijn bij processen die van invloed zijn op de behandeling van een zaak. De Ombudsman vindt dat deze algemene kwestie niet doeltreffend kan worden behandeld in het kader van het

onderhavige onderzoek. Klagers hebben de mogelijkheid om hierover desgewenst een nieuwe klacht bij de Ombudsman in te dienen.

2 Beweerd gebrek aan informatie door Commissie over de stand van zaken in verband met de controle en de laatste betaling

2.1 Klagers beklagen zich over een gebrek aan informatie door de Commissie over de stand van zaken in verband met de controle en de laatste betaling.

2.2 De Commissie beweert dat zij klagers op 28 februari 2002 op de hoogte heeft gebracht van de situatie met betrekking tot de laatste betaling en haar onderzoek in het kader van de controle van de Rekenkamer, nadat zij van klagers op 26 februari 2002 een e-mail had ontvangen. De discussies met het ICCR begonnen in de zomer van 2002. Op 12 juli 2002 informeerden klagers naar de stand van zaken met betrekking tot de laatste betaling. In augustus 2002 bevestigde de Commissie klagers dat alle betalingen wegens een controle van de Rekenkamer waren geschorst. Op 29 augustus 2002 verzochten klagers de Commissie hun zaak opnieuw te bekijken. Op 5 december 2002 verzocht de Commissie klagers om aanvullende informatie. Op 11 februari 2003 stuurde de Commissie, na ontvangst van de gevraagde aanvullende informatie, een ontvangstbevestiging met een voorlopig antwoord. Op 13 mei 2003 stelde de Commissie klagers ervan in kennis dat zij de procedure voor de laatste betaling op gang had gebracht.

2.3 De Ombudsman is van mening dat de Commissie klagers informatie heeft verstrekt over de stand van zaken met betrekking tot de controle voorzover die controle van invloed was op de procedure van de Commissie om de openstaande laatste betaling te doen. Voorts blijkt de Commissie klagers voldoende te hebben geïnformeerd over de schorsing van de laatste betaling. Met betrekking tot deze bewering blijkt er derhalve geen sprake te zijn van wanbeheer door de Commissie.

3 Bewering inzake niet-betaling van de openstaande laatste betaling met rente en de claim tot schadevergoeding

3.1 Klagers beweren dat de Commissie de openstaande laatste betaling ten bedrage van 80,671.61 EUR voor thematisch-netwerkcontract nr. 1999-TN.10869 "TRANS-TALK" in het kader van het vijfde kaderprogramma niet heeft verricht.

3.2 De Commissie verklaart dat de laatste betaling ten bedrage van 50,821.03 EUR op 13 mei 2003 werd verricht. Volgens de Commissie kon er geen rekening worden gehouden met een bedrag van 29,799.63 EUR omdat daarvoor een overschrijving tussen kostencategorieën nodig was waarvoor voorafgaande goedkeuring verplicht was.

3.3 In hun opmerkingen delen klagers de Ombudsman mee dat de Commissie, na ontvangst van hun antwoord d.d. 27 mei 2003, is overgegaan tot de betaling van het bedrag van 20,447.79 EUR.

3.4 Het secretariaat van de Europese Ombudsman nam in verband met de opmerkingen telefonisch contact op met een van de klagers, die namens beide klagers sprak. Klagers waren akkoord gegaan met de interpretatie van de Commissie inzake overschrijvingen tussen kostencategorieën waarvoor overeenkomstig artikel 17, lid 4, van de algemene voorwaarden voorafgaande goedkeuring verplicht is. Hierdoor kon een bedrag van ongeveer 9,000 EUR niet in de laatste betaling worden opgenomen. Klagers deelden de Ombudsman mee dat het ICCR door geen opmerkingen te maken over de voorgestelde regeling de facto had aanvaard dat er geen rente voor de geschorste laatste betaling zou worden betaald. Klagers namen genoegen met de schikking.

3.5 Op basis van de door de Europese Commissie en klagers verstrekte informatie is de Ombudsman van oordeel dat de Commissie de zaak heeft geregeld en zodoende de klager genoegdoening heeft verschaft.

4 Eis inzake een officieel standpunt van de Commissie over de controle en de gevolgde procedures

4.1 Klagers eisen dat de Commissie een officieel standpunt over de controle en de gevolgde procedures inneemt.

4.2 Volgens de Europese Ombudsman valt dit aspect van de zaak onder de regeling die is beschreven in punt 3 van het besluit.

5 Beweringen inzake het verslag van de Rekenkamer

5.1 Klagers beweren dat in het verslag van de Rekenkamer verkeerde conclusies zijn getrokken en geen rekening is gehouden met de inbreng van het ICCR.

5.2 De Rekenkamer zegt dat zij rekening heeft gehouden met alle door klagers verstrekte informatie voorzover die voor de controle van belang werd geacht en dat alle bevindingen in de sectorbrief op voldoende en relevante controle-informatie berusten. De Rekenkamer stelt ook dat zij geen verkeerde conclusies heeft getrokken.

5.3 De Ombudsman is van mening dat er geen bewijs is om te beweren dat de Rekenkamer geen rekening heeft gehouden met de inbreng van klagers. Voorts wijst niets erop dat de conclusies van de Rekenkamer verkeerd of onredelijk zouden zijn. Ook met betrekking tot deze aspecten van de zaak blijkt er derhalve geen sprake te zijn van wanbeheer.

6 Bewering inzake onnodige vertraging door de Rekenkamer

6.1 Klagers beweren dat er bij de indiening van het verslag van de Rekenkamer bij de Commissie onnodige vertraging is opgetreden. Volgens klager werd het controlebezoek afgerond op 18 januari 2002 en was het controleverslag gedateerd 15 april 2002.

6.2 In haar standpunt verklaart de Rekenkamer dat overeenkomstig de Handleiding voor de controles van de Rekenkamer een sectorbrief binnen twee maanden na de afsluiting van het controlebezoek moet worden verstuurd. De Rekenkamer geeft toe dat de sectorbrief in het onderhavige geval met een geringe vertraging werd verzonden, maar vindt dat de vertraging niet als overdreven kan worden bestempeld.

6.3 De Ombudsman merkt op dat de Handleiding voor de controles van de Rekenkamer een niet-gepubliceerde interne gids is, die niet is bedoeld om aanspraken voor derden te vestigen. In deze omstandigheden is de Ombudsman niet van mening dat de door de Rekenkamer toegegeven geringe vertraging een geval van wanbeheer is.

6.4 Met betrekking tot dit aspect van de zaak stelt de Ombudsman derhalve geen wanbeheer vast.

7 Conclusies

De Ombudsman stelt geen wanbeheer vast in verband met de eerste bewering van klagers ten aanzien van de Europese Commissie. Wat de tweede bewering van klagers en hun eis betreft, blijkt uit door de Europese Commissie en klagers verstrekte informatie dat de Commissie de zaak heeft geregeld en zodoende de klager genoegdoening heeft verschaft. Met betrekking tot de Rekenkamer stelt de Ombudsman evenmin wanbeheer vast. De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

3.3 DOOR DE OMBUDSMAN BEREIKTE MINNELIJKE SCHIKKINGEN

NIET-BETALING VAN SUBSIDIE ONDANKS MONDELINGE VERZEKERINGEN

Besluit inzake klacht 548/2002/GG tegen de Europese Commissie

KLACHT

Klager is de directeur van het "Europäisches Kultur- und Informationszentrum in Thüringen", een vereniging met zetel in Duitsland (hierna "de vereniging").

Op 31 mei 1998 diende de vereniging bij de Europese Commissie een aanvraag voor een subsidie van 90.000 ecu in. De diverse activiteiten die met deze subsidie zouden worden gefinancierd, zouden in september en oktober 1998 plaatsvinden. Bij de Commissie was de verantwoordelijke persoon de heer H., adviseur bij het Directoraat-generaal X (nu DG Onderwijs en Cultuur).

Volgens klager had de vereniging vanaf juli 1998 geprobeerd te achterhalen of de Commissie voornemens was de aanvraag te aanvaarden, omdat zij anders - bij gebrek aan andere middelen - de voorgenomen activiteiten moest annuleren. Klager beweerde dat de heer H. de vereniging per telefoon herhaaldelijk had verzekerd dat het gevraagde bedrag zou worden verleend. Nog volgens klager had de heer H. de vereniging er tegen eind juli 1998 (de uiterste datum voor de afgelasting van de activiteiten) van in kennis gesteld dat de aanvraag was aanvaard en dat het betrokken document op de eerste vergadering van de Commissie na de zomervakantie zou worden ondertekend. Klager beweerde dat de heer H. tegen de vereniging had gezegd dat ze met de uitvoering van haar project kon beginnen. Hij verklaarde verder dat de heer H. de vereniging in september 1998 had meegedeeld dat de Commissie het document in kwestie wegens een te drukke agenda nog niet had kunnen ondertekenen, maar dat ze dat in de komende twee weken zou doen. Volgens klager was het op basis van deze verzekeringen dat de vereniging aan de uitvoering van het project begon.

Klager beweerde dat hij sindsdien bijna dagelijks telefonisch contact had gehad met de heer H., die telkens had bevestigd dat de brief inzake de verlening van de subsidie op komst was. In november 1998 had de vereniging bij haar bank een krediet aangevraagd. De bank drong aan op een schriftelijke bevestiging dat de Commissie de subsidie zou verlenen. Klager wendde zich daarvoor tot de vertegenwoordiging van de Commissie in Duitsland. Bij brief van 25 november 1998 bevestigde dr. B. (die toen waarnemend hoofd van vertegenwoordiging van de Commissie in Duitsland was) dat de Commissie de subsidie van 90.000 ecu had goedgekeurd en dat de vereiste formaliteiten vóór het eind van het jaar zouden zijn afgerond.

Bij brief van 23 december 1998 stelde de Commissie klager er evenwel van in kennis dat de Commissie slechts een subsidie van 20.000 ecu had goedgekeurd.

Volgens klager kreeg de vereniging daarop van de heer H. de raad in 1999 een nieuwe subsidieaanvraag voor het resterende bedrag van 70.000 ecu in te dienen. Deze aanvraag werd in februari 1999 ingediend. De aanvraag werd echter bij besluit van 28 januari 2000 verworpen door de Commissie. Als reden werden aangegeven dat in 1999 verleende kredieten niet mochten worden gebruikt om reeds in 1998 uitgevoerde activiteiten te financieren.

Vervolgens vonden er verschillende contacten plaats tussen klager, zijn plaatselijk EP-lid, het bevoegde lid van de Commissie en de diensten van de Commissie. Op 30 juni 2000 deelde de Directeur-Generaal van DG X klager mee dat de Commissie, in de veronderstelling dat de brief van dr. B. d.d. 25 november 1998 bij de vereniging gewettigd vertrouwen had gewekt, bereid was op te komen voor de uitgaven die tussen die datum en 5 januari 1999 (datum van de ontvangst van de brief van 23 december 1998 van de Commissie) waren gedaan. De Commissie voegde daar echter

aan toe dat de regeling enkel gold voor uitgaven in verband met contracten die een 'risicoclausule' omvatten, d.w.z. contracten waarin was bepaald dat de betaling alleen verschuldigd was indien de Commissie besloot de subsidie te verlenen. De Commissie aanvaardde ook de achterstallige salarissen van personeelsleden van de vereniging voor haar rekening te nemen, op voorwaarde dat de betaling in de genoemde periode was verricht. Op basis hiervan berekende de Commissie dat aan klager een bedrag van 21.988,54 EUR kon worden betaald wegens de buitencontractuele aansprakelijkheid waartoe de brief d.d. 25 november 1998 aanleiding had gegeven. Het bedrag van 20.000 EUR moest hiervan worden afgetrokken.

Klager wees dit voorstel af en stond erop dat het hele resterende bedrag van 70.000 EUR moest worden betaald. Verschillende pogingen om de Commissie van gedachte te doen veranderen, liepen evenwel op niets uit. Klager wendde zich vervolgens tot een ander EP-lid, dat de klacht doorstuurde naar de Ombudsman.

In de klacht die in maart 2002 bij de Ombudsman werd ingediend, wees klager erop dat alle subsidies die hij tot dusver van de EU had ontvangen op goede trouw waren gebaseerd. Klager beweerde dat de vereniging, toen zij in 1995 een subsidieaanvraag voor een project had ingediend, er mondeling van op de hoogte was gebracht dat het geld was toegewezen en dat de vereniging was begonnen aan het vervullen van de ermee samenhangende verplichtingen hoewel ze de schriftelijke bevestiging pas maanden later, toen het project al lang was beëindigd, had ontvangen. Volgens klager was men bij latere aanvragen op dezelfde manier te werk gegaan.

Klager beweerde dan ook dat de Commissie de vereniging niet het resterende bedrag had betaald van een subsidie die ze naar zijn mening de vereniging had toegezegd. Zijn betoog kwam erop neer dat de vereniging zich terecht had verlaten op de verzekeringen die hem, naar zijn zeggen, door de heer H. van de diensten van de Commissie waren gegeven.

Klager voegde daaraan toe dat de vereniging over geen andere middelen beschikte en dat zij haar activiteiten zou moeten staken als er geen oplossing werd gevonden.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

In haar standpunt gaf de Commissie een uitvoerige beschrijving van de loop der gebeurtenissen en maatregelen, in het bijzonder in de periode nadat zij de brief van 23 december 1998 had opgestuurd. Wat met name de bewering van klager betreft, maakte de Commissie de volgende opmerkingen.

Op 31 mei 1998 had de vereniging in het kader van begrotingslijn A-3024 een aanvraag voor een subsidie van 90.000 EUR ingediend. Het project was in het najaar van 1998 door het bevoegde selectiecomité uitgekozen voor een subsidie van 20.000 EUR. In die periode had klager vaak getelefoneerd met de ambtenaar die bevoegd was voor de genoemde begrotingslijn, de heer H. Volgens klager had de heer H. hem per telefoon beloofd dat een subsidie van 90.000 EUR zou worden verleend. Aangezien de heer H. in november 1999 overleden was, kon niet meer worden gecontroleerd wat er precies was gezegd. In het dossier van DG X was er echter geen spoor van dergelijke beloften te vinden.

Na de Juridische Dienst van de Commissie te hebben geraadpleegd, was het DG Onderwijs en Cultuur tot de slotsom gekomen dat de Commissie wettelijk enkel verplicht was, naast het reeds betaalde bedrag van 20.000 EUR, de financiële verplichtingen over te nemen die tussen 25 november 1998 en 5 januari 1999 door de vereniging waren aangegaan. Op 22 juni 2000 legde de Directeur-Generaal van het DG Onderwijs en Cultuur klager tijdens een onderhoud uit dat het DG de uitgaven zou dekken die tussen 25 november 1998 en 5 januari 1999 waren gedaan. In een brief d.d. 30 juni 2000 legde de Directeur-Generaal uit dat het bedrag dat kon worden betaald 1988,54 EUR bedroeg.

VERDER ONDERZOEK

Inzage van het dossier van de Commissie

In het licht van het standpunt van de Commissie vond de Ombudsman dat hij meer informatie nodig had om de klacht te kunnen behandelen. Hij schreef de Commissie op 15 juli 2002 om toegang te vragen tot het dossier van de Commissie. Op 19 september 2002 zagen de diensten van de Ombudsman het dossier van DG X alsook het dossier van de vertegenwoordiging van de Commissie in Duitsland in.

Het dossier van DG X bleek geen originele documenten te bevatten voor de periode tot 23 december 1998. Het enige document uit deze periode dat beschikbaar bleek, was een kopie van de aanvraag van 31 mei 1998.

Het dossier van de vertegenwoordiging van de Commissie in Duitsland bleek goed bijgehouden en volledig te zijn. Het bevatte de correspondentie tussen de vertegenwoordiging en klager, inclusief een brief van klager d.d. 2 juli 1998 en een kopie van de brief van 25 november 1998. Op deze kopie had de auteur in handschrift geschreven dat de formulering van de brief was "overeengekomen met de heer [H.]" ("mit H. [H.] abgestimmt").

Verzoek om aanvullende informatie

In een brief van 26 september 2002 stelde de Ombudsman de Commissie ervan in kennis dat het dossier van DG X onvolledig bleek te zijn. Hij vroeg de Commissie derhalve na te gaan waar de ontbrekende stukken van het dossier zich bevonden en hem toegang te geven tot het volledige dossier. Indien de Commissie de ontbrekende delen van het dossier niet kon vinden, verzocht de Ombudsman haar om dit schriftelijk te bevestigen.

Op 8 november 2002 deed de Commissie de Ombudsman mee dat zij tot haar spijt geen andere documenten betreffende de aanvraag van klager had kunnen vinden. De Commissie verzocht de Ombudsman om begrip voor deze betreurenswaardige situatie te tonen.

Opmerkingen klager

In zijn opmerkingen over het standpunt en de brief van 8 november 2002 van de Commissie handhaafde klager zijn klacht en merkte hij onder meer het volgende op.

In haar standpunt stelde de Commissie eerst vast dat het DG Onderwijs en Cultuur het standpunt had ingenomen dat het wettelijk enkel verplicht was op te komen voor de financiële verplichtingen die de vereniging tussen 25 november 1998 en 5 januari 1999 had aangegaan. Vervolgens had het echter bevestigd dat de Directeur-Generaal van het DG Onderwijs en Cultuur klager had meegedeeld dat het DG de tussen 25 november 1998 en 5 januari 1999 gedane uitgaven zou betalen. Deze twee verklaringen waren in tegenspraak met elkaar. Het resultaat van het gesprek met de Directeur-Generaal op 22 juni 2000 was dan ook dat deze laatste had aanvaard dat de Commissie de tussen 25 november 1998 en 5 januari 1999 gedane uitgaven voor haar rekening moest nemen.

In 1998 had de vereniging zich kandidaat gesteld om als Info Point voor de Commissie te werken. Op 20 februari 1998 had ze een verklaring afgelegd volgens welke ze haar contractuele verplichtingen zou nakomen, hoewel er op dat moment enkel mondelinge afspraken waren gemaakt en niets op papier was gezet. De vereniging ging er op grond van mondelinge verzekeringen echter van uit dat er een contract zou worden ondertekend. Op 26 juni 1998 werd de vereniging er door de Commissie van op de hoogte gebracht dat het dossier in Brussel blijkbaar verloren was gegaan en dat de aanvraag daarom een tijdje was blijven liggen. Omdat de vereniging hierdoor voor hetzelfde dilemma als in het onderhavige geval kwam te staan, vroeg zij de voor Info Points verantwoordelijke dienst van de Commissie een voorafgaande bevestiging dat het contract zou worden gesloten. Zij ontving deze bevestiging op 17 september 1998. Het betrokken contract werd op 16 september 1998 ondertekend en op 5 oktober 1998 formeel aan de vereniging overhandigd. De vereniging had dus op geen enkel moment redenen om te twijfelen aan de verzekeringen die haar in beide gevallen waren gegeven.

POGINGEN VAN DE OMBUDSMAN OM EEN MINNELIJKE SCHIKKING TE BEREIKEN

Na zorgvuldige overweging van de standpunten en opmerkingen was de Ombudsman er niet van overtuigd dat de Commissie adequaat had gereageerd op de beweringen van klager.

Voorstel voor een minnelijke schikking

Overeenkomstig artikel 3, lid 5, van zijn Statuut deed de Ombudsman de Commissie dan ook het volgende voorstel voor een minnelijke schikking:

De Europese Commissie moet overwegen haar besluit tot weigering van betaling van het volledige bedrag van 90.000 EUR aan het Europäisches Kultur- und Informationszentrum in Thüringen te herzien.

Dit voorstel was gebaseerd op de volgende overwegingen.

1 Klager was de directeur van een Duitse vereniging die bij de Commissie een subsidie van 90.000 EUR had aangevraagd. Uiteindelijk werd er slechts een bedrag van 21.988,54 EUR verleend. Klager beweerde dat Commissie niet het resterende bedrag had betaald van de subsidie tot de verlening waarvan de instelling zich, naar zijn mening, tegenover de vereniging bereid had verklaard. Zijn betoog kwam erop neer dat de vereniging zich terecht had verlaten op de volgens hem door de heer H. van de Commissiediensten gegeven verzekeringen dat het volledige bedrag van 90.000 EUR zou worden verleend. Klager beklemtoonde dat de vereniging op basis hiervan was begonnen aan de uitvoering van het project en uitgaven had gedaan of financiële verplichtingen had aangegaan.

2 De Commissie gaf toe dat klager in de betrokken periode vaak had getelefoneerd met de heer H. Maar aangezien de heer H. in november 1999 overleden was, achtte zij het niet meer mogelijk te controleren wat er precies was gezegd. De Commissie voegde daaraan toe dat het dossier van DG X geen enkel spoor bevatte van de beloften waarnaar klager verwees.

3 De Ombudsman stelde vast dat klager aanvoerde dat de Commissie de vereniging betaling van het volledige bedrag van 90.000 EUR had geweigerd, hoewel de vereniging uitgaven had gedaan of financiële verplichtingen had aangegaan op grond van de verzekeringen dat dit bedrag zou worden verleend. Klager steunde dus op het beginsel van de bescherming van gewettigd vertrouwen. Volgens de rechtspraak van de communautaire gerechtshoven kan een schending van dit beginsel echter slechts worden ingeroepen indien de administratie de betrokken persoon nauwkeurige verzekeringen heeft gegeven⁵¹. In het onderhavige geval beweerde klager dat de bevoegde ambtenaar van de Commissie hem had verzekerd dat de Commissie het volledige door de vereniging gevraagde bedrag van 90.000 EUR zou verlenen. Dit lijkt toch een nauwkeurige verzekering. Er zij echter op gewezen dat de Ombudsman deze bewering niet kon verifiëren met de middelen waarover hij op grond van het Statuut van de Ombudsman⁵² beschikt. Het dossier van de Commissie, dat was ingezien door de diensten van de Ombudsman, bevatte geen spoor van dergelijke verzekeringen. De enige persoon die hierin waarschijnlijk klaarheid had kunnen brengen en die door de Ombudsman als getuige had kunnen worden gehoord, namelijk de heer H. zelf, was overleden.

4 De Ombudsman was echter van oordeel dat dit gebrek aan stavende bewijzen in dit geval niet tegen klager kon worden gebruikt. De Commissie gaf toe dat er talrijke telefonische contacten tussen klager en de heer H. hadden plaatsgevonden. Normalerweise had de betrokken ambtenaar aantekening van deze gesprekken moeten houden of minstens de belangrijkste besproken onderwerpen moeten noteren. Aangezien dergelijke aantekeningen ontbraken, vond de Ombudsman dat aan klager ook lagere eisen inzake de staving van zijn beweringen moesten worden gesteld.

⁵¹ Zie bijvoorbeeld zaak T-72/99 *Meyer tegen Commissie*, Jurispr. 2000, blz. II-2521, punt 53.

⁵² Besluit 94/262 van 9 maart 1994 van het Europees Parlement inzake het Statuut van de Europese Ombudsman en de algemene voorwaarden voor de uitoefening van zijn ambt, PB L 113/1994, blz. 15.

5 Volgens de Ombudsman spraken ten minste drie factoren voor klager. Ten eerste, aangezien het project van start moest gaan in september 1998, had de vereniging er alle belang bij tijdig (en ten laatste begin september 1998) te vernemen of de Commissie de aangevraagde subsidie beschikbaar zou stellen. Dit wordt bevestigd door de brief d.d. 2 juli 1998 van klager aan de vertegenwoordiging van de Commissie in Duitsland. Hierin schreef klager dat de vereniging in geval van een negatief antwoord het project zou moeten afgelasten, omdat zij de niet-verleende bedragen niet kon compenseren met middelen uit andere bronnen. Aangezien het project niet was afgelast maar uitgevoerd, bleek de bewering van klager dat hij bevredigende verzekeringen van de heer H. had gekregen geloofwaardig. Ten tweede, klager legde uit dat de vereniging eerder reeds projecten had uitgevoerd (of had moeten uitvoeren) op basis van uitsluitend mondelinge verzekeringen. De Ombudsman stelde vast dat de Commissie geen opmerkingen over dit aspect van de zaak had gemaakt. Ten derde, de bewering dat klager verzekeringen van de heer H. had gekregen en daarop had vertrouwd, kreeg nog meer geloofwaardigheid door het feit dat andere Commissieambtenaren zelf deze persoon op zijn woord hadden geloofd. De brief van 25 november 1998 die door de vertegenwoordiging van de Commissie in Duitsland aan klager was gestuurd, was, zoals uit de inzage van het dossier bleek, gebaseerd op informatie die van de heer H. afkomstig was.

6 De Ombudsman stelde vast dat de Commissie geen argumenten had aangevoerd om aan te tonen waarom klager niet het recht zou hebben gehad te vertrouwen op dergelijke verzekeringen van de bevoegde ambtenaar van de Commissie.

7 In deze omstandigheden vond de Ombudsman dat de weigering van de Commissie om de vereniging het volledige door haar op 31 mei 1998 aangevraagde bedrag van 90.000 EUR te betalen, een geval van wanbeheer kon zijn.

Standpunt Commissie

In haar standpunt wees de Commissie erop dat de conclusies van de Ombudsman niet berustten op feiten die door steekhoudende bewijzen onweerlegbaar waren bewezen, maar slechts op vermoedens en gevolgtrekkingen bij analogie met andere situaties. De Commissie beklemtoonde ook dat het standpunt dat zij tot dan had ingenomen was ingegeven door haar verplichting zich te houden aan het beginsel van goed financieel beheer. In dit verband wenste de Commissie nogmaals in herinnering te brengen dat zij wettelijk enkel verplicht is financiële steun te geven indien de toekomstige begunstigde over een volgens de regels opgestelde schriftelijke toezegging beschikt.

De Commissie voegde daar evenwel aan toe dat zij, om de reputatie van de Europese instellingen bij de burgers hoog te houden en de begunstigde in dit geval niet te schaden, bij uitzondering bereid was het voorstel van de Ombudsman te aanvaarden.

Zij zou de lijst van uitgaven die voor het betrokken project was voorgelegd zo spoedig mogelijk bekijken om uit te maken welke uitgaven subsidiabel waren en, derhalve, vast te stellen welk bedrag nog aan de begunstigde verschuldigd was. De Commissie wees er echter op dat klager zich ervan bewust moest zijn dat het uiteindelijke bedrag van de subsidie niet noodzakelijk overeen zou komen met de gevraagde 90.000 EUR.

Opmerkingen klager

Op 20 maart 2003 stelde klager de diensten van de Ombudsman er telefonisch van in kennis dat ervan kon worden uitgegaan dat een minnelijke schikking was bereikt.

BESLUIT

1 Niet-betaling van resterende bedrag van subsidie

1.1 Klager is de directeur van een Duitse vereniging die bij de Commissie een aanvraag voor een subsidie van 90.000 EUR had ingediend. Uiteindelijk was slechts een bedrag van 21.988,54 EUR verleend. Klager beweerde dat de Commissie niet het resterende bedrag had betaald van de subsidie tot de verlening waarvan de Commissie zich naar zijn mening tegenover de vereniging had verbonden. Zijn betoog kwam erop neer dat de vereniging zich terecht had verlaten op de volgens hem door de heer H. van de Commissiediensten gegeven verzekeringen dat het volledige bedrag van 90.000 EUR zou worden verleend.

1.2 In haar standpunt nam de Commissie het standpunt in dat er geen bewijzen waren om de eis van klager te ondersteunen.

1.3 Na zorgvuldige overweging van alle feiten en argumenten legde de Ombudsman de Commissie een voorstel voor een minnelijke schikking voor, volgens hetwelk laatstgenoemde moest overwegen haar besluit tot weigering van betaling van het volledige bedrag van 90.000 EUR te herzien.

1.4 In haar standpunt deelde de Commissie de Ombudsman mee dat zij bij wijze van uitzondering bereid was het voorstel van de Ombudsman te aanvaarden. Zij zou dan ook onverwijld de subsidiabiliteit van de door klager gedeclareerde uitgaven onderzoeken. De Commissie wees er echter op dat klager zich ervan bewust moest zijn dat het eindbedrag van de subsidie niet noodzakelijk overeen zou komen met de gevraagde 90.000 EUR.

2 Conclusie

Naar aanleiding van het initiatief van de Ombudsman blijkt er een minnelijke schikking tussen de Europese Commissie en klager te zijn overeengekomen. De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

COMMISSIE STEMT IN MET BETALING VAN VERGOEDING AAN VOORMALIG HULPFUNCTIONARIS

Besluit van de Europese Ombudsman inzake klacht 1166/2002/(SM)IJH tegen de Europese Commissie

KLACHT

De klacht werd ingediend door een voormalig functionaris van de Commissie, die van 1 mei 1995 tot 30 april 1998 als hulpfunctionaris en van 15 mei 1998 tot 15 mei 2001 als tijdelijk functionaris in dienst was geweest. In de periode dat zij als hulpfunctionaris werkte, ontving klagster een secretariaatsvergoeding op grond van artikel 4 bis van Bijlage VII bij het Statuut van de ambtenaren van de Europese Gemeenschappen en artikel 21 van de Regeling welke van toepassing is op de andere personeelsleden van de Europese Gemeenschappen. Bij het begin van het tijdelijk contract stopte de Commissie met de betaling van de secretariaatsvergoeding. Klagster merkte dit niet op.

Ongeveer een maand vóór het einde van haar tijdelijk contract ontving klagster een officieel bericht dat zij de secretariaatsvergoeding tijdens haar tijdelijk contract had moeten krijgen. De secretariaatsvergoeding werd haar echter slechts voor de periode van 1 januari 2001 tot 15 mei 2001 gegeven.

Klagster ging op grond van artikel 90 van het Statuut in beroep tegen het besluit haar de secretariaatsvergoeding slechts vanaf 1 januari 2001 in plaats van vanaf 15 mei 1998, d.i. het begin

van haar tijdelijk contract, te betalen. Hierop stemde de Commissie ermee in klaagster de helft van de secretariaatsvergoeding voor de periode van 15 mei 1998 tot 31 december 2000 te betalen.

Op 17 juni 2002 diende klaagster een klacht bij de Ombudsman in tegen de weigering van de Commissie om haar het volledige bedrag te betalen van de secretariaatsvergoeding waar zij van 15 mei 1998 tot 31 december 2000 recht op had. Zij eiste dat de Commissie haar dit bedrag met terugwerkende kracht betaalde.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

In haar standpunt merkte de Commissie, samengevat, het volgende op.

De taken van klaagster waren in de periode 1995-2001 dezelfde gebleven. Zij ontving de secretariaatsvergoeding als hulpfunctionaris (1995-1998) maar niet als tijdelijk functionaris (1998-2000). In april 2001 verzocht haar Directoraat-Generaal om betaling van de vergoeding en de betaling werd voor het jaar 2001 verricht.

De termijn om bezwaar aan te tekenen tegen het besluit is verstreken. Het besluit om klaagster geen secretariaatsvergoeding meer te betalen toen zij tijdelijk functionaris werd, werd klaagster duidelijk meegedeeld in een document dat zij in mei 1998 ondertekende. Bovendien verschilden haar salarisstroken vanaf juni 1998 in dat opzicht ook van haar salarisstrook van april 1998.

Bovendien is klaagster persoonlijk aansprakelijk wegens nalatigheid, aangezien zij niet naar behoren kennis heeft genomen van het door haar in mei 1998 ondertekende document waarin haar rechten zijn uiteengezet en zij evenmin de wijziging van haar salarisstrook en de overeenkomstige vermindering van haar salaris heeft opgemerkt, zoals van een redelijk en voorzichtig persoon mocht worden verwacht. Aldus heeft klaagster mede schuld aan het uitblijven van de betaling van de bedragen die haar destijds verschuldigd waren.

Bij het besluit dat in antwoord op haar klacht op 29 april 2002 aan haar werd gericht, werd haar de helft van de vergoeding toegekend omdat, hoewel zij zelf wegens nalatigheid ten dele verantwoordelijk kon worden gesteld voor het verlies van de vergoeding, ook de Commissiediensten een deel van de verantwoordelijkheid droegen doordat zij haar de vergoeding destijds niet hadden betaald.

Opmerkingen klaagster

In haar opmerkingen stelde klaagster het volgende.

Voor het eerste contract van klaagster werden correct alle stappen doorlopen om ervoor te zorgen dat zij de vergoedingen waarop zij recht had ontving. Zij had dus geen reden om te twijfelen aan de juistheid van de codering van haar gegevens toen zij het tijdelijke contract ondertekende. Zij geloofde oprecht dat alle inlichtingen die aan de verantwoordelijke ambtenaar waren gegeven, in aanmerking zouden worden genomen, en met name het feit dat zij dezelfde taken als voorheen zou uitoefenen, dat zij in dezelfde eenheid zou blijven werken en dat het alleen om een nieuw contract ging.

INSPANNINGEN VAN DE OMBUDSMAN OM EEN MINNELIJKE SCHIKKING TE BEREIKEN

Na zorgvuldige overweging van het standpunt van de Commissie en de opmerkingen van klaagster was de Ombudsman er niet van overtuigd dat de Commissie adequaat op de vordering van klaagster had gereageerd. Overeenkomstig artikel 3, lid 5, van het Statuut⁵³ schreef hij derhalve een

⁵³

“De ombudsman tracht zoveel mogelijk met de betrokken instellingen of organen tot een oplossing te komen om een eind te maken aan de gevallen van wanbeheer en met betrekking tot de ingediende klacht genoegdoening te verschaffen.”

brief aan de Voorzitter van de Commissie om een minnelijke schikking voor te stellen op basis van de volgende analyse van de geschilpunten tussen klaagster en de Commissie.

1 Verzoek om betaling van secretariaatsvergoeding met terugwerkende kracht

1.1 Klaagster beweert dat de Commissie haar niet het volledige bedrag heeft betaald van de secretariaatsvergoeding waarop zij van 15 mei 1998 tot 31 december 2000 recht had. Zij eist dat de Commissie haar dit bedrag met terugwerkende kracht betaalt.

1.2 De Commissie geeft toe dat de taken van klaagster dezelfde zijn gebleven toen haar contract van hulpfunctionaris veranderde in een contract van tijdelijk functionaris. De Commissie voert aan dat voor klaagster de termijn om bezwaar aan te tekenen tegen het besluit om haar als tijdelijk functionaris geen secretariaatsvergoeding te betalen is verstreken en dat zij zelf wegens nalatigheid ten dele verantwoordelijk kan worden gehouden voor het verlies van de vergoeding, omdat zij een document ondertekende waarin werd bevestigd dat de secretariaatsvergoeding niet zou worden betaald. Zij ontving ook salarisstroken waarop de secretariaatsvergoeding niet was vermeld. Maar omdat de Commissiediensten ook een deel van de verantwoordelijkheid droegen, kende de Commissie klaagster de helft van de vergoeding toe.

1.3 De Ombudsman stelt vast dat de Commissie toegeeft dat klaagster tijdens de hele betrokken periode recht had op de secretariaatsvergoeding en dat de Commissie geen enkel voorschrift of beginsel heeft aangehaald dat haar zou beletten met terugwerkende kracht de hele vergoeding te betalen waarop klaagster recht had.

1.4 De Ombudsman neemt ook nota van het argument van de Commissie dat klaagster zich schuldig heeft gemaakt aan nalatigheid waardoor zij mede schuld heeft aan het verlies. De Commissie heeft echter niet aangevoerd dat klaagster haar taken als hulpfunctionaris of tijdelijk functionaris niet had vervuld of haar verplichtingen op grond van het Statuut niet was nagekomen. Uit de bewijsstukken blijkt dat de Commissie het initiatief heeft genomen om de status van klaagster van hulpfunctionaris te veranderen in die van tijdelijk functionaris. Ten slotte stelt de Ombudsman vast dat klaagster geen rente heeft gevorderd. Zelfs als de Commissie de volledige vergoeding betaalt, zoals klaagster eist, dan nog zal klaagster financieel verlies lijden omdat zij geen gebruik heeft gemaakt van eerdere gelegenheden om de fout van de Commissie recht te zetten.

1.5 In het licht van het bovenstaande luidde de voorlopige conclusie van de Ombudsman dat het besluit van de Commissie om klaagster slechts de helft van de vergoeding toe te kennen, willekeurig en onbillijk kon lijken en dat de Commissie derhalve, rekening houdend met de specifieke omstandigheden van het geval, haar standpunt zorgvuldig moest heroverwegen.

Voorstel voor een minnelijke schikking

De Europese Ombudsman stelde de Commissie voor maatregelen te nemen om alle schijn van willekeur en onbillijkheid te vermijden door, rekening houdend met de specifieke omstandigheden van dit geval, de volledige betaling van de secretariaatsvergoeding voor de betrokken periode in overweging te nemen.

Antwoord Commissie

In antwoord op het voorstel van de Ombudsman wijst de Commissie erop dat zij wettelijk geen verplichtingen heeft jegens klaagster, die niet binnen de voorgeschreven termijn bezwaar tegen de besluiten heeft aangetekend. De Commissie is in het licht van de door de Europese Ombudsman naar voren geschoven factoren evenwel van oordeel dat het om een uitzonderlijk geval gaat en dat vrijwillig een aanvullende vergoeding kan worden toegekend.

Opmerkingen klaagster

Op 2 juni 2003 deelde klaagster de diensten van de Ombudsman tijdens een telefoongesprek mee dat volgens haar een minnelijke schikking was bereikt.

BESLUIT

1 Vordering tot betaling met terugwerkende kracht van een secretariaatsvergoeding

1.1 Klaagster beweert dat de Commissie haar niet het volledige bedrag heeft betaald van de secretariaatsvergoeding waar zij recht op had. Ze eist dat de Commissie haar dit bedrag met terugwerkende kracht betaalt.

1.2 Na zorgvuldige overweging van het standpunt van de Commissie en de opmerkingen van klagster schreef de Ombudsman de Voorzitter van de Commissie op grond van artikel 3, lid 5, van het Statuut een brief met een voorstel voor een minnelijke schikking.

1.3 In antwoord op het voorstel van de Ombudsman wees de Commissie erop dat zij geen wettelijke verplichting had jegens klagster, die niet binnen de voorgeschreven termijn bezwaar tegen de besluiten had aangetekend. In het licht van de opmerkingen van de Europese Ombudsman was de Commissie evenwel van mening dat het om een uitzonderlijk geval ging en dat vrijwillig een aanvullende vergoeding kon worden toegekend.

1.4 Klaagster stelde de Ombudsman ervan in kennis dat naar haar mening een minnelijke schikking was bereikt.

2 Conclusie

Aangezien zijn initiatief de Commissie en klagster in staat heeft gesteld een minnelijke schikking te bereiken, sluit de Ombudsman de zaak.

COMMISSIE STEMT, NA VOORSTEL TOT MINNELIJKE SCHIKKING VAN DE OMBUDSMAN, IN MET INFORMATIEVERSTREKKING AAN JOURNALIST

Besluit inzake klacht 1402/2002/GG tegen de Europese Commissie

KLACHT

Klager is de correspondent in Brussel van het Duitse weekblad "Stern". Sinds februari 2002 heeft het blad verslag uitgebracht over een aantal financiële onregelmatigheden die zich bij de Europese Commissie, en met name Eurostat, het Bureau voor de statistiek van de Europese Gemeenschappen (een van de Directoraten-Generaal van de Commissie) zouden hebben voorgedaan. Klager legde kopieën voor van schriftelijke vragen en brieven die hij de Commissie had doen toekomen op 12 maart 2002, 26 maart 2002, 28 maart 2002, 5 april 2002, 8 juli 2002, 22 juli 2002, 26 juli 2002 en 7 augustus 2002, alsook een aantal antwoorden van de Commissie. Verschillende van deze vragen hadden betrekking op de contracten die het bedrijf Eurogramme met Eurostat had gesloten.

Klager beweerde dat de Commissie telkens weer had geweigerd informatie te verstrekken omdat de betrokken vragen volgens haar betrekking hadden op lopende onderzoeken van OLAF, het Europees Bureau voor fraudebestrijding. Volgens klager had de Commissie soms zelfs geweigerd eenvoudige informatie, zoals welke contracten de Commissie met een bepaald bedrijf had gesloten, te verstrekken. Klager vond het gedrag van de Commissie niet correct en beweerde dat het de inspanningen van het weekblad om het publiek over de betrokken kwesties te informeren had doorkruist.

Klager voerde tot staving van zijn zaak een aantal argumenten aan. Hij stelde, ten eerste, dat de Commissie niet had uitgelegd hoe het verstrekken van de gevraagde informatie de door OLAF uitgevoerde onderzoeken kon schaden. Naar zijn mening zou integendeel blijken dat publicaties in de pers juist meer vaart in dergelijke onderzoeken hadden gebracht. Ten tweede beweerde klager dat er geen bewijzen waren dat OLAF de Commissie had gevraagd de betrokken informatie te

weigeren. Ten derde voerde klager aan dat onderzoeken van OLAF soms bijzonder veel tijd vergen. Volgens hem werd een aantal van de beweringen inzake Eurostat reeds sinds 1998 onderzocht. Klager wees erop dat de Commissie hierdoor in staat was om basisinformatie gedurende jaren te weigeren, en dan waren er nog de aansluitende strafrechtelijke of administratieve onderzoeken, die ook konden worden gebruikt als een reden om informatieverstrekking te weigeren. Ten vierde voerde klager aan dat de Commissie zich willekeurig gedroeg, aangezien zij nu eens antwoordde op vragen die het voorwerp waren van een onderzoek van OLAF en dan weer weigerde op dergelijke vragen te antwoorden. Ten slotte beweerde klager dat de Commissie soms willekeurig andere redenen opgaf voor de weigering de gevraagde informatie te verstrekken. Volgens klager had de Commissie hem in een bepaalde zaak eerst meegedeeld dat het een en ander nog werd nagetrokken, vervolgens dat de betrokken vragen “op dit moment” niet konden worden beantwoord en ten slotte dat de betrokken informatie niet kon worden verstrekt “omdat zij ten dele betrekking had op een lopend onderzoek van OLAF”.

Klager eiste van de Commissie een antwoord op de vragen die sinds maart 2002 zonder succes aan haar waren voorgelegd.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

In haar standpunt maakte de Commissie de volgende opmerkingen.

De Code van Goed Administratief Gedrag van de Commissie was volgens de instelling zonder onderscheid van toepassing op verzoeken om informatie van burgers en van de media. De media (d.w.z. journalisten) hadden uit hoofde van de Code geen speciale en/of aanvullende rechten buiten die waarin de Code voor de behandeling van vragen van het grote publiek voorziet.

De Dienst Pers en Communicatie had zich strikt gehouden aan de voor antwoorden op vragen vastgelegde termijnen, namelijk vijftien werkdagen na ontvangst van de vraag. De Commissie gaf toe dat er niet was geantwoord op de brief van 5 april 2002 en excuseerde zich daarvoor.

De indruk dat de Commissie blijk had gegeven van willekeur in haar besluiten over verzoeken om gevoelige informatie was waarschijnlijk ontstaan door het feit dat de Commissie deze verzoeken geval per geval moet bekijken. De verzoeken van klager om feitelijke informatie waren door de Commissie beantwoord zoals het hoort. De meeste van de in de klacht genoemde vragen hadden echter geen betrekking op informatie die zonder meer beschikbaar was, maar verplichtten de Commissie in haar antwoord een formeel standpunt in te nemen over zeer specifieke kwesties. De Commissie beschikt over beoordelingsvrijheid om te beslissen hoe en wanneer zij een standpunt wenst in te nemen en kan zich derhalve ook het recht voorbehouden om zich niet over een vraag uit te spreken.

Wat de bewering betreft dat de Commissie had geweigerd vragen te beantwoorden omdat de informatie betrekking had op een onderzoek van OLAF, merkte de Commissie op dat vragen betreffende een zaak waarnaar een dergelijk onderzoek loopt, aan OLAF moeten worden gericht.

Alle verzoeken om toegang tot documenten werden behandeld overeenkomstig Verordening nr. 1049/2001 inzake de toegang tot documenten. De Commissie was van mening dat de specifieke vraag van klager – om een lijst van alle bestaande contracten die met een specifiek bedrijf waren gesloten – binnen het toepassingsgebied van deze verordening viel. Er bestaat geen databank waaruit een volledige lijst van contracten kan worden gehaald. Wel bestond er een lijst van “verplichtingen” tegenover bedrijven met de naam “Eurogramme”; deze lijst was gebruikt om de lijst van contracten in samenwerking met de verschillende Directoraten-Generaal met de hand op te stellen. De Commissie vond dat in dit specifieke geval de gevraagde lijst geen document was dat onder een van de uitzonderingen van de verordening viel en dat de lijst derhalve aan klager kon worden gegeven.

Een kopie van de lijst van de met Eurogramme gesloten contracten was in de bijlage bij het standpunt van de Commissie gevoegd.

Opmerkingen klager

In zijn opmerkingen handhaafde klager zijn klacht en ging hij nog op de volgende aspecten in.

De plicht van overheidsinstanties om informatie te verstrekken is neergelegd in de perswetten van de lidstaten en berust tevens op het beginsel van persvrijheid dat overal in de Unie wordt erkend. Ook in het Handvest van de grondrechten wordt de "vrijheid van informatie" vermeld.

De Commissie is uiteraard vrij om te beslissen hoe en wanneer zij een standpunt wenst in te nemen. De aan de Commissie gestelde vragen hadden evenwel geen betrekking op standpuntbepalingen door de Commissie, maar betroffen feiten zoals besluiten van de Commissie, bestuursdaden en beweringen die in het openbaar of in documenten waren gedaan, met betrekking tot welke klager de Commissie om een bevestiging of weerlegging vroeg. De vraag welke conclusies de Commissie uit gevallen van slecht beheer van Gemeenschapsgeld had getrokken, was geen vraag om een standpuntbepaling van de Commissie, maar was bedoeld om te achterhalen wat de Commissie in feite had gedaan. Indien de Commissie niets had gedaan, was ook dat een feit waarvan het publiek kennis mocht krijgen.

De opmerking van de Commissie dat de vraag rechtstreeks aan OLAF kon worden gesteld, was misleidend. OLAF weigerde zo goed als altijd informatie betreffende lopende onderzoeken te verstrekken. Bovendien hadden de betrokken vragen geen betrekking op onderzoeken van OLAF, maar op feiten in de sfeer van de Commissie.

Ook de bewering dat de Commissie zich op één uitzondering na altijd aan haar Code van Goed Administratief Gedrag had gehouden, was misleidend. In feite liet de Commissie vragen over gevoelige kwesties (zoals het boekhoudsysteem van de Commissie of juridisch aangevochten salarisbestanddelen van leden van de Commissie) vaak onbeantwoord. Dit was het geval met de vragen van 7 juni 2002, 16 juni 2002 en 22 juli 2002 (inzake de indiening van een verslag) in hun geheel en met een deel van de vraag van 2 juni 2002.

Klager stelde dat de Commissie haar administratieve praktijk moest veranderen en zijn vragen moest beantwoorden.

Klager voegde in de bijlage bij zijn opmerkingen kopieën toe van de vragen van 2 juni 2002, 7 juni 2002, 16 juni 2002 en 22 juli 2002⁵⁴.

VERDER ONDERZOEK

Na zorgvuldige overweging van het standpunt van de Commissie en de opmerkingen van klager bleek verder onderzoek noodzakelijk. De Ombudsman verzocht de Commissie derhalve om commentaar op de opmerkingen van klager.

Tweede standpunt Commissie

In haar tweede standpunt maakte de Commissie de volgende opmerkingen.

Klager zei niet naar welk artikel van het Handvest van de grondrechten hij met betrekking tot de "vrijheid van informatie" verwees. De Commissie veronderstelde evenwel dat hij de artikelen 11 ("vrijheid van meningsuiting en informatie") en 42 ("recht op toegang tot documenten") van het Handvest bedoelde.

In artikel 42 van het Handvest is precies hetzelfde geformuleerd als in artikel 255 van het EG-Verdrag. De beginselen en beperkingen van het recht van het publiek op toegang tot documenten

⁵⁴

Er zij op gewezen dat deze vraag niet identiek is met de vraag van dezelfde datum die in de klacht is vermeld.

van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie zijn neergelegd in Verordening nr. 1049/2001.

In haar Code van Goed Administratief Gedrag verplicht de Commissie zich ertoe om vragen zo goed en zo snel mogelijk te beantwoorden. Dit betekent niet dat het personeel van de Commissie verplicht is alle gevraagde informatie te verstrekken. Volgens de Code kan een personeelslid besluiten dat het niet in het belang van de Gemeenschap is deze informatie openbaar te maken. In dat geval moet worden uitgelegd waarom wordt geweigerd de informatie te verstrekken.

Wat het beweerde gebrek aan motivering voor de weigering van het verstrekken van informatie betreft, was de Commissie van mening dat de lopende onderzoeken van OLAF en de interne onderzoeken van de Commissie een voldoende motivering voor die weigering vormden.

Op alle verzoeken van klager om zuiver feitelijke informatie had de Commissie hetzij naar behoren geantwoord, hetzij meegedeeld dat zij het voorwerp waren van een onderzoek en dat de Commissie derhalve op dat moment geen antwoord kon geven.

Vragen met betrekking tot kwesties die door OLAF worden onderzocht, moeten aan OLAF worden gericht. Er zij evenwel op gewezen dat OLAF in de regel nooit inlichtingen over lopende onderzoeken geeft. Ook de Commissie is van mening dat het niet passend is informatie te verstrekken die de goede uitvoering van het onderzoek kan schaden. Bovendien wordt de bescherming van het doel van onderzoeken in Verordening nr. 1049/2001 uitdrukkelijk genoemd als een van de uitzonderingen van het recht op toegang tot documenten.

Met betrekking tot de vragen van 2 juni 2002, 7 juni 2002, 16 juni 2002 en 22 juli 2002 merkte de Commissie op dat de eerste van deze vragen schriftelijk was beantwoord op 5 juni 2002. De vragen in de brieven van 7 juni en 22 juli 2002 waren mondeling beantwoord tijdens een telefoongesprek. Wat de brief van 16 juni 2002 betreft, was aan klager gevraagd de vragen betreffende correctiecoëfficiënten aan de verantwoordelijke woordvoerder, de heer M., te stellen. De heer M. had de vragen niet ontvangen en was er persoonlijk niet van op de hoogte dat zij waren gesteld. Om die reden was er geen antwoord gestuurd. De Commissie merkte evenwel op dat de vragen van klager vrijwel identiek waren met een aantal van de door Gabriele Stauner, EP-lid, in vragen P-1805/02 en E-2807/02 gestelde vragen.

Uittreksels uit het antwoord van de Commissie op de vragen van mevrouw Stauner waren in de bijlage bij het tweede standpunt van de Commissie gevoegd.

Opmerkingen klager

Over het tweede standpunt van de Commissie maakte klager de volgende opmerkingen.

Indien de Commissie van oordeel is dat op Europees niveau niet de plicht bestaat om journalisten informatie te verstrekken, dan legt zij zelf de vinger op een ernstige leemte in het Gemeenschapsrecht die zij zou moeten dichten door een wetgevingsvoorstel te doen. Anderzijds zou dat haar niet van de plicht bevrijden om op basis van duidelijke en samenhangende beginselen te handelen als zij wel informatie verstrekt.

Dat had zij in dit geval juist niet gedaan. De Commissie had de verwijzing naar onderzoeken van OLAF op willekeurige wijze gebruikt. Nu eens verstreekte de Commissie wel informatie en dan weer niet. Zij deed dit niet wegens een lopend onderzoek van OLAF maar om redenen waarover geen uitleg werd gegeven.

De Commissie heeft uiteraard het recht om in bepaalde, duidelijk omschreven gevallen (bijvoorbeeld tuchtprocedures) informatie te weigeren teneinde bijvoorbeeld de rechten van het individu te beschermen. Maar die weigering moet dan wel gedetailleerd worden gemotiveerd. Met een verwijzing naar een onderzoek van OLAF kan niet worden volstaan.

Klager vond het verheugend dat een van de vragen – die betreffende Eurogramme – ondertussen was beantwoord. Volgens hem kon het echter niet dat hij daarvoor een klacht bij de Ombudsman had moeten indienen.

Op de vragen van 7 juni 2002 en van 22 juli 2002 was nog altijd geen antwoord - noch schriftelijk noch mondeling - gekomen. Veelzeggend was dat de Commissie geen stukken had voorgelegd om te bewijzen dat zij deze vragen had beantwoord, noch de persoon had genoemd die ze had beantwoord, noch de dag waarop dat zou zijn gebeurd. In zijn brief van 22 juli 2002 had klager gewezen op het feit dat zijn vraag van 7 juni 2002 nog niet was beantwoord. De Commissie had dat toen niet ontkend.

Met betrekking tot de vraag van 16 juni 2002 was hij ervan uitgegaan dat de betrokken vragen aan de heer M. zouden worden doorgezonden.

Op het verzoek van 2 juni 2002 was inderdaad een antwoord gekomen, waarin het merendeel van de vragen evenwel was opengelaten. Klager had daarop gewezen in zijn brieven van 7 juni 2002 en 22 juli 2002.

Tot slot stelde klager dat de betrokken vragen schriftelijk moesten worden beantwoord.

POGINGEN VAN DE OMBUDSMAN OM EEN MINNELIJKE SCHIKKING TE BEREIKEN

Na zorgvuldige overweging van de standpunten en opmerkingen was de Ombudsman er niet van overtuigd dat de Commissie adequaat had gereageerd op alle beweringen van klager.

Voorstel voor een minnelijke schikking

Uit hoofde van artikel 3, lid 5, van het Statuut van de Ombudsman⁵⁵ moet de Ombudsman zoveel mogelijk trachten met de betrokken instelling tot een oplossing te komen om een eind te maken aan het geval van wanbeheer en met betrekking tot de ingediende klacht genoegdoening te verschaffen. De voorlopige conclusie van de Ombudsman was dat de weigering van de Commissie om de vragen van klager te beantwoorden, voorzover deze betrekking hadden op het verstrekken van informatie door de Commissie, mogelijk een geval van wanbeheer was.

De Ombudsman deed de Commissie dan ook het volgende voorstel voor een minnelijke schikking:

De Europese Commissie moet overwegen de door klager gevraagde informatie te verstrekken, tenzij er geldige redenen zijn om dat te weigeren.

Dit voorstel berustte op de volgende overwegingen:

1 Uit de opmerkingen van klager en de standpunten van de Commissie leidt de Ombudsman af dat klager nog altijd een antwoord wenst te krijgen op de vragen 6 t/m 9 in zijn verzoek van 12 maart 2002, vragen 1 t/m 8 en 10 in zijn verzoek van 26 maart 2002, vragen 1 t/m 4 in zijn verzoek van 28 maart 2002, vragen 2 t/m 8 in zijn verzoek van 2 juni 2002, zijn verzoek van 7 juni 2002 en zijn verzoek van 22 juli 2002 (betreffende het voorleggen van een verslag).

2 De Ombudsman vindt dat het tot een goede bestuurspraktijk behoort dat de overheid de door burgers gevraagde informatie verstrekt, tenzij zij geldige redenen heeft om dat te weigeren. Er zij aan herinnerd dat artikel 1 van het Verdrag betreffende de Europese Unie bepaalt dat besluiten in zo groot mogelijke openheid en zo dicht mogelijk bij de burger moeten worden genomen. De Ombudsman is van oordeel dat alleen een transparante en dienstgerichte overheid aan die verplichting kan voldoen. Voorts moet er in dit geval rekening worden gehouden met het feit dat de media een zeer belangrijke rol spelen in de voorlichting van de burgers over het werk van de

⁵⁵

Besluit 94/262 van 9 maart 1994 van het Europees Parlement inzake het Statuut van de Europese Ombudsman en de algemene voorwaarden voor de uitoefening van zijn ambt, PB L 113/1994, blz. 15.

EU, en aldus de burgers in staat stellen de instellingen en organen van de EU rekenschap te laten afleggen.

3 De Ombudsman is van mening dat in dit verband een onderscheid moet worden gemaakt tussen een verzoek om informatie en een verzoek om een standpunt over een bepaalde kwestie in te nemen. Aangezien klager aanvaardt dat de Commissie vrij is om te beslissen hoe en wanneer zij een standpunt over een bepaalde kwestie inneemt, hoeft hier alleen te worden ingegaan op de bewering dat de Commissie niet heeft geantwoord op verzoeken om informatie. De Commissie voert aan dat veel van de vragen geen betrekking hadden op meteen beschikbare informatie, maar inhielden dat zij een standpunt over zeer specifieke kwesties moest innemen. Uit een inzage van de door klager voorgelegde documenten blijkt dat dit argument niet zonder verdienste is. De Ombudsman stelt echter vast dat er ook verschillende vragen zijn waarin om meteen beschikbare informatie wordt verzocht, zoals vraag 10 van het verzoek van 26 maart 2002 (waarin klager vroeg of het waar was dat taken die vroeger door een bepaald bedrijf voor 1,5 miljoen EUR per jaar werden uitgevoerd, nu waren toevertrouwd aan een ander bedrijf voor 500.000 EUR per jaar) of vraag 3 van het verzoek van 28 maart 2002 (waarin de Commissie werd gevraagd wat zij had gedaan om een vordering op een bepaald bedrijf te innen).

4 Indien een burger om informatie verzoekt waarvan de overheidsadministratie vindt dat ze niet aan hem kan worden gegeven, dan gebiedt de goede bestuurspraktijk dat de verzoeker op de hoogte wordt gebracht van de redenen waarom de gevraagde informatie hem niet kan worden verstrekt. In dit geval heeft de Commissie zich beperkt tot de vaststelling dat de betrokken informatie niet kon worden gegeven omdat ze betrekking had op een zaak waarnaar een onderzoek van OLAF liep.

5 De Ombudsman is van mening dat de administratie het recht heeft informatie te weigeren die de goede uitvoering van onderzoeken kan schaden, ongeacht of die onderzoeken door OLAF of door de Commissie zelf worden uitgevoerd. Hij is er echter niet van overtuigd dat de Commissie heeft aangetoond dat zij om deze reden het recht had alle door klager gevraagde informatie te weigeren. Om slechts een voorbeeld (naast die reeds vermeld in punt 1.5) te geven: in vraag 8 van het verzoek van 2 juni 2002 wordt de Commissie gevraagd hoeveel personen geautoriseerd zijn om in het Sincom-systeem wijzigingen aan te brengen en wat hun namen zijn. De Commissie heeft niet uitgelegd hoe het antwoord op die vragen de goede uitvoering van het door OLAF uitgevoerde onderzoek zou kunnen schaden. De Ombudsman kan erin komen dat er gevallen zijn waarin de administratie haar besluit niet gedetailleerder kan motiveren, omdat zij daardoor alleen al het doel waardoor de weigering van informatie wordt gerechtvaardigd in gevaar zou brengen. Het ziet er echter niet naar uit dat dit het geval zou zijn met alle verzoeken om informatie die door klager in het onderhavige geval zijn gedaan.

6 In zijn opmerkingen over het tweede standpunt van de Commissie geeft klager toe dat er andere redenen kunnen zijn die de weigering van informatie zouden kunnen rechtvaardigen. De Ombudsman stelt evenwel vast dat de Commissie geen andere redenen heeft aangevoerd om haar weigering van de gevraagde informatie te rechtvaardigen.

Antwoord Commissie

In haar antwoord sprak de Commissie haar waardering uit voor het voorstel voor een minnelijke schikking. Zij verklaarde dat zij alle vragen die zij van klager had ontvangen opnieuw had bekeken en dat een volledige lijst van haar antwoorden op deze vragen in de bijlage bij haar antwoord was gevoegd.

Opmerkingen klager

In zijn opmerkingen betreurde klager dat veel van zijn vragen pas nu waren beantwoord. Hij beklemtoonde dat dit zijn werk als journalist ernstig had belemmerd. Hij somde bovendien enkele vragen op die naar zijn mening nog altijd niet waren beantwoord.

VERDER ONDERZOEK

Na zorgvuldige overweging van het standpunt van de Commissie en de opmerkingen van klager bleek verder onderzoek noodzakelijk. De Ombudsman vroeg de Commissie derhalve om haar opmerkingen over het argument van klager dat een aantal van zijn vragen nog altijd niet was beantwoord.

Antwoord Commissie

In antwoord op de brief van de Ombudsman legde de Commissie een bijgewerkte lijst van haar antwoorden op de vragen van klager voor.

Opmerkingen klager

Op dit antwoord kwamen geen schriftelijke opmerkingen van klager binnen. In een telefoongesprek met het bureau van de Ombudsman op 17 november 2003 beklemtoonde klager dat hij het betreurenswaardig vond dat hij zich tot de Ombudsman had moeten wenden om de betrokken informatie te verkrijgen. Hij bevestigde echter dat het tot een minnelijke schikking was gekomen.

BESLUIT

1 Niet verstrekken van door klager gevraagde informatie

1.1 Klager, de correspondent in Brussel van het Duitse weekblad "Stern", beweerde dat de Commissie meerdere malen had geweigerd hem informatie te verstrekken waarom hij had verzocht. Zij had daarbij als reden aangevoerd dat de betrokken kwesties het voorwerp waren van lopende onderzoeken van OLAF, het Europees Bureau voor fraudebestrijding. In zijn opmerkingen over het standpunt van de Commissie beweerde klager voorts dat op sommige van zijn vragen helemaal geen antwoord was gekomen.

1.2 De Commissie stelde dat zij zich aan haar Code van Goed Administratief Gedrag had gehouden en dat haar Dienst Pers en Communicatie, die verantwoordelijk was voor de contacten met de media, zich strikt had gehouden aan de termijn voor het beantwoorden van vragen, d.w.z. binnen vijftien werkdagen na ontvangst van het verzoek. Zij gaf evenwel toe dat een brief van klager van 5 april 2002 niet was beantwoord en bood haar excuses daarvoor aan. De Commissie deed klager voorts een lijst toekomen van de contracten die zij had gesloten met een bedrijf genaamd Eurogramme, waarom klager had verzocht.

1.3 De Ombudsman kwam tot de conclusie dat de weigering van de Commissie om de vragen van klager te beantwoorden, voorzover deze betrekking hadden op het verstrekken van informatie door de Commissie, mogelijk een geval van wanbeheer was. Op 21 mei 2003 deed hij de Commissie dan ook een voorstel voor een minnelijke schikking, volgens hetwelk deze laatste moest overwegen de door klager gevraagde informatie te verstrekken, tenzij er geldige redenen waren om dat te weigeren.

1.4 In haar antwoord op dit voorstel en in haar antwoord op een daaropvolgend verzoek om informatie legde de Commissie een bijgewerkte lijst van haar antwoorden op de vragen van klager voor.

1.5 In een telefoongesprek met het bureau van de Ombudsman op 17 november 2003 beklemtoonde klager dat hij het betreurenswaardig vond dat hij zich tot de Ombudsman had moeten wenden om de betrokken informatie te verkrijgen. Hij bevestigde echter dat het tot een minnelijke schikking was gekomen.

2 Conclusie

Na het initiatief van de Ombudsman blijkt er dus een minnelijke schikking tussen de Commissie en klager te zijn bereikt. De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

3.4 MET EEN KRITISCHE OPMERKING VAN DE OMBUDSMAN GESLOTEN ZAKEN

3.4.1 Europees Parlement

NIET-NAKOMING VAN PLICHT HOFFELIJK TE ZIJN

Besluit inzake klacht 1565/2002/GG tegen het Europees Parlement

KLACHT

Begin 2002 publiceerde het Europees Parlement een aanbesteding (CRE-0203-EL-EP) voor de vertaling van het volledig verslag van de plenaire vergaderingen van het Europees Parlement ("CRE") naar het Grieks. Voor de andere tien officiële talen werden overeenkomstige aanbestedingen gepubliceerd. Acht kandidaten reageerden op deze aanbesteding. Vijf van hen waren aangesloten bij klaagster, een vereniging van Griekse vertaalfirma's.

Op 2 juli 2002 werden de inschrijvers er met een e-mail van mevrouw T., ambtenaar van het EP, van op de hoogte gebracht dat de aanbesteding "om technische redenen" was geannuleerd en opnieuw zou worden gepubliceerd. Er werd evenwel geen datum of een andere tijdsindicatie gegeven.

Enkele leden van klaagster schreven het Parlement om meer uitleg te vragen. Op 3 juli 2002 kregen zij als antwoord een e-mail namens de Afdeling planning van de vertaaldienst van het Parlement waarin stond dat men niet verder wenste in te gaan op de redenen van de annulering omdat men dat ook niet behoefde te doen ("We are not going to elaborate on the reasons for cancellation in so far as we do not have to").

In een volgende e-mail van 5 juli 2002 deelde mevrouw T. de geadresseerden mee dat de officiële resultaten van negen van de CRE-aanbestedingen in het Publicatieblad van de volgende week zouden worden gepubliceerd. Zij voegde daaraan toe dat de aanbesteding voor de vertaling van het volledig verslag van de plenaire vergaderingen van het Europees Parlement naar het Duits (CRE-0202-DE-EP) was geannuleerd wegens tegenstrijdigheden tussen de gunningscriteria die in de aankondiging in het Publicatieblad en in het bestek op de website van het EP waren gepubliceerd. Ten slotte wees mevrouw T. erop dat aanbesteding CRE-0203-EL-EP "wegens technische problemen" was geannuleerd.

In de klacht die zij begin september 2002 bij de Ombudsman indiende, stelde klaagster dat de annulering van een aanbesteding een ernstige zaak is. Zij wees erop dat de inschrijvers een aanzienlijk aantal werkuren aan de opstelling van hun offerte hadden besteed. Klaagster zei voorts dat het voor hen zeer belangrijk was te achterhalen wanneer de aanbesteding was geannuleerd, namelijk vóór of na de beoordeling van de offertes, omdat in het laatste geval de door de inschrijvers opgegeven prijzen al bij een aantal personen bekend zouden zijn. Dit betekende dat de vertrouwelijkheid van de prijzen was geschonden en dat er gevaar bestond dat de geldigheid van de aanbesteding zou worden betwist.

Klaagster was dan ook van mening dat het Parlement haar en alle inschrijvers de redenen van de annulering moest meedelen en een antwoord moest geven op alle vragen die in dat verband werden gesteld.

Voorts vond zij dat de toon van het antwoord van het hoofd van de Afdeling planning van de vertaaldienst van het EP onbetamelijk was en een indruk van arrogant gedrag had gewekt.

De beweringen van klaagster kwamen in wezen hierop neer:

- 1 het EP had geen redenen gegeven voor de annulering van de genoemde aanbesteding;

- de toon van de e-mail van het hoofd van de Afdeling planning van de vertaaldienst van het Parlement van 3 juli 2002 was onbetamelijk en had een indruk van arrogant gedrag gewekt.

ONDERZOEK

Standpunt Europees Parlement

In zijn standpunt maakte het Europees Parlement de volgende opmerkingen.

Op 2 juli 2002 werden de inschrijvers op de betrokken aanbesteding er per e-mail verkeerdelijk van op de hoogte gebracht dat de aanbesteding om technische redenen was geannuleerd. Deze e-mail was niet verzonden door een van de ambtenaren die verantwoordelijk was voor de aanbesteding, maar door een personeelslid dat wat overijld te werk was gegaan. Ondertussen was men na raadpleging van de Juridische Dienst tot het besluit gekomen dat de aanbesteding niet hoefde te worden geannuleerd. De inschrijvers hadden geen officieel bericht van de annulering gekregen en er was evenmin een kennisgeving van de annulering gepubliceerd.

Het overleg met de Juridische Dienst was nog bezig toen de e-mail werd verzonden waarin naar de redenen voor de annulering werd gevraagd. Het hoofd van de Afdeling planning van de vertaaldienst van het Parlement had instructies gegeven om geen inlichtingen te geven. Later werd bij de publicatie van het bericht van de gegunde opdrachten door de verantwoordelijke ambtenaar aan alle inschrijvers een officiële verontschuldiging voor de foutieve e-mail van 2 juli 2002 gestuurd.

Wat de toon van de e-mail van 3 juli 2002 betreft, werd gezegd dat het hoofd van de Afdeling planning van de vertaaldienst van het Parlement in Straatsburg in de plenaire vergadering was toen een lid van zijn personeel hem vroeg hoe op de ontvangen e-mail moest worden geantwoord. Die vraag werd hem gesteld om 12.15 uur, een bijzonder druk moment voor hem, aangezien de termijn voor de indiening van urgente resoluties 13.00 uur was. De instructies van het hoofd van de Afdeling planning van de vertaaldienst van het Parlement waren dan ook kortaf geweest. De bewuste e-mail was niet door hemzelf opgesteld maar was een interpretatie van zijn instructies die in het Engels door een anderstalige was opgesteld. Het was niet de bedoeling geweest iemand voor het hoofd te stoten of hooghartig over te komen.

Het EP voegde een kopie bij van een e-mail d.d. 26 september 2002 waarin de inschrijvers op de betrokken aanbesteding ervan in kennis werden gesteld dat het bericht van gegunde opdrachten op 13 september 2002 was gepubliceerd en waarin het EP zijn excuses aanbood voor de overlast die de verkeerdelijk gezonden e-mail van 2 juli 2002 eventueel had veroorzaakt.

Opmerkingen klagster

In haar opmerkingen zei klagster dat het naar haar mening onaanvaardbaar is dat een EU-dienst de burgers "verkeerdelijk informeert". Klagster voegde daaraan toe dat het personeelslid dat volgens het Parlement niet een van de "verantwoordelijke ambtenaren" was, wel de persoon was die de inschrijvers altijd had geïnformeerd over zaken die verband hielden met de aanbesteding. Zij vond het bovendien zeer vreemd dat de instructies van het hoofd van de Afdeling planning van de vertaaldienst van het Parlement verkeerd waren begrepen en dat een EU-dienst die verantwoordelijk is voor vertalingen niet in staat is om de taalkundige kwaliteit van schriftelijke antwoorden aan inschrijvers te waarborgen.

Klagster wees erop dat haar kritiek op de toon van de e-mail van 2 juli 2002 niet tegen het hoofd van de Afdeling planning van de vertaaldienst van het Parlement persoonlijk was gericht. Zij voegde daar evenwel aan toe dat er nog andere brieven met een soortgelijke toon door het personeel van laatstgenoemde waren rondgestuurd. Klagster beklemtoonde dat zij van het Parlement de verzekering wilde krijgen dat de instelling in de toekomst bij zaken die zo gevoelig liggen en in de communicatie met externe medewerkers omzichtiger te werk zou gaan.

Klaagster zei ten slotte dat zij op de hoogte wenste te worden gebracht van de aard van het "technische" probleem dat zich had voorgedaan, alsook van het advies van de Juridische Dienst. Zij wees erop dat een van haar leden die van de bedoelde aanbesteding was uitgesloten, had gevraagd op de hoogte te worden gebracht van de redenen voor zijn uitsluiting, maar nog altijd niet het antwoord had ontvangen dat de Juridische Dienst hem had beloofd. Dit uitblijven van een antwoord deed volgens klaagster twijfels rijzen omtrent de doorzichtigheid van aanbestedingsprocedures.

VERDER ONDERZOEK

Verzoek om aanvullende informatie

In het licht van de opmerkingen van klaagster was de Ombudsman van mening dat hij aanvullende informatie nodig had om de klacht te kunnen behandelen. Hij stuurde het Parlement dan ook een kopie van de opmerkingen van klaagster voor commentaar. De Ombudsman vroeg het Parlement voorts uit te leggen waarom de foutieve informatie in de e-mail van 2 juli 2002 niet was rechtgezet zodra de verantwoordelijke ambtenaren achter de fout waren gekomen.

Antwoord Parlement

In zijn antwoord maakte het Parlement de volgende opmerkingen.

Toen de e-mail in kwestie op 2 juli 2002 werd verstuurd, was het overleg met de Juridische Dienst nog aan de gang. Aangezien de verantwoordelijke ambtenaren eerst (informeel) te horen hadden gekregen dat de aanbesteding vermoedelijk geannuleerd moest worden en vervolgens (weer informeel) hadden vernomen dat dit misschien toch niet het geval zou zijn, was het duidelijk dat het resultaat van de raadpleging verre van een uitgemaakte zaak was. De verantwoordelijke ambtenaren hadden, in het licht van het feit dat de e-mail geen juridische waarde had, besloten het resultaat van de officiële raadpleging van de Juridische Dienst af te wachten. Zij wilden immers niet het risico lopen dat zij de inschrijvers, na ze eerst te hebben gemeld dat de e-mail van 2 juli 2002 ten onrechte was verstuurd en de aanbestedingsprocedure dus nog open was, een paar weken later zouden moeten melden dat de aanbestedingsprocedure uiteindelijk toch was geannuleerd. De zaak werd pas op 12 augustus 2002 opgelost.

De ambtenaren die verantwoordelijk waren voor de aanbesteding, waren zoals voorgeschreven met naam genoemd in de aankondiging van de aanbesteding/het bestek. Daarnaast stond in het bestek duidelijk dat de enige contactpersoon mevrouw W. was. De ambtenaar die de foutieve e-mail had gezonden, werkte op het secretariaat van de Freelance Afdeling en wisselde regelmatig e-mails uit met contractanten. Zij werd echter niet in de aanbestedingsstukken genoemd.

De vertaaldienst van het Parlement is uiteraard verantwoordelijk voor de schriftelijke mededelingen van de instelling, maar deze e-mail was helemaal geen officieel document. De freelance eenheid van de planningafdeling is een zuiver administratieve dienst. Het personeel, meestal van rang C, wisselt gemiddeld vijftig e-mails per dag uit met contractanten. Voor een taalkundige revisie van deze zuiver administratieve mededelingen aan dienstverstrekkers zou een team van minstens twee gekwalificeerde vertalers voor elk van de 11, en binnenkort 20, officiële talen nodig zijn.

Het Parlement plaatst opdrachten door middel van openbare aanbestedingen. Het gaat om een zeer formele procedure waarvoor in de wetgeving duidelijke regels zijn vastgesteld, onder meer met betrekking tot het soort contacten dat mogelijk is. Door deze formaliteiten werd naar het gevoel van klaagster een negatief klimaat geschapen, maar de betrokken ambtenaren moesten zich aan de geldende wetgeving houden.

Het advies van de Juridische Dienst was aan de Secretaris-Generaal meegedeeld met de vermelding "vertrouwelijk" en "niet openbaar maken", zoals gebruikelijk is bij adviezen van de Juridische Dienst van het Parlement. Overeenkomstig de voorschriften inzake overheidsopdrachten kon het Parlement bovendien aan geen enkele andere partij dan de inschrijver zelf informatie over de aanbesteding geven.

Opmerkingen klaagster

In haar standpunt bedankte klaagster de Ombudsman voor zijn bijdrage om meer duidelijkheid te scheppen. Zij verklaarde dat zij het standpunt van het Parlement aan haar leden had doorgezonden met het advies persoonlijk om inlichtingen over de aanbesteding te verzoeken. Volgens klaagster was een van haar leden die al om informatie had verzocht maar nog geen antwoord had gekregen, voornemens de zaak aan de Ombudsman voor te leggen. Klaagster voegde daaraan toe dat er duidelijk sprake was van een communicatie- en transparantieprobleem waarover een sluier van bureaucratie en "formaliteiten" was geworpen.

BESLUIT

1 Geen uitleg over redenen voor annulering van de aanbesteding

1.1 Begin 2002 publiceerde het Europees Parlement een aanbesteding voor de vertaling van het volledig verslag van de plenaire vergaderingen van het Parlement naar het Grieks. Vijf van de inschrijvers op de aanbesteding waren lid van klaagster, een vereniging van Griekse vertaalfirma's. Op 2 juli 2002 werden de inschrijvers er door het Parlement van op de hoogte gebracht dat de aanbesteding "om technische redenen" was geannuleerd. In haar klacht van begin september 2002 beweerde klaagster dat het Parlement haar niet geïnformeerd had over de redenen voor de annulering van de aanbesteding.

1.2 In zijn standpunt legde het Europees Parlement uit dat de informatie in de e-mail van 2 juli 2002 foutief was en dat de aanbesteding uiteindelijk niet was geannuleerd. Het Parlement had de inschrijvers op de aanbesteding op 26 september 2002 ervan op de hoogte gebracht dat het bericht van gegunde opdrachten op 13 september 2002 was gepubliceerd en had zijn excuses aangeboden voor het ongemak dat de foutieve e-mail van 2 juli 2002 mogelijk had veroorzaakt.

1.3 De Ombudsman stelt vast dat de bewering van klaagster was gebaseerd op de veronderstelling dat de aanbesteding was geannuleerd. Aangezien de aanbesteding in feite niet was geannuleerd, heeft deze bewering geen zin meer en hoeft het onderzoek ernaar niet te worden voortgezet.

2 Onbetamelijke en arrogante toon van correspondentie

2.1 Klaagster vindt dat de toon van de e-mail waarmee het EP op 3 juli 2002 antwoordde op vragen van enkele van haar leden naar de redenen van de voorgenomen annulering van de aanbesteding onbetamelijk was en de indruk van arrogant gedrag wekte.

2.2 Het Parlement wijst erop dat het hoofd van de Afdeling planning van de vertaaldienst te Straatsburg in de plenaire vergadering was toen een lid van zijn personeel hem vroeg hoe op de e-mail van klaagster moest worden geantwoord. Deze vraag werd hem op een zeer druk moment gesteld en zijn instructies waren dan ook kortaf geweest. De bewuste e-mail was niet door hemzelf opgesteld maar was een interpretatie van zijn instructies die in het Engels door een anderstalige was opgesteld. Het was niet de bedoeling geweest iemand voor het hoofd te stoten of arrogant over te komen.

2.3 In haar opmerkingen wijst klaagster erop dat ook andere brieven met dezelfde toon door het personeel van het hoofd van de Afdeling planning van de vertaaldienst van het EP werden verstuurd. De Ombudsman stelt evenwel vast dat deze brieven hem niet zijn voorgelegd en beperkt zijn onderzoek derhalve tot de e-mail van 3 juli 2002.

2.4 Het getuigt van goed administratief gedrag dat ambtenaren hoffelijk zijn in hun contacten met het publiek.⁵⁶ De e-mail van 3 juli 2002 luidt als volgt: "We are not going to elaborate on the reasons for cancellation in so far as we do not have to". Deze mededeling, die werd verzonden in

⁵⁶

Zie artikel 12, lid 1, van de Europese Code van goed administratief gedrag, die is voorgesteld door de Europese Ombudsman en gesteund door het Europees Parlement. De code is beschikbaar op de website van de Ombudsman (<http://www.euro-ombudsman.eu.int>).

antwoord op vragen om meer uitleg van enkele leden van klaagster, wekt de indruk dat de afzender van mening was dat het Parlement niet verplicht was de gevraagde informatie te verstrekken. Deze mening werd op geen enkele wijze gemotiveerd en het antwoord bleef beperkt tot één kortaffe zin. De Ombudsman vindt het begrijpelijk dat klaagster en haar leden zich door deze e-mail voor het hoofd gestoten voelden. De Ombudsman stelt vast dat de mededeling namens het hoofd van de Afdeling planning van de vertaaldienst van het Parlement werd gezonden, en dat zowel deze laatste als mevrouw W. een kopie ervan hebben ontvangen. Indien het inderdaad, zoals het Parlement in zijn standpunt beklemtoont, niet de bedoeling van de betrokken ambtenaar was iemand voor het hoofd te stoten of een indruk van arrogantie te wekken, dan had hij iets kunnen doen om de indruk die deze mededeling wel moest wekken te corrigeren. Hoewel hij daar ruimschoots de tijd voor heeft gehad, heeft hij nooit iets gedaan of zelfs maar proberen te doen.

2.5 In deze omstandigheden vindt de Ombudsman dat het Parlement door het zenden en het niet rechtzetten van de e-mail van 3 juli 2002 niet heeft voldaan aan de verplichting zich in contacten met het publiek hoffelijk te gedragen. Dit is een geval van wanbeheer, waarover een kritische opmerking zal worden gemaakt.

3 Overige kwesties

3.1 In haar opmerkingen over het standpunt van het Parlement wees klaagster erop dat zij op de hoogte wenste te worden gebracht van de aard van het “technische” probleem dat zich had voorgedaan en van het advies van de Juridische Dienst. Klaagster verklaarde voorts dat een van haar leden die van de bedoelde aanbesteding was uitgesloten, had gevraagd om welke redenen dat was gebeurd maar nog altijd niet het antwoord had gekregen dat de Juridische Dienst hem had beloofd. Dit uitblijven van een antwoord deed volgens klaagster twijfels rijzen omtrent de doorzichtigheid van aanbestedingsprocedures.

3.2 De Ombudsman zond de opmerkingen van klaagster door aan het Parlement, dat in zijn antwoord meer uitleg gaf. In haar opmerkingen over dit antwoord bedankte klaagster de Ombudsman voor zijn bijdrage om meer duidelijkheid te scheppen en deelde zij mee dat zij het standpunt van het Parlement had doorgezonden aan haar leden met het advies dat ze persoonlijk om inlichtingen over de aanbesteding zouden verzoeken. Volgens klaagster was een van haar leden die reeds om informatie had verzocht maar geen antwoord had gekregen, voornemens de zaak aan de Ombudsman voor te leggen.

3.3 In die omstandigheden is de Ombudsman van oordeel dat hij zich in dit geval niet verder hoeft bezig te houden met de overige kwesties die door klaagster in haar opmerkingen over het standpunt van het Parlement aan de orde zijn gesteld.

4 Conclusie

Op basis van het onderzoek van de Ombudsman met betrekking tot deze klacht is het noodzakelijk gebleken de volgende kritische opmerking te maken:

Het getuigt van goed administratief gedrag dat ambtenaren zich in hun contacten met het publiek hoffelijk gedragen.⁵⁷ De Ombudsman vindt dat het Parlement door het zenden en het niet rechtzetten van de e-mail van 3 juli 2002 niet heeft voldaan aan deze verplichting. Dit is een geval van wanbeheer.

Omdat het bij dit aspect van de zaak gaat om procedures betreffende specifieke gebeurtenissen uit het verleden, heeft het geen zin meer om met betrekking tot deze zaak een minnelijke schikking na te streven. De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

⁵⁷

Zie artikel 12, lid 1, van de Europese Code van goed administratief gedrag, die is voorgesteld door de Europese Ombudsman en gesteund door het Europees Parlement. De code is beschikbaar op de website van de Ombudsman (<http://www.euro-ombudsman.eu.int>).

3.4.2 Raad van de Europese Unie

TOEGANG TOT DOCUMENTEN

Besluit inzake klacht 648/2002/IJH tegen de Raad van de Europese Unie

KLACHT

Op 28 januari 2002 diende klaagster op grond van Verordening 1049/2001⁵⁸ een confirmatief verzoek in bij de Raad om toegang te krijgen tot een aantal documenten inzake de modernisering van de mededingingsprocedures van de EU. Op 18 maart 2002 verleende de Raad in antwoord op het confirmatieve verzoek slechts gedeeltelijke toegang.

De Raad rechtvaardigde zijn besluit tot weigering van de toegang tot bepaalde delen van de documenten met een verwijzing naar de eerste alinea van artikel 4, lid 3, van Verordening 1049/2001.⁵⁹ Volgens de Raad overtreft het belang van de bescherming van zijn besluitvormingsproces, rekening houdend met alle gegevens, het openbaar belang van openbaarmaking met betrekking tot de in de documenten weergegeven standpunten van de delegaties. De Raad motiveerde zijn conclusie als volgt:

“In het kader van voorbereidende besprekingen en onderhandelingen in de voorbereidende organen van de Raad is de mogelijkheid voor delegaties om vrijelijk hun standpunt – zelfs ten aanzien van politiek gevoelige kwesties – te uiten een van de eerste noodzakelijke voorwaarden voor het vermogen van de Raad om compromisoplossingen te vinden en ten aanzien van moeilijke vraagstukken vooruitgang te boeken. Het vrijgeven in dit stadium van de delen van de documenten waaruit kan worden afgeleid welke standpunten de individuele delegaties hebben ingenomen tegenover bepaalde onderwerpen die nog ter discussie staan, zou dit vermogen in gevaar brengen omdat het tot een aanzienlijke vermindering zou leiden van de flexibiliteit van de delegaties om hun respectieve standpunten in het licht van de in het debat uitgewisselde argumenten te herzien. Volgens de Raad zou dit zijn besluitvormingsproces ernstig kunnen ondermijnen”.

De Raad verklaarde dat gedeeltelijke toegang de verzoekster in staat stelt kennis te nemen van het merendeel van de standpunten die werden uitgewisseld tijdens de discussies over een wetgevingsvoorstel dat nog in behandeling is in de Raad.

In haar bij de Ombudsman ingediende klacht accepteerde klaagster de redenen die de Raad op gaf voor het geheimhouden van de identiteit van de delegaties, maar wel los van de mogelijkheid om in de toekomst terug te komen op de eis dat de identiteit van de delegaties, alsmede de door deze naar voren gebrachte argumenten bekend moeten worden gemaakt. Volgens klaagster had de Raad echter in de meeste gevallen alle standpunten die waren ingenomen door een geïdentificeerde delegatie in hun geheel doorgehaald. Klaagster stelt dat de Raad te veel heeft doorgehaald en dat een aantal van de documenten daardoor alle betekenis hebben verloren. Zo vindt zij met name dat deze documenten, in tegenstelling tot wat in het antwoord van de Raad staat, de lezer geen informatie meer bieden over het merendeel van de tijdens de discussies uitgewisselde argumenten. Volgens klaagster moet de Raad alle in de documenten vervatte argumenten, ideeën en voorstellen openbaar maken, desnoods met weglating van de naam van de betrokken delegatie.

⁵⁸ Verordening 1049/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie, 2001 PB L 145, blz. 43.

⁵⁹ *“De toegang tot een document dat door een instelling is opgesteld voor intern gebruik of door een instelling is ontvangen, en dat betrekking heeft op een aangelegenheid waarover de instelling nog geen besluit heeft genomen, wordt geweigerd, indien de openbaarmaking ervan het besluitvormingsproces van de instelling ernstig zou ondermijnen, tenzij een hoger openbaar belang openbaarmaking gebiedt.”*

Bovendien wijst klaagster erop dat twee van de documenten waartoe haar gedeeltelijk toegang was gegeven, werkdocumenten van de Commissie zijn die aan de Werkgroep mededinging van de Raad waren voorgelegd met betrekking tot het voorstel van de Commissie voor een verordening van de Raad betreffende de tenuitvoerlegging van de mededingingsregels. Volgens klaagster werden de conclusies van beide documenten in hun geheel weggelaten. Klaagster stelt dat indien de Commissie deze documenten heeft opgesteld als een algemene achtergrond voor het voorstel, de vertrouwelijkheid van de besprekingen in de Raad de volledige openbaarmaking van de documenten niet in de weg kan staan. En zelfs indien de documenten na de start van de besprekingen in de Raad in antwoord op door een of meer delegaties ingenomen standpunten werden opgesteld, moeten zij toch openbaar worden gemaakt.

Volgens klaagster heeft een bekendgemaakt wetgevingsvoorstel van de Commissie voldoende formeel wetgevend karakter om de openbaarmaking te rechtvaardigen van de argumentatie achter de daaropvolgende dialoog tussen de Raad en de Commissie. Als het publiek eenmaal de inhoud van het voorstel kent, is het belangrijk dat het ook begrijpt welke moeilijkheden zich voordoen alvorens het kan worden aangenomen. Indien er opeens een tekst uit de Raad komt die inhoudelijk is gewijzigd zonder dat daar een verklaring voor is gegeven, zal het vertrouwen van het publiek in het eindproduct worden aangetast en zullen de methodes van de Raad met argwaan worden bekeken.

Ten slotte beweert klaagster dat het online documentenregister van de Raad onvoldoende gegevens bevat om te kunnen beoordelen of een bepaald document voor de verzoeker waarschijnlijk interessant zal zijn. Dit leidt tot te veel verzoeken om openbaarmaking en tijdverlies zowel voor de Raad als voor de verzoekers. Zo dragen volgens klaagster alle verslagen van de Werkgroep mededinging in dit geval alleen maar de titel van het Commissievoorstel.

Samengevat beweert klaagster dus het volgende:

- (i) de Raad heeft slechts gedeeltelijk toegang verleend en heeft daarbij meer gegevens geschrapt dan gerechtvaardigd was door zijn argumentatie betreffende de noodzaak om de vertrouwelijkheid van de standpunten van individuele delegaties over bepaalde onderwerpen die nog ter discussie staan te handhaven;
- (ii) de argumentatie van de Raad vormt geen rechtvaardiging voor de schrapping van gegevens uit bepaalde werkdocumenten van de Commissie;
- (iii) het online documentenregister van de Raad bevat onvoldoende gegevens.

Klaagster eist volledige of grotere toegang tot 13 documenten: 12241/00, 10022/01, 13798/00, 13563/01, 5158/01, 12290/00, 12856/00, 13385/00, 5843/01, 6024/01, 6622/01, 6834/01, 7692/01.

ONDERZOEK

Standpunt Raad

In zijn standpunt maakte de Raad, samengevat, de volgende opmerkingen.

Wat de eerste bewering betreft, is de Raad het er in beginsel mee eens dat documenten met betrekking tot lopende besprekingen over ontwerp-wetgevingsbesluiten zo ruim mogelijk toegankelijk moeten zijn en dat een manier om dat doel te bereiken erin bestaat de meeste of alle argumenten die in de loop van de besprekingen zijn uitgewisseld openbaar te maken en slechts die delen van de documenten achter te houden aan de hand waarvan kan worden bepaald welke delegaties deze standpunten hebben verdedigd. Hierdoor behouden de delegaties de nodige flexibiliteit om hun standpunt in het licht van de aan de gang zijnde besprekingen te wijzigen, hetgeen een eerste voorwaarde is om ten aanzien van moeilijke vraagstukken vorderingen te kunnen maken. Sinds de inwerkingtreding van Verordening 1049/2001 heeft de Raad deze aanpak al meermaals toegepast.

Gezien de specifieke omstandigheden was er in dit geval nog meer voorzichtigheid geboden. Het betrokken voorstel heeft namelijk een aantal bijzonder gevoelige en controversiële kwesties

aan de orde gesteld die in de Raad nog altijd het voorwerp zijn van moeilijke onderhandelingen op politiek niveau. In deze omstandigheden kan een voortijdige vrijgave van de inhoud van voorlopige standpunten die op vergaderingen zijn ingenomen door delegaties van Raadsleden en vertegenwoordigers van de Commissie en die voor deskundigen makkelijk thuis te brengen zijn, zelfs zonder dat met zoveel woorden wordt gezegd van wie ze zijn, schadelijk zijn voor het vermogen van de instelling om compromisoplossingen te vinden en derhalve haar inspanningen om een algemeen akkoord over een belangrijke wettekst te bereiken doorkruisen.

Document 13563/01 bevat een compromistekst van het Voorzitterschap over het voorstel voor een verordening. Sommige delen van deze compromistekst zijn vrijgegeven, andere delen die betrekking hebben op bijzonder controversiële kwesties zijn achtergehouden om redenen zoals hierboven aangegeven. Een compromisvoorstel heeft slechts een kans om te worden aanvaard als iedere delegatie bereid is concessies ten opzichte van haar oorspronkelijke standpunt te doen. Openbaarmaking van een compromisvoorstel over bijzonder gevoelige kwesties, terwijl dit voorstel nog ter tafel ligt bij de Raadsleden, hun delegaties en de Commissie, zou het met dit voorstel nagestreefde doel dwarsbomen.

Met betrekking tot de tweede bewering voerde de Raad aan dat de bedoelde documenten van de Commissie "non-papers" waren die door de Commissiediensten waren opgesteld voor bespreking in de werkgroep van de Raad, met de bedoeling bepaalde punten van het Commissievoorstel te verduidelijken. Deze officieuze documenten waren niet goedgekeurd door de Commissie op het niveau van het college van Commissarissen en waren evenmin bedoeld om de Commissie te binden. Als rechtvaardiging voor de doorhalingen in deze documenten gelden dezelfde argumenten als voor de doorhalingen in de Raadsdocumenten.

Wat de derde bewering betreft, voerde de Raad aan dat de gebruiker door in het openbaar documentenregister op het Internet op het icoon "document information" te klikken toegang krijgt tot alle gegevens die bovenaan het document staan, met inbegrip van de afzender, de ontvanger en de beschrijving van het documenttype, alsook het onderwerp. De Raad is evenwel bereid te onderzoeken of de gebruiksvriendelijkheid van het openbaar register kan worden verbeterd.

De Raad heeft de Ombudsman ook een kopie doen toekomen van de documenten zoals die aan klagster werden verstrekt.

Opmerkingen klagster

Met betrekking tot de eerste bewering stelde klagster dat de Raad in zijn standpunt over de aanneming van EU-wetgeving spreekt alsof het gaat om onderhandelingen over een internationaal verdrag, waarbij in het nationaal belang over en weer concessies worden gedaan. Volgens klagster is dit geen geschikte benadering voor de aanneming van wetgeving die rechtstreeks bindend is voor het publiek. Het debat in de Raad kan evenmin worden vergeleken met een ministeriële of kabinetsvergadering, waar in beperkte kring nog gekke en potentieel onaanvaardbare voorstellen kunnen worden gedaan. Als een voorstel in de Raad komt, heeft de Commissie het al vrijgegeven en treedt de Raad op als wetgever. Door de tekst van algemeen bindende wetten geheim te houden tot de inhoud volledig is vastgelegd, grijpt de Raad volgens klagster naar een extreem middel voor een probleem dat eenvoudig kan worden opgelost door de namen van de delegaties door te halen.

Met betrekking tot de tweede bewering verklaarde klagster dat zij erin kan komen dat werkdocumenten van de Commissie die zijn opgesteld als bijdrage aan de beraadslagingen in de Raad op dezelfde wijze worden behandeld als documenten van de Raad.

In verband met de derde bewering zei klagster dat zij met haar opmerkingen alleen maar behulpzaam had willen zijn en dat zij deze zaak niet wenste voort te zetten. Zij deed nog een aantal suggesties om hetgeen zij "deze bijzonder waardevolle informatiebron" noemde te verbeteren.

VERDER ONDERZOEK

Na zorgvuldig onderzoek van het standpunt van de Raad en de opmerkingen van klagster achtte de Ombudsman het nodig de betrokken documenten te controleren om de omvang en de aard van de doorhalingen te beoordelen.

Controle van documenten

Op 9 oktober 2002 namen de diensten van de Ombudsman tijdens een controle inzage van de documenten. De Ombudsman schreef daarna een brief om de Raad te bedanken voor de goede samenwerking tijdens de controle en hem op de hoogte te brengen van de bevindingen van de Ombudsman.

De Ombudsman bracht eerst in herinnering wat de Raad in zijn standpunt en klagster in haar opmerkingen naar voren hadden gebracht. De Ombudsman merkte op dat de Raad de doorhalingen in de tekst rechtvaardigde met het argument dat vrijgave van de doorgehaalde delen van de documenten iemand, bijvoorbeeld een deskundige, in staat zouden kunnen stellen de standpunten te achterhalen van de delegaties of van de vertegenwoordiger van de Commissie over zaken die nog ter discussie staan in de Raad. Klagster is het ermee eens dat de Raad de namen van de delegaties vertrouwelijk mag houden en dat werkdocumenten van de Commissie die zijn opgesteld als bijdrage aan de beraadslagingen in de Raad op dezelfde wijze als Raadsdocumenten worden behandeld. De Ombudsman probeerde daarom via inzage van de documenten te achterhalen of de gegevens die door de Raad waren geschrapt iemand, bijvoorbeeld een deskundige, in staat konden stellen achter de standpunten te komen van delegaties of van de vertegenwoordiger van de Commissie over zaken die nog ter discussie staan in de Raad.

Vervolgens zette de Ombudsman de resultaten van zijn controle uiteen.

Verwijzingen naar bij name genoemde delegaties of naar de vertegenwoordiger van de Commissie

In de gecontroleerde documenten werd op drie verschillende wijzen verwezen naar bij name genoemde delegaties of naar de vertegenwoordiger van de Commissie, namelijk in: (i) een voetnoot, (ii) een verwijzing tussen haakjes in de tekst, of (iii) een inleidende zin, zoals "Delegatie (xx) gaf als haar mening te kennen...", of "Delegatie (xx) was van oordeel dat..."

Alle verwijzingen in de voetnoten naar bij name genoemde delegaties bleken verwijderd te zijn, terwijl de overeenkomstige tekst in de meeste gevallen was vrijgegeven. De geschrapte voetnoten bevatten over het algemeen geen andere informatie dan de identiteit van de delegatie en het feit dat deze het in de tekst ingenomen standpunt had voorgesteld, er al dan niet mee akkoord ging of een voorbehoud ter zake had gemaakt. Een uitzondering is de voetnoot op pagina 3 van document 12241/01. Behalve in dit laatste geval blijkt de schrapping van de voetnoten het minste wat de Raad kon doen om de identiteit van delegaties geheim te houden.

Bij verwijzingen naar bij name genoemde delegaties in de hierboven genoemde vormen (ii) of (iii) was in de meeste gevallen de hele betrokken alinea doorgehaald. In tegenstelling hiermee zijn de alinea's 19, 33, 44, 50-51 en 69 van document 13385/00 volledig vrijgegeven zonder dat de verwijzing naar bij name genoemde delegaties en/of de vertegenwoordiger van de Commissie is verwijderd. De Raad blijkt echter in geen enkel geval alleen de referentie naar de delegatie en/of de vertegenwoordiger van de Commissie te hebben geschrapt en de rest van de tekst te hebben vrijgegeven.

Slechts in één geval van deze categorie kan de Ombudsman bevestigen dat uit de rest van de tekst van een doorgehaalde alinea de identiteit van de betrokken delegatie zou kunnen worden afgeleid, namelijk alinea 36 van document 13385/00.

Doorgehaalde gegevens die geen verwijzing naar bij name genoemde delegaties of naar de vertegenwoordiger van de Commissie omvatten

De Raad heeft bepaalde delen van documenten, alinea's en gedeelten van alinea's die geen verwijzing naar bij name genoemde delegaties of naar de vertegenwoordiger van de Commissie omvatten geschrapt. In een aantal van deze alinea's - maar niet in alle - kwamen zinsneden voor

als “enkele delegaties gaven als hun mening te kennen...” of “delegaties gaven als hun mening te kennen ...”. In enkele andere gevallen betroffen de doorhalingen compromisvoorstellen van het Voorzitterschap.

De Ombudsman kan niet bevestigen dat de geschrapte gegevens in deze categorie het mogelijk zouden maken de mening van een specifieke delegatie of specifieke delegaties of van de vertegenwoordiger van de Commissie te achterhalen. De Raad wijst op de mogelijkheid dat een deskundige daartoe in staat zou zijn, maar dit lijkt de Ombudsman onwaarschijnlijk gezien de aard van de geschrapte gegevens.

Conclusies

Op basis van de controle is de Ombudsman van mening dat de schrapping van de volgende gegevens niet gerechtvaardigd lijkt door het argument dat de vrijgave ervan iemand, bijvoorbeeld een deskundige, in staat zou stellen de standpunten te achterhalen van delegaties of van de vertegenwoordiger van de Commissie over zaken die nog ter discussie staan in de Raad.

Document 12241/01: voetnoot op pagina 3 (behalve de naam van de delegatie); alinea's 17-21, 23-27.

Document 10022/01: pagina's 29-36 (tabellen waarin de belangrijkste bepalingen van het mededingingsrecht in de lidstaten worden vergeleken met de artikelen 81-82 EG).

Document 13798/00: alinea's 5-8, 9-10 (gedeeltelijke schrappingen), 14-15.

Document 12856/00: alinea's 2, 3 (gedeeltelijke schrapping).

Document 13385/00: alinea 2.

Document 5843/01: alinea's 4, 5.

Document 6024/01: alinea's 4, 5.

Document 6622/01: alinea's 3, 10, 11.

Document 7692/01: alinea's 12-18 en bijlage.

Document 6834/01: alinea's 3 (gedeeltelijke schrapping), 6, 8, 10.

Document 13563/01 valt uiteen in twee delen: een vooruitgangsverslag en bijlagen. Op basis van de controle is de Ombudsman van mening dat de alinea's 6, 8, 10-12, 19-20 en 22 ook kunnen worden vrijgegeven zonder dat iemand daardoor de standpunten van een specifieke delegatie of specifieke delegaties, of van de vertegenwoordiger van de Commissie kan achterhalen. In bijlage II bij document 13563/01 (de compromistekst voor een verordening van het Voorzitterschap) blijkt de enige reden waarom er een onderscheid werd gemaakt tussen de delen van de tekst (met uitzondering van de voetnoten) die zijn vrijgegeven en de delen die zijn doorgehaald, te zijn dat laatstgenoemde handelen over onderwerpen die als politiek gevoeliger worden beschouwd. Vrijgave van de doorgehaalde tekst (met uitzondering van de voetnoten) kan volgens de Ombudsman niemand, ook al is het een deskundige, in staat stellen de standpunten van een specifieke delegatie of specifieke delegaties, of van de vertegenwoordiger van de Commissie te achterhalen. Hetzelfde geldt voor de doorhalingen in document 5158/01, dat een eerder voorstel voor de tekst van een verordening omvat.

Verzoek om aanvullende informatie

In het licht van het bovenstaande verzocht de Ombudsman de Raad vriendelijk zijn standpunt met betrekking tot de bovengenoemde geschrapte gegevens te herzien en hem te laten weten of hij bereid was deze ten behoeve van klagster vrij te geven.

Antwoord Raad

In zijn antwoord verklaarde de Raad dat hij op zijn vergadering van 26 november 2002 een politiek akkoord had bereikt over de betrokken ontwerpverordening. In het licht van deze vooruitgang vond de Raad dat klaagster nu toegang tot de betrokken documenten in hun geheel kon worden verleend.

Opmerkingen klaagster

In haar opmerkingen verklaarde klaagster dat de Raad door toegang tot de betrokken documenten te verlenen de redenen voor haar klacht blijkbaar had weggenomen. Zij uitte niettemin haar teleurstelling over het feit dat zij geen toegang had gekregen voordat de verordening was aangenomen. Klaagster bedankte de Ombudsman voor zijn inspanningen.

BESLUIT

1 Weigering van volledige toegang tot bepaalde documenten

1.1 De Raad gaf klaagster slechts gedeeltelijk toegang tot bepaalde documenten met betrekking tot de modernisering van de mededingingsprocedures van de EU. Klaagster beweerde dat de Raad meer gegevens had doorgehaald dan gerechtvaardigd was door zijn argumentatie betreffende de noodzaak om de vertrouwelijkheid van de standpunten van individuele delegaties over bepaalde onderwerpen die nog ter discussie staan te handhaven. Klaagster was het ermee eens dat de Raad de namen van delegaties vertrouwelijk mag houden, maar stelde dat de inhoud van de goedgekeurde standpunten samen met andere delen van de betrokken documenten moet worden vrijgegeven.

1.2 De Raad rechtvaardigde zijn besluit tot weigering van de toegang tot bepaalde delen van de documenten met een verwijzing naar de eerste alinea van artikel 4, lid 3, van Verordening 1049/2001.⁶⁰ Volgens de Raad stelde het betrokken voorstel een aantal bijzonder gevoelige en controversiële kwesties aan de orde die in de Raad op dat moment nog het voorwerp van moeilijke onderhandelingen op politiek niveau waren. In die omstandigheden kon een voortijdige vrijgave van de inhoud van voorlopige standpunten die op vergaderingen waren ingenomen door delegaties van Raadsleden en vertegenwoordigers van de Commissie en die voor deskundigen makkelijk thuis te brengen waren, zelfs zonder dat met zoveel woorden werd gezegd van wie ze waren, schadelijk zijn voor het vermogen van de instelling om compromisoplossingen te vinden en derhalve haar inspanningen om een algemeen akkoord over een belangrijke wettekst te bereiken doorkruisen.

1.3 Aangezien klaagster aanvaardde dat de Raad de namen van delegaties vertrouwelijk mocht houden, spitste de Ombudsman zijn onderzoek toe op de vraag of de Raad meer gegevens had doorgehaald dan daartoe nodig was.

1.4 Na inzage van de betrokken documenten kwam de Ombudsman tot de slotsom dat bepaalde doorhalingen niet konden worden gerechtvaardigd met de argumenten van de Raad. De Ombudsman bracht de Raad uitvoerig op de hoogte van zijn bevindingen en verzocht hem zijn standpunt te herzien.

1.5 In zijn antwoord verklaarde de Raad dat hij op zijn bijeenkomst van 26 november 2002 over de betrokken ontwerpverordening een politiek akkoord had bereikt⁶¹. In het licht van deze vooruitgang was de Raad van mening dat klaagster nu toegang tot de betrokken documenten in hun geheel kon worden verleend.

⁶⁰ "De toegang tot een document dat door een instelling is opgesteld voor intern gebruik of door een instelling is ontvangen, en dat betrekking heeft op een aangelegenheid waarover de instelling nog geen besluit heeft genomen, wordt geweigerd, indien de openbaarmaking ervan het besluitvormingsproces van de instelling ernstig zou ondermijnen, tenzij een hoger openbaar belang openbaarmaking gebied."

⁶¹ De Raad nam de verordening op 16 december 2002 aan: Verordening (EG) nr. 1/2003 van de Raad van 16 december 2002 betreffende de uitvoering van de mededingingsregels van de artikelen 81 en 82 van het Verdrag, PB L 1/2003, blz. 1.

1.6 In haar opmerkingen over het antwoord van de Raad uitte klaagster haar teleurstelling over het feit dat zij vóór de aanneming van de verordening geen toegang had gekregen. De Ombudsman oordeelt het bijgevolg nodig zich uit te spreken over de bewering van klaagster inzake wanbeheer van de Raad.

1.7 De Ombudsman nam tijdens een controle inzage van de documenten waartoe de Raad klaagster slechts gedeeltelijk toegang had gegeven. De Ombudsman is van oordeel dat de argumentatie van de Raad dat de vrijgave van de doorgehaalde gegevens iemand in staat zou kunnen stellen de standpunten van delegaties of van de vertegenwoordiger van de Commissie te achterhalen over zaken die nog ter discussie staan in de Raad geen rechtvaardiging vormt voor veel van de doorhalingen. Dit was een geval van wanbeheer, waarover de Ombudsman derhalve een kritische opmerking maakt.

1.8 De Ombudsman vindt het niet nodig verdere acties te ondernemen aangezien de Raad, nadat hij op zijn bijeenkomst van 26 november 2002 een akkoord over de ontwerpverordening had bereikt, klaagster volledige toegang tot de betrokken documenten heeft verleend.

2 Toegang tot werkdocumenten van de Commissie

2.1 Klaagster beweerde dat de argumentatie van de Raad de schrapping van gegevens uit bepaalde werkdocumenten van de Commissie niet rechtvaardigt. De Ombudsman brengt in herinnering dat hij een kritische opmerking heeft gemaakt over de omvang van de doorhalingen in de betrokken documenten. Dit aspect van de klacht heeft dus alleen betrekking op de vraag of de argumentatie van de Raad ook van toepassing is op werkdocumenten van de Commissie.

2.2 De Raad voerde aan dat de betrokken documenten van de Commissie “non-papers” voor bespreking in de werkgroep van de Raad zijn, die niet werden goedgekeurd op het niveau van het college van Commissarissen van de Commissie en evenmin waren bedoeld om de Commissie te binden.

2.3 In haar opmerkingen verklaarde klaagster dat zij erin kan komen dat werkdocumenten van de Commissie die zijn opgesteld als bijdrage aan de beraadslagingen in de Raad op dezelfde wijze moeten worden behandeld als Raadsdocumenten. Klaagster blijkt dit aspect van haar klacht derhalve in te trekken.

3 Online documentenregister van de Raad

3.1 Klaagster beweerde dat het online documentenregister van de Raad onvoldoende gegevens bevat.

3.2 De Raad voerde aan dat informatie over de afzender en ontvanger van ieder document en de beschrijving van het documenttype eenvoudig kan worden opgevraagd in zijn online documentenregister. De Raad is evenwel bereid te onderzoeken of de gebruiksvriendelijkheid van het openbaar register kan worden verbeterd.

3.3 In haar opmerkingen verklaarde klaagster dat zij de Raad met haar opmerkingen alleen maar behulpzaam had willen zijn en dat zij deze zaak niet wenste voort te zetten. Zij deed ook een aantal suggesties om hetgeen zij “deze bijzonder waardevolle informatiebron” noemde te verbeteren. De Ombudsman zond de suggesties van klaagster ter informatie door aan de Raad.

3.4 In het licht van het bovenstaande is de Ombudsman van oordeel dat er met betrekking tot dit aspect van de klacht geen sprake is van wanbeheer.

4 Conclusie

Op basis van het onderzoek van de Ombudsman met betrekking tot deze klacht blijkt het noodzakelijk de volgende kritische opmerking te maken:

De Ombudsman nam tijdens een controle inzage van de documenten waartoe de Raad klaagster slechts gedeeltelijk toegang had gegeven. De Ombudsman is van oordeel dat de argumentatie van de Raad dat de vrijgave van de doorgehaalde gegevens iemand in staat zou kunnen stellen de standpunten van delegaties of de vertegenwoordiger van de Commissie te achterhalen over zaken die nog ter discussie staan in de Raad geen rechtvaardiging vormt voor veel van de doorhalingen. Dit is een geval van wanbeheer.

De Ombudsman vindt het niet nodig verdere acties te ondernemen aangezien de Raad, nadat hij op zijn bijeenkomst van 26 november 2002 een akkoord over de ontwerpverordening had bereikt, klaagster volledige toegang tot de betrokken documenten heeft verleend. De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

VERANTWOORDELIJKHEID VAN DE RAAD OM ERVOOR TE ZORGEN DAT DE EUROPESE POLITIEMACHT IN SARAJEVO DE GRONDRECHTEN RESPECTEERT

Besluit inzake klacht 1200/2003/OV (vertrouwelijk) tegen de Raad van de Europese Unie

KLACHT

Volgens klager kwamen de relevante feiten op het volgende neer.

De administratie van het planningsteam van de politiemissie van de Europese Unie (EUPM) in Sarajevo had de arbeidsovereenkomst met klager zonder opgave van redenen en op basis van ongefundeerde beweringen opgezegd. Hierbij werden de rechten van verdediging van klager geschonden.

In een aan het planningsteam gerichte brief d.d. 19 november 2002 maakte klager bezwaren tegen de gevolgde procedure. In zijn antwoord van 26 november 2002 verklaarde het hoofd van het planningsteam van EUPM dat de arbeidsovereenkomst van klager was opgezegd wegens ongepast gedrag en omdat hij het niet zo nauw had genomen met de ethiek van het EUPM-planningsteam en zijn verantwoordelijkheden als professioneel lid van de missie.

Op 17 december 2002 diende klager een klacht bij de Europese Ombudsman (ref. 2188/2002/OV) in. Deze klacht was niet ontvankelijk, omdat klager voorafgaand aan zijn klacht geen administratieve stappen bij de Raad had gedaan. De Ombudsman adviseerde klager een brief aan de Raad te schrijven. Klager stuurde de Raad naar zijn zeggen twee aangetekende brieven, waarop hij geen antwoord kreeg.

Op 26 juni 2003 diende klager de onderhavige klacht bij de Ombudsman in. Klager beweerde dat zijn overeenkomst met EUPM zonder opgave van redenen en op basis van ongegronde beweringen was opgezegd en dat de Raad zijn twee aangetekende brieven niet had beantwoord. Hij eiste dat de Raad de tegen hem geuite beweringen rechtzette en dat zijn salaris voor de hele maand december 2002 werd betaald.

ONDERZOEK

Standpunt Raad

In een kort standpunt zei de Raad dat zijn Secretariaat-Generaal niets te maken had gehad met de aanstelling en het ontslag van klager. Klager was rechtstreeks in dienst genomen door het EUPM-planningsteam, uit hoofde van de bevoegdheden die de missie door het gemeenschappelijk optreden

van de Raad van 11 maart 2002 inzake de politiemissie van de Europese Unie⁶² waren verleend. Hij was ontslagen om redenen waarvan het Secretariaat-Generaal van de Raad niet op de hoogte was.

Artikel 2, lid 1, van het gemeenschappelijk optreden van de Raad bepaalt het volgende: "Het planningsteam omvat een politiehooft van de missie/hoofd van het planningsteam en het nodige personeel voor het uitvoeren van de taken die voortvloeien uit de behoeften van de missie". De EUPM mag naar gelang van de behoeften internationaal civiel personeel op contractbasis aanwerven⁶³. Het is echter de taak van het hoofd van de missie/de directeur van politie het operationele bevel over de EUPM te voeren, het dagelijks beheer van de operaties op zich te nemen⁶⁴ en de daaruit voortvloeiende bevoegdheden uit te oefenen. Deze bevoegdheden houden uiteraard ook de aanwerving en het eventuele ontslag van personeel op contractbasis, zoals klager, in.

Uit het bovenstaande blijkt dat het niet aan het Secretariaat-Generaal van de Raad is om personeel op contractbasis voor de EUPM aan te werven (en eventueel te ontslaan).

Opmerkingen klager

Klager handhaafde zijn klacht. Hij verklaarde dat hij reeds was begonnen brieven aan advocaten in Brussel te schrijven.

BESLUIT

1 Reikwijdte van het onderzoek van de Ombudsman

1.1 Bij de behandeling van klachten betreffende een contractuele relatie met communautaire instellingen of organen beperkt de Ombudsman zijn onderzoek tot de vraag of de communautaire instellingen of organen hem een coherente en redelijke uiteenzetting hebben gegeven van de rechtsgrondslag voor hun optreden en waarom zij denken dat hun visie op de contractuele situatie de juiste is. Indien dit het geval is, concludeert de Ombudsman dat zijn onderzoek geen geval van wanbeheer aan het licht heeft gebracht.

1.2 Het besluit dat de Ombudsman over een contractuele zaak neemt, doet niets af aan het recht van partijen om hun geschil door een bevoegde rechtbank te laten onderzoeken en ten gronde te laten beslechten.

2 Opzegging van het contract zonder opgave van redenen en op basis van ongegronde beweringen

2.1 Klager beweerde dat zijn arbeidsovereenkomst met de politiemissie van de Europese Unie (EUPM) in Sarajevo zonder opgave van redenen en op basis van ongegronde beweringen was opgezegd. Volgens klager werden daarbij zijn rechten van verdediging geschonden.

2.2 De Raad voerde aan dat zijn Secretariaat-Generaal niets te maken had gehad met de aanstelling en het ontslag van klager. Klager was rechtstreeks in dienst genomen door het EUPM-planningsteam, uit hoofde van de bevoegdheden die de missie door het gemeenschappelijk optreden van de Raad van 11 maart 2002 inzake de politiemissie van de Europese Unie waren verleend. Hij was ontslagen om redenen waarvan het Secretariaat-Generaal van de Raad niet op de hoogte was.

2.3 De Ombudsman stelt vast dat de politiemissie van de Europese Unie werd ingesteld bij gemeenschappelijk optreden van de Raad van 11 maart 2002⁶⁵. Artikel 4, lid 1, van het

⁶² PB L 70 van 13 maart 2002, blz. 1.

⁶³ Gemeenschappelijk optreden van de Raad van 11 maart 2002 inzake de politiemissie van de Europese Unie, artikel 5, lid 3.

⁶⁴ Gemeenschappelijk optreden van de Raad van 11 maart 2002 inzake de politiemissie van de Europese Unie, artikel 4, leden 1 en 7, derde streepje.

⁶⁵ PB L 70 van 13 maart 2002, blz. 1.

gemeenschappelijk optreden bepaalt dat het hoofd van de missie/de directeur van politie, aangesteld door de Raad, het operationele bevel over de EUPM voert en het dagelijks beheer van de operaties op zich neemt. Artikel 4, lid 4, bepaalt voorts dat het hoofd van de missie/de directeur van politie verantwoordelijk is voor het tuchtrechtelijk toezicht op het personeel. Uit hoofde van artikel 3, lid 2, van de Overeenkomst tussen de EU en Bosnië en Herzegovina (BiH) betreffende de activiteiten van de EUPM in BiH⁶⁶, moet het hoofd van de missie/de directeur van politie via de speciale gezant van de EU in BiH verslag uitbrengen aan de Secretaris-Generaal/Hoge Vertegenwoordiger voor het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid.

2.4 In het licht van de bovenstaande bepalingen is de Ombudsman van mening dat de Raad de verantwoordelijkheid heeft om ervoor te zorgen dat bij de activiteiten van de EUPM het beginsel van de rechtsstaat en de door de Europese Unie erkende grondrechten worden gerespecteerd.

2.5 De Ombudsman heeft de documenten die hem door klager en de Raad zijn verstrekt, zorgvuldig bekeken. Op basis van deze bewijsstukken blijken de relevante feiten als volgt te kunnen worden samengevat.

(i) De arbeidsovereenkomst van klager werd op 26 juni 2002 met het EUPM-planningsteam ondertekend overeenkomstig artikel 5, lid 3, van het gemeenschappelijk optreden van de Raad van 11 maart 2002 inzake de EUPM, volgens hetwelk "Internationaal civiel en lokaal personeel [...] naar gelang van de behoeften op contractbasis door de EUPM [wordt] aangeworven". Het contract werd voor de beperkte duur van 1 juli t/m 31 december 2002 gesloten.

(ii) De opzegging van het contract van klager was een tuchtmaatregel. Bij de door klager opgestuurde documentatie zat een nota van 12 november 2002 van de juridisch adviseur van het EUPM-planningsteam, getiteld "Aanbeveling betreffende een tuchtzaak". In deze nota staat dat de onderdirecteur van politie een rapport had samengesteld van een intern onderzoek naar beweerd wangedrag van klager. Het beweerde wangedrag betrof de vermeende relatie van klager met een Moldavische vrouw die illegaal in Bosnië-Herzegovina verbleef en er in twee lokale bars als danseres werkte. Klager zou haar voor "geleverde diensten" hebben betaald. In de nota, waarin ook wordt gesproken van "het kopen van seks", wordt geconcludeerd: "(..) omdat hij als lid van het EUPM-planningsteam zeker geen illegale activiteiten mocht aanmoedigen, moest [klager] voorzichtiger zijn geweest met het aanknopen van een emotionele/romantische relatie met mevrouw X. Door zich in dit opzicht niet passend en gereserveerd te gedragen, heeft [klager] de vlekkeloze reputatie van het EUPM-planningsteam in gevaar gebracht".

(iii) De conclusie en aanbeveling van de juridisch adviseur luidde dat: "het gedrag van [klager] geheel niet strookte met de verplichtingen die uit zijn arbeidsovereenkomst voortvloeiden. [Klager] heeft de reputatie van het EUPM-planningsteam ernstig in gevaar gebracht. Zijn handelingen in dit verband zijn een vorm van ernstig wangedrag. De directeur van het EUPM-planningsteam wordt aanbevolen het contract van [klager] met onmiddellijke ingang op te zeggen". Als rechtsgrond voor de opzegging van het contract verwees de juridisch adviseur naar artikel 15 van het contract, volgens hetwelk "de werkgever zich in geval van ernstig wangedrag het recht voorbehoudt het contract van de werknemer zonder voorafgaande schriftelijke kennisgeving op te zeggen". Het politiehoofd van de missie besloot het contract van klager met ingang van 8 december 2002 op te zeggen.

2.6 Uit hoofde van artikel 41 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (recht op behoorlijk bestuur) heeft eenieder het recht om te worden gehoord voordat jegens hem een voor hem nadelige individuele maatregel wordt genomen. Op basis van de bewijsstukken waarover de Ombudsman beschikt, blijkt dat aan klager nooit de gelegenheid werd gegeven om zijn mening te zeggen over de vermeende feiten waarop de tuchtmaatregel tegen hem was gebaseerd. Dit is een geval van wanbeheer. Aangezien het contract van klager meer dan een jaar geleden werd opgezegd, is het niet zinvol nog een minnelijke schikking voor te stellen. De Ombudsman maakt dan ook de onderstaande kritische opmerking.

⁶⁶

PB L 293 van 29 oktober 2002, blz. 2.

3 Eisen van klager

3.1 Klager eist dat de Raad de tegen hem gedane beweringen rechtzet en dat zijn salaris voor de hele maand december 2002 wordt betaald.

3.2 Volgens de Ombudsman zou klager zich met bovengenoemde eisen het best rechtstreeks tot de Raad richten, die deze dan in het licht van de bevindingen van de Ombudsman en van de conclusie in punt 2.6 hierboven zou kunnen bekijken. In geval van een onbevredigend antwoord van de Raad zou klager nog de mogelijkheid hebben om de zaak aan een bevoegde rechtbank voor te leggen of een nieuwe klacht bij de Europese Ombudsman in te dienen.

4 Niet-beantwoording van brieven

4.1 Klager beweert dat de Raad niet heeft geantwoord op de twee aangetekende brieven die hij met betrekking tot zijn ontslag stuurde. De Raad heeft hier niet op gereageerd, maar alleen opgemerkt dat hij niet was tussengekomen in de aanwerving en het ontslag van klager.

4.2 Het bureau van de Ombudsman verzocht klager om een kopie van de twee aangetekende brieven die klager aan de Raad had gestuurd. Van een brief had klager geen kopie. De andere brief, gedateerd 18 maart 2003, blijkt op 19 maart 2003 aangetekend te zijn verzonden aan een hoofd van administratieve eenheid bij DG A (Personeelszaken en Administratie) van het Secretariaat-Generaal van de Raad.

4.3 Overeenkomstig de beginselen van behoorlijk bestuur moeten de instellingen de brieven beantwoorden die zij van burgers ontvangen⁶⁷. In dit geval blijkt de Raad niet te hebben geantwoord op de brief van klager en evenmin te hebben uitgelegd waarom hij dat niet deed. Dit is een geval van wanbeheer, waarover de Ombudsman de navolgende kritische opmerking maakt.

5 Conclusie

Op basis van het onderzoek van de Ombudsman met betrekking tot de delen 2 en 4 van deze klacht, blijkt het noodzakelijk de volgende kritische opmerkingen te maken:

Uit hoofde van artikel 41 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (recht op behoorlijk bestuur) heeft eenieder het recht om te worden gehoord voordat jegens hem een voor hem nadelige individuele maatregel wordt genomen. Op basis van de bewijsstukken waarover de Ombudsman beschikt, blijkt dat aan klager nooit de gelegenheid werd gegeven om zijn mening te zeggen over de vermeende feiten waarop de tuchtmaatregel tegen hem was gebaseerd. Dit is een geval van wanbeheer.

Overeenkomstig de beginselen van behoorlijk bestuur moeten de instellingen de brieven beantwoorden die zij van burgers ontvangen⁶⁸. In dit geval blijkt de Raad niet te hebben geantwoord op de brief van klager en evenmin te hebben uitgelegd waarom hij dat niet deed. Dit is een geval van wanbeheer.

Omdat het bij deze aspecten van de zaak gaat om procedures betreffende specifieke gebeurtenissen in het verleden, is het niet zinvol om met betrekking tot deze zaak een minnelijke schikking na te streven. De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

⁶⁷ Artikel 13 van de Europese Code van Goed Administratief Gedrag.

⁶⁸ Artikel 13 van de Europese Code van Goed Administratief Gedrag.

3.4.3 Europese Commissie

ONJUISTE INFORMATIE IN EEN AANBESTEDINGSPROCEDURE

Besluit inzake klacht 1351/2001/(ME)(MF)BB tegen de Europese Commissie

KLACHT

Klager, projectdirecteur van "Integration GmbH" Consortium voor de aanbesteding EuropeAid/112404/C/SV (lot 1) – Toezicht op de uitvoering van projecten (Tacis en Balkangebied), diende in september 2001 namens het consortium een klacht tegen de Europese Commissie in.

Op 5 juni 2001 werd de aanbesteding Toezicht op de uitvoering van projecten (Tacis en Balkangebied) voor een dienstencontract samen met vier andere loten door de Europese Commissie uitgeschreven. Op 9 juli 2001 diende Integration GmbH Consortium in het kader van aanbesteding nr. Europeaid/112404/C/SV (lot 1) een offerte in bij de Commissie, Samenwerkingsbureau EuropeAid.

Op 18 juni 2001, dus vóór de indiening van de offerte, verzocht klager samen met andere inschrijvers de Commissie om uitleg over enkele punten van het bestek. Een van de vragen van klager aan de Commissie had betrekking op de financiële beoordeling. Klager vroeg of deze gebaseerd zou zijn op prijzen per eenheid of op de totaalprijs. Op 20 juni 2001 antwoordde de Commissie klager: "De beoordeling van de financiële offerte wordt gebaseerd op eenheidsprijzen/vaste kosten en honoraria" (punt B in de verduidelijkende brief van de Commissie onder de titel "Kostenspecificatie en financiële offerte"). Klager ging bij de opstelling van zijn offerte dus uit van de veronderstelling dat de financiële beoordeling op prijzen per eenheid gebaseerd zou zijn. Het voorstel van klager bevatte een groot aantal "werkdagen per deskundige", omdat hij wist dat een hoger aantal werkdagen per deskundige niet noodzakelijk in het nadeel van de inschrijver uitvalt als de aanbesteding op prijzen per eenheid is gebaseerd.

Op 7 september 2001 kwamen klager geruchten ter ore dat hij de aanbesteding verloren zou hebben op basis van de totaalprijs en dat de opdracht aan een andere inschrijver was gegund omdat diens voorstel heel wat minder "werkdagen per deskundige" omvatte. Klager schreef de Commissie op 11 september 2001 een brief om uitleg te vragen over de methode die bij de beoordeling van de prijzen was gebruikt. Toen hij de Commissie opbelde, kreeg hij te horen dat er geen antwoord op zijn tweede brief zou komen. De opdracht was voor een periode van zes maanden aan een andere inschrijver gegund.

In zijn klacht bij de Ombudsman beweerde klager dat er bij de behandeling van de aanbesteding mogelijk sprake was geweest van onregelmatigheden.

De klacht van klager kan in de volgende punten worden samengevat:

- (i) klager wenst te vernemen of de beoordeling werkelijk op eenheidsprijzen was gebaseerd;
- (ii) indien de financiële beoordeling op basis van de totaalprijs werd verricht, moet de Commissie de procedure schorsen en onderzoeken of het gebruik van deze verkeerde beoordelingsmethode niet in een onjuiste rangschikking van de inschrijvers heeft geresulteerd. Indien dit het geval is, moeten de voorstellen opnieuw worden berekend op basis van eenheidsprijzen.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

Samengevat merkte de Europese Commissie in haar standpunt het volgende op.

Klager heeft tijdens de aanbestedingsprocedure herhaaldelijk contact opgenomen met de diensten van de Commissie. De Commissie vond dat het gedrag van klager kon worden gezien als een poging om toegang te krijgen tot vertrouwelijke informatie over de aanbestedingsprocedure. De Commissie drukte "haar sterke afkeuring" uit "van de wijze waarop klager gebruik heeft gemaakt van de arbitrageprocedure (...) De klacht bij de Europese Ombudsman lijkt te zijn ingediend enkel om de diensten van de Commissie tijdens de aanbestedingsprocedure te beïnvloeden".

De opdracht werd geplaatst overeenkomstig de geldende procedureregels, en met name deel 4 van de procedurehandleiding. De offerte van klager werd verworpen omdat ze minder kostenefficiënt was.

Wat de criteria voor de gunning van de opdracht betreft, staat in de uitnodiging tot inschrijving dat in de financiële offerte het volledige budget voor de in het bestek beschreven diensten gedurende één – het eerste – jaar moet worden opgegeven en dat dit budget als basis voor de beoordeling van de offerte zal dienen. In punt 11.10.02 van de procedurehandleiding worden de regels voor de financiële beoordeling van de offertes gegeven.

Punt B van de verduidelijkende brief die de Commissie op 20 juni 2001 aan klager zond, mag niet uit zijn context worden gehaald en niet los van de bepalingen van de uitnodiging tot inschrijving en het aanbestedingsdossier worden gezien. Hoewel deze brief aan alle inschrijvers was gezonden, is klager de enige die dit argument heeft gebruikt om de aanbestedingsprocedure aan te vechten. Alleen hieruit blijkt al dat zijn interpretatie niet erg logisch is.

Voor toezichtopdrachten vindt de financiële beoordeling altijd op basis van totale prijzen plaats. Dit punt werd in vorige uitnodigingen tot inschrijving nooit aan de orde gesteld. Aangezien klager bij het vorige toezichtstelsel de geselecteerde inschrijver was, had hij vertrouwd moeten zijn met de aanbestedingsvoorschriften.

Het Raadgevend Comité van de Commissie voor Aanbestedingen en Contracten (hierna het "ACPC") bracht op 19 september 2001 een gunstig advies over de keuze van de Commissie uit. Aldus werd bevestigd dat de technische en financiële beoordeling van de offertes volgens de informatie in de procedurehandleiding, de aanbestedingsvoorschriften en de verduidelijkende brief aan de inschrijvers was verlopen.

Opmerkingen klager

Samengevat maakte klager de volgende opmerkingen.

Klager dacht dat hij met de indiening van een klacht bij de Ombudsman voor de juiste procedure had gekozen.

Klager nam tijdens de aanbestedingsprocedure herhaaldelijk contact op met de diensten van de Commissie, en wel met de bedoeling de Commissie te wijzen op mogelijk wanbeheer wegens een onduidelijk bestek, een misleidende verduidelijkende brief en het met voeten treden van de geldende Tacis-toezichtmethodes. Klager nam geen contact op met de Commissie om toegang tot vertrouwelijke informatie te krijgen. De informatie over de aanbeveling van de Commissie aan het ACPC had het consortium integendeel uit verschillende andere bronnen gekregen.

Het was juist de ervaring van de vijf bedrijven van het consortium dat de offerte indiende die hem ertoe bracht de Commissie om uitleg te vragen. Omdat deze bedrijven de wezenlijke verschillen tussen Tacis-toezicht en algemeen toezicht kenden, voelde hij zich genoodzaakt de Commissie te waarschuwen. Klager wist dat voor het algemene toezicht (loten 2-5) de jaarlijkse controles ter plaatse precies vastlagen en dat de financiële beoordeling op totaalprijzen gebaseerd zou zijn. Voor Tacis-toezicht (lot 1) was het vereiste toezicht slechts vaag omschreven in het bestek ("de frequentie van de controles per jaar zal worden vastgesteld ... nadat de individuele behoeften van de projectmanagers bekend zijn ..."). Wetende dat in dat geval de financiële beoordeling, overeenkomstig speciaal verslag nr. 16/2000 van de Rekenkamer, op prijzen per eenheid gebaseerd zou zijn, vroeg klager de Commissie om uitleg.

Klager wees er bovendien op dat hij de zin “De beoordeling van de financiële offerte wordt gebaseerd op eenheidsprijzen/vaste kosten” in de verduidelijkende brief van de Commissie nergens kon vinden in de documentatie waarover hij beschikte. Klager stelde zijn voorstel dan maar op volgens de methode die overeenkomstig de interpretatie van de Rekenkamer in zulke onduidelijke gevallen moet worden gevolgd.

Klager was het volledig eens met de Commissie dat deze zin in de verduidelijkende brief moet worden gezien in de context van de volledige tekst, inclusief de uitnodiging tot inschrijving en het aanbestedingsdossier. De klacht had echter niet alleen betrekking op de verduidelijkende brief, maar ook op verschillende paragrafen van het bestek.

In haar standpunt over de klacht gaf de Commissie een andere definitie van de regels voor de financiële beoordeling dan degene die ze in de verduidelijkende brief had gegeven. De documentatie waartoe inschrijvers op aanbestedingen toegang hebben op de Europeaid-website van de Commissie omvat geen procedurehandleiding. Klager gebruikte als basis voor zijn voorstel de “Praktische Gids voor EC externe hulp contractprocedures” van januari 2001, waarin geen punt 11.10.02 voorkomt. Volgens klager is deze praktische gids gebaseerd op de door de Gemeenschappelijke Dienst Relex op 10.11.1999 aangenomen “Handleiding”. Klager veronderstelde dat het citaat van de Commissie ofwel uit een intern document ofwel uit een eerdere versie van deze handleiding kwam.

Tot slot merkte klager op dat hij een “interne minnelijke schikking” wenste.

Aanvullende opmerkingen klager

Op 30 mei 2002 deed klager de Europese Ombudsman aanvullende opmerkingen toekomen, waarin hij wees op de urgentie van zijn klacht aangezien de Commissie het betwiste contract had gegund voor een periode van zes maanden die op 15 juni 2002 verstreek. Hij beklemtoonde nogmaals dat hij het geschil in der minne wilde schikken.

INSPANNINGEN VAN DE OMBUDSMAN OM EEN MINNELIJKE SCHIKKING TE BEREIKEN

Mogelijkheid van een minnelijke schikking

Na zorgvuldige overweging van het standpunt van de Commissie en de opmerkingen van klager, luidde de voorlopige conclusie van de Ombudsman dat er mogelijk sprake was van een geval van wanbeheer van de Commissie. Deze conclusie berustte, samengevat, op de volgende redenen.

De Europese Ombudsman stelde vast dat de Commissie in haar verduidelijkende brief, die aan alle inschrijvers werd gezonden, verklaarde dat de financiële beoordeling op basis van prijzen per eenheid zou plaatsvinden. Volgens de aanbestedingsregels is een verduidelijkende brief die aan alle inschrijvers wordt gezonden bindend voor de Commissie. Vervolgens verklaarde de Commissie echter in haar standpunt dat de beoordeling voor toezichtopdrachten, het soort opdracht waar het hier om gaat, altijd op basis van totaalprijzen wordt uitgevoerd. De Ombudsman was van mening dat de Commissie, door eerst te verklaren dat ze prijzen per eenheid zou toepassen en vervolgens de methode van de totaalprijs toe te passen, zich niet aan de aanbestedingsregels had gehouden.

Op 15 juli 2002 diende de Ombudsman dan ook overeenkomstig artikel 3, lid 5, van het Statuut van de Ombudsman een voorstel voor een minnelijke schikking bij de Commissie in. In zijn brief verzocht de Ombudsman de Commissie stappen te overwegen om klager genoegdoening te verschaffen en zodoende een minnelijke schikking te bereiken waardoor er een einde zou worden gemaakt aan het mogelijke geval van wanbeheer.

Antwoord Commissie

In haar antwoord van 18 november 2002 deelde de Commissie de Ombudsman mee dat zij de door de Europese Ombudsman voorgestelde schikking niet kon aanvaarden. De Commissie was het formeel oneens met de conclusies van klager en kon niet aanvaarden dat haar diensten verantwoordelijk

werden gesteld voor zijn verkeerde interpretatie. De Commissie vond dat haar diensten zich aan de regels en beginselen van de aanbestedingsprocedure hadden gehouden.

De Commissie wees erop dat klager in zijn opmerkingen verklaarde dat hij zijn voorstel had gebaseerd op de "Praktische Gids voor EC externe hulp contractprocedures". In tegenstelling tot wat klager suggereerde, wordt in deze praktische gids gezegd dat de Commissie slechts twee soorten dienstencontracten sluit waarbij zij gebruik maakt van twee verschillende financiële beoordelingen.

De eerste soort is het contract voor een totaalprijs, waarvoor de financiële offerte, die slechts één blad papier mag beslaan, de totaalprijs van de inschrijver voor de verlening van de diensten zoals beschreven in zijn technische offerte moet vermelden.

Bij de tweede soort, het op honoraria gebaseerde contract, wordt de vergelijking gemaakt op basis van het totaalbedrag dat is verkregen uit de vermenigvuldiging van het honorariumtarief met het overeenkomstige aantal werkdagen. De financiële offerte moet een uitsplitsing van de begroting en een cash-flowprognose bevatten. De honorariumtarieven die moeten worden betaald aan de deskundigen die door de Consultant voor het verrichten van de diensten worden geleverd moeten, samen met een voorziening voor incidentele kosten, in de uitsplitsing van de begroting worden opgegeven.

Hoewel hij zijn voorstel had gebaseerd op de praktische gids, verwachtte klager dat de diensten van de Commissie een derde – niet in de praktische gids voorkomende - methode zouden gebruiken waarbij de gemiddelde prijs per eenheid wordt vergeleken. De Commissie onderstreepte dat in speciaal verslag nr. 16/2000 van de Rekenkamer, waarnaar klager verwees om zijn interpretatie te rechtvaardigen, wordt gezegd dat is afgestapt van de methode van de gemiddelde prijs per eenheid.

Volgens de Commissie hadden haar diensten in de verduidelijkende brief, in de context van de in de praktische gids uiteengezette methodes en gelet op het feit dat het niet om een forfaitair contract ging, beklemtoond dat de beoordeling, tussen de twee financiële beoordelingsmethodes in, zou worden gebaseerd op de methode waarbij de eenheidsprijzen/vaste kosten en honoraria worden vergeleken en dus niet op de methode van de totaalprijs. De Commissie was derhalve van oordeel dat de inschrijvers een verduidelijking inzake de voorziene methode hadden gekregen en dat de financiële beoordeling in overeenstemming was met de regels van de aanbestedingsprocedure.

De Commissie onderstreepte dat klager de enige van de 26 inschrijvers die dezelfde uitleg hadden gekregen was die de verduidelijking verkeerd had begrepen. Volgens de Commissie gold de uitleg die de diensten over de gunningsprocedure hadden gegeven voor alle loten en had klager nog voor vier andere loten een offerte ingediend, waarvan hij de financiële beoordeling niet had betwist.

Opmerkingen klager op het antwoord van de Commissie

In zijn opmerkingen over dit standpunt stelde klager, samengevat, het volgende.

Uit de argumenten van de Commissie bleek welke verwarring er over de beoordelingsmethode heerste. De Commissie verwees in haar antwoord naar documenten die niet bij de aanbestedingsstukken zaten. Indien de Commissie voornemens was gebruik te maken van het op honoraria gebaseerde contract, dan had zij zich in dit geval niet aan haar eigen, herhaaldelijk geciteerde regels gehouden.

De verduidelijkende brief was overeenkomstig de aanbestedingsvoorschriften bindend voor de Commissie. De door de Commissie gegeven 'verduidelijking' was echter misleidend en niet gebaseerd op de instructies van de Commissie. Klager betwiste het argument dat van de eenheidsprijsmethode was afgestapt.

Volgens klager probeerde de Commissie klager in diskrediet te brengen en zijn geloofwaardigheid en integriteit aan te tasten door te beweren dat het consortium als enige van 26 inschrijvers klacht

had ingediend. Voor lot 1 waren slechts twee voorstellen beoordeeld. Het spreekt voor zich dat het winnende consortium geen reden had om een klacht in te dienen.

Het feit dat de Commissie niets had gedaan, had de volgende directe en indirecte schade veroorzaakt:

(a) *Financieel verlies:*

- verlies van een dienstencontract voor 3 jaar;
- vergoedingen en 'overbruggingshonoraria' betaald om sleutelmedewerkers aan te houden voor het geval dat de zaak vlug kon worden geregeld;
- verlies van negen hooggekwalificeerde in toezicht gespecialiseerde medewerkers aan het winnende consortium;
- kosten van juridisch advies en aanzienlijke tijd voor het beantwoorden van de verklaringen van de Commissie.

(b) *Niet-financieel verlies:*

Schade toegebracht aan de reputatie en de integriteit van klager door de bijna persoonlijke beweringen van de Commissie.

Klager drong ten slotte aan op een snelle minnelijke schikking om een langdurig rechtsgeschil te voorkomen.

BESLUIT

1 Kritiek van de Commissie op klager omdat deze zijn toevlucht tot de Ombudsman heeft genomen

1.1 In haar standpunt over de klacht gaf de Commissie uiting aan haar "sterke afkeuring van de wijze waarop klager gebruik heeft gemaakt van de arbitrageprocedure (...) klager lijkt de klacht bij de Europese Ombudsman enkel te hebben ingediend om de diensten van de Commissie tijdens de aanbestedingsprocedure te beïnvloeden". De Europese Ombudsman heeft begrepen dat deze kritiek sloeg op het feit dat klager bij de Europese Ombudsman een klacht indiende voordat de aanbestedingsprocedure was afgesloten.

De Ombudsman oordeelde het nodig de volgende opmerkingen te maken over dit aspect van het standpunt van de Commissie.

1.2 Het recht om een klacht bij de Europese Ombudsman in te dienen is gewaarborgd door het EG-Verdrag en het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie. De Ombudsman vond het niet passend dat de instelling waartegen een klacht is ingediend speculeert over de redenen waarom een burger zijn grondrecht om een klacht in te dienen wenst uit te oefenen.

1.3 De Ombudsman wees erop dat een onderzoek van de Ombudsman geen schorsende werking op administratieve procedures heeft en dat de Ombudsman een gunningsbesluit niet nietig kan verklaren. De indiening van een klacht bij de Ombudsman is bijgevolg een andere procedure dan die waarin het Hof van Justitie in de zaak-Alcatel heeft voorzien. Bij deze laatste procedure kan een inschrijver in een aanbestedingsprocedure vóór de sluiting van de overeenkomst een herziening vragen van het besluit van de aanbestedende dienst. Maar een inschrijver die een niet-gerechtigd rechtsmiddel wil gebruiken, heeft de mogelijkheid bij de Ombudsman een klacht inzake wanbeheer in een aanbestedingsprocedure in te dienen.

1.4 In dit verband wenste de Ombudsman erop te wijzen dat deze zaak deel uitmaakte van de achtergrond van het lopende initiatiefonderzoek van de Ombudsman (OI/2/2002/IJH) naar de rechtsmiddelen waarover inschrijvers in door de Commissie georganiseerde aanbestedingsprocedures beschikken. Het initiatiefonderzoek dat nog altijd aan de gang is, heeft niets te maken met de grond van de onderhavige zaak.

2 Bewering inzake onregelmatigheden in de aanbestedingsprocedure

2.1 Volgens de beweringen van klager hadden er bij de behandeling van de aanbestedingsprocedure mogelijk onregelmatigheden plaatsgevonden. Klager wenst te vernemen of de beoordeling echt op prijzen per eenheid was gebaseerd.

2.2 De Commissie voerde aan dat de opdracht overeenkomstig de procedureregels was geplaatst en dat het ACPC een gunstig advies had uitgebracht.

2.3 In verband met de grondslag van de beoordeling verklaarde de Commissie in haar standpunt dat de beoordeling bij toezichtopdrachten altijd op basis van totaalprijzen plaatsvindt. De Ombudsman was dan ook van oordeel dat er aan de eis om informatie van klager tegemoet was gekomen.

2.4 De Ombudsman stelde vast dat de Commissie in haar antwoord op het voorstel voor een minnelijke schikking van de Ombudsman toegaf dat in haar antwoord op het verzoek van klager om meer duidelijkheid over de aanbesteding stond dat de totaalprijsmethode niet zou worden gebruikt. Aangezien in het standpunt van de Commissie werd verklaard dat de totaalprijsmethode altijd voor toezichtopdrachten wordt gebruikt, bleek de Commissie onjuiste informatie te hebben verstrekt in antwoord op het verzoek van klager om meer uitleg over de aanbesteding en zich zodoende niet aan de regels van de aanbestedingsprocedure te hebben gehouden. Dit was een geval van wanbeheer, waarover de Ombudsman hierna een kritische opmerking maakt.

3 Eisen klager

3.1 De oorspronkelijke eis van klager luidde dat de Commissie, indien de financiële beoordeling op basis van de totaalprijs had plaatsgevonden, de procedure moest schorsen en onderzoeken of het gebruik van deze verkeerde beoordelingsmethode niet tot een onjuiste rangschikking van de inschrijvers had geleid. Indien dit het geval was, moesten de voorstellen opnieuw worden berekend op basis van prijzen per eenheid.

In zijn opmerkingen over het antwoord van de Commissie op het voorstel voor een minnelijke schikking van de Ombudsman diende klager een nieuwe eis tot schadevergoeding in.

3.2 Met betrekking tot de oorspronkelijke eis van klager bracht de Ombudsman in herinnering dat een bij de Ombudsman ingediende klacht, zoals hierboven onder 1.3 aangegeven, geen schorsende werking op administratieve procedures heeft en dat de Ombudsman een gunningsbesluit niet nietig kan verklaren. De Ombudsman merkte voorts op dat de betrokken aanbestedingsprocedure tot de gunning van een opdracht had geleid, die op 15 juni 2002 verstreek. De Ombudsman concludeerde derhalve dat het niet langer mogelijk was tegemoet te komen aan de eisen van klager om de beoordeling te schorsen en te herzien.

3.3 Wat de nieuwe eis tot schadevergoeding van klager betreft, stelde de Ombudsman vast dat klager op een snelle minnelijke schikking aandrong. De Ombudsman moest evenwel vaststellen dat hij in dit geval geen minnelijke schikking kon bereiken, aangezien de Commissie het voorstel voor een minnelijke schikking van de Ombudsman had verworpen. De Ombudsman vond het bijgevolg passend de zaak te sluiten met een kritische opmerking betreffende het hierboven in punt 2.4 vastgestelde geval van wanbeheer en klager te vragen zich met zijn nieuwe eis tot schadevergoeding rechtstreeks tot de Commissie te wenden. De Ombudsman stelde vast dat klager op de hoogte was van de mogelijkheid zijn vordering door middel van een gerechtelijke procedure in te stellen.

4 Conclusie

Op basis van het onderzoek van de Ombudsman met betrekking tot deze klacht blijkt het noodzakelijk de volgende kritische opmerking te maken:

De Ombudsman stelde vast dat de Commissie in haar antwoord op het voorstel voor een minnelijke schikking van de Ombudsman toegaf dat in haar antwoord op het verzoek van klager om meer duidelijkheid over de aanbesteding stond dat de totaalprijsmethode niet zou worden gebruikt. Aangezien in het standpunt van de

Commissie werd verklaard dat de totaalprijsmethode altijd voor toezichtopdrachten wordt gebruikt, bleek de Commissie onjuiste informatie te hebben verstrekt in antwoord op het verzoek van klager om meer uitleg over de aanbesteding en zich zodoende niet aan de regels van de aanbestedingsprocedure te hebben gehouden. Dit was een geval van wanbeheer.

Om de in punt 3.3 van het besluit genoemde redenen vond de Ombudsman dat hij in dit geval geen minnelijke schikking kon bereiken. Aangezien deze kritische opmerking betrekking heeft op procedures betreffende specifieke gebeurtenissen uit het verleden, is het niet zinvol verder op de zaak in te gaan. De Ombudsman sloot derhalve de zaak.

FUNCTIONEREN VAN HET IST-PROGRAMMA

Besluit inzake klacht 221/2002/ME tegen de Europese Commissie

In februari 2002 werd bij de Ombudsman namens MRA Consultants Limited een klacht tegen de Europese Commissie ingediend betreffende het functioneren van het IST-Programma uit hoofde van het vijfde kaderprogramma. Samengevat beweerde klager dat het IST-Programma slecht functioneerde en dat er in 2000 verkeerde beoordelingscriteria waren gebruikt. Klager wees er met name op dat de beoordeling in 2000 was gebaseerd op financiering per partner in plaats van financiering per gebruiker, zoals bepaald in de IST-Gids voor Indiërs van voorstellen. Klager eiste een betere administratie en doeltreffendheid van het IST-Programma en toepassing van de juiste beoordelingscriteria.

De Commissie voerde aan dat zij de beweringen van klager zeer serieus had genomen, controleerde de beoordeling en legde klager herhaaldelijk haar standpunt uit. De beoordeling was gebaseerd op de tekst van de oproep, het werkprogramma en de beoordelingsgids. Er was dus uitgegaan van de juiste beoordelingscriteria. Volgens de Commissie waren de woorden "partner" en "gebruiker" onderling verwisselbaar.

De Ombudsman stelde vast dat het beste voorstel volgens het samenvattend evaluatieverslag de drempel niet haalde voor drie van de vijf geldende criteria. De genoemde vijf criteria waren dezelfde als in de beoordelingsgids voor de oproep. Voorts stelde de Ombudsman vast dat in de oproep tot het indienen van voorstellen niet naar de gids voor indieners van voorstellen als een bindend document werd verwezen en dat in de gids voor indieners van voorstellen zelf stond dat de gids de betrokken regels en voorwaarden niet verving. In deze omstandigheden vond de Ombudsman niet dat was aangetoond dat de Commissie onjuiste beoordelingscriteria had toegepast.

Toch oordeelde de Ombudsman het nodig een kritische opmerking te maken over het gebruik van de woorden "gebruiker" en "partner" door de Commissie. De Ombudsman bracht in herinnering dat de Commissie overeenkomstig de beginselen van behoorlijk bestuur de burgers juiste informatie moet verstrekken. Daarom moet de Commissie vermijden informatie te verstrekken in een vorm die misleidend of onnodig complex is. De Ombudsman merkte op dat de woorden gebruiker en partner in het normale taalgebruik geen synoniemen zijn. De Ombudsman merkte ook op dat het betrokken programma was onderworpen aan een groot aantal bepalingen in documenten met een verschillende juridische status en met veel kruisverwijzingen. In deze omstandigheden was de Ombudsman van oordeel dat het door elkaar gebruiken van de woorden gebruiker en partner door de Commissie een bijkomende en overbodige hinderpaal voor duidelijke communicatie met de burgers was.

HET NIET NEMEN VAN EEN BESLUIT IN EEN KLACHT OVER INBREUK (ARTIKEL 226 EG-VERDRAG)

Besluit inzake klacht 1237/2002/(PB)OV tegen de Europese Commissie

KLACHT

Aan de oorsprong van deze klacht ligt een vorige klacht (801/2000/(ME)PB) die door klager bij de Ombudsman was ingediend over dezelfde zaak en die werd gesloten op 8 juni 2001. In die vorige klacht beweerde klager dat de Europese Commissie een inbreukklacht tegen Denemarken niet adequaat had behandeld. Deze inbreukklacht werd in januari 1998 bij de Commissie ingediend en door het Secretariaat-Generaal van de Commissie geregistreerd. De klacht van klager tegen de Deense autoriteiten kwam in het kort hierop neer dat de belasting die deze op uit andere lidstaten ingevoerde tweedehands auto's heffen strijdig is met de EG-voorschriften inzake vrij verkeer. In antwoord op de bewering verklaarde de Commissie dat zij nog geen definitieve houding tegenover de inbreukklacht had ingenomen omdat er nog een rechtszaak liep waarvan zij het resultaat wilde afwachten. De Ombudsman aanvaardde dit standpunt van de Commissie en wees erop dat de Commissie had beloofd in oktober 2001 een besluit over de inbreukklacht van klager te nemen, waarvan klager en de Ombudsman op de hoogte zouden worden gebracht.

Op 15 februari 2002 deelde klager de Ombudsman mee dat hij van de Commissie nog altijd geen informatie over zijn klacht had ontvangen. De Ombudsman verzocht de Commissie hierover om uitleg. De Commissie antwoordde dat de vertraging was te wijten aan nieuwe rechtszaken en het uitblijven van een antwoord van enkele lidstaten op het verzoek hun standpunt mee te delen. De Commissie herhaalde dat zij voornemens was klager op de hoogte te brengen van het resultaat van zijn inbreukklacht, maar zei ditmaal niets over het tijdstip waarop zij met haar conclusies dacht te komen.

In juni 2002 had klager nog altijd geen informatie over een besluit van de Commissie inzake zijn inbreukklacht ontvangen. Hij diende derhalve een tweede klacht tegen de Commissie bij de Ombudsman in.

In deze - in juni 2002 ingediende - klacht beweert klager dat de Commissie in strijd met de beginselen van behoorlijk bestuur heeft gehandeld door geen standpunt in te nemen tegenover de vraagstukken die haar in zijn inbreukklacht zijn voorgelegd. Klager beweert dat de Commissie onmiddellijk een standpunt moet innemen.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

In haar standpunt geeft de Commissie toe dat er nog een antwoord moet komen op drie van de vraagstukken die klager aan de orde heeft gesteld.

1 Het eerste vraagstuk heeft betrekking op grensoverschrijdende leasing op lange termijn van voertuigen die zijn ingeschreven in Duitsland maar die bestemd zijn om in Denemarken te worden gebruikt. De Commissie heeft klager meegedeeld dat zij de uitspraak van het Hof van Justitie in zaak C-451/99 Cura Anlagen GmbH wilde afwachten alvorens nog een initiatief te nemen betreffende grensoverschrijdende leasing op lange termijn van voertuigen. Het Hof van Justitie gaf zijn arrest op 21 maart 2002. De Commissie zal zich binnenkort tot alle lidstaten richten met de vraag of hun voorschriften en regelingen in overeenstemming zijn met dit arrest.

2 Het tweede vraagstuk heeft betrekking op de Deense belasting op tweedehands auto's die uit een EU-land in Denemarken worden ingevoerd. De Commissie heeft klager ervan op de hoogte gebracht dat zij de uitspraak van het Hof in zaak C-393/98 Gomes Valente wilde afwachten. De Commissie heeft bovendien besloten ook de afloop van zaak C-101/00 Antti Siilin af te wachten. Het arrest in laatstgenoemde zaak werd pas op 19 september 2002 gegeven. Voorts heeft de Commissie

op 1 juni 2001 een mededeling aan alle lidstaten gestuurd waarin zij deze wijst op de gevolgen van de uitspraak van het Hof in de zaak Gomes Valente. In zijn antwoord op die mededeling heeft Denemarken de Commissie verzekerd dat zijn voorschriften in overeenstemming zijn met de afloop van de zaak Gomes Valente. Een aantal lidstaten heeft nog altijd niet geantwoord op de mededeling. Omdat dit volgens de Commissie een vraagstuk is dat in het kader van een algemene strategie moet worden aangepakt, is de Commissie nog niet tot een besluit inzake de inbreukklacht van klager kunnen komen.

3 Het derde vraagstuk heeft betrekking op de kwalificaties van de personen die de waarde van in Denemarken ingevoerde tweedehands motorvoertuigen bepalen. Deze waardebepaling is van cruciaal belang voor het bedrag van de Deense inschrijvingsbelasting die op een tweedehands voertuig moet worden betaald. Klager heeft niet gespecificeerd of het om particuliere personen dan wel ambtenaren gaat. De Commissie zal contact opnemen met klager om daar duidelijkheid over te krijgen. De Commissie wijst erop dat zij van dit derde punt slechts weet heeft gekregen via documenten die klager aan de Ombudsman had gezonden. Indien klager zich rechtstreeks tot de Commissie had gewend, had deze sneller kunnen reageren.

Samenvattend concludeert de Commissie dat het niet klopt dat zij haar verplichtingen jegens klager niet is nagekomen. Klager zal persoonlijk op de hoogte worden gebracht van de follow-up van zijn klacht door de Commissie. De Commissie heeft er evenwel voor gekozen het probleem in alle lidstaten tegelijk op te lossen door samen te werken en door een mededeling in duidelijke en eenvoudige taal uit te brengen.

De Commissie wijst er tevens op dat zij door personeelsgebrek verplicht is zich te concentreren op zaken met belangrijke financiële en juridische implicaties. Voorts vestigt zij er de aandacht op dat het om zeer complexe vraagstukken gaat op een nog niet geharmoniseerd rechtsterrein, waar de uitspraken van het Hof van Justitie de enige bestaande juridische referentie zijn.

Opmerkingen klager

Klager werd verzocht zijn opmerkingen over het standpunt van de Commissie kenbaar te maken. Als antwoord zond klager een brief van drie bladzijden met bijlagen, waarin hij, samengevat, de volgende opmerkingen maakte.

1 Met betrekking tot de Deense belastingregels voor grensoverschrijdende leasing van voertuigen op lange termijn is er een arrest van het Hof van Justitie. Het is de plicht van de Commissie ervoor te zorgen dat Denemarken zijn regels in overeenstemming brengt met dit arrest.

2 Wat de Deense belasting op tweedehands auto's die uit een ander EU-land in Denemarken zijn geïmporteerd betreft, zijn er momenteel zoveel duidelijke uitspraken van het Hof van Justitie dat de Commissie er nu eindelijk voor moet zorgen dat Denemarken de regels naleeft, hetgeen momenteel niet het geval is. Als een tweedehands auto in Denemarken wordt ingevoerd, wordt de waarde ervan stevast te hoog geschat, zodat de belastingdruk op ingevoerde tweedehands auto's zwaarder is dan die op tweedehands auto's die eerder als nieuwe auto's in Denemarken werden verkocht.

3 Met betrekking tot de kwalificaties van de personen die de waarde van in Denemarken ingevoerde tweedehands auto's bepalen, heeft klager herhaaldelijk rechtstreeks contact opgenomen met de Commissie.

Ten slotte vraagt klager waarom de Commissie zijn klacht niet serieus neemt. De Deense autoriteiten blijken ze wel serieus te hebben genomen, aangezien ze hem tot eind 2003 hebben vrijgesteld van het betalen van de betrokken belasting.

BESLUIT

1 Het niet innemen van een standpunt over de inbreukklacht

1.1 Klager beweert dat de Commissie niet overeenkomstig de beginselen van behoorlijk bestuur heeft gehandeld door geen standpunt in te nemen tegenover de vraagstukken die door hem in zijn inbreukklacht aan de orde waren gesteld. Klager beweert dat de Commissie onmiddellijk een standpunt moest innemen tegenover de in zijn inbreukklacht genoemde vraagstukken.

1.2 De Commissie zegt dat het niet klopt dat zij haar verplichtingen jegens klager niet is nagekomen. Klager zal persoonlijk op de hoogte worden gebracht van de follow-up van zijn klacht door de Commissie. Omdat de Commissie er evenwel voor heeft gekozen de problemen in verband met autobelastingen in alle lidstaten tegelijk op te lossen, heeft zij nog geen besluit inzake de inbreukklacht van klager kunnen nemen. Klager zal evenwel persoonlijk op de hoogte worden gebracht van de follow-up van zijn klacht door de Commissie. De Commissie vestigt er tevens de aandacht op dat het gaat om een zeer complex vraagstuk op een rechtsterrein dat nog niet is geharmoniseerd.

1.3 De Ombudsman stelt vast dat de inbreukklacht die klager bij de Commissie indiende, door het Secretariaat-Generaal in januari 1998 werd geregistreerd. In het kader van het initiatiefonderzoek van de Ombudsman betreffende administratieve procedures van de Commissie voor de behandeling van klachten betreffende inbreuken van lidstaten op Gemeenschapsrecht (referentienummer 303/97/PD)⁶⁹ heeft de Commissie zich ertoe verbonden het besluit om het dossier te sluiten of om een officiële inbreukprocedure te openen te nemen binnen een termijn van maximaal een jaar vanaf de datum waarop de klacht werd geregistreerd, behalve in speciale, naar behoren gemotiveerde gevallen⁷⁰.

1.4 In zijn besluit over de vorige klacht van klager (801/2000/(ME)PB) betreffende het uitblijven van een reactie van de Commissie op zijn inbreukklacht stelde de Ombudsman geen wanbeheer vast omdat hij aanvaardde dat de Commissie wachtte op de afloop van zaken die nog hangende waren bij het Hof van Justitie alvorens een definitief antwoord aan klager te geven. Hij wees er voorts op dat de Commissie had beloofd in oktober 2001 een beslissing te nemen over de inbreukklacht van klager en klager daarvan op de hoogte te brengen.

1.5 Het Hof van Justitie heeft nu blijkbaar een arrest gewezen in de zaken waarop de Commissie aan het wachten was. Desondanks heeft de Commissie nog altijd geen besluit over de beweerde inbreuk genomen, hoewel zij had beloofd dat in oktober 2001 te doen. De Commissie legde uit dat zij haar belofte niet had gehouden omdat zij de problemen in verband met autobelastingen liever in het algemeen wilde aanpakken en zij de bedoeling had deze problemen in alle lidstaten tegelijk op te lossen, met name door samen te werken en een in duidelijke en eenvoudige taal gestelde mededeling uit te brengen. De Commissie wees er tevens op dat het een zaak betrof op een rechtsterrein dat nog niet was geharmoniseerd.

1.6 Het getuigt van goede administratieve praktijk dat wordt voldaan aan de legitieme en redelijke verwachtingen die de leden van het publiek in het licht van vroeger gedrag van de instelling koesteren.⁷¹ De Ombudsman vindt de uitleg van de Commissie waarom zij tegen oktober 2001 geen besluit kon nemen, hoewel zij beloofd had dat te doen, niet onredelijk. Maar klager kon redelijkerwijs ook verwachten dat de Commissie hem in oktober 2001 op de hoogte zou brengen van het feit dat zij haar belofte niet kon nakomen en zou uitleggen waarom zij dat niet kon. Het feit dat

⁶⁹ Zie het Jaarverslag 1997 van de Ombudsman, blz. 299.

⁷⁰ De Ombudsman merkt op dat de regel van uiterlijk een jaar formeel is vastgelegd in punt 8 van de bijlage bij de *Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Europese Ombudsman betreffende betrekkingen met de klager inzake inbreuken op het Gemeenschapsrecht* (COM(2002)141 def.), PB C 244/2002, blz. 5.

⁷¹ Zie artikel 10, lid 2, van de Europese Code van goed administratief gedrag, die door het Europees Parlement is aangenomen in zijn resolutie C5-0438/2000 van 6 september 2001 (beschikbaar op de website van de Ombudsman: <http://www.euro-ombudsman.eu.int>).

de Commissie dat niet heeft gedaan, is een geval van wanbeheer. De Ombudsman maakt hierna dan ook een kritische opmerking.

1.7 De Ombudsman vestigt er tevens de aandacht op dat klager in de toekomst opnieuw een klacht bij de Ombudsman kan indienen, indien het besluit over de inbreukklacht van de Commissie nog langer uitblijft.

2 Conclusie

Op basis van het onderzoek van de Ombudsman met betrekking tot deze klacht is het noodzakelijk de volgende kritische opmerking te maken:

Het getuigt van goede administratieve praktijk dat wordt voldaan aan de legitieme en redelijke verwachtingen die de leden van het publiek in het licht van vroeger gedrag van de instelling koesteren.⁷² De Ombudsman vindt de uitleg van de Commissie waarom zij tegen oktober 2001 geen besluit kon nemen, hoewel zij beloofd had dat te doen, niet onredelijk. Maar klager kon redelijkerwijs ook verwachten dat de Commissie hem in oktober 2001 op de hoogte zou brengen van het feit dat zij haar belofte niet kon nakomen en zou uitleggen waarom zij dat niet kon. Het feit dat de Commissie dat niet heeft gedaan, is een geval van wanbeheer.

Gezien de uitleg die de Commissie heeft gegeven voor de vertraging van het onderzoek naar de klacht van klager en haar nieuwe belofte om klager op de hoogte te houden van het resultaat, is het niet zinvol een minnelijke schikking na te streven. De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

DISCRIMINERENDE BEPALING IN AANKONDIGING VAN VERGELIJKEND ONDERZOEK

Besluit inzake klacht 1523/2002/GG tegen de Europese Commissie

KLACHT

In de zomer van 2002 maakte de Commissie twee algemeen vergelijkend onderzoeken bekend, een voor administrateurs (COM/A/1/02) en een voor adjunct-administrateurs (COM/A/2/02) op de werkgebieden landbouw, visserij en milieu⁷³.

Volgens de aankondiging van het tweede vergelijkend onderzoek moesten de kandidaten een universitair diploma hebben behaald, maar was geen beroepservaring vereist. De aankondiging bevatte niettemin de volgende bepaling (punt A.II.2.b): "Alleen die kandidaten worden toegelaten die na 27.9.1997 voor het eerst een diploma hebben behaald dat toegang geeft tot het vergelijkend onderzoek".

In de klacht die in augustus 2002 bij de Ombudsman werd ingediend, beweerde klager (een Commissieambtenaar) dat de voorwaarde die werd gesteld in punt A.II.2.b van de aankondiging van het vergelijkend onderzoek een duidelijk geval van discriminatie op grond van leeftijd was. Hij was evenwel van oordeel dat deze kwestie al was opgelost.

Deze opmerking van klager was een indirecte verwijzing naar het besluit van de Ombudsman d.d. 27 juni 2002 in zaak OI/2/2001/(BB)/OV. In dit besluit verklaarde de Ombudsman dat de voorzitter van de Commissie hem in kennis had gesteld van het besluit van de Commissie van 10 april 2002 om de leeftijdsgrenzen met onmiddellijke ingang af te schaffen voor alle door de Commissie georganiseerde vergelijkende onderzoeken.

⁷² Zie artikel 10, lid 2, van de Europese Code van goed administratief gedrag, door het Europees Parlement aangenomen in resolutie C5-0438/2000 van 6 september 2001 (beschikbaar op de website van de Ombudsman: <http://www.euro-ombudsman.eu.int>).

⁷³ PB C 177A/2002, blz. 13.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

In haar standpunt maakte de Commissie in hoofdzaak de volgende opmerkingen.

Vergelijkend onderzoek COM/A/1/02 voor administrateurs en vergelijkend onderzoek COM/A/2/02 voor adjunct-administrateurs moeten samen worden bekeken. Voor het betrokken vergelijkend onderzoek (vergelijkend onderzoek COM/A/2/02) was er geen beroepservaring vereist, maar de kandidaten moesten het vereiste universitaire diploma na 27 september 1997 of een postuniversitair diploma dat verband hield met de betrokken werkgebieden na 27 september 1999 hebben behaald. Voor vergelijkend onderzoek COM/A/1/02 speelde de datum van het diploma geen rol en was de enige voorwaarde dat de kandidaten op 27 september 2002 (de uiterste datum voor de indiening van inschrijvingsformulieren) ten minste drie jaar beroepservaring in een functie overeenstemmend met de betrokken functies hadden opgedaan.

De bepaling dat “diploma’s recentelijk behaald moesten zijn” was voor het betrokken vergelijkend onderzoek ruimer dan voor vorige vergelijkende onderzoeken, in die zin dat het diploma dat toegang geeft tot het vergelijkend onderzoek minder dan vijf jaar vóór de uiterste datum voor de indiening van inschrijvingsformulieren moest zijn behaald (in plaats van zoals vroeger drie jaar). Bovendien bevatte deze aankondiging van het vergelijkend onderzoek een alternatieve toelatingsvoorwaarde, namelijk dat een postuniversitair diploma was behaald dat niet ouder dan drie jaar mocht zijn. Dit diploma hoefde niet meteen na het eerste diploma te zijn behaald, maar mocht zijn behaald in het kader van een door de kandidaat tijdens zijn beroepsloopbaan gevolgde vervolgopleiding (zelfs 5, 10 of 15 jaar na het begin van zijn beroepsloopbaan).

Het betrokken vergelijkend onderzoek was bedoeld voor rang A8 (adjunct-administrateur), de aanvangsrank in categorie A. Het vereiste dat een diploma recentelijk behaald moet zijn, was een voorwaarde die gebaseerd was op de aard van de in te vullen vacatures, zoals de Ombudsman reeds had opgemerkt in punt 1.4 van zijn besluit inzake de gevoegde klachten 428/98/JMA en 464/98/JMA⁷⁴. Voor de aanvangsrangen zoekt de Commissie personen met recente of “frisse” kennis.

Het argument dat de bepaling dat het diploma recentelijk moest zijn behaald resulteerde in leeftijdsdiscriminatie, was gebaseerd op de veronderstelling dat alleen jongeren studeren. Maar ook minder jonge personen die in de loop van hun actieve leven een studie hadden aangevat, voldeden net als jongeren aan de voorwaarde.

Omdat het betrokken vergelijkend onderzoek tegelijk met vergelijkend onderzoek COM/A/1/02 liep, kon bovendien iedereen die zijn eerste diploma meer dan vijf jaar geleden had behaald voor dit laatste vergelijkend onderzoek inschrijven.

Het tot aanstelling bevoegde gezag kon, in het belang van de dienst en gelet op de vacatures waarop het betrokken vergelijkend onderzoek betrekking had, wettig en legitiem de genoemde voorwaarde stellen.

⁷⁴

Punt 1.4 van dit (op 21 juli 2000 genomen) besluit luidt als volgt: “De Commissie heeft de toepassing van deze bepaling gerechtvaardigd op basis van de aard van de door adjunct-administrateurs uit te voeren functies. Aangezien van A8-ambtenaren niet wordt verwacht dat zij relevante beroepservaring hebben voordat zij bij de Commissie in dienst treden, heeft de instelling een datum voor de voltooiing van hun studies – gewoonlijk niet meer dan 2 of 3 jaar vóór het vergelijkend onderzoek - vastgesteld. De specifieke voorwaarde in verband met het recentelijk behaald diploma blijkt dus gebaseerd te zijn op de aard van de in te vullen vacatures”. Punt 1.5 luidt: “Gezien de aard van de taken die aan een adjunct-administrateur worden opgedragen en mede rekening houdend met het feit dat adjunct-administrateurs gewoonlijk onder recent afgestudeerde universiteitsstudenten worden gerekruteerd is de Ombudsman van oordeel dat de argumenten van de Commissie redelijk lijken. Bovendien blijken de limieten die door deze bepaling zijn opgelegd in een redelijke verhouding te staan tot het nagestreefde doel, namelijk de instelling in staat te stellen zich beter te richten tot A8-sollicitanten”.

Opmerkingen klager

In zijn opmerkingen handhaafde klager zijn klacht. Hij vroeg hoe men van een kandidaat die zijn diploma viereneenhalf jaar geleden had behaald, kon beweren dat hij een recentelijk behaald diploma bezat, als men een kandidaat die zijn diploma vijfeneenhalf jaar geleden had behaald van het vergelijkend onderzoek uitsloot. Klager voerde verder aan dat de periode sinds het behalen van het "recente diploma" in het licht van de snelle technologische en wetenschappelijke ontwikkeling veeleer moest worden ingekort dan verlengd. Volgens klager moest de voorwaarde gewoon worden afgeschafte en diende de "frisse kennis" tijdens het vergelijkend onderzoek zelf te worden getest.

Volgens klager werd er niet alleen, maar vooral door jongeren gestudeerd. Een voorwaarde als die waarover het in dezen ging, leidde er derhalve toe dat vooral mensen van hogere leeftijd werden uitgesloten en was volgens klager dan ook discriminerend op grond van leeftijd.

Klager voegde daaraan toe dat het feit dat het betrokken vergelijkend onderzoek tegelijk met vergelijkend onderzoek COM/A/1/02 plaatsvond, niets veranderde aan de zaak, aangezien voor dit laatste vergelijkend onderzoek drie jaar beroepservaring was vereist, waardoor veel categorieën afgestudeerden ervan waren uitgesloten.

Klager vond ook dat de betrokken voorwaarde discriminerend was op de grond van geslacht. Hij wees erop dat een vrouw die haar diploma zes of meer jaar geleden had behaald en vervolgens kinderen had gekregen, daarvoor werd gestraft met uitsluiting van het vergelijkend onderzoek. Klager voerde aan dat de Commissie bij een vorig vergelijkend onderzoek (vergelijkend onderzoek COM/LA/9/99) dergelijke categorieën personen had beschermd.

VERDER ONDERZOEK

Na zorgvuldige overweging van het standpunt van de Commissie en de opmerkingen van klager bleek verder onderzoek noodzakelijk. De Ombudsman deed een kopie van de opmerkingen van klager aan de Commissie toekomen en verzocht laatstgenoemde haar standpunt kenbaar te maken over de bijkomende bewering van klager dat de betrokken voorwaarde ook discriminatie op grond van geslacht vormde.

Tweede standpunt Commissie

In haar tweede standpunt maakte de Commissie de volgende opmerkingen.

Toen de Commissie vergelijkend onderzoek COM/A/1/02 voor administrateurs en vergelijkend onderzoek COM/A/2/02 voor adjunct-administrateurs organiseerde, was het haar bedoeling te zorgen voor een evenwicht tussen de aanwerving van ambtenaren (mannen en vrouwen) met een bepaalde gestaafe beroepservaring en ambtenaren (mannen en vrouwen) met recenter verworven kennis. Het klopte uiteraard dat sommige personen (mannen en vrouwen) hun diploma niet na de in de aankondiging van het vergelijkend onderzoek genoemde datum hadden behaald of niet over de vereiste beroepservaring beschikten. Dit was echter geen discriminatie, noch op grond van leeftijd noch op grond van geslacht. Vergelijkende onderzoeken worden niet geacht open te staan voor alle kandidaten die sinds het laatste algemeen vergelijkend onderzoek hun diploma hebben behaald. De Commissie en de andere instellingen organiseren hun vergelijkende onderzoeken om afhankelijk van de behoeften van hun diensten ambtenaren aan te werven. In dit kader beschikken zij over een aanzienlijke beoordelingsvrijheid, op voorwaarde dat zij zich aan de algemene bepalingen van het Statuut houden. Het is dus heel normaal dat aankondigingen van vergelijkende onderzoeken verschillen naargelang van het profiel van de ambtenaren die de Commissie wenst aan te werven.

In de aankondiging van vergelijkend onderzoek COM/LA/9/99, die in 1999 was gepubliceerd, stond dat van de datum voor het behalen van het betrokken diploma kon worden afgeweken voor kandidaten die hun militaire dienstplicht hadden vervuld, kandidaten die gedurende ten minste een jaar zonder onderbreking geen beroepsactiviteit hadden uitgeoefend om te zorgen voor een te hunnen laste komend kind (dit was waarschijnlijk wat klager in zijn opmerking bedoelde) of kandidaten met een lichamelijke handicap. Het klopte weliswaar dat deze afwijkingsbepalingen

niet langer waren opgenomen in de door de Commissie gepubliceerde aankondigingen van vergelijkende onderzoeken, maar de criteria voor toelating tot het vergelijkend onderzoek waren ook veranderd vergeleken bij vorige aankondigingen van vergelijkende onderzoeken. Zo omvatte de aankondiging van het vergelijkend onderzoek waarnaar klager verwees bijvoorbeeld nog een leeftijdsgrens (45 jaar).

Verschillen tussen aankondigingen van vergelijkende onderzoeken komen niet neer op discriminatie of niet-naleving van het gelijkheidsbeginsel. De criteria en voorwaarden in de aankondiging van vergelijkend onderzoek COM/A/2/02 waren gelijkelijk van toepassing op alle kandidaten, die zich in dezelfde positie bevonden ongeacht of zij man of vrouw waren.

Opmerkingen klager

De Ombudsman ontving geen opmerkingen van klager.

BESLUIT

1 Vermeende discriminatie op grond van leeftijd in vergelijkend onderzoek COM/A/2/02

1.1 In de zomer van 2002 maakte de Commissie een vergelijkend onderzoek bekend voor adjunct-administrateurs (COM/A/2/02) op de werkgebieden landbouw, visserij en milieu. De kandidaten moesten een universitair diploma hebben, maar beroepservaring was niet vereist. De aankondiging van het vergelijkend onderzoek bevatte wel de volgende bepaling (punt A.II.2.b): "Alleen die kandidaten worden toegelaten die na 27.9.1997 voor het eerst een diploma hebben behaald dat toegang geeft tot het vergelijkend onderzoek". Klager, een Commissieambtenaar, vond dat die voorwaarde discriminerend op grond van leeftijd was.

1.2 De Commissie wees erop dat kandidaten ook tot het vergelijkend onderzoek werden toegelaten indien zij na 27 september 1999 een postuniversitair diploma hadden behaald dat rechtstreeks verband hield met de betrokken werkgebieden. Volgens de Commissie moesten het betrokken vergelijkend onderzoek en vergelijkend onderzoek COM/A/1/02 voor administrateurs, dat tegelijk met het genoemde vergelijkend onderzoek bekend was gemaakt, samen worden bekeken. Voor vergelijkend onderzoek COM/A/1/02 speelde de datum van het diploma geen rol en was de enige voorwaarde dat de kandidaten op 27 september 2002 (de uiterste datum voor de indiening van inschrijvingsformulieren) ten minste drie jaar beroepservaring in een functie overeenstemmend met de betrokken functies hadden opgedaan. Omdat het betrokken vergelijkend onderzoek tegelijk met vergelijkend onderzoek COM/A/1/02 liep, kon iedereen die zijn eerste diploma meer dan vijf jaar geleden had behaald voor dit laatste vergelijkend onderzoek inschrijven. Volgens de Commissie was het vereiste dat het diploma recentelijk behaald moet zijn een voorwaarde die gebaseerd was op de aard van de in te vullen vacatures. In het geval van aanwerving in de aanvangsrang eiste de Commissie recente of "frisse" kennis. De Commissie wees er tevens op dat de bepaling dat "diploma's recentelijk behaald moesten zijn" voor het betrokken vergelijkend onderzoek ruimer was dan voor vorige vergelijkende onderzoeken, in die zin dat het diploma dat toegang geeft tot het vergelijkend onderzoek minder dan vijf jaar vóór de uiterste datum voor de indiening van inschrijvingsformulieren moest zijn behaald (in plaats van zoals vroeger drie jaar).

1.3 De Ombudsman stelt vast dat het betrokken vergelijkend onderzoek bestemd was voor rang A8 (adjunct-administrateur), de aanvangsrang in categorie A, waarvoor geen eerdere beroepservaring is vereist. Hij stelt verder vast dat de instellingen en organen van de EU vergelijkende onderzoeken organiseren om afhankelijk van de behoeften van hun diensten ambtenaren aan te werven en dat zij daarbij aanzienlijke beoordelingsvrijheid hebben op voorwaarde dat zij zich houden aan het Statuut en andere wettelijke bepalingen die bindend voor hen zijn. De Ombudsman is van mening dat de Commissie, toen zij kandidaten voor A8-vacatures de voorwaarde oplegde dat zij hun universitair diploma recentelijk moesten hebben behaald, binnen de grenzen van haar wettelijke bevoegdheid heeft gehandeld.⁷⁵ Hetzelfde geldt voor het besluit van de Commissie om de periode

⁷⁵

Zie het besluit van de Ombudsman van 21 juli 2000 inzake de klachten 428/98/JMA en 464/98/JMA, alsook zijn besluit van 28 maart 2003 inzake klacht 1536/2002/OV (die eveneens betrekking had op vergelijkend onderzoek COM/A/2/02).

tijdens welke het diploma moest zijn behaald op vijf jaar vóór de uiterste datum voor de indiening van inschrijvingsformulieren te stellen.

1.4 De Ombudsman stelt voorts vast dat de bepaling inzake het “recente diploma” bij het betrokken vergelijkend onderzoek ruimer was dan overeenkomstige bepalingen bij vorige vergelijkende onderzoeken en dat de Commissie het vergelijkend onderzoek COM/A/1/02 voor administrateurs tegelijk met het betrokken vergelijkend onderzoek had georganiseerd. Ook kandidaten die hun universitair diploma op of vóór 27 september 1997 hadden behaald, maar drie jaar beroepservaring in een functie overeenstemmend met de betrokken functies hadden, konden dus aan vergelijkend onderzoek COM/A/1/02 deelnemen.

1.5 De Ombudsman is derhalve van mening dat er wat de oorspronkelijke bewering van klager betreft geen sprake is van wanbeheer van de zijde van de Commissie.

2 Beweerde discriminatie tussen vrouwen en mannen bij vergelijkend onderzoek COM/A/2/02

2.1 In zijn opmerkingen over het standpunt van de Commissie stelde klager dat de betrokken bepaling in de aankondiging van vergelijkend onderzoek COM/A/2/02 ook discriminatie op grond van geslacht vormde.⁷⁶ Naar zijn mening werden vrouwen die hun diploma zes of meer jaar vóór de betrokken datum hadden behaald en vervolgens kinderen hadden gehad, gestraft met uitsluiting van het vergelijkend onderzoek. Klager wees erop dat de Commissie bij een eerder vergelijkend onderzoek (vergelijkend onderzoek COM/LA/9/99) in dergelijke gevallen uitzonderingen had toegestaan.

2.2 De Commissie gaf toe dat de aankondiging van vergelijkend onderzoek COM/LA/9/99 een bepaling omvatte volgens welke van de datum voor het behalen van het vereiste diploma kon worden afgeweken, met name voor kandidaten die gedurende ten minste een jaar zonder onderbreking geen beroepsactiviteit hadden uitgeoefend om te zorgen voor een te hunnen laste komend kind, en dat in de aankondiging van vergelijkend onderzoek COM/A/2/02 niets dergelijks was bepaald. Zij was echter van oordeel dat verschillen tussen aankondigingen van vergelijkende onderzoeken niet op discriminatie of niet-naleving van het gelijkheidsbeginsel neerkomen. Voorts wees de Commissie er nog op dat de criteria om tot het vergelijkend onderzoek te worden toegelaten ook waren veranderd en dat bij het vergelijkend onderzoek waarnaar klager verwees bijvoorbeeld nog een leeftijdsgrens (45 jaar) was gesteld, terwijl dat in de aankondiging van het betrokken vergelijkend onderzoek niet het geval was.

2.3 Het getuigt van goede administratieve praktijk dat er bij beslissingen over de voorwaarden waaraan kandidaten bij door de communautaire instellingen of organen georganiseerde vergelijkende onderzoeken moeten voldoen, voor gelijke kansen voor vrouwen en mannen wordt gezorgd. Aangezien het nog altijd voor het merendeel vrouwen zijn die voor kinderen ten laste zorgen, moet in de genoemde voorwaarden voldoende rekening worden gehouden met de speciale problemen die uit dit feit kunnen voortvloeien. De Ombudsman stelt vast dat er op dat punt een aanzienlijk verschil was tussen het vergelijkend onderzoek dat het onderwerp van deze klacht is en een vorig door de Commissie georganiseerd vergelijkend onderzoek. De aankondiging van vergelijkend onderzoek COM/LA/9/99 omvatte een bepaling dat in dergelijke gevallen de datum (d.i. de datum waarna het vereiste universitaire diploma moest zijn behaald) kon worden vervroegd met de duur van de periode zonder beroepsactiviteit, tot twee jaar per kind, met een maximum van in totaal vijf jaar. Hoewel het klopt dat verschillen tussen aankondigingen van vergelijkende onderzoeken geen bewijs van discriminatie vormen, blijkt de Commissie helemaal geen voorzorgen te hebben genomen om vrouwen die zich in een dergelijke situatie bevinden te helpen. Vrouwen die hun diploma op of eerder dan 27 september 1997 hadden behaald en vervolgens verlof hadden genomen om hun kinderen op te voeden, zouden zich vergeleken bij mannelijke kandidaten waarschijnlijk benadeeld voelen, aangezien zij niet konden deelnemen aan het betrokken vergelijkend onderzoek,

⁷⁶ Er zij op gewezen dat deze bewering niet voorkwam in de klachten 428/98/JMA, 464/98/JMA of 1536/2002/OV (zie vorige voetnoot).

noch (tenzij zij niettemin drie jaar beroepservaring hadden opgedaan) aan vergelijkend onderzoek COM/A/1/02.

2.4 De Ombudsman vindt dat de Commissie geen bevredigende uitleg heeft gegeven over de reden waarom er in het betrokken vergelijkend onderzoek geen rekening werd gehouden met deze specifieke problemen hoewel de Commissie ervan op de hoogte was, zoals uit de aankondiging van vergelijkend onderzoek COM/LA/9/99 blijkt. Het feit dat het betrokken vergelijkend onderzoek verschilt van vorige vergelijkende onderzoeken doordat het geen leeftijdsgrens meer bevat, is weliswaar een loffelijke verandering, maar neemt niet weg dat de Commissie ter zake in gebreke is gebleven.

2.5 In deze omstandigheden is de Ombudsman van mening dat de Commissie door bij de opstelling van de aankondiging van vergelijkend onderzoek COM/A/1/02 onvoldoende rekening te houden met de situatie van vrouwen die kinderen opvoeden, niet voor gelijke kansen voor vrouwen en mannen heeft gezorgd. Dit is een geval van wanbeheer, waarover een kritische opmerking zal worden gemaakt.

3 Conclusie

Op basis van het onderzoek van de Ombudsman met betrekking tot deze klacht is het noodzakelijk de volgende kritische opmerking te maken:

Het getuigt van goede administratieve praktijk dat er bij beslissingen over de voorwaarden waaraan kandidaten bij door de communautaire instellingen of organen georganiseerde vergelijkende onderzoeken moeten voldoen, voor gelijke kansen voor vrouwen en mannen wordt gezorgd. In het onderhavige geval vindt de Ombudsman dat de Commissie, door bij de opstelling van de aankondiging van vergelijkend onderzoek COM/A/1/02 onvoldoende rekening te houden met de situatie van vrouwen die kinderen opvoeden, niet voor gelijke kansen voor vrouwen en mannen heeft gezorgd. Dit is een geval van wanbeheer.

Omdat het bij dit aspect van de zaak ging om procedures betreffende specifieke gebeurtenissen uit het verleden, is het niet zinvol een minnelijke schikking na te streven. Gelet op het feit dat de meeste vergelijkende onderzoeken in de toekomst waarschijnlijk niet meer door de Commissie maar door het Europees Bureau voor Personeelsselectie zullen worden georganiseerd, vindt de Ombudsman het evenmin zinvol een ontwerpaanbeveling te doen. De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

INCONSEQUENTE BENADERING VAN STUDIE INZAKE ZEEHONDEN DOOR DE COMMISSIE

Besluit inzake klacht 754/2003/GG tegen de Europese Commissie

KLACHT

Achtergrond

Aan de onderhavige klacht zijn twee in 2002 ingediende klachten (836/2002/GG en 1574/2002/GG) voorafgegaan.

De feiten die ten grondslag lagen aan de eerste twee klachten waren de volgende.

Klager werkte voor de Irish Sea Fisheries Board (hierna de "Board"), een Ierse instantie. De Board had een contract (referentienummer PEM/93/06) met Directoraat-generaal ("DG") XIV (Visserij) van de Europese Commissie gesloten, waarbij hij zich ertoe had verbonden onderzoek naar "De fysieke interactie tussen kegelobben en vistuig" te verrichten. Klager was de voor dit onderzoekscontract verantwoordelijke wetenschapper.

Volgens artikel 3 (“Verslagen en documenten”) van het contract moesten over de door de contractant in uitvoering van het contract te verrichten taken verslagen worden opgesteld overeenkomstig de bepalingen van bijlage III. In die bijlage werd met name bepaald hoe het eindverslag moest worden opgesteld en tegen welke datum het ontwerp(eind)verslag aan de Commissie moest worden voorgelegd. Voorts werd erin bepaald: “De Commissie geeft de contractant vervolgens kennis van de ontvangst van het verslag of doet hem haar opmerkingen toekomen. Binnen de maand na ontvangst van de eventuele opmerkingen van de Commissie stuurt de contractant de Commissie het definitieve verslag, waarin hetzij rekening is gehouden met deze opmerkingen, hetzij alternatieve standpunten naar voren worden geschoven. (...)”

Het ontwerpeindverslag werd in april 1997 door de Commissie aanvaard. Volgens klager had de Board enkele weken later instructies van bovenaf, met name van het Ministerie van Marine en Natuurlijke Hulpbronnen, gekregen om aanzienlijke wijzigingen in het ontwerpverslag aan te brengen. Omdat klager daar niet toe bereid was, kwam hij in een onhoudbare positie terecht en nam hij ontslag.

Het verslag werd ongeveer een jaar later gepubliceerd. Volgens klager waren er zeer ingrijpende wijzigingen in aangebracht. De belangrijkste bevindingen van het ontwerpeindverslag waren weggelaten, gelochend of afgezwakt. Klager vond dat deze wijzigingen overeenkomstig het contract niet hadden mogen worden aangebracht. Hij beweerde dat er geen uitleg was gegeven voor hetgeen was gebeurd.

Op 8 mei 2002 wendde klager zich tot de Ombudsman (klacht 836/2002/GG). In zijn besluit van 27 mei 2002 deelde de Ombudsman klager mee dat hij zijn klacht niet kon behandelen omdat klager voorafgaand aan de klacht niet de passende stappen bij de Commissie had ondernomen.

Klager schreef op 13 juni 2002 een brief aan de Directeur-generaal van het DG Visserij van de Europese Commissie waarin hij om uitleg vroeg. In september 2002 besloot klager opnieuw een klacht bij de Ombudsman in te dienen; hij had toen nog geen antwoord of ontvangstbevestiging met betrekking tot deze brief ontvangen.

In zijn nieuwe klacht (1574/2002/GG) uitte klager vooral kritiek op: 1) het feit dat de Commissie de Board had toegelaten het verslag aanzienlijk te wijzigen in vergelijking met het door de Commissie aanvaarde ontwerpverslag; 2) het uitblijven van een antwoord van de Commissie op zijn brief van 13 juni 2002, waarin hij had gevraagd waarom de Commissie deze wijzigingen had toegelaten.

In haar standpunt merkte de Commissie op dat het niet vaak - maar toch wel af en toe - voorkomt dat een eindverslag afwijkt van een ontwerpeindverslag dat door de Commissie is aanvaard. Volgens de Commissie is het welbeschouwd de verantwoordelijkheid en de plicht van de contractant (m.a.w. de Board) het eindverslag in te dienen in de vorm die hem passend lijkt. De Commissie verklaarde dat zij niet wenste te interveniëren in een dergelijk proces.

In zijn besluit inzake klacht 1574/2002/GG kwam de Ombudsman tot de slotsom dat het standpunt van de Commissie volgens hetwelk het de verantwoordelijkheid en de plicht van de contractant is het eindverslag voor te leggen in de vorm die hem passend lijkt, volgens hem redelijk was en dat er met betrekking tot dit aspect van de klacht derhalve geen wanbeheer kon worden vastgesteld. De Ombudsman maakte evenwel een kritische opmerking met betrekking tot het uitblijven van een antwoord van de Commissie op de brief van klager.

Nieuwe klacht

In een brief van april 2003 vroeg klager de Ombudsman zijn besluit inzake klacht 1574/2002/GG wat de hoofdzaak betreft opnieuw in overweging te nemen. De brief van klager werd als een nieuwe klacht behandeld.

In deze nieuwe klacht stelde klager dat het eindverslag een gecensureerde versie van het ontwerpeindverslag was. Om zijn mening te staven merkte klager met name op dat in het ontwerpeindverslag aan de hand van monsters werd geconcludeerd dat 17 ton “door zehonden” beschadigde vis was bovengehaald, terwijl in de overeenkomstige conclusie in het eindverslag

alleen maar werd gezegd dat beschadiging van de vis kon worden toegeschreven aan grote predatoren zoals zeehonden of congeraal. Volgens klager was er geen wetenschappelijk bewijs dat erop zou wijzen dat andere dieren dan zeehonden de schade hadden veroorzaakt en was er daarentegen meer dan aanvaardbaar bewijs dat de zeehonden de oorzaak van de schade waren. Volgens klager was de boodschap van het ontwerpeindverslag controversieel geweest en had men daarom de conclusies in het eindverslag gewijzigd.

Klager diende tal van documenten in om zijn beweringen te staven. Enkele van deze nieuwe documenten had de Commissie hem verstrekt op zijn verzoek om toegang te krijgen tot kopieën van de hele briefwisseling over het contract die tussen de Commissie en de Board was gevoerd tussen april 1997 en de datum in 1998 waarop de Commissie het eindverslag had aanvaard. Klager verstreekte voor het eerst ook kopieën van het ontwerpeindverslag en het eindverslag zelf.

Uit deze documenten zijn de volgende feiten naar voren gekomen.

In een aan de Commissie gerichte brief d.d. 2 juni 1993 over de te verrichten studie merkte klager op: "een foutieve interpretatie van deze gegevens door protectionistische groepen is, gezien wat er in het verleden is gebeurd, heel goed mogelijk". In het programma van de Board voor de studie werd de hoop uitgedrukt dat de oorzakelijke agentia van beschadigde vis in kieuw- en warnetten duidelijk zouden worden aangewezen.

Op 28 maart 1994 diende de Commissie landbouw, visserij en plattelandsontwikkeling van het Europees Parlement een verslag over de interactie tussen zeezoogdieren en de visserij (A3-0186/94) in. In de bijbehorende ontwerpresolutie werd een oproep gedaan om onderzoek te verrichten naar de operationele interacties tussen zeezoogdieren en de visserij en om "een onpartijdige structuur, die niet onder druk staat van belangengroepen, op te zetten om een wetenschappelijk kader vast te stellen waarbinnen onderzoek wordt gedaan naar interacties tussen zeezoogdieren en de visserij in de Europese wateren". Deze resolutie, waarin de Commissie nog werd geprezen omdat zij pas het onderzoeksproject had goedgekeurd waarop de onderhavige klacht betrekking heeft, werd op 6 mei 1994 door het Europees Parlement aangenomen.⁷⁷

In de toelichting bij het genoemde verslag wordt voorts gezegd dat er bewijzen bestaan die erop wijzen dat protectionistische NGO-waarden in de laatste twee decennia het wetenschappelijk onderzoek op het gebied van de interacties zeezoogdieren/visserij hebben beïnvloed. Steeds volgens de toelichting had men bijna nooit oog gehad voor de zaak van de visserij en was de onderzoeksinspanning bijna uitsluitend toegespitst geweest op de gevolgen van de visserij voor zeezoogdieren, en niet omgekeerd. Dit was eigenlijk een vorm van wetenschappelijke censuur die nergens zo duidelijk aan de dag was getreden als op het gebied van de interactie zeehonden/visserij.

Op 16 december 1996 vroeg klager om verlenging van de termijn voor de indiening van het eindverslag tot eind februari 1997 (in plaats van eind 1996). In haar antwoord van 14 januari 1997 merkte de Commissie op dat zij dit verzoek had ingewilligd en dat het ontwerpeindverslag "uiterlijk eind februari 1997" moest worden ingediend.

Toen hij het ontwerpeindverslag op 4 maart 1997 bij de Commissie indiende, verklaarde klager dat er mogelijk nog "enkele geringe wijzigingen" in zouden moeten worden aangebracht. In een fax van 21 mei 1997 legde klager uit dat er een "aantal tik- en grammaticafouten" in het ontwerpeindverslag stonden die hij in het eindverslag zou willen corrigeren. Bij brief van 20 augustus 1997 deelde klager de Commissie mee dat hij "nu geen wijzigingen zou aanbrengen in het ontwerpeindverslag dat vijf maanden geleden door de Commissie was aanvaard".

In een brief aan de Board d.d. 15 december 1997 deelde de Commissie mee dat het ontwerpeindverslag door de Commissie was goedgekeurd en aanvaard. De Commissie wees er echter op dat zij nog

⁷⁷

PB nr. C 205/1994, blz. 553.

altijd wachtte op de laatste kostenstaat, die zij nodig had voor de eindafrekening en voor het sluiten van het financiële dossier van het project.

Op 7 januari 1998 verklaarde de Board in zijn antwoord dat hij hoopte de laatste kostenstaat tegen half februari te kunnen voltooien. De Board voegde daaraan toe dat hij bezig was met het aanbrengen van de "correcties in het eindverslag, zoals aangekondigd in onze fax van 21 mei jongstleden".

In haar antwoord van 9 januari 1998 nam de Commissie nota van de verklaring van de Board dat de laatste kostenstaat voor het project in de komende maand zou worden opgestuurd.

Op 1 april 1998 diende de Board de laatste kostenstaat in bij de Commissie.

Op 28 april 1998 stuurde de Board de Commissie het "definitieve eindverslag" over het project.

Klager diende ook een formulier in met het opschrift "Certificat de dépôt et attestation de service fait d'une étude ou enquête effectuée pour la Commission". Dit formulier bevatte administratieve gegevens over de door de Board verrichte studie. Stempel en handtekening van de betrokken Commissiedienst ("Bureau Enregistrement des Etudes") zijn gedateerd 17 juni 1997. In deel G van het formulier wordt gevraagd of de resultaten van de studie buiten de Commissie kunnen worden verspreid. Het aangeduide antwoord is "ja" ("oui").

De nieuwe klacht van klager kwam in wezen op het volgende neer: 1) de Commissie was nalatig geweest omdat zij geen redenen of uitleg had gezocht voor de wijzigingen die de Board in het eindverslag had aangebracht; 2) de aangebrachte wijzigingen hadden niet mogen worden toegestaan.

Klager hoopte op excuses van de Commissie voor wat er gebeurd was en de belofte dat zij haar best zou doen om te voorkomen dat dit nog zou gebeuren.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

In haar standpunt maakte de Commissie de volgende opmerkingen.

Er kon weliswaar worden aangevoerd dat de Commissie geen ongegronde en ongerechtvaardigde wetenschappelijke conclusie had mogen aanvaarden, maar daarom was er nog geen sprake van wanbeheer.

Zoals uitgelegd in het antwoord van de Commissie op klacht 1574/2002/GG, is het belangrijkste criterium voor de Commissie om een verslag - ongeacht of het om een ontwerpverslag of een eindverslag gaat - al dan niet te aanvaarden, de vraag of de bepalingen van het contract zijn nageleefd. Dit was het geval bij het onderhavige contract. Als de Commissie tekortkomingen vaststelt in de wetenschappelijke analyse van de resultaten van de in het kader van een contract uitgevoerde werkzaamheden, dan maakt zij daar passende opmerkingen over en verzoekt zij de contractant de nodige aanpassingen aan te brengen. Dit was echter niet het geval geweest bij dit contract, noch in het ontwerpverslag noch in het eindverslag. Indien de contractant conclusies die uit de wetenschappelijke analyse van zijn eindverslag zijn getrokken wenst te wijzigen, dan moet dat kunnen en heeft hij het recht daartoe.

Wat de contractuele aspecten betreft, bleek na aandachtige lezing van een kopie van het contract en de bijlagen dat de Commissie over geen enkele mogelijkheid beschikte "om te voorkomen wat er gebeurd was"⁷⁸. Wat de procedurele aspecten betreft, komt het niet vaak - maar toch wel af en toe - voor dat een eindverslag afwijkt van een ontwerpverslag dat door de Commissie is aanvaard. Het is welbeschouwd de verantwoordelijkheid en de plicht van de contractant het eindverslag in te

⁷⁸

Citaat uit de tekst van klacht 1574/2002/GG.

dienen in de vorm die hem passend lijkt. De Commissie wenste niet te interveniëren in een dergelijk proces.

De Commissie was niet bevoegd om een eindverslag te verwerpen omdat het dit als wetenschappelijk onjuist beschouwde en kon voor de verwerping van het eindverslag ook geen enkele andere reden dan niet-nakoming van de contractuele bepalingen aanvoeren.

De uitvoerige bewijsstukken die klager had verstrekt, hadden overigens betrekking op mogelijke of beweerde interacties tussen verschillende administratieve of overheidsorganen in Ierland waarop de Commissie geen invloed had, alsook op verschillen in de interpretatie van gegevens tussen klager en de auteur van het uiteindelijke eindverslag en van het verslag van het Europees Parlement, waarvan de resoluties niet-bindend waren voor de Commissie.

Opmerkingen klager

In zijn opmerkingen handhaafde klager zijn klacht en gaf hij nog de volgende commentaar.

De voor het project verantwoordelijke Commissieambtenaar was tussen mei 1997 en september 1997 herhaaldelijk telefonisch op de hoogte gebracht van de manier waarop er inmenging in het project had plaatsgevonden. In een brief van 3 november 1997⁷⁹ had klager deze ambtenaar erop gewezen dat hij had ontdekt dat het ministerie “vóór de publicatie van het eindverslag een redactionele controle wenste uit te voeren”.

Tot slot van zijn brief d.d. 11 augustus 2003 zei klager dat hij aanvankelijk van de Commissie excuses en de verzekering dat iets dergelijks niet meer zou gebeuren had verlangd, maar dat hij nu wenste dat het oorspronkelijke ontwerpeindverslag werd gepubliceerd met een officiële uitleg waarom men dit had gedaan. Het minste wat hij verwachtte was de zuivering van alle blaam voor zijn weigering aan wetenschappelijke censuur deel te nemen en rehabilitatie.

In een latere brief van 17 augustus 2003 verklaarde klager echter dat hij bij nader inzien eerst het resultaat van het onderzoek van de Ombudsman wenste af te wachten.

VERDER ONDERZOEK

Na zorgvuldige overweging van het standpunt van de Commissie en de opmerkingen van klager bleek verder onderzoek nodig. Bij brief van 8 september 2003 verzocht de Ombudsman de Commissie om toegang tot haar dossier.

Op 8 oktober 2003 namen de diensten van de Ombudsman inzage van het dossier van de Commissie. De voor het dossier verantwoordelijke Commissieambtenaren legden uit dat als een dossier betreffende een studie wordt gesloten, de documenten niet allemaal worden bijgehouden. Daarom zat het ontwerpeindverslag, dat was vervangen door het eindverslag, niet in het dossier. De Commissieambtenaren zeiden ook dat er telefoongesprekken tussen de Commissie en de contractant moesten hebben plaatsgevonden waarin de Commissie om de indiening van het eindverslag had verzocht. In het dossier was echter geen aantekening gehouden van dergelijke telefoongesprekken.

In het door de diensten van de Ombudsman ingezien dossier van de Commissie zat een handgeschreven nota, gedateerd “18 maart”, die bleek te zijn opgesteld door de heer O., die toentertijd op het DG Visserij werkte. Hoewel het onderwerp van de nota niet uitdrukkelijk is aangegeven, heeft het er alle schijn van dat de inhoud betrekking heeft op het ontwerpeindverslag.⁸⁰ Wat in de nota staat, wekt de indruk dat de auteur van mening was dat de resultaten van dat verslag controversieel waren.

⁷⁹ Een kopie van deze brief, die klager na een verzoek om toegang tot documenten had ontvangen van de Commissie, werd aan de Ombudsman verstrekt.

⁸⁰ In de nota wordt gerefereerd aan het “EU-logo op de omslag”. Op de omslag van het ontwerpeindverslag dat op 4 maart 1997 werd ingediend, staat inderdaad het EU-logo.

BESLUIT

1 Voorafgaande opmerking

1.1 De onderhavige klacht heeft betrekking op een contract (referentienummer PEM/93/06) tussen de Irish Sea Fisheries Board (een Ierse instantie) en het Directoraat-generaal (DG) XIV (Visserij) van de Europese Commissie, waarbij de Commissie zich ertoe verbond een deel van de kosten van het onderzoek naar "De fysieke interactie tussen kegelrobben en vistuig" te dragen. Klager, die toentertijd voor de Board werkte en de verantwoordelijke wetenschapper voor dit onderzoekscontract was, beweert dat het ontwerpeindverslag nadat het door de Commissie was aanvaard, door de inmenging van een andere Ierse instantie, het toenmalige Ministerie van Marine en Natuurlijke Hulpbronnen, ingrijpend was gewijzigd.

1.2 De Europese Ombudsman is niet bevoegd om klachten te behandelen die gericht zijn tegen andere instellingen of organen dan die van de Europese Gemeenschap. Hij kan derhalve geen klachten tegen Ierse instanties behandelen. De onderhavige klacht is echter tegen de Commissie gericht en dit besluit heeft dus enkel betrekking op de beweringen tegen de Europese Commissie.

2 Bewering dat de Commissie de door de Board aangebrachte wijzigingen niet had mogen toelaten

2.1 Klager beweert dat de Commissie de wijzigingen die door de Board werden aangebracht niet had mogen toelaten. Volgens hem waren de belangrijkste bevindingen van het in maart 1997 ingediende ontwerpeindverslag weggelaten, geloofend of afgezwakt in het eindverslag dat in april 1998 door de Board werd ingediend.

2.2 De Commissie is van mening dat het de verantwoordelijkheid van de contractant is het eindverslag in de door hem passend geachte vorm in te dienen. De Commissie wenst in een dergelijk proces niet te interveniëren. Er kan weliswaar worden aangevoerd dat de Commissie geen ongegronde en ongerechtvaardigde wetenschappelijke conclusie had mogen aanvaarden, maar dat betekent nog niet dat er sprake was van wanbeheer. De Commissie had bij aandachtige lezing van het contract geen vereiste zoals die waarover klager het had, in de tekst gevonden.

2.3 De Ombudsman stelt vast dat de Commissie de bewering van klager dat het door de Commissie aanvaarde ontwerpeindverslag ingrijpend werd gewijzigd, niet weerlegt.

2.4 De Ombudsman herhaalt evenwel, zoals hij al in zijn besluit inzake klacht 1574/2002/GG heeft gezegd, dat het standpunt van de Commissie volgens hetwelk het de verantwoordelijkheid en plicht van de contractant is het eindverslag in de hem passend lijkende vorm in te dienen, hem redelijk lijkt.

2.5 In die omstandigheden blijkt er wat deze bewering betreft geen sprake te zijn van wanbeheer van de zijde van de Commissie.

3 Bewering dat de Commissie nalatig is geweest omdat zij geen redenen of uitleg heeft gezocht voor de door de Board aangebrachte wijzigingen

3.1 Klager beweert dat de Commissie nalatig is geweest omdat zij geen redenen of uitleg heeft gezocht voor de door de Board aangebrachte wijzigingen.

3.2 De Commissie wijst erop dat haar belangrijkste criterium om een verslag - ongeacht of het om een ontwerpverslag of een eindverslag gaat - al dan niet te aanvaarden, de vraag is of de bepalingen van het contract zijn nageleefd. Dit was het geval bij het onderhavige contract. Als de Commissie tekortkomingen vaststelt in de wetenschappelijke analyse van de resultaten van de in het kader van een contract uitgevoerde werkzaamheden, dan maakt zij daar passende opmerkingen over en verzoekt zij de contractant de nodige aanpassingen aan te brengen. Dit was echter niet het geval geweest bij dit contract, noch in het ontwerpverslag noch in het eindverslag. Indien de contractant conclusies die uit de wetenschappelijke analyse van zijn eindverslag zijn getrokken wenst te wijzigen, dan moet dat kunnen en heeft hij het recht daartoe.

3.3 De Ombudsman is van mening dat het van goede administratieve praktijk getuigt consequent op te treden.⁸¹

3.4 In het onderhavige geval onderzocht en aanvaardde de Commissie het ontwerpeindverslag in april 1997. In het licht van de bepalingen van het betrokken contract betekende dit dat de Board voor deze studie geen werkzaamheden meer hoefde te verrichten, behalve de indiening van een laatste kostenstaat.

3.5 Wat de verplichting van de Commissie om consequent op te treden betreft, vindt de Ombudsman dat er een onderscheid tussen twee verschillende aspecten kan worden gemaakt.

3.6 Ten eerste, indien de Commissie van oordeel was dat de contractant het eindverslag nog moest indienen, zou men denken dat zij de Board herinneringsbrieven met het verzoek om het eindverslag in te dienen zou hebben gestuurd. De herinneringsbrieven die de Commissie heeft gestuurd, hadden echter enkel betrekking op de laatste kostenstaat en niet op het verslag. Dit is des te opmerkelijker omdat de (reeds verlengde) termijn voor de inlevering van het eindverslag (eind februari 1997) toen reeds lang verstreken was. Zelfs indien er telefoongesprekken (waarvan geen aantekening is gehouden) tussen de Commissie en de contractant hebben plaatsgevonden, kan de Ombudsman nog moeilijk geloven dat de Commissie geen schriftelijke herinnering zou hebben gestuurd en gewoon zou hebben gewacht tot het eindverslag in april 1998, meer dan een jaar nadat zij het ontwerpeindverslag had aanvaard, werd ingediend.

3.7 Ten tweede, de Commissie beklemtoont dat als er tekortkomingen worden vastgesteld in de wetenschappelijke analyse van de resultaten van de in het kader van het contract uitgevoerde werkzaamheden, deze altijd onder de aandacht van de contractant worden gebracht. Dit betekent dat de Commissie een verslag doorneemt om zich ervan te vergewissen of er dergelijke tekortkomingen in voorkomen en dat zij zich dus niet beperkt tot het automatisch goedkeuren van het bij haar ingediende verslag. Uit het bewijsmateriaal dat de Ombudsman werd verstrekt, bleek bovendien dat de Commissie ervan op de hoogte was dat: a) de inhoud van het ontwerpeindverslag mogelijk controversieel was; b) het Ierse Ministerie redactionele controle op het eindverslag wenste uit te oefenen voordat het werd gepubliceerd; c) het eindverslag meer dan een jaar na de aanvaarding van het ontwerpeindverslag door de Commissie werd ingediend; d) dit eindverslag ingrijpende wijzigingen ten opzichte van het ontwerpeindverslag bevatte. In die omstandigheden zou men toch van de Commissie verwachten dat zij het eindverslag zorgvuldig doorneemt. Niets wijst er echter op dat de Commissie het eindverslag zou hebben doorgenomen nadat zij het in april 1998 had ontvangen.

3.8 In het licht van het bovenstaande is de Ombudsman van oordeel dat de Commissie het ingrijpend gewijzigde eindverslag dat haar in april 1998, meer dan een jaar nadat zij het ontwerpeindverslag had aanvaard, werd voorgelegd, zorgvuldig had moeten doornemen. Door dat niet te doen, hield de Commissie zich niet aan het vereiste van consequent optreden. Dit was een geval van wanbeheer, waarover de Ombudsman hierna een kritische opmerking maakt.

4 Vorderingen klager

4.1 In zijn klacht drukte klager de hoop uit dat hij excuses zou ontvangen voor hetgeen er was gebeurd en de verzekering zou krijgen dat ervoor zou worden gezorgd dat dit niet opnieuw zou gebeuren. Tot slot van zijn brief d.d. 11 augustus 2003 zei klager dat hij aanvankelijk van de Commissie excuses en de verzekering dat iets dergelijks niet meer zou gebeuren had verlangd, maar dat hij nu wenste dat het oorspronkelijke ontwerpeindverslag werd gepubliceerd met een officiële uitleg waarom men dit had gedaan. Het minste wat hij verwachtte was de zuivering van alle blaam voor zijn weigering aan wetenschappelijke censuur deel te nemen en rehabilitatie.

4.2 In een latere brief van 17 augustus 2003 verklaarde klager echter dat hij bij nader inzien eerst het resultaat van het onderzoek van de Ombudsman wenste af te wachten.

⁸¹ Zie artikel 10, lid 1, van de Europese Code van goed administratief gedrag, beschikbaar op de website van de Ombudsman (<http://www.euro-ombudsman.eu.int>).

4.3 In die omstandigheden acht de Ombudsman het niet nodig nog in te gaan op de oorspronkelijke vorderingen van klager.

5 Conclusie

Op basis van het onderzoek van de Ombudsman met betrekking tot deze klacht is het noodzakelijk de volgende kritische opmerking te maken:

De Ombudsman is van oordeel dat de Commissie het ingrijpend gewijzigde eindverslag dat haar in april 1998, meer dan een jaar nadat zij het ontwerpeindverslag had aanvaard, werd voorgelegd, zorgvuldig had moeten doornemen. Door dat niet te doen, hield de Commissie zich niet aan het vereiste van consequent optreden. Dit was een geval van wanbeheer.

Omdat het bij deze aspecten van de zaak gaat om procedures betreffende specifieke gebeurtenissen uit het verleden, is het niet zinvol een minnelijke schikking na te streven. De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

NIET-BEANTWOORDING VAN VRAGEN BETREFFENDE BESTEK

Besluit inzake klacht 949/2003/IJH tegen de Europese Commissie

In mei 2003 werd bij de Ombudsman namens een bedrijf een klacht ingediend betreffende de aanbesteding voor vertaaldiensten (AO2003) van de Commissie, die op 17 april 2003 werd gepubliceerd.

Volgens klager kwamen de relevante feiten, samengevat, op het volgende neer.

Klager vond het bestek, vooral wat de bij de inschrijving te voegen bewijsstukken betreft, niet duidelijk genoeg en werd door de antwoorden op de FAQ-website van de Commissie⁸² nog meer in verwarring gebracht. Hij stuurde de aangegeven contactpersoon bij de Commissie dan ook meerdere e-mails waarin hij om opheldering verzocht. Hij kreeg hier evenwel geen bevredigende antwoorden op.

Klager voegde in de bijlage bij zijn klacht kopieën toe van zijn e-mails aan de Commissie waarin hij om opheldering verzocht. Uit deze e-mails blijkt dat de verwarring tussen het bestek en de FAQ-website waarover hij het had, hoofdzakelijk betrekking had op de mate waarin afschriften van bewijsstukken als eensluidend moesten worden gewaarmerkt.

De beweringen van klager kwamen in wezen op het volgende neer:

- (i) de informatie op de FAQ-website van de Commissie was onduidelijk en mogelijk strijdig met het bestek;
- (ii) de Commissie had zijn vragen betreffende het bestek niet beantwoord.

ONDERZOEK

Standpunt Europese Commissie

In haar standpunt maakte de Commissie de volgende opmerkingen.

In een van zijn e-mails aan de Commissie had klager de volgende vragen betreffende subcontractanten gesteld: "Zijn wij in het kader van de aanbesteding verplicht met gewaarmerkte/geauthentiseerde

⁸²

Een webpagina waar een antwoord wordt gegeven op vaak gestelde vragen (Frequently Asked Questions, FAQ).

afschriften details te verstrekken over alle mogelijke vertalers op wie wij voor een bepaald project een beroep zouden kunnen doen? Wij kunnen in het kader van onze inschrijving informatie geven over onze procedures voor het selecteren van geschikte vertalers, wij kunnen dat onder ede bevestigen, en wij kunnen ook waarborgen dat alle vertalers die voor een project worden ingezet de minimaal vereiste kwalificaties bezitten. Is dat voldoende? Wij kunnen ook verduidelijkende informatie over in aanmerking komende vertalers geven, maar moet die ook allemaal gewaarmerkt zijn?" Klager vroeg ook welke rechtsbetrekking er tussen de subcontractanten van zijn bedrijf en de Commissie zou bestaan. Volgens klager was dit alles niet duidelijk uit de verstrekte informatie.

Het bestek, en met name punt 2.3.3.2., was ondubbelzinnig betreffende mogelijke vereisten. Er was geen als eensluidend gewaarmerkte informatie over personeel en subcontractanten vereist. Dit werd bevestigd in het antwoord dat op de FAQ-website op de volgende vragen werd gegeven: "Moeten fotokopieën van diploma's ook worden gewaarmerkt? Moeten de twee kopieën van de offerte ook worden gewaarmerkt? Door wie moeten de kopieën worden gewaarmerkt?". In het antwoord werd onder meer gezegd: "in tegenstelling met andere bewijsstukken hoeven afschriften van diploma's niet te zijn gewaarmerkt". En in punt 2.3.3.2. staat: "In ieder geval berust de uitsluitende aansprakelijkheid voor de uitvoering van de overeenkomst bij de hoofdcontractant".

Klager had ook opmerkingen gemaakt over het vereiste van gewaarmerkte afschriften in het algemeen en het navolgende antwoord op een bepaalde vaak gestelde vraag in het bijzonder: "In tegenstelling tot andere bewijsstukken hoeven de afschriften van de diploma's niet te zijn gewaarmerkt. Er moet een originele offerte met originele stukken of als eensluidend gewaarmerkte afschriften worden ingediend. De twee kopieën mogen gewone fotokopieën van de originele offerte, met inbegrip van de bijlagen, zijn. De waarmerking moet door een bevoegde instantie bijvoorbeeld een notaris, worden verricht. Eigenhandige waarmerking wordt niet aanvaard." Klager vond dit een dubbelzinnig antwoord en vroeg zich af welke gewaarmerkte documenten of originele stukken eigenlijk moesten worden ingesloten, indien de afschriften van diploma's niet gewaarmerkt hoefden te zijn.

Het bestek was ondubbelzinnig. In punt 2.1.1. werden zes mogelijke redenen voor uitsluiting van deelneming opgesomd. Het antwoord op de vaak gestelde vraag verwees duidelijk naar dit punt van het bestek, waarin de documenten waarvan een origineel stuk of een als eensluidend gewaarmerkt afschrift moest worden verstrekt, heel duidelijk werden opgesomd.

Klager had voorts gevraagd of een verklaring onder ede voor een notaris voldoende was om te bewijzen dat zijn bedrijf niet failliet was en evenmin het voorwerp was van een faillissementsprocedure, aangezien het niet mogelijk was in Groot-Brittannië een bewijs van goed gedrag te verkrijgen.

Het antwoord op deze vraag stond in de laatste zin van punt 2.1.1. van het bestek, die als volgt luidde: "Indien geen zodanig getuigschrift in het betrokken land wordt afgegeven, kan het worden vervangen door een verklaring onder ede of een plechtige verklaring die door de betrokkene is afgelegd ten overstaan van een gerechtelijke of overheidsinstantie of een notaris van het land waar hij is gevestigd".

Voorts merkte de Commissie met betrekking tot de bewering inzake niet-beantwoording van vragen in het algemeen op dat de regels voor contacten tussen inschrijvers en de aanbestedende diensten waren beschreven in punt 1.12 van het bestek⁸³. Aangezien de antwoorden op de vragen van klager allemaal te vinden waren in het bestek, over bepaalde vragen ook nadere bijzonderheden op de

83

De Ombudsman neemt aan dat deze verwijzing naar punt 1.12 betrekking heeft op de volgende passage: "Elk contact tussen de inschrijvers en de aanbestedende diensten met betrekking tot deze aanbesteding is verboden, behalve in uitzonderingsgevallen en op de volgende voorwaarden: (a) vóór de uiterste datum voor de indiening van offertes: - op initiatief van de inschrijvers: de Commissie mag de betrokkenen enkel aanvullende informatie verstrekken, uitsluitend met het doel opheldering over de aard van de opdracht te verschaffen. [...] Inschrijvers worden verzocht vragen uitsluitend per e-mail aan [de aangegeven] persoon te stellen. De vragen moeten kort en duidelijk zijn en uitdrukkelijk verwijzen naar het betrokken punt van het bestek. Zij moeten in het Engels, Frans of Duits worden gesteld en zullen in die drie talen op de website [...] worden beantwoord. [...]"

FAQ-website stonden, en geen van de vragen van klager door andere inschrijvers was gesteld, had de Commissie verder niets ondernomen. Deze aanpak vloeide voort uit de keuze van de Commissie om voorrang te geven aan het beginsel alle inschrijvers gelijke spelregels te waarborgen boven haar regel om alle verzoeken om informatie te beantwoorden.

Opmerkingen klager

De opmerkingen van klager kwamen, samengevat, op het volgende neer.

Het feit dat in punt 2.3.3.2. geen gewaarmerkte informatie over personeel en subcontractanten wordt vereist, betekent niet noodzakelijk dat geen dergelijke informatie is vereist indien dat vereiste elders wordt gesteld. In antwoord op een vaak gestelde vraag werd op de FAQ-website gezegd: "In tegenstelling tot andere bewijsstukken hoeven de afschriften van de diploma's niet te zijn gewaarmerkt. Er moet een originele offerte met originele stukken of als eensluidend gewaarmerkte afschriften worden ingediend". Een mogelijke interpretatie van deze juxtapositie, waarover redelijkerwijs om opheldering kon worden verzocht, is dat wat diploma's betreft geen gewaarmerkte afschriften, maar originele stukken waren vereist.

Voorts was punt 2.1.1. van de aanbesteding dubbelzinnig, aangezien de laatste zin duidelijk verwees naar de vorige zin, die op zijn beurt enkel verwees naar alinea (d): "de inschrijver moet ook het bewijs - in de vorm van een recent getuigschrift - leveren dat hij aan deze verplichtingen heeft voldaan". Het was helemaal niet duidelijk dat deze andere bewijsmethode ook gold voor de alinea's (a), (b) en (e) en het antwoord op de vraag van klager kon niet noodzakelijk worden afgeleid uit de formulering van punt 2.1.1. In een volgende aanbestedingsprocedure had de Commissie bovendien wel uitgelegd op welke alinea's van punt 2.1.1. de laatste zin van dat punt sloeg.

De redenen die door de Commissie waren opgegeven voor de niet-beantwoording van de vragen van klager, met name dat geen enkele andere inschrijver soortgelijke vragen had gesteld en dat haar aanpak in overeenstemming was met het beginsel van waarborging van gelijke spelregels voor alle inschrijvers, sloegen nergens op. Hoe zouden ophelderingen hem kunnen bevoordelen ten opzichte van andere inschrijvers? Alle inschrijvers zouden integendeel evenveel hebben geprofiteerd van meer uitleg.

BESLUIT

1 Onduidelijkheid van de FAQ-website en strijdigheid met het bestek

1.1 De klacht betreft aanbesteding AO2003 voor vertaaldiensten van de Commissie. Klager beweert dat de FAQ-website, gelezen in combinatie met het bestek, niet duidelijk maakte of er gewaarmerkte informatie over subcontractanten moest worden verstrekt. Meer in het algemeen was ook onduidelijk welke kopieën van bewijsstukken moesten worden gewaarmerkt, met name indien afschriften van diploma's niet moesten worden gewaarmerkt.

1.2 De Commissie stelt dat het bestek wat de vereiste gewaarmerkte informatie en kopieën betreft ondubbelzinnig was. Het antwoord op de betrokken vaak gestelde vraag vormde alleen een bevestiging van wat al duidelijk was uit het bestek. Afschriften van titels en diploma's moesten dus niet worden gewaarmerkt, terwijl kopieën van de in punt 2.1.1 genoemde bewijsstukken bijvoorbeeld wel moesten worden gewaarmerkt.

1.3 De Ombudsman merkt op dat de informatie over documenten die bij een offerte moeten worden gevoegd duidelijk en ondubbelzinnig moet zijn, aangezien een onvolledig bestek in de meeste gevallen na de termijn voor de indiening van de offertes niet meer kan worden vervolledigd. Gelet op de formulering van de vaak gestelde vraag waarop de betrokken informatie een antwoord vormde, is de Ombudsman echter niet van mening dat de informatie op de FAQ-website onduidelijk of strijdig met het bestek was. De Ombudsman stelt met betrekking tot dit deel van de klacht derhalve geen wanbeheer van de Commissie vast.

2 Vermeende niet-beantwoording van vragen van klager door de Commissie

2.1 Klager beweert dat de Commissie zijn vragen betreffende het bestek niet heeft beantwoord.

2.2 De Commissie voert aan dat zij niets heeft ondernomen, omdat de antwoorden op de vragen van klager allemaal te vinden waren in het bestek en over bepaalde vragen ook nadere bijzonderheden op de FAQ-website stonden. De Commissie merkte ook op dat geen van de vragen van klager door andere inschrijvers was gesteld en dat haar aanpak voortvloeide uit haar keuze om voorrang te geven aan het beginsel alle inschrijvers gelijke spelregels te waarborgen boven haar regel om alle verzoeken om informatie te beantwoorden.

2.3 De Ombudsman wijst er eerst op dat zijn bevinding onder 1.3 hierboven (namelijk dat bepaalde informatie betreffende de betrokken aanbesteding in de specifieke context niet als onduidelijk en onderling strijdig kan worden beschouwd) niet inhoudt dat potentiële inschrijvers geen gewettigde reden konden hebben om te verzoeken om meer opheldering. Punt 1.12 van het bestek⁸⁴ was zodanig geformuleerd dat de inschrijvers konden denken dat de Commissie alle vragen zou beantwoorden die aan de daarin genoemde criteria voldeden en dat door de publicatie van de antwoorden op de FAQ-website gelijke spelregels voor alle inschrijvers zouden worden gegarandeerd.

2.4 Wat de door klager gestelde vragen betreft, stelt de Ombudsman vast dat de Commissie klager een e-mail heeft gezonden om hem erop te wijzen dat de gevraagde informatie reeds in het bestek en op de FAQ-website te vinden was. Dit was volgens de Ombudsman een adequaat antwoord op de vraag van klager betreffende de rechtsbetrekking tussen de subcontractanten van zijn bedrijf en de Commissie, aangezien deze informatie inderdaad gemakkelijk te vinden was in de door de Commissie genoemde documenten. Wat de interpretatie van punt 2.1.1. van het bestek betreft, blijkt klager de Commissie te hebben gevraagd of een verklaring onder ede voldoende was als bewijs dat zijn bedrijf niet failliet was. Klager is pas in de loop van het onderhavige onderzoek gekomen met de vraag hoe de laatste zin van punt 2.1.1. in verband met de alinea's moet worden geïnterpreteerd. De Ombudsman vindt het antwoord van de Commissie op de oorspronkelijke vraag van klager, namelijk dat het antwoord gemakkelijk te vinden was in punt 2.1.1 en dat het derhalve niet nodig was een nieuw antwoord op de FAQ-website te publiceren, redelijk.

2.5 De vragen van klager inzake gegevens over de subcontractanten hadden echter niet uitsluitend betrekking op het eventuele vereiste van gewaarmerkte afschriften van diploma's, dat werd behandeld in het antwoord op de FAQ-website waarnaar werd verwezen door de Commissie. Klager vroeg, samengevat, ook of er informatie over alle mogelijke vertalers/subcontractanten moest worden gegeven, of dat het voldoende was uit te leggen welke procedure werd gebruikt om de vertalers te selecteren. De Ombudsman vindt niet dat dit antwoord gemakkelijk te vinden was in het bestek en de FAQ-website. Met betrekking tot de vraag van klager welke gewaarmerkte documenten of originele stukken moesten worden overgelegd indien afschriften van diploma's niet hoefden te zijn gewaarmerkt, vindt de Ombudsman het argument van de Commissie dat die vraag werd beantwoord op de FAQ-website niet juist.⁸⁵

2.6 In het licht van het bovenstaande is de Ombudsman van mening dat klager op basis van punt 1.12 van het bestek⁸⁶ redelijkerwijs kon verwachten dat de Commissie op de FAQ-website antwoorden op twee van zijn vragen zou publiceren. Het getuigt van behoorlijk bestuur te voldoen aan de redelijke verwachtingen die burgers in het licht van vroeger gedrag van de instelling koesteren.⁸⁷ Het feit dat de Commissie geen antwoorden heeft gegeven en gepubliceerd is dan ook een geval van wanbeheer, waarover de Ombudsman een kritische opmerking maakt.

⁸⁴ Zie voetnoot 83 hierboven.

⁸⁵ Het antwoord luidde: "In tegenstelling tot andere bewijsstukken hoeven de afschriften van de diploma's niet te zijn gewaarmerkt. Er moet een originele offerte met originele stukken of als eensluitend gewaarmerkte afschriften worden ingediend. De twee kopieën mogen gewone fotokopieën van de originele offerte, met inbegrip van de bijlagen, zijn. De waarmerking moet door een bevoegde instantie, bijvoorbeeld een notaris, worden verricht. Eigenhandige waarmerking wordt niet aanvaard."

⁸⁶ Zie voetnoot 83 hierboven.

⁸⁷ Artikel 10 van de Europese Code van Goed Administratief Gedrag door het Europees Parlement aangenomen in resolutie C5-0438/2000 van 6 september 2001 (beschikbaar op de website van de Ombudsman: <http://www.euro-ombudsman.eu.int>).

3 Conclusie

Op basis van het onderzoek van de Ombudsman naar deze klacht is het noodzakelijk de navolgende kritische opmerking te maken:

Op basis van punt 1.12 van het bestek kon klager redelijkerwijs verwachten dat de Commissie op de FAQ-website antwoorden op twee van zijn vragen zou publiceren. Het getuigt van behoorlijk bestuur te voldoen aan de redelijke verwachtingen die burgers in het licht van vroeger gedrag van de instelling koesteren.⁸⁸ Het feit dat de Commissie geen antwoorden heeft gegeven en gepubliceerd was dan ook een geval van wanbeheer.

Omdat het bij deze aspecten van de zaak gaat om procedures betreffende specifieke gebeurtenissen in het verleden, is het niet zinvol om met betrekking tot deze zaak een minnelijke schikking na te streven. De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

3.4.4 Economisch en Sociaal Comité

BEWERING DAT KLAGER "VALSE INFORMATIE" HEEFT VERSTREKT IN HET KADER VAN AANWERVING

Besluit inzake klacht 852/2003/OV tegen het Economisch en Sociaal Comité

KLACHT

De onderhavige klacht had de volgende achtergrond.

Op 14 en 22 mei 2002 diende klager bij de Europese Ombudsman een klacht (ref. 906/2002/OV) in tegen het Economisch en Sociaal Comité (hierna "ECOSOC") omdat dit laatste zijn aanwervingsprocedure had beëindigd.

Klager had deelgenomen aan vergelijkend onderzoek PE/86/A van het Europees Parlement voor Engelstalige Adjunct-administrateurs. Bij brief d.d. 29 juli 1999 werd klager er door het hoofd van de dienst vergelijkende onderzoeken van het Parlement van in kennis gesteld dat zijn naam niet op de reservelijst voorkwam. Klager dacht evenwel dat de brief betekende dat hij geslaagd was voor het vergelijkend onderzoek. In januari 2002 solliciteerde hij bij het ECOSOC voor een post als ambtenaar. In februari 2002 bood het ECOSOC hem een betrekking aan en klager onderging het medisch onderzoek. In maart 2002 bracht het ECOSOC klager er evenwel van op de hoogte dat hij niet kon worden aangeworven, aangezien hij niet was geslaagd voor het vergelijkend onderzoek van het Europees Parlement en niet op de reservelijst was opgenomen. In mei 2002 diende klager bij de Ombudsman een klacht in, waarin hij beweerde dat het ECOSOC zijn aanwervingsprocedure ten onrechte had beëindigd.

Op 16 december 2002 sloot de Ombudsman zijn onderzoek. Hij was tot de conclusie gekomen dat er geen sprake was van wanbeheer door het ECOSOC. Omdat klager nieuwe beweringen had gedaan in zijn opmerkingen van 30 november 2002, deelde de Ombudsman hem mee dat hij een nieuwe klacht kon indienen.

Op 30 april 2003 schreef klager de Ombudsman terug en diende hij een nieuwe klacht in, die als volgt kan worden samengevat.

In zijn standpunt over klacht 906/2002/OV verklaarde het ECOSOC dat de procedure voor de aanwerving van klager was aangevat op basis van "valse informatie die door klager was verstrekt".

⁸⁸

Artikel 10 van de Europese Code van Goed Administratief Gedrag door het Europees Parlement aangenomen in resolutie C5-0438/2000 van 6 september 2001 (beschikbaar op de website van de Ombudsman: <http://www.euro-ombudsman.eu.int>).

Het verstrekken van valse informatie is een ernstig misdrijf dat bestaat in het bewust achterhouden of wijzigen van feiten met de bedoeling te misleiden. Klager vindt de tegen hem ingebrachte bewering betreffende het verstrekken van valse informatie ongerechtvaardigd, omdat hij te goeder trouw heeft gehandeld en het ECOSOC vrijwillig alle betrokken informatie waarover hij beschikte heeft verschaft. Door deze bewering heeft het ECOSOC ook artikel 12 ("beleefdheid") van de Europese Code van Goed Administratief Gedrag geschonden. Het ECOSOC had klager hoffelijk kunnen meedelen dat de stappen die hij had gedaan op een ongelukkig misverstand berustten en kon zich hebben verontschuldigd omdat het zelf niet eerder achter dit misverstand was gekomen.

Samengevat beweert klager dat de verklaring van het ECOSOC dat hij valse informatie heeft verstrekt ongegrond is en een geval van wanbeheer vormt. Hij eist een volledige, schriftelijke intrekking van de verklaring en eveneens schriftelijke verontschuldiging voor het ten onrechte in twijfel trekken van zijn persoonlijke integriteit en eerlijkheid.

ONDERZOEK

Standpunt Economisch en Sociaal Comité

Het ECOSOC merkte in de eerste plaats op dat de Ombudsman in zijn besluit van 16 december 2002 had geconcludeerd dat er geen sprake was van wanbeheer door het ECOSOC, aangezien klager niet op de reservelijst was opgenomen.

Vervolgens verklaarde het ECOSOC dat de verklaringen in zijn standpunt met betrekking tot zaak 906/2002/OV zodanig waren geformuleerd dat zij niet konden worden geïnterpreteerd als inconsistent, lasterlijk of beschuldigend. Het ging helemaal niet om laster.

Klager had zijn hele verdedigingsstrategie voor beide bij de Ombudsman ingediende klachten gebaseerd op de mogelijk gelijke betekenis van "slagen voor een vergelijkend onderzoek" en "een succesvol kandidaat zijn". Deze strategie is in strijd met de artikelen 28, sub d) en 30, alsook bijlage III van het Statuut van de ambtenaren. Klager was niet heel eerlijk geweest ten overstaan van de ECOSOC-ambtenaren die bij het op gang brengen van de aanwervingsprocedure contact met hem hadden opgenomen. Hij maakte misbruik van de mogelijke ambiguïteit van de begrippen "slagen voor een vergelijkend onderzoek" en "een succesvol kandidaat zijn", en de personen die verantwoordelijk waren voor zijn aanwerving dachten dat hij op de reservelijst was opgenomen. Klager zelf lag aan de oorsprong van de onvolledige informatie die aan het ECOSOC was verstrekt en moet de gevolgen van zijn niet-loyaal gedrag dragen. Het ECOSOC heeft geenszins geprobeerd klager in diskrediet te brengen en heeft zich evenmin schuldig gemaakt aan laster jegens hem.

Het ECOSOC merkte voorts op dat de klacht uit procedureel oogpunt niet ontvankelijk was, en wel om twee redenen. Ten eerste, klager had zijn klacht ingediend als antwoord op verklaringen die door het ECOSOC werden afgelegd bij de uitoefening van zijn recht gehoord te worden, en de gerezen vraag was derhalve een kwestie van procedurele aard die moest worden opgelost in het kader van de procedure waarin een besluit over de oorspronkelijke klacht werd genomen. Ten tweede, klager had geen voorafgaande administratieve stappen in verband met deze nieuwe klacht ondernomen.

Het ECOSOC concludeerde dat de klacht derhalve niet ontvankelijk moest worden verklaard of moest worden afgewezen.

Opmerkingen klager

Klager handhaafde zijn klacht en stuurde negen pagina's met opmerkingen, die als volgt kunnen worden samengevat. Hij betreurde dat het ECOSOC blijkbaar niet van plan was in te gaan op zijn verzoek om een schriftelijke verontschuldiging en een schriftelijke intrekking van de bewering dat hij valse informatie had verstrekt. Hij handhaafde zijn verzoek en stond open voor een minnelijke schikking. Klager hoopte dat de Ombudsman oog zou hebben voor de laatdunkendheid en het

gebrek aan respect waarvan het ECOSOC blijk had gegeven door de reeds ernstige beweringen nog aan te dikken.

Wat de ontvankelijkheid betreft, merkte klager op dat het besluit van de Ombudsman om de onderhavige klacht ontvankelijk te verklaren volledig in overeenstemming was met de interpretatie van de Ombudsman van zijn procedures, volgens welke ingeval er twijfel bestaat over de vraag of er voorafgaande administratieve stappen zijn ondernomen, die twijfel altijd in het voordeel van klager moet worden uitgelegd. Bovendien waren de feiten die ten grondslag lagen aan de onderhavige klacht het ECOSOC reeds bekend door klacht 906/2002/OV.

Klager herhaalde dat hij op basis van de gegevens waarover hij toentertijd beschikte terecht en te goeder trouw had aangenomen dat hij was geslaagd voor algemeen vergelijkend onderzoek PE/86/A. Hij had dus te goeder trouw gehandeld toen hij in zijn brieven aan het ECOSOC beweerde dat hij was geslaagd.

Het ECOSOC had zijn bewering dat klager valse informatie had verstrekt nooit ingetrokken en evenmin feiten aangehaald om zijn bewering te staven. In plaats daarvan had het ECOSOC het allemaal nog erger gemaakt door te beweren dat klager niet heel eerlijk was geweest tegen de ambtenaren van het ECOSOC, dat hij de mogelijke ambiguïteit van twee begrippen had misbruikt, dat hij zelf aan de oorsprong lag van de onvolledige informatie die aan het ECOSOC was verstrekt en dat hij de logische gevolgen van zijn niet-loyaal gedrag moest dragen. De bijkomende beweringen zijn even ongegrond en onbewezen als de bewering die het voorwerp is van de onderhavige klacht. Het ECOSOC probeerde klager opnieuw bewust in diskrediet te brengen door lasterlijke beweringen tegen hem in te brengen.

Indien ambtenaren die gespecialiseerd zijn in personeelszaken op basis van kopieën van de brieven van het Europees Parlement betreffende zijn kandidatuur tot de conclusie konden komen dat klager in aanmerking kwam om als ambtenaar te worden aangeworven, dan moest het een Europese burger zonder gedetailleerde kennis van de aanwervingsprocedures van een instelling zeker worden vergeven indien hij te goeder trouw tot dezelfde conclusie was gekomen. Het is de verantwoordelijkheid van de communautaire instellingen en niet van de burger de aanwervingsprocedures te kennen. Klager schoof ter zake elke persoonlijke verantwoordelijkheid af door het ECOSOC al de betrokken informatie, inclusief bewijsstukken, te verstrekken.

BESLUIT

1 Ontvankelijkheid van de klacht

1.1 In zijn standpunt trekt het ECOSOC de ontvankelijkheid van de klacht om twee redenen in twijfel: a) de gerezen vraag is een kwestie van procedurele aard die moet worden opgelost in het kader van de procedure waarin een besluit over de oorspronkelijke klacht wordt genomen; b) klager heeft geen voorafgaande administratieve stappen in verband met deze nieuwe klacht ondernomen.

1.2 Volgens artikel 2, lid 4, van het Statuut van de Europese Ombudsman⁸⁹ moeten "voorafgaand aan de klacht (...) de passende administratieve stappen bij de betrokken instellingen of organen zijn ondernomen". In zijn Jaarverslag 1995 heeft de Ombudsman met betrekking tot de interpretatie van de ontvankelijkheidscriteria gezegd dat: "een overdreven technische of legalistische benadering van de ontvankelijkheid van klachten betreffende mogelijke gevallen van wanbeheer door communautaire instellingen of organen misplaatst zou zijn. Indien er enige twijfel is, bijvoorbeeld, over de vraag of er voldoende voorafgaande stappen zijn ondernomen (...), dan moet die twijfel normaliter in het voordeel van klager worden uitgelegd. Indien een klacht ten onrechte als niet ontvankelijk wordt beschouwd, worden de rechten van de burger in gevaar gebracht".⁹⁰

⁸⁹ Besluit van het Europees Parlement inzake het Statuut van de Europese Ombudsman en de algemene voorwaarden voor de uitvoering van zijn ambt, PB L 113 van 4 mei 1994, blz. 15.

⁹⁰ Jaarverslag 1995 van de Ombudsman, blz. 20-21.

1.3 De Ombudsman merkt op dat de bewering die het voorwerp is van de onderhavige klacht nauw verband houdt met de zaak die werd onderzocht in het kader van het onderzoek naar klacht 906/2002/OV. Klager heeft zich de eerste keer in het kader van zijn vorige klacht over deze bewering beklaagd, en wel in zijn opmerkingen over het standpunt van het ECOSOC. Het ECOSOC werd hiervan op de hoogte gebracht, aangezien de Ombudsman het ECOSOC een kopie deed toekomen van zijn besluit van 16 december 2002, waarin werd verwezen naar de bewering die het voorwerp is van de onderhavige klacht.

1.4 Op basis van het bovenstaande is de Ombudsman van mening dat in dezen aan de voorwaarde inzake "passende" voorafgaande stappen is voldaan. Klager verzoeken opnieuw contact op te nemen met het ECOSOC alvorens een nieuwe klacht bij de Ombudsman in te dienen, zou niet passend en overdreven legalistisch zijn geweest. De klacht is dan ook ontvankelijk.

2 Verklaring dat klager "valse informatie" verstrekke en de eis tot intrekking van die verklaring

2.1 Klager beweert dat de verklaring in het standpunt van het ECOSOC over klacht 906/2002/OV volgens welke hij valse informatie had verstrekt ongegrond is en een geval van wanbeheer vormt. Hij eist dat het ECOSOC de verklaring schriftelijk geheel intrekt en zich, eveneens schriftelijk, verontschuldigt omdat het zijn persoonlijke integriteit en eerlijkheid ten onrechte in twijfel heeft getrokken. Klager stelt dat hij te goeder trouw heeft gehandeld.

2.2 Het ECOSOC voert aan dat de klacht moest worden afgewezen, omdat de verklaringen in zijn standpunt met betrekking tot zaak 906/2002/OV zodanig waren geformuleerd dat zij niet konden worden geïnterpreteerd als inconsistent, lasterlijk of beschuldigend. Het ECOSOC had geenszins geprobeerd klager in diskrediet te brengen. Klager had misbruik gemaakt van de mogelijke ambiguïteit van twee begrippen, lag zelf aan de oorsprong van de onvolledige informatie die aan het ECOSOC was verstrekt en moest de logische gevolgen van zijn niet-loyaal gedrag dragen.

2.3 De Ombudsman brengt in herinnering dat de sollicitatie van klager voor een post bij het ECOSOC was gebaseerd op de volgende tekst in de brief van de dienst vergelijkende onderzoeken van het Europees Parlement van 29 juli 1999 betreffende de deelneming van klager aan algemeen vergelijkend onderzoek PE/86/A : "Ik betreur u te moeten meedelen dat uw naam niet op de lijst van geschikte kandidaten kon worden geplaatst. Hoewel u bij ieder van de proeven het minimaal vereiste aantal punten en in totaal 60% van de punten voor alle schriftelijke en mondelinge proeven hebt gehaald, bent u niet bij de 13 beste kandidaten die op de lijst van geschikte kandidaten mochten worden opgenomen". Zoals vastgesteld in het besluit van de Ombudsman van 16 december 2002 inzake klacht 906/2002/OV, blijkt uit de bewoordingen van deze brief - beginnend met "Ik betreur u te moeten meedelen" - dat klager niet was geslaagd voor het vergelijkend onderzoek. Klager dacht dus ten onrechte dat hij was geslaagd voor het vergelijkend onderzoek en dat hij kon solliciteren naar een post bij het ECOSOC.

2.4 In zijn standpunt over klacht 906/2002/OV verklaarde het ECOSOC dat klager "valse" informatie had verstrekt. De Ombudsman merkt op dat een van de betekenissen van het woord vals "opzettelijk onwaar" is. In zijn standpunt over de onderhavige klacht heeft het ECOSOC geen enkel bewijs aangebracht om aan te tonen dat klager opzettelijk onjuiste informatie had verstrekt. Het ECOSOC kon in zijn standpunt over de onderhavige klacht deze verklaring hebben ingetrokken en zich hebben verontschuldigd voor de insinuaties dat klager niet te goeder trouw had gehandeld. In plaats daarvan deed het ECOSOC nog meer insinuaties in verband met kwade trouw - zonder er bewijzen voor aan te voeren - door te verklaren dat klager: "gebruik had gemaakt van de mogelijk gelijke betekenis van deze twee begrippen als de basis voor zijn hele verdedigingsstrategie", "gespeeld had met de mogelijke ambiguïteit van de begrippen" en "nu de logische gevolgen van zijn niet-loyaal gedrag moest dragen".

2.5 Als communautaire instellingen of organen van oordeel zijn dat zij correct hebben gehandeld en hen geen wanbeheer kan worden verweten, dan is het dienstig dat zij uitleggen hoe zij hebben gehandeld en waarom zij zo hebben gehandeld. Dit geeft gewoonlijk meer inzicht in de handelingen van de administratie. Ongepaste bewoordingen zijn alleen maar provocerend en geven een

negatieve indruk van de betrokken instelling en de communautaire administratie in het algemeen⁹¹. De bovenstaande citaten uit het standpunt van het ECOSOC bewijzen dat de instelling heeft geantwoord in een soort taal die verschillend is van deze welke normalerwijze gebruikt wordt door communautaire instellingen of organen in hun standpunten aan de Ombudsman.

2.6 Volgens de beginselen van behoorlijk bestuur moeten instellingen zich correct en hoffelijk gedragen in hun contacten met het publiek. Voor vergissingen met negatieve gevolgen voor de rechten of belangen van een lid van het publiek moet de instelling haar verontschuldiging aanbieden en moet zij trachten de negatieve gevolgen van haar vergissing te herstellen⁹². In dit geval is het ECOSOC de plicht om zich hoffelijk te gedragen niet nagekomen. Dit is een geval van wanbeheer, waarover de Ombudsman hierna een kritische opmerking maakt.

3 Conclusie

Op basis van het onderzoek van de Ombudsman naar deze klacht is het noodzakelijk de volgende kritische opmerking te maken:

Volgens de beginselen van behoorlijk bestuur moeten instellingen zich correct en hoffelijk gedragen in hun contacten met het publiek. Voor vergissingen met negatieve gevolgen voor de rechten of belangen van een lid van het publiek moet de instelling haar verontschuldiging aanbieden en moet zij trachten de negatieve gevolgen van haar vergissing te herstellen⁹³. In dit geval is het ECOSOC de plicht om zich hoffelijk te gedragen niet nagekomen. Dit is een geval van wanbeheer.

Omdat het bij deze aspecten van de zaak gaat om procedures betreffende specifieke gebeurtenissen in het verleden en gelet op het standpunt dat door het ECOSOC met betrekking tot deze zaak en zaak 906/2002/OV is ingenomen, is het niet zinvol om een minnelijke schikking na te streven. De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

3.4.5 Europees Bureau voor fraudebestrijding

ONGEGRONDE BEWERINGEN INZAKE OMKOPING TEGEN JOURNALIST

Besluit inzake klacht 1840/2002/GG tegen het Europees Bureau voor fraudebestrijding

Hierna volgt een korte samenvatting van het besluit, dat te lang is om volledig te worden gepubliceerd. De samenvatting handelt slechts over één aspect van de klacht, die nog andere beweringen omvatte. De volledige tekst van het besluit is in het Duits en het Engels beschikbaar op de website van de Ombudsman: <http://www.euro-ombudsman.eu.int/decision/en/021840.htm>

Klager is de correspondent in Brussel van het Duitse weekblad Stern. Stern had twee artikelen gepubliceerd over beweerde onregelmatigheden die aan het licht werden gebracht door EU-ambtenaar Paul van Buitenen en het ter zake gevoerde onderzoek van het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF). Deze artikelen waren gebaseerd op vertrouwelijke documenten die klager had weten te verwerven. OLAF publiceerde daarop een persbericht waarin het zei dat “een”

⁹¹ Zie het besluit van de Ombudsman van 13 maart 2002 inzake onderzoek op eigen initiatief OI/1/2002/OV betreffende CEDEFOP, Jaarverslag 2002 van de Ombudsman, blz. 204. Zie ook: <http://www.euro-ombudsman.eu.int/decision/en/02oi1.htm>.

⁹² Artikel 12, lid 1, en artikel 12, lid 3, van de Europese Code van Goed Administratief Gedrag.

⁹³ Artikel 12, lid.1, en artikel 12, lid 3, van de Europese Code van Goed Administratief Gedrag.

journalist een aantal documenten in verband met dit onderzoek had verkregen en dat het Bureau had besloten een intern onderzoek te openen naar, onder meer, de bewering dat de betrokken documenten waren verkregen door er “een ambtenaar voor te betalen”. Op 4 april 2002 citeerde de krant *European Voice* een woordvoerder van OLAF, volgens wie OLAF “prima facie bewijs had gekregen dat er zich een betaling kon hebben voorgedaan”.

Klager vond dat OLAF verkeerd had gehandeld door in een persbericht en in verklaringen ten overstaan van de krant *European Voice* beweringen inzake omkoping openbaar te maken waarvan duidelijk was dat zij tegen hem en zijn weekblad waren gericht.

Tijdens het onderzoek van de Ombudsman voerde OLAF aan dat het besluit om bekend te maken dat een intern onderzoek was ingesteld na zorgvuldige overweging was genomen. Gezien de ernstige implicaties van de mogelijkheid dat een OLAF-ambtenaar verantwoordelijk was voor de onwettige openbaarmaking van vertrouwelijke informatie en persoonsgegevens, had de directeur van OLAF besloten publiekelijk en zo transparant mogelijk bekend te maken dat OLAF deze inbreuken onderzocht om erachter te komen wie de verantwoordelijken waren en te voorkomen dat dergelijke inbreuken zich nog zouden voordoen. Aan de hand van specifieke informatie die het had ontvangen, had OLAF bovendien reden om te geloven dat, minstens één maal, een betaling was gedaan aan een OLAF-ambtenaar of een andere EU-ambtenaar voor het verstrekken van vertrouwelijke documenten. Het onderzoek om na te trekken of dit inderdaad het geval was geweest, was nog niet afgerond. OLAF stelde ook dat zijn verwijzing naar “een” journalist neutraal was en niet naar een bepaald individu verwees.

Na het standpunt van OLAF en de opmerkingen van klager te hebben overwogen, merkte de Ombudsman op dat het van goede administratieve praktijk getuigt om er bij het nemen van besluiten op toe te zien dat de maatregelen in verhouding staan tot het nagestreefde doel. De overheidsinstantie dient met name te vermijden dat de rechten van de burgers worden beperkt indien deze beperkingen niet in verhouding staan tot het nagestreefde doel van de maatregel.⁹⁴ Deze normen moeten niet alleen gelden voor besluiten, maar voor de activiteiten van de overheidsinstanties in het algemeen en dus ook voor het verstrekken van informatie.

In beginsel juichte de Ombudsman het toe dat OLAF had besloten “zo transparant mogelijk” te werk te gaan. Zo’n aanpak is in overeenstemming met de verplichting van de instellingen en organen van de EU om besluiten in zo groot mogelijke openheid te nemen (artikel 1 van het Verdrag betreffende de Europese Unie). Een insinuatie in verband met omkoping is evenwel een ernstige bewering die de goede naam van een journalist kan aantasten. Dergelijke insinuaties mogen derhalve niet openbaar worden gemaakt als er geen voldoende draagkrachtige basis voor is die openbaar kan worden gecontroleerd. De Ombudsman was van mening dat OLAF niet had bewezen dat de openbaarmaking van het vermoeden van omkoping noodzakelijk was voor zijn onderzoek en in verhouding stond tot het nagestreefde doel. De Ombudsman richtte derhalve overeenkomstig artikel 3, lid 6, van het Statuut van de Ombudsman de volgende ontwerpaanbeveling tot OLAF:

OLAF moet overwegen de openbaar gemaakte beweringen inzake omkoping waarvan kon worden aangenomen dat zij tegen klager waren gericht, in te trekken.

OLAF deelde de Ombudsman mee dat het de ontwerpaanbeveling aanvaardde en er gevolg aan had gegeven door een persbericht te publiceren. De betrokken passage in het persbericht luidt als volgt: “Het onderzoek van OLAF is nog niet voltooid, maar heeft tot dusver geen bewijs opgeleverd dat een betaling werd verricht”.

De Ombudsman deelde de mening van klager dat dit persbericht niet adequaat uitvoering gaf aan de ontwerpaanbeveling. In plaats van de beweringen inzake omkoping in te trekken verklaarde OLAF alleen maar dat het “tot dusver” geen voldoende bewijs van deze beweringen had gevonden.

⁹⁴ Zie artikel 6 van de Code van Goed Administratief Gedrag, beschikbaar op de website van de Europese Ombudsman (<http://www.euro-ombudsman.eu.int>).

In die omstandigheden is de maatregel van OLAF duidelijk ontoereikend om een einde te maken aan het geval van wanbeheer.

De Ombudsman was van oordeel dat een kritische opmerking voldoende was om klager voldoening te verschaffen en vond het bijgevolg niet passend een speciaal verslag aan het Europees Parlement voor te leggen.

De Ombudsman sloot de zaak derhalve met de volgende kritische opmerking:

Door beweringen inzake omkoping te doen zonder te beschikken over een feitelijke basis die én toereikend is én openbaar kan worden gecontroleerd, is OLAF verder gegaan dan wat in verhouding staat tot het met zijn maatregel nagestreefde doel. Dit is een geval van wanbeheer.

3.5 DOOR DE INSTELLING AANVAARDE ONTWERPAANBEVELINGEN

3.5.1 Raad van de Europese Unie

RAAD GEEFT GEDEELTELIJK TOEGANG TOT JAARVERSLAG VAN DE GROEP GEDRAGSCODE

Besluit inzake klacht 573/2001/IJH (Vertrouwelijk) tegen de Raad van de Europese Unie

KLACHT

De klacht werd ingediend door een registeraccountant en werd op diens verzoek, overeenkomstig artikel 2, lid 3, van het Statuut van de Ombudsman als vertrouwelijk behandeld.

Klager maakte bezwaar tegen de weigering van de Raad, op grond van Raadsbesluit 93/731, om toegang te verschaffen tot Raadsdocument 13563/00, het tweede jaarlijkse vooruitgangsverslag van de Groep Gedragscode (belastingregeling voor ondernemingen) aan de Ecofin-Raad. De Raad weigerde op grond van artikel 4, lid 2, van Raadsbesluit 93/731 toegang tot het document om de vertrouwelijkheid van de beraadslagingen van de Raad te beschermen.

De Ombudsman vond dat het besluit van de Raad om toegang te weigeren getuigde van wanbeheer omdat:

- (i) de Raad onvoldoende had gemotiveerd waarom hij er met het oog op de vertrouwelijkheid van zijn beraadslagingen belang bij had toegang tot dit document te weigeren of waarom openbaarmaking van het document het besluitvormingsproces van de Raad ernstig zou ondermijnen. De Ombudsman merkte op dat de Raad niet had uitgelegd in welk opzicht het tweede jaarverslag van de Groep Gedragscode verschilde van het eerste, dat wel was gepubliceerd;
- (ii) de Raad zich niet de vraag had gesteld of gedeeltelijke toegang moest worden verleend. Volgens de rechtspraak van het Hof van Justitie is de Raad overeenkomstig Besluit 93/731 verplicht

te onderzoeken of gedeeltelijke toegang moet worden verleend tot informatie waarvoor de uitzonderingen niet gelden.⁹⁵ Ook artikel 4, lid 6, van Verordening 1049/2001 voorziet uitdrukkelijk in gedeeltelijke toegang.

Overeenkomstig artikel 3, lid 6, van zijn Statuut heeft de Europese Ombudsman dan ook bij besluit van 17 juni 2002 een ontwerpaanbeveling tot de Raad gericht om overeenkomstig Verordening 1049/2001⁹⁶, die Raadsbesluit 93/731 opheft en vervangt, het verzoek om toegang opnieuw te onderzoeken.

De Ombudsman was ook van oordeel dat het betrokken document verband kon houden met de wetgevende activiteiten van de Raad en dat de Raad daar rekening mee moest houden.

In zijn omstandig advies over de ontwerpaanbeveling concludeerde de Raad dat voor de paragrafen 1-4, 13, 14 en 24 van document 13563/00 en de punten 1-8 en 14-16 van bijlage I geen uitzonderingen gelden en dat deze openbaar mogen worden gemaakt. Voor de andere delen van het document besloot de Raad de toegang te weigeren op grond van artikel 4, lid 3, eerste alinea van Verordening 1049/2001.

De Raad legde ook uitvoerig uit hoe inhoud en aard van het tweede verslag van de Groep Gedragscode wezenlijk verschillen van die van het eerste verslag.

De Ombudsman vond dat het gedetailleerde standpunt een adequate reactie was op de opmerkingen in de ontwerpaanbeveling van de Ombudsman en dat de redenering van de Raad bij de huidige stand van het Gemeenschapsrecht niet-openbaarmaking kon rechtvaardigen, zelfs indien het om een wetgevend document ging.

De Ombudsman sloot derhalve de zaak omdat de Raad adequate maatregelen had genomen om gehoor te geven aan de ontwerpaanbeveling.

De volledige tekst van de ontwerpaanbeveling is beschikbaar op het volgende adres: <http://www.euro-ombudsman.eu.int/recommen/en/010573.htm>.

RAAD VERLEENT KANDIDATEN TOEGANG TOT HUN GECORRIGEERDE EXAMENTEKSTEN

Besluiten inzake de klachten 2097/2002/GG en 2059/2002/IP tegen de Raad van de Europese Unie

Klacht 2097/2002/GG

KLACHT

Klaagster, een Duitse onderdaan, had deelgenomen aan vergelijkend onderzoek Raad/C/412 voor Duitstalige hulpbeambten (graad C5). Het vergelijkend onderzoek bestond uit vier delen: twee toetsen met meerkeuzevragen (A en B), een schriftelijk examen waarbij een pc moest worden gebruikt (C) en een mondeling examen (D). Het schriftelijke examen was onderverdeeld in drie toetsen. Bij de tweede van die toetsen (toets b) moesten de kandidaten een nette, goed opgemaakte tekst maken van een klad van ongeveer 45 getypte regels waarin handgeschreven correcties en referenties waren aangebracht en tik- en grammaticafouten voorkwamen. Deze tekst moest worden beoordeeld met 0 tot 40 punten. Het vereiste minimumaantal punten was 24.

⁹⁵ Zaak C-353/99 P, *Raad van de Europese Unie tegen Heidi Hautala*, Jurispr.2001, I-9565, punt 87.

⁹⁶ Verordening 1049/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie, PB 2001 L 145, blz. 43.

Op 12 november 2002 stelde de Raad klaagster ervan in kennis dat zij voor toets C.b slechts 18 punten had gehaald en dat zij derhalve niet tot het mondelinge examen kon worden toegelaten.

In een brief d.d. 20 november 2002 deelde klaagster de Raad mee dat zij voor het eerst een dergelijke toets had afgelegd en dat het, aangezien zij nog altijd belangstelling had om voor de Europese instellingen te werken, heel nuttig zou zijn als zij wist waarom zij niet het vereiste minimumaantal punten had gehaald. Klaagster verzocht dan ook om toegang tot de beoordeling van de betrokken toets.

In zijn antwoord van 27 november 2002 bracht de Raad klaagster ervan op de hoogte dat de jury haar toets opnieuw had beoordeeld en had besloten het oorspronkelijke cijfer te bevestigen. De Raad voegde daaraan toe dat het helaas niet mogelijk was klaagster toegang te geven tot haar examentekst.

In haar klacht bij de Ombudsman beklemtoonde klaagster dat de weigering van de Raad om haar toegang te geven tot haar gecorrigeerde examentekst onaanvaardbaar was. Zij wees erop dat er geen redenen voor de weigering waren gegeven. Klaagster voegde daaraan toe dat zij door deze weigering niet erachter kon komen waarom zij een onvoldoende voor de betrokken toets had gehaald.

ONDERZOEK

Standpunt Raad

In zijn standpunt maakte de Raad de volgende opmerkingen.

Overeenkomstig artikel 6 van bijlage III bij het Statuut van de ambtenaren zijn de werkzaamheden van de jury geheim. Zoals het Hof van Justitie al heeft verklaard, werd deze geheimhouding ingevoerd teneinde de onafhankelijkheid van de jury's en de objectiviteit van hun werkzaamheden te waarborgen door ze te beschermen tegen alle inmenging en druk van buitenaf. De eerbiediging van deze geheimhouding brengt mee dat de opvattingen van de individuele juryleden niet ruchtbaar mogen worden en alle gegevens die verband houden met individuele of vergelijkende beoordelingen van kandidaten niet openbaar worden gemaakt.⁹⁷ Deze geheimhouding, die eigen is aan de werkzaamheden van de jury, belet ook de bekendmaking van de criteria voor het corrigeren van de toetsen van het vergelijkend onderzoek, die noodzakelijk deel uitmaken van de vergelijking van de verdiensten van de verschillende kandidaten door de jury.⁹⁸

De verplichting om de geheimhouding van de werkzaamheden van de jury te waarborgen, maakte het de Raad onmogelijk een kandidaat toegang te verlenen tot zijn of haar gecorrigeerde examenteksten, aangezien daardoor de opvattingen van de individuele juryleden met betrekking tot de beoordeling van kandidaten bekend zouden worden.

De mededeling van de voor de verschillende proeven behaalde cijfers vormt een afdoende motivering van de besluiten van de jury.

Opmerkingen klager

De Ombudsman ontving geen opmerkingen van klager.

ONTWERPAANBEVELING

Op 16 april 2003 richtte de Ombudsman overeenkomstig artikel 3, lid 6, van het Statuut van de Ombudsman de volgende ontwerpaanbeveling tot de Raad:

⁹⁷ Zaak 89/79, *Bonu tegen Raad*, Jurispr. 1980, blz. 553, punt 5.

⁹⁸ Zaak C-254/95 P, *Europees Parlement tegen Innamorati*, Jurispr. 1996, blz. I-3423, punt 29.

De Raad van de Europese Unie moet klaagster toegang tot haar eigen gecorrigeerde examentekst geven.

Deze ontwerpaanbeveling was gebaseerd op de volgende overwegingen.

1 Klaagster, een Duitse onderdaan, had deelgenomen aan vergelijkend onderzoek Raad/C/412 voor Duitstalige hulpbeambten (graad C5). Nadat haar was meegedeeld dat zij niet het vereiste minimumaantal punten voor een van de schriftelijke toetsen van het vergelijkend onderzoek had gehaald, verzocht zij om toegang tot haar gecorrigeerde examentekst. De Raad verwierp dit verzoek. In haar klacht bij de Ombudsman noemde klaagster deze weigering onaanvaardbaar.

2 In zijn standpunt wees de Raad erop dat de werkzaamheden van de jury, overeenkomstig artikel 6 van bijlage III bij het Statuut van de ambtenaren, geheim zijn en dat deze geheimhouding werd ingevoerd om de onafhankelijkheid van de jury's en de objectiviteit van hun werkzaamheden te waarborgen. Volgens de Raad maakte de verplichting de geheimhouding van de werkzaamheden van de jury te waarborgen het hem onmogelijk een kandidaat toegang te verlenen tot zijn of haar gecorrigeerde examentekst, omdat daardoor de opvattingen van de individuele juryleden met betrekking tot de beoordeling van kandidaten bekend zouden worden.

3 De Europese Ombudsman heeft zich al eerder gebogen over het vraagstuk van de toegang tot gecorrigeerde examenteksten van kandidaten in gevallen die te maken hadden met de Europese Commissie⁹⁹ en het Europees Parlement.¹⁰⁰

4 Op basis van zijn onderzoek betreffende aanwervingsprocedures van de Commissie diende de Ombudsman op 18 oktober 1999 een speciaal verslag in bij het Europees Parlement¹⁰¹ dat ter zake de volgende overwegingen omvat:

“De Ombudsman is niet op de hoogte van enige bepaling in het Gemeenschapsrecht of de jurisprudentie van communautaire gerechtelijke instanties die de Commissie ervan zou kunnen weerhouden een kandidaat voor een schriftelijk examen inzage te verlenen in gecorrigeerde teksten. In artikel 6 van bijlage III bij het Statuut wordt bepaald dat de werkzaamheden van de jury geheim zijn. De beraadslagingen van de jury moeten derhalve geheim blijven, maar hieruit volgt niet automatisch dat een kandidaat zijn of haar gecorrigeerde examenteksten niet zou mogen inzien.

Het belangrijkste argument dat de Commissie ter onderbouwing van haar weigering aanvoert betreft de aard van de aanwervingsprocedure. Volgens de Commissie beoordeelt de jury elke kandidaat door zijn of haar prestaties te vergelijken met die van alle andere kandidaten voor hetzelfde vergelijkend onderzoek. De Commissie concludeert hieruit dat het vrijgeven van de gecorrigeerde examenteksten geen enkel doel zou dienen, omdat de tekst dan zou worden beoordeeld door iemand die niet ook alle andere kandidaten heeft beoordeeld.

De mogelijkheid echter om gecorrigeerde examenteksten in te zien heeft voor de kandidaat verschillende voordelen. In de eerste plaats heeft de kandidaat dan de mogelijkheid om te zien wat hij fout heeft gedaan en derhalve in de toekomst beter te presteren. In de tweede plaats wordt het vertrouwen van de kandidaat in de overheidsadministratie versterkt. Dit is belangrijk, omdat men in brede kring van mening lijkt te zijn dat examens door de Commissie niet altijd adequaat worden beoordeeld en soms zelfs helemaal niet worden beoordeeld. In de derde plaats kan een kandidaat, wanneer hij of zij van mening is dat hij niet juist is beoordeeld, veel nauwkeuriger argumenten aanvoeren, wanneer hij zijn gecorrigeerde examentekst heeft ingezien. En in elk geval moet de vraag of de informatie zinvol is, worden beoordeeld door de burger die om de desbetreffende informatie vraagt en niet door de administratie.

De Commissie wijst tevens op de administratieve rompslomp en de hoge kosten die het vrijgeven van examenteksten met zich zou kunnen brengen. De Ombudsman heeft er alle vertrouwen in dat de Commissiediensten de desbetreffende procedure op een zodanige wijze kunnen organiseren dat de kosten tot

⁹⁹ Onderzoek op eigen initiatief 1004/97/(PD)/GG.

¹⁰⁰ Klachten 457/99/IP, 610/99/IP, 1000/99/IP en 25/2000/IP.

¹⁰¹ PB C 371/1999, blz. 12.

een minimum worden beperkt, omdat het niet erg waarschijnlijk is dat elke kandidaat inzage wil hebben in zijn of haar gecorrigeerde examentekst.

(...)

De Commissie merkt ook terecht op dat de werkzaamheden van de jury's zijn onderworpen aan gerechtelijke toetsing door de communautaire gerechtelijke instanties. Dit betekent echter dat klachten die gemakkelijk zouden kunnen worden opgelost, indien de kandidaat inzage zou krijgen in gecorrigeerde examenteksten, wellicht moeten worden behandeld door gerechtelijke instanties. De Ombudsman is van mening dat dit voor kandidaten een hoogst onbevredigende gang van zaken is. Anderzijds zou het verlenen van inzage in gecorrigeerde examenteksten er waarschijnlijk toe leiden dat een groot aantal klachten met een minimale inspanning en gering tijdverlies zouden kunnen worden behandeld.

(...)

Zoals in het Verdrag van Amsterdam is bevestigd, vormt de verplichting om op een zo transparant mogelijke wijze besluiten te nemen een van de fundamentele beginselen van het bestuursrecht van de Europese Gemeenschappen. Bovendien is het van belang ervoor te zorgen dat burgers bij hun eerste contacten met de communautaire instellingen een positieve indruk van diezelfde instellingen krijgen. Burgers die voor de Gemeenschappen willen werken, krijgen een erg slechte indruk, wanneer er onduidelijkheid blijft bestaan over de vraag of zij eerlijk en juist zijn beoordeeld. Om dergelijke twijfels weg te nemen, is het van wezenlijk belang dat elke kandidaat de mogelijkheid heeft de gecorrigeerde tekst van zijn of haar examen in te zien. Een dergelijke mogelijkheid is op geen enkele wijze in strijd met de bepaling volgens welke de werkzaamheden van jury's geheim zijn, omdat het daarbij niet gaat om de beraadslagingen van jury's tijdens welke de relatieve merites van kandidaten worden beoordeeld. Om die redenen lijkt het feit dat de Commissie haar administratieve procedures niet wijzigt teneinde elke kandidaat de mogelijkheid te geven om zijn of haar gecorrigeerde examentekst in te zien, neer te komen op een geval van wanbeheer.

5 Op basis van deze overwegingen richtte de Ombudsman een aanbeveling tot de Commissie volgens welke laatstgenoemde bij haar toekomstige vergelijkende onderzoeken, en ten laatste per 1 juli 2000, kandidaten op hun verzoek inzage van hun gecorrigeerde examenteksten diende te verlenen. Bij brief van 7 december 1999 stelde de Voorzitter van de Europese Commissie de Ombudsman ervan op de hoogte dat de Commissie zijn aanbeveling had aanvaard.

6 Op 17 november 2000 nam het Europees Parlement een resolutie¹⁰² aan waarin het zijn waardering uitsprak voor het speciaal verslag van de Ombudsman en de Commissie feliciteerde met haar positieve reactie op de aanbeveling van de Ombudsman. Het Parlement drukte ook de hoop uit dat alle andere Europese organen en instellingen het door de Commissie gegeven voorbeeld zouden volgen.

7 Op 17 juli 2000 richtte de Ombudsman ontwerpaanbevelingen tot het Europees Parlement, waarin hij het Parlement liet verstaan dat het de betrokken klagers toegang tot hun gecorrigeerde examenteksten moest verlenen. Op 27 november 2000 deelde het Parlement de Ombudsman mee dat het het beginsel aanvaardde dat kandidaten een kopie van hun eigen gecorrigeerde examenteksten moeten kunnen krijgen en beschreef het hoe het de ontwerpaanbevelingen van de Ombudsman ten uitvoer zou leggen.¹⁰³

8 De argumenten die door de Raad in dit geval werden aangevoerd, hebben geen betrekking op speciale kenmerken van door de Raad georganiseerde vergelijkende onderzoeken waardoor deze zich zouden onderscheiden van door het Europees Parlement en de Commissie georganiseerde vergelijkende onderzoeken. De Ombudsman is dan ook van oordeel dat de overwegingen in zijn speciaal verslag betreffende de aanwervingsprocedures van de Commissie mutatis mutandis gelden voor door de Raad georganiseerde vergelijkende onderzoeken.

¹⁰² PB C 223/2001, blz. 352, 368.

¹⁰³ Zie besluiten van de Ombudsman van 11 mei 2001 inzake de klachten 457/99/IP, 610/99/IP, 1000/99/IP en 25/2000/IP, beschikbaar op de website van de Ombudsman (<http://www.euro-ombudsman.eu.int>).

9 In het licht van het bovenstaande is de Ombudsman van mening dat de weigering van de Raad om klaagster toegang tot haar gecorrigeerde examentekst te geven, een geval van wanbeheer is.

Omstandig advies van de Raad

In zijn omstandig advies stelde de Raad de Ombudsman ervan in kennis dat hij had besloten de ontwerpaanbeveling te aanvaarden en klaagster toegang te verlenen tot haar eigen gecorrigeerde examentekst. Dezelfde dag nog zou een kopie van de examentekst van klaagster evenals de beoordeling door de jury aan klaagster worden gezonden.

De Raad merkte op dat het geven van inzage in deze documenten, gelet op het Statuut van de ambtenaren en het recente arrest van het Gerecht van eerste aanleg in zaak T-72/01¹⁰⁴, niet als een inbreuk op het beginsel van geheimhouding van de werkzaamheden van de jury kon worden beschouwd.

Opmerkingen klaagster

Er werden geen opmerkingen van klaagster over het omstandig advies van de Raad ontvangen.

BESLUIT

1 Weigering toegang tot gecorrigeerde examentekst te verlenen

1.1 De klacht betrof de weigering van de Raad om klaagster toegang te verlenen tot haar gecorrigeerde examentekst van vergelijkend onderzoek Raad/C/412 voor Duitstalige hulpbeambten (graad C5).

1.2 Op 16 april 2003 richtte de Ombudsman overeenkomstig artikel 3, lid 6, van het Statuut van de Ombudsman een ontwerpaanbeveling tot de Raad volgens welke de Raad klaagster toegang tot haar eigen gecorrigeerde examentekst moest geven.

1.3 In zijn omstandig advies deelde de Raad de Ombudsman mee dat hij had besloten de ontwerpaanbeveling te aanvaarden en klaagster toegang tot haar eigen gecorrigeerde examentekst zou geven.

2 Conclusie

2.1 Op basis van zijn onderzoek concludeert de Ombudsman dat de Raad de ontwerpaanbeveling van de Ombudsman heeft aanvaard en dat de door de Raad genomen maatregelen bevredigend zijn.

2.2 De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

Klacht 2059/2002/IP

In zaak 2059/2002/IP richtte de Europese Ombudsman dezelfde ontwerpaanbeveling tot de Raad van de Europese Unie. Hierna volgen een samenvatting van het omstandig advies van de Raad en het besluit van de Ombudsman inzake deze klacht.

Omstandig advies van de Raad

In zijn omstandig advies beklemtoonde de Raad dat het Secretariaat-generaal van de Raad naar aanleiding van de ontwerpaanbeveling die de Ombudsman in een vorig soortgelijk geval (klacht

¹⁰⁴

Arrest van 25 juni 2003 in zaak T-72/01, *Pyres tegen Commissie*.

2097/2002/GG) had gedaan, op 17 september 2003 nieuwe regels voor het geven van inzage in gecorrigeerde teksten aan kandidaten had opgesteld. Deze regels zouden van toepassing zijn op alle door het Secretariaat-generaal van de Raad te organiseren externe en interne vergelijkende onderzoeken.

Deelnemers aan vergelijkende onderzoeken die vanaf 1 september 2003 bekend werden gemaakt, zouden een kopie van hun eigen examentekst en, voor schriftelijke proeven, van het evaluatieblad van de jury kunnen krijgen. In geval van vergelijkende onderzoeken die vóór 1 september 2003 werden georganiseerd, bepaalden de betrokken regels dat kandidaten die daarom verzochten, een kopie van hun eigen examentekst konden krijgen, alsook van het evaluatieblad indien de jury zo'n blad had opgesteld.

In het onderhavige geval had de Raad besloten klager toegang te verlenen tot zijn eigen examentekst. Wat de bekendmaking van de beoordelingscriteria betreft, wees de Raad erop dat deze aangegeven waren in punt VI.A.d) van de aankondiging van vergelijkend onderzoek en dat de jury geen evaluatieblad had opgesteld. Volgens de Raad zou een kopie van de examentekst van klager, samen met een kopie van de aankondiging van vergelijkend onderzoek, nog dezelfde dag aan klager worden toegezonden.

Opmerkingen klager

Op 5 november 2003 namen de diensten van de Ombudsman telefonisch contact op met klager om hem op de hoogte te brengen van het antwoord van de Raad en zich ervan te vergewissen of deze het antwoord bevredigend vond. Klager feliciteerde de Ombudsman voor de afloop van zijn onderzoek en de bereikte resultaten.

BESLUIT

1 Weigering toegang te verlenen tot gecorrigeerde examentekst en de beoordelingscriteria mee te delen

1.1 Klager verzocht om toegang tot een kopie van zijn gecorrigeerde examentekst in vergelijkend onderzoek Raad/A/394 en om mededeling van de criteria die de jury bij de beoordeling van de proeven had gehanteerd. De Raad weigerde daarop in te gaan. Klager diende derhalve een klacht bij de Ombudsman in.

1.2 Op 8 juli 2003 richtte de Ombudsman, overeenkomstig artikel 3, lid 6, van het Statuut van de Ombudsman, een ontwerpaanbeveling tot de Raad volgens welke de Raad klager toegang moest geven tot zijn eigen gecorrigeerde examentekst en hem de door de jury toegepaste beoordelingscriteria moest meedelen.

1.3 In zijn omstandig advies deelde de Raad de Ombudsman mee dat hij had besloten de ontwerpaanbeveling te aanvaarden.

De Raad wees erop dat zijn Secretariaat-generaal op 17 september 2003 nieuwe regels inzake het geven van inzage in gecorrigeerde teksten aan kandidaten had opgesteld. Deze regels zouden op alle door het Secretariaat-generaal van de Raad te organiseren externe en interne vergelijkende onderzoeken van toepassing zijn.

Deelnemers aan vergelijkende onderzoeken die vanaf 1 september 2003 bekend werden gemaakt, zouden een kopie van hun eigen examentekst en, voor schriftelijke proeven, van het evaluatieblad van de jury kunnen krijgen. In geval van vergelijkende onderzoeken die vóór 1 september 2003 werden georganiseerd, bepaalden de betrokken regels dat kandidaten die daarom verzochten, een kopie van hun eigen examentekst konden krijgen, alsook van het evaluatieblad indien de jury zo'n blad had opgesteld.

1.4 Wat het geval van klager betreft, deelde de Raad de Ombudsman mee dat aan klager nog dezelfde dag een kopie van zijn examentekst en van de aankondiging van vergelijkend onderzoek zou worden toegezonden. De Raad legde uit dat de jury, aangezien de door de jury toegepaste beoordelingscriteria waren aangegeven in punt VI.A.d), geen evaluatieblad had opgesteld.

2 Conclusie

2.1 Op basis van zijn onderzoek concludeert de Ombudsman dat de Raad de ontwerpaanbeveling van de Ombudsman heeft aanvaard en dat de maatregelen die de Raad heeft genomen om ze ten uitvoer te leggen bevredigend zijn.

2.2 De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

3.5.2 Europese Commissie

BEVORDERING VAN BEHOORLIJK BESTUUR IN EUROPESE SCHOLEN DOOR DE COMMISSIE

Besluit inzake klacht 845/2002/IJH tegen de Europese Commissie

KLACHT

In mei 2002 diende mevrouw L. namens haarzelf en een groep van ongeveer 50 ouders van leerlingen van de Europese scholen in Brussel een klacht in bij de Ombudsman. De klacht had betrekking op de toewijzing van plaatsen op de scholen voor het schooljaar 2002-3, de hiertegen aangetekende beroepen en de coördinatiemechanismen tussen de scholen.

Samengevat maakten klagers de volgende opmerkingen.

De plaatsen die beschikbaar waren in de nieuwe basisschool in Elsene werden toegewezen aan leerlingen van de twee bestaande basisscholen aan de hand van twee verschillende reeksen criteria, die eenzijdig en ondoorzichtig werden vastgesteld en toegepast door de school van oorsprong. In meer dan 200 gevallen werd beroep aangetekend. Een aantal van die beroepen was ten tijde van de indiening van de klacht nog altijd niet afgehandeld.

De coördinatiemechanismen tussen de Brusselse Europese scholen voldoen niet, zelfs niet voor fundamentele zaken als de harmonisatie van vakanties en vrije dagen tussen de drie scholen.

De handelwijze van de scholen in dezen is in strijd met de beginselen van goed administratief gedrag en derhalve met artikel 41 van het Handvest van de Grondrechten. Er is ook sprake van een schending van artikel 24, lid 2, van het Handvest: "Bij alle handelingen betreffende kinderen, ongeacht of deze worden verricht door overheidsinstanties of particuliere instellingen, vormen de belangen van het kind de eerste overweging". Het eerste criterium voor de verdeling van de kinderen tussen de scholen was de capaciteit van de drie scholen, die van tevoren was vastgesteld zonder rekening te houden met de behoeften van de kinderen of de wensen van hun ouders.

Klagers namen contact op met de Commissie, die lid van de Raad van Bestuur is en die de plicht heeft de rechten en belangen van haar personeel te beschermen. Klagers hebben nooit een volledig antwoord of volledige uitleg van de directie van de Europese scholen, de Raad van Bestuur of de Commissie gekregen.

Klagers vrezen dat het er niet beter op zal worden als in de toekomst een vierde Europese school in Brussel wordt gevestigd.

Samengevat beweren klagers dat de handelwijze van de Europese scholen strijdig is met de artikelen 24, lid 2, en 41 van het Handvest van de Grondrechten en dat de coördinatiemechanismen tussen de scholen niet voldoen.

Klagers verzoeken de Ombudsman al het mogelijke te doen om ervoor te zorgen dat:

- er dringend een oplossing wordt gevonden die in overeenstemming is met de belangen van de betrokken kinderen;
- de zaak volledig wordt onderzocht op het hoogste niveau;
- het bestuur van de Europese scholen volledig onder de loep wordt genomen om ervoor te zorgen dat de scholen in de toekomst volgens dezelfde normen van good governance en goed administratief gedrag die voor alle andere instellingen van de EU gelden handelen en dat, overeenkomstig artikel 24, lid 2, van het Handvest, de belangen van de kinderen de eerste overweging zijn bij alle handelingen die hen betreffen;
- alle beroepen worden ingewilligd, zelfs indien dit zou betekenen dat sommige klassen in tweeën moeten worden gesplitst;
- de verdeling van de middelen tussen de scholen wordt herzien;
- er een duidelijk en transparant systeem voor de toewijzing van kinderen aan de verschillende scholen wordt ingevoerd om te voorkomen dat kinderen in de toekomst nog in dergelijke omstandigheden worden verplaatst.

ONDERZOEK

Bij de behandeling van vorige klachten tegen de Europese scholen heeft de Ombudsman zich op het standpunt gesteld dat de scholen geen communautaire instellingen of organen zijn, maar dat de Commissie een zekere verantwoordelijkheid voor het functioneren van de scholen heeft omdat zij vertegenwoordigd is in de Raad van Bestuur en een belangrijke bijdrage levert aan de financiering van de scholen. De Ombudsman vindt dat kwesties op het gebied van het interne beheer van de scholen niet onder de verantwoordelijkheid van de Commissie vallen.

De Ombudsman verzocht de Commissie derhalve een standpunt in te nemen over de klacht.

Standpunt Commissie

Samengevat maakte de Commissie in haar standpunt de volgende opmerkingen.

De herverdeling van een aantal leerlingen tussen de Europese scholen in Brussel was het onvermijdelijke gevolg van twee factoren. Ten eerste, het besluit van de Raad van Bestuur om in Elsene een derde school te openen teneinde de scholen in Ukkel en Woluwe, waar te veel inschrijvingen waren, te ontlasten en, ten tweede, de noodzaak om een aantal leerlingen van de school in Ukkel wegens ingrijpende herstellings- en verbouwingswerken tijdelijk onder te brengen in de school in Woluwe.

In zijn besluit over de herverdeling van de taalafdelingen over de drie scholen had de Raad van Bestuur ervoor proberen te zorgen dat de beginselen geografisch evenwicht en rationeel gebruik van de middelen werden gerespecteerd. Het besluit van de schoolhoofden had in geen enkel geval tot de herverdeling van leerlingen gedurende het schooljaar geleid.

Om dit alles beter te kunnen organiseren stelde de vertegenwoordiger van de Raad van Bestuur een gecoördineerde beheersgroep voor de drie scholen in Brussel in, waarin de schoolhoofden, het onderwijzend personeel en de ouderverenigingen waren vertegenwoordigd.

Volgens de informatie die aan de Commissie was verstrekt, was er voorrang gegeven aan de keuze van de ouders, maar als gevolg van de beperkingen die voortvloeiden uit de organisatorische structuur van de school en van de noodzaak om zo goed mogelijk gebruik te maken van de beschikbare middelen had men onmogelijk rekening kunnen houden met de verwachtingen en eisen van alle gezinnen. Volgens de scholen zou het moeilijk te rechtvaardigen geweest zijn indien men in een school afdelingen of klassen had gesplitst, terwijl de overeenkomstige afdelingen of klassen in een andere school bijna geen leerlingen telden.

De scholen voeren aan dat zij bij de beoordeling van individuele gevallen rekening hebben gehouden met de volgende criteria: de aanwezigheid van broers of zussen, de geografische nabijheid van de ouderlijke woning en de samenstelling van evenwichtige klassen in de drie scholen. De beslissingen van de schoolhoofden over de plaatsing van leerlingen waren gebaseerd op de informatie die de ouders aan de school hadden verstrekt over de school van broers en zussen en de ligging van de ouderlijke woning.

De Commissie weet dat er een aanzienlijk aantal klachten is ingediend. Deze klachten zijn in elke school individueel behandeld door comités die bestaan uit leden van het dagelijks bestuur en vertegenwoordigers van de ouders. Een groot aantal van de klachten werd in behandeling genomen.

In antwoord op de eisen van klagers maakte de Commissie de volgende opmerkingen:

1. de procedure en de criteria die de scholen voor de verplaatsing van leerlingen hebben gevolgd en toegepast, alsmede de mogelijkheid om beroep aan te tekenen wijzen erop dat de belangen van de leerlingen de eerste overweging vormden waarmee voorzover mogelijk rekening werd gehouden;
2. op de vergadering van 21-23 mei 2002 bestudeerde de Raad van Bestuur het verslag dat zijn vertegenwoordiger had opgesteld over de "Spreiding van leerlingen van de kleuter-, basis- en middelbare afdelingen over de scholen Brussel I, II en III". De Commissie is niet op de hoogte gebracht van onregelmatigheden ter zake.
3. De beginselen die zijn neergelegd in het Handvest van de Grondrechten, en met name in de artikelen 24, lid 2, en 41, zijn volledig van toepassing op de Europese scholen en zijn bindend voor hen. Deze beginselen gelden ook voor toekomstige hervormingen van de scholen.
4. Volgens de aan de Commissie verstrekte informatie hebben de scholen al het mogelijke gedaan om als eerste overweging rekening te houden met de keuze van de ouders. Er zijn inderdaad inspanningen gedaan voor een aanpassing van de spreiding van klassen, met de daaruit voortvloeiende overdracht van ambten, vanaf september 2002, alsook voor afwijkingen van de regels voor de groepering van basisklassen in de loop van het jaar 2002/2003 voor bepaalde afdelingen. Ondanks deze inspanningen moest er rekening worden gehouden met bepaalde beperkingen die voortvloeien uit de organisatorische structuur van de school en met de noodzaak zo goed mogelijk gebruik te maken van de beschikbare middelen. Het splitsen van afdelingen of klassen in een school, als er bijna geen leerlingen in de overeenkomstige afdelingen of klassen in een andere school waren, zou niet van goede administratieve praktijk hebben getuigd.
5. Alleen de Raad van Bestuur is bevoegd om te beslissen over de verdeling van de middelen tussen de verschillende Europese scholen en hij moet zich daarbij laten leiden door de beginselen geografisch evenwicht en optimaal gebruik van de beschikbare middelen.
6. De deelneming van de ouderverenigingen, eerst in de gecoördineerde beheersgroep voor de drie scholen in Brussel, die werd opgezet voor een betere organisatie van de verplaatsing van leerlingen, en vervolgens in de comités die verantwoordelijk waren voor het onderzoek van de klachten, vormt een bewijs van de doorzichtigheid van het systeem. Deze doorzichtigheid moet ook bij toekomstige verplaatsingen van leerlingen worden gehandhaafd.

Opmerkingen klagster

De opmerkingen van klagster kwamen samengevat op het volgende neer.

Klaagster had de Commissie informatie verstrekt en verzocht om in de Raad van Bestuur namens de kinderen en hun ouders te interveniëren. De vertegenwoordiger van de Commissie had derhalve op de hoogte van de situatie moeten zijn toen de Raad van Bestuur op 21-23 mei 2002 bijeenkwam. Een verdeling van middelen over scholen zonder een voorafgaande grondige evaluatie van de behoeften van de kinderen is een voorbeeld van heel slechte administratieve praktijk.

De Commissie voert aan dat alleen de Raad van Bestuur bevoegd is om te beslissen over de toewijzing van middelen aan de scholen. Hieruit blijkt dat de Commissie niets heeft geleerd en haar verantwoordelijkheid niet op zich neemt. De Commissie is de grootste financier van de scholen en moet de behoeften en belangen van de kinderen op de eerste plaats stellen.

ONTWERPAANBEVELING

Bij besluit van 10 december 2002 richtte de Ombudsman overeenkomstig artikel 3, lid 6, van het Statuut van de Ombudsman een ontwerp-aanbeveling tot de Commissie, die op de volgende punten was gebaseerd.

1 Toewijzing van plaatsen in de Europese scholen

Argumenten klaagster

1.1 In mei 2002 diende mevrouw L. namens haarzelf en ongeveer 50 andere ouders van leerlingen van de Europese scholen in Brussel een klacht in betreffende de toewijzing van plaatsen voor het schooljaar 2002-3, de hiertegen aangetekende beroepen en de coördinatiemechanismen tussen de scholen.

Samengevat beweren klagers dat de handelwijze van de Europese scholen strijdig is met de artikelen 24, lid 2, en 41 van het Handvest van de Grondrechten en dat de coördinatiemechanismen tussen de scholen niet voldoen. Zij verzoeken de Ombudsman al het mogelijke te doen om ervoor te zorgen dat:

- er dringend een oplossing wordt gevonden die in overeenstemming is met de belangen van de betrokken kinderen;
- de zaak volledig wordt onderzocht op het hoogste niveau;
- het bestuur van de Europese scholen volledig onder de loep wordt genomen om ervoor te zorgen dat de scholen in de toekomst volgens dezelfde normen van good governance en goed administratief gedrag die voor alle andere instellingen van de EU gelden handelen en dat, overeenkomstig artikel 24, lid 2, van het Handvest, de belangen van de kinderen de eerste overweging zijn bij alle handelingen die hen betreffen;
- alle beroepen worden ingewilligd, zelfs indien dit zou betekenen dat sommige klassen in tweeën moeten worden gesplitst;
- de verdeling van de middelen tussen de scholen wordt herzien;
- er een duidelijk en transparant systeem voor de toewijzing van kinderen aan de verschillende scholen wordt ingevoerd om te voorkomen dat kinderen in de toekomst nog in dergelijke omstandigheden worden verplaatst.

Argumenten Commissie

1.2 De Commissie verklaarde dat zij wist dat er een aanzienlijk aantal klachten waren ingediend. Deze klachten werden individueel behandeld en een groot aantal ervan werd in behandeling genomen. De procedure en de criteria die de scholen voor de verplaatsing van leerlingen hebben toegepast, alsmede de mogelijkheid om beroep aan te tekenen wijzen erop dat de belangen van de leerlingen de eerste overweging vormden waarmee voorzover mogelijk rekening werd gehouden.

Alleen de Raad van Bestuur is bevoegd om te beslissen over de verdeling van de middelen tussen de verschillende Europese scholen en hij moet zich daarbij laten leiden door de beginselen geografisch

evenwicht en optimaal gebruik van de beschikbare middelen. De Raad van Bestuur bestudeerde een desbetreffend verslag en de Commissie heeft geen weet van onregelmatigheden ter zake.

De scholen hebben al het mogelijke gedaan om als eerste overweging rekening te houden met de keuze van de ouders. Er zijn inspanningen gedaan om de spreiding van klassen aan te passen, maar het splitsen van afdelingen of klassen in een school, als er bijna geen leerlingen in de overeenkomstige afdelingen of klassen in een andere school waren, zou niet van goede administratieve praktijk hebben getuigd.

De beginselen die zijn neergelegd in het Handvest van de Grondrechten, en met name in de artikelen 24, lid 2, en 41, zijn volledig van toepassing op de Europese scholen en zijn bindend voor hen. Deze beginselen gelden ook voor toekomstige hervormingen van de scholen.

De deelneming van de ouderverenigingen, eerst in de gecoördineerde beheersgroep voor de drie scholen in Brussel, die werd opgezet voor een betere organisatie van de verplaatsing van leerlingen, en vervolgens in de comités die verantwoordelijk waren voor het onderzoek van de klachten, vormt een bewijs van de doorzichtigheid van het systeem. Deze doorzichtigheid moet ook bij toekomstige verplaatsingen van leerlingen worden gehandhaafd.

Bevindingen Ombudsman

1.3 De Ombudsman stelt vast dat de Europese scholen oorspronkelijk werden opgericht door de lidstaten, die in 1957 het Statuut van de Europese School ondertekenden. In 1994 ondertekenden de lidstaten en de Europese Gemeenschappen een overeenkomst¹⁰⁵ die het statuut van 1957 ophief en verving. Deze overeenkomst trad op 1 oktober 2002 in werking.

1.4 De Ombudsman heeft zich altijd op het standpunt gesteld dat de Europese scholen geen communautaire instelling of orgaan zijn, maar dat de Commissie een zekere verantwoordelijkheid voor het functioneren ervan heeft, omdat zij is vertegenwoordigd in de Raad van Bestuur en zij de belangrijkste financier van de scholen is. De Ombudsman vindt dat vraagstukken inzake het interne beheer van de scholen niet onder de verantwoordelijkheid van de Commissie vallen.

Beroepen

1.5 Met betrekking tot de beroepen betreffende de verdeling van leerlingen over de scholen is de Ombudsman van mening dat besluiten inzake individuele beroepen niet onder de verantwoordelijkheid van de Commissie vallen en dus buiten het onderzoek van de Ombudsman vallen. De Ombudsman stelt vast dat de Commissie heeft verklaard dat een groot aantal beroepen in behandeling werd genomen.

Handvest van de Grondrechten

1.6 Wat de beweerde schendingen van het Handvest van de Grondrechten betreft, is de Ombudsman ingenomen met de bevestiging van de Commissie dat het recht op behoorlijk bestuur (artikel 41) en de rechten van het kind (met name artikel 24, lid 2¹⁰⁶) bindend zijn voor de Europese scholen en eveneens van toepassing zijn op de toekomstige hervorming van de scholen. Als algemeen beginsel vindt de Ombudsman dat eerbiediging van deze rechten ook inhoudt dat er bij de toewijzing van middelen aan de scholen rekening wordt gehouden met het vereiste van doeltreffendheid. In het onderhavige geval is de Ombudsman niet van mening dat zijn onderzoek bewijzen heeft opgeleverd van een schending van de rechten van het kind die zijn neergelegd in artikel 24, lid 2, van het Handvest, met name gelet op het feit dat de oorspronkelijke toewijzing van kinderen aan de scholen door een groot aantal ingewilligde beroepen blijkt te zijn gewijzigd.

Op het recht op behoorlijk bestuur wordt hierna verder ingegaan.

¹⁰⁵ PB L 212/1994, blz. 3.

¹⁰⁶ "Bij alle handelingen betreffende kinderen, ongeacht of deze worden verricht door overheidsinstanties of particuliere instellingen, vormen de belangen van het kind de eerste overweging."

Coördinatie en behoorlijk bestuur

1.7 Inzake de bewering dat de coördinatiemechanismen tussen de scholen niet voldoen brengt de Ombudsman in herinnering dat talrijke beroepen werden ingediend en dat, volgens de Commissie, een groot aantal van die beroepen in behandeling werd genomen. De Ombudsman beschouwt dit als een bewijs van het bestaan van een efficiënt en toegankelijk systeem voor het behandelen van klachten.

1.8 Tegelijkertijd wijst de Ombudsman erop dat indien er over een bepaald bestuursterrein ongewoon veel beroepen of klachten binnenkomen, het van goede administratieve praktijk getuigt te onderzoeken of er een onderliggend probleem is en, zo ja, maatregelen te nemen om dat met het oog op de toekomst op te lossen. Dit geldt vooral wanneer blijkt dat een hoog percentage van de beroepen of klachten gerechtvaardigd is.

1.9 De Ombudsman wijst er ook op dat de Commissie de vertegenwoordiger van de Europese Gemeenschappen is, die de Europese scholen tot op grote hoogte financieren en die de Overeenkomst van 1994 betreffende het statuut van de scholen hebben ondertekend. De Ombudsman vindt dat de bevordering van behoorlijk bestuur door de Europese scholen onder de verantwoordelijkheid van de Commissie valt. De Ombudsman is van oordeel dat uit de reactie van de Commissie op de gebeurtenissen die aanleiding hebben gegeven tot de onderhavige klacht niet blijkt dat de Commissie deze verantwoordelijkheid volledig erkent. Dit is een geval van wanbeheer.

2 Conclusie

2.1 Om de hierboven aangehaalde redenen vindt de Ombudsman dat uit de reactie van de Commissie op de gebeurtenissen die aanleiding hebben gegeven tot de onderhavige klacht niet blijkt dat de Commissie volledig haar verantwoordelijkheid erkent om behoorlijk bestuur door de Europese scholen te bevorderen.

2.2 Deze conclusie stelt een kwestie van algemeen belang aan de orde, die niet in aanmerking komt voor een minnelijke schikking. De Ombudsman doet dan ook overeenkomstig artikel 3, lid 6, van het Statuut van de Ombudsman de volgende ontwerpaanbeveling aan de Commissie.

ONTWERPAANBEVELING

De Commissie moet haar verantwoordelijkheid erkennen om behoorlijk bestuur door de Europese scholen te bevorderen en de concrete maatregelen aangeven die zij zal nemen om die verantwoordelijkheid in de toekomst op zich te nemen.

Omstandig advies Commissie

Het omstandig advies van de Commissie kwam, samengevat, op het volgende neer.

Het besluit over de opening van een nieuwe school in Brussel (B-III) en de herverdeling van de taalafdelingen (zowel pas opgerichte als reeds bestaande afdelingen) over de drie scholen (B-I, B-II en B-III) werd door de Raad van Bestuur genomen op zijn vergadering van 28-29 april 1998, rekening houdend met de beginselen geografisch evenwicht en rationeel gebruik van de beschikbare middelen.

De Raad van Bestuur wees zes afdelingen toe aan B-I (Deens, Duits, Grieks, Engels, Spaans en Frans), acht afdelingen aan B-II (Duits, Engels, Fins, Frans, Italiaans, Nederlands, Zweeds en Portugees) en zes aan B-III (Duits, Engels, Spaans, Frans, Italiaans en Nederlands).

Als lid van de Raad van Bestuur, keurde de Commissie dit besluit zonder voorbehoud goed en zij neemt er volledig de verantwoordelijkheid voor op zich.

De verplaatsing van leerlingen als een gevolg van deze herverdeling van de taalafdelingen en de in B-I uitgevoerde werkzaamheden is geen zaak voor de Raad van Bestuur, maar voor de organen die normalerwijze verantwoordelijk zijn voor het interne beheer van het systeem.

Hoewel interne beheerskwesties van de scholen niet onder de bevoegdheden van de Commissie vallen, heeft de Commissie deze zaak toch op de voet gevolgd. In het dagelijks bestuur van de betrokken scholen heeft zij de aandacht van de schoolhoofden op de omvang van het probleem gevestigd en hun gevraagd alles in het werk te stellen om een oplossing te vinden. Het was ook op verzoek van de Commissie dat de Raad van Bestuur de door de scholen gevolgde procedure heeft onderzocht en goed heeft bevonden.

De Commissie zal de aandacht van de Secretaris-Generaal van de Europese scholen er opnieuw op vestigen dat in de toekomst, en met name bij de opening van de vierde school in Brussel, alle noodzakelijke maatregelen moeten worden genomen om ervoor te zorgen dat de verplaatsing van leerlingen onder de best mogelijke omstandigheden plaatsvindt.

Opmerkingen van klagster over het omstandig advies

Klagster merkte, samengevat, onder meer het volgende op.

De ouders zijn ten eerste bezorgd over de aan de gang zijnde zoektocht naar een locatie voor een vierde Europese school in Brussel. Het ziet ernaar uit dat er in discussies met de verantwoordelijke Belgische autoriteiten opnieuw geen rekening wordt gehouden met de belangen van de kinderen. De Commissie zou stappen moeten doen om de belangen van de kinderen en haar personeel te verdedigen.

Tijdens de procedure voor de behandeling van deze klacht is duidelijk geworden dat er een probleem is dat onder de rechtstreekse verantwoordelijkheid van de scholen valt: de ouders beschikken niet over een instrument om beslissingen ter discussie te stellen. Het is zorgwekkend dat structuren die te maken hebben met kinderen aan niemand rekenschap verschuldigd zijn. De ouders zouden graag advies krijgen over de manier waarop dit probleem kan worden aangepakt.

BESLUIT

1 Evaluatie van omstandig advies van de Commissie door de Ombudsman

1.1 De Ombudsman heeft een onderzoek verricht naar een klacht inzake de toewijzing van plaatsen op de Europese scholen in Brussel. Gelet op het feit dat de Commissie de vertegenwoordigster van de Europese Gemeenschappen is, die de Europese scholen in grote mate financieren en die de overeenkomst van 1994 inzake het statuut van de scholen hebben ondertekend, was de Ombudsman van oordeel dat de bevordering van behoorlijk bestuur door de Europese scholen onder de verantwoordelijkheid van de Commissie valt. De Ombudsman vond dat uit de reactie van de Commissie op de gebeurtenissen die aanleiding hebben gegeven tot de onderhavige klacht niet bleek dat de Commissie deze verantwoordelijkheid volledig erkent. De Ombudsman deed dan ook de volgende ontwerpaanbeveling:

De Commissie moet haar verantwoordelijkheid erkennen om behoorlijk bestuur door de Europese scholen te bevorderen en de concrete maatregelen aangeven die zij zal nemen om die verantwoordelijkheid in de toekomst op zich te nemen.

1.2 In haar omstandig advies over de ontwerpaanbeveling beloofde de Commissie de aandacht van de Secretaris-Generaal van de Europese scholen erop te vestigen dat in de toekomst, en met name bij de opening van de vierde school in Brussel, alle nodige maatregelen moeten worden genomen om ervoor te zorgen dat de verplaatsing van leerlingen in optimale omstandigheden plaatsvindt.

1.3 De Ombudsman vindt dat de Commissie in verband met het onderwerp van deze klacht positief heeft gereageerd op de ontwerpaanbeveling en zodoende adequate maatregelen heeft genomen om er gehoor aan te geven.

1.4 De Ombudsman stelt vast dat klagster zich in het algemeen zorgen maakt over de governance en de verantwoordingsplicht van de Europese scholen. De Ombudsman denkt eraan een onderzoek

op eigen initiatief te openen naar de verantwoordelijkheid van de Commissie met betrekking tot de bevordering van behoorlijk bestuur door de Europese scholen overeenkomstig het Handvest van de Grondrechten. Hierover wordt hierna nog een opmerking gemaakt.

2 Conclusie

De Ombudsman is van mening dat de Commissie adequate maatregelen heeft genomen om gehoor te geven aan de ontwerpaanbeveling. De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

AANVULLENDE OPMERKING

De Ombudsman overweegt de opening van een initiatiefonderzoek naar de algemene verantwoordelijkheid van de Commissie om behoorlijk bestuur door de Europese scholen, overeenkomstig het Handvest van de Grondrechten, te bevorderen.

DISCRIMINATIE OP GROND VAN NATIONALITEIT DOOR EEN TELECOMMUNICATIEBEDRIJF EN EU-MEDEEDINGINGSRECHT

Besluit inzake klacht 1045/2002/GG tegen de Europese Commissie

KLACHT

Klager was een Duitse onderdaan die in Zweden studeerde. Om een telefoonabonnement bij Telia, een Zweeds telecommunicatiebedrijf, te krijgen moest hij een waarborgsom van 5000 SEK deponeren (of een verklaring van een Zweeds burger voorleggen dat deze voor dit bedrag borg stond). Een dergelijke waarborgsom bleek van alle buitenlanders die geen Zweeds sociale zekerheidsnummer hadden te worden geëist. Klager vond dit een geval van discriminatie dat in strijd was met artikel 12 van het EG-Verdrag, aangezien Zweedse onderdanen geen waarborgsom moesten deponeren.

Op 25 november 1998 diende klager een formele klacht in bij de vertegenwoordiging van de Commissie in Zweden. Deze deelde klager op 2 december 1998 mee dat de klacht was doorgezonden aan het Secretariaat-Generaal in Brussel.

Op 3 september 1999, na een herinneringsbrief van klager d.d. 20 augustus 1999, bracht het Secretariaat-Generaal van de Commissie klager ervan op de hoogte dat de zaak was geregistreerd onder nummer 99/4916 SG(99) A/9472/2.

In de klacht die hij in juni 2002 bij de Ombudsman indiende, beweerde klager dat de Commissie ondanks meerdere herinneringsbrieven (12 juli 2000, 18 oktober 2000 en 18 november 2001) hem niets had laten weten over de stand van de procedure noch over een eventueel voornemen om een inbreukprocedure tegen Zweden in te leiden.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

In haar standpunt maakte de Commissie de volgende opmerkingen.

De Commissie had eerst verschillende van haar Directoraten-Generaal (Interne Markt, Justitie en Binnenlandse Zaken, Informatiemaatschappij) geraadpleegd om na te gaan of het aangeklaagde gedrag, direct of indirect, voortvloeide uit een bepaling van de Zweedse wetgeving. Dit onderzoek had tot in de zomer van 2000 geduurd. Het resultaat ervan was dat Telia de betrokken verplichting uit eigen beweging had opgelegd.

Aangezien het dus om het gedrag van een onderneming ging, had het Directoraat-Generaal (DG) Concurrentie van de Commissie vervolgens onderzocht of artikel 82 van het EG-Verdrag was geschonden. Op 25 augustus 2000 werd Telia door het DG Concurrentie verzocht uitleg te geven. In zijn antwoord van 25 september 2000 legde Telia uit dat het bedrag van 5000 SEK een zekerheidsstelling was voor eventuele schulden van abonnees die Telia bij verhuizing niet meer op het spoor zou kunnen komen omdat zij geen Zweeds sociale zekerheidsnummer hebben. De Commissie was van oordeel dat deze uitleg de verschillende behandeling rechtvaardigde van houders van een Zweeds sociale zekerheidsnummer enerzijds en personen die niet een dergelijk nummer hebben anderzijds. De Commissie had bijgevolg besloten geen verder onderzoek in te stellen.

In het licht hiervan was de zaak hierna minder prioritair geworden, met name omdat het DG Concurrentie nog talrijke andere zaken uit de telecommunicatiesector moest behandelen.

De bovengenoemde omstandigheden hadden, tot spijt van de Commissie, tot een zekere vertraging geleid bij het verstrekken van informatie aan klager over de eerste conclusies van het onderzoek van zijn klacht en over het voornemen van de Commissie om het dossier te sluiten.

Op 8 augustus 2002 zond de Commissie klager een schriftelijk antwoord betreffende zijn klacht. Op 5 september 2002 nam de Commissie bovendien telefonisch contact op met klager om zich ervan te vergewissen of hij het antwoord had ontvangen.

Opmerkingen klager

In zijn opmerkingen bevestigde klager dat hij de brief van de Commissie van 8 augustus 2002 had ontvangen en stelde hij vast dat het eerste doel van zijn klacht bijgevolg was bereikt. Klager wees er echter op dat hij achterbleef met een ontevreden, bitter gevoel omdat de Commissie het ondanks al zijn herinneringsbrieven niet nodig had geoordeeld hem eerder op de hoogte te brengen. Naar zijn mening ging het om meer dan een "zekere vertraging" en kon deze vertraging niet worden gerechtvaardigd door personeelstekort. Klager nam niettemin nota van de spijtbetuyging van de Commissie en aanvaardde haar verontschuldiging.

Wat de grond van de zaak betreft, vond klager dat de redenen die de Commissie voor het sluiten van haar onderzoek had gegeven niet echt overtuigend waren. Volgens klager was er sprake van een inbreuk op artikel 82 van het EG-Verdrag. Klager vond de uitleg die Telia had gegeven voor zijn gedrag niet overtuigend, omdat Telia schuldenaren in het buitenland wel degelijk kon vervolgen. Hij gaf toe dat dit misschien moeilijker was dan schuldenaren in Zweden zelf te vervolgen, maar hij vond dat dit geen rechtvaardiging voor discriminatie vormde. Mocht de Commissie de argumenten van Telia aanvaarden, dan zou zij ingaan tegen de logica van de inspanningen die de EU doet om de tenuitvoerlegging van vorderingen in andere lidstaten te vereenvoudigen.

Klager was ook van mening dat Telia een beroep kon doen op andere middelen om zich te beschermen, bijvoorbeeld door niet-Zweedse EU-onderdanen een kopie van hun identiteitskaart of paspoort te vragen. Deze informatie kon naar zijn mening helpen om de schuldenaar op het spoor te komen. Klager betwijfelde ook of het enkele feit dat een schuldenaar een Zweeds sociale zekerheidsnummer bezit, het makkelijker maakt hem bij verhuizing naar het buitenland op te sporen.

Klager vroeg de Ombudsman derhalve zijn klacht te steunen en de Commissie ervan proberen te overtuigen haar onderzoek voort te zetten.

INSPANNINGEN VAN DE OMBUDSMAN OM EEN MINNELIJKE SCHIKKING TE BEREIKEN

Na zorgvuldige overweging van het standpunt en de opmerkingen was de Ombudsman er niet van overtuigd dat de Commissie adequaat had gereageerd op alle beweringen van klager.

Voorstel voor een minnelijke schikking

Volgens artikel 3, lid 5, van het Statuut van de Ombudsman¹⁰⁷ moet de Ombudsman trachten zoveel mogelijk met de betrokken instelling tot een oplossing te komen om een eind te maken aan de gevallen van wanbeheer en met betrekking tot de klacht genoegdoening te verschaffen. De voorlopige conclusie van de Ombudsman luidde dat het besluit van de Commissie om het dossier te sluiten omdat de aanpak van Telia gerechtvaardigd bleek, mogelijk een geval van wanbeheer was.

De Ombudsman deed de Commissie derhalve het volgende voorstel voor een minnelijke schikking:

De Europese Commissie moet de klacht die door klager bij haar is ingediend opnieuw in overweging nemen.

Standpunt Commissie

In haar standpunt maakte de Commissie de volgende opmerkingen.

De Commissie had, overeenkomstig het voorstel van de Ombudsman, de zaak opnieuw bekeken in het licht van de nieuwe argumenten die door klager naar voren waren geschoven. Het doel van de aanpak van Telia was zich ervan te verzekeren dat de klant solvent was op het moment dat het bedrijf een abonnementsovereenkomst met hem sloot. Dit kon op drie manieren gebeuren: door het sociale zekerheidsnummer op te geven, door een waarborgsom te deponeren of door een aankoopbewijs van een huis of appartement in Zweden over te leggen.

Het Zweedse sociale zekerheidsnummer ("personnummer") wordt aan iedere Zweedse burger en iedere buitenlander die voor meer dan een jaar in Zweden verblijft toegekend. Het bestaat uit verschillende cijfers waaruit de leeftijd en de geboorteplaats van de houder kunnen worden afgeleid. Dit nummer dient voor de identificatie van de persoon voor administratieve doeleinden. Het wordt ook, maar niet uitsluitend voor de sociale zekerheid gebruikt. De vertaling "sociale zekerheidsnummer" is in die zin misschien misleidend.

Het nummer wordt door de belastingdiensten en particuliere lichamen gebruikt om financiële databanken aan te leggen. Bij raadpleging van zo'n databank kan dus worden gecontroleerd of een gegeven persoon onbetaalde schulden heeft. Als een persoon die een "personnummer" heeft zich wenst te abonneren op de diensten van Telia, dan raadpleegt het bedrijf een databank om te controleren of de aanvrager onbetaalde schulden heeft. In deze databank is uiteraard slechts financiële informatie over een persoon beschikbaar, indien die persoon door de verschillende administratieve of particuliere lichamen in Zweden is gevolgd.

De aanpak van Telia die erin bestaat het sociale zekerheidsnummer, een waarborgsom of aankoopbewijs van een huis of een appartement te vragen, is onafhankelijk van de nationaliteit van de persoon. Een buitenlander die in Zweden woont en werkt, heeft een "personnummer". Ook aan een niet in Zweden woonachtige Zweedse onderdaan kan gevraagd worden een waarborgsom te deponeren, indien hij voor korte tijd als student naar Zweden komt. Hoewel deze persoon een "personnummer" heeft, is er in de databanken geen financiële informatie over hem beschikbaar omdat hij geen verblijf houdt in Zweden.

Zoals iedere telecommunicatie-exploitant heeft Telia, alvorens een nieuwe abonnee te aanvaarden, de relevante gegevens over de persoon nodig, alsook een middel om hem op te sporen indien hij zijn rekeningen niet betaalt. Veel telecommunicatie-exploitanten in de EU dekken dit risico door een kopie van de identiteitskaart van de abonnee te vragen. Deze methode wordt vooral toegepast door verkooppunten van exploitanten die de voorkeur geven aan de verkoop van abonnementen in de fysieke aanwezigheid van de abonnee. Dat is niet het geval bij Telia. Enerzijds verkoopt het bedrijf zijn abonnementen vaak per telefoon. Anderzijds wenst het zich, zoals zijn goed recht is, op het moment dat het contract wordt gesloten, ervan te vergewissen of de klant solvent is. Daarom vraagt Telia geen kopie van de identiteitskaart. Om zich van de solventie van de klant te vergewissen vraagt

¹⁰⁷

Besluit 94/262 van 9 maart 1994 van het Europees Parlement inzake het Statuut van de Europese Ombudsman en de algemene voorwaarden voor de uitoefening van zijn ambt, PB L 113/1994, blz. 15.

het bedrijf de klanten die een “personnummer” hebben dat nummer te geven. Als het geen toegang krijgt tot door een derde gevalideerde financiële gegevens over de klant of geen eigendomsbewijs overgelegd krijgt, vraagt het een waarborgsom. Telia laat zijn klanten tussen twee facturen, d.w.z. gedurende drie maanden, immers onbeperkt gebruik maken van de telefoonlijn. De relevante opties dekken ook het risico dat een factuur onbetaald blijft.

De telecommunicatie-exploitanten passen in Europa zeer uiteenlopende voorwaarden toe voor het toekennen van een lijn, voor facturering en voor de periode waarin de lijn bij wanbetaling van de klant wordt behouden en mag worden gebruikt. Ook bij andere exploitanten, zoals British Telecom of France Telecom, moet in bepaalde gevallen, zoals bij Telia, een waarborgsom worden gedeponerd.

Volgens het systeem dat Telia toepast, is volledig en onbeperkt gebruik van een telefoonlijn mogelijk gedurende een periode van vijf maanden tussen de datum waarop de laatste factuur is betaald en de datum waarop de lijn wegens niet-betaling daadwerkelijk wordt afgesloten. Andere exploitanten beperken deze periode tot drie maanden en sommige van hen blokkeren het gebruik van de lijn voor externe oproepen korte tijd nadat zij erachter zijn gekomen dat de klant een factuur niet heeft betaald.

Telia heeft zijn waarborgsommen verlaagd van 5000 SEK (ten tijde dat klager zich tot de Commissie had gewend) tot 3000 SEK of 333 EUR. Dit lijkt een passend bedrag voor het nagestreefde doel (333 EUR als waarborgsom voor vijf maanden vrij gebruik van de telefoonlijn).

De belangrijkste reden waarom het “personnummer” (of een waarborgsom of eigendomsbewijs van een woning) werd geëist, was niet het risico vermijden dat het bedrijf zijn vorderingen wellicht in andere lidstaten zou moeten instellen.

Aangezien er geen sprake was van discriminatie of een ongerechtvaardigde praktijk, vond de Commissie dat er niet voldoende redenen waren om de opening van een procedure wegens inbreuk op artikel 82 van het EG-Verdrag te rechtvaardigen.

Opmerkingen klager

In zijn opmerkingen handhaafde klager zijn klacht. Hij beweerde dat de aanpak van Telia resulteerde in indirecte discriminatie van niet-Zweedse onderdanen, aangezien dezen pas na een jaar een “personnummer” konden krijgen. Volgens klager stond in de algemene handelsvoorwaarden van Telia dat een waarborgsom werd geëist als er een reden was om aan te nemen dat de klant zijn facturen niet zou betalen. Klager stelde dat Telia door te veronderstellen dat dit het geval was als er geen “personnummer” beschikbaar was, in feite onderdanen van andere lidstaten benadeelde.

Volgens klager is er een wezenlijk verschil tussen een “personnummer” vragen en een waarborgsom vragen. In het eerste geval was het bewijs van solventie voldoende, in het tweede geval moest de klant Telia financiële middelen geven waarover hij geen rente kreeg.

Klager voegde daaraan toe dat de vergelijking met British Telecom en France Telecom niet overtuigend was, aangezien bij deze bedrijven de voorwaarden in verband met een waarborgsom voor alle gevallen zonder onderscheid gelden. Er zijn andere telecommunicatie-exploitanten die helemaal geen waarborgsom vragen (zoals Deutsche Telekom) of die alleen een waarborgsom vragen indien er problemen zijn gerezen (zoals Telekom Austria).

ONTWERPAANBEVELING

Op basis van de hem verstrekte gegevens kwam de Ombudsman tot de conclusie dat een minnelijke schikking niet mogelijk was. De Ombudsman richtte overeenkomstig artikel 3, lid 6, van het Statuut van de Ombudsman dan ook de volgende ontwerpaanbeveling tot de Commissie:

De Europese Commissie moet de klacht die bij haar door klager is ingediend opnieuw in overweging nemen.

Omstandig advies Commissie

In haar omstandig advies maakte de Commissie de volgende opmerkingen.

Over de grond van de klacht die klager bij de Commissie had ingediend, bleven klager, de Ombudsman en de Commissie het oneens. De hoofdpersoon in de zaak, met name Telia, was niet in de briefwisseling betrokken geweest. Er moest nog worden uitgemaakt of de aanpak van Telia misbruik van een machtspositie in de zin van artikel 86 van het EG-Verdrag was. De Commissie had daarom formeel besloten die kwestie op grond van artikel 82 van het EG-Verdrag te onderzoeken. Hierdoor zouden de betrokken partijen (klager en Telia) hun mening over alle elementen van de zaak kunnen geven. Aan het eind van dit onderzoek zou de Commissie in staat zijn alle elementen van de zaak opnieuw in overweging te nemen alvorens een definitief besluit over de grond van de zaak te nemen. Deze nieuwe aanpak mocht niet worden gezien als een aanvaarding door de Commissie van de opmerkingen van de Ombudsman over de grond van de zaak.

Om geen tijd te verliezen zou de klacht van klager overeenkomstig artikel 82 van het EG-Verdrag een van de eerstkomende dagen worden doorgezonden aan Telia.

De Commissie was van oordeel dat deze nieuwe aanpak het best mogelijke antwoord was op de aanbeveling van de Ombudsman om de klacht die door klager bij haar was ingediend opnieuw in overweging te nemen.

Opmerkingen klager

Op 1 juli 2003 deelde klager de diensten van de Ombudsman telefonisch mee dat hij tevreden was over de afloop van de zaak.

BESLUIT

1 Gebrek aan informatie over bij de Commissie ingediende klacht

1.1 Klager was een Duitse onderdaan die in Zweden studeerde. Om een telefoonabonnement bij Telia, een Zweeds telecommunicatiebedrijf, te krijgen moest hij een waarborgsom van 5000 SEK deponeren. Zo'n waarborgsom bleek van alle buitenlanders die geen Zweeds sociale zekerheidsnummer hadden te worden gevraagd. Volgens klager was dit een geval van discriminatie dat strijdig was met artikel 12 van het EG-Verdrag, aangezien Zweedse onderdanen niet een dergelijke waarborgsom moesten deponeren. Op 25 november 1998 diende klager dan ook een formele klacht bij de Commissie in. In de klacht die hij in juni 2002 bij de Ombudsman indiende, beweerde klager dat de Commissie hem ondanks verschillende herinneringsbrieven niet op de hoogte had gebracht van de stand van de procedure noch had laten weten of zij voornemens was een inbreukprocedure tegen Zweden in te leiden.

1.2 In haar standpunt legde de Commissie uit hoe zij de klacht had behandeld en betreurde zij de "zekere vertraging" waarmee klager van een en ander op de hoogte was gebracht. Volgens de Commissie was klager uiteindelijk bij een brief d.d. 8 augustus 2002 geïnformeerd.

1.3 Het getuigt van goede administratieve praktijk dat klagers op de hoogte worden gehouden van de stand en het resultaat van klachten die zij bij de Commissie indienen. In het onderhavige geval had de Commissie negen maanden tijd en een herinneringsbrief van klager nodig om laatstgenoemde er in september 1999 van op de hoogte te brengen dat zijn klacht formeel geregistreerd was. Op geen van de drie herinneringsbrieven die vervolgens door klager aan de Commissie werden gestuurd blijkt een antwoord te zijn gekomen. Het was pas in augustus 2002 dat de Commissie, na te hebben vernomen dat klager zich tot de Ombudsman had gewend, klager uiteindelijk over het resultaat van zijn klacht informeerde. In deze omstandigheden vindt de Ombudsman dat de aanpak van de Commissie in dezen een duidelijk geval van wanbeheer is. Maar aangezien klager de Ombudsman heeft meegedeeld dat hij de excuses van de Commissie aanvaardt, ziet de Ombudsman geen reden om zijn onderzoek met betrekking tot dit aspect van de klacht voort te zetten.

2 Niet-behandeling van bij de Commissie ingediende klacht

2.1 In haar brief aan klager en haar bij de Ombudsman ingediend standpunt wees de Commissie erop dat zij in de loop van haar onderzoek naar een mogelijke inbreuk op artikel 82 van het EG-Verdrag aan Telia had gevraagd zijn opmerkingen over de kwestie kenbaar te maken. Telia had uitgelegd dat de waarborgsom die het vroeg een zekerheidstelling was voor schulden van abonnees die Telia bij verhuizing niet meer op het spoor zou kunnen komen omdat zij geen Zweeds sociale zekerheidsnummer hebben. De Commissie vond dat deze uitleg de verschillende behandeling van houders van een Zweeds sociale zekerheidsnummer en personen die niet een dergelijk nummer hebben rechtvaardigde en had derhalve besloten geen verder onderzoek te verrichten.

2.2 In zijn opmerkingen uitte klager kritiek op dit besluit. Klager vond dat er sprake was van een inbreuk op artikel 82 van het EG-Verdrag, omdat Telia Zweedse onderdanen en andere EU-onderdanen niet gelijk behandelde. Hij stelde voorts dat het door Telia nagestreefde doel om zich te beschermen tegen het risico dat het zijn schuldenaren niet meer op het spoor zou kunnen komen, deze discriminatie niet kon rechtvaardigen.

2.3 De Ombudsman vond dat klager aldus een nieuwe bewering had gedaan. Gezien het nauwe verband tussen de oorspronkelijke klacht en de aanvullende bewering, was hij echter van mening dat laatstgenoemde in het kader van het lopende onderzoek moest worden behandeld. De Commissie kreeg de gelegenheid om in haar standpunt over het voorstel voor een minnelijke schikking van de Ombudsman opmerkingen over deze aanvullende bewering te maken.

2.4 De Ombudsman stelt vast dat de Commissie met betrekking tot klachten betreffende beweerde inbreuken op het mededingingsrecht van de EU over discretionaire bevoegdheid beschikt. De Commissie kan derhalve besluiten een zaak te sluiten indien zij tot de conclusie komt dat er geen sprake is van een dergelijke inbreuk of wanneer zij denkt dat de voortzetting van het onderzoek geen Gemeenschapsbelang heeft omdat nationale gerechtshoven of autoriteiten beter geplaatst zijn om de zaak te behandelen. De Ombudsman stelt vast dat de Commissie in het onderhavige geval de zaak sloot omdat zij van oordeel was dat er wegens het ontbreken van discriminatie of van een ongerechtvaardigde praktijk onvoldoende gronden waren om de opening van een procedure wegens inbreuk op artikel 82 van het EG-Verdrag te rechtvaardigen. Het is derhalve deze redenering die hier moet worden onderzocht.

2.5 Bij de behandeling van kandidaat-abonnees maakt Telia een onderscheid tussen personen die een Zweeds sociale zekerheidsnummer (“personnummer”) hebben en personen die dat niet hebben en evenmin een huis of appartement in Zweden bezitten. Klager heeft gelijk als hij aangeeft dat dit onderscheid belangrijke gevolgen heeft: terwijl in het eerste geval de opgave van het “personnummer” voldoende is, moet de klant Telia in het tweede geval financiële middelen verschaffen. In tegenstelling tot wat de Commissie beweert, resulteert dit onderscheid in indirecte discriminatie op grond van nationaliteit. De Commissie zegt zelf dat een “personnummer” aan iedere Zweedse burger en aan iedere buitenlander die meer dan een jaar in Zweden verblijft wordt gegeven. Dit betekent dat onderdanen van andere EU-lidstaten die niet voor langer dan een jaar in Zweden verblijven (zoals studenten) geen “personnummer” krijgen. Door het voordeel van geen waarborgsom te hoeven deponeren te beperken tot personen die een “personnummer” hebben, benadeelt Telia onvermijdelijk alle onderdanen van andere lidstaten die niet een dergelijk nummer hebben. Dat ook aan niet in Zweden woonachtige Zweedse onderdanen kan worden gevraagd een waarborgsom te deponeren als zij voor korte tijd als student naar Zweden komen, zou (indien dat inderdaad zo zou blijken te zijn) niets afdoen aan deze conclusie. Om als discriminatie op grond van nationaliteit te gelden, hoeft de betrokken maatregel immers niet aan alle onderdanen van de betrokken lidstaat ten goede te komen.¹⁰⁸

2.6 De Ombudsman vindt dat geen van de door de Commissie naar voren geschoven argumenten als een voldoende rechtvaardiging voor deze verschillende behandeling kan worden beschouwd.

¹⁰⁸ Zie zaak C-281/98 *Angonese*, Jurispr. 2000, blz. I-4139, punt 41, en zaak C-274/96 *Bickel en Franz*, Jurispr. 1998, blz. I-7637, punt 25. Zie ook zaak C-43/95 *Data Delecta tegen MSL*, Jurispr. 1996, blz. I-4661 en zaak C-323/95 *Hayes tegen Kronberger*, Jurispr. 1997, blz. I-1711.

Ten eerste, de uitleg van de Commissie over de reden waarom Telia toekomstige klanten niet gewoon een kopie van hun identiteitskaart vraagt, is niet overtuigend. Indien de vermeende voorkeur van Telia voor de telefonische verkoop van abonnementen het onmogelijk maakt een dergelijke kopie te verstrekken, dan rijst de vraag waarom een aankoopbewijs van een huis of appartement in Zweden wel wordt aanvaard. Ten tweede, de individuele commerciële aanpak van Telia (met langere periodes tussen twee opeenvolgende facturen dan andere bedrijven) kan uiteraard de benadeling van onderdanen van andere lidstaten niet rechtvaardigen. Ten derde, de verlaging van de waarborgsom van 5000 SEK tot 3000 SEK vermindert het nadeel dat onderdanen van andere lidstaten ondervinden, maar maakt er geen einde aan. Ten vierde heeft Telia natuurlijk het recht zich te beschermen tegen het risico dat klanten hun facturen niet betalen. Maar dit kan geen rechtvaardiging vormen voor een systeem dat in de benadeling van onderdanen van andere lidstaten resulteert. De Ombudsman is van oordeel dat er mogelijkheden genoeg zijn om dat rechtmatige doel na te streven zonder dat men een beroep op discriminerende maatregelen hoeft te doen. In dit verband is het niet onbelangrijk vast te stellen dat de Commissie geen andere vergelijkbare telecommunicatie-exploitant in de EU heeft kunnen vinden die een soortgelijk systeem toepast. Zoals klager correct opmerkt, blijkt dat er noch in de door de Commissie genoemde voorwaarden van British Telecom noch in die van France Telecom direct of indirect een verband wordt gelegd met de nationaliteit van de klant.

3 Conclusie

3.1 Op basis van zijn onderzoek deed de Ombudsman een ontwerpaanbeveling waarin hij voorstelde dat de Commissie de klacht die bij haar door klager was ingediend, opnieuw in overweging zou nemen. In haar omstandig advies deelde de Commissie de Ombudsman mee dat zij had besloten op grond van artikel 82 van het EG-Verdrag een formeel onderzoek in te stellen. Klager stelde de Ombudsman er vervolgens van in kennis dat hij tevreden was over de afloop van de zaak.

3.2 De Ombudsman is van oordeel dat de Commissie zijn ontwerpaanbeveling derhalve heeft aanvaard en dat de maatregelen die de Commissie heeft genomen of nog zal nemen bevredigend lijken.

3.3 De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

3.6 ZAKEN GESLOTEN NA EEN SPECIAAL VERSLAG

3.6.1 Europees Parlement

EUROPEES PARLEMENT AANVAARDT DE NAMEN VAN GESLAAGDE KANDIDATEN VAN VERGELIJKENDE ONDERZOEKEN VOOR PERSONEELSWERVING TE PUBLICEREN

Besluit inzake klacht 341/2001/(BB)IJH tegen het Europees Parlement

De klacht betrof de weigering van het Europees Parlement om klager, die had deelgenomen aan een algemeen vergelijkend onderzoek, de namen en cijfers van de geslaagde kandidaten van het vergelijkend onderzoek mee te delen.

De Ombudsman richtte een ontwerp-aanbeveling tot het Europees Parlement waarin hij stelde dat het Parlement bij toekomstige vergelijkende onderzoeken de kandidaten in de aankondiging van het vergelijkend onderzoek moest meedelen dat de namen van de geslaagde kandidaten openbaar zouden worden gemaakt.

In zijn omstandig advies zei het Parlement niet duidelijk of het de ontwerp-aanbeveling aanvaardde en evenmin dat het bij zijn toekomstige acties de kandidaten fair zou behandelen en zich consequent zou houden aan zijn belofte om te zorgen voor openheid in de aanwervingsprocedures. De Ombudsman vond het derhalve zijn plicht een speciaal verslag over de zaak op te stellen.

Bij brief van 25 februari 2003 stelde de Voorzitter van het Europees Parlement de Ombudsman ervan in kennis dat het Parlement de aanbeveling van de Ombudsman om de lijsten van geslaagde kandidaten bij vergelijkende onderzoeken te publiceren en de kandidaten hiervan in alle aankondigingen van vergelijkende onderzoeken op de hoogte te brengen, had aanvaard.

In het licht van het bovenstaande sloot de Ombudsman de zaak.

De volledige tekst van het speciaal verslag is beschikbaar op het volgende adres: <http://www.euro-ombudsman.eu.int/special/pdf/nl/010341.pdf>

3.6.2 Raad van de Europese Unie

TOEGANG TOT DOCUMENTEN VAN DE RAAD, MET INBEGRIJ VAN ADVIEZEN VAN DE JURIDISCHE DIENST

Samenvatting van besluit inzake klacht 1015/2002/(PB)IJH en opmerking inzake klacht 1542/2000/(PB)(SM)IJH tegen de Raad van de Europese Unie

Klacht 1015/2002/(PB)IJH

KLACHT

In mei 2002 diende een Deens lid van het Europees Parlement een klacht tegen de Raad in betreffende een verzoek om toegang tot documenten dat op 3 december 2001 op grond van Verordening 1049/2001¹⁰⁹ was gedaan. Klager had de Raad om zeven soorten documenten gevraagd, waarvan de volgende drie aanleiding gaven tot de indiening van de klacht bij de Ombudsman:

- 1 een volledige lijst van alle comités en groepen in de Europese instellingen waaraan vertegenwoordigers van de Raad en/of de lidstaten deelnemen, met inbegrip van een ledenlijst;
- 2 lijsten van degenen die in 2000 van de Raad of de lidstaten reiskosten- en/of dagvergoedingen ontvingen voor het bijwonen van vergaderingen bij de Europese instellingen;
- 3 een volledige lijst van alle zittingen van de Raad van Ministers en vergaderingen van groepen van de Raad over transparantie in de Raad, samen met de werkdocumenten en verslagen uit de periode waarin het ontwerp van Verordening 1049/2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten werd besproken.

¹⁰⁹

Verordening (EG) 1049/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie, PB L 145/2001, blz. 43.

Op 17 januari 2002 antwoordde de Raad op het verzoek van klager. Om te beginnen verklaarde hij dat Verordening 1049/2001 alleen van toepassing is op bestaande documenten.

Wat de eerste soort documenten betreft, deelde de Raad klager mee dat in de perscommuniqués die onmiddellijk na iedere vergadering worden gepubliceerd een lijst is opgenomen van de leden die de zitting van de Raad hebben bijgewoond. De Raad voegde in de bijlage ook een document toe, getiteld "Extract from the Interinstitutional Directory - Who's who in the European Union". Dit document omvat informatie over de Raad zelf, alsmede de recentste lijst van comités en groepen die bij de voorbereidende werkzaamheden van de Raad betrokken zijn.

Met betrekking tot de tweede soort documenten deelde de Raad klager mee dat dergelijke lijsten niet worden bijgehouden, dat de Raad geen dagvergoedingen aan delegaties betaalt en dat hij reiskosten enkel op basis van de werkelijk gemaakte kosten en na overlegging van bewijsstukken vergoedt.

Met betrekking tot de derde soort documenten stuurde de Raad het volgende:

- een lijst van de Raadszittingen en de vergaderingen van zijn voorbereidende organen (in dit geval COREPER II en de Groep voorlichting) die werden gehouden sinds 28 januari 2000, d.i. de datum waarop de Commissie haar voorstel voor een verordening inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie indiende;
- alle werkdocumenten en verslagen betreffende de vergaderingen van de Groep voorlichting, COREPER II en de Raad die ten tijde van de onderhandelingen over Verordening 1049/2001 werden opgesteld, met uitzondering van de volgende adviezen van de Juridische Dienst van de Raad:
 - document 7594/00 betreffende werking, vorm en toepassingsgebied van het besluit;
 - document 7184/01 betreffende de behandeling van gevoelige documenten;
 - document 8002/01, dat juridische redactionele opmerkingen omvatte.

Als reden voor de weigering van toegang tot deze juridische adviezen voerde de Raad aan dat de vrijgave ervan de bescherming van interne juridische adviezen aan de Raad, waarin artikel 4, lid 2, van Verordening 1049/2001 voorziet, zou ondermijnen en dat de Raad, aangezien er geen specifieke redenen waren om aan te nemen dat een hoger openbaar belang openbaarmaking gebod, tot de conclusie was gekomen dat het belang van de bescherming van het interne juridische advies, rekening houdend met alle gegevens, zwaarder woog dan het openbaar belang van openbaarmaking.

De Raad voegde daaraan toe dat de uitzondering geldt voor de hele inhoud, behalve het documentnummer en het onderwerp van deze juridische adviezen. De Raad kon bijgevolg geen gedeeltelijke toegang op grond van artikel 4, lid 6, van Verordening 1049/2001 verlenen.

Op 7 februari 2002 diende klager een confirmatief verzoek in. Met betrekking tot de lijsten van comités en groepen verklaarde hij dat de informatie die de Raad hem had doen toekomen onvolledig en niet zodanig gestructureerd was dat identificatie van alle comités of groepen en de leden daarvan mogelijk was. Klager herhaalde ook zijn verzoek om lijsten van degenen die in 2000 reiskosten- en/of dagvergoedingen van de Raad of de lidstaten hadden gekregen om vergaderingen in de Europese instellingen bij te wonen. Met betrekking tot de drie juridische adviezen vroeg klager om welke specifieke redenen de toegang was geweigerd.

De Raad antwoordde op 8 april 2002. Hij herhaalde dat de lijsten van comités en groepen waarom klager had gevraagd, niet bestonden. Doordat de samenstelling van comités en groepen vaak verandert, zou het bijzonder moeilijk, zo niet onmogelijk zijn om dergelijke lijsten aan te leggen.

Er bestonden evenmin lijsten van ontvangers van vergoedingen. De Raad beklemtoonde dat de regels van gezond financieel beheer in acht worden genomen en dat de betaling van vergoedingen onderworpen is aan controle door de Rekenkamer.

Wat de drie juridische adviezen betreft, herhaalde de Raad dat adviezen van de Juridische Dienst van de Raad op grond van artikel 4, lid 2, van Verordening 1049/2001 niet openbaar mogen worden

gemaakt tenzij de instelling, rekening houdend met alle omstandigheden, ervan overtuigd is dat een hoger openbaar belang openbaarmaking gebiedt. De Raad verklaarde dat een hoger openbaar belang niet is aangetoond door het feit dat de juridische adviezen, zoals in dit geval, verband houden met de voorbereiding van wetgeving. De Raad staaftde zijn mening door te verwijzen naar rechtspraak in het kader van de vroegere regels inzake toegang van het publiek tot documenten.

Op basis van het bovenstaande richtte klager zich met de volgende beweringen tot de Ombudsman:

1. het getuigt niet van behoorlijk bestuur dat de Raad geen lijst heeft opgesteld van alle comités en groepen in de Europese instellingen waaraan vertegenwoordigers van de Raad en de lidstaten deelnemen. Die lijst zou de namen van de leden van deze comités en groepen moeten omvatten;
2. het getuigt niet van behoorlijk bestuur dat de Raad geen lijst heeft opgesteld of opgegeven van alle personen die in 2000 reiskosten- en/of dagvergoedingen van de Raad of de lidstaten voor vergaderingen in de Europese instellingen hebben ontvangen;
3. de Raad heeft ten onrechte geweigerd toegang te verlenen tot de juridische adviezen waarom klager had verzocht. De Raad heeft de voorschriften inzake de toegang van het publiek tot documenten met name overtreden door de toegang tot juridische adviezen als een algemene regel te weigeren, terwijl volgens die voorschriften een individuele beoordeling van elk verzoek afzonderlijk moet plaatsvinden.

ONDERZOEK

Standpunt Raad

In zijn standpunt maakte de Raad, samengevat, de volgende opmerkingen.

Lijst van comités en groepen

Verordening 1049/2001 betreft enkel bestaande documenten. Als de betrokken instelling verklaart dat een document niet bestaat, is er een vermoeden dat die verklaring juist is.¹¹⁰ Dit vermoeden kan worden weerlegd door middel van relevante en onderling overeenstemmende bewijzen, die in het onderhavige geval niet werden geleverd.

Klager voert geen argumenten aan om duidelijk te maken waarom de Raad volgens de beginselen van behoorlijk bestuur de gevraagde lijsten moet opstellen. En eigenlijk houdt de Raad wel een lijst van zijn eigen voorbereidende organen bij. Die lijst is algemeen beschikbaar op het Internet en werd klager toegestuurd. Voor de administratieve doeleinden van de Raad is het een adequaat en toereikend instrument, dat het publiek ook een volledig overzicht biedt van alle comités en groepen die bij de voorbereiding van de werkzaamheden van de Raad betrokken zijn. Samen met het openbaar documentenregister stelt deze lijst de burgers in staat specifieke verzoeken om toegang tot aan deze comités en groepen voorgelegde documenten in te dienen. De Raad ziet niet in waarom hij lijsten zou moeten bijhouden van andere comités of groepen die niets te maken hebben met zijn werkzaamheden en waaraan vertegenwoordigers van de lidstaten deelnemen.

Wat de namen van delegaties in de voorbereidende organen van de Raad betreft, zei de Raad dat de samenstelling van groepen voortdurend wordt gewijzigd niet alleen van vergadering tot vergadering, maar zelfs tijdens één vergadering, omdat het de lidstaten vrijstaat de delegaties van hun keuze te sturen. Volledige en bijgewerkte lijsten van alle deelnemers bijhouden, zou een zware administratieve last met zich brengen. Voor de interne doeleinden van het Secretariaat-generaal zijn dergelijke lijsten niet nodig, en ook van de zijde van het publiek blijkt er weinig belangstelling voor deze informatie te bestaan.

¹¹⁰ Zaak T-311/00, *British American Tobacco tegen Commissie*, arrest van 25 juni 2002, punt 35, en zaak T-123/99, *JT's Corporation tegen Commissie*, Jurispr. 2000, blz II-3269, punt 58.

Lijsten van ontvangers van vergoedingen

De Raad herhaalde wat hij al eerder had verklaard. Volgens de Raad worden de financiële belangen van de Gemeenschap adequaat beschermd door de bestaande bepalingen en controleorganen. Daarom is het met het oog op behoorlijk bestuur niet nodig de door klager gevraagde lijsten bij te houden.

Toegang tot juridische adviezen

De Raad bevestigde het standpunt dat hij in antwoord op het confirmatief verzoek van klager had ingenomen. Dit doet geen afbreuk aan een individueel onderzoek van ieder document om te bepalen of openbaarmaking een van de belangen zou kunnen ondermijnen die worden beschermd door de uitzonderingen waarin is voorzien, met name rekening houdend met de mogelijkheid om gedeeltelijk toegang te verlenen. Na zijn besluit opnieuw te hebben bekeken, besloot de Raad toegang te verlenen tot de punten 1 tot en met 10 van document 7184/01 en tot de inleiding en de punten 1 en 2 van document 7594/00.

Met betrekking tot de overige delen van de documenten bevestigde de Raad de weigering in zijn antwoord op het confirmatief verzoek van klager.

Het standpunt van de Raad werd doorgezonden aan klager met het verzoek er desgewenst opmerkingen over te maken. Er werden geen opmerkingen ontvangen.

Ontwerpaanbeveling

Bij besluit van 27 maart 2003 richtte de Ombudsman overeenkomstig artikel 3, lid 6, van het Statuut van de Europese Ombudsman een ontwerpaanbeveling tot de Raad inzake de derde bewering van klager, en wel op basis van het volgende:

1 Klager beweert dat de Raad ten onrechte weigerde toegang te verlenen tot adviezen van de Juridische Dienst van de Raad. Hij voert aan dat de Raad de toegang tot juridische adviezen verwierp als een algemene regel, terwijl volgens de voorschriften een individuele beoordeling van elk verzoek afzonderlijk is vereist.

2 De Raad voert aan dat adviezen van de Juridische Dienst van de Raad op grond van artikel 4, lid 2, van Verordening 1049/2001 niet openbaar mogen worden gemaakt tenzij de instelling, rekening houdend met alle omstandigheden, ervan overtuigd is dat een hoger openbaar belang openbaarmaking gebiedt. In antwoord op het verzoek en het confirmatief verzoek van klager stelde de Raad zich op het standpunt dat de uitzondering van toepassing was op de hele inhoud van de drie juridische adviezen in kwestie: documenten 7594/00, 7184/01 en 8002/01. In zijn standpunt inzake de onderhavige klacht verklaart de Raad dat zijn algemene standpunt geen afbreuk doet aan een individueel onderzoek van ieder document en dat hij, na zijn besluit opnieuw te hebben bekeken, heeft besloten gedeeltelijk toegang te verlenen tot de documenten 7594/00 en 7184/01.

3 De Ombudsman merkt op dat de weigering van toegang tot document 7594/00 nog het voorwerp is van een andere klacht die bij de Ombudsman tegen de Raad is ingediend, namelijk klacht 1542/2000/(PB)(SM)IJH. In laatstgenoemd geval deed de Ombudsman een ontwerpaanbeveling aan de Raad en diende hij aansluitend, op 12 december 2002, een speciaal verslag bij het Europees Parlement in. Het Europees Parlement heeft nog geen standpunt ten aanzien van het speciaal verslag ingenomen. In die omstandigheden acht de Ombudsman verder onderzoek in het kader van de onderhavige klacht niet gerechtvaardigd. De Ombudsman zal het Europees Parlement er evenwel van op de hoogte brengen dat de Raad ermee heeft ingestemd klager in dit geval gedeeltelijk toegang te geven tot document 7594/00.

4 Met betrekking tot de andere twee documenten brengt de Ombudsman in herinnering dat de bovengenoemde ontwerpaanbeveling en het speciaal verslag gebaseerd zijn op het idee dat er een onderscheid moet worden gemaakt tussen verschillende vormen van juridisch adviezen. Adviezen die worden gegeven in het kader van mogelijke toekomstige gerechtelijke procedures zijn vergelijkbaar met mededelingen tussen een advocaat en zijn cliënt en zijn daarom normalerwijze

vrijgesteld van openbaarmaking op grond van artikel 4, lid 2, van Verordening 1049/2001. Adviezen over ontwerpwetgeving daarentegen moeten, als het wetgevingsproces is afgesloten, normalerwijze beschikbaar komen voor het publiek. Vrijstelling kan alleen indien de instelling overeenkomstig artikel 4, lid 3, van Verordening 1049/2001 kan aantonen dat openbaarmaking haar besluitvormingsproces ernstig zou ondermijnen en dat er geen hoger openbaar belang is dat openbaarmaking gebiedt.

5 Indien dit onderscheid in het onderhavige geval wordt gemaakt, blijkt dat de documenten 7184/01 en 8002/01 adviezen over ontwerpwetgeving zijn en dat het wetgevingsproces is afgesloten. De Ombudsman doet derhalve dezelfde ontwerpaanbeveling als in zaak 1542/2000/(PB)(SM)IJH, namelijk dat de Raad het verzoek van klager opnieuw in overweging moet nemen en toegang moet verlenen tot de documenten 7184/01 en 8002/01, tenzij één of meer van de uitzonderingen, met uitsluiting van artikel 4, lid 2, tweede streepje, van Verordening 1049/2001 van toepassing is/zijn.

Omstandig advies Raad

In zijn omstandig advies deelde de Raad de Ombudsman mee dat de vraag of en onder welke voorwaarden adviezen van de Juridische Dienst van de Raad met betrekking tot ontwerpwetgeving onder de uitzonderingen van Verordening 1049/2001 vallen, momenteel het voorwerp is van een gerechtelijke procedure bij het Gerecht van eerste aanleg (zaak T-84/03, Maurizio Turco tegen Raad). De Raad onthield zich derhalve van commentaar op de inhoud van de ontwerpaanbeveling.

Het omstandig advies van de Raad werd aan klager doorgezonden met het verzoek er desgewenst opmerkingen over te maken. Er werden geen opmerkingen ontvangen.

BESLUIT

1 Lijst van comités en groepen

1.1 Klager beweert dat het niet van behoorlijk bestuur getuigt dat de Raad geen lijst heeft opgesteld van alle comités en groepen in de Europese instellingen waaraan vertegenwoordigers van de Raad en de lidstaten deelnemen. Die lijst zou de namen van de leden van deze comités en groepen moeten omvatten.

1.2 Volgens de Raad is er geen behoefte aan het bijhouden van lijsten van comités of groepen die niets te maken hebben met zijn werkzaamheden. De Raad houdt een lijst bij van zijn eigen voorbereidende organen, die toereikend is voor de administratieve doeleinden van de Raad. Deze lijst biedt het publiek een volledig overzicht van alle comités en groepen die bij de voorbereiding van de werkzaamheden van de Raad betrokken zijn. Samen met het openbaar documentenregister stelt deze lijst de burgers in staat specifieke verzoeken om toegang tot documenten in te dienen. Wat de opname van de namen van delegaties betreft, zei de Raad dat het bijhouden van volledige en bijgewerkte lijsten een zware administratieve last met zich zou brengen, aangezien de samenstelling van groepen vaak wordt gewijzigd. Voor de interne doeleinden van het Secretariaat-generaal zijn dergelijke lijsten niet nodig, en ook van de zijde van het publiek blijkt er weinig belangstelling voor deze informatie te bestaan.

1.3 De Ombudsman herinnert aan het algemene beginsel van behoorlijk bestuur dat aan burgers de informatie moet worden verstrekt waarom zij vragen.¹¹¹ De Ombudsman stelt vast dat de Raad een deel van de door klager gevraagde informatie verstrekt in de vorm van een algemeen beschikbare lijst van zijn eigen voorbereidende organen. De uitleg van de Raad over de reden waarom hij de andere door klager gezochte lijsten niet bijhoudt, lijkt de Ombudsman redelijk. De Ombudsman stelt met betrekking tot dit aspect van de klacht derhalve geen wanbeheer vast.

¹¹¹ Zie artikel 22 van de Europese Code van goed administratief gedrag, beschikbaar op de website van de Ombudsman: <http://www.euro-ombudsman.eu.int>.

2 Lijsten van ontvangers van vergoedingen

2.1 Klager beweert dat het strijdig is met het beginsel van behoorlijk bestuur dat de Raad geen lijst heeft opgesteld of opgegeven van alle personen die in 2000 reiskosten- en/of dagvergoedingen van de Raad of de lidstaten voor vergaderingen in de Europese instellingen hebben ontvangen.

2.2 Volgens de Raad betaalt de Raad geen dagvergoedingen aan delegaties en bestaan er geen lijsten van ontvangers van vergoedingen. De Raad voert aan dat de financiële belangen van de Gemeenschap adequaat worden beschermd door de reeds bestaande bepalingen en controleorganen en dat het derhalve met het oog op behoorlijk bestuur niet nodig is de door klager gevraagde lijsten bij te houden.

2.3 De Ombudsman stelt vast dat de klacht betrekking heeft op reiskosten- en dagvergoedingen die hetzij door de Raad, hetzij door de lidstaten zijn betaald. Wat de door de lidstaten betaalde reiskosten- en dagvergoedingen betreft, is er bij weten van de Ombudsman geen voorschrift of beginsel dat de Raad zou verplichten lijsten van de ontvangers van dergelijke vergoedingen bij te houden.

2.4 Met betrekking tot de door de Raad betaalde reiskostenvergoedingen stelt de Ombudsman vast dat de Raad ontkent dat er een lijst van ontvangers bestaat. De Ombudsman ziet in dat de opstelling van een dergelijke lijst en de algemene beschikbaarheid daarvan meer controleerbaarheid zouden bevorderen omdat de burgers in staat zouden worden gesteld een waarachtige en doeltreffende controle uit te oefenen op de uitoefening van de aan de communautaire instellingen verleende bevoegdheden, en derhalve meer vertrouwen in het bestuur zouden krijgen. Bij weten van de Ombudsman is er echter geen enkel voor de Raad bindend voorschrift of beginsel op grond waarvan hij zou kunnen besluiten dat het niet bijhouden van een dergelijke lijst een geval van wanbeheer is. De Ombudsman is bijgevolg van mening dat er met betrekking tot dit aspect van de klacht geen sprake is van wanbeheer.

3 Toegang tot juridische adviezen

3.1 Klager beweert dat de Raad zijn verzoek om toegang tot de adviezen van de Juridische Dienst van de Raad ten onrechte heeft geweigerd.

3.2 Om de hierboven genoemde redenen stelde de Ombudsman in een ontwerpaanbeveling dat de Raad het verzoek van klager opnieuw in overweging moest nemen en toegang moest verlenen tot de documenten 7184/01 en 8002/01, tenzij één of meer van de uitzonderingen, met uitsluiting van artikel 4, lid 2, tweede streepje, van Verordening 1049/2001 van toepassing is/zijn.

3.3 De Raad onthield zich van commentaar op de inhoud van de ontwerpaanbeveling van de Ombudsman, omdat dezelfde kwestie van interpretatie van Verordening 1049/2001 in behandeling was in een zaak die hangende was voor het Gerecht van eerste aanleg (zaak T-84/03, Maurizio Turco tegen Raad). De Ombudsman moet derhalve overwegen of hij een speciaal verslag aan het Europees Parlement zal opstellen.

De Ombudsman brengt in herinnering dat hij het Europees Parlement reeds op de hoogte heeft gebracht van zijn standpunten ter zake door middel van het speciaal verslag dat hij op 12 december 2002 in zaak 1542/2000/(PB)(SM)IJH bij het Parlement heeft ingediend. Bovendien heeft de Ombudsman vernomen dat de Commissie verzoekschriften van het Europees Parlement in het licht van de gerechtelijke procedure in zaak T-84/03 heeft besloten geen verslag over dat speciaal verslag op te stellen.

Tegen deze achtergrond acht de Ombudsman het niet passend nog een speciaal verslag op te stellen en vindt hij verder onderzoek in het onderhavige geval bijgevolg niet gerechtvaardigd.

4 Conclusie

Op basis van het onderzoek van de Ombudsman naar deze klacht blijkt er met betrekking tot de eerste twee beweringen geen sprake te zijn van wanbeheer door de Raad en blijkt verder onderzoek

met betrekking tot de derde bewering niet gerechtvaardigd te zijn. De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

Opmerking: klacht 1542/2000/(PB)(SM)IJH

Zoals hierboven in de samenvatting gezegd, diende de Ombudsman op 12 december 2002 bij het Europees Parlement een speciaal verslag in naar aanleiding van klacht 1542/2000/(PB)(SM)IJH, die ook betrekking had op een weigering van de Raad om toegang te verlenen tot adviezen van de Juridische Dienst van de Raad.

Op 10 juni 2003 bracht de Europese Ombudsman de Commissie verzoekschriften van het Europees Parlement ervan op de hoogte dat voor het Gerecht van eerste aanleg een procedure (zaak T-84/03, Maurizio Turco tegen Raad) aanhangig was gemaakt die handelde over dezelfde juridische beginselkwestie als het speciaal verslag, namelijk de juiste interpretatie van Verordening 1049/2001 met betrekking tot adviezen van de Juridische Dienst over ontwerpwetgeving.

In het licht van deze informatie besloot de Commissie verzoekschriften geen verslag over het speciaal verslag van de Ombudsman op te stellen.

Overeenkomstig het Statuut van de Ombudsman is de indiening van een verslag bij het Europees Parlement de laatste stap in een onderzoek van de Ombudsman. De Ombudsman sloot derhalve de zaak.

3.7 ONDERZOEKEN OP EIGEN INITIATIEF VAN DE OMBUDSMAN

RECHTSMIDDELEN IN HET KADER VAN AANBESTEDINGSPROCEDURES

Besluit inzake onderzoek op eigen initiatief OI/2/2002/IJH betreffende de Europese Commissie

REDENEN VOOR HET ONDERZOEK

Bij de behandeling van een klacht die was ingediend door een niet-geselecteerde inschrijver in het kader van een door de Commissie georganiseerde aanbestedingsprocedure¹¹² vroeg de Ombudsman zich af of de rechtsmiddelen waarover dergelijke personen beschikken wel toereikend zijn.

Bij de opening van zijn initiatiefonderzoek merkte de Ombudsman op dat volgens het arrest van het Hof van Justitie in de zaak Alcatel:

... "de lidstaten ervoor moeten zorgen dat tegen het aan het sluiten van de overeenkomst voorafgaande besluit waarbij de aanbestedende dienst kiest, met welke inschrijver hij de overeenkomst wil sluiten, in elk geval een beroep kan worden ingesteld waarbij de gepasseerde inschrijver de nietigverklaring van dit besluit kan

¹¹² 1351/2001/(ME)MF, gesloten bij besluit van 17 februari 2003.

vorderen wanneer aan de desbetreffende voorwaarden is voldaan, los van de mogelijkheid om na het sluiten van de overeenkomst schadevergoeding te verkrijgen”.¹¹³

De Ombudsman merkte tevens op dat artikel 56 van het (later vervangen) Financieel Reglement het volgende bepaalde:

“Bij overeenkomsten waarvan het bedrag gelijk is of hoger ligt dan de in de richtlijnen van de Raad tot coördinatie van de procedures voor het plaatsen van overheidsopdrachten voor werken, leveringen en diensten genoemde drempels, dient elke Instelling dezelfde verplichtingen na te komen als die welke krachtens deze richtlijnen op de aanbestedende dienst van de lidstaten rusten.

In de in artikel 139 bedoelde uitvoeringsvoorschriften worden daartoe passende bepalingen opgenomen.”

In het licht van het bovenstaande vreesde de Ombudsman dat er sprake kon zijn van een geval van wanbeheer indien de Commissie inschrijvers in aanbestedingsprocedures geen toegang bood tot een beroepsprocedure zoals die waarin het Alcatel-arrest voorzag. De Ombudsman vroeg de Commissie derhalve hem te laten weten of er een beroepsprocedure bestond en of de Commissie, indien dat niet het geval was, bereid was spoedig een dergelijke procedure in te voeren.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

Het standpunt van de Commissie kwam, samengevat, op het volgende neer.

In het licht van het Alcatel-arrest erkent de Commissie dat de ordonnateurs alle inschrijvers of gegadigden vóór de ondertekening van het contract onverwijld op de hoogte moeten brengen van het gunningsbesluit dat werd genomen in het kader van de onder artikel 56 van het huidige Financieel Reglement en artikel 105 van het nieuwe Financieel Reglement vallende procedures voor het plaatsen van overheidsopdrachten en dat zij moeten voorzien in een redelijke termijn voordat het contract wordt ondertekend teneinde de inschrijvers en gegadigden de mogelijkheid te geven te vragen om welke redenen het gunningsbesluit werd genomen en in voorkomend geval bij de rechter beroep tegen dit besluit in te stellen.

De Commissie zal bijzondere aandacht besteden aan de praktische en organisatorische aspecten van deze procedure om te garanderen dat haar activiteiten met inachtneming van de geldende termijnen worden beheerd, rekening houdend met het grote aantal openbare aankopen die elk jaar door de Commissie worden verricht (verscheidene honderden) en de duur van de procedures voor het plaatsen van overheidsopdrachten. Gezien het bovenstaande is de Commissie voornemens praktische regelingen uit te werken om de hiervoor omschreven procedure vanaf het begin van 2003 te kunnen invoeren en deze bij de planning van de nieuwe procedures voor het plaatsen van overheidsopdrachten waarmee tegen die tijd zal zijn begonnen, in aanmerking te kunnen nemen.

Verzoek om nadere informatie van de Ombudsman

De Ombudsman was ingenomen met de positieve reactie van de Commissie op zijn initiatiefonderzoek en verzocht de Commissie hem meer duidelijkheid te verschaffen over de praktische regelingen en de procedure waarover zij het in haar standpunt had.

De Ombudsman vroeg de Commissie tevens of zij voornemens was een niet-gerechtelijke beroepsprocedure in te voeren waarvan de inschrijvers, als zij dat wensen, gebruik zouden kunnen maken in plaats van beroep bij de rechter in te stellen.

¹¹³

Zaak C-81/98, *Alcatel Austria tegen Bundesministerium für Wissenschaft und Verkehr*, Jurispr. 1999, blz. I- 7671, punt 43.

Antwoord Commissie

Na twee voorlopige antwoorden van 1 en 14 april 2003, stuurde de Commissie op 3 juli 2003 de volgende aanvullende opmerkingen.

De Commissie heeft een mededeling¹¹⁴ aangenomen waarbij zij een procedure invoert om alle inschrijvers of gegadigden in kennis te stellen van het gunningsbesluit dat is genomen in het kader van de onder artikel 105 van het nieuwe Financieel Reglement¹¹⁵ vallende procedure voor het plaatsen van overheidsopdrachten. Deze mededeling voorziet in een redelijke termijn voordat het contract wordt ondertekend om de inschrijvers en gegadigden de mogelijkheid te geven te vragen om welke redenen het gunningsbesluit werd genomen en in voorkomend geval beroep tegen een dergelijk besluit in te stellen. (De Commissie voegde in de bijlage een kopie van de mededeling bij haar standpunt).

De Commissie vindt het niet nodig een niet-gerechtigde beroepsprocedure voor inschrijvers in te voeren, en wel om de volgende redenen:

- de in de mededeling vastgestelde procedure zal alle inschrijvers de mogelijkheid bieden bij de rechter effectief beroep in te stellen tegen het gunningsbesluit van de aanbestedende dienst;
- gezien het lage aantal klachten dat momenteel bij het Hof wordt ingediend, blijkt het niet gerechtvaardigd in een niet-gerechtigde beroepsprocedure te voorzien;
- de menselijke en materiële middelen die nodig zijn voor het vervullen van de taken in het kader van niet-gerechtigde beroepsprocedures, die in de toekomst een interinstitutionele dimensie kunnen krijgen, zijn niet beschikbaar.

BESLUIT

1 Beroepsprocedures die ontstaan voor inschrijvers in aanbestedingsprocedures

1.1 De Ombudsman vreesde dat er sprake kon zijn van een geval van wanbeheer indien de Commissie inschrijvers in aanbestedingsprocedures geen toegang bood tot een beroepsprocedure zoals die waarin het Alcatel-arrest¹¹⁶ voorzag. De Ombudsman stelde daarom op eigen initiatief een onderzoek in, in het kader waarvan hij de Commissie vroeg hem te laten weten of er een beroepsprocedure bestond en of de Commissie, indien dat niet het geval was, bereid was spoedig een dergelijke procedure in te voeren.

1.2 De Commissie erkende in het licht van het bovengenoemde arrest dat zij moest voorzien in een redelijke termijn voordat het contract wordt ondertekend teneinde de inschrijvers en gegadigden de mogelijkheid te geven te vragen om welke redenen het gunningsbesluit werd genomen en in voorkomend geval bij de rechter beroep tegen dit besluit in te stellen. De Commissie zei dat zij voornemens was de praktische regelingen uit te werken om een dergelijke procedure vanaf het begin van 2003 te kunnen invoeren.

1.3 De Ombudsman was ingenomen met de positieve reactie van de Commissie op zijn initiatiefonderzoek en verzocht de Commissie hem meer duidelijkheid te verschaffen over de praktische regelingen en de procedure. De Ombudsman vroeg de Commissie tevens of zij voornemens was een niet-gerechtigde beroepsprocedure in te voeren waarvan de inschrijvers, als zij dat wensen, gebruik zouden kunnen maken in plaats van beroep bij de rechter in te stellen.

Het antwoord van de Commissie wordt in de volgende delen van het besluit geanalyseerd.

¹¹⁴ Mededeling van de Commissie. COM(2003)395 def. (03.07.03). Procedure ter informatie van de gegadigden en inschrijvers, na de gunning van een opdracht en vóór de ondertekening van het contract, voor overheidsopdrachten die door de Commissie op grond van artikel 105 van het Financieel Reglement worden geplaatst.

¹¹⁵ Verordening (EG, Euratom) nr. 1605/2002 van de Raad van 25 juni 2002 houdende het Financieel Reglement van toepassing op de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen, PB L 248/2002, blz. 1.

¹¹⁶ Zaak C-81/98, *Alcatel Austria tegen Bundesministerium für Wissenschaft und Verkehr*, Jurispr. 1999, blz. I- 7671.

2 Mededeling van de Commissie van 3 juli 2003

2.1 De Commissie deed de Ombudsman mee dat zij naar aanleiding van het initiatiefonderzoek op 3 juli 2003 een mededeling¹¹⁷ had aangenomen.

De Ombudsman heeft zich gebogen over de mededeling, die een procedure vaststelt voor het snel verstrekken van informatie aan niet-geselecteerde inschrijvers en gegadigden, zodat dezen de mogelijkheid hebben om nog vóór de ondertekening van het contract voor een rechter beroep in te stellen tegen een gunningsbesluit. De procedure is van toepassing op de gunning van opdrachten die onder artikel 105 van het Financieel Reglement vallen.¹¹⁸

2.2 De Ombudsman stelt vast dat de procedure uit de volgende elementen bestaat.

Zo spoedig mogelijk na het gunningsbesluit, en uiterlijk binnen de daaropvolgende week, stelt de aanbestedende dienst alle afgewezen inschrijvers of gegadigden zo snel mogelijk per brief, fax of e-mail ervan in kennis dat hun offerte of inschrijving niet is geselecteerd. De kennisgeving moet aan elke inschrijver of gegadigde persoonlijk worden gericht en de redenen voor de afwijzing van de offerte of de inschrijving moeten erin worden gespecificeerd, waarbij bijvoorbeeld aan het gunningsbesluit ontleende gegevens in een beknopte, maar duidelijke vorm, worden overgenomen.

De aanbestedende dienst deelt de afgewezen inschrijvers of gegadigden tevens mee dat het contract met de geselecteerde inschrijver pas na afloop van een termijn van twee kalenderweken, te rekenen vanaf de datum van verzending van de kennisgevingen, zal worden ondertekend. Hij wijst er voorts op dat op schriftelijk verzoek per brief, fax of e-mail aanvullende informatie kan worden verkregen over de redenen van de afwijzing van de offerte of de inschrijving. Bovendien kan elke inschrijver die een geldige offerte heeft ingediend in kennis worden gesteld van de kenmerken en relatieve voordelen van de gekozen offerte en van de naam van de geselecteerde inschrijver. Ten slotte wordt daar nog aan toegevoegd dat de aanbestedende dienst zich, ingeval de overeenkomst niet kan worden gesloten met de geselecteerde inschrijver of indien deze ervan afziet, de mogelijkheid voorbehoudt zijn gunningsbesluit te herzien en dat hij de opdracht dan aan een andere inschrijver kan toekennen, de procedure kan beëindigen of kan besluiten van de plaatsing van de opdracht af te zien.

De aanbestedende dienst deelt ook de geselecteerde inschrijver mee dat aan de afgewezen gegadigden of inschrijvers kennisgevingen zijn toegezonden en dat het contract pas na afloop van een termijn van twee kalenderweken, te rekenen vanaf de dag na de datum van verzending van de kennisgeving, kan worden ondertekend. Voorts wordt erop gewezen dat de aanbestedende dienst:

- tot op het ogenblik van de ondertekening van het contract kan afzien van de opdracht, of de procedure voor het plaatsen van de opdracht kan annuleren, zonder dat de gegadigden of inschrijvers aanspraak kunnen maken op enige schadeloosstelling;
- zich de mogelijkheid voorbehoudt de ondertekening van het contract op te schorten voor aanvullend onderzoek, indien de verzoeken of opmerkingen die door de afgewezen inschrijvers tijdens de bovengenoemde termijn van twee kalenderweken zijn geformuleerd of elke andere tijdens deze periode ontvangen relevante informatie dit rechtvaardigen.

2.3 De Ombudsman is van oordeel dat de in de mededeling van de Commissie beschreven procedure afgewezen inschrijvers en gegadigden de mogelijkheid blijkt te bieden bij de rechter beroep in te stellen tegen een gunningsbesluit en dat besluit te laten vernietigen voordat het

¹¹⁷ Mededeling van de Commissie. COM(2003)395 def. (03.07.03). Procedure ter informatie van de gegadigden en inschrijvers, na de gunning van een opdracht en vóór de ondertekening van het contract, voor overheidsopdrachten die door de Commissie op grond van artikel 105 van het Financieel Reglement worden geplaatst.

¹¹⁸ Dit artikel bepaalt dat in de richtlijnen betreffende overheidsopdrachten voor leveringen, diensten en werken drempelwaarden moeten worden vastgelegd die bepalend zijn voor de publicatieregels, de keuze van de procedures en de betrokken termijnen op grond van het Financieel Reglement. De Ombudsman gaat er derhalve van uit dat de bij de mededeling vastgestelde procedure van toepassing is op alle gunningen van opdrachten die binnen de drempelwaarden van de richtlijnen vallen.

betrokken contract is ondertekend.¹¹⁹ De Ombudsman is derhalve van mening dat de Commissie maatregelen heeft genomen om inschrijvers in het kader van aanbestedingsprocedures toegang te verlenen tot een beroepsprocedure zoals die waarin het Alcatel-arrest voorziet, en stelt derhalve geen wanbeheer van de zijde van de Commissie vast.

2.4 De Ombudsman merkt op dat in de mededeling van de Commissie niet uitdrukkelijk wordt bepaald dat afgewezen inschrijvers en gegadigden in kennis moeten worden gesteld van de mogelijkheid om voor de rechter beroep in te stellen tegen een gunningsbesluit en dit besluit nietig te laten verklaren voordat het betrokken contract is ondertekend. De Ombudsman wijst erop dat overeenkomstig de Code van Goed Administratief Gedrag voor het personeel van de Europese Commissie bij de contacten met het publiek¹²⁰, in besluiten, indien van toepassing, moet worden gewezen op de mogelijkheid om een gerechtelijke procedure te beginnen overeenkomstig artikel 230 van het EG-Verdrag. De Ombudsman is van mening dat het in overeenstemming met de beginselen van behoorlijk bestuur zou zijn dergelijke informatie aan afgewezen inschrijvers en gegadigden te verstrekken. Hij maakt daar hierna dan ook een aanvullende opmerking over.

2.5 De Ombudsman vindt dat de rechtsgrond voor de nieuwe procedure buiten het bestek van zijn onderzoek valt. De Ombudsman stelt enkel vast dat de Commissie naar de artikelen 100, lid 2, en 101 van het Financieel Reglement¹²¹ en naar artikel 149 van de uitvoeringsvoorschriften¹²² als rechtsgrond verwijst.

3 Mogelijkheid van een bijkomende niet-gerechtelijke beroepsprocedure

3.1 De Ombudsman vroeg de Commissie hem mee te delen of zij voornemens was een niet-gerechtelijke beroepsprocedure in te voeren waarvan inschrijvers, als zij dat wensen, gebruik zouden kunnen maken in plaats van beroep bij de rechter in te stellen.

3.2 De Commissie antwoordde dat zij het niet nodig oordeelde een niet-gerechtelijke beroepsprocedure voor inschrijvers in te voeren, onder meer omdat de in haar mededeling van 3 juli 2003 vastgestelde procedure alle inschrijvers de mogelijkheid zal bieden bij de rechter effectief beroep in te stellen.

3.3 De Ombudsman merkt op dat volgens het betrokken arrest van het Hof van Justitie moet worden voorzien in een procedure om tegen een gunningsbesluit in elk geval beroep te kunnen instellen, waarbij "de verzoeker de nietigverklaring van dit besluit kan verkrijgen wanneer aan de voorwaarden daarvoor is voldaan". De Ombudsman verwijst naar zijn conclusie hierboven onder 2.3 dat de in de mededeling van de Commissie beschreven procedure afgewezen inschrijvers en gegadigden de mogelijkheid blijkt te bieden bij de rechter beroep in te stellen tegen een gunningsbesluit en dat besluit te laten vernietigen voordat het betrokken contract is ondertekend. De Ombudsman is van mening dat de Commissie niet verplicht is ook een niet-gerechtelijke beroepsprocedure in te voeren en oordeelt dan ook dat het besluit van de Commissie om niet een dergelijke procedure in te voeren geen geval van wanbeheer is.

3.4 Voor alle duidelijkheid wijst de Europese Ombudsman erop dat een onderzoek van de Ombudsman geen schorsende werking heeft op administratieve procedures en dat de Ombudsman

¹¹⁹ De Ombudsman merkt in dit verband op dat het Reglement voor de procesvoering van het Gerecht van eerste aanleg (online beschikbaar op het volgende adres: <http://www.curia.eu.int>) in de mogelijkheid van voorlopige maatregelen gevolgd door een definitieve beschikking voorziet en dat op deze procedures een beroep werd gedaan door een inschrijver die erin is geslaagd een arrest houdende nietigverklaring van een besluit van de Commissie tot afwijzing van zijn inschrijving te verkrijgen: zaak T-211/02, *Tideland Signal Ltd tegen Commissie*, Jurispr. 2002, blz. II-03781.

¹²⁰ De gedragscode van de Commissie, die in de bijlage aan haar Reglement van orde is gehecht (PB L 308/2000, blz. 26), is ook online beschikbaar op het volgende adres: http://www.europa.eu.int/comm/secretariat_general/codel/index_en.htm.

¹²¹ Verordening (EG, Euratom) nr. 1605/2002 van de Raad van 25 juni 2002 houdende het Financieel Reglement van toepassing op de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen, PB L 248/2002, blz. 1.

¹²² Verordening (EG, Euratom) nr. 2342/2002 van de Commissie van 23 december 2002 tot vaststelling van uitvoeringsvoorschriften van Verordening (EG, Euratom) nr. 1605/2002 van de Raad houdende het Financieel Reglement van toepassing op de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen, PB L 357/2002, blz. 1.

het besluit om een opdracht te gunnen evenmin nietig kan verklaren. Een klacht bij de Europese Ombudsman is derhalve geen beroepsprocedure zoals bedoeld in het Alcatel-arrest.

4 Conclusie

De Commissie heeft maatregelen genomen om inschrijvers in het kader van haar aanbestedingsprocedures toegang te verlenen tot een beroepsprocedure zoals bedoeld in het Alcatel-arrest.¹²³ De Ombudsman oordeelt dan ook dat er geen sprake is van wanbeheer door de Commissie en sluit zijn initiatiefonderzoek.

AANVULLENDE OPMERKING

De Ombudsman merkt op dat in de mededeling van de Commissie niet uitdrukkelijk wordt bepaald dat afgewezen inschrijvers en gegadigden in kennis moeten worden gesteld van de mogelijkheid om voor de rechter beroep in te stellen tegen een gunningsbesluit en dit besluit nietig te laten verklaren voordat het betrokken contract is ondertekend. De Ombudsman wijst erop dat overeenkomstig de Code van Goed Administratief Gedrag voor het personeel van de Europese Commissie bij de contacten met het publiek in besluiten, indien van toepassing, moet worden gewezen op de mogelijkheid om een gerechtelijke procedure te beginnen overeenkomstig artikel 230 van het EG-Verdrag. De Ombudsman is van mening dat het in overeenstemming met de beginselen van behoorlijk bestuur zou zijn dergelijke informatie aan afgewezen inschrijvers en gegadigden te verstrekken.

ELEKTRONISCHE INSCHRIJVING VOOR EEN VERGELIJKEND ONDERZOEK VOOR AANWERVING - KLAGER VAN TOETREDINGSLAND

Besluit inzake onderzoek op eigen initiatief OI/4/2003/ADB betreffende het Europees Bureau voor personeelsselectie

ONDERZOEK

Redenen voor het onderzoek

Op 2 november 2003 nam klager, een onderdaan van een toetredingsland, contact op met de Europese Ombudsman om zich te beklagen over de omstandigheden waarin de inschrijving voor algemeen vergelijkend onderzoek EPSO/A/XX/03 voor de vorming van een wervingsreserve van adjunct-administrateurs was georganiseerd door het Europees Bureau voor personeelsselectie (EPSO). Inschrijving voor dit vergelijkend onderzoek was alleen mogelijk via het Internet. De uiterste inschrijvingsdatum was 24 juni 2003 "12.00 uur plaatselijke tijd (Brussel)". Klager beweert dat hij zich op 24 juni 2003 probeerde in te schrijven. Omdat er technische problemen met de server van EPSO waren, slaagde hij er niet in zich in te schrijven. Op 24 juni 2003 om 11.34 uur nam klager hierover per e-mail contact op met de diensten van EPSO. Volgens klager kreeg hij om 12.41 uur het antwoord van EPSO dat inschrijving per e-mail niet in aanmerking kon worden genomen en dat er problemen waren met de server. EPSO deelde klager mee dat deze problemen spoedig zouden zijn verholpen en raadde hem aan "vóór 12.00 opnieuw te proberen".

Klager kon geen vrede nemen met dit antwoord en nam opnieuw contact op met EPSO. EPSO bevestigde zijn vorige antwoord. Het onderstreepte met name dat sollicitanten voldoende tijd hadden gehad om zich in te schrijven en dat zij met het oog op mogelijke technische problemen uitdrukkelijk de raad hadden gekregen niet te wachten tot de laatste dagen voor de uiterste inschrijvingsdatum. Klager diende hierop een klacht bij de Europese Ombudsman in.

¹²³

Zaak C-81/98, *Alcatel Austria tegen Bundesministerium für Wissenschaft und Verkehr*, Jurispr. 1999, blz. I-7671.

Klager beweerde dat EPSO er voor vergelijkend onderzoek EPSO/A/XX/03 niet voor had gezorgd dat sollicitanten hun - verplicht elektronische - inschrijving tot het in de aankondiging van vergelijkend onderzoek aangegeven uiterste tijdstip konden verrichten. In het licht van het technische probleem dat hij had ondervonden, eiste klager dat zijn e-mail aan EPSO in aanmerking zou worden genomen als inschrijving.

Het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap bepaalt dat de Europese Ombudsman bevoegd is kennis te nemen van klachten van "burgers van de Unie of van natuurlijke of rechtspersonen met verblijfplaats of statutaire zetel in een lidstaat van de Unie".

Aangezien klager in geen van deze categorieën viel, deelde de Ombudsman hem mee dat hij niet bevoegd was om zijn klacht te behandelen.

Gezien de ernst van de door klager aan de orde gestelde kwesties vond de Ombudsman dat er een onderzoek nodig was. Hij besloot derhalve een onderzoek op eigen initiatief naar deze zaak in te stellen.

Gevraagde informatie

Op 27 november 2003 werd EPSO verzocht een standpunt tegenover de bewering en de eis van klager in te nemen.

Standpunt EPSO

EPSO stuurde zijn standpunt op 4 december 2003. De directeur van EPSO deelde de Ombudsman mee dat de zaak opnieuw was bekeken en dat klager was uitgenodigd om deel te nemen aan de voorselectietoetsen op 11 en 12 december 2003.

Opmerkingen klager

Op 10 december 2003 namen de diensten van de Ombudsman telefonisch contact op met klager. Klager bedankte de Ombudsman voor zijn inspanningen en zei dat EPSO de zaak geheel tot zijn voldoening had geregeld.

BESLUIT

1 Op 27 november 2003 stelde de Europese Ombudsman een onderzoek op eigen initiatief in naar de manier waarop EPSO de inschrijving had behandeld van een kandidaat die er niet in was geslaagd zich door middel van de verplichte elektronische inschrijvingsprocedure in te schrijven voor een algemeen vergelijkend onderzoek voor onderdanen van toetredingslanden. Volgens de kandidaat geraakte hij niet vóór de uiterste inschrijvingsdatum ingeschreven omdat er technische problemen met de server van EPSO waren. De deelneming van de kandidaat aan het vergelijkend onderzoek werd geweigerd ondanks het feit dat hij EPSO vóór de uiterste datum ervan op de hoogte had gebracht dat elektronisch inschrijven onmogelijk was en had gevraagd zijn inschrijving per e-mail in aanmerking te nemen.

2 In zijn standpunt verklaarde EPSO dat de kandidaat naar aanleiding van het initiatiefonderzoek van de Ombudsman was uitgenodigd om deel te nemen aan het algemeen vergelijkend onderzoek.

3 De diensten van de Ombudsman namen telefonisch contact op met de kandidaat. Deze bevestigde dat EPSO maatregelen had genomen om de zaak tot zijn voldoening te regelen en bedankte de Ombudsman voor zijn inspanningen.

4 De Ombudsman is van mening dat EPSO adequate maatregelen heeft genomen om de zaak te regelen en sluit derhalve de zaak.

3.8 VRAAG VAN EEN REGIONALE OMBUDSMAN

COMMUNAUTAIRE WETGEVING OP HET GEBIED VAN DE REVALIDATIE VAN PERSONEN MET MULTIPLESCLEROSE

Besluit inzake vraag Q1/2003/IP

Op 19 mei 2003 richtte de heer F., regionale Ombudsman van Toscane (Italië), overeenkomstig de procedure die in september 1996 op de studiebijeenkomst voor nationale Ombudsmannen en soortgelijke instellingen in Straatsburg was overeengekomen, een vraag aan de Europese Ombudsman. De vraag betrof een verzoek om informatie dat de regionale Ombudsman van professor B., voorzitter van de Italiaanse Nationale Multiplesclerosevereniging, had ontvangen. Professor B. wenste informatie over bestaande communautaire wetgeving op het gebied van de revalidatie van personen die aan multiplesclerose lijden. De regionale Ombudsman zond dit verzoek door aan de Europese Ombudsman.

Op 23 juli 2003 stuurde de Europese Ombudsman een kopie van de vraag door aan de Commissie met het verzoek hem informatie over de ter zake bestaande communautaire wetgeving te verstrekken.

In haar antwoord verklaart de Commissie dat de Europese Unie op grond van artikel 152 van het Verdrag een mandaat heeft om een hoog niveau van bescherming van de menselijke gezondheid te verzekeren als aanvulling op het nationale beleid met de bedoeling de volksgezondheid te verbeteren door de preventie van ziekte en aandoeningen bij de mens. Overeenkomstig lid 5 van artikel 152 ligt de hoofdverantwoordelijkheid op het gebied van de gezondheidszorg, met inbegrip van revalidatievraagstukken, echter nog altijd bij de lidstaten. Dit verklaart waarom er geen communautaire wetgeving bestaat op het gebied van de revalidatie van personen die aan multiplesclerose lijden en er is op dit gebied evenmin communautaire wetgeving in voorbereiding.

De Europese Ombudsman zond het antwoord van de Commissie door aan de regionale Ombudsman met het verzoek er desgewenst opmerkingen over te maken. Op 17 oktober 2003 deelden de diensten van de regionale Ombudsman tijdens een telefoongesprek de diensten van de Europese Ombudsman mee dat de regionale Ombudsman kennis had genomen van het antwoord van de Commissie en dat hij de Europese Ombudsman voor zijn hulp dankte. De Ombudsman sloot derhalve de zaak.

Samenvatting

1 Inleiding

2 Bij de Ombudsman ingediende klachten

3 Besluiten na een onderzoek

4 Betrekkingen met andere instellingen van de Europese Unie

5 Betrekkingen met Ombudsmannen en soortgelijke instellingen

6 Public Relations

Bijlagen

4.1 HET EUROPEES PARLEMENT

Op 27 februari had de heer SÖDERMAN een ontmoeting met de EARL of STOCKTON, EP-Lid en rapporteur voor het Jaarverslag van de activiteiten van de Europese Ombudsman in 2002. De heer SÖDERMAN was vergezeld door Olivier VERHEECKE. Er werd onder andere gesproken over de procedure van artikel 226 van het EG-Verdrag, de situatie van de Ombudsmannen in de lidstaten en kandidaat-lidstaten, alsook over de samenwerking tussen de Ombudsman en de Commissie verzoekschriften.

Op 3 maart bezocht de heer SÖDERMAN, in het kader van zijn bezoek aan Stockholm, het Voorlichtingsbureau van het Europees Parlement en had hij een ontmoeting met het Hoofd van het Voorlichtingsbureau, Christian ANDERSSON.

Op 24 maart presenteerde de heer SÖDERMAN zijn Jaarverslag 2002 aan de Commissie verzoekschriften in Brussel. In zijn speech voor de Commissie prees de Ombudsman de geest van samenwerking waarvan alle instellingen in hun contacten met zijn Bureau blijk hadden gegeven. Voorts gaf de heer SÖDERMAN een overzicht van zijn belangrijkste verwezenlijkingen voor burgers en schetste hij de gebieden waarop volgens hem verdere maatregelen of verbeteringen nodig waren.

De heer Vitaliano Gemelli, Voorzitter van de Commissie verzoekschriften van het Europees Parlement, de heer Söderman en de heer Roy Perry, Ondervoorzitter van de Commissie, ter gelegenheid van de presentatie van het jaarverslag 2002 aan de commissie. Brussel, België, 24 maart 2003.

De Voorzitter en Ondervoorzitter van de Commissie verzoekschriften, respectievelijk de heer GEMELLI en de heer PERRY, alsook de Earl of STOCKTON, rapporteur voor het Jaarverslag 2002 van de Ombudsman, prezen de heer SÖDERMAN voor zijn werk en verwezenlijkingen als eerste Europese Ombudsman.

Op 25 maart hield de Voorzitter van het Europees Parlement, Pat COX, een receptie voor de Ombudsman en zijn medewerkers, om de verwezenlijkingen van de heer SÖDERMAN in zijn ambtstermijn te vieren. Ongeveer dertig personen woonden de receptie bij, waaronder de Fractievoorzitters en de Voorzitter en leden van de Commissie verzoekschriften. De heer COX prees

het werk dat de Ombudsman had verricht om transparantie te bevorderen, een goede werrelatie met de Commissie verzoekschriften van het Parlement op te bouwen en de Unie dichter bij haar burgers te brengen.

Op 25 maart gaf de Voorzitter van de Commissie verzoekschriften van het Europees Parlement, de heer GEMELLI, in Brussel een diner ter ere van de heer SÖDERMAN. De leden van de Commissie verzoekschriften die het diner bijwoonden, waren onder anderen: Roy PERRY, Ondervoorzitter van de Commissie verzoekschriften, en de Earl of STOCKTON, rapporteur voor het Jaarverslag 2002 van de Ombudsman. De heer SÖDERMAN was vergezeld door Joao SANT'ANNA. Alle aanwezige Leden van het Parlement bedankten de heer SÖDERMAN voor de hoge kwaliteit van zijn werk als eerste Europese Ombudsman.

De heer Pat Cox, Voorzitter van het Europees Parlement en de heer Söderman, op de receptie ter ere van de verwezenlijkingen van de heer Söderman als Europees Ombudsman. Brussel, België, 25 maart 2003.

Op 2 april had de heer DIAMANDOUROS een ontmoeting met de Secretaris-Generaal van het Europees Parlement, Julian PRIESTLEY. Tijdens het gesprek wees de heer PRIESTLEY op de bereidheid van het Europees Parlement om efficiënt samen te werken met de Europese Ombudsman en om het aannemen, op interinstitutionele basis, van een Code met de beginselen van behoorlijk bestuur te ondersteunen. Op deze bijeenkomst waren ook Constantin STRATIGAKIS, Kabinetschef van de Secretaris-Generaal, en Ian HARDEN, Hoofd van de Juridische Dienst van de Ombudsman, aanwezig.

Op 10 juni lichtte de heer DIAMANDOUROS zijn prioriteiten als Ombudsman toe voor de Commissie verzoekschriften in Brussel. In zijn speech gaf de Ombudsman een positieve beoordeling van de resultaten die onder zijn voorganger waren bereikt, ging hij in op de voorbereidingen met het oog op de uitbreiding en de budgettaire gevolgen daarvan, en benadrukte hij de proactieve rol die de Ombudsman moet spelen om burgers te informeren over hun rechten en de wijze waarop zij die kunnen uitoefenen.

De Voorzitter van de Commissie verzoekschriften, de heer Vitaliano GEMELLI, bedankte de heer DIAMANDOUROS voor zijn presentatie, waarna de volgende leden het woord voerden: de Earl of STOCKTON, rapporteur voor het Jaarverslag 2002 van de Ombudsman, Rainer WIELAND, Eurig WYN, Roy PERRY en Vitaliano GEMELLI. Het verslag van Lord STOCKTON werd vervolgens

unaniem aangenomen door de Commissie. De heer DIAMANDOUROS was vergezeld door Ian HARDEN, Hoofd van zijn Juridische Dienst, en Nicholas CATEPHORES, zijn assistent.

Op 12 juni nam Ian HARDEN deel aan een openbare hoorzitting van de Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken van het Europees Parlement over de tenuitvoerlegging van Verordening 1049/2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten. Andere sprekers op de hoorzitting waren onder meer EP-Lid Hanja MAIJ-WEGGEN, Hans BRUNMAYR, Directeur-Generaal van het DG Pers van de Raad van de Europese Unie, Harald RØMER, Adjunct-Secretaris-Generaal van het Europees Parlement, en EP-Lid Michael CASHMAN, rapporteur van de Commissie.

Op 8 juli bezocht de heer DIAMANDOUROS verscheidene EU-Instellingen in Luxemburg. Hij had een ontmoeting met Gregorio GARZON CLARIANA, Juridisch Adviseur van het Europees Parlement, alsook met vooraanstaande leden van de Juridische Dienst van het Europees Parlement, waaronder Johann SCHOO en Christian PENNERA. De heer DIAMANDOUROS lichtte zijn prioriteiten als Ombudsman toe en er vond een gedachtewisseling plaats over onderwerpen van gemeenschappelijk belang, waaronder de samenwerkingsovereenkomsten tussen de Ombudsman en het Europees Parlement. De heer DIAMANDOUROS was vergezeld door Ian HARDEN, Hoofd van zijn Juridische Dienst.

Op 11 juli had de heer DIAMANDOUROS in het Voorlichtingsbureau van het Europees Parlement in Dublin een ontmoeting met de Voorzitter van het Parlement, Pat COX. Zij bespraken verscheidene kwesties, waaronder de komende Intergouvernementele Conferentie (IGC).

Na deze ontmoeting had de heer DIAMANDOUROS een werklunch met de Vereniging van Europese Journalisten. Deze werklunch was georganiseerd door het Voorlichtingsbureau van het Parlement in de kantoren van het Bureau in Dublin en werd voorgezeten door het Hoofd van het Voorlichtingsbureau, James O'BRIEN. De werklunch werd ook bijgewoond door het Hoofd van de Vertegenwoordiging van de Europese Commissie in Ierland, Peter DOYLE.

Op 24 september kreeg de heer DIAMANDOUROS bezoek van het Hoofd van het Voorlichtingsbureau van het Europees Parlement in Athene, George KASSIMATIS. Er werden verscheidene kwesties besproken, waaronder de bevordering van de instelling van de Europese Ombudsman in Griekenland.

Op 25 september diende de heer DIAMANDOUROS het Jaarverslag 2002 van de Europese Ombudsman in bij de plenaire vergadering van het Europees Parlement. Het debat werd voorgezeten door de Ondervoorzitter van het Europees Parlement, Renzo IMBENI. In zijn toespraak sprak de heer DIAMANDOUROS zijn lof uit over de vele verwezenlijkingen voor de burgers van zijn voorganger, de heer SÖDERMAN, die eveneens bij het debat aanwezig was. Voorts schetste hij de vooruitgang op het gebied van de behandeling van klachten en vragen van burgers en vestigde hij de aandacht op de voorbereidingen voor de uitbreiding van de Europese Unie. Ten slotte zette hij zijn standpunt uiteen over de rol van de Europese Ombudsman in verband met de Ontwerpgrondwet voor Europa, en bedankte hij het Europees Parlement voor de ondersteuning van zijn voorstellen. Vervolgens werd het woord gevoerd door Lord STOCKTON, rapporteur voor het Jaarverslag 2002 van de Ombudsman, Loyola DE PALACIO, de Commissaris die verantwoordelijk is voor de betrekkingen met de Europese Ombudsman, Vitaliano GEMELLI, Voorzitter van de Commissie verzoekschriften van het Europees Parlement, en de EP-Leden Astrid THORS en Jan DHAENE (zie ook hierna onder 6.1).

Op 21 oktober bracht Enrico BOARETTO, aftredend Hoofd van het Secretariaat van de Commissie verzoekschriften, een bezoek aan de heer DIAMANDOUROS, om zijn opvolger, Josephus COOLEGEM, voor te stellen.

4.2 DE EUROPESE COMMISSIE

Op 20 januari presenteerde de heer SÖDERMAN zijn werk op een bijeenkomst van de Hoofden van de vertegenwoordigingen van de Commissie in de lidstaten. De bijeenkomst vond plaats in Brussel en werd voorgezeten door Jonathan FAULL, Directeur-Generaal van het DG Pers en Communicatie van de Commissie. De heer SÖDERMAN was vergezeld door zijn Internet- en Communicatieambtenaar, Ben HAGARD, en zijn Persvoorlichter, Rosita AGNEW. Ben HAGARD gaf een demonstratie van de website van de Ombudsman en Rosita AGNEW lichtte de communicatiestrategie van de Ombudsman toe. De heer SÖDERMAN antwoordde vervolgens op vragen over zijn werk en ervaring als eerste Ombudsman van de Europese Unie.

Op 2 april had de heer DIAMANDOUROS een ontmoeting met het College van Commissarissen. De Voorzitter van de Europese Commissie, Romano PRODI, verwelkomde de nieuwe Ombudsman en benadrukte het engagement van de Commissie voor meer openheid en het belang van het werk van de Ombudsman op dit gebied. Loyola DE PALACIO, de Commissaris die verantwoordelijk is voor de betrekkingen met de Europese Ombudsman, legde uit hoeveel belang de Commissie hecht aan de bevindingen en aanbevelingen van de Ombudsman, zowel op het gebied van klachten als met betrekking tot meer algemene kwesties in verband met onderzoeken op eigen initiatief van de Ombudsman. Mevrouw DE PALACIO sprak ook haar lof uit over het werk van de eerste Europese Ombudsman, de heer SÖDERMAN. De heer DIAMANDOUROS schetste vervolgens zijn prioriteiten als Europese Ombudsman, waaronder de voorbereiding van de uitbreiding van de Unie en het informeren van de burgers over hun rechten en de wijze waarop zij die kunnen uitoefenen. In de daaropvolgende gedachtewisseling werden vragen gesteld en bijdragen geleverd door de Commissarissen BOLKESTEIN, REDING, SCHREYER, VERHEUGEN en WALLSTRÖM. Tot slot bedankte de heer DIAMANDOUROS de leden van het College voor het feit dat zij zich bereid hadden verklaard de goede samenwerking tussen de Ombudsman en de Commissie voort te zetten.

Op 23 september bezocht David O'SULLIVAN, Secretaris-Generaal van de Europese Commissie, de heer DIAMANDOUROS in zijn kantoor in Straatsburg. Zij bespraken de interinstitutionele betrekkingen, en de heer O'SULLIVAN nodigde de heer DIAMANDOUROS uit om een presentatie te geven op een volgende bijeenkomst van de Directeuren-Generaal en Diensthooften van de Commissie.

Op 21 oktober had de heer DIAMANDOUROS een ontmoeting met Margot WALLSTRÖM, Commissaris voor Milieu, voor een gedachtewisseling. Er werd vooral gesproken over de mechanismen die ter beschikking staan van burgers wanneer deze een klacht willen indienen over de niet-tenuitvoerlegging van de Europese milieuwetgeving door lidstaten, met name op het gebied van buitengerechtelijke rechtsmiddelen.

Op 21 oktober had de heer DIAMANDOUROS een ontmoeting met Horst REICHENBACH, Directeur-Generaal Personeelszaken en Administratie. De heer REICHENBACH gaf de heer DIAMANDOUROS een overzicht van de vorderingen die waren gemaakt met het plan van de Commissie voor de hervorming van het Statuut van de ambtenaren en andere personeelsleden van de EU.

Op 20 november had de heer DIAMANDOUROS een gedachtewisseling met de Directeuren-Generaal en Diensthooften van de Europese Commissie in Brussel, die werd voorgezeten door de Secretaris-Generaal van de Commissie, David O'SULLIVAN. De heer DIAMANDOUROS schetste zijn prioriteiten voor het werk van de Europese Ombudsman: de instandhouding en versterking van de capaciteit van het Bureau van de Ombudsman om burgers te helpen, de bevordering van het beginsel van de rechtsstaat, goed bestuur en eerbiediging van de mensenrechten, en het informeren van alle burgers over de wijze waarop zij hun rechten kunnen uitoefenen. De heer DIAMANDOUROS vestigde ook de aandacht op een aantal specifieke kwesties in verband met inbreukprocedures, minnelijke schikkingen en het administratief recht van de EU. Vervolgens vond een uitvoerig debat over deze onderwerpen plaats. Na de vergadering had de heer DIAMANDOUROS een verdere gedachtewisseling met Enzo MOAVERO MILANESI, Adjunct-Secretaris-Generaal van de Europese

Commissie. Op deze vergaderingen was de heer DIAMANDOUROS vergezeld door Ian HARDEN, Hoofd van zijn Juridische Dienst, en Nicholas CATEPHORES, zijn assistent.

4.3 DE EUROPESE CONVENTIE

Op de Europese Raad van Laken in december 2001 werd besloten de Europese Conventie in te stellen om het pad te effenen voor de volgende Intergouvernementele Conferentie. De Conventie had als taak na te denken over de grote vragen die na de Verklaring van Laken in verband met de toekomstige ontwikkeling van de Europese Unie rijzen en te zoeken naar de verschillende mogelijke antwoorden daarop.

In de Conventie kwamen vertegenwoordigers samen van de regeringen en nationale parlementen van de lidstaten en kandidaat-lidstaten, het Europees Parlement en de Europese Commissie. Net zoals in de eerdere Conventie die het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie heeft opgesteld, had de Europese Ombudsman de status van waarnemer in de nieuwe Conventie.

De heer SÖDERMAN nam deel aan de plenaire vergaderingen van de Conventie op 20 en 21 januari, 27 en 28 februari, 5 maart en 17 en 18 maart.

Op 23 januari zond de heer SÖDERMAN een bijdrage aan de Conventie over "Het functioneren van de Instellingen" (CONV 505/03).

Op 27 februari hield de heer SÖDERMAN een toespraak voor de plenaire vergadering van de Conventie over transparantie, het recht op behoorlijk bestuur en de noodzaak voor de Europese Unie om te kunnen toetreden tot internationale overeenkomsten inzake de bescherming en bevordering van de mensenrechten.

De heer DIAMANDOUROS nam deel aan de plenaire vergaderingen van de Conventie op 3 en 4 april, 24 en 25 april en 15 en 16 mei.

Op 24 april hield de heer DIAMANDOUROS een toespraak voor de plenaire vergadering van de Conventie over "Het democratisch bestel van de Unie".

Op 28 april zond de heer DIAMANDOUROS de volgende bijdrage aan de Conventie: Resolutie aangenomen door de nationale ombudsmannen en soortgelijke instellingen van de Lidstaten van de EU, op hun vierde seminar bijeen in Athene op 7 en 8 april 2003 (CONV 699/03) (zie onder 6.1).

De Conventie beëindigde haar werkzaamheden op 10 juli 2003. De toespraken en voorstellen van de Europese Ombudsman zijn beschikbaar op zijn website, alsook op die van de Conventie.

4.4 HET HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Op 20 maart bracht de heer SÖDERMAN een bezoek aan de President van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen, Gil Carlos RODRÍGUEZ IGLESIAS, om afscheid te nemen ter gelegenheid van zijn aftreden als Europese Ombudsman eind maart 2003. De President van het Hof onderscheidde de Europese Ombudsman met de medaille van het 50-jarig bestaan van het Hof, met de naam van de heer SÖDERMAN erin gegraveerd. De heer RODRÍGUEZ sprak zijn lof uit over het uitstekende werk dat was verricht in het opzetten van het Bureau van de Europese Ombudsman.

In het kader van zijn bezoek aan verschillende EU-Instellingen in Luxemburg op 8 juli, had de heer DIAMANDOUROS ontmoetingen met de heren Gil Carlos RODRÍGUEZ IGLESIAS, President van het Hof van Justitie, en Vassilios SKOURIS, rechter bij het Hof van Justitie. De heer DIAMANDOUROS was vergezeld door Ian HARDEN, Hoofd van zijn Juridische Dienst.

4.5 HET GERECHT VAN EERSTE AANLEG VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Op 19 maart bracht de heer SÖDERMAN een bezoek aan de President van het Gerecht van eerste aanleg, Bo VESTERDORF, om afscheid te nemen ter gelegenheid van zijn aftreden als eerste Europese Ombudsman eind maart 2003.

4.6 DE REKENKAMER

Op 19 maart bezocht de heer SÖDERMAN de Voorzitter van de Rekenkamer, Juan Manuel FABRA VALLÉS, om afscheid te nemen ter gelegenheid van zijn aftreden als eerste Europese Ombudsman eind maart 2003.

In het kader van zijn bezoek aan verschillende EU-Instellingen in Luxemburg op 8 juli had de heer DIAMANDOUROS een ontmoeting met Juan Manuel FABRA VALLÉS, Voorzitter van de Rekenkamer, en Ioannis SARMAS, lid van de Rekenkamer, voor een gedachtewisseling over verschillende onderwerpen, waaronder de voorbereiding van de uitbreiding van de Unie. De heer DIAMANDOUROS was vergezeld door Ian HARDEN, Hoofd van zijn Juridische Dienst.

4.7 DE EUROPESE INVESTERINGSBANK

Op 8 juli had de heer DIAMANDOUROS, in het kader van zijn bezoek aan verschillende EU-Instellingen in Luxemburg, een ontmoeting met de President van de Europese Investeringsbank, Philippe MAYSTADT, die had gevraagd of de Ombudsman klachten met betrekking tot de activiteiten van de Investeringsbank buiten de Europese Unie kon behandelen. De heer MAYSTADT bracht de Ombudsman op de hoogte van de bezorgdheid van het Europees Parlement over het ontbreken van een mechanisme om dergelijke klachten te behandelen wanneer deze door niet-ingezetenen of niet-burgers worden ingediend. De Ombudsman gaf uitleg over zijn bevoegdheid om op eigen initiatief onderzoek te verrichten, waarvan reeds in één zo'n geval gebruik werd gemaakt. Hij gaf ook uitleg over de bevoegdheid van de Commissie verzoekschriften van het Europees Parlement. De heer DIAMANDOUROS was vergezeld door Ian HARDEN, Hoofd van zijn Juridische Dienst.

4.8 HET PUBLICATIEBUREAU VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Op 22 oktober had de Europese Ombudsman een ontmoeting met de Directeur-Generaal van het Bureau voor Officiële Publicaties der Europese Gemeenschappen, Thomas CRANFIELD, en ondertekende hij een dienstenovereenkomst om de betrekkingen tussen het Publicatiebureau en de Ombudsman te regelen. In de overeenkomst zijn ook specifieke bepalingen met betrekking tot kwaliteitscontrole, auteursrecht, termijnen en evaluatie opgenomen. De heer DIAMANDOUROS en de heer CRANFIELD waren het erover eens dat de samenwerking tussen beide bureaus moest worden voortgezet om de burger zo goed mogelijk te dienen. De heer CRANFIELD was vergezeld door Serge BRACK, Hoofd van administratieve eenheid in het Publicatiebureau. De ondertekening van de overeenkomst werd ook bijgewoond door Joao SANT'ANNA, Ben HAGARD, Murielle RICHARDSON, Nicholas CATEPHORES en Rosita AGNEW.

© Europees Parlement

De heer Diamandouros en de heer Thomas Cranfield, Directeur-Generaal van het Bureau voor officiële publicaties van de Europese Gemeenschappen bij de ondertekening van een dienstverleningsovereenkomst. Straatsburg, Frankrijk, 22 oktober 2003.

Samenvatting

1 Inleiding

2 Bij de Ombudsman ingediende klachten

3 Besluiten na een onderzoek

4 Betrekkingen met andere instellingen van de Europese Unie

5 Betrekkingen met Ombudsmannen en soortgelijke instellingen

6 Public Relations

Bijlagen

5.1 BETREKKINGEN MET NATIONALE, REGIONALE EN LOKALE OMBUDSMANNEN VAN DE EU

ZWEDEN

Op 3 maart bezocht de heer SÖDERMAN in het kader van zijn bezoek aan Stockholm het Bureau van de Zweedse Ombudsman, waar hij, in aanwezigheid van de Zweedse Ombudsmannen, Claes EKLUNDH, Kerstin ANDRÉ, Jan PENNLÖV en Nils-Olof BERGGREN, een PowerPoint-presentatie gaf voor het personeel van de instelling. De activiteiten werden gecoördineerd door de contactpersoon Marianne VON DER ESCH. De Europese Ombudsman was vergezeld door zijn assistent, Juan MALLEA.

VIERDE SEMINARIE VAN DE NATIONALE OMBUDSMANNEN EN SOORTGELIJKE ORGANEN VAN DE EU IN ATHENE, GRIEKENLAND

Op 7 en 8 april vond in Athene het Vierde Seminarie van de Nationale Ombudsmannen en soortgelijke organen in de EU over "Ombudsmannen en de bescherming van rechten in de Europese Unie" plaats. Het seminarie werd gezamenlijk door de Europese Ombudsman en de Nationale Ombudsman van Griekenland georganiseerd (zie onder 6.1).

© Griekse Ombudsman

BETREKKINGEN MET OMBUDSMANNEN
EN SOORTGELIJKE INSTELLINGEN

Deelnemers aan het vierde Seminar voor de Nationale Ombudsmannen en gelijkaardige organen van de EU. Athene, Griekenland, 7 april 2003.

Op 30 en 31 oktober bracht de Nationale Ombudsman van Griekenland, Yorgos KAMINIS, een bezoek aan de heer DIAMANDOUROS in Straatsburg, waar hij deel nam aan een reeks vergaderingen met de medewerkers van de Europese Ombudsman. Op deze vergaderingen werd ingegaan op de processen en procedures voor de behandeling van klachten en vragen van burgers en werd pers en communicatie binnen het Bureau van de Europese Ombudsman besproken. De

heer KAMINIS was vergezeld door mevrouw Kalliopi SPANOU en de heer Andreas TAKIS, twee van zijn Adjunct-Ombudsmannen.

VIERDE SEMINARIE VAN REGIONALE OMBUDSMANNEN VAN DE EUROPESE UNIE IN VALENCIA, SPANJE

Van 9 tot 11 april vond in Valencia het Vierde Seminarie van Regionale Ombudsmannen en soortgelijke organen in de EU plaats. De bijeenkomst werd gesponsord door de Sindic de Greuges van Valencia (regionale ombudsman). Eerdere seminaries vonden plaats in Barcelona (1997), Firenze (1999) en Brussel (2001). Het Bureau van de Europese Ombudsman was vertegenwoordigd door João SANT'ANNA en José MARTÍNEZ ARAGÓN.

Meer dan 80 deelnemers woonden de conferentie bij, waaronder regionale ombudsmannen en leden van de Commissies verzoekschriften van Oostenrijk, België, Duitsland, Italië, Spanje en het Verenigd Koninkrijk.

De openingstoespraak werd gehouden door mevrouw Miró Pérez, Voorzitter van het Regionaal Parlement van Valencia. In zijn welkomstwoord wees Bernardo del Rosal, Sindic de Greuges van Valencia, op de voorbereiding van de Europese uitbreiding en onderstreepte hij de noodzaak van een nauwere samenwerking tussen de regionale ombudsmannen in de EU. De heer Sant'Anna bedankte namens de Europese Ombudsman, de heer Diamandouros, alle regionale ombudsmannen en vertegenwoordigers van de Commissies verzoekschriften, omdat zij deze vruchtbare bijeenkomst nogmaals mogelijk hadden gemaakt.

© Ombudsman van Valencia

Deelnemers aan de vierde vergadering van Regionale Ombudsmannen en gelijkaardige organen van de EU. Valencia, Spanje, 10 april 2003.

Op 10 en 11 april werden werkvergaderingen gehouden over (i) de toekomst van Europa, (ii) immigratie en asiel, (iii) milieubescherming, en (iv) toegang tot documenten in verband met milieuzaken.

De heer SANT'ANNA nam deel aan de rondetafelconferentie over "De toekomst van Europa", samen met Bar CÉNDON, Hoogleraar grondwettelijk recht aan de Universiteit van Valencia, en Antón CAÑELLAS, Ombudsman van Catalonië. De heer MARTÍNEZ ARAGÓN nam deel aan de rondetafelconferentie over "Milieubescherming in de EU en de rol van Regionale Ombudsmannen", samen met Miguel Angel LANES CLIMENT, Juridisch Adviseur milieuzaken bij het Bureau van de Ombudsman van Valencia, en Maria Grazia VACCHINA, Ombudsvrouw van de regio Valle d'Aosta in Italië.

FRANKRIJK

Parijs

Op 14 mei had de heer DIAMANDOUROS een ontmoeting met de Franse Ombudsman, Bernard STASI, en nam hij deel aan een gezamenlijke persconferentie ter gelegenheid van de presentatie van het Jaarverslag 2002 van de Médiateur de la République.

Straatsburg

Op 2 september woonde de heer DIAMANDOUROS een vergadering bij van het netwerk van Ombudsmannen in de "Grande Région" (grensoverschrijdende samenwerking tussen aangrenzende regio's in Frankrijk, Duitsland, België en Luxemburg) op uitnodiging van Bernard STASI, de Franse Ombudsman. De vergadering werd georganiseerd door de Prefect van Bas-Rhin en vond plaats in de Prefectuur van Straatsburg.

ITALIË

In het kader van zijn bezoek aan Firenze van 12 t/m 16 juni had de Europese Ombudsman een reeks vergaderingen met de heer FANTAPPIÉ, Regionale Ombudsman van Toscane en coördinator van de Italiaanse Regionale Ombudsmannen, alsook met verscheidene andere regionale en lokale Italiaanse ombudsmannen (zie onder 6.2).

IERLAND

Vergezeld door Olivier VERHEECKE en Rosita AGNEW, bracht de heer DIAMANDOUROS op 11 juli een bezoek aan de Nationale Ombudsman van Ierland, Emily O'REILLY. De heer DIAMANDOUROS en mevrouw O'REILLY bespraken verschillende kwesties, zoals het Handvest van de grondrechten, rechten van gehandicapten, herstel en compensatie, en het verbindingsnetwerk.

Op een diner dat door mevrouw O'REILLY was georganiseerd, ontmoette de heer DIAMANDOUROS ook Kevin MURPHY, gewezen Nationale Ombudsman van Ierland, en Pat WHELAN, Directeur-Generaal van het Bureau van de Ombudsman, alsook Michael BROPHY, Onderzoekshoofd. De heer DIAMANDOUROS dankte de heer MURPHY voor de kostbare hulp die hij hem had gegeven bij het opzetten van het Bureau van de Griekse Ombudsman.

BIJeenkomst van Voorzitters en Ondervoorzitters van de Commissies Verzoekschriften in Duitsland en van Ombudsmannen uit Duitsland en Duitstalige landen in Kiel

Op 14 en 15 september woonde de Europese Ombudsman de tweejaarlijkse bijeenkomst van voorzitters en ondervoorzitters van de Commissies verzoekschriften in Duitsland en van ombudsmannen uit Duitsland en Duitstalige landen bij. De bijeenkomst vond dit jaar plaats in de Landtag van Sleeswijk-Holstein in Kiel en werd voorgezeten door Marita SEHN, Voorzitter van de Commissie verzoekschriften van de Duitse Bundestag. De heer DIAMANDOUROS was vergezeld door Gerhard GRILL en Ben HAGARD van zijn Bureau.

Deelnemers waren de voorzitters en ondervoorzitters van alle commissies verzoekschriften in Duitsland (ook die van Neder-Saksen, die dit jaar werd ingesteld), de vier regionale ombudsmannen,

en ombudsmannen uit Oostenrijk, Italië (Zuid-Tirol) en Zwitserland. Eveneens aanwezig waren mevrouw KESSLER, lid van de Commissie verzoekschriften van het Europees Parlement, en vertegenwoordigers van de Commissie verzoekschriften van Luxemburg.

© Landdag van Sleeswijk-Holstein

Deelnemers aan de vergadering van voorzitters en ondervoorzitters van de Commissies verzoekschriften in Duitsland en van ombudsmannen van Duitsland en van de Duits sprekende landen. Kiel, Duitsland, 15 september 2003.

ACHTSTE RONDETAFLCONFERENTIE VAN EUROPESE OMBUDSMANNEN IN OSLO

Op 3 en 4 november nam de Europese Ombudsman deel aan de achtste rondetafelconferentie van Europese Ombudsmannen in Oslo, die gezamenlijk door de Commissaris voor de mensenrechten van de Raad van Europa, Álvaro GIL-ROBLES, en de Noorse Ombudsman, Arne FLIFLET, werd georganiseerd. Deze conferentie werd bijgewoond door ombudsmannen van de lidstaten van de Raad van Europa, alsook door andere instellingen die betrokken zijn bij de bescherming van de mensenrechten, en handelde over zaken van gemeenschappelijk belang. De heer DIAMANDOUROS werd vergezeld door de heer HARDEN, Hoofd van de Juridische Dienst van de Ombudsman, en de heer MARTÍNEZ ARAGÓN, Juridisch Hoofdadviseur.

De conferentie werd formeel geopend door de heren FLIFLET en GIL-ROBLES in aanwezigheid van de Koning van Noorwegen, HARALD V. De heer DIAMANDOUROS zat het eerste deel van de plenaire vergadering voor, waarin de algemene thema's van de rondetafelconferentie werden gepresenteerd. Onderwerpen waren onder meer de toegang van het publiek tot officiële documenten, de bescherming van minderheden, de juridische status van gedetineerden, en de respectieve bevoegdheden van ombudsmannen en rechtbanken.

Tijdens zijn bezoek had de heer DIAMANDOUROS een ontmoeting met de heer Álvaro GIL-ROBLES, Commissaris voor de mensenrechten van de Raad van Europa. Er werd vooral gesproken over manieren om de samenwerking tussen beide instellingen te bevorderen, overeenkomstig de recente aanbeveling 1615 (2003) van de Raad van Europa over de instelling van de ombudsman. De heer DIAMANDOUROS had ook een ontmoeting met de heer FLIFLET, de Noorse Ombudsman, om zaken van gemeenschappelijk belang te bespreken.

DENEMARKEN

In het kader van zijn officiële bezoek aan Denemarken van 5 t/m 7 november had de heer DIAMANDOUROS een ontmoeting met de Ombudsman van het Deense Parlement en diens medewerkers (zie onder 6.2).

VERENIGD KONINKRIJK

In het kader van zijn officiële bezoek aan Londen op 23 en 24 november had de heer DIAMANDOUROS een vergadering met de Parliamentary and Health Service Ombudsman, de Deputy Parliamentary and Health Service Ombudsman en de Voorzitter en Algemeen Directeur van de Commission for Local Administration (Engeland) en Local Government Ombudsman (zie onder 6.2).

5.2 HET VERBINDINGSNETWERK

In september 1996 werd door de Europese Ombudsman een netwerk van ombudsmannen en soortgelijke organen opgezet om de verspreiding van informatie over het Gemeenschapsrecht te bevorderen en de doorverwijzing van klachten naar de instantie die deze het best kan behandelen mogelijk te maken. Het netwerk bestaat thans uit 90 bureaus in 30 Europese landen en omvat de ombudsmannen en soortgelijke organen op Europees, nationaal en regionaal niveau binnen de Europese Unie en de ombudsmannen en soortgelijke organen op nationaal niveau in Noorwegen, IJsland en de kandidaat-lidstaten.

Reeds in 1996 hadden alle nationale ombudsmannen en soortgelijke organen in de lidstaten van de EU een contactpersoon benoemd voor de betrekkingen met andere leden van het netwerk. In mei 2003, een maand na de aanneming van de resolutie op het Vierde Seminarie van Nationale Ombudsmannen in Athene, verzocht de Europese Ombudsman alle nationale ombudsmannen van de tien toetredingslanden contactpersonen te benoemen. De tien bureaus reageerden allemaal enthousiast op het verzoek van de Europese Ombudsman.

Het netwerk heeft zichzelf gestaag ontwikkeld tot een doeltreffend samenwerkingsinstrument voor de nationale ombudsmannen en hun medewerkers. Ervaringen en beste praktijken worden uitgewisseld via een regelmatige nieuwsbrief, een elektronisch forum en bijeenkomsten.

NIEUWSBRIEF

In het verleden gaf de Europese Ombudsman een regelmatige verbindingsbrief uit om de uitwisseling van informatie tussen leden van het netwerk mogelijk te maken. In juli 2003 ondertekenden de Europese Ombudsman en de Europese Afdeling van het Internationaal Ombudsmaninstituut (IOI), vertegenwoordigd door dr. Herman WUYTS, Ondervoorzitter van het IOI voor Europa, een overeenkomst waardoor de verbindingsbrief van de Europese Ombudsman en de nieuwsbrief van het IOI-Europa werden samengevoegd tot één enkele nieuwsbrief, European Ombudsmen – Newsletter. Deze nieuwe publicatie brengt verslag uit over het werk van de leden van het verbindingsnetwerk van de Europese Ombudsman en van de bredere kring van leden van het IOI-Europa. De nieuwsbrief wordt in het Engels, Frans, Duits, Italiaans en Spaans gepubliceerd en naar meer dan 400 bureaus op Europees, nationaal en lokaal niveau gestuurd. De eerste uitgave van de nieuwsbrief werd in oktober 2003 gepubliceerd en gepresenteerd op de jaarlijkse bijeenkomst van de stemgerechtigde leden van het IOI-Europa in Nicosia, Cyprus.

INTERNET

Eind 2000 werd de online versie van het verbindingsnetwerk, EUOMB, opgezet om de communicatie tussen leden van het verbindingsnetwerk te vergemakkelijken. EUOMB bestaat uit een website en een Internettop, die de mogelijkheid tot interactieve discussies en de uitwisseling van documenten biedt. 180 gebruikers, voor het merendeel ombudsmannen en contactpersonen binnen het netwerk, hebben toegang tot de top.

In november 2001 ging de virtuele krant van de top van start onder de naam Ombudsman Daily News. De krant heeft het voor alle leden mogelijk gemaakt op de hoogte te blijven van de activiteiten van de ombudsmannen en soortgelijke organen in de hele EU en daarbuiten. In 2003 werd het Ombudsman Daily News iedere werkdag gepubliceerd en bracht het in totaal meer dan 1.000 artikelen. De meeste leden van het verbindingsnetwerk raadplegen het Daily News nu regelmatig en blijven zodoende op de hoogte van de wijze waarop andere instellingen zaken hebben aangepakt waar ook zij zelf soms mee bezig zijn.

BIJEENKOMSTEN

Om een intensievere gedachtewisseling tussen de leden van het verbindingsnetwerk mogelijk te maken, worden tweejaarlijkse bijeenkomsten gehouden. Sinds de oprichting van het netwerk in 1996 hebben reeds vier netwerkbijeenkomsten plaatsgevonden (in Brussel in 1997 en 1998 en in Straatsburg in 2000 en 2003).

De vierde netwerkbijeenkomst, "Europese Informatie, Voorlichting en Rechtvaardigheid voor iedereen", vond plaats op 1 en 2 december in het Europees Parlement in Straatsburg. Doel van de bijeenkomst was de contactpersonen op de hoogte te brengen van alle relevante diensten op het niveau van de EU die kunnen helpen bij de behandeling van klachten van burgers over het Gemeenschapsrecht. De bijeenkomst werd bijgewoond door 27 contactpersonen, waaronder de tien nieuwe contactpersonen van de toetredingslanden.

Deelnemers aan de vierde liaisonvergadering.
Straatsburg, Frankrijk, 1 december 2003.

De bijeenkomst werd geopend door de Europese Ombudsman, die de contactpersonen verwelkomde in Straatsburg en zijn plannen voor het netwerk uiteenzette. Daarna volgde deel 1 van de bijeenkomst: "Waar kan ik voor burgers informatie over de EU verkrijgen?". Gisela GAUGGEL-ROBINSON en Anna FINI van de Europese Commissie gaven een overzicht van het aanbod van relevante informatiebronnen op het niveau van de EU. Deel 2 - "Wie geeft de burgers advies over hun rechten in het kader van de EU-wetgeving?" - omvatte een presentatie van Tony VENABLES, Directeur van de European Citizen Action Service. Tijdens het derde deel van de bijeenkomst - "Hoe kunnen burgers gerechtigheid verkrijgen in de EU?" - gaf Ian HARDEN, Hoofd van de Juridische Dienst van het Bureau van de Europese Ombudsman, een overzicht van de beschikbare gerechtelijke

en buitengerechtelijke rechtsmiddelen. Elke presentatie werd gevolgd door een casestudie van een contactpersoon, om de problemen van burgers bij de uitoefening van hun rechten in het kader van de EU-wetgeving te illustreren. De laatste presentatie op de eerste dag werd gegeven door Nicholas LEAPMAN van de Europese Commissie, die de werking van het SOLVIT-netwerk van het Directoraat-Generaal Interne Markt toelichtte.

De tweede dag van de bijeenkomst was hoofdzakelijk gewijd aan de werking van het verbindingsnetwerk en hoe deze zou kunnen worden verbeterd. Na een levendige brainstorming gaven enkele contactpersonen voorbeelden van beste praktijken binnen hun bureaus op de volgende terreinen: “Zo goed mogelijk gebruik maken van de media”, “De uitdaging van meertaligheid” en “De integratie van gemarginaliseerde groepen”. Deze innovatieve methoden om burgers te bereiken waren zeer relevant voor de leden van het netwerk.

Tijdens de bijeenkomst hadden de contactpersonen verscheidene gelegenheden om hun werk onderling te bespreken. De door de Europese Ombudsman georganiseerde excursie en de verschillende diners en lunches boden de contactpersonen ruime gelegenheid om hun werk op informelere wijze met elkaar te bespreken.

5.3 BETREKKINGEN MET NATIONALE OMBUDSMANNEN IN DE TOETREDINGSLANDEN

CONFERENTIE OVER “DE OMBUDSMAN EN HET RECHT VAN DE EUROPESE UNIE”

Op 29 en 30 mei woonde de Europese Ombudsman, professor P. Nikiforos DIAMANDOUROS, de conferentie over “De Ombudsman en het recht van de Europese Unie” bij, die door de Ombudsman van Polen, professor Andrzej ZOLL, in Warschau was georganiseerd. Ombudsmannen of hun vertegenwoordigers van zeven van de tien toetredingslanden (Cyprus, de Tsjechische Republiek, Estland, Hongarije, Litouwen, Malta en Polen) alsook van Azerbeidzjan, Nederland en Roemenië namen aan de conferentie deel. Het Centrum voor de studie van democratie van Bulgarije en de Onderzoekscommissie mensenrechten van Turkije waren eveneens aanwezig. Er waren ook vertegenwoordigers van het Bureau van de Commissaris voor de mensenrechten van de Raad van Europa, het Bureau van de Hoge Commissaris voor de mensenrechten van de VN (UNHCR), het Bureau van het Ontwikkelingsprogramma van de Verenigde Naties (UNDP), het Bureau voor Democratische Instellingen en Mensenrechten (ODIHR), de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE) en de Delegatie van de Europese Commissie in Polen. Professor DIAMANDOUROS was vergezeld door Gerhard GRILL en Ben HAGARD van het Bureau van de Europese Ombudsman.

De openingstoespraken van de conferentie werden gegeven door dr. Marek BOROWSKI, Voorzitter van de Sejm (het Poolse Parlement) en door professor Longin PASTUSIAK, Voorzitter van de Poolse Senaat. In het eerste deel van de conferentie gaf de Ombudsman van Polen, professor ZOLL, een speech over “De rechten van buitenlanders, in het bijzonder met betrekking tot binnenkomst, verblijf, werkvergunningen en asiel”. Hierna volgde een presentatie over “Toegang van het publiek tot informatie als een fundamenteel burgerrecht - beperkingen en controversen” door Tereza SAMANOVA van het Bureau van de Tsjechische Ombudsman. In het derde deel gaf de Europese Ombudsman een toespraak over “De rol van de Ombudsman in de bescherming van de rechtsstaat en de fundamentele rechten in het kader van de werkzaamheden van de Conventie inzake de Ontwerpgrondwet van de Europese Unie”. Ten slotte sprak dr. Jerzy ŚWIĄTKIEWICZ, Adjunct-Ombudsman van Polen, over “De reikwijdte van de bescherming van mensenrechten en vrijheden door de Ombudsman – heden en toekomst”.

De heer Roel Fernhout, Nationaal Ombudsman van Nederland, mevrouw Zita Zamžickiene, Seimas Ombudsman van Litouwen, Prof. Elmira Suleymanova, Commissaris Mensenrechten van Azerbeidzjan, mevrouw Rimante Šalaševiciute, Seimas Ombudsman van Litouwen en de heer Diamandouros, op de conferentie "De Ombudsman en de wetgeving van de Europese Unie". Warschau, Polen, 30 mei 2003.

Ontmoeting met de Parlementaire Commissarissen van Hongarije

In het kader van zijn officiële bezoek aan Hongarije op 27 en 28 oktober had de heer DIAMANDOUROS een ontmoeting met de drie Parlementaire Commissarissen en hun medewerkers (zie onder 6.2).

Ontmoeting met de Ombudsman van Malta

Van 9 t/m 11 december had de heer DIAMANDOUROS een ontmoeting met de Ombudsman van Malta, Joseph SAMMUT, en zijn medewerkers, als onderdeel van zijn voorlichtingstour van de lidstaten en toetredingslanden van de Europese Unie (zie onder 6.2).

Samenvatting

1 Inleiding

2 Bij de Ombudsman ingediende klachten

3 Besluiten na een onderzoek

4 Betrekkingen met andere instellingen van de Europese Unie

5 Betrekkingen met Ombudsmannen en soortgelijke instellingen

6 Public Relations

Bijlagen

6.1 HOOGTEPUNTEN VAN HET JAAR

VERKIEZING

Op 15 januari verkoos het Europees Parlement Professor P. Nikiforos DIAMANDOUROS als Europese Ombudsman nadat Jacob SÖDERMAN, die de post bekleedde sinds 1995, besloten had met pensioen te gaan. Professor DIAMANDOUROS die de eerste Griekse Ombudsman was tot zijn aanstelling, begon zijn nieuwe functie op 1 april 2003.

De heer Diamandouros op de dag van zijn verkiezing. Straatsburg, Frankrijk, 15 januari 2003.

PLECHTIGE EED

Op 1 april aanvaardde P. Nikiforos DIAMANDOUROS zijn ambt als Europese Ombudsman door middel van een plechtige eed ten overstaan van het Europese Hof van Justitie. De President van het Hof, Gil Carlos RODRÍGUEZ IGLESIAS, verwelkomde de nieuwe Ombudsman en prees zijn werk op academisch en administratief gebied en als Griekse Ombudsman.

In zijn toespraak voor het eminente publiek benadrukte de heer DIAMANDOUROS drie van zijn verantwoordelijkheden als Europese Ombudsman: de door de eerste Europese Ombudsman, Jacob Söderman, gewekte verwachtingen waarmaken; het Bureau van de Europese Ombudsman leiden op het historisch belangrijke moment van de uitbreiding; het contact met de burgers bevorderen om hen te informeren over hun rechten en de wijze waarop zij die kunnen uitoefenen.

EUROPESE OMBUDSMAN LEGT EEN PLECHTIGE EED AF VOOR HET EUROPESE HOF VAN JUSTITIE

De heer Diamandouros bij het Europees Hof van Justitie. Luxemburg, 1 april 2003.

© Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen

De heer Jean-Pierre Puissochet, de heer Gil Carlos Rodriguez Iglesias en de heer Romain Schintgen, ter gelegenheid van de plechtige eedsaflegging door de Europese Ombudsman voor het Europees Hof van Justitie. Luxemburg, 1 april 2003.

De plechtigheid werd onder meer bijgewoond door EP-Lid Roy PERRY, Ondervoorzitter van de Commissie verzoekschriften van het Europees Parlement, Christos ROZAKIS, Vice-President van het Europees Hof voor de rechten van de mens, Bernard STASI, Franse Ombudsman, Enrique MÚGICA HERZOG, Spaanse Ombudsman, Roel FERNHOUT, Nederlandse Ombudsman, Kerstin ANDRÉ, Zweedse Ombudsman, Pierre-Yves MONETTE, Belgische Federale Ombudsman, en Paavo NIKULA, Kanselier van Justitie van Finland. De volgende medewerkers van de Europese Ombudsman waren eveneens aanwezig: Ian HARDEN, João SANT'ANNA, Gerhard GRILL, Rosita AGNEW en Ben HAGARD.

VIERDE SEMINARIE VAN NATIONALE OMBUDSMANNEN EN SOORTGELIJKE ORGANEN VAN DE EU

Professor P. Nikiforos DIAMANDOUROS nam deel aan het Vierde Seminarie van de Nationale Ombudsmannen en soortgelijke organen van de EU in Athene (Vouliagmeni) op 7 en 8 april. Het seminarie, getiteld "Ombudsmannen en de bescherming van rechten in de Europese Unie", was gezamenlijk door de Europese Ombudsman en de Griekse Ombudsman georganiseerd. Eerdere seminars vonden plaats in Straatsburg (1996), Parijs (1999) en Brussel (2001). De heren HARDEN, HAGARD en VERHEECKE van het Bureau van de Europese Ombudsman waren eveneens aanwezig.

De heer Vitaliano Gemelli, Voorzitter van de Commissie verzoekschriften van het Europees Parlement, de heer Kevin Murphy, Nationaal Ombudsman van Ierland, Professor Yorgos Kaminis, Nationaal Ombudsman van Griekenland en mevrouw Anna Diamantopoulou, Europees Commissaris werkgelegenheid en sociale aangelegenheden, op het vierde Seminar van de Nationale Ombudsmannen en gelijkaardige organen van de EU. Athene, Griekenland, 7 april 2003.

De openingsplechtigheid werd ingeleid door de Voorzitter van het Griekse Parlement, Apostolos KAKLAMANIS. Daarna volgden toespraken van de Vice-Minister van Binnenlandse Zaken, Openbaar Bestuur en Decentralisatie, Stavros BENOS, en de Voorzitter van de Commissie verzoekschriften van het Europees Parlement, Vitaliano GEMELLI.

Tijdens de ochtendvergadering van 7 april, die werd voorgezeten door de nieuwe Griekse Ombudsman, professor Yorgos KAMINIS, gaf de Europese Commissaris voor Werkgelegenheid en Sociale Zaken, Anna DIAMANTOPOULOU, een toespraak over "Sociale rechten in de EU, in het bijzonder met betrekking tot het vrije verkeer van EU-burgers en onderdanen van derde landen". Rapporteur was de Nationale Ombudsman van Ierland, Kevin MURPHY.

Daarna vond een officiële lunch plaats, waarop de Griekse Eerste Minister, Costas SIMITIS, een toespraak hield. Bij deze gelegenheid waren de Griekse media uitgenodigd.

© Den græske ombudsmand

De heer Costas Simitas, Eerste Minister van Griekenland en de heer Diamandouros, op het vierde Seminar van Nationale Ombudsmannen en gelijkaardige organen van de EU. Athene, Griekenland, 7 april 2003.

De namiddagvergadering, die werd voorgezeten door de Nationale Ombudsman van Denemarken, Hans GAMMELTOFT-HANSEN, handelde over “De rechten van buitenlanders, in het bijzonder met betrekking tot binnenkomst, verblijf, werkvergunningen en asiel”. Themaspreker was de Nationale Ombudsman van Polen, Professor Andrzej ZOLL, en rapporteur was de Nationale Ombudsman van Finland, Riitta-Leena PAUNIO.

De heer Yorgos Kaminis, Nationaal Ombudsman van Griekenland, mevrouw Riitta-Leena Paunio, Parlementair Ombudsman van Finland, de heer Hans Gammeltoft-Hansen, Nationaal Ombudsman van Denemarken en Prof. Andrzej Zoll, Nationaal Ombudsman van Polen, op het vierde Seminar van de Nationale Ombudsmannen en gelijkaardige organen van de EU. Athene, Griekenland, 7 april 2003.

De volgende dag ging het debat over “Mensenrechten en rechten van minderheden”. De discussie werd ingeleid door de Franse Ombudsman, Bernard STASI. De thematoespraak werd gehouden

door de Commissaris voor de mensenrechten van de Raad van Europa, Alvaro GIL-ROBLES, die inging op de minderheidsrechten van Roma in de EU-lidstaten en toetredingslanden. Na deze presentatie vond een uitvoerig debat plaats. Rapporteur was de Nationale Ombudsman van Nederland, Roel FERNHOUT.

Na de debatten werd een resolutie door de Nationale Ombudsmannen en soortgelijke organen aangenomen. Vervolgens gaven de nieuwe Europese Ombudsman, professor DIAMANDOUROS, en de Griekse Ombudsman een gezamenlijke persconferentie.

De studiebijeenkomst werd afgesloten met een bespreking van de algemene conclusies, waarbij de Europese Ombudsman als voorzitter optrad en de rapporteurs voor de verschillende vergaderingen hun verslagen presenteerden.

OPEN DAGEN

Brussel

Op 3 mei nam het Bureau van de Ombudsman deel aan de Open Dag die door de Europese instellingen in Brussel was georganiseerd. De stand van de Ombudsman was opgesteld in het Europees Parlement en de hele dag stonden leden van het Bureau van de Ombudsman klaar voor het publiek. Informatie over het werk van de Ombudsman werd in 24 talen aangeboden. Op de stand werd een wedstrijd "herken de Europese Ombudsman" in zes verschillende talen georganiseerd. 12 000 mensen bezochten die dag het Parlement.

Burgers bezoeken de stand van de Ombudsman tijdens de open dagen in Brussel, België (3 mei 2003) en Straatsburg, Frankrijk (8 mei 2003).

Straatsburg

Op 8 en 9 mei nam het Bureau van de Ombudsman deel aan de Open Dagen die door het Europees Parlement in Straatsburg waren georganiseerd. De heer DIAMANDOUROS nam deel aan een openbare videoconferentie met Pat COX, Voorzitter van het Europees Parlement, en EP-Lid Pervenche BERES. Bezoekers kregen documentatiemateriaal over het werk van de Ombudsman in 24 talen. Op de stand werd een wedstrijd "herken de Europese Ombudsman" in zes verschillende talen georganiseerd. Medewerkers stonden de hele dag klaar om vragen te beantwoorden. 15 000 mensen bezochten tijdens de Open Dagen het Parlement.

JAARVERSLAG 2002

Het Jaarverslag van de Europese Ombudsman voor het jaar 2002 werd tijdens de plenaire vergadering van 25 september 2003 aan het Europees Parlement voorgesteld. Alvorens het woord te geven aan de heer DIAMANDOUROS, verwelkomde Ondervoorzitter Renzo IMBENI, die de

vergadering voorzat, de heer SÖDERMAN, de vorige Europese Ombudsman, die op de officiële tribune had plaatsgenomen.

In zijn toespraak sprak de heer DIAMANDOUROS zijn lof uit over de heer SÖDERMAN, die van het Bureau van de Europese Ombudsman een doeltreffende en bekende instelling had gemaakt. Hij wees ook op zijn talrijke verwezenlijkingen voor de Europese burgers en zijn belangrijke bijdrage aan het werk van de Conventie die het Handvest van de grondrechten had opgesteld en van de Europese Conventie. De heer DIAMANDOUROS beloofde te zullen voortbouwen op het werk van zijn voorganger en nauw samen te werken met de nationale en regionale ombudsmannen, zowel in de huidige lidstaten als in de toetredingslanden. Tot slot van zijn toespraak bedankte hij Lord STOCKTON voor zijn verslag en de hele Commissie verzoekschriften voor haar steun en aanmoediging. Hij bedankte ook de Voorzitter van het Europees Parlement en Commissaris DE PALACIO voor hun positieve aanpak.

Namens de Commissie verzoekschriften leidde de EARL OF STOCKTON zijn verslag over het jaarverslag van de Ombudsman in en feliciteerde hij de Ombudsman en zijn medewerkers voor het in 2002 verrichte werk. Andere sprekers waaronder EP-Lid Vitaliano GEMELLI, namens de EPP-ED-Fractie, EP-Lid Astrid THORS, namens de ELDR-Fractie, EP-Lid Jan DHAENE, namens de Verts/ALE-Fractie, en Loyola DE PALACIO, spraken allen hun lof uit over het werk en de verwezenlijkingen van de Ombudsman.

6.2 CONFERENTIES EN ONTMOETINGEN

BELGIË

Brussel

Op 28 januari nam Olivier VERHEECKE deel aan het Colloquium “Samenwerkingsmodellen binnen een uitgebreide EU”, dat gezamenlijk door de Nationale Bank van België en het Koninklijk Instituut voor Internationale Betrekkingen (KIIB) was georganiseerd. De conferentie, die werd voorgezeten door Burggraaf Etienne DAVIGNON, Voorzitter van het KIIB, werd geopend door Louis MICHEL, Belgisch Vice-Eerste Minister en Minister van Buitenlandse Zaken. Sprekers in het eerste deel van de conferentie, getiteld “Samenwerking in de tweede en derde pijlers van de EU”, waren professor Koen LENAERTS, rechter bij het Gerecht van eerste aanleg van de EG, Antonio VITORINO, Lid van de Europese Commissie, en Alain LAMASSOURE, EP-Lid en vertegenwoordiger van het Europees Parlement bij de Conventie.

Het tweede deel van de conferentie handelde over “Economische en sociale governance binnen een uitgebreide EMU”. Er werden bijdragen geleverd door professor Franklin DEHOUSSE, Didier REYNDERS, Belgisch Minister van Financiën, Frank VANDENBROUCKE, Belgisch Minister van Sociale Zaken en Pensioenen, Klaus HÄNSCH, EP-Lid en Lid van het Presidium van de Europese Conventie, en Jean-Luc DEHAENE, gewezen Eerste Minister van België en Ondervoorzitter van de Conventie. De slotverklaring was van Guy VERHOFSTADT, Eerste Minister van België.

Op 21 januari gaf de heer SÖDERMAN een lezing getiteld “Zal er een Europa van de Burgers komen?” in de kantoren van de Vertegenwoordiging van de deelstaat Neder-Saksen bij de Europese Unie. De lezing werd ingeleid door dr. Rainer LITTEN, Staatssecretaris bij het Ministerie Van Justitie van de deelstaat Neder-Saksen. De heer SÖDERMAN was vergezeld door Vicky KLOPPENBURG, Rosita AGNEW en Ben HAGARD.

Op 21 februari gaf Olivier VERHEECKE een lezing over “De rol van de Ombudsman in een uitgebreide Unie” tijdens het gezamenlijk opleidingsseminar voor Team Europe, InfoPoints Europa

en Carrefours. Het seminar, getiteld "Uitbreiding na Kopenhagen: van 15 naar 25 en meer" was georganiseerd door het DG Pers en Communicatie van de Commissie.

Op 25 februari nam de heer SÖDERMAN deel aan het seminarie "De Conventie en het EU-Handvest van de grondrechten", die was georganiseerd door het European Policy Centre in het "Residence Palace" in Brussel. De discussies handelden hoofdzakelijk over de verschillende mogelijkheden om het Handvest van de grondrechten op te nemen in het toekomstige Grondwettelijke Verdrag.

Het seminarie werd voorgezeten door Hywel Ceri JONES, Voorzitter van het directiecomité van het European Policy Centre, die het debat inleidde. De heer SÖDERMAN gaf een toespraak over "De Conventie, het Handvest en rechtsmiddelen". Daarin onderstreepte hij het belang van de opname in het Constitutioneel Verdrag van de verschillende rechtsmiddelen waarover burgers beschikken wanneer hun rechten die zij krachtens het Gemeenschapsrecht hebben, worden geschonden. De andere sprekers waren Jacqueline DUTHEIL DE LA ROCHÈRE, Directeur van het Centre de Droit Européen van de Université Panthéon Assas-Paris II, en Antonio VITORINO, Europees Commissaris voor Justitie en Binnenlandse Zaken en Voorzitter van de Werkgroep Handvest van de Conventie over de toekomst van Europa.

Op 6 maart nam Gerhard GRILL deel aan het symposium Auf dem Weg zu einem europäischen Verwaltungsraum (Naar een Europese bestuursruimte), dat door de Deutsche Hochschule für Verwaltungswissenschaften Speyer in samenwerking met de vertegenwoordiging van Rijnland-Palts in Brussel was georganiseerd. Het symposium vond plaats in de kantoren van de vertegenwoordiging in Brussel. De heer GRILL sprak over het recht op goed bestuur en de Europese Code van Goed Administratief Gedrag. Andere sprekers waren onder meer professor dr. Hermann HILL, rector van de Deutsche Hochschule für Verwaltungswissenschaften, en professor dr. Karl-Peter SOMMERMANN, hoogleraar aan de Deutsche Hochschule für Verwaltungswissenschaften. Ongeveer 70 deelnemers woonden het symposium bij.

Europa begrijpen – het recht op kennis van EU-burgers

Op 3 april gaf de heer DIAMANDOUROS een toespraak op een conferentie die door Friends of Europe, European Citizens Action Service, de Europese Commissie en het Europees Parlement was georganiseerd. Ongeveer 250 mensen woonden de conferentie bij, waaronder ambtenaren van de EU-instellingen en vertegenwoordigers van de openbare en particuliere sector in de lidstaten. Ian HARDEN en Rosita AGNEW van het Bureau van de Ombudsman waren eveneens aanwezig. De studiebijeenkomst was verdeeld in drie delen, namelijk "Een evenwicht vinden tussen overvloed aan informatie en gebrek aan communicatie", "Kan meer informatie over EU-beleid het democratisch tekort verhelpen?" en "Wat doen en wat niet doen bij informatiecampagnes van de EU?". De heer DIAMANDOUROS gaf een toespraak tijdens het eerste deel, waarin hij wees op de noodzaak om concrete informatie aan burgers te verstrekken, bijvoorbeeld door hen te informeren over hun rechten en de wijze waarop zij die kunnen uitoefenen. Hij merkte op dat de Europese Ombudsman daarbij een belangrijke rol te vervullen heeft en moet samenwerken met zijn nationale collega's, NGO's en de media om burgers meer bewust te maken van hun rechten.

Jaarlijkse Conferentie van het Europees Milieuagentschap

Ian HARDEN nam deel aan een panelgesprek over de Ontwerpgrondwet voor Europa op de Jaarlijkse Conferentie van het Europees Milieuagentschap, die op 16 oktober in Brussel werd gehouden. Themaspreeker was Commissaris Margot WALLSTRÖM. Andere deelnemers aan het panelgesprek waren onder meer EP-Lid Andrew DUFF en Krister NILSSON, Staatssecretaris bij het Ministerie van Milieu van Zweden.

Europese Unie Commissie van de Britse Kamer van Koophandel

Op 2 december gaf de heer DIAMANDOUROS een toespraak over "De Ombudsman in de 21ste eeuw – doelstellingen en ambities" tijdens een lunchvergadering die door de Europese Unie Commissie van de Britse Kamer van Koophandel in België was georganiseerd. De vergadering werd bijgewoond door ongeveer 15 leden van advocatenkantoren, adviesbureaus op het gebied

van de Europese Unie, Europese informatiediensten, politiek-strategische ondernemingen en verenigingen. De heer DIAMANDOUROS was vergezeld door Elodie BELFY.

Europees Forum van Adviescentra voor de burgers

Op 5 december gaf de Europese Ombudsman de thematoespraak op het Europees Forum van Adviescentra voor de burgers in Brussel. De heer DIAMANDOUROS sprak over het onderwerp "Rechten en rechtsmiddelen van burgers en de Ombudsman", waarbij hij een overzicht gaf van de rechten en verhaalmiddelen van de burgers van de Unie. Vervolgens beantwoordde de Ombudsman vragen van deelnemers over verschillende onderwerpen, van de implicaties van een juridisch bindend Handvest van de grondrechten tot de toekomstige ontwikkeling van de instelling van de Ombudsman. De heer DIAMANDOUROS was vergezeld door zijn Persvoorlichter, Rosita AGNEW, die het tweedaagse Forum bijwoonde.

DUITSLAND

Baden-Württemberg

Op 11 en 12 februari bracht de heer SÖDERMAN een bezoek aan Baden-Württemberg. Hij was vergezeld van Gerhard GRILL, Juridisch Hoofdadviseur bij het Bureau van de Europese Ombudsman.

Op 11 februari werd de Ombudsman aan de Universiteit van Tübingen ontvangen door professor dr. Martin NETTESHEIM, Decaan van de rechtsfaculteit, professor dr. Hans-Ludwig GÜNTHER, en de Rector van de universiteit, professor dr. Eberhard SCHAICH. De Ombudsman sprak er voor een publiek van hoogleraren, studenten en onderzoekers over zijn werk. Zijn lezing lokte een levendige discussie uit.

Op 12 februari gaf de Europese Ombudsman een overzicht van zijn werk tijdens een gewone vergadering van de Commissie verzoekschriften van de Landtag van Baden-Württemberg in Stuttgart en beantwoordde hij vragen van leden van de commissie. Dr. Jörg DÖPPER, Voorzitter van de commissie, vergezelde de Ombudsman vervolgens tijdens een ontmoeting met Christa VOSSSCHULTE, Ondervoorzitter van de Landtag. De Landtag publiceerde een persbericht (10/2003 van 12 februari 2003) over het bezoek van de Europese Ombudsman.

In de namiddag bracht de Ombudsman een bezoek aan het Europa-Zentrum Baden-Württemberg in Stuttgart, waar hij werd ontvangen door Niels BUNJES, die het bezoek had georganiseerd. De Ombudsman gaf een interview aan de Stuttgarter Zeitung en gaf vervolgens in het Europa-Zentrum voor een publiek van deskundigen en belangstellenden van diverse instellingen, groeperingen en verenigingen een uiteenzetting over zijn werk. De lezing werd ingeleid door professor dr. Hans TÜMMERS van het Stuttgart Instituut van Beheer en Technologie en afgerond met een levendige discussie.

Speyer

Op 31 maart opende Gerhard GRILL het vierde Europa-Forum Speyer met een lezing over het recht op behoorlijk bestuur uit een Europees perspectief. Mevrouw Paulina TALLROTH, professor dr. David CAPITANT en professor dr. Ricardo GARCÍA MACHO behandelden hetzelfde onderwerp, maar dan uit het perspectief van hun respectieve landen (Finland, Frankrijk en Spanje). Het forum was georganiseerd door professor dr. Siegfried MAGIERA en professor dr. Karl-Peter SOMMERMANN van de Deutsche Hochschule für Verwaltungswissenschaften in Speyer. Ongeveer 60 ambtenaren en andere functionarissen uit heel Duitsland namen deel aan het forum.

FRANKRIJK

Straatsburg

Op 13 februari nam de heer SÖDERMAN deel aan een lunch die door de burgemeester van Straatsburg, Fabienne KELLER, werd aangeboden om afscheid van hem te nemen naar aanleiding

van zijn pensionering in april 2003 en tegelijkertijd de nieuw gekozen Europese Ombudsman, Nikiforos DIAMANDOUROS, die een werkbezoek aan Straatsburg bracht, welkom te heten.

Op 27 mei kreeg de heer DIAMANDOUROS bezoek van Lucie LAVOIE, Adjunct-Ombudsvrouw van Quebec (Canada), die naar Straatsburg gekomen was ter voorbereiding van de Achtste Conferentie van het Internationaal Ombudsmaninstituut, die in september 2004 in Quebec City zal plaatsvinden.

Op 22 september bracht Ambassadeur Oguz DEMILRAP, Turkse Permanente Vertegenwoordiger bij de Europese Unie, een bezoek aan de heer DIAMANDOUROS in zijn kantoor in Straatsburg. Een aantal vraagstukken werden besproken, waaronder de vooruitzichten voor de oprichting van de instelling van een ombudsman in Turkije.

Op 21 oktober hield de heer DIAMANDOUROS een speech op een lunchbijeenkomst van de Kangaroo Group van het Europees Parlement. De heer DIAMANDOUROS was uitgenodigd door de Voorzitter van de Kangaroo Group (Parlementaire Intergroep voor vrij verkeer), EP-Lid Karl VON WOGAU.

De EARL OF STOCKTON, die de lunchbijeenkomst voorzat, leidde de heer DIAMANDOUROS in. De Ombudsman sprak over de rol die ombudsmannen in democratieën in de verdediging van de burgerrechten spelen. Meer dan 50 leden van het Europees Parlement, Europese ambtenaren, journalisten en vertegenwoordigers van het bedrijfsleven woonden de lunch bij.

Op 18 november hield de heer DIAMANDOUROS een lezing voor de studentenvereniging van het Institut d'Etudes Politiques de Strasbourg over de rol van de Europese Ombudsman in de verdediging van de burgerrechten.

Raad van Europa - Seminar mediaopleiding

Op 12 en 13 mei nam Rosita AGNEW deel aan een door de Raad van Europa in Straatsburg gehouden seminar mediaopleiding.

Er waren ongeveer vijftien deelnemers van de Raad. Het seminar werd gegeven door twee leden van de Dienst Woordvoering en Pers - Alun DRAKE, ex-journalist van de BBC, en Cathy BURTON, ex-journalist geschreven en gesproken pers (radio) in het VK. Doel van het seminar was een mediaopleiding te geven aan leden van het Directoraat Deskundigen van de Raad, die als een onderdeel van hun dagelijkse werkzaamheden almaar meer met journalisten moeten spreken. Er werd gepoogd de deelnemers inzicht te geven in de manier waarop de media werken en vaardigheden bij te brengen die zij in contacten met de media nodig hebben. De deelnemers deden radio- en televisie-interviews en kregen tips hoe zij dat beter konden doen.

Raad van Europa – Vergadering met ambassadeurs van de EU en toetredingslanden

Op 28 mei ontmoette de heer DIAMANDOUROS de Permanente Vertegenwoordigers van de EU en de toetredingslanden bij de Raad van Europa. Hij was uitgenodigd om de vergadering toe te spreken door Ambassadeur Athanassios THEODORACOPOULOS, Permanent Vertegenwoordiger van Griekenland bij de Raad van Europa.

In zijn speech behandelde de heer DIAMANDOUROS een aantal vraagstukken, waaronder democratie en mensenrechten, de Europese Conventie en de rol van de ombudsman. Aansluitend vond een levendige en interessante discussie plaats, tijdens welke onderwerpen als transparantie, democratie en mensenrechten aan bod kwamen.

Parijs

Op 5 juni hield de heer HARDEN een presentatie over de verantwoordelijkheden van ombudsmannen op het gebied van de mensenrechten op het colloquium "Het Instituut Ombudsman", dat in Parijs werd georganiseerd door de Commissie Juridische Zaken en Mensenrechten van de Raad van Europa.

Epernay

Op 25 oktober hield de heer DIAMANDOUROS een uiteenzetting op de Entretiens européens d'Epernay. De heer DIAMANDOUROS was door Bernard STASI, de Franse Ombudsman en Voorzitter van Entretiens européens d'Epernay, uitgenodigd om op de conferentie te komen spreken. Het onderwerp van zijn uiteenzetting was "De Europese Ombudsman en de burgers in het Europa van morgen".

ZWEDEN

Stockholm

Op 3 en 4 maart bracht de heer SÖDERMAN een bezoek aan Stockholm. Hij was vergezeld door zijn medewerker Juan MALLEA.

Op 3 maart woonde de heer SÖDERMAN in de Kanselarij van de Regering een werkvergadering bij waaraan werd deelgenomen door Olle ABRAHAMSSON, Carl Henrik EHRENKRONA, Bosse HEDBERG, Henrik JERMSTEN, Helena JÄDERBLOM, Kristina SVAHN STARRSJÖ en Kenneth NORDLANDER. Waren ook aanwezig: Christian ANDERSSON, Hoofd van het Voorlichtingsbureau van het Europees Parlement, en Hans ALLDÉN, Hoofd van het Bureau van de Commissie in Stockholm.

Op 4 maart 's ochtends had de heer SÖDERMAN, die vergezeld was door Hans ALLDÉN, op het Zweedse Ministerie van Justitie een ontmoeting met staatssecretaris Dan ELIASSON.

Vervolgens hield hij een presentatie over het Bureau van de Europese Ombudsman voor de leden van drie Zweedse parlementaire commissies: de Commissie grondwettelijke zaken (Voorzitter Gunnar HÖKMARK) de Commissie EU-zaken (Voorzitter Inger SEGELSTRÖM) en de Commissie buitenlandse zaken (Voorzitter Berndt EKHOLM). De bijeenkomst vond plaats in het halfrond van het Zweedse Parlement.

Op 4 maart in de namiddag nam de heer SÖDERMAN in de Aula Magna van de Universiteit van Stockholm deel aan het symposium "Een Europa voor burgers of voor politici?". Andere deelnemers waren professor Tommy MÖLLER en de heren Göran MAGNUSSON, Göran LENNMARKER en Kenneth KVIST. Het symposium was een gezamenlijke organisatie van het Voorlichtingsbureau van het EP en het Stockholm Institute for European Policy Studies (SIEPS). Moderator was de journaliste Ylva NILSSON. Na de lezing van de Europese Ombudsman werden vragen gesteld door de studenten.

ITALIË

Firenze

Van 12 t/m 16 juni had de Europese Ombudsman een reeks ontmoetingen in Firenze. De heer DIAMANDOUROS was telkens vergezeld door Ida PALUMBO van zijn Bureau.

Op 12 juni werd de heer DIAMANDOUROS in Firenze welkom geheten door de regionale Ombudsman van Toscane en coördinator van de Italiaanse regionale ombudsmannen, Romano FANTAPPIÈ. 's Avonds bood de heer FANTAPPIÈ de heer DIAMANDOUROS een diner aan, dat ook werd bijgewoond door het hoofd van het Bureau en enkele personeelsleden van de Toscaanse Ombudsman.

Op 13 juni had de Europese Ombudsman in de voormiddag een reeks bijkomsten met plaatselijke en regionale instanties. Hij ontmoette de voorzitter van de gemeenteraad, dr. Alberto BRASCA, de Ombudsman van Firenze, dr. Francesco LOCOCCIOLO, en de voorzitter van de Regionale Raad, Riccardo NENCINI.

Vervolgens nam de heer DIAMANDOUROS deel aan een vergadering van verschillende Italiaanse regionale ombudsmannen en enkele lokale ombudsmannen. De heer DIAMANDOUROS zette

uiteen hoe het Bureau van de Europese Ombudsman functioneert en schetste zijn prioriteiten. Hierna beantwoordde hij een aantal vragen.

's Namiddags had de heer DIAMANDOUROS een ontmoeting met de deelnemers aan de 126ste Bergedorf Ronde Tafel, georganiseerd door de Körberstichting. 's Avonds nam hij deel aan een diner dat door de Stichting werd aangeboden.

Op 14 en 15 juni woonde de Ombudsman de ronde tafel in "Villa la Fonte" in San Domenico di Fiesole bij. Onderwerp van de ronde tafel, die werd voorgezeten door dr. Richard von WEIZSÄCKER, was "De toekomst van de democratie in Europa". Er waren drie discussierondes gepland. In de eerste ronde ging het over de historische en politieke ontwikkeling van de democratische bestuursvorm in Europa in zijn regionale en structurele verscheidenheid. Tijdens de tweede ronde werd gedebatteerd over crises, verschillende benaderingen van hervorming en mogelijke middelen om de democratie op nationaal niveau te vernieuwen in vergelijkend perspectief. De derde ronde was gewijd aan de toekomstperspectieven van de Europese Unie, alsook de mogelijkheden en beperkingen van een supranationale democratie.

Op 16 juni had de heer DIAMANDOUROS een vergadering met de voorzitter van het Europees Universitair Instituut in Firenze, professor Yves MÉNY.

IERLAND

Op 11 juli hield de heer DIAMANDOUROS in het Institute of European Affairs in Dublin een lezing over "De rol van de Ombudsman in de toepassing van het Handvest van de grondrechten". Hierna kwam Emily O'REILLY, de pas benoemde nationale Ierse Ombudsvrouw, aan het woord. In haar eerste openbare toespraak in haar nieuwe functie sprak mevrouw O'REILLY over het recht op behoorlijk bestuur, het recht op toegang tot documenten en de Ombudsman vanuit het Ierse perspectief.

Later op de dag had de heer DIAMANDOUROS, vergezeld door Olivier VERHEECKE en Rosita AGNEW, een ontmoeting met de Voorzitter van het Ierse Huis van Afgevaardigden, dr. Rory O'HANLON, die ook Voorzitter van de Commissie rijksdienst is. Na de vergadering bracht de heer DIAMANDOUROS een geleid bezoek aan het gebouw van het Huis van Afgevaardigden.

FINLAND

Van 6 t/m 10 september was de Europese Ombudsman, de heer P. Nikiforos DIAMANDOUROS, in Finland voor een reeks vergaderingen, lezingen en media-evenementen in het kader van zijn voorlichtingstour langs de lidstaten en toetredingslanden van de Europese Unie. De heer DIAMANDOUROS was vergezeld door Benita BROMS en Ben HAGARD.

Op 6 september had de heer DIAMANDOUROS een lunchvergadering met de Kanselier van Justitie van Finland, Paavo NIKULA, en diens echtgenote Riitta NIKULA. Er werd vooral gesproken over de respectieve bevoegdheidsterreinen van de Parlementaire Ombudsman en de Kanselier van Justitie in Finland, de werkrelaties tussen deze beide instellingen en hun betrokkenheid bij EU-kwesties.

Op 7 september brachten de heer en mevrouw DIAMANDOUROS de dag door met de eerste Europese Ombudsman, de heer SÖDERMAN en diens echtgenote Raija SÖDERMAN. Zij brachten samen een bezoek aan een historisch kuststadje in het westen van Finland, Ekenäs, en het omgevende platteland.

Op 8 september bracht de heer DIAMANDOUROS 's ochtends een bezoek aan de Vice-Kanselier van Justitie van Finland, Jaakko JONKKA. De heer JONKKA en de op de vergadering aanwezige personeelsleden van de Kanselier gaven een overzicht van het werk van de Kanselier van Justitie.

Na deze vergadering met de Vice-Kanselier van Justitie gaf de heer DIAMANDOUROS aan het personeel van de Kanselier van Justitie een uiteenzetting over het werk van de Europese Ombudsman.

Tijdens de daaropvolgende vragensessie werden veel vraagstukken van gemeenschappelijk belang besproken.

De heer Diamandouros, mevrouw Riita Nikula, de heer Paavo Nikula, Kanselier van Justitie van Finland en mevrouw Magda Diamandouros. Helsinki, Finland, 6 september 2003.

De heer DIAMANDOUROS had vervolgens een lunchvergadering met Finse leden van het Europees Parlement, met name Ulpu IIVARI, Eija-Riitta KORHOLA en Matti WUORI. De vergadering was georganiseerd door Renny JOKELIN, hoofd van het Voorlichtingsbureau van het Europees Parlement in Helsinki, die als gastheer optrad. Er werd onder meer gesproken over de voorlichtingstour van de Europese Ombudsman langs de toetredingslanden, samenwerking met nationale ombudsmannen en de mening van de Europese Ombudsman over het ontwerp van Grondwettelijk Verdrag.

Mevrouw Riita-Leena Paunio, Parlementair Ombudsman van Finland, de heer Diamandouros en de heer Paavo Lipponen, Voorzitter van het Finse Parlement. Helsinki, Finland, 10 september 2003.

Na de lunchvergadering met de EP-leden had de heer DIAMANDOUROS een ontmoeting met de President van het Finse Hooggerechtshof en voormalig Rechter bij het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen, Leif SEVÓN. Er werd onder meer gesproken over de voorlichtingstour langs de toetredingslanden, samenwerking met nationale ombudsmannen en de ontwikkeling van ombudsmannen en soortgelijke instellingen in de landen die toetreden tot de Europese Unie.

Op 9 september bracht de heer DIAMANDOUROS een bezoek aan het Bureau van de Parlementaire Ombudsvrouw van Finland. Het bezoek begon met een vergadering met de Parlementaire Ombudsvrouw, Riitta-Leena PAUNIO, haar twee Adjunct-Ombudsmannen, Ikka RAUTIO en Petri JÄÄSKELÄINEN, en de contactambtenaar Riitta LÄNSISYRJÄ. Mevrouw PAUNIO beschreef de activiteiten van de Parlementaire Ombudsman en de werkverdeling tussen haar en de twee Adjunct-Ombudsmannen. Tijdens de discussie werd vooral gesproken over klachten betreffende Gemeenschapsrecht die door de Parlementaire Ombudsvrouw waren behandeld.

De heer Diamandouros en de heer Matti Vanhanen, Eerste Minister van Finland.
Helsinki, Finland, 10 september 2003.

Na de vergadering met de Parlementaire Ombudsvrouw sprak de heer DIAMANDOUROS voor haar medewerkers over het werk van de Europese Ombudsman. Hij legde uit hoe het Bureau van de Europese Ombudsman werkt en wat zijn prioriteiten zijn. Tijdens de daaropvolgende vragensessie werden veel vraagstukken van gemeenschappelijk belang besproken.

Na de lunch ontmoette de heer DIAMANDOUROS het hoofd van de Vertegenwoordiging van de Europese Commissie in Finland, Timo MÄKELÄ. Er werd onder meer gesproken over het werk van de Vertegenwoordiging van de Commissie, toegang tot documenten, het SOLVIT-netwerk en het EUROJUS-systeem. Aan het eind van de bijeenkomst werd de heer DIAMANDOUROS voorgesteld aan de Finse juridische EUROJUS-adviseur, Juri KAINULAINEN.

's Avonds gaf mevrouw PAUNIO een diner ter ere van de heer en mevrouw DIAMANDOUROS. Namen ook aan het diner deel: de eerste Europese Ombudsman Jacob SÖDERMAN en zijn echtgenote Raija SÖDERMAN, de President van het Hooggerechtshof, Leif SEVÓN, de President van het Hoog Administratief Hof, Pekka HALLBERG, de Kanselier van het Ministerie van Justitie, Kirsti RISSANEN, de Secretaris-Generaal van het Finse Parlement, Seppo TIITINEN, de titularis van de Jean Monnet-leerstoel aan de Universiteit van Turku, professor Esko ANTOLA, en de beide Parlementaire Adjunct-Ombudsmannen, Ikka RAUTIO en Petri JÄÄSKELÄINEN.

Op 10 september had de heer DIAMANDOUROS een ontmoeting met de voorzitter van het Finse Parlement, Paavo LIPPONEN. Ook de Parlementaire Ombudsvrouw, Riitta-Leena PAUNIO, was daarbij aanwezig.

De heer DIAMANDOUROS ontmoette vervolgens de Finse premier, Matti VANHANEN. De heer DIAMANDOUROS schetste het werk van de Europese Ombudsman en legde de premier zijn twee voorstellen ter verbetering van het Ontwerp van Grondwettelijk Verdrag voor.

Tijdens een werklunch sprak de heer DIAMANDOUROS met de Directeur Onderzoek van het Centrum voor Europese Studies van de Faculteit Politieke Wetenschappen van de Universiteit van Helsinki, Teija TIILIKAINEN. De Ombudsman besprak met mevrouw TIILIKAINEN de mogelijkheden voor Europese studiecetra om samen of afzonderlijk cursussen uit te werken over democratische controleerbaarheid in het algemeen, of de Europese Ombudsman in het bijzonder.

Na de vergadering met mevrouw TIILIKAINEN hield de heer DIAMANDOUROS in het Centrum voor Europese Studies een lezing over "Rechten van de burger, rechtsmiddelen en de Europese Ombudsman". Er waren meer dan 50 personen aanwezig, zowel studenten van de Universiteit van Helsinki als vertegenwoordigers van niet-gouvernementele organisaties en ambtenaren van de Finse Ministeries die de burgers informatie moeten geven over de Europese Unie.

VERENIGD KONINKRIJK

Seminar aan University College London

Op 9 september gaf de heer HARDEN een seminar aan het University College London, Constitution Unit, over de toegang van het publiek tot informatie en documenten die in het bezit van de EU-instellingen zijn. Het seminar werd voorgezeten door professor Patrick BIRKINSHAW van de Universiteit van Hull en onder meer bijgewoond door de Directeur van de Constitution Unit, professor Robert HAZELL.

Londen

Op 23 en 24 november was de Europese Ombudsman in Londen voor een reeks vergaderingen en lezingen.

Op 23 november besprak de heer DIAMANDOUROS met professor Roger JOWELL, Directeur van het Centre for Comparative Social Surveys van de City University London de mogelijkheden om onderzoek te verrichten naar klantentevredenheid over het werk van de Europese Ombudsman.

Op 24 november ontmoette de heer DIAMANDOUROS de Parliamentary and Health Service Ombudsman, Ann ABRAHAM, de Deputy Parliamentary and Health Service Ombudsman, Trish LONGDON, en de Voorzitter en Algemeen Directeur van de Commission for Local Administration (Engeland) en Local Government Ombudsman, Tony REDMOND. Er werd onder meer gesproken over ontwikkelingen in de rol van de Parliamentary and Health Service Ombudsman in het Verenigd Koninkrijk en samenwerking tussen bureaus van ombudsmannen.

Na de lunch sprak de heer DIAMANDOUROS voor de medewerkers van de Parliamentary and Health Service Ombudsman over het werk van de Europese Ombudsman. Hij legde uit hoe het Bureau van de Europese Ombudsman werkt en schetste zijn prioriteiten. Tijdens de daaropvolgende vragensessie werden tal van vraagstukken van gemeenschappelijk belang besproken. Later op de dag ontmoette de heer DIAMANDOUROS de vorige Parliamentary and Health Service Ombudsman, Sir Michael BUCKLEY.

Na een vergadering met leden van de Raad van Bestuur van Athens College in het Hellenic Centre in Londen hield de heer DIAMANDOUROS tot slot van de dag de jaarlijkse prestigieuze lezing 2003 van de Alumnivereniging van Athens College, getiteld: "De Ombudsman als controleerbaarheidsmechanisme in moderne democratieën". Na de lezing vond een receptie plaats.

ESTLAND

Tallinn

Van donderdag 11 t/m vrijdag 12 september was de Europese Ombudsman, P. Nikiforos DIAMANDOUROS, in Estland voor een reeks vergaderingen, lezingen en media-evenementen in het kader van zijn voorlichtingstour langs de lidstaten en toetredingslanden van de Europese Unie. De heer DIAMANDOUROS werd vergezeld door Benita BROMS en Ben HAGARD.

Op 11 september had de heer DIAMANDOUROS 's ochtends een ontmoeting met de Rechtskanselier van Estland, Allar JÕKS, en met de Directeur van het Bureau van de Rechtskanselier, Egle KÄÄRATS. De heer JÕKS en mevrouw KÄÄRATS gaven een overzicht van het werk van de Rechtskanselier. Er werd onder meer gesproken over de voorlichtingstour van de Europese Ombudsman, samenwerking tussen ombudsmannen en soortgelijke instellingen in Europa, de veelaligheid van het Bureau van de Europese Ombudsman en de gevolgen van de uitbreiding voor het Bureau van de Europese Ombudsman.

De heer Diamandouros en de heer Juhan Parts, Eerste Minister van Estland.
De heer Diamandouros en de heer Arnold Rüütel, President van Estland.
Tallinn, Estland, 11 september 2003.

Na de vergadering met de heer JÕKS ontmoette de heer DIAMANDOUROS de premier van Estland, Juhan PARTS. De Rechtskanselier, de heer JÕKS, was ook aanwezig. De premier verklaarde dat de Estlandse burgers heel graag hun rechten, zowel op Europees als op nationaal niveau, willen kennen. De heer DIAMANDOUROS schetste het werk van de Europese Ombudsman en legde uit wat de bedoeling van zijn voorlichtingstour was. Tijdens de daaropvolgende discussie werden onder meer de volgende onderwerpen aangesneden: het referendum over het EU-lidmaatschap dat het volgende weekend in Estland zou plaatsvinden, het Handvest van de grondrechten en de twee voorstellen van de Europese Ombudsman ter verbetering van het Ontwerp van Grondwettelijk Verdrag.

's Namiddags had de heer DIAMANDOUROS een ontmoeting met de President van Estland, Arnold RÜÜTEL. Ook de Rechtskanselier, de heer JÕKS, was aanwezig. De heer DIAMANDOUROS schetste in grote trekken het werk van de Europese Ombudsman en legde uit wat de bedoeling van zijn voorlichtingstour was. De President had het over de uitdagingen waarvoor Estland zich gesteld ziet en over de toekomst van het land. De heer DIAMANDOUROS legde hem zijn twee voorstellen ter verbetering van het Ontwerp van Grondwettelijk Verdrag voor.

Op 12 september had de heer DIAMANDOUROS in de voormiddag een ontmoeting met het hoofd van de Delegatie van de Europese Commissie in Estland, John KJAER. Er werd onder meer gesproken over de voorlichtingstour van de Europese Ombudsman, de doeltreffendste wijze om

burgers in de toetredingslanden voor te lichten, en de huidige en toekomstige structuur van de Bureaus van de Europese Commissie in de toetredingslanden.

Tussen de middag gaf de heer DIAMANDOUROS in de Nationale Bibliotheek van Estland een lezing over "Democratie, controleerbaarheid en de instelling van de ombudsman". De lezing werd bijgewoond door meer dan 130 personen met diverse achtergrond, onder wie studenten van de Universiteit van Tallinn, vertegenwoordigers van niet-gouvernementele organisaties, ambtenaren van Estlandse Ministeries en activisten van de campagne die met het oog op het referendum over het EU-lidmaatschap werd gevoerd (zowel voor- als tegenstanders).

De heer Diamandouros, mevrouw Benita Broms, de heer Allar Jõks, Kanselier van Justitie van Estland en mevrouw Egle Käärats, Directeur van het kabinet van de Kanselier van Justitie. Tallinn, Estland, 11 september 2003.

's Namiddags hield de heer DIAMANDOUROS voor het personeel van de Rechtskanselier een lezing over het werk van de Europese Ombudsman. Hij legde uit hoe het Bureau van de Europese Ombudsman werkt en gaf de prioriteiten aan. Tijdens de daaropvolgende vragensessie werden tal van onderwerpen van gemeenschappelijk belang aangesneden.

SPANJE

In het kader van zijn inspanningen om de instelling van de ombudsman beter bekend te maken bij de Europese burgers bracht de heer DIAMANDOUROS op 18 september een bezoek aan Barcelona.

De heer DIAMANDOUROS had een ontmoeting met de Regionale Ombudsman van Catalonië, de heer CAÑELLAS. Beide Ombudsmannen spraken over manieren om de samenwerking tussen hun bureaus te verbeteren en om de burger het best van dienst te zijn. De heer DIAMANDOUROS had een informele gedachtewisseling met enkele personeelsleden van de heer CAÑELLAS.

In de loop van zijn bezoek hield de Europese Ombudsman aan de Universiteit van Barcelona de openingstoespraak van het zesde Spaans Congres politieke wetenschappen. In zijn speech schetste de heer DIAMANDOUROS de cruciale rol die ombudsmannen in moderne democratieën vervullen om overheidsinstanties rekenschap te laten afleggen. Onder de aanwezigen waren de Vice-Rectoren van de drie universiteiten van Barcelona, alsook een aantal leden van de Catalaanse regering.

TUNESIË

Derde Statutair Congres van de Vereniging van Franstalige Ombudsmannen

Op 14 en 15 oktober woonde de heer DIAMANDOUROS, vergezeld door Olivier VERHEECKE, in Yasmine Hammamet (Tunesië) het "Derde Statutair Congres van de Vereniging van Franstalige Ombudsmannen" (3ème Congrès Statutaire de l'Association des Ombudsmans et Médiateurs de la Francophonie - AOMF) bij: "L'Ombudsman/Médiateur, acteur de la transparence administrative".

Het Congres werd op 14 oktober in de voormiddag officieel geopend door de Tunesische Minister van Justitie en Mensenrechten, Béchir TEKKARI. Andere sprekers tijdens de openingsceremonie waren: de Ombudsvrouw van de Tunesische Republiek, Alifa FAROUK, de Voorzitter van AOMF en Franse Ombudsman, Bernard STASI, de Secretaris-Generaal van AOMF en Regionale Ombudsvrouw van Valle d'Aosta (Italië), Maria Grazia VACCHINA, en een erelid van AOMF, Daniel JACOBY.

Tijdens de eerste bijeenkomst van het Congres gaf de heer DIAMANDOUROS een lezing over "de Europese Ombudsman, de grondrechten en de toekomstige Grondwet voor Europa". Andere sprekers waren onder meer de Staatssecretaris van Buitenlandse Betrekkingen, Hatem BEN SALEM, en mevrouw FAROUK.

's Namiddags spraken de heren JACOBY, Anton CAÑELLAS, Regionale Ombudsman van Catalonië, en Nourreddine BEN FARHAT, Directeur-Generaal van het Informatiecentrum over NGO's (IFADA).

Op 14 en 15 oktober werd de delegatie van het Congres 's avonds officieel ontvangen door respectievelijk de Eerste Minister van de Tunesische Republiek, Mohamed GHANNOUCHI, en de Minister van Toerisme en Handel, Mondher ZENAÏDI.

CYPRUS

Op 9 en 10 oktober nam de Europese Ombudsman in Nicosia deel aan de internationale conferentie over de veranderende aard van de instelling van de ombudsman in Europa. De conferentie was georganiseerd door de Cypriotische Ombudsvrouw (Commissioner for Administration), Eliana NICOLAOU, en werd bijgewoond door meer dan 40 deelnemers uit 25 landen. Tijdens de conferentie vond ook de Jaarvergadering van de stemgerechtigde leden van de Europese afdeling van het Internationaal Ombudsmaninstituut (IOI) plaats onder het voorzitterschap van de Regionale Ondervoorzitter van de Europese afdeling van het IOI, dr. Herman WUYTS. De heer DIAMANDOUROS werd vergezeld door Ian HARDEN en Rosita AGNEW.

© Commissaris voor Administratie van Cyprus

De heer Herman Wuyts, Regionaal Ondervoorzitter van de Europese regio van het IOI, mevrouw Eliana Nicolaou, Commissaris voor Administratie in Cyprus, de heer Arne Fliflet, Parlementair Ombudsman van Noorwegen, mevrouw Kerstin André, Justitie Ombudsman van Zweden, de heer Diamandouros, de heer Joseph Sammut, Nationaal Ombudsman van Malta en de heer Roel Fernhout, Nationaal Ombudsman van Nederland, op de conferentie "Het veranderende karakter van de instelling van de ombudsman in Europa". Nicosia, Cyprus, 9 september 2003.

De conferentie werd geopend door de President van de Republiek Cyprus, Tassos PAPADOPOULOS. De heer DIAMANDOUROS sprak over "De rol van Ombudsmannen bij de toepassing van het Handvest van de Europese Unie". Zijn collega's uit Nederland, Roel FERNHOUT, en België, dr. Herman WUYTS, spraken respectievelijk over "De rol van de Ombudsman in de bescherming van de sociale rechten" en "Steun voor en versterking van de instelling van de ombudsman – een praktische benadering".

HONGARIJE

Op 27 en 28 oktober deed de Europese Ombudsman, Nikiforos DIAMANDOUROS, in het kader van zijn voorlichtingstour langs de lidstaten en toetredingslanden van de Europese Unie, Hongarije aan voor een reeksvergaderingen, lezingen en media-evenementen. De heer DIAMANDOUROS werd vergezeld door Alessandro DEL BON en Rosita AGNEW.

Op 27 oktober had de heer DIAMANDOUROS in de voormiddag een ontmoeting met de drie Parlementaire Ombudsmannen, met name Barnabás LENKOVICS, Jenő KALTENBACH (Ombudsman voor Nationale en Etnische Minderhedenrechten) en Attila PETERFALVI (Ombudsman voor Gegevensbescherming en Vrijheid van Informatie), alsook met de Vice-Ombudsman voor Rechten van de Burger, Albert TAKACS. Ook de Directeur van het Bureau, Erzsébet WOLF, was aanwezig. Er werd onder meer gesproken over de rechten van minderheden, buitengerechtelijke rechtsmiddelen en het mandaat van de Europese Ombudsman.

De heer DIAMANDOUROS sprak vervolgens voor de personeelsleden van de Ombudsmannen over het werk van de Europese Ombudsman. Hij legde uit hoe het Bureau van de Europese Ombudsman werkt en schetste zijn prioriteiten. Tijdens de daaropvolgende vragensessie werd onder meer ingegaan op de benadering van transparantie door de Ombudsman en het percentage klachten dat over een gebrek aan openheid handelt. Mevrouw AGNEW gaf vervolgens uitleg over het verbindingsnetwerk van de Ombudsman en de instrumenten die worden gebruikt om informatie uit te wisselen.

Daarna ontmoette de heer DIAMANDOUROS de Ondervoorzitter van de Nationale Vergadering, László MANDUR. Ook de heren LENKOVICS en PETERFALVI en mevrouw Eva LISTAR (verantwoordelijk voor betrekkingen met het Parlement) waren aanwezig. De heer DIAMANDOUROS beschreef in het kort het werk van de Europese Ombudsman en legde uit wat de bedoeling van zijn voorlichtingstour was. Hierna volgde een korte discussie over het ontwerp van Grondwet voor Europa, tijdens welke de heer DIAMANDOUROS een overzicht gaf van de reeks mechanismen waarover de burgers beschikken om hun rechten te verdedigen.

's Namiddags had de heer DIAMANDOUROS een ontmoeting met de Rector van de Eötvös Loránd Universiteit en de Decaan van de Rechtsfaculteit. De Rector, professor dr. Istvan KLINGHAMMER, heette de Ombudsman welkom en gaf een overzicht van de geschiedenis van de universiteit, volgens hem de oudste en grootste van Hongarije. De heer DIAMANDOUROS legde uit waarom hij een bezoek aan Hongarije bracht en wat zijn werk inhoudt. Vervolgens gaf de heer DIAMANDOUROS een lezing aan de universiteit over "Democratie, controleerbaarheid en de instelling van de ombudsman". Het publiek van meer dan veertig personen bestond vooral uit studenten en hoogleraren van de universiteit.

's Avonds bood de heer LENKOVICS de heer DIAMANDOUROS een diner aan. Hierbij waren ook twee hoogleraren van de Centraal-Europese Universiteit, Judith SANDOR en Gabor TOKA, aanwezig. Het gesprek ging vooral over een aantal opvallende zaken die de Hongaarse Parlementaire Ombudsmannen hadden behandeld, waaronder een zaak over het recht op leven en het groeiende segregatieprobleem in scholen.

Op 28 oktober had de heer DIAMANDOUROS een ontmoeting met de Hongaarse Eerste Minister, Péter MEDGYESSY, tijdens welke de Ombudsman een overzicht gaf van zijn werk en de bedoeling van zijn voorlichtingstour uitlegde. Hij bevestigde dat de Europese Ombudsman zich onverminderd blijft inzetten voor de taalkundige verscheidenheid in een uitgebreide Europese Unie

en verwees ook naar het vraagstuk van etnische minderheden en het ontwerp van Grondwet. De Eerste Minister was tevreden dat de Ombudsman dit onderwerp had aangesneden, omdat het van groot belang is in Hongarije.

Vervolgens ontmoette de heer DIAMANDOUROS de Voorzitter van de Commissie mensenrechten, minderheden en religie, László SZASZFALVI. De heer SZASZFALVI legde uit hoe zijn commissie werkt en zei dat ze binnenkort de Hongaarse minderhedenwet zou herzien. Hierop volgde een discussie over de problemen van de Roma-minderheid en de noodzaak om minder begunstigde groepen te versterken.

Na de door de heer KALTENBACH aangeboden lunch sprak de heer DIAMANDOUROS op de Internationale Conferentie "De Europese Grondwet - een visie voor Europa". De conferentie was georganiseerd door het kabinet van de Eerste Minister en werd bijgewoond door ongeveer 50 personen. Voorzitter was de Hongaarse Ambassadeur bij de EU, Péter BALAZS.

Na zijn speech discussieerde de heer DIAMANDOUROS met de heer KALTENBACH en twee van diens medewerkers over het minderhedenvraagstuk in Hongarije en het belang van de bescherming van de rechten van minderheden. Er werd onder meer gesproken over de soorten activiteiten waarbij minderheidsgroepen zijn betrokken en over het segregatieprobleem.

DENEMARKEN

Van 5 t/m 7 november was de Europese Ombudsman in Denemarken voor een reeks vergaderingen, lezingen en media-evenementen. De heer DIAMANDOUROS werd vergezeld door José MARTÍNEZ ARAGON en Nicholas CATEPHORES. Alle evenementen vonden plaats in Kopenhagen.

Op 5 november had eerst een vergadering plaats met Søren SØNDERGAARD, Hoofd van het Voorlichtingsbureau van het Europees Parlement in Denemarken, en diens Adjunct, Henrik GERNER HANSEN. Er werd onder meer gesproken over de actuele politieke situatie in Denemarken.

Hierna had de heer DIAMANDOUROS een gedachtewisseling over de rol en het werk van de Europese Ombudsman met een aantal vertegenwoordigers van NGO's en netwerken in de Vertegenwoordiging van de Europese Commissie in Denemarken.

Vervolgens had hij een werklunch in de Vertegenwoordiging met het Adjunct-hoofd van de Vertegenwoordiging, Thomas CHRISTENSEN, en het Hoofd van de Dienst Pers en Media, Michael VEDSØ. Er werd onder meer gesproken over de Deense attitudes jegens de Europese Unie.

's Namiddags woonde de heer DIAMANDOUROS een vergadering bij van de Commissie juridische zaken van het Deense Parlement, tijdens welke de Deense Parlementaire Ombudsman, Hans GAMMELTOFT-HANSEN, zijn jaarverslag presenteerde.

De laatste vergadering van de dag vond plaats in het Europees Milieuagentschap met de Uitvoerend Directeur van het agentschap, professor Jacqueline McGLADE. Er werden horizontale kwesties zoals de impact van de personeelshervorming in de Europese Instellingen en samenwerking op het gebied van de Code van Goed Administratief Gedrag besproken. De vergadering werd ook bijgewoond door Gordon McINNES, Jef MAES en Jeff HUNTINGTON van het agentschap.

Op 6 november had de heer DIAMANDOUROS in de ambtswoning van de Eerste Minister een vergadering met de Vaste Secretaris van het Departement van de Eerste Minister, Nils BERNSTEIN. Er werd onder meer gesproken over de voorstellen van de heer DIAMANDOUROS ter verbetering van het Ontwerp van Grondwettelijk Verdrag voor Europa. De heer DIAMANDOUROS werd vergezeld door de Deense Parlementaire Ombudsman, Hans GAMMELTOFT-HANSEN.

Hierna gebruikte de heer DIAMANDOUROS de lunch met leden van de Commissie juridische zaken van het Deense Parlement in het restaurant van het Parlement. Op de lunch waren ook aanwezig: mevrouw BAASTRUP, voorzitter van de Commissie juridische zaken, de parlementsleden Morten BØDSKOV, Elisabeth ARNOLD en Margrete AUKEN, alsmede de heer GAMMELTOFT-HANSEN.

De heer DIAMANDOUROS had daarna op het Ministerie van Buitenlandse Zaken een vergadering met de Vaste Secretaris van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, Friis Arne PETERSEN. Er werd onder meer gesproken over de voorstellen van de heer DIAMANDOUROS ter verbetering van het Ontwerp van Grondwettelijk Verdrag voor Europa. De heer DIAMANDOUROS werd naar deze vergadering vergezeld door de Deense Parlementaire Ombudsman.

Op 7 november stond eerst een vergadering met de Voorzitter van het Deense Parlement, Christian MEJDAHL, op de agenda. Er werd onder meer van gedachten gewisseld over de rol van de Europese Ombudsman en de vooruitzichten voor de Intergouvernementele Conferentie. De heer DIAMANDOUROS werd naar deze vergadering vergezeld door de Deense Parlementaire Ombudsman.

Vervolgens hield de heer DIAMANDOUROS in de kantoren van de Deense Parlementaire Ombudsman voor het personeel van de Ombudsman een briefing over de rol en het werk van de Europese Ombudsman. Hierna volgde een gedachtewisseling met de heer GAMMELTOFT-HANSEN.

De heer DIAMANDOUROS bracht vervolgens een beleefdheidsbezoek aan de Vertegenwoordiging van de Europese Commissie in Denemarken, waar hij het waarnemend Hoofd van de Vertegenwoordiging, Peter LINDVALD NIELSEN, ontmoette.

Het bezoek werd afgerond met een officieel diner, dat door de Deense Parlementaire Ombudsman werd aangeboden in het restaurant van het Parlement.

MALTA

Van 9 t/m 11 december deed de Europese Ombudsman, in het kader van zijn voorlichtingstour langs de lidstaten en toetredingslanden van de Europese Unie, Malta aan voor een reeks vergaderingen, lezingen en media-evenementen. De heer DIAMANDOUROS werd op alle evenementen vergezeld door Ben HAGARD en Ida PALUMBO.

De heer Michael Frendo, Voorzitter van de Commissie Buitenlandse en Europese zaken van het Huis van Afgevaardigden van Malta, leden van deze Commissie en de heer Diamandouros. Valletta, Malta, 9 december 2003.

Op 9 december had de heer DIAMANDOUROS een ontmoeting met het Hoofd van de Delegatie van de Europese Commissie, Ronald GALLIMORE, in de kantoren van de Delegatie in Ta'Xbiex. Ook het Hoofd van het Voorlichtingsbureau van het Europees Parlement in Malta, Ron EVERS, was aanwezig. Tijdens het gesprek kwamen onder meer de volgende onderwerpen aan bod: het referendum over het EU-lidmaatschap, de verwachtingen van de Maltese burgers in verband met

het EU-lidmaatschap en verschillende ideeën om de burgers voor te lichten over het werk van de Europese Ombudsman. De heer EVERS kondigde aan dat het Voorlichtingsbureau een brochure over de rechten van de burgers zou uitbrengen en in het voorjaar van 2004 aan alle Maltese gezinnen bezorgen.

Leden van de Mini Europese Vergadering en de heer Diamandouros.
Valletta, Malta, 10 december 2003.

Vervolgens had de heer DIAMANDOUROS een ontmoeting met de Ombudsman van Malta, Joseph SAMMUT, en enkele van diens hoofdmedewerkers. De heer SAMMUT schetste in grote trekken het werk van de Maltese Ombudsman. In de daaropvolgende discussie werd ingegaan op het netwerk dat de Maltese Ombudsman heeft opgebouwd om beste praktijken te verspreiden, het gebruik van de Maltese taal en de aandacht die bij de behandeling van zaken aan de mening van derden wordt geschonken. De heer SAMMUT legde uit dat hij er bij het Parlement lang op had aangedrongen meer aandacht aan zijn werk te besteden en dat er nu eindelijk een commissie van twee personen was ingesteld om zich met ombudsmanzaken bezig te houden.

Dr. Edward Fenech Adami, Eerste Minister van Malta, de heer Diamandouros en de heer Joseph Sammut, Nationaal Ombudsman van Malta.
Valletta, Malta, 10 december 2003.

De laatste vergadering van de dag vond plaats in het Huis van Afgevaardigden van Malta met de Commissie buitenlandse en Europese zaken. Nadat de Voorzitter van de commissie, Michael FREMDO, de heer DIAMANDOUROS welkom had geheten, beschreef deze laatste in het kort het werk van de Europese Ombudsman en de doelstellingen van zijn voorlichtingstour. Tijdens de lange en interessante discussie die daarop volgde, werd onder meer gesproken over de samenwerking tussen de Europese Ombudsman en nationale ombudsmannen en de voorstellen van de Europese

Ombudsman ter verbetering van het Ontwerp van Grondwettelijk Verdrag voor Europa. De Voorzitter deelde de heer DIAMANDOUROS mee dat het om een historische vergadering ging, omdat het de eerste commissievergadering was die door het publiek via het Internet kon worden gevolgd.

's Avonds bood de heer SAMMUT de Europese Ombudsman en zijn delegatie een diner aan, dat ook werd bijgewoond door verschillende medewerkers van de Maltese Ombudsman.

Op 10 december stond eerst een vergadering met dr. Alfred SANT, leider van de in de oppositie zittende Labourpartij, op de agenda. Ook de woordvoerder voor Europese zaken van de partij, Evarist BARTOLO, en de woordvoerder van het Bureau van de Ombudsman, Adrian VASSALLO, woonden de vergadering bij. De heer DIAMANDOUROS gaf uitleg over het werk van de Europese Ombudsman en de doelstellingen van de voorlichtingstour. Tijdens de daaropvolgende discussie werd onder meer gesproken over de betrekkingen tussen de nationale Ombudsman en de Europese Ombudsman en de voorstellen van de Europese Ombudsman ter verbetering van het Ontwerp van Grondwettelijk Verdrag voor Europa.

Hierna sprak de heer DIAMANDOUROS een buitengewone vergadering van de Mini European Assembly, een belangrijke NGO in Malta, toe. Zijn speech was getiteld: "Democratie, controleerbaarheid en het ombudsmaninstituut". Meer dan 60 studenten uit het postsecundair en hoger onderwijs woonden de lezing bij en stelden tijdens de vragensessie een aantal interessante vragen.

Na de lunch had de Europese Ombudsman een ontmoeting met dr. Joe BORG, Maltese Minister van Buitenlandse Zaken. Ook de Ombudsman van Malta, Joseph SAMMUT, was aanwezig. De heer DIAMANDOUROS gaf uitleg over het werk van de Europese Ombudsman en de doelstellingen van zijn voorlichtingstour. De discussie was vooral toegespitst op de voorstellen van de Europese Ombudsman ter verbetering van het Ontwerp van Grondwettelijk Verdrag voor Europa.

Vervolgens had de heer DIAMANDOUROS een ontmoeting met de Eerste Minister van Malta, dr. Edward Fenech ADAMI. Ook de Maltese Ombudsman, Joseph SAMMUT, was aanwezig. De heer DIAMANDOUROS schetste in grote trekken het werk van de Europese Ombudsman en legde de doelstellingen van zijn voorlichtingstour uit. Hij bevestigde dat de Europese Ombudsman zich onverminderd blijft inzetten voor taalkundige verscheidenheid in een uitgebreide Europese Unie en verwees naar zijn voorstellen ter verbetering van het Ontwerp van Grondwettelijk Verdrag voor de Europese Unie. Voorts legde hij de nadruk op de nauwe werkrelatie tussen de Europese Ombudsman en de nationale Ombudsman van Malta.

De heer DIAMANDOUROS hield ten slotte nog een lezing in de Aula Magna van de Universiteit van Malta over "De opbouw van een Europa waar de burger centraal staat - de rol van de Europese Ombudsman". De lezing werd ingeleid door de Maltese Ombudsman, Joseph SAMMUT, en werd bijgewoond door meer dan 70 personen. Tijdens de vragensessie werden een aantal interessante vragen gesteld.

GRIEKENLAND

ATHENE

Op 19 december nam de heer DIAMANDOUROS deel aan een ronde tafel over "Het Griekse politieke systeem geconfronteerd met immigranten en racisme", die was georganiseerd door het Helleens Centrum voor Europese Studies en Onderzoek en het Grieks Algemeen Vakverbond.

Op 22 december nam de heer DIAMANDOUROS deel aan de presentatie van de Griekse versie van "The Europeans" door de befaamde historica Helene AHRWEILER-GLYKATZI, hoogleraar geschiedenis aan de Université Paris I. Het evenement was georganiseerd onder de auspiciën van het Voorlichtingsbureau van het Europees Parlement in Athene.

Op 22 december hield de heer DIAMANDOUROS de derde jaarlijkse lezing bij de Helleense Stichting voor Europees en Buitenlands Beleid over "Democratie, de rechtsstaat en de instelling van de ombudsman in Oost- en Zuidoost-Europa - het Europese perspectief".

6.3 ANDERE GEBEURTENISSEN

Op 8 januari hield Alessandro DEL BON een lezing over de rol en het werk van de Europese Ombudsman voor een groep Franse leerlingen van de Etablissement Scolaire Lucie Berger in Straatsburg.

Op 14 januari ontving de heer SÖDERMAN in Straatsburg een delegatie van het Secretariaat van de Kamer van de Zweedse Rijksdag. De heer SÖDERMAN gaf uitleg over zijn werk en over hetgeen hij als Europese Ombudsman had bereikt. Ten slotte beantwoordde hij vragen van de deelnemers.

Op 15 januari hield Gerhard GRILL een lezing over de rol en het werk van de Europese Ombudsman voor een groep van ongeveer 15 leerlingen van de Gustav-Heinemann-Gesamtschule in Essen, begeleid door mevrouw Margit THIMME-RICHARDT.

Op 22 januari hield José MARTÍNEZ ARAGÓN een lezing over het werk van de Europese Ombudsman voor een groep studenten van het Institut des Hautes Etudes Européennes van de Robert Schuman-Universiteit in Straatsburg.

Op 10 februari hield de heer MARTÍNEZ ARAGÓN een presentatie over de rol van de Europese Ombudsman voor een groep van 15 Parlementsleden van Litouwen. De lezing vond plaats in het kader van het Ahead of the Game-programma, dat bedoeld is om toetredingslanden, toekomstige Leden van het Europees Parlement en ambtenaren voor te bereiden op de toetreding.

Op 11 februari had Ian HARDEN een gesprek met twee Duitse studenten - Simone RUPPERTZ-RAUSCH en Tobias AUBERGER - over het werk van de Europese Ombudsman op het gebied van transparantie. De studenten waren bezig met een onderzoeksproject voor de Deutsche Forschungsgemeinschaft, getiteld "De ontwikkeling van rechten en democratie in de EU". Tijdens het interview wilden zij vooral meer te weten komen over de betrokkenheid van de Ombudsman bij de uitwerking en tenuitvoerlegging van de regels inzake de toegang tot documenten van de Europese instellingen.

Op 11 maart hield de heer GRILL een lezing over de rol en het werk van de Europese Ombudsman voor een groep van ongeveer 40 studenten van Nottingham, begeleid door Michael McKEEVER.

Op 3 april hield de heer GRILL een lezing over de rol en het werk van de Europese Ombudsman voor de 60 deelnemers aan het 25ste Seminar Europese Studies van de Internationale Kolpingstichting. Het seminar werd geleid door Anton SALESNY.

Op 7 april hield de heer GRILL een lezing over de rol en het werk van de Europese Ombudsman voor een groep van ongeveer 20 Finse gasten van EP-lid Marjo MATIKAINEN-KALLSTRÖM.

Op 9 april hield de heer GRILL een lezing over de rol en het werk van de Europese Ombudsman voor een groep van ongeveer 20 leerlingen van de Realschule Halstenbek, begeleid door Detlef LAU.

Op 23 mei hield Olivier VERHEECKE een lezing voor een groep van zes juristen van de Bureaus van de nationale Ombudsmannen van Costa Rica, El Salvador, Guatemala, Panama en van de Commissie rechtshervorming van Tanzania. De groep werd geleid door professor H. ADDINK van het Instituut voor Staats- en Bestuursrecht van de Universiteit Utrecht. De heer VERHEECKE sprak over de rol en activiteiten van de Europese Ombudsman, zijn belangrijkste verwezenlijkingen sinds

1995, zijn bijdrage aan de Conventie over de toekomst van Europa en zijn activiteiten in het kader van de uitgebreide Europese Unie. Na de presentatie vond een levendige discussie plaats.

Op 26 mei hield de heer GRILL een lezing over de rol en het werk van de Europese Ombudsman voor 35 leden van de Europa-Union Dortmund.

Op 2 juni hield de heer GRILL een lezing over de rol en het werk van de Europese Ombudsman voor 30 leerlingen van de Staatliche Berufsschule Landsberg am Lech (Beieren). De groep was begeleid door de heer F. GRAF. Later op de dag hield de heer GRILL nog een lezing voor ongeveer 50 stagiairs van de Europese Commissie.

Op 4 juni hield de heer GRILL een lezing over de rol en het werk van de Europese Ombudsman voor de 26 deelnemers aan een seminar over gelijke kansen voor vrouwen en mannen, dat was georganiseerd door het Bildungswerk Sachsen van de Deutsche Gesellschaft e.V. De deelnemers waren vergezeld door mevrouw FEILER van het Bildungswerk Sachsen.

Op 18 juni hield de heer GRILL een lezing over de rol en het werk van de Europese Ombudsman voor 40 toehoorders van de Karl-Arnold-Stiftung in Königswinter (Duitsland).

Op 25 juni hield de heer GRILL een lezing over de rol en het werk van de Europese Ombudsman voor ongeveer 40 docenten in opleiding uit Duitsland in het kader van een uitstap naar Straatsburg die was georganiseerd door de Europäische Akademie Bayern. De groep werd begeleid door dr. Heike HOFFMANN van de Europäische Akademie Bayern.

Op 8 juli hield de heer GRILL in het kader van een seminar dat was georganiseerd door het Arbeitnehmer-Zentrum Königswinter (AZK) een lezing over de rol en het werk van de Europese Ombudsman voor een groep van zo'n 25 burgers uit Duitsland.

Op 10 juli hield de heer GRILL een lezing over de rol en het werk van de Europese Ombudsman voor 45 docenten in opleiding uit Duitsland in het kader van een uitstap naar Straatsburg die was georganiseerd door de Europäische Akademie Bayern. De groep werd vergezeld door dr. Heike HOFFMANN van de Europäische Akademie Bayern.

Dezelfde dag hield de heer GRILL nog een lezing voor 15 lokale politici en administrateurs uit Duitsland in het kader van een seminar dat was georganiseerd door Stätte der Begegnung e.V. in Vlotho (Duitsland). De groep werd vergezeld door Johannes SCHRÖDER.

Op 15 juli hield de heer GRILL een lezing over de rol en het werk van de Europese Ombudsman voor 45 docenten in opleiding uit Duitsland in het kader van een uitstap naar Straatsburg die was georganiseerd door de Europäische Akademie Bayern. De deelnemers waren vergezeld door mevrouw Alke BÜTTNER van de Europäische Akademie Bayern.

Op 18 juli hield de heer GRILL een lezing over de rol en het werk van de Europese Ombudsman voor zo'n 40 leden van een katholieke parochie in Dortmund in het kader van een seminar dat was georganiseerd door de Karl-Arnold-Stiftung (Königswinter). Later op de dag hield hij nog een lezing voor 51 leden van de gemeenteraad van Friesenheim (Baden) en familieleden. De groep werd vergezeld door Klaus GRAS van Kehl.

Op 21 juli hield de heer GRILL een lezing over de rol en het werk van de Europese Ombudsman voor 12 docenten in opleiding uit Starnberg en hun begeleider mevrouw Gertrud GRUBER.

Op 24 september hield de heer GRILL een lezing over de rol en het werk van de Europese Ombudsman voor zo'n 40 leerlingen van een middelbare school in Brühl (Duitsland), begeleid door Carsten SCHÜBELER. Het bezoek was georganiseerd door de Karl-Arnold-Stiftung in Königswinter (Duitsland).

Op 3 oktober hield de heer GRILL een lezing over de rol en het werk van de Europese Ombudsman voor 35 docenten uit Duitsland in het kader van een uitstap naar Straatsburg die was georganiseerd door de Karl-Arnold-Stiftung (Königswinter). De groep werd begeleid door de heer J. CLAUSIUS van de Karl-Arnold-Stiftung.

Op 15 oktober hield de heer GRILL een lezing over de rol en het werk van de Europese Ombudsman voor 35 Duitse soldaten in het kader van een seminar dat was georganiseerd door de Karl-Arnold-Stiftung (Königswinter).

Op 15 oktober hield Tina NILSSON in Brussel een presentatie over het werk van de Europese Ombudsman voor een groep rechtenstudenten van de Universiteit van Århus (Denemarken). Na de presentatie werden vragen gesteld door de deelnemers.

Op 22 oktober hield de heer GRILL een lezing over de rol en het werk van de Europese Ombudsman voor een 30-tal schoolhoofden en schoolinspecteurs uit Duitsland die een bezoek aan Straatsburg brachten dat was georganiseerd door de Regering van Oberpfalz. De groep was vergezeld door de heer Heribert STAUTNER.

Op 23 oktober gaf de heer MARTÍNEZ ARAGÓN een presentatie over het werk van de Europese Ombudsman aan een groep politieke activisten uit Zweden, die op uitnodiging van de Zweedse leden van de Sociaal-democratische Fractie in het Europees Parlement een bezoek aan Straatsburg bracht.

Op 17 november hield de heer GRILL een lezing over de rol en het werk van de Europese Ombudsman voor een 15-tal Duitse burgers en een journalist in het kader van een seminar dat was georganiseerd door Bildungswerk für Demokratie, soziale Politik und Öffentlichkeit (Düsseldorf). De groep werd geleid door Wiltraud TERLINDEN.

Op 18 december hield de heer DIAMANDOUROS een presentatie van zijn werk voor een groep doctoren en studenten uit Griekenland, die op uitnodiging van het EP-lid Dimitris TSATSOS een bezoek aan Straatsburg bracht. De heer DIAMANDOUROS sprak vooral over de proactieve rol die ombudsmannen in de bescherming van de rechten van de burger vervullen.

Op 18 december hield de heer GRILL een lezing over de rol en het werk van de Europese Ombudsman voor een 20-tal jonge diplomaten uit toetredingslanden in het kader van een seminar dat was georganiseerd door het Franse Ministerie van Buitenlandse Zaken en het Centre des études européennes in Straatsburg. De groep werd begeleid door Sarah KEATING.

6.4 CONTACTEN MET DE MEDIA

Op 13 januari nam Philippe GELIE van Le Figaro een telefonische interview van de heer SÖDERMAN af over de zeven jaar dat hij Europese Ombudsman was geweest. Er werd vooral ingegaan op de betrekkingen van de Ombudsman met de instellingen.

Op 14 januari interviewde Maria MAGGIORE de heer SÖDERMAN voor een Euronews-programma. Doel van het programma was de kijkers duidelijk maken hoe de Ombudsman werkt aan de hand van een aantal concrete zaken die door hem waren behandeld. De heer SÖDERMAN gaf een overzicht van de belangrijkste gebieden waarop hij actief was geweest en van zijn belangrijkste verwezenlijkingen als Europese Ombudsman.

Op 14 januari nam Melanie RAY van BBC Television een interview van de heer SÖDERMAN af. Het interview maakte deel uit van een nieuwsprogramma over de verkiezing van de nieuwe Europese Ombudsman.

Op 20 januari gaf de heer SÖDERMAN een interview aan Alain DEFAUX, journalist voor Eurinfo, de maandelijkse publicatie van de Vertegenwoordiging van de Commissie in België. De heer DEFAUX stelde vooral vragen over de ervaringen van de heer SÖDERMAN als eerste Europese Ombudsman.

Op 23 januari nam Alfonza SALAMONE een interview af van de heer SÖDERMAN voor het radioprogramma Rond Point Schuman van de Belgische radio-omroep RTBF. Doel van het interview was uit te leggen welke diensten de Europese Ombudsman de burgers biedt.

Op 10 februari gaf de heer SÖDERMAN een interview aan een Zweedse journalist, Charlie NILSSON, van de krant Smålandstidningen. De heer NILSSON stelde de Ombudsman vragen over zijn indruk van de EU-instellingen en zijn werk bij de behandeling van klachten van Europese burgers.

Nog op 10 februari gaf de heer SÖDERMAN in Straatsburg een interview aan het Finse zakenmagazine Kauppalehti. Hij werd geïnterviewd door Mirjami SAARINEN, de correspondentie in Brussel van het magazine.

Op 11 februari gaf de Ombudsman een interview aan Sigrid BÖE van de Zweedse krant Dagens Nyheter. Mevrouw BÖE stelde de Ombudsman vragen over zijn ervaringen bij de behandeling van klachten van burgers en over de indruk die hij had van de evolutie van de Europese instellingen in de tijd dat hij Ombudsman was.

Op 18 februari werd de Europese Ombudsman geïnterviewd door Thorsten SCHÄFER, een in Brussel gevestigde reporter van het Duitse persagentschap DPA. De heer SCHÄFER was geïnteresseerd in het werk dat de heer SÖDERMAN als Ombudsman sinds 1995 had verricht en in de soorten klachten die hij had behandeld.

Op 26 februari gaf de heer SÖDERMAN een interview aan Denis MC GOWAN, redacteur van de interne nieuwsbrief van de Europese Commissie, Commission en Direct. De heer MC GOWAN stelde de Ombudsman vragen over zijn werk sinds 1995 en over de manier waarop de instellingen hun administratie in die tijd hadden verbeterd.

Op 27 februari interviewde Jens REIERMANN, Europees redacteur voor het Deense radioprogramma "Oriëntering", de heer SÖDERMAN. Het interview was vooral toegespitst op de voorstellen van de Ombudsman aan de Europese Conventie, en met name op mensenrechten en openheid.

Op 3 maart gaf de heer SÖDERMAN in het kader van zijn bezoek aan Stockholm een interview aan Lennart LUNDBERG, journalist van het weekblad Kyrkans Tidning van de Kerk van Zweden. Later op de dag werd hij door Lars STRÖMAN voor Europa-Posten geïnterviewd.

Op 4 maart werd in het Pressens-hus in Stockholm een werkdiner georganiseerd met als thema "Openheid in de EU". De deelnemers waren deskundigen uit de massamedia-, redactie- en managementsfeer, onder wie Nils FUNCKE, Anders AHLBERG, Per HULTENGÅRD, Åke WREDÉN, Hans SCHÖIER, Kersti ROSÉN, Josefin SANDSTEDT, Anders R. OLSSON, Gunnel ARRBÄCK, Barbro FISCHERSTRÖM, Olof KLEBERG, Lena HÖRNGREN, Niklas EKDAL, Torbjörn VON KROGH, Jan STRID, Micke GULLIKSSON en Per HULTENGÅRD. De Ombudsman sprak over openheid en toegang tot informatie.

Op 24 maart gaf de heer SÖDERMAN in Brussel een perslunch naar aanleiding van de presentatie van zijn Jaarverslag 2002 en het einde van zijn ambtsperiode als Europese Ombudsman. Vijftien journalisten woonden de lunch bij, met name Nicola SMITH, EPolitix, Lisbeth KIRK, EU Observer, Lorena GARCIA, Aqui Europa, Brian BEARY, European Report, Dirk DE WILDE, Belga, Heleen PAALVAST, Algemeen Nederlands Persbureau, Damian CASTANO, EFE, Cornelia BOLESCH, Süddeutsche Zeitung, Michael JUNGWIRTH, Kleine Zeitung, Henk VAN OOSTRUM, Het Financiële Dagblad, Rory WATSON, The Times, Marizandra OZOLINS, Tagblatt, Martin BANKS, European Voice, Brandon MITCHENER, The Wall Street Journal Europa, en Ralph ATKINS, Financial Times. Ook Ian HARDEN, Olivier VERHEECKE, Ben HAGARD, Murielle RICHARDSON en Rosita AGNEW van het Bureau van de Ombudsman waren aanwezig. Met een PowerPoint-presentatie werd een overzicht gegeven van de zeven jaar dat de heer SÖDERMAN Europees Ombudsman was geweest. Tot slot beantwoordde de heer SÖDERMAN vragen van de aanwezigen.

Op 25 maart namen acht Finse journalisten deel aan een persontbijt met de Ombudsman. Het ging om de volgende journalisten: Marko RUONOLA en Tuomas SAVONEN, Finnish News Agency,

Anne AUTIO, Jonas JUNGAR en Jussi SEPPALA, YLE, Petteri TUOHINEN, Helsingin Sanomat, Maija LAPOLA, Turun Sanomat, en Mirjami SAARINEN, Kauppalehti. Ook Benita BROMS, Ben HAGARD, Murielle RICHARDSON en Rosita AGNEW van het Bureau van de Ombudsman waren aanwezig. De Ombudsman sprak over zijn werk in de afgelopen zeven jaar. Hierna volgde een PowerPoint-presentatie met een overzicht van de verwezenlijkingen van de Ombudsman. Na het ontbijt gaf de Ombudsman nog een interview aan Jussi SEPPALA voor de Finse radio en aan Petteri TUOHINEN voor Helsingin Sanomat.

Op 2 april hield de heer DIAMANDOUROS samen met de voor administratieve hervorming verantwoordelijke Vice-Voorzitter van de Commissie, Neil KINNOCK, een persconferentie. De heer KINNOCK heette de nieuwe Ombudsman welkom en gaf een overzicht van de maatregelen die de Commissie had aangenomen om gevolg te geven aan de aanbevelingen van de Ombudsman in het verleden. De heer DIAMANDOUROS schetste zijn drie hoofdverantwoordelijkheden als Europese Ombudsman, namelijk het werk van zijn voorganger voortzetten, een succes maken van de uitbreiding en de burgers voorlichten over hun rechten. Vervolgens antwoordde de Ombudsman op vragen van journalisten over de uitbreiding, over de wijze waarop burgers meer bewust kunnen worden gemaakt van hun recht om bij de Ombudsman een klacht in te dienen en over de mogelijke uitbreiding van de bevoegdheden van de Ombudsman.

Op 7 mei nam Helen SEENEY van de Engelse dienst van Deutsche Welle Radio een telefonisch interview van de heer DIAMANDOUROS af. Zij stelde vragen over het mandaat en de bevoegdheden van de Europese Ombudsman en over de wijze waarop deze het belang van het Europese project voor het grote publiek duidelijk kan maken.

Op 12 mei werd de heer DIAMANDOUROS geïnterviewd door Joshua ROZENBERG, juridisch redacteur van de Daily Telegraph. De heer ROZENBERG vroeg de Ombudsman in welke mate het publiek zich bewust is van wat hij doet, welke zijn ideeën over de toekomst van Europa waren en welke ervaring hij had vóór hij Europese Ombudsman werd.

Op 13 mei interviewde Martin BANKS, journalist voor European Voice, de heer DIAMANDOUROS. De heer BANKS stelde vooral vragen over de benadering van de uitbreiding door de Ombudsman en over de wijze waarop de Ombudsman voor een bewustwording van zijn werk in de kandidaat-landen kan zorgen. De heer DIAMANDOUROS beantwoordde ook vragen over zijn leven vóór zijn Europese ombudsmanschap voor een profielschets die de krant van hem wilde publiceren.

Op 20 mei gaf de Ombudsman een radio-interview voor het programma Europe Magazine, dat zou worden uitgezonden in de Franse versie van Deutsche Welle. De journalist, Elisabeth CADOT, stelde de Ombudsman vragen over het soort klachten dat hij ontvangt, de tijd die het vergt om een klacht te onderzoeken en de bevoegdheden van de Ombudsman.

Op 20 mei interviewde Marie-Claude HARRAER van Dernières Nouvelles d'Alsace de heer DIAMANDOUROS in Straatsburg. Zij vroeg de heer DIAMANDOUROS naar zijn vroegere ervaring als ombudsman en zijn eerste indrukken van zijn baan als Europese Ombudsman en van Straatsburg.

Op 30 mei, tijdens de Conferentie "De Ombudsman en het recht van de Europese Unie" in Warschau (Polen), hielden de Europese Ombudsman, professor P. Nikiforos DIAMANDOUROS en de Poolse Ombudsman, professor Andrzej ZOLL, een gezamenlijke persconferentie, die door een 12-tal journalisten werd bijgewoond. De Ombudsmannen schetsten de redenen waarom de conferentie werd gehouden en de onderwerpen die er werden behandeld (zie hoofdstuk 5.4). Professor DIAMANDOUROS legde in het kort uit volgens welke strategie hij met de nationale ombudsmannen wilde werken om met de burgers van Europa in contact te komen. Hij kondigde voorts aan dat hij voornemens was in het komende jaar een bezoek aan alle toetredingslanden te brengen.

Op 15 juli gaf de heer DIAMANDOUROS een interview aan Tansel TERZIOGLU, een Oostenrijkse journalist. De heer DIAMANDOUROS schetste zijn prioriteiten als Europese Ombudsman en gaf zijn mening over het ontwerp van Grondwet voor Europa.

Nog op 15 juli had de heer DIAMANDOUROS twee vergaderingen met in Brussel gevestigde journalisten. Er werd gesproken over de Grondwet voor Europa, transparantie en uitbreiding. Aan de eerste vergadering namen correspondenten van persagentschappen of nieuwswebsites deel, onder wie Brian BEARY van European Report, Maria DAVIDSSON van het Zweedse nieuwsagentschap, Honor MAHONY van EUObserver en Nicola SMITH van EUPolitix. De tweede vergadering was belegd met correspondenten van nationale kranten, onder wie Rory WATSON van The Times, Michael STABENOW van de Frankfurter Allgemeine Zeitung, Minna NALBANTOGLU van Helsingin Sanomat en John PRIDEAUX van de Financial Times.

Op 15 juli gaf de heer DIAMANDOUROS een interview aan Alain DREMIERE van La Quinzaine Européenne. Doel van het interview was een portret van de Ombudsman te maken. De vragen van de heer DREMIERE waren toegespitst op de ervaring van de heer DIAMANDOUROS en zijn doelstellingen als Ombudsman.

Op 8 september werd de heer DIAMANDOUROS tijdens zijn bezoek aan Finland geïnterviewd door Björn MÅNSSON van het Zweedstalige nieuwsprogramma van de Finse televisiezender TV4. Het interview werd uitgezonden tijdens het avondjournaal van die dag.

Op 9 september hield de heer DIAMANDOUROS een persconferentie, die werd voorgezeten door het Hoofd van de Vertegenwoordiging van de Europese Commissie in Finland, Timo MÄKELÄ. Meer dan 20 journalisten namen deel, onder wie vertegenwoordigers van persagentschappen, kranten, televisie- en radiozenders. De heer DIAMANDOUROS hield een presentatie over het werk van de Europese Ombudsman, schetste zijn prioriteiten en legde de doelstellingen van zijn voorlichtingstour uit. De journalisten stelden vragen over transparantie en toegang tot documenten, het aantal klachten dat per jaar na de uitbreiding werd verwacht en het Ontwerp van Grondwettelijk Verdrag van de EU.

De heer Allar Jõks, Kanselier van Justitie van Estland en de heer Diamandouros op een persconferentie in Tallinn, Estland, 11 september 2003.

Na de persconferentie gaf de heer DIAMANDOUROS een interview aan Jouni MÖLSÄ van de grootste Finse krant, Helsingin Sanomat, en Risto PAANANEN van Europa Magazine.

Op 10 september gaf de heer DIAMANDOUROS om 7.15 uur een live televisie-interview tijdens het populairste ochtendprogramma van Finland op MTV3. De heer DIAMANDOUROS werd tegelijk met de eerste Europese Ombudsman, Jacob SÖDERMAN, geïnterviewd. Er werd onder meer gesproken over de verwezenlijkingen van de heer SÖDERMAN en de toekomstige prioriteiten van de heer DIAMANDOUROS als Europese Ombudsman.

Op 11 september gaf de heer DIAMANDOUROS in het kader van zijn bezoek aan Estland een persconferentie in de vergaderzaal van de Rechtskanselier van Estland. De persconferentie werd voorgezeten door de Rechtskanselier van Estland, de heer JÖKS. Een tiental journalisten was aanwezig, onder wie vertegenwoordigers van persagentschappen, kranten, televisie- en radiozenders. De heer DIAMANDOUROS hield een presentatie over het werk van de Europese Ombudsman, schetste zijn prioriteiten en legde de doelstellingen van zijn voorlichtingstour uit. Het merendeel van de vragen van de journalisten had betrekking op de uitbreiding van de Europese Unie.

Na de persconferentie werd de heer DIAMANDOUROS geïnterviewd door de grootste particuliere radiozender van Estland, Kuku Raadio, en door de heer PULVER van de derde grootste regionale krant van Estland, Virumaa Teataja.

Op 23 september gaf de Ombudsman een interview aan mevrouw Michèle DE WAARD, Europees redacteur van de Nederlandse krant, NRC Handelsblad. De vragen waren toegespitst op de rol van de Ombudsman, de Grondwet voor Europa en de uitbreiding.

Op 24 september sprak de heer DIAMANDOUROS met Marko RUONALA van het Finse nieuwsagentschap, Hendrikus VAN OOSTRUM van Het Financieele Dagblad en Thomas GACK van de Stuttgarter Zeitung over het verslag van het Europees Parlement over de activiteiten van de Europese Ombudsman in 2002. Tijdens de vergadering maakte de heer DIAMANDOUROS duidelijk hoe belangrijk hij het vindt dat buitengerechtelijke rechtsmiddelen in de Grondwet voor Europa worden opgenomen.

Op 22 oktober nam de heer DIAMANDOUROS deel aan een diner voor 13 Griekse journalisten in Straatsburg. De heer DIAMANDOUROS sprak over de rol van ombudsmannen in de verbetering van de betrekkingen tussen burgers en overheidsinstanties. Gastheer was Ambassadeur Athanassios THEODORACOPOULOS, Permanente Vertegenwoordiger van Griekenland bij de Raad van Europa. Ook Dimitris KOUSTAS, Persattaché van de Griekse Permanente Vertegenwoordiging bij de Raad van Europa, en George KASSIMATIS, Hoofd van het Voorlichtingsbureau van het Europees Parlement in Athene, waren aanwezig.

Op 23 oktober werd de heer DIAMANDOUROS geïnterviewd door Chrysostomos BIKATSIK voor de Griekse Nationale Televisie "ET-1". De heer DIAMANDOUROS sprak over de rol van de Ombudsman en de rechten van de burgers.

Op 23 oktober hield de Europese Ombudsman een presentatie over zijn werk voor 18 journalisten uit Finland, Zweden, IJsland en Noorwegen. De presentatie maakte deel uit van een seminar van acht weken dat was georganiseerd door het Noordse Journalistencentrum in Århus. Tijdens de levendige vragensessie beantwoordde de Ombudsman vragen over transparantie, discriminatie en betrekkingen met de andere instellingen.

In het kader van zijn bezoek aan Hongarije werd de Ombudsman op 27 oktober geïnterviewd door mevrouw Mercédesz GYÜKERI, een journaliste van Magyar Hírlap, een van de Hongaarse dagbladen. De heer DIAMANDOUROS beantwoordde vragen over de rol van de Europese Ombudsman, zijn betrekkingen met de Hongaarse ombudsmannen, het ontwerp van Grondwet voor Europa en de problemen die de toetredingslanden nog moeten oplossen vooraleer zij toetreden tot de Unie.

Op 28 oktober had de Ombudsman een interview voor de Hongaarse publieke televisiezender MTV. Mevrouw BORBALA, de correspondentie parlementaire zaken van MTV, stelde de Ombudsman vragen over de veranderingen die hij als gevolg van de uitbreiding verwachtte, de wijze waarop hij klachten uit Hongarije zou behandelen, de soorten en het aantal klachten die hij ontving en de Code van Goed Administratief Gedrag. Hierna werd de Ombudsman geïnterviewd door de correspondent buitenlandse zaken van MTV, Robert NEMETH, die vooral vragen stelde over nationale ombudsmannen in de EU-lidstaten en de toetredingslanden, wanbeheer en de behandeling van klachten.

Later op de dag werd de heer DIAMANDOUROS nog tweemaal geïnterviewd, eerst door de heer Béla FINCZICZKI van het Hongaarse weekblad HVG, en vervolgens door de heer László SZOCS van het dagblad Népszabadsag. De interviews handelden vooral over de veranderingen die de uitbreiding voor het werk van de Ombudsman met zich zal brengen.

De heer Diamandouros tijdens een interview voor de televisiezender MTV van Hongarije. Boedapest, Hongarije, 28 oktober 2003.

's Namiddags nam de Europese Ombudsman deel aan een persconferentie, voorgezeten door de heer LENKOVICS, de Hongaarse Parlementaire Commissaris voor burgerrechten. Ongeveer 20 personen waren aanwezig op de persconferentie. De heer DIAMANDOUROS hield een presentatie over het werk van de Europese Ombudsman, schetste zijn prioriteiten en gaf uitleg over de doelstellingen van zijn voorlichtingstour. De heer LENKOVICS vulde deze presentatie aan met een vergelijking van het werk van de Europese Ombudsman en dat van de Hongaarse Ombudsmannen.

De heer Barnabás Lenkovics, Hongaars Parlementaire Commissaris voor de Burgerrechten, de heer Diamandouros en de heer Jenő Kaltenbach, Hongaars Parlementaire Commissaris voor de Nationale en Etnische Minderheden, tijdens een persconferentie. Boedapest, Hongarije, 28 oktober 2003.

Op 14 november gaf de persvoorlichter van de Ombudsman, Rosita AGNEW, een interview aan Cornelia METZIG, een Duitse studente. Mevrouw AGNEW beantwoordde vragen over het communicatiebeleid van de Ombudsman en de rol van de persvoorlichter. Mevrouw METZIG had het interview nodig om een artikel voor een wedstrijd voor jonge journalisten te schrijven.

Op 17 november had de Europese Ombudsman een ontmoeting met Leo LINDER, een Duitse filmproducent, om het project User's Guide to Europe (Gebruikersgids voor Europa) te bespreken. Het is de bedoeling een educatieve film te maken over het werk van de Europese Ombudsman om de Europese burgers uit te leggen hoe zij ervoor kunnen zorgen dat hun stem wordt gehoord.

Op 18 november gaf de Europese Ombudsman een interview aan Koos VAN HOUDT voor een hoofdartikel in het Nederlandse magazine Binnenlands Bestuur. Het interview bestreek onderwerpen zoals democratie en de rol van de Ombudsman, administratieve hervorming en transparantie.

Op 18 november gaf de heer DIAMANDOUROS een reeks interviews over de rol van de Europese Ombudsman aan Griekse journalisten, onder wie Alexandra ANASTASOPOULOU voor de Griekse televisiezender "Kanali Voulis", Alexandra CHRISTAKAKI voor de Griekse nationale televisie "NET" en Ioannis PAPADIMITRIOU voor de Griekstalige radio in Duitsland.

Op 24 november gaf de heer DIAMANDOUROS een uitgebreid interview over zijn werk aan Metta TSIKRIKA van de BBC World Service Greek Section.

Op 9 december waren verschillende journalisten van televisiezenders, radiozenders en kranten aanwezig om over het bezoek van de Europese Ombudsman aan Malta te rapporteren. Tijdens zijn bezoek aan Malta gaf de heer DIAMANDOUROS een aantal uitgebreide interviews voor onder meer de krant The Times of Malta, de website di-ve news, het tv-programma L-Ewropej en het Mill-Ewropa-programma van Radio 101's.

Op 11 december gaf de heer DIAMANDOUROS een persconferentie in de Delegatie van de Europese Commissie in Ta'Xbiex. De persconferentie werd door een tiental journalisten van de Maltese kranten, televisie- en radiozenders bijgewoond.

De heer Diamandouros tijdens een persconferentie in Ta'Xbiex, Malta, 11 december 2003.

Op 11 december gaf Rosita AGNEW, persvoorlichter, een interview aan Sarah TALVARD over het communicatiebeleid van de Europese Ombudsman. Mevrouw TALVARD stelde vragen over de doelstellingen van het communicatiebeleid van de Ombudsman en de instrumenten die worden

gebruikt om het ten uitvoer te leggen. Zij had deze informatie nodig voor het schrijven van een scriptie over het burgerschap in het kader van haar universitaire studies.

6.5 ONLINE COMMUNICATIE

In 2003 is de aanwezigheid van de Europese Ombudsman op het Internet er weer op vooruitgegaan. Aan de website van de Ombudsman werd nieuwe informatie toegevoegd en verschillende onderdelen werden uitgebreid.

Communicatie per e-mail

In april 2001 werd aan de website in twaalf talen een klachtformulier toegevoegd dat elektronisch kan worden ingediend. Sindsdien wordt een alsmaar toenemend percentage van de klachten langs deze weg ingediend. In 2003 werd bijna de helft van alle bij de Ombudsman ingediende klachten via het Internet ingediend. Ook het aandeel van de aldus ingediende klachten steeg lichtjes vergeleken bij 2002. In 2001 kwam een derde van de klachten via het Internet binnen, in 2000 iets minder dan een vierde en in 1999 een zesde.

In 2003 ontving de Europese Ombudsman meer dan 2500 verzoeken om informatie per e-mail. Dit was minder dan in 2002, toen er 3717 e-mails binnenkwamen. Maar als geen rekening wordt gehouden met de massamailings waarop in beide jaren werd geantwoord (in 2002 kwamen er 1600 e-mails over het zinken van de olietanker 'Prestige' binnen), dan lag het aantal individuele antwoorden zowel in 2003 als in 2002 rond de 2000.

Begin 2003 ontving de Europese Ombudsman meer dan 300 e-mails van EU-burgers over de subsidies voor fokkers van vechttieren. Hoewel de zaak buiten het mandaat van de Ombudsman viel, werd iedere e-mail toch beantwoord met de informatie dat een verzoekschrift bij het Europees Parlement kon worden ingediend.

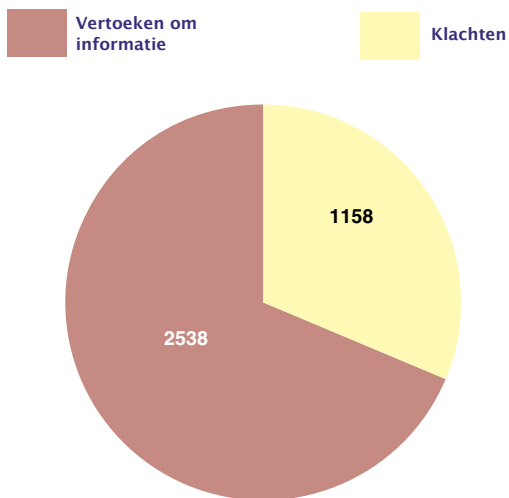
Ontwikkelingen website

In de loop van 2003 werd begonnen aan de aanpassing van de website van de Europese Ombudsman met het oog op de uitbreiding van de Europese Unie in 2004. De pagina's werden gehercodeerd om de tekens voor de nieuwe officiële talen van de Europese Unie te kunnen weergeven. Bovendien werd een aantal nieuwe pagina's in de nieuwe talen toegevoegd. In december 2003 werd aan de ombudsmanwebsite een nieuw 11-talig onderdeel toegevoegd betreffende het initiatiefonderzoek van de Europese Ombudsman naar de integratie van personen met een handicap bij de Europese Commissie.

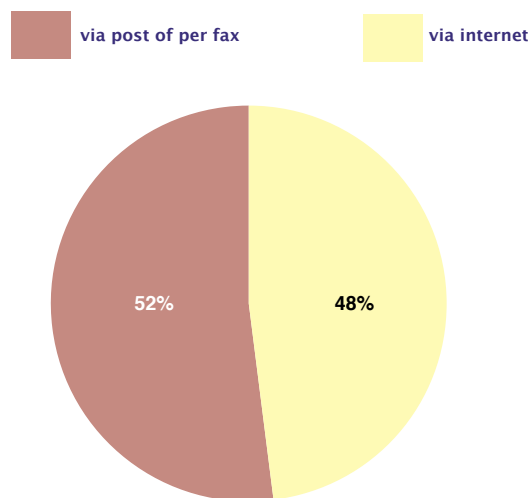
Om ervoor te zorgen dat de website van de Europese Ombudsman een prominente plaats onder de EU-websites blijft innemen, heeft het Bureau van de Europese Ombudsman in 2003 altijd deelgenomen aan de werkzaamheden van het Interinstitutionele Redactiecomité voor Internet (CEiii). Het Bureau van de Europese Ombudsman nam in 2003 ook deel aan de werkzaamheden van het Redactiecomité voor Internet van het Europees Parlement.

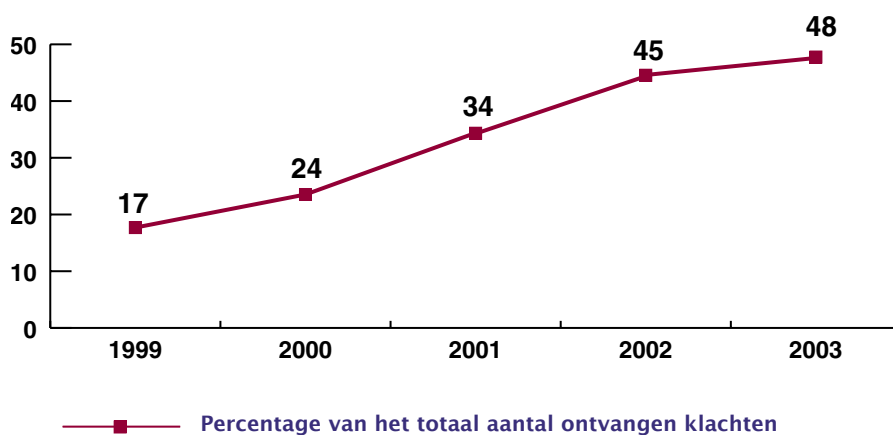
E-mails beantwoord in 2003

Proportie van klachten ontvangen via internet in 2003

Groei in het aantal klachten ontvangen via internet

Samenvatting

1 Inleiding

2 Bij de Ombudsman ingediende klachten

3 Besluiten na een onderzoek

4 Betrekkingen met andere instellingen
van de Europese Unie

5 Betrekkingen met Ombudsmannen
en soortgelijke instellingen

6 Public Relations

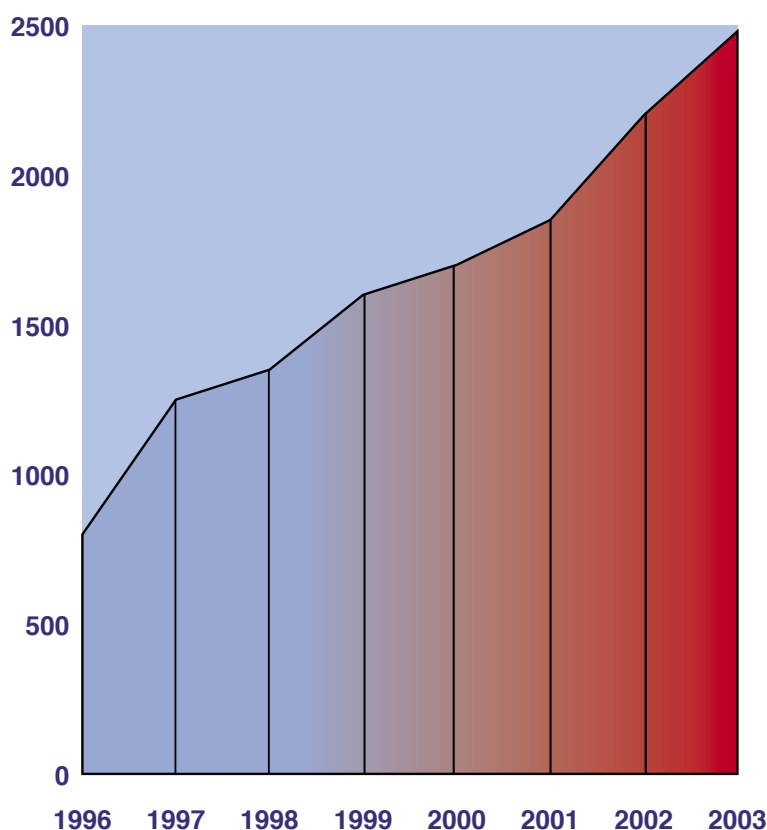
Bijlagen

A STATISTIEKEN OVER HET WERK VAN DE EUROPESE OMBUDSMAN IN 2003

1 IN 2003 BEHANDELDE ZAKEN

1.1	TOTAAL AANTAL ZAKEN IN 2003	2611
	- klachten en onderzoeken die op 31.12.2002 niet afgesloten waren	170 ¹
	- in 2003 ontvangen klachten	2436
	- initiatiefonderzoeken van de Europese Ombudsman	5

Toename aantal klachten 1996 – 2003

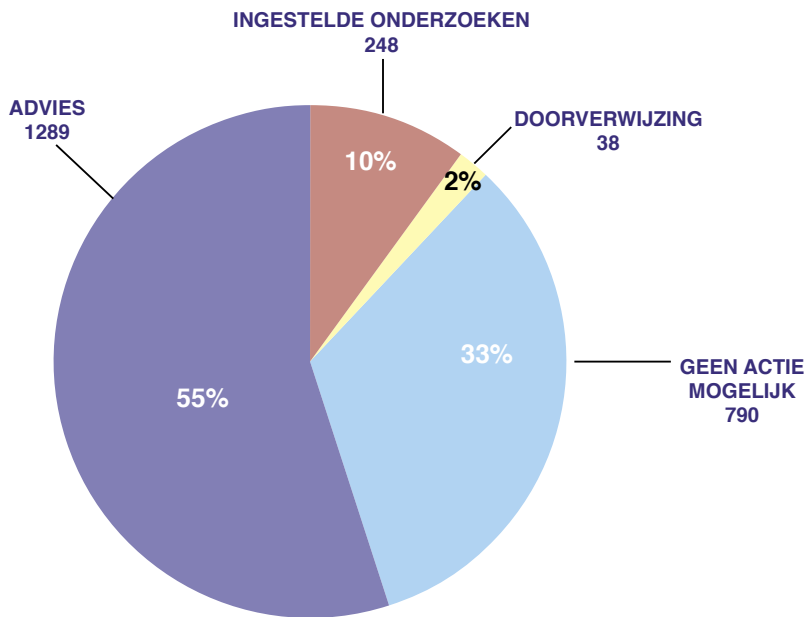
¹²⁴ Waarvan 1 onderzoek op eigen initiatief van de Europese Ombudsman en 109 onderzoeken.

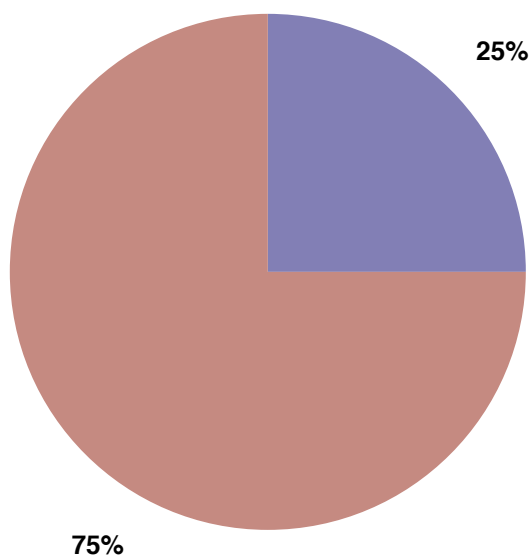
1.2 BEOORDELING VAN ONTVANKELIJKHEID/NIET-ONTVANKELIJKHEID AFGEROND..... 95%

1.3 INDELING VAN DE KLACHTEN

1.3.1 Uit het oogpunt van de door de Europese Ombudsman ondernomen actie ten behoeve van klagers

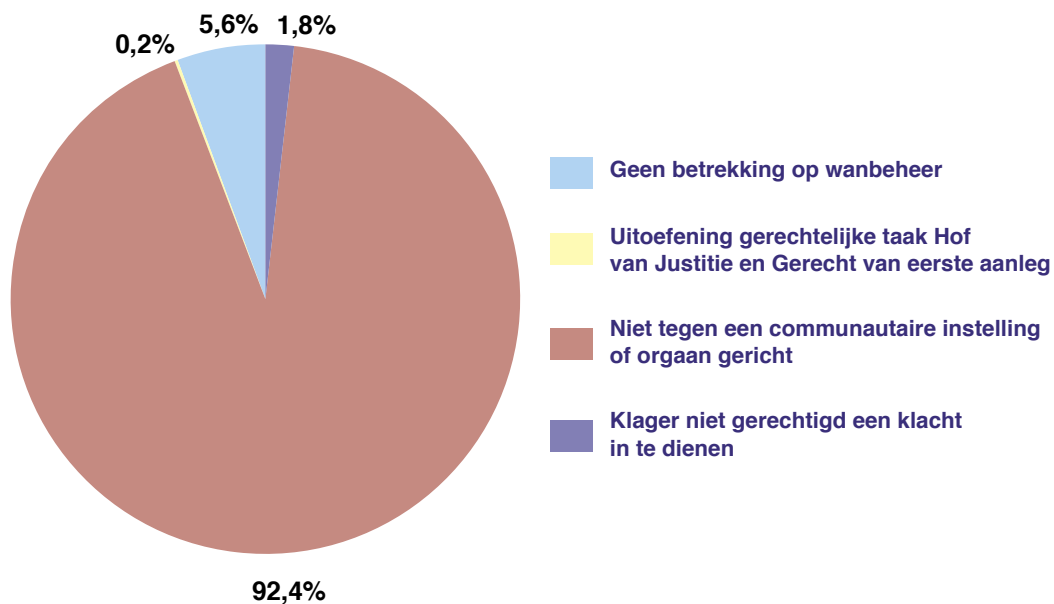
1.3.2 Uit het oogpunt van het mandaat van de Europese Ombudsman

■ Binnen het mandaat ■ Buiten het mandaat

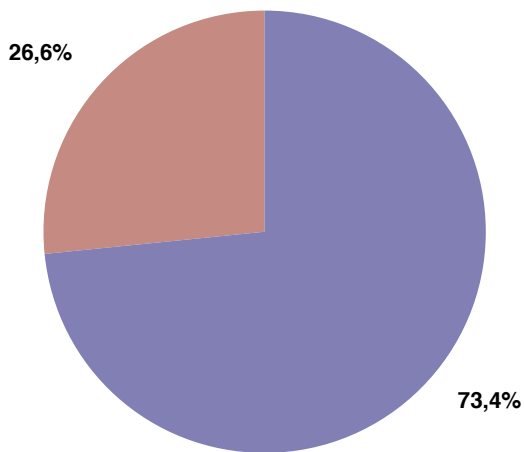

Buiten het mandaat

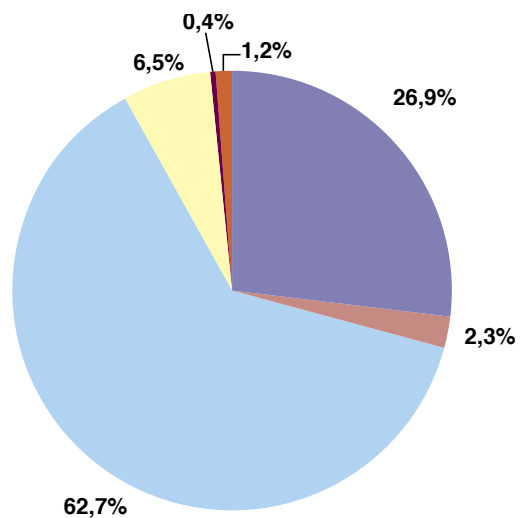

Binnen het mandaat

Ontvankelijke klachten

Niet-ontvankelijke klachten

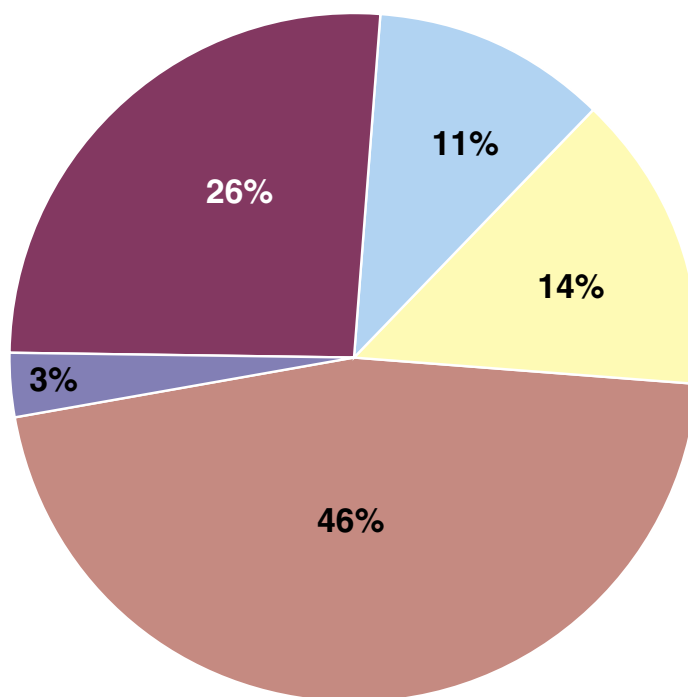

- Geen of ontoereikende gronden voor onderzoek
- Ingestelde onderzoeken

- Indiener/onderwerp niet geïdentificeerd
- Uiterste termijn overschreden
- Geen voorafgaande administratieve stappen
- Interne mogelijkheden niet uitgeput in personeelskwesties
- Vermeende feiten zijn het onderwerp (geweest) van een gerechtelijke procedure
- In behandeling bij of reeds opgelost door een rechtbank

2 DOORVERWIJZINGEN EN ADVIEZEN

- **Advies zich tot een ombudsman te wenden of verzoekschrift bij een regionaal of nationaal parlement in te dienen (616)**
- **Advies zich tot Europese Commissie te wenden (189)**
- **Advies verzoekschrift bij Europees Parlement in te dienen (143)**
- **Advies zich tot andere instanties te wenden (341)**
- **Doorverwijzingen (38)**
 - naar Europees Parlement (6)
 - naar Europese Commissie (7)
 - naar een nationale of regionale ombudsman (25)

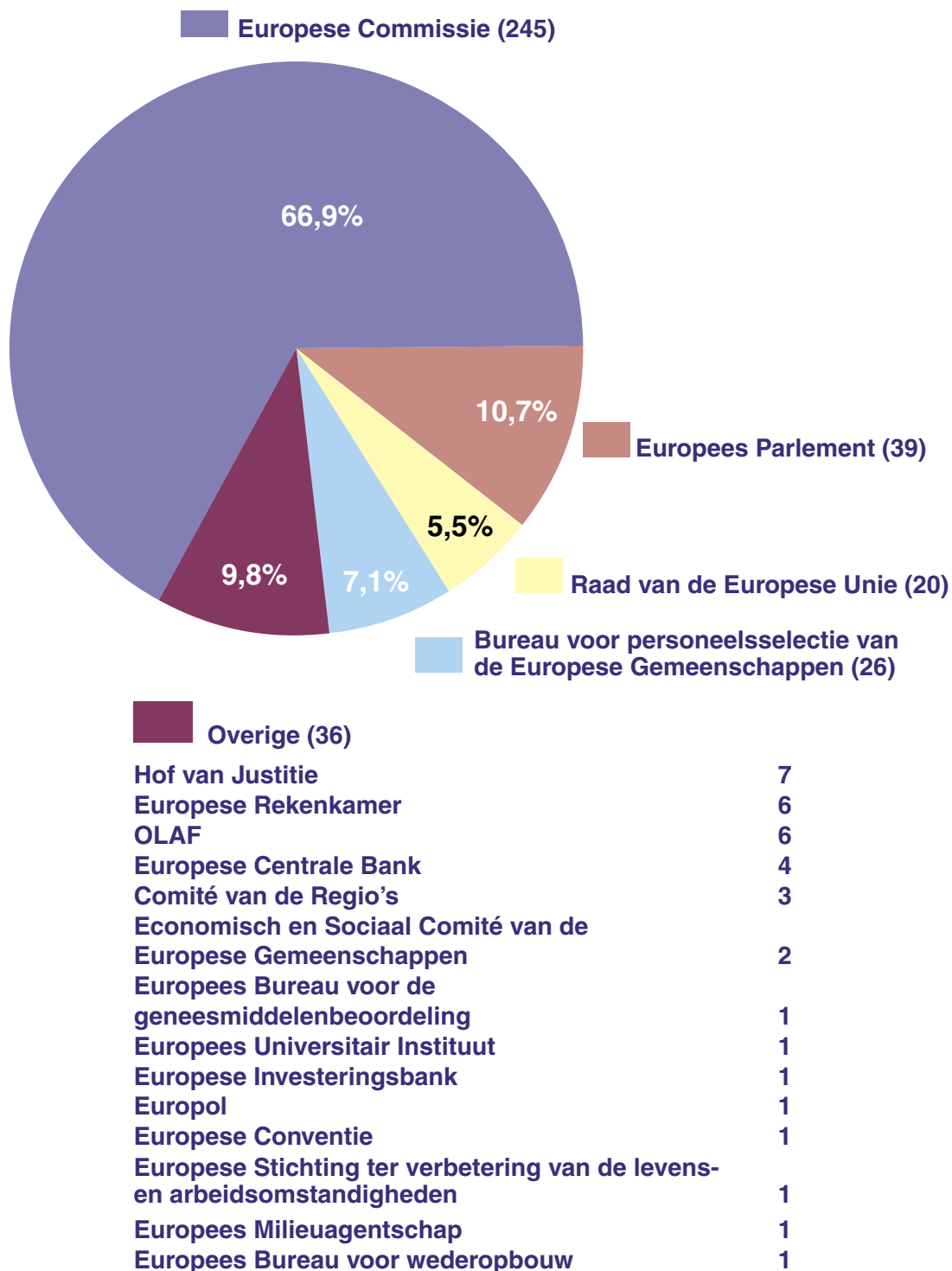

3 IN 2003 BEHANDELDE ONDERZOEKEN

363

In 2003 behandelde de Europese Ombudsman 363 onderzoeken, waarvan er 253 (waarvan vijf op eigen initiatief) in 2003 waren ingesteld en 110 die niet op 31.12.2002 waren afgesloten.

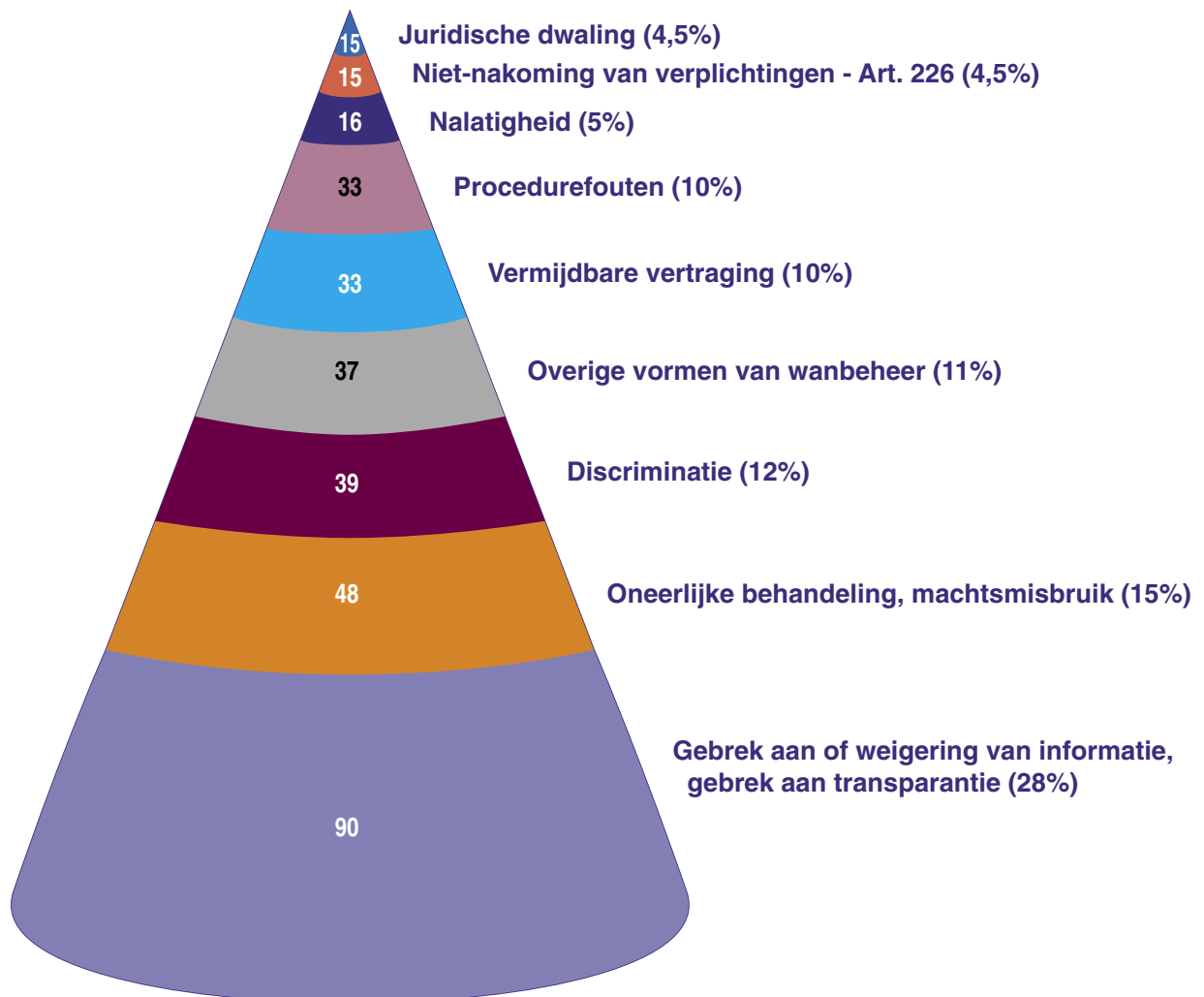
3.1 INSTELLINGEN EN ORGANEN ONDERWORPEN AAN ONDERZOEKEN²

² Enkele zaken hebben betrekking op twee of meer instellingen of organen.

3.2 AARD VAN HET VERMEENDE WANBEHEER

(In enkele gevallen is er sprake van twee soorten wanbeheer)

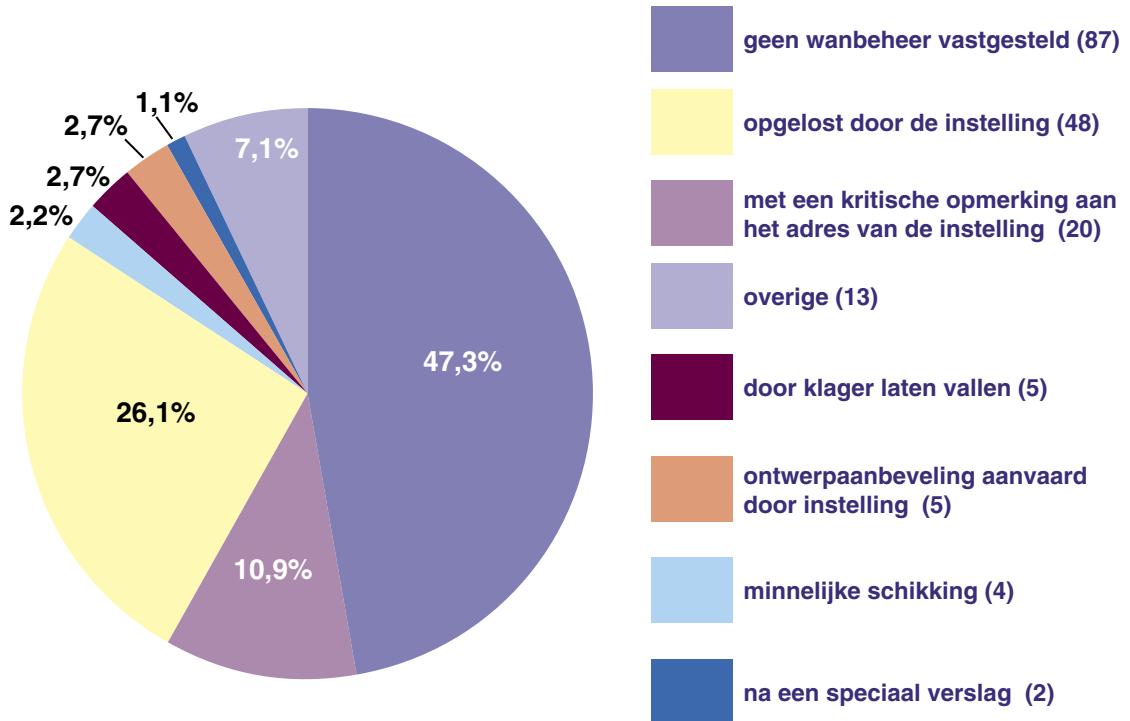
3.3 IN 2003 GEDANE VOORSTELLEN TOT MINNELIJKE SCHIKKING EN ONTWERPAANBEVELINGEN

- voorstellen tot minnelijke schikking 18
- ontwerpaanbevelingen 9

3.4 MET EEN GEMOTIVEERD BESLUIT AFGESLOTEN ONDERZOEKEN³ 180

(Een onderzoek kan om één of meer van de volgende redenen worden afgesloten)

4 BRON VAN DE IN 2003 GEREgistREERDE KLACHTEN

4.1 HERKOMST VAN KLACHTEN

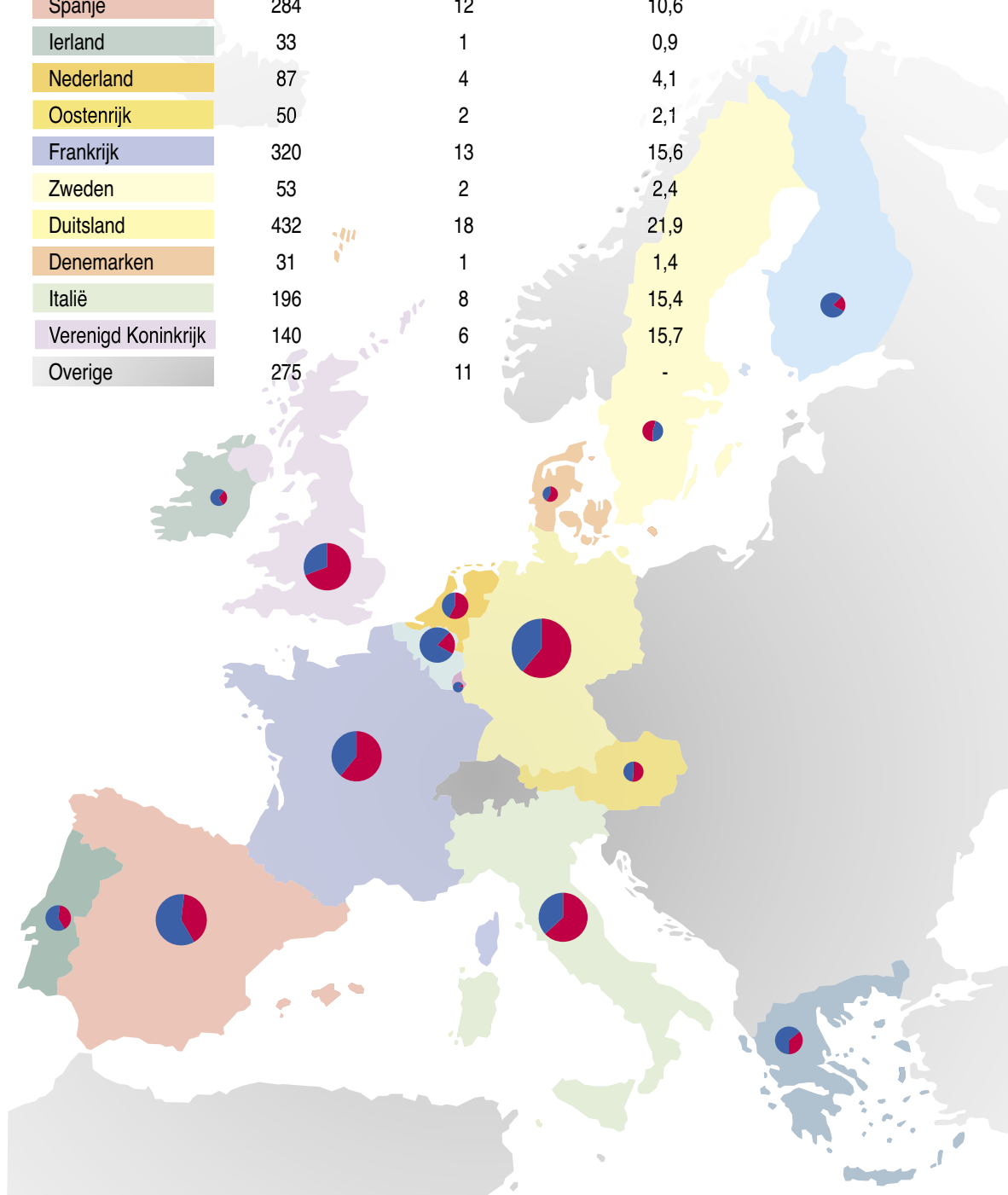

³ Waarvan twee onderzoeken op eigen initiatief van de Ombudsman.

4.2 HERKOMST VAN KLACHTEN NAAR LAND

Land	Aantal klachten	 % van het aantal klachten	 % van de EU-bevolking
Luxemburg	38	2	0,1
Finland	88	4	1,3
België	199	8	2,7
Portugal	110	5	2,6
Griekenland	100	4	2,8
Spanje	284	12	10,6
Ierland	33	1	0,9
Nederland	87	4	4,1
Oostenrijk	50	2	2,1
Frankrijk	320	13	15,6
Zweden	53	2	2,4
Duitsland	432	18	21,9
Denemarken	31	1	1,4
Italië	196	8	15,4
Verenigd Koninkrijk	140	6	15,7
Overige	275	11	-

B BEGROTING VAN DE OMBUDSMAN

Een eigen begroting

In het Statuut van de Europese Ombudsman werd aanvankelijk bepaald dat de begroting van de Ombudsman als bijlage zou worden opgenomen bij afdeling I (Europees Parlement) van de algemene begroting van de Europese Unie.

In december 1999 besloot de Raad dat de Ombudsman een onafhankelijke begroting moest hebben. Sinds 1 januari 2000⁴ is de begroting van de Ombudsman een afzonderlijke afdeling (afdeling VIII-A) van de begroting van de Europese Unie.

Structuur van de begroting

De begroting van de Ombudsman is onderverdeeld in drie titels. Salarissen, toelagen en andere uitgaven voor personeel zijn ondergebracht in titel 1 van de begroting. Deze titel bevat tevens de kosten van dienstreizen van de Ombudsman en zijn personeel. Titel 2 van de begroting betreft gebouwen, materieel en diverse huishoudelijke uitgaven. Titel 3 bevat slechts één hoofdstuk, waaruit de contributies voor internationale ombudsmanorganisaties worden betaald.

Samenwerking met het Europees Parlement

Om onnodige duplicatie van administratief en technisch personeel te voorkomen, worden veel diensten die de Ombudsman nodig heeft door – of via – het Europees Parlement geleverd. Sectoren waarin de Ombudsman in meer of mindere mate afhankelijk is van ondersteuning door de diensten van het Parlement zijn onder meer:

- personeel, met inbegrip van contracten, salarissen, toelagen en sociale zekerheid;
- financiële controle en boekhouding;
- opstelling en gedeeltelijke uitvoering van titel 1 van de begroting;
- vertaling, vertolking en drukwerk;
- veiligheid;
- informatica, telecommunicatie en postverwerking.

De grotere efficiëntie die door de samenwerking tussen de Europese Ombudsman en het Europees Parlement werd bereikt, heeft aanzienlijke besparingen voor de communautaire begroting opgeleverd. Dankzij de samenwerking met het Europees Parlement is het inderdaad niet nodig geweest het administratieve personeel van de Ombudsman noemenswaardig uit te breiden.

Indien de aan de Ombudsman geleverde diensten voor het Europees Parlement extra directe uitgaven met zich brengen, wordt een bedrag in rekening gebracht, waarbij de betaling via een verbindingsrekening wordt verricht. De huur van kantoren en vertaaldiensten zijn de grootste uitgavenposten die op deze wijze worden behandeld.

In de begroting 2003 was een forfaitair bedrag opgenomen voor de kosten die voor het Europees Parlement verbonden zijn aan dienstverlening die uitsluitend bestaat uit werkuren van personeel, zoals het beheer van personeelscontracten, salarissen en toelagen en een aantal computerdiensten.

De samenwerking tussen het Europees Parlement en de Europese Ombudsman is van start gegaan op basis van de Kaderovereenkomst van 22 september 1995, die werd aangevuld met overeenkomsten inzake de administratieve samenwerking en de begrotings- en financiële samenwerking, die werden ondertekend op 12 oktober 1995.

⁴ Verordening 2673/1999 van de Raad van 13 december 1999, PB L 326/1999, blz. 1.

In december 1999 ondertekenden de Ombudsman en de Voorzitter van het Europees Parlement een overeenkomst houdende verlenging, met wijzigingen, van de samenwerkingsovereenkomsten voor het jaar 2000 en een automatische verlenging van de overeenkomsten daarna.

De begroting voor 2003

In het organisatieschema van de Ombudsman voor 2003 waren in totaal 31 posten opgenomen.

Het totale bedrag van de in de begroting van de Ombudsman voor 2003 initiële beschikbare kredieten bedroeg 4.438.653 EUR. Titel 1 (uitgaven voor personen die voor de instelling werken) bedroeg 3.719.727 EUR. Titel 2 (gebouwen, materieel en diverse huishoudelijke uitgaven) bedroeg 715.926 EUR. Titel 3 (uitgaven in verband met specifieke taken uitgevoerd door de instelling) bedroeg 3.000 EUR.

Onderstaande tabel geeft een beeld van de uitgaven in 2003 uitgaande van de kredieten waarvoor betalingsverplichtingen zijn aangegaan.

Titel 1	€	3.415.448,87
Titel 2	€	634.877,91
Titel 3	€	2.161,49
Totaal	€	4.052.488,27

De ontvangsten bestaan hoofdzakelijk uit inhoudingen op de salarissen van de Ombudsman en zijn personeel. De totale ontvangsten uit hoofde van deze betalingen bedroegen in 2003 434.833 EUR.

De begroting voor 2004

De begroting voor 2004, die is opgesteld in 2003, voorziet in een organisatieschema van 38 posten, d.w.z. een toename met 7 posten ten opzichte van het organisatieschema van 2003. Deze toename is hoofdzakelijk te wijten aan de ophanden zijnde uitbreiding van de Europese Unie en de noodzaak dat het Bureau van de Europese Ombudsman voldoende kennis in huis moet hebben van zowel de talen als de rechtsstelsels van de nieuwe lidstaten.

De totale kredieten voor 2004 bedragen 5.684.814 EUR. Titel 1 (uitgaven voor personen die voor de instelling werken) bedraagt 4.811.846 EUR. Titel 2 (gebouwen, materieel en diverse huishoudelijke uitgaven) bedraagt 869.986 EUR. Titel 3 (uitgaven in verband met specifieke door de instelling uitgevoerde taken) bedraagt 3.000 EUR.

De begroting 2004 omvat totale ontvangsten ten bedrage van 513.764 EUR.

C PERSONEEL

EUROPESE OMBUDSMAN

JACOB SÖDERMAN

(tot 31 Maart 2003)

P. NIKIFOROS DIAMANDOUROS

(vanaf 1 April 2003)

SECRETARIAAT VAN DE EUROPESE OMBUDSMAN

Nicholas CATEPHORES

Assistent van de Ombudsman
Tlf. +33 3 88 17 2383

Eleni-Anna GALATIS

Secretaresse van de Ombudsman
Tel. +33 3 88 17 2528

JURIDISCHE DIENST

Ian HARDEN

Hoofd van de Juridische Dienst
Tel. +32 2 284 3849
Tel. +33 3 88 17 2384

Maria ENGLESON

Juridisch adviseur
(tot 31.08.2003)

Murielle RICHARDSON

Assistente van het Hoofd van de Juridische Dienst
Tel. +33 3 88 17 2388

Marjorie FUCHS

Juridisch adviseur
Tel. +33 3 88 17 4078

Elodie BELFY

Juridisch assistente (vanaf 01.01.2003)
Tel. +32 2 284 3901

Gerhard GRILL

Juridisch hoofdadviseur
Tel. +33 3 88 17 2423

Peter BONNOR

Juridisch adviseur
(tot 31.03.2003)

Marta HIRSCH-ZIEMBINSKA

Juridisch hoofdadviseur (vanaf 01.10.2003)
Tel. +33 3 88 17 2746

Benita BROMS

Hoofd van het steunpunt Brussel
Juridisch hoofdadviseur
Tel. +32 2 284 2543

Andrea JANOSI

Juridisch hoofdadviseur (vanaf 01.10.2003)
Tel. +33 3 88 17 2429

Alessandro DEL BON

Juridisch adviseur
Tel. +33 3 88 17 2382

Vicky KLOPPENBURG

Juridisch adviseur (tot 31.03.2003)

José MARTÍNEZ ARAGÓN

Juridisch hoofdadviseur
Tel. +33 3 88 17 2401

Sigyn MONKE

*Juridisch adviseur
(tot 31.03.2003)*

Ida PALUMBO

*Juridisch adviseur
Tel. +33 3 88 17 2385*

Olivier VERHEECKE

*Juridisch hoofdadviseur
Tel. +32 2 284 2003*

Fotini AVARKIOTI

Stagiaire (tot 22.07.2003)

Liv-Stephanie HAUG

*Stagiaire (vanaf 01.09.2003)
Tel. +33 3 22 17 2402*

Verónica JIMENEZ-VALLEJO

*Stagiaire (vanaf 01.02.2003 tot
23.12.2003)*

Tina NILSSON

*Stagiaire (vanaf 01.02.2003 tot
23.12.2003)
Tel. +32 2 284 14 17*

Pagona-Maria REKAITI

*Stagiaire (vanaf 01.09.2003)
Tel. + 32 2 284 3897*

Tea SEVON

Stagiaire (tot 01.04.2003)

AFDELING ADMINISTRATIE EN FINANCIËN**João SANT'ANNA**

Hoofd van de Afdeling Administratie en Financiën
Tel. +33 3 88 17 5346

Félicia VOLTZENLOGEL

Secretaresse van het Hoofd van de Afdeling Administratie en Financiën
Tel. +33 3 88 17 2394

Rosita AGNEW

Persvoorlichter
Tel. +33 3 88 17 2408

Séverine BEYER

Secretaresse
Tel. +33 3 88 17 2393

Evelyne BOUTTEFROY

Secretaresse
Tel. +33 3 88 17 2413

Rachel DOELL

Secretaresse
Tel. +33 3 88 17 2398

Jean-Pierre FEROU MONT

Financieel medewerker (vanaf 15.10.2003)
Tel. +33 3 88 17 2542

Isabelle FOUCAUD-BOUR

Secretaresse
Tel. +33 3 88 17 2391

Ben HAGARD

Medewerker Internetcommunicatie
Tel. +33 3 88 17 2424

Alexandros KAMANIS

Financieel medewerker
Tel. +33 3 88 17 2403

Isgouhi KRIKORIAN

Secretaresse
Tel. +33 3 88 17 2540

Gaël LAMBERT

IT-medewerker (vanaf 01.09.2003)
Tel. +33 3 88 17 2399

Isabelle LECESTRE

Secretaresse (tot 30.06.2003)

Juan Manuel MALLEA

Assistent van de Ombudsman (vanaf 01.01.2000 tot 31.03.2003)
Secretaris (vanaf 01.04.2003)
Tel. +33 3 88 17 2301

Charles MEBS

Bode
Tel. +33 3 88 17 7093

Elizabeth MOORE

Secretaresse
Hulpfunctionaris (tot 31.10.2003.)
Tijdelijk functionaris (vanaf 01.11.2003)
Tel. +32 2 284 6393

Dace PICOT-STIEBRINA

Assistent Communicatie (vanaf 01.11.03)
Tel. +33 3 88 17 4080

Véronique VANDAELE

Financieel medewerker
Tijdelijk functionaris (tot 16.10.2003)
Hulpfunctionaris (vanaf 03.12.2003)
Tel. +32 2 284 2300

D INDEX VAN BESLUITEN

1 PER NUMMER ZAAK

2000

1542/2000/(PB)(SM)IJH209

2001

0341/2001/(BB)IJH.....208

0573/2001/IJH188

1351/2001/(ME)(MF)BB156

1826/2001/JMA46

2002

0221/2002/ME162

0548/2002/GG125

0647/2002/OV51

0648/2002/IJH145

0659/2002/IP.....55

0845/2002/IJH195

1015/2002/(PB)IJH.....209

1045/2002/GG202

1141/2002/GG102

1166/2002/(SM)IJH.....130

1237/2002/(PB)OV163

1256/2002/GG58

1358/2002/IP.....60

1365/2002/OV63

1402/2002/GG133

1437/2002/IJH66

1523/2002/GG166

1536/2002/OV73

1565/2002/GG140

1625/2002/IJH98

1753/2002/GG76

1795/2002/IJH43, 91

1840/2002/GG186

1915/2002/BB119

1939/2002/IJH84

1960/2002/JMA111

2024/2002/OV106

2059/2002/IP.....189

2097/2002/GG189

OI/2/2002/IJH215

2003

0172/2003/IP.....77

0205/2003/IJH113

0207/2003/OV117

0324/2003/MF81

0342/2003/IP.....109

0406/2003/(PB)IJH.....41

0754/2003/GG171

0852/2003/OV182

0949/2003/IJH178

1117/2003/GG89

1173/2003/(TN)IJH.....115

1200/2003/OV152

OI/4/2003/ADB.....220

Q1/2003/IP222

2 PER ONDERWERP

Landbouw (GLB)

0205/2003/IJH113

Burgerrechten

0845/2002/IJH195

1402/2002/GG133

1753/2002/GG76

1117/2003/GG89

Mededingingsbeleid

0648/2002/IJH145

1045/2002/GG202

Contracten

0548/2002/GG125

1141/2002/GG102

1256/2002/GG58

1565/2002/GG140

1625/2002/IJH98

1960/2002/JMA111

1915/2002/BB119

OI/2/2002/IJH215

0205/2003/IJH113

0754/2003/GG171

0949/2003/IJH178

1173/2003/(TN)IJH115

Ontwikkelingssamenwerking

1351/2001/(ME)(MF)BB156

Economisch en monetair beleid

1939/2002/IJH84

Milieu

1826/2001/JMA46

Vrij verkeer van goederen

0659/2002/IP55

1237/2002/(PB)OV163

Instellingen

1625/2002/IJH98

1840/2002/GG186

2024/2002/OV106

Diversen

0845/2002/IJH195

2024/2002/OV106

OI/2/2002/IJH215

Toegang voor het publiek

1542/2000/(PB)(SM)IJH209

0573/2001/IJH188

0648/2002/IJH145

1437/2002/IJH66

1015/2002/(PB)IJH209

1795/2002/IJH43

1795/2002/IJH91

1939/2002/IJH84

Volksgezondheid

Q1/2003/IP222

Onderzoek en technologie

0221/2002/ME162

1625/2002/IJH98

Personeel

- Aanwerving

0341/2001/(BB)IJH208

0647/2002/OV51

1365/2002/OV63

1523/2002/GG166

1536/2002/OV73

2059/2002/IP189

2097/2002/GG189

0207/2003/OV117

0324/2003/MF81

0406/2003/(PB)IJH41

0852/2003/OV	182
OI/4/2003/ADB	220

0172/2003/IP	77
0342/2003/IP	109
1200/2003/OV	152

- Andere kwesties

1166/2002/(SM)IJH	130
1358/2002/IP	60
1625/2002/IJH	98

Belastingbepalingen

1237/2002/(PB)OV	163
------------------------	-----

3 PER SOORT VERMEEND WANBEHEER

Machtsmisbruik

1166/2002/(SM)IJH.....130

Vermijdbare vertraging

0548/2002/GG125
1141/2002/GG102
1256/2002/GG58
1625/2002/IJH98
1173/2003/(TN)IJH.....115

Discriminatie

0647/2002/OV51
0659/2002/IP.....55
1045/2002/GG202
1358/2002/IP.....60
1365/2002/OV63
1523/2002/GG166
1536/2002/OV73

Niet-nakoming van verplichtingen

1237/2002/(PB)OV163

Schending van rechten van de verdediging

1200/2003/OV152

Gebrek aan of weigering van informatie

1542/2000/(PB)(SM)IJH209
0341/2001/(BB)IJH.....208
1237/2002/(PB)OV163
1437/2002/IJH66
1015/2002/(PB)IJH.....209
1402/2002/GG133
1625/2002/IJH98
1915/2002/BB119
1939/2002/IJH84
2024/2002/OV106
0207/2003/OV117
0324/2003/MF81
0342/2003/IP.....109
1117/2003/GG89

Gebrek aan transparantie

0221/2002/ME162
0845/2002/IJH195
1565/2002/GG140
1753/2002/GG76
1795/2002/IJH43
1795/2002/IJH91
2059/2002/IP.....189
2097/2002/GG189

Juridische dwaling

0573/2001/IJH188
0648/2002/IJH145
1795/2002/IJH43
1795/2002/IJH91
0949/2003/IJH178

Nalatigheid

1826/2001/JMA46
1960/2002/JMA111

Procedurefouten

1351/2001/(ME)(MF)BB156
0221/2002/ME162
0647/2002/OV51
0845/2002/IJH195
1166/2002/(SM)IJH.....130
1915/2002/BB119
OI/2/2002/IJH215
0172/2003/IP.....77
0406/2003/(PB)IJH.....41
OI/4/2003/ADB.....220

Motivering

1542/2000/(PB)(SM)IJH209
0573/2001/IJH188
0647/2002/OV51
0648/2002/IJH145
2024/2002/OV106
0207/2003/OV117
1200/2003/OV152

Oneerlijke behandeling

0845/2002/IJH	195
1840/2002/GG	186
0205/2003/IJH	113
0852/2003/OV	182

Andere vormen van wanbeheer

1351/2001/(ME)(MF)BB	156
0205/2003/IJH	113
0754/2003/GG	171
0852/2003/OV	182
1565/2002/GG	140
1625/2002/IJH	98
1753/2002/GG	76
1795/2002/IJH	43, 91
1840/2002/GG	186
1915/2002/BB	119
1939/2002/IJH	84
1960/2002/JMA	111
2024/2002/OV	106
2059/2002/IP	189
2097/2002/GG	189
OI/2/2002/IJH	215

E VERKIEZING VAN DE EUROPESE OMBUDSMAN

Wettelijke bepalingen

Artikel 195 (2) van het EG-Verdrag bepaalt: “Na elke verkiezing voor het Europees Parlement wordt de ombudsman voor de zittingsduur van deze instelling benoemd. Hij is herbenoembaar.”

In het Reglement van het Europees Parlement wordt meer in details getreden over de verkiezingsprocedure:

Artikel 177

“1. Aan het begin van iedere zittingsperiode en onmiddellijk na zijn verkiezing of in de gevallen zoals bedoeld in lid 8 roept de Voorzitter op tot kandidaatstelling met het oog op de benoeming van de ombudsman en stelt hij hiervoor een termijn vast. Deze oproep wordt in het Publicatieblad van de Europese Unie gepubliceerd.

2. De kandidaten moeten worden gesteund door ten minste tweeëndertig leden uit ten minste twee lidstaten.

Ieder lid mag slechts één kandidaat steunen.

De kandidaatstellingen dienen alle bewijsstukken te bevatten op grond waarvan met zekerheid kan worden vastgesteld dat de kandidaat voldoet aan de voorwaarden als gesteld in het statuut van de ombudsman.

3. De kandidaatstellingen worden aan de bevoegde commissie toegezonden die kan verzoeken de betrokkenen te horen.

Deze hoorzittingen zijn toegankelijk voor alle leden.

4. De alfabetische lijst met ontvankelijke kandidaatstellingen wordt vervolgens aan het Parlement ter stemming voorgelegd.

5. De stemming is geheim en geschiedt bij meerderheid van de uitgebrachte stemmen.

Indien na de eerste twee stemronden geen enkele kandidaat is gekozen, blijven alleen de twee kandidaten over die in de tweede stemronde het hoogste aantal stemmen hebben behaald.

In alle gevallen van staking van stemmen wint de oudste kandidaat.

6. Voordat tot stemming wordt overgegaan, vergewist de Voorzitter zich ervan dat ten minste de helft van de leden van het Parlement aanwezig is.

7. De benoemde kandidaat wordt onmiddellijk verzocht voor het Hof van Justitie de eed of de belofte af te leggen.

8. Behalve in geval van overlijden of ontheffing van zijn ambt blijft de ombudsman in functie totdat zijn opvolger in zijn ambt is geïnstalleerd.”

Verkiezing in 2003

Het Europees Parlement publiceerde in het Publicatieblad van 7 september 2002⁵ een oproep tot kandidaatstelling, met als uiterste datum voor indiening van de kandidatuur 3 oktober 2002.

Bij brief van 21 oktober 2002 deelde de Voorzitter van het Europees Parlement de Commissie verzoekschriften mee dat 17 personen zich kandidaat hadden gesteld.

Op 25 en 26 november 2002 organiseerde de Commissie verzoekschriften openbare hoorzittingen voor de zeven kandidaten wier kandidatuur ontvankelijk was verklaard, met name de heren Georgios ANASTASSOPOULOS, P. Nikiforos DIAMANDOUROS, Giuseppe FORTUNATO, Xabier MARKIEGI, Pierre-Yves MONETTE, Roy PERRY en Herman WUYTS.

⁵

PB C 213/2002, blz. 10.

De heren ANASTASSOPOULOS en MARKIEGI trokken hun kandidatuur in op 9 januari 2003.

Op 15 januari 2003 kozen de Leden van het Europees Parlement in de plenaire vergadering in Straatsburg in de tweede stemronde met 294 van de 535 uitgebrachte stemmen de heer P. Nikiforos DIAMANDOUROS als Europese Ombudsman.

Het besluit van het Europees Parlement tot benoeming van de heer DIAMANDOUROS tot het einde van de lopende zittingsperiode van het Parlement in 2004 werd gepubliceerd in het Publicatieblad van 8 maart 2003⁶.

Nadere informatie over de verkiezing van de Europese Ombudsman is beschikbaar op de website van het Parlement op het volgende adres: http://www.europarl.eu.int/comparl/peti/election/default_nl.htm.

⁶ PB L 065/2003, blz. 26.

HOE CONTACT OPNEMEN MET DE EUROPESE OMBUDSMAN?

PER POST

De Europese Ombudsman
1, avenue du Président Robert Schuman
B.P. 403
67001 Strasbourg Cedex
France

PER TELEFON

+33 3 88 17 2313

PER FAX

+33 3 88 17 9062

PER E-MAIL

euro-ombudsman@europarl.eu.int

WEBSITE

<http://www.euro-ombudsman.eu.int>

Publicatiebureau

Publications.eu.int

ISBN 92-95010-87-6

9 789295 010871

www.euro-ombudsman.eu.int